

centraal bureau voor de statistiek

voorburg:

prinses beatrixlaan 428
postbus 959
2270 AZ voorburg

telefoon: 070 - 69 43 41
telex: 32692 cbs nl
telegramadres: statistiek voorburg

statistische methoden
bibliotheek en documentatie
ontwikkeling

landbouwstatistieken
statistieken van industrie en bouwnijverheid
statistieken van binnenlandse handel en dienstverlening
statistieken van verkeer en vervoer
financiële statistieken

statistieken van de prijzen
nationale rekeningen

milieustatistieken
coördinatie economische statistieken

bevolkingsstatistieken
gezondheidsstatistieken
statistieken van onderwijs en wetenschappen
statistieken van arbeid en lonen
sociaal-culturele statistieken
statistieken van criminaliteit en rechtspleging
sociale rekeningen (algemene tellingen)

algemene zaken

heerlen:

kloosterweg 1
postbus 4481
6401 CZ heerlen

telefoon: 045 - 73 66 66
telex: 56724 cbshr nl
telegramadres: statistiek heerlen

bibliotheek en documentatie

statistieken van verkeer en vervoer
financiële statistieken
statistieken van de buitenlandse handel

economische basistellingen

coördinatie economische statistieken
statistieken van kapitaalgoederenvoorraad en balansen

persoons- en gezinsenquête
statistieken van inkomen en consumptie

algemene zaken

14e algemene
volkstelling
annex woningtelling

28 februari 1971

deel 2

bestaande huwelijken en
vruchtbaarheid van gehuwde en
gehuwd geweest zijnde vrouwen

centraal
bureau
voor
de
statistiek

hoofdafdeling bevolkingsstatistieken

's-gravenhage, staatsuitgeverij, 1981

serie A

IT 10-100/MT+WT,
serie A, d.l.c.

VERKLARING DER TEKENS

- . = gegevens ontbreken
 - * = voorlopig cijfer
 - x = geheim
 - = nihil
 - = (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
 - 0 (0,0) = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
 - niets (blank) = een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
 - < = minder dan, respectievelijk kleiner dan
 - > = meer dan, respectievelijk groter dan
 - 1979 - 1980 = 1979 tot en met 1980
 - 1979/1980 = het gemiddelde over de jaren 1979 tot en met 1980
 - 1979/'80 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enzovoort, beginnend in 1979 en eindigend in 1980
 - 1969/'70 - 1979/'80 = boekjaar enzovoort, 1969/'70 tot en met 1979/'80
- Ingeval van afronding kan het voorkomen, dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.
- Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

EXPLANATION OF SYMBOLS

- . = data not available
 - * = provisional figures
 - x = publication prohibited (confidential figure)
 - = nil
 - = (between two figures) inclusive
 - 0 (0,0) = less than half of unit employed
 - a blanc = category not applicable
 - < = less than, resp. smaller than
 - > = more than, resp. greater than
 - 1979 - 1980 = 1979 to 1980 inclusive
 - 1979/1980 = average for the year 1979 up to and including 1980
 - 1979/'80 = crop year, financial year, school year etc. beginning in 1979 and terminating in 1980
 - 1969/'70 - 1979/'80 = financial year etc. 1969/'70 up to and including 1980
- Detailed items in tables do not necessarily add to totals because of rounding
- Revised figures are not marked as such.

Kengetal VTA/1971-2

Key figure VTA/1971-2

VOORBERICHT

Evenals bij de vorige volkstellingen zijn ook bij de op 23 februari 1971 gehouden 14e Algemene volkstelling gegevens verzameld omtrent de bestaande huwelijken en de uit deze huwelijken levendgeboren kinderen. Bovendien zijn gegevens beschikbaar gekomen omtrent het aantal kinderen dat door gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen, al dan niet in het bestaande huwelijk, is voortgebracht.

In tegenstelling tot de jaarlijks voor ons land beschikbaar komende statistieken met betrekking tot de huwelijksluiting en de huwelijksontbinding (door echtscheiding of door overlijden van de partner), welke enerzijds een beeld verschaffen van de ontwikkeling van deze verschijnselen en anderzijds bijdragen aan de jaarlijkse vaststelling van de bevolking onderscheiden naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat, verstrekken de volkstellingsresultaten een momentopname van de omvang en samenstelling der bestaande huwelijken. De jaarlijks beschikbaar komende statistieken van de geboorte verhouden zich in vergelijkbare zin tot de gegevens die bij de volkstelling omtrent de vruchtbaarheid van de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen zijn verzameld. Een deel van de volkstellingsgegevens betreffende de bestaande huwelijken en de vruchtbaarheid van de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen werd verkregen via de integrale telling van het volkstellingsbestand. Deze gegevens staan reeds geruime tijd in gedrukte vorm ter beschikking voor elke gemeente alsook provincie afzonderlijk. De overige gegevens zijn samengesteld via een (10%-)steekproef uit dit bestand. Deze gegevens zijn slechts in beperkte mate geregionaliseerd. De belangrijkste van de op lokaal niveau (via die steekproef) verkregen cijfers zijn in deze publikatie samengebracht. Van de aard en omvang van de overige beschikbaar zijnde gegevens wordt melding gemaakt door middel van de aan het slot opgenomen tabellenoverzichten.

De onderhavige publikatie maakt deel uit van een door de hoofdafdeling Sociale rekeningen van het Bureau gecoördineerde reeks welke is gewijd aan de voornaamste uitkomsten van de volkstelling 1971. Deze reeks valt uiteen in een A- en een B-serie. In de A-serie worden aan de hand van hoofdzakelijk landelijke cijfers een aantal onderwerpen nader belicht, te weten: de demografische structuur van de bevolking, de samenstelling van de bevolking naar kerkelijke gezindte, de samenstelling van de bevolking naar nationaliteit, de beroepsbevolking, het gevolgde onderwijs en het onderwijs dat nog wordt gevolgd, en de huishoudens, gezinnen en woningen. De B-serie bevat ten aanzien van genoemde onderwerpen (met uitzondering van de bevolking naar nationaliteit) alsmede ten aanzien van het forensisme en de bevolking in inrichtingen en tehuizen de voornaamste uitkomsten van de volkstelling op gemeentelijk niveau.

De voorliggende publikatie is, in nauw overleg met drs. G.C.N. Beets en de heer A. de Graaf van de hoofdafdeling Bevolkingsstatistiek van het Bureau, samengesteld door drs. F.W.A. van Poppel van het Nederlands Interuniversitair Demografisch Instituut (N.I.D.I.) te Voorburg. De steekproefverantwoording is verzorgd door de hoofdafdeling Statistische methoden.

De Directeur-Generaal
van de Statistiek,

(PROF. DR. W. BEEGER)

AUTEURSRECHT VOORBEHOUDEN

COPYRIGHT RESERVED

"Gebruik van inhoud van deze publikatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Gehele of gedeeltelijke herdruk is mogelijk na verkregen schriftelijke machtiging van de Directeur-Generaal van de Statistiek".

Verkrijgbaar bij de Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage en de boekhandel.

Obtainable from the Staatsuitgeverij, The Hague and from booksellers.

Prijs: f 36,60 (incl. B.T.W.)

Price: f 36.60 (V.A.T. incl.)

Bestelnummer: 840-171-02

Quote nr.: 840-171-02

Voorburg/Heerlen, januari 1981

VOORBERICHT	3
TECHNISCHE TOELICHTING	
Hoofdstuk 1. Algemeen	18
Hoofdstuk 2. Begrippen en definities	19
Hoofdstuk 3. Vergelijkbaarheid met andere statistieken	22
Hoofdstuk 4. Presentatie van de uitkomsten	25
VOORNAAMSTE UITKOMSTEN	
Hoofdstuk 1. Inleiding	26
Hoofdstuk 2. Kenmerken van de bestaande huwelijken	28
2.1. Enkele globale kenmerken van de bestaande huwelijken ..	28
2.2. Bestaande huwelijken naar kerkelijke gezindte en onderwijsniveau	42
Hoofdstuk 3. Bestaande eerste huwelijken naar leeftijd bij huwelijks-sluiting, leeftijdsverschil en periode van huwelijksluiting ..	48
3.1. Inleiding	48
3.2. Gemiddelde leeftijd bij huwelijksluiting naar kerke-lijke gezindte, onderwijsniveau en sociale groep per periode van huwelijksluiting	49
3.3. Wederzijdse kenmerken van de echtgenoten naar periode van huwelijksluiting	55
Hoofdstuk 4. De vruchtbaarheid van de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen	60
4.1. Inleiding	60
4.2. De vruchtbaarheid van de vrouw in verband met haar kerkelijke gezindte en haar onderwijsniveau	63
4.3. De vruchtbaarheid van de gehuwde met de echtgenoot samenwonende vrouwen	69
4.4. De vruchtbaarheid van de gehuwd geweest zijnde vrouwen en van de gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen	74
Hoofdstuk 5. De vruchtbaarheid van de bestaande huwelijken	78
5.1. Inleiding	78
5.2. Het kindertal voortgebracht vóór de sluiting van het bestaande huwelijk	78
5.3. Enkele algemene kenmerken van de vruchtbaarheid van de bestaande huwelijken	80
5.4. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwelijken ..	97
5.4.1. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwe-lijken naar periode van huwelijksluiting	97
5.4.2. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwe-lijken naar periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting	113
5.5. Enkele tendenties in de historische ontwikkeling van de vruchtbaarheid van de bestaande (eerste) huwelijken ..	131

STATEN (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))*

Bestaande huwelijken

1. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar huwelijksduur per 1 janu-ari van het jaar van telling, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	28
2. "Ontbinding" van huwelijken, gesloten in de periode 1952-1969, door over-lijden, echtscheiding of scheiding van tafel en bed in % van het totaal aantal "ontbonden" huwelijken	31
3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijd van de echtgeno-ten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28-2-1971	33
4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28-2-1971	37

*) Zie ook overzicht 6 in Aanhangsel IV.

5. Gesloten en bestaande huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtge-noten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal gesloten en bestaan-de huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971	40
6. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijdsverschil tussen de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31-5-1960, 28-2-1971	41
7. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijdsverschil tussen de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, 31-5-1960, 28-2-1971	41
8. Bestaande niet-eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande hu-welijken per kerkelijke gezindte en geslacht, 28-2-1971	42
9. Bestaande eerste en niet-eerste kerkelijk gemengde huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte en geslacht, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	43
10. Bestaande eerste en niet-eerste kerkelijk gemengde huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte, geslacht en periode van huwelijksluiting, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	44
11. Bestaande niet-eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande hu-welijken per onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971	45
12. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971	46
13. Gemiddelde leeftijd bij huwelijksluiting van gesloten eerste huwelijken en bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting en ge-slacht, 28-2-1971	49
14. Gemiddelde leeftijd bij huwelijksluiting van bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte en geslacht, 28-2-1971	50
15. Gemiddelde leeftijd bij huwelijksluiting van bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971 ..	50
16. Gemiddelde leeftijd bij huwelijksluiting van bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, sociale groep van de man en geslacht, 28-2-1971	52
17. Bestaande eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelij-ken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971	54
18. Bestaande eerste huwelijken naar leeftijdsverschil tussen de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971	55
19. Bestaande eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtge-noten in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971	58
<u>Vruchtbaarheid van gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen</u>	
20. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw, 28-2-1971	61
21. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971	63
22. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971	66
23. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971	66
24. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971	68
25. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971	69
26. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw en sociale groep van de man, 28-2-1971	72
27. Percentage (nog) kinderloze gehuwde, niet met de echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen alsmede het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en burgerlijke staat van de vrouw, 28-2-1971 ..	75

I N H O U D (vervolg)	Blz.
28. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde, niet met de echtgenoot samenwonende, en gehuwd geweest zijnde vrouwen alsmede het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per sociale groep van de vrouw, 28-2-1971	76
<u>Vruchtbaarheid van bestaande huwelijken</u>	
29. Aantal levendgeboren kinderen, geboren vóór het bestaande eerste of niet-eerste huwelijk naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, resp. kerkelijke gezindte, onderwijsniveau van de vrouw en sociale groep van de man, 28-2-1971	79
30. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	81
31. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting; gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971 ..	83
32. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting; gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971	87
33. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw; gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971	90
34. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per onderwijsniveau van de vrouw; gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ...	94
35. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per sociale groep van de man; gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per sociale groep van de man, 28-2-1971	96
36. Aantal geboorten na 1970 naar periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, absoluut en in % van het totaal aantal levendgeborenen per 28-2-1971	98
37. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971	100
38. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de man, 31-5-1960, 28-2-1971	104
39. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 31-5-1960, 28-2-1971	104
40. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971	106
41. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971	107
42. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971	110
43. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971	116
44. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31-5-1960, 28-2-1971	123
45. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	132
46. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	134

I N H O U D (vervolg)	Blz.
47. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken van universitair opgeleide mannen en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	137
48. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	140
<u>GRAFIEKEN (1971: steekproef 1 op 10 (x 10) *)</u>	
<u>Bestaande huwelijken</u>	
1. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar jaar van huwelijksluiting in % van het totaal aantal in Nederland in het desbetreffende jaar gesloten huwelijken, 28-2-1971	29
2. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar huwelijksduur per 1 januari van het jaar van telling in % van het totaal aantal in de met de huwelijksduur overeenkomende periode in Nederland gesloten huwelijken, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	32
3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28-2-1971	34
4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar (wederzijdse) leeftijd van de echtgenoten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	35
5. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar (wederzijdse) leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	38
6. Bestaande kerkelijk gemengde eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte en geslacht, 28-2-1971	56
<u>Vruchtbaarheid van gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen</u>	
7. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per kerkelijke gezindte van de vrouw, gestandaardiseerde cijfers, 28-2-1971	65
8. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per onderwijsniveau van de vrouw, gestandaardiseerde cijfers, 28-2-1971	65
9. Gemiddeld kindertal uit de voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, per geboorteperiode van de vrouw en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971	70
10. Percentage (nog) kinderloze voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per sociale groep van de man, gestandaardiseerde cijfers, 28-2-1971	73
<u>Vruchtbaarheid van bestaande huwelijken</u>	
11. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	82
12. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste en niet-eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	84
13. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	88
14. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	89
15. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	91
16. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	92

*) Zie ook overzicht 6 in Aanhansel IV.

17. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	99
18. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	102
19. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ..	108
20. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	111
21. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de man, 28-2-1971 ..	118
22. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de man naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ..	119
23. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 ..	120
24. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per kerkelijke gezindte van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ..	121
25. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per kerkelijke gezindte van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	126
26. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per sociale groep van de man naar periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	127
27. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 ..	128
28. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per sociale groep van de man naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ..	129
29. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	135
30. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken van universitair opgeleide mannen en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	138
31. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	141

SUMMARY 143

TABELLEN (1971: steekproef 1 op 10 (x 10)) *)

Bestaande huwelijken

1. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar jaar van huwelijksluiting, absoluut en in % van het totaal aantal in Nederland in het desbetreffende jaar gesloten huwelijken, 28-2-1971 ..	150
2. Bestaande huwelijken op 31-5-1960 en 28-2-1971; huwelijken gesloten in de periode 1952-1969 en de "ontbinding" van deze huwelijken door overlijden, echtscheiding of scheiding van tafel en bed ..	151
3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten op de teldatum, 28-2-1971 ..	152
4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting, 28-2-1971 ..	153

*) Zie ook overzicht 6 in Aanhangsel IV.

5. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 28-2-1971 ..	154
6. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971 ..	155
7. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting, 28-2-1971 ..	156
8. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de man, 28-2-1971 ..	158
9. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 ..	159
10. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en onderwijsniveau van de man, 28-2-1971 ..	160
11. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 ..	161
12. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 ..	161
13. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 ..	163
14. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting en leeftijdsverschil tussen de echtgenoten, 28-2-1971 ..	164
15. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte van de man, resp. vrouw en al dan niet kerkelijk gemengd zijn van het huwelijk, 28-2-1971 ..	165
16. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971 ..	166

Vruchtbaarheid van gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen

17. Voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode en aantal levendgeboren kinderen uit de vrouw alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	170
18. Totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, kerkelijke gezindte, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	172
19. Totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, onderwijsniveau, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	174
20. Voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, naar geboorteperiode, leeftijd bij huwelijksluiting, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	176
21. Voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, naar geboorteperiode, sociale groep van de man, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	178
22. Totaal aantal gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, burgerlijke staat, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	180
23. Totaal aantal gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, sociale groep van de vrouw, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	180

Vruchtbaarheid van bestaande huwelijken

24. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar jaar van huwelijksluiting en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	182
25. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	184
26. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar kerkelijke gezindte van de vrouw en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	184
27. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar onderwijsniveau van de vrouw en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 ..	186

I N H O U D (slot)	Blz.
28. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar sociale groep van de man en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971	188
29. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971	190
30. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte van de vrouw, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971	190
31. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, onderwijsniveau van de vrouw, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971	192
32. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, sociale groep van de man, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971	192
33. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en leeftijdsverschil tussen de echtgenoten, 28-2-1971	194
34. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 31-5-1960, 28-2-1971	196
35. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971	198
36. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw in combinatie met de kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971	200
37. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man in combinatie met de kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	202
38. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man in combinatie met het onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971	208
AANHANGSELS	
I. Vraagstelling omtrent het bestaande huwelijk en de vruchtbaarheid	208
II. Opzet en uitvoering van de eigenlijke telling	210
III. Technische toelichting bij de steekproefuitkomsten	218
IV. Overzicht van beschikbare tabellen	225

C O N T E N T S	Page
PREFACE	3
TECHNICAL EXPLANATION	
Chapter 1. General remarks	18
Chapter 2. Explanation of terms	19
Chapter 3. Comparability with other statistics	22
Chapter 4. Presentation of the results	25
MAIN RESULTS	
Chapter 1. Introduction	26
Chapter 2. Characteristics of the existing marriages	28
2.1. General characteristics of the existing marriages	28
2.2. Existing marriages by religious denomination and level of education	42
Chapter 3. Existing first marriages by age at marriage, age difference and period of marriage	48
3.1. Introduction	48
3.2. Average age at marriage by religious denomination, level of education, social group and period of marriage	49
3.3. Mutual characteristics of the spouses by period of marriage	55
Chapter 4. Fertility to ever-married women	60
4.1. Introduction	60
4.2. Fertility to women by her religious denomination and her level of education	63
4.3. Fertility to married women living with their husband	69
4.4. Fertility to formerly married women and to married women not living with their husband	74
Chapter 5. Fertility of the existing marriages	78
5.1. Introduction	78
5.2. Number of live-born children born before the existing marriage has been contracted	78
5.3. Some general characteristics of the fertility of the existing marriages	80
5.4. Fertility of the existing first marriages	97
5.4.1. Fertility of the existing first marriages by period of marriage	97
5.4.2. Fertility of the existing first marriages by period of marriage and age of the wife at marriage	113
5.5. Some trends in the historical development of the fertility of the existing (first) marriages	131
TEXT-TABLES (1971: sample 1 in 10 (x 10)) *	
Existing marriages	
1. Existing first and non-first marriages by duration of marriage on January 1st of the census year, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	28
2. "Dissolutions" of marriages, contracted in the period 1952-1969, by death, divorce or judicial separation in % of the total number of "dissolved" marriages	31
3. Existing first and non-first marriages by age of the spouses on February 28th, 1971 in % of the total number of existing first and non-first marriages, 28-2-1971	33
4. Existing first and non-first marriages by mutual age of the spouses at marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages, 28-2-1971	37
5. Contracted and existing marriages by mutual age of the spouses at marriage in % of the total number of contracted and existing marriages per period of marriage, 28-2-1971	40
6. Existing first and non-first marriages by age difference of the spouses in % of the total number of existing first and non-first marriages, 31-5-1960, 28-2-1971	41

*) See also survey 6 in Appendix IV.

	Page
7. Existing first and non-first marriages by age difference of the spouses in % of the total number of existing first and non-first marriages per period of marriage, 31-5-1960, 28-2-1971	41
8. Existing non-first marriages in % of the total number of existing marriages per religious denomination and sex, 28-2-1971	42
9. Existing first and non-first religiously mixed marriages in % of the total number of existing first and non-first marriages per religious denomination and sex, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	43
10. Existing first and non-first religiously mixed marriages in % of the total number of existing first and non-first marriages per religious denomination, sex and period of marriage, 31-5-1960, 28-2-1971	44
11. Existing non-first marriages in % of the total number of existing marriages per level of education and sex, 28-2-1971	45
12. Existing first and non-first marriages by mutual level of education of the spouses in % of the total number of existing first and non-first marriages per level of education, 28-2-1971	46
13. Average age at marriage of contracted first marriages and existing first marriages per period of marriage and sex, 28-2-1971	49
14. Average age at marriage of existing first marriages per period of marriage, religious denomination and sex, 28-2-1971	50
15. Average age at marriage of existing first marriages per period of marriage, level of education and sex, 28-2-1971	50
16. Average age at marriage of existing first marriages per period of marriage, social group of the husband and sex, 28-2-1971	52
17. Existing first marriages by mutual age of the spouses at marriage in % of the total number of existing first marriages per period of marriage, 28-2-1971	54
18. Existing first marriages by age difference of the spouses in % of the total number of existing first marriages per period of marriage, 28-2-1971	55
19. Existing first marriages by mutual level of education of the spouses in % of the total number of existing first marriages per period of marriage, level of education and sex, 28-2-1971	58
<u>Fertility to ever-married women</u>	
20. Percentage (still) childless first married, non-first married and formerly married women and the average number of children to these women per period of birth of the woman, 28-2-1971	61
21. Percentage (still) childless first married, non-first married and formerly married women and the average number of children to these women per religious denomination of the woman, 28-2-1971	63
22. Percentage (still) childless total number of married and formerly married women and the average number of children to these women per period of birth and religious denomination of the woman, 28-2-1971	66
23. Percentage (still) childless first married, non-first married and formerly married women and the average number of children to these women per level of education of the woman, 28-2-1971	66
24. Percentage (still) childless total number of married and formerly married women and the average number of children to these women per period of birth and level of education of the woman, 28-2-1971	68
25. Percentage (still) childless first married and non-first married women, living with their husband and the average number of children to these women per period of birth of the woman and age of the woman at marriage, 28-2-1971	69
26. Percentage (still) childless first married and non-first married women, living with their husband and the average number of children to these women per period of birth of the woman and social group of the husband, 28-2-1971	72
27. Percentage (still) childless married women, not living with their husband, and formerly married women as well as the average number of children to these women per period of birth and marital status of the woman, 28-2-1971	75
28. Percentage (still) childless total number of married women, not living with their husband, and formerly married women as well as the average number of children to these women per social group of the woman, 28-2-1971	76
<u>Fertility of the existing marriages</u>	
29. Number of live-born children, born before the existing first or non-first marriage by age of the wife at marriage, resp. religious denomination, level of education of the wife and social group of the husband, 28-2-1971	79

30. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	81
31. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per period of marriage; average number of children of these marriages per period of marriage, 28-2-1971	83
32. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per age of the wife at marriage; average number of children of these marriages per age of the wife at marriage, 28-2-1971	87
33. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per religious denomination of the wife; average number of children of these marriages per religious denomination of the wife, 28-2-1971	90
34. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per level of education of the wife; average number of children of these marriages per level of education of the wife, 28-2-1971	94
35. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per social group of the husband; average number of children of these marriages per social group of the husband, 28-2-1971	96
36. Number of births after 1970 by period of marriage and age of the wife at marriage, absolute and in % of the total number of live births per 28-2-1971	98
37. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and age of the wife at marriage, 28-2-1971	100
38. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and religious denomination of the husband, 31-5-1960, 28-2-1971	104
39. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and mutual religious denomination of the spouses, 31-5-1960, 28-2-1971	104
40. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and religious denomination of the wife, 28-2-1971	106
41. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	107
42. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and social group of the husband, 28-2-1971	110
43. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	116
44. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and social group of the husband, 31-5-1960, 28-2-1971	123
45. Percentage (still) childless existing (first) marriages, contracted before the age of 25 of the wife, and the average number of children of these marriages per period of marriage, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	132
46. Percentage (still) childless existing (first) marriages, contracted before the age of 25 of the wife, and the average number of children of these marriages per period of marriage and religious denomination of the wife, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	134
47. Percentage (still) childless existing first marriages of university graduated men and the average number of children of these marriages per period of marriage and age of the wife at marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	137
48. Percentage (still) childless existing (first) marriages, contracted before the age of 25 of the wife, and the average number of children of these marriages per period of marriage and social group of the husband, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	140

GRAPHS (1971: sample 1 in 10 (x 10) *)

Existing marriages

1. Existing first and non-first marriages by year of marriage in % of the total number of marriages contracted in the Netherlands in the relevant year, 28-2-1971	29
2. Existing first and non-first marriages by duration of marriage on January 1st of the census year in % of the total number of marriages contracted in the Netherlands differentiated by corresponding duration of marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	32
3. Existing first and non-first marriages by mutual age of the spouses on February 28th, 1971 in % of the total number of existing first and non-first marriages, 28-2-1971	34
4. Existing first and non-first marriages by (mutual) age of the spouses on the census dates in % of the total number of existing first and non-first marriages, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	35
5. Existing first and non-first marriages by (mutual) age of the spouses at marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	38
6. Existing religiously mixed first marriages in % of the total number of existing first marriages per period of marriage, religious denomination and sex, 28-2-1971	56

Fertility to ever-married women

7. Percentage (still) childless total number of married and formerly married women and the average number of children to these women per religious denomination of the woman, standardized figures, 28-2-1971	65
8. Percentage (still) childless total number of married and formerly married women and the average number of children to these women per level of education of the woman, standardized figures, 28-2-1971	65
9. Average number of children to first married and non-first married women, living with their husband, per period of birth of the woman and age of the woman at marriage, 28-2-1971	70
10. Percentage (still) childless first married and non-first married women, living with their husband and the average number of children to these women per social group of the husband, standardized figures, 28-2-1971 ..	73

Fertility of the existing marriages

11. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	82
12. Percentage (still) childless existing first and non-first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	84
13. Average number of children of the existing first and non-first marriages per age of the wife at marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	88
14. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per age of the wife at marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	89
15. Average number of children of the existing first and non-first marriages per religious denomination of the wife, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971 ..	91
16. Existing first and non-first marriages by number of live-born children of the marriage in % of the total number of existing first and non-first marriages per religious denomination of the wife, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	92
17. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and age of the wife at marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	99
18. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and religious denomination of the wife, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	102
19. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	108
20. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per period of marriage and social group of the husband, 31-5-1960, 28-2-1971	111

*) See also survey 6 in Appendix IV.

21. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per level of education of the wife by period of marriage and level of education of the husband, 28-2-1971	118
22. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per level of education of the husband by period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	119
23. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per level of education of the wife by period of marriage and religious denomination of the wife, 28-2-1971	120
24. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per religious denomination of the wife by period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	121
25. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per religious denomination of the wife by period of marriage and social group of the husband, 31-5-1960, 28-2-1971	126
26. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per social group of the husband by period of marriage and religious denomination of the wife, 31-5-1960, 28-2-1971	127
27. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per level of education of the wife by period of marriage and social group of the husband, 28-2-1971	128
28. Average number of children of the existing first marriages, contracted before the age of 25 of the wife, per social group of the husband by period of marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	129
29. Percentage (still) childless existing (first) marriages, contracted before the age of 25 of the wife, and the average number of children of these marriages per period of marriage and religious denomination of the wife, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	135
30. Percentage (still) childless existing first marriages of university graduated men and the average number of children of these marriages per period of marriage and age of the wife at marriage, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	138
31. Percentage (still) childless existing (first) marriages, contracted before the age of 25 of the wife and the average number of children of these marriages per period of marriage and social group of the husband, 31-12-1930, 31-5-1947, 31-5-1960, 28-2-1971	141
SUMMARY	143

TABLES (1971: sample 1 in 10 (x 10) *)

Existing marriages

1. Existing first and non-first marriages by year of marriage, absolute and in % of the total number of marriages contracted in the Netherlands in the relevant year, 28-2-1971	150
2. Existing marriages on 31-5-1960 and 28-2-1971; marriages contracted in the periode 1952-1969 and the "dissolutions" of these marriages by death, divorce or judicial separation	151
3. Existing first and non-first marriages by mutual age of the spouses on February 28th, 1971, 28-2-1971	152
4. Existing first and non-first marriages by mutual age of the spouses at marriage, 28-2-1971	153
5. Existing first and non-first marriages by mutual religious denomination of the spouses, 28-2-1971	154
6. Existing first and non-first marriages by mutual level of education of the spouses, 28-2-1971	155
7. Existing first and non-first marriages per period of marriage by mutual age of the spouses at marriage, 28-2-1971	156
8. Existing first marriages per period of marriage by age of the husband at marriage and religious denomination of the husband, 28-2-1971	158
9. Existing first marriages per period of marriage by age of the wife at marriage and religious denomination of the wife, 28-2-1971	159
10. Existing first marriages per period of marriage by age of the husband at marriage and level of education of the husband, 28-2-1971	160

*) See also survey 6 in Appendix IV.

C O N T E N T S (continued)	Page
11. Existing first marriages per period of marriage by age of the wife at marriage and level of education of the wife, 28-2-1971	161
12. Existing first marriages per period of marriage by age of the husband at marriage and social group of the husband, 28-2-1971	162
13. Existing first marriages per period of marriage by age of the wife at marriage and social group of the husband, 28-2-1971	163
14. Existing first and non-first marriages by period of marriage and age difference of the spouses, 28-2-1971	164
15. Existing first marriages by period of marriage, religious denomination of the husband resp. wife and religious mixed or unmixed marriage, 28-2-1971	165
16. Existing first marriages per period of marriage by mutual level of education of the spouses, 28-2-1971	166
<u>Fertility to ever-married women</u>	
17. First married, non-first married and formerly married women by period of birth and number of live-born children to the woman as well as the total number of children, 28-2-1971	170
18. Total number of married and formerly married women by period of birth, religious denomination, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	172
19. Total number of married and formerly married women by period of birth, level of education, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	174
20. First married and non-first married women, living with their husband, by period of birth, age at marriage, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	176
21. First married and non-first married women, living with their husband, by period of birth, social group of the husband, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	178
22. Total number of married women, not living with their husband, and formerly married women by period of birth, marital status, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	180
23. Total number of married women, not living with their husband, and formerly married women by period of birth, social group of the woman, with or without children to the woman and the total number of children, 28-2-1971	180
<u>Fertility of the existing marriages</u>	
24. Existing first and non-first marriages by year of marriage and number of live-born children of the marriage as well as the total number of children, 28-2-1971	182
25. Existing first and non-first marriages by age of the wife at marriage and number of live-born children of the marriage as well as the total number of children, 28-2-1971	184
26. Existing first and non-first marriages by religious denomination of the wife and number of live-born children of the marriage as well as the total number of children, 28-2-1971	184
27. Existing first and non-first marriages by level of education of the wife and number of live-born children of the marriage as well as the total number of children, 28-2-1971	186
28. Existing first and non-first marriages by social group of the husband and number of live-born children of the marriage as well as the total number of children, 28-2-1971	188
29. Existing first marriages by period of marriage, age of the wife at marriage, with or without children of the marriage and the total number of children, 28-2-1971	190
30. Existing first marriages by period of marriage, religious denomination of the wife, with or without children of the marriage and the total number of children, 28-2-1971	190
31. Existing first marriages by period of marriage, level of education of the wife, with or without children of the marriage and the total number of children, 28-2-1971	192
32. Existing first marriages by period of marriage, social group of the husband, with or without children of the marriage and the total number of children, 28-2-1971	192
33. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and age difference of the spouses, 28-2-1971	194

C O N T E N T S (end)	Page
34. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and mutual religious denomination of the spouses, 31-5-1960, 28-2-1971	196
35. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and mutual level of education of the spouses, 28-2-1971	198
36. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and level of education of the wife in combination with the religious denomination of the wife, 28-2-1971	200
37. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and social group of the husband in combination with the religious denomination of the wife, 31-5-1960, 28-2-1971	202
38. Percentage (still) childless existing first marriages and the average number of children of these marriages per age of the wife at marriage by period of marriage and social group of the husband in combination with the level of education of the wife, 28-2-1971	206
<u>APPENDICES</u>	
I. Questions about the existing marriage and fertility	208
II. Plan and execution of the census	210
III. Comprehensive technical explanation of the sample results	218
IV. Outline of available tables	225

TECHNISCHE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Bij de op 28 februari 1971 gehouden 14e Algemene volkstelling is aan alle gehuwde vrouwen, weduwen en gescheiden vrouwen gevraagd hoeveel kinderen zij in totaal levend ter wereld hebben gebracht. Aan die vrouwen welke op het tijdstip van de telling nog gehuwd zijn is tevens gevraagd hoeveel kinderen in het huidige huwelijk levend ter wereld zijn gebracht. Bovendien is aan laatstgenoemde groep opgave verzocht van maand en jaar van sluiting van het huidige huwelijk, terwijl door de nog gehuwde vrouwen ook is aangegeven of zijzelf of hun echtgenoot eerder gehuwd zijn geweest. De op deze vragen, waarvan de exacte vraagstelling in Aanhangsel I is opgenomen, verkregen antwoorden hebben tot basis gediend voor de in deze publikatie gepresenteerde gegevens met betrekking tot de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen. Daarbij is de aandacht in hoofdzaak gericht op de op het tijdstip van de telling nog gehuwde vrouwen die op 28-2-1971 met de echtgenoot samenwonen. Dit samenwonen is bepaald aan de hand van de antwoorden op de vraag naar de plaats van de vrouw in het gezin en aan de hand van de gegevens die de, op hetzelfde adres woonachtige, gehuwde man(nen) heeft (hebben) verschaft omtrent zijn (hun) plaats in het gezin. De gehuwde vrouw en de met haar samenwonende echtgenoot vormen te zamen een zogenaamd bestaand huwelijk. De samenstelling van deze bestaande huwelijken naar zowel de kenmerken van de vrouw als die van haar echtgenoot vormt het belangrijkste onderwerp van deze publikatie. Een belangrijke plaats is daarbij ingeruimd voor een overzicht van het binnen de bestaande huwelijken voortgebracht kindertal. Daarbij zij aangetekend dat in deze publikatie slechts die huwelijken in beschouwing zijn genomen welke vóór 1 januari 1971 zijn gesloten.

Tevens wordt voor de totale groep van gehuwde vrouwen (ook die welke niet tot een bestaand huwelijk behoren) en voor de van echt gescheidenen en weduwen een overzicht gegeven van het door deze vrouwen voortgebrachte kindertal.

Bij de telling van 28-2-1971 is informatie verzameld omtrent al de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen die in enige Nederlandse gemeente hun werkelijke woonplaats hadden, zulks ongeacht hun nationaliteit. Inbegrepen zijn dus de in Nederland woonachtige niet-Nederlanders (met uitzondering van personen die het recht van diplomatieke immuniteit bezitten, waaronder diplomaten en hier te lande gestationeerde N.A.V.O.-militairen alsmede hun gezinsleden, voor zover deze de nationaliteit van één der N.A.V.O.-landen bezitten), terwijl de in het buitenland woonachtige Nederlanders buiten beschouwing zijn gebleven. Uitdrukkelijk zij voorts vermeld dat niet-Nederlanders die ten tijde van de volkstelling niet in een persoonsregister voorkwamen - dat zijn onder andere diegenen die illegaal in ons land verbleven - niet zijn geteld. Voor meer uitgebreide informatie over de opzet van de telling alsmede de wijze waarop is geteld, kan worden verwezen naar Aanhangsel II.

Van belang is dat de in deze publikatie vermelde uitkomsten van de telling van 28-2-1971, tenzij nadrukkelijk anders vermeld, zijn gebaseerd op een 10%-steekproef uit het totale getelde bestand. Een uitgebreide technische toelichting betreffende de steekproeftelling en de betrouwbaarheid van de uitkomsten is opgenomen in Aanhangsel III.

Ten slotte dient vermeld te worden dat de in deze publikatie opgenomen gegevens slechts op Nederland als geheel betrekking hebben. De bij de bewerking ter beschikking gekomen regionale gegevens zijn deels vermeld in Aanhangsel IV, deels opgenomen in de publikatie uit de B-serie.

HOOFDSTUK 2. BEGRIPPEN EN DEFINITIES

Voor een juiste interpretatie van de uitkomsten van de telling is een nadere omschrijving gewenst van de belangrijkste begrippen die in deze publikatie gehanteerd worden. Daarbij worden ook een aantal met huishouden en gezin verband houdende omschrijvingen besproken hoewel deze inhoudelijk voor deze publikatie minder relevant zijn.

Bevolking

Tot de bevolking zijn gerekend alle personen die volgens het Besluit bevolkingsboekhouding in de gemeentelijke persoonsregisters behoren te zijn opgenomen.

Burgerlijke staat

Bij de bepaling van de burgerlijke staat is uitgegaan van de wettelijke status. Dit betekent onder andere dat in concubinaat levende personen niet als gehuwden maar naar hun officiële burgerlijke staat zijn ingedeeld.

Eerste, resp. niet-eerste huwelijk

Van eerste huwelijk is sprake, indien het huidige huwelijk het eerste is van beide echtgenoten. In andere gevallen is sprake van niet-eerste huwelijken.

Bestaande huwelijken

Wettig gesloten huwelijken waarvan beide partners op het moment van telling samenwonen. Niet inbegrepen zijn dus de gescheidenen van echt, alsmede de gescheiden van tafel en bed levende echtparen en echtparen waarvan man en vrouw om andere redenen niet samenwonen.

Leeftijd

Bij de bepaling van de leeftijd is behalve met het geboortjaar tevens rekening gehouden met de geboortemaand; geboren in maart 1970 tot en met februari 1971 is 0 jaar, geboren in maart 1969 tot en met februari 1970 is 1 jaar, enz. De onderscheiding van de bevolking naar leeftijd berust derhalve op de exacte leeftijd op de teldatum, afgerond in gehele voltooide jaren.

Leeftijd bij huwelijksluiting

De leeftijd bij huwelijksluiting is berekend door het verschil in maanden te bepalen tussen de maand en het jaar waarin het huwelijk is gesloten en de maand en het jaar van geboorte. Dit verschil is door 12 gedeeld en naar beneden afgerond.

Leeftijdsverschil tussen echtgenoten

Het leeftijdsverschil in jaren tussen echtgenoten is berekend door (de absolute waarde van) het verschil in maanden te bepalen tussen het jaar en de maand van geboorte van de vrouw en die van de man en dit verschil door 12 te delen. Indien de hierbij resulterende rest 5 maanden of minder bedroeg, is deze verwaarloosd; bedroeg de rest 7 maanden of meer, dan is het quotiënt met één jaar verhoogd; bedroeg de rest 6 maanden, dan is deze verwaarloosd indien het geboortjaar van de man oneven is, terwijl het quotiënt met één jaar is verhoogd, indien het geboortjaar van de man even is.

Levendgeboren kinderen

Aan gehuwde vrouwen, weduwen en van echt gescheiden vrouwen is de vraag gesteld, hoeveel kinderen zij in totaal levend ter wereld gebracht hebben. Aan vrouwen, die op de teldatum gehuwd waren, is bo-

vendien gevraagd, hoeveel van deze kinderen waren geboren uit haar huidige huwelijk. Bij de tabellen, die betrekking hebben op de huwelijksvruchtbaarheid, is telkens aangegeven, of het het totaal aantal levendgeboren kinderen per vrouw of per huwelijk betreft. Niet meer in leven zijnde en/of niet meer bij de moeder thuiswonende kinderen zijn in beide gevallen inbegrepen.

Kerkelijke gezindte

Deze onderscheiding berust op eigen opgave van de getelden omtrent het kerkgenootschap of de godsdienstige gemeenschap, waartoe de betrokkene krachtens doop, belijdenis of anderszins behoort of bepaaldelijk wenst te worden berekend.

Ingeval de betrokkene niet tot een kerkgenootschap of enige godsdienstige gemeenschap behoort of daartoe bepaaldelijk niet meer wenst te worden gerekend, is verzocht de vraag naar kerkelijke gezindte met Geen te beantwoorden.

De Humanisten zijn herhaaldelijk als afzonderlijke levensbeschouwelijke groepering onderscheiden. Daar waar dit echter niet gebeurde, zijn zij steeds inbegrepen in de categorie Geen kerkelijke gezindte.

Al dan niet kerkelijk gemengd huwelijk

Van kerkelijk niet-gemengde huwelijken is, tenzij anders vermeld, sprake indien de door de echtgenoten opgegeven kerkelijke gezindten volgens de meest uitgebreide codering exact met elkaar overeenstemmen. Dit geldt derhalve tevens voor de combinatie Andere kerkelijke gezindte met Andere kerkelijke gezindte, waarvan niet nader kan worden aangegeven of zich daaronder wellicht ook gemengde huwelijken bevinden. Zodra volgens de meest uitgebreide codering de kerkelijke gezindten van man en vrouw niet met elkaar overeenstemmen, is sprake van kerkelijk gemengde huwelijken.

Opgemerkt moet nog worden dat huwelijken waarbij beide echtelieden kerkelijke gezindte Geen hebben ingevuld, ook in de categorie kerkelijk niet-gemengde huwelijken zijn begrepen.

Onderwijsniveau

Personen die geen dagonderwijs meer volgen zijn op basis van hun behaalde akten en diploma's ingedeeld naar een aantal onderwijsniveaus. De classificatie van deze akten en diploma's naar niveau ziet er globaal als volgt uit:

- basis niveau: uitsluitend lager onderwijs;
- lager niveau: voortgezet onderwijs zonder diploma;
- uitgebreid lager niveau: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en lager beroepsonderwijs (met inbegrip van een 3-jarige afsluiting bij het hoger algemeen voortgezet en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs);
- middelbaar niveau: hoger algemeen voortgezet en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs én het middelbaar beroepsonderwijs;
- semi-hoger niveau: hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs met kandidaatsexamen;
- hoger niveau: beroepsonderwijs dat een voortzetting is van het hoger beroepsonderwijs, en wetenschappelijk onderwijs met doctoraal examen.

De indeling van de personen heeft plaatsgehad aan de hand van het hoogst behaalde diploma. Hierbij ging bij personen met meer dan één diploma op hetzelfde niveau het beroepsonderwijs vóór het algemeen onderwijs.

Voor een meer gedetailleerd overzicht van bovenstaande classificatie zij verwezen naar de C.B.S.-publicatie: 14e Algemene volkstelling 28 februari 1971, Serie C, Systematische classificaties, Deel 3. Onderwijsclassificaties.

Nog dagonderwijs volgenden

Hiertoe behoren personen die:

- geen beroep uitoefenen en scholier of student zijn;
- een beroep uitoefenen, waaraan tevens een opleiding buiten het kader van het leerlingwezen is verbonden (zoals opleiding tot verpleegster aan ziekenhuizen, gezinsverzorgster, e.d. en bijv. de praktijkleerperiode van een mts- of hts-opleiding);
- een beroep uitoefenen en tevens zijn ingeschreven aan een universiteit, hogeschool, e.d.

Sociale groep

Bij de samenstelling van de sociale groepsindeling is in de eerste plaats uitgegaan van de positie in het bedrijf, te weten: zelfstandig, in loondienst of medewerkend gezinslid.

- Ten aanzien van de zelfstandigen zijn de wetenschappelijke vrije beroepen apart onderscheiden. Alle overige zelfstandigen zijn ingedeeld naar de aard van het bedrijf en/of het aantal personeelsleden in loondienst.
- De personen in loondienst zijn op basis van de aard van het beroep of de functie ingedeeld naar employes of arbeider. Ten aanzien van de employes is, met behulp van gegevens over de aard en het niveau van de functie, onderwijsniveau en/of inkomensklasse een verdere differentiatie in hoge, middelbare en lage employes aangebracht. De arbeiders zijn onderscheiden in landarbeiders en overige arbeiders; de laatstgenoemde zijn onderscheiden naar inkomensklasse. Daarbij is als inkomen beschouwd het jaarlijkse bruto-arbeidsinkomen uit het hoofdberoep, d.w.z. het loon, salaris of dergelijke zonder aftrek van ingehouden loonbelasting, A.O.W.- en pensioenpremies, zonder aftrek van inhoudingen voor kost en inwoning en zonder bijtelling van kindertoelage of -bijslag, overwerk, neveninkomsten en/of inkomsten van vrouw of kinderen.
- De medewerkende gezinsleden zijn ingedeeld naar de aard van het bedrijf.

Tijdelijk niet-werkenden zijn, voor zover mogelijk, op basis van dezelfde gegevens als beschreven bij de personen in loondienst, ingedeeld bij de onderscheiden sociale groepen.

Bij het ontbreken van voldoende gegevens zijn personen in loondienst en tijdelijk niet-werkenden ingedeeld bij de categorie Met beroep, sociale groep onbekend.

Personen zonder beroep zijn ingedeeld naar het hoogst behaalde onderwijsniveau.

Een meer uitvoerige toelichting op de sociale groep is op aanvraag verkrijgbaar.

Overigens zijn in deze publikatie alleen gegevens beschikbaar omtrent de indeling naar sociale groep van de vrouw voor zover het gaat om gehuwd geweest zijnde of gehuwde, niet meer met de echtgenoot samenwonende vrouwen. De gehuwde met de echtgenoot samenwonende vrouwen zijn steeds onderscheiden naar de sociale groep van de man.

HOOFDSTUK 3. VERGELIJKBAARHEID MET ANDERE STATISTIEKEN

Gegevens over het totaal aantal huwelijken waarvan beide partners bijeenwonen en gegevens over het totaal aantal kinderen dat in deze bestaande huwelijken is voortgebracht, komen slechts bij een volkstelling beschikbaar. Door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden echter wel gegevens gepubliceerd die betrekking hebben op de verdeling van de bevolking naar burgerlijke staat, op huwelijksluitingen en -ontbindingen alsmede op (huwelijks)vruchtbaarheid. Steeds wordt daarbij voorbij gegaan aan de vraag of het gaat om huwelijken waarin beide partners bijeenwonen.

Het door het C.B.S. bewerkte materiaal met betrekking tot de gehuwden kan gesplitst worden in een statisch en in een dynamisch deel. Het statische gedeelte betreft gegevens over de grootte en samenstelling van de bevolking op een bepaald moment, waarbij de primaire bron van deze gegevens wel de volkstelling is doch waarbij deze gegevens aangevuld worden met gegevens uit de zogenaamde lopen-de bevolkingsstatistieken. Deze laatste statistieken geven een statistische beschrijving van de veranderingen die in de grootte en samenstelling van de bevolking optreden onder invloed van huwelijksluiting, huwelijksontbinding, geboorte, sterfte en migratie. Deze statistieken komen tot stand door middel van informatieverstrekking aan het C.B.S. door de gemeenten en worden ontleend aan de gemeentelijke bevolkingsregisters en registers van de burgerlijke stand, op grond van het Besluit bevolkingsboekhouding en krachtens ministeriële beschikking in de Leidraad bevolkingsstatistiek.

Voor zover de gegevens omtrent de stand van de bevolking en omtrent de loop van de bevolking verwantschap vertonen met de in deze publicatie besproken gegevens volgt daarvan in het onderstaande een overzicht.

a. Grootte en samenstelling van de bevolking

Van belang is, in verband met de bestaande huwelijken, allereerst de sedert 1947 jaarlijks door het C.B.S. gepubliceerde samenstelling van de Nederlandse bevolking naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat in onderling verband. De burgerlijke staat is daarbij onderscheiden naar de categorieën ongehuwd, gehuwd (incl. gescheiden van tafel en bed), weduwstaat en gescheiden van echt; bestaande huwelijken zijn daaruit niet af te leiden. Sedert 1972 zijn deze gegevens eveneens jaarlijks beschikbaar voor afzonderlijke gemeenten, gemeentegroepen (naar inwonertal resp. urbanisatiegraad), naar provincie, corop-gebied en economisch-geografisch gebied en vanaf 1976 tevens per nodaal gebied. Deze zijn gebaseerd op de telling vanuit de persoonsregisters van de bevolking naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat naar de toestand op 31 december 1971.

Op laatstbedoelde overzichten zijn voor elk kalenderjaar in rekening gebracht de naar geslacht, geboortejaar en burgerlijke staat onderscheiden vermeerdering t.g.v. geboorte en vestiging, resp. vermindering t.g.v. sterfte en vertrek alsmede de mutaties in de burgerlijke staat als gevolg van huwelijksluiting en beëindiging van het huwelijk door echtscheiding resp. door overlijden van één der huwelijkspartners.

Daarnaast is sedert 1971 voor de provincies en voor Nederland als geheel een overzicht beschikbaar van het aantal gehuwde vrouwen onderscheiden naar geboortejaar (1918 of later) en jaar van huwelijksluiting (1936 of later) in onderling verband. Dit bestand is voornamelijk gebaseerd op integrale gegevens van de volkstelling van 1971; jaarlijks zijn op dit bestand in rekening gebracht de naar geslacht, geboortejaar, jaar van huwelijksluiting en burgerlijke staat onderscheiden mutaties tengevolge van vestiging en vertrek, huwelijksluiting en beëindiging van het huwelijk. Deze gegevens zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdafdeling Bevolkingsstatistieken.

b. Mutaties in het aantal gehuwden

Hoewel de hieronder te bespreken gegevens als zodanig niet vergelijkbaar zijn met de bestandscijfers uit de volkstelling kunnen deze stroomgegevens wel indicaties opleveren voor de veranderingen in het bestand. Het aantal in de persoonsregisters van de Nederlandse gemeenten opgenomen gehuwde mannen en vrouwen ondergaat namelijk van jaar tot jaar fluctuaties ten gevolge van overlijden, echtscheiding, emigratie, immigratie en huwelijksluiting.

Gegevens over het aantal huwelijksontbindingen door het overlijden van een der echtelieden zijn gespecificeerd naar het geboortejaar en de leeftijd van de overledene sedert 1871 - met enige onderbrekingen - jaarlijks voorhanden. Sedert 1948 zijn deze gegevens bovendien beschikbaar naar het geboortejaar van de achtergebleven partner. Gegevens over het aantal overleden gehuwden naar jaar van huwelijksluiting zijn sedert 1952 per kalenderjaar beschikbaar. Voor wat de huwelijksontbinding door echtscheiding betreft zijn de gegevens gebaseerd op de door de Nederlandse rechter uitgesproken vonnissen ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Sedert 1908 zijn jaarlijkse cijfers voorhanden over de echtscheidingen naar de duur van het huwelijk en sedert 1941 naar het jaar van huwelijksluiting.

Gegevens over de leeftijd van de man resp. de vrouw op het moment van echtscheiding, zijn sedert 1946 beschikbaar terwijl de beide leeftijden sedert 1951 in onderling verband zijn gebracht. Vanaf dit zelfde jaar is ook de wederzijdse huwelijksleeftijd van de van echtscheidende mannen en vrouwen bekend benevens de huwelijksduur in combinatie met resp. het leeftijdsverschil der partners en de huwelijksleeftijd van de man resp. de vrouw.

Gegevens zijn verder beschikbaar over het aantal in leven zijnde minderjarige kinderen dat bij de echtscheiding is betrokken en dit ook in verband met de huwelijksduur en met het leeftijdsverschil tussen de partners (sedert 1951). Ten slotte is ook de kerkelijke gezindte van de huwelijkspartners (vanaf 1951) en de woonprovincie, de gemeentegrootte naar inwonertal en de urbanisatiegraad van de woonplaats van de man op het tijdstip van de echtscheiding bekend (sedert 1900).

Sedert 1946 zijn ook gegevens voorhanden over de echtscheidingen naar huwelijksjaar voor de grote gemeenten en naar woonprovincie en gemeentegroetgroep. Ook het beroep van de man en het aantal minderjarige kinderen dat bij de echtscheiding is betrokken is, in combinatie met het huwelijksjaar van het door echtscheiding ontbonden huwelijk, beschikbaar.

Het beroep van de bij de echtscheiding betrokken man is daarnaast bekend naar leeftijd van de man bij scheiding en bij huwelijksluiting, naar het leeftijdsverschil van de partners en naar de kerkelijke gezindte van de man. Het huwelijksjaar van de door echtscheiding ontbonden huwelijken is gegeven in combinatie met de leeftijd van de man resp. de leeftijd van de vrouw, het leeftijdsverschil en de huwelijksleeftijd van de man en van de vrouw.

De scheidingen van tafel en bed, in formele zin geen huwelijksontbinding, worden verkregen via de jaarlijkse opgave van de griffiers der arrondissementsrechtbanken resp. gerechtshoven van de gewezen vonnissen resp. arresten betreffende scheiding van tafel en bed. Sedert 1937 zijn gegevens over scheidingen van tafel en bed, verdeeld naar jaar van sluiting van het huwelijk, beschikbaar terwijl sedert 1900 het aantal in leven zijnde minderjarige kinderen dat bij de scheiding van tafel en bed is betrokken, bekend is.

De mutaties die in het aantal gehuwden optreden ten gevolge van emigratie hebben betrekking op die gehuwden voor wie de vestiging in, dan wel het vertrek uit Nederland gepaard gaat met opnemingsin, resp. afvoering van een Nederlands gemeentelijk persoonsregister. Opnemingsvindt plaats voor Nederlanders en vreemdelingen wanneer zij het voor-nemen hebben meer dan 30 resp. 180 dagen in Nederland te verblijven

en afvoering in geval men voornemens is om Nederland voor 360 dagen of langer te verlaten.

Sedert 1947 worden gegevens gepubliceerd over het aantal buitenlandse migranten onderverdeeld naar hun burgerlijke staat, geslacht en geboortejaar. Tevens zijn gegevens bekend (sedert 1971) over de burgerlijke staat en het geslacht van de migranten in verband met hun nationaliteit en gezinsverband.

Gegevens over de mutaties in het bestand aan huwelijken ten gevolge van de toevoeging van nieuw-gevormde huwelijken zijn beschikbaar voor het aantal huwelijksluitingen van de in Nederland en in het buitenland in het huwelijk tredende mannen resp. vrouwen die zijn opgenomen in een der gemeentelijke persoonsregisters. Het aantal huwenden naar geboortejaar van de man resp. vrouw en naar hun voormalige burgerlijke staat is sedert 1948 beschikbaar, terwijl de huwelijksluitingen naar wederzijdse leeftijd van man en vrouw vanaf 1942 aanwezig zijn. Gegevens over de leeftijdsgroep van de man resp. de vrouw bij huwelijk zijn sedert 1850 met enige onderbrekingen voorhanden, voor een aantal jaren ook in verband met de voormalige burgerlijke staat van man en vrouw.

c. Geboortestatistiek

Naast de bij gelegenheid van de volkstelling verzamelde gegevens over het totaal aantal kinderen dat tot het tijdstip van de volkstelling is voortgebracht door vrouwen al dan niet in het bestaande huwelijk, zijn vele gegevens beschikbaar over de jaarlijkse aantallen geboren. Deze gegevens hebben deels betrekking op geboorten (dat wil zeggen het aantal bevallingen ongeacht of het gaat om levend- dan wel doodgeborenen en enkelvoudige of meervoudige geboorten) deels op geborenen. De gegevens omtrent de levendgeborenen hebben betrekking op alle geborenen die enig teken van leven hebben vertoond ongeacht de zwangerschapsduur en ongeacht het feit of zij eventueel vóór de geboorte-aangifte zijn overleden. De doodgeborenen betreffen doodgeborene vruchten met een zwangerschapsduur van 28 of meer weken. Gegevens zijn onder meer beschikbaar over het aantal levendgeborenen naar wettigheid, en rangnummer (uit het huwelijk of uit de moeder), over echtelijke geboorten naar rangnummer uit het huwelijk en huwelijksjaar van de ouders (sedert 1937), over echtelijke geboorten naar leeftijdsgroep van de vrouw bij huwelijk, rangnummer uit het huwelijk en huwelijksduur (sedert 1950), over levendgeborenen naar wettigheid en leeftijd van de moeder (sedert 1935) en over levendgeborenen naar wettigheid, rangnummer uit de moeder en leeftijd van de moeder (sedert 1950). Geen van deze gegevens heeft echter expliciet betrekking op kinderen die zijn voortgebracht in huwelijken waarin beide partners nog gehuwd samenleven.

HOOFDSTUK 4. PRESENTATIE VAN DE UITKOMSTEN

Met het oog op de plicht tot geheimhouding van individuele gegevens zijn de verkregen cijfers omgewerkt tot 5-tallen. Deze omwerking heeft als volgt plaatsgevonden:

- de getallen 0,1 en 2 zijn in de tabellen vervangen door twee punten;
- de getallen 3, 4, 5, 6 en 7 zijn vervangen door het getal 5;
- de getallen 8, 9, 10, 11 en 12 zijn vervangen door het getal 10 enz.

Ook voor hogere getallen is dit afrondingssysteem in de tabellen consequent toegepast om te voorkomen dat door vergelijking met andere getallen individuele gegevens zouden kunnen worden afgeleid.

Bij het samenstellen van uitkomsten van onderdelen tot subtotalen en totalen zijn uiteraard de werkelijke aantallen per onderdeel als basis genomen en niet de 5-tallen. Wel zijn vanzelfsprekend de aldus verkregen subtotalen en totalen weer omgewerkt tot 5-tallen. De onnauwkeurigheden die hiermede zijn geïntroduceerd zijn statistisch gezien niet van betekenis.

De naast de absolute aantallen gegeven verhoudingscijfers zijn vastgesteld op basis van de werkelijke (niet tot 5-tallen omgewerkte) aantallen. Voor getallen kleiner dan 3 zijn de verhoudingscijfers vervangen door twee punten om te voorkomen dat aan de hand daarvan eenheden (d.w.z. individuele gegevens) zouden kunnen worden teruggerekend.

VOORNAAMSTE UITKOMSTEN

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

De in deze publikatie te presenteren gegevens met betrekking tot de huwelijken en de vruchtbaarheid van de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen zijn voornamelijk afkomstig uit de, om efficiency-rekenen getrokken, steekproef uit het totale gegevensbestand van de 14e Algemene volkstelling van 28 februari 1971. Dit impliceert dat de cijfers een onnauwkeurigheidsmarge bezitten waarmee bij de interpretatie rekening moet worden gehouden 1). Het totale aantal gehuwde vrouwen in de met een factor 10 vermenigvuldigde steekproef komt overigens zeer goed overeen met het aantal uit de integrale telling: 3 104 460 tegenover 3 104 235. Hetzelfde geldt voor de groep van gehuwde vrouwen die ten tijde van de volkstelling met de echtgenoot samenwoonde; in de steekproef werden 3 043 625 van deze bestaande huwelijken geteld, in de integrale telling 3 042 125. Van de 60 835 gehuwde vrouwen uit de steekproef die niet met de echtgenoot samenwoonden (2% van het totaal aantal gehuwde vrouwen) waren er 15 570 gescheiden van tafel en bed, terwijl er 45 265 om andere redenen (bijv. werk van de man in het buitenland) niet met de echtgenoot samenwoonden. Zowel bij de bespreking van de gegevens omtrent de bestaande huwelijken als bij die omtrent de vruchtbaarheid, worden die huwelijken buitengesloten welke na 31 december 1970 gesloten zijn. In totaal resteren daardoor 3 038 015 bestaande, vóór 1 januari 1971 gesloten huwelijken.

Bij de interpretatie van de gegevens, dient in het oog te worden gehouden dat de op 28 februari 1971 vastgestelde kenmerken van de huwelijken en van de bij de voortbrenging betrokken vrouwen, niet identiek hoeven te zijn aan de op het moment van huwelijksluiting of op het moment van voortbrenging geldende kenmerken van de betrokkenen. Niet alleen kunnen de betreffende individuen vóór de teldatum een wijziging van de relevante kenmerken (kerkelijke gezindte, onderwijsniveau, sociale groep) hebben ondergaan, ook kunnen van het totaal aantal personen dat ooit een huwelijk heeft gesloten relatief meer personen met het ene dan met het andere kenmerk, door overlijden, echtscheiding of anderszins, zijn verdwenen. Een vergelijking met de gegevens over de gesloten huwelijken en over de in 1960 bij de 13e Algemene volkstelling geregistreerde bestaande huwelijken, kan hierover in een aantal gevallen opheldering verschaffen.

Vermeld dient nog te worden dat de hier gepresenteerde gegevens voor een deel afkomstig zijn uit een administratieve telling; de gegevens omtrent diegenen die hebben geweigerd aan de telling mee te werken dan wel bij de telling niet thuis werden aangetroffen, zijn voor zover mogelijk aan de bevolkingsadministratie van de desbetreffende gemeente ontleend. Voor gegevens die niet aan de bevolkingsadministratie konden worden ontleend, zijn de betrokkenen in de resultaten verwerkt in de posten "Onbekend". Voor gedetailleerde informatie over de omvang en samenstelling van deze administratief getelde groep, zij men verwezen naar Aanhangsel II.

In deze publikatie zal eerst in hoofdstuk 2 een globaal overzicht worden gegeven van de kenmerken van de bestaande huwelijken op het tijdstip van de telling. Gepoogd wordt daarbij om vergelijkingen te trekken met de kenmerken van de gesloten huwelijken en met gegevens uit de 12e en 13e Algemene volkstelling van 31 mei 1947, resp. 31 mei 1960. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de aandacht gericht op de wijzigingen die in de kenmerken van de bestaande eerste huwelijken in de te onderscheiden periodes van huwelijksluiting hebben plaatsge-

1) Voor de wijze waarop de steekproef is getrokken en voor de mate van onnauwkeurigheid die hierdoor is geïntroduceerd, zie men Aanhangsel III.

vonden met name waar het gaat om de leeftijd bij huwelijksluiting, het leeftijdsverschil tussen de echtgenoten en het al dan niet gemengd zijn van het huwelijk. In hoofdstuk 4 komt aan de orde de vruchtbaarheid van die vrouwen welke ooit gehuwd zijn geweest, terwijl ten slotte in hoofdstuk 5 aandacht wordt besteed aan de vruchtbaarheid binnen het bestaande huwelijk van de op het moment der telling nog gehuwde vrouwen.

Waar mogelijk worden in deze publikatie de uitkomsten van de telling vergeleken met de gegevens afkomstig van eerdere volkstellingen. De resultaten van de eerdere tellingen zijn achtereenvolgens gepubliceerd in:

- Centraal Bureau voor de Statistiek. Volkstelling 31 december 1930. Deel IX. Inleiding tot de uitkomsten der elfde algemeene volkstelling, van de woningstatistiek en gezinsstatistiek, van de statistiek der huwelijksvruchtbaarheid en van de statistiek der academisch geëgradeerden, 's-Gravenhage, 1934.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. 12e Volkstelling annex woningtelling 31 mei 1947, Serie A. Rijks- en provinciale cijfers. Deel 4. Statistiek der bestaande huwelijken en van de vruchtbaarheid dezer huwelijken. Uitgeversmaatschappij W. de Haan, N.V., Utrecht, 1951.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. 13 Algemene volkstelling 31 mei 1960. Deel 6. Bestaande huwelijken en vruchtbaarheid van deze huwelijken. Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage, 1969.

Er zij ten slotte op gewezen dat gegevens over de bestaande huwelijken afkomstig van de telling van 1971 ook zijn gepubliceerd in een aantal door het Centraal Bureau voor de Statistiek in samenwerking met het S.I.S.W.O. uitgegeven monografieën over deze volkstelling. In Aanhangsel IV wordt hiervan een overzicht gegeven.

HOOFDSTUK 2. KENMERKEN VAN DE BESTAANDE HUWELIJKEN

2.1. Enkele globale kenmerken van de bestaande huwelijken

Op 28 februari 1971 telde Nederland circa 3 038 000 huwelijken waarvan beide partners op het tijdstip van de telling bijeenwoonden en waarvan het huwelijk vóór 1971 was gesloten. Bij 2 815 500 huwelijken (92,7%) was voor beide echtgenoten van een eerste huwelijk sprake, terwijl bij 222 500 huwelijken (7,3%) één of beide echtgenoten reeds eerder gehuwd was geweest.

Bij de telling van 1947 en 1960 werden iets hogere percentages niet-eerste huwelijken aangetroffen, n.l. 8,0 en 8,5%. Op 28 februari 1971 was bij benadering 36,7% van de bestaande niet-eerste huwelijken gesloten door een man en vrouw die beiden reeds eerder gehuwd waren geweest, terwijl in 39,9% van de gevallen alleen bij de man, en in 23,4% van de gevallen alleen bij de vrouw van een niet-eerste huwelijk sprake was 2).

Tabel 1 geeft een uitsplitsing van de bestaande eerste- en niet-eerste huwelijken naar het jaar van huwelijkssluiting. In staat 1 zijn dezelfde gegevens in meer gecomprimeerde vorm opgenomen en vergeleken met de uitkomsten van de tellingen van 1947 en 1960. Als huwelijksduur is daarbij vermeld de op 1 januari voorafgaand aan het tijdstip van de telling voor deze huwelijken geldende duur.

Uit de in staat 1 opgenomen gegevens blijkt dat van de bestaande huwelijken een groot deel nog geen lange duur heeft. Van de eerste huwelijken bestond op 1 januari 1971 18,1% minder dan 5 jaar, terwijl op dat zelfde tijdstip 32,9% nog niet ouder was dan 10 jaar. Bij de niet-eerste huwelijken liggen deze cijfers nog hoger.

Staat 1. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar huwelijksduur per 1 januari van het jaar van telling (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))

Huwelijksduur in jaren	Absoluut			In % van het totaal		
	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971
Eerste huwelijken						
0 - 4	317 590	381 913	508 550	17,9	16,8	18,1
5 - 9	278 494	348 133	416 120	15,7	15,3	14,8
10 - 24	653 267	830 787	1 035 510	36,8	36,5	36,8
25 - 49	505 245	677 403	790 490	28,4	29,7	28,1
50+	21 392	40 789	64 850	1,2	1,8	2,3
Totaal	1 775 988	2 279 025	2 815 520	100	100	100
Niet-eerste huwelijken						
0 - 4	42 872	44 514	44 410	28,5	21,0	20,0
5 - 9	26 743	45 398	34 815	17,8	21,4	15,6
10 - 24	54 102	89 307	103 080	36,0	42,1	46,3
25 - 49	26 032	32 359	38 815	17,3	15,3	17,4
50+	502	540	1 375	0,3	0,3	0,6
Totaal	150 251	212 118	222 500	100	100	100

2) Deze gegevens betreffen uitsluitend de niet in inrichtingen of tehuizen verblijvende, niet tot de varende of rijdende bevolking behorende en niet in het C.P.R. opgenomen bestaande huwelijken. De betreffende cijfers zijn ontleend aan G.A.B.Frinking, F.W.A.van Poppel, "Een sociaal demografische analyse van de huwelijkssluiting in Nederland", Monografieën volkstelling 1971, 's-Gravenhage, Staatstuitgeverij, 1979.

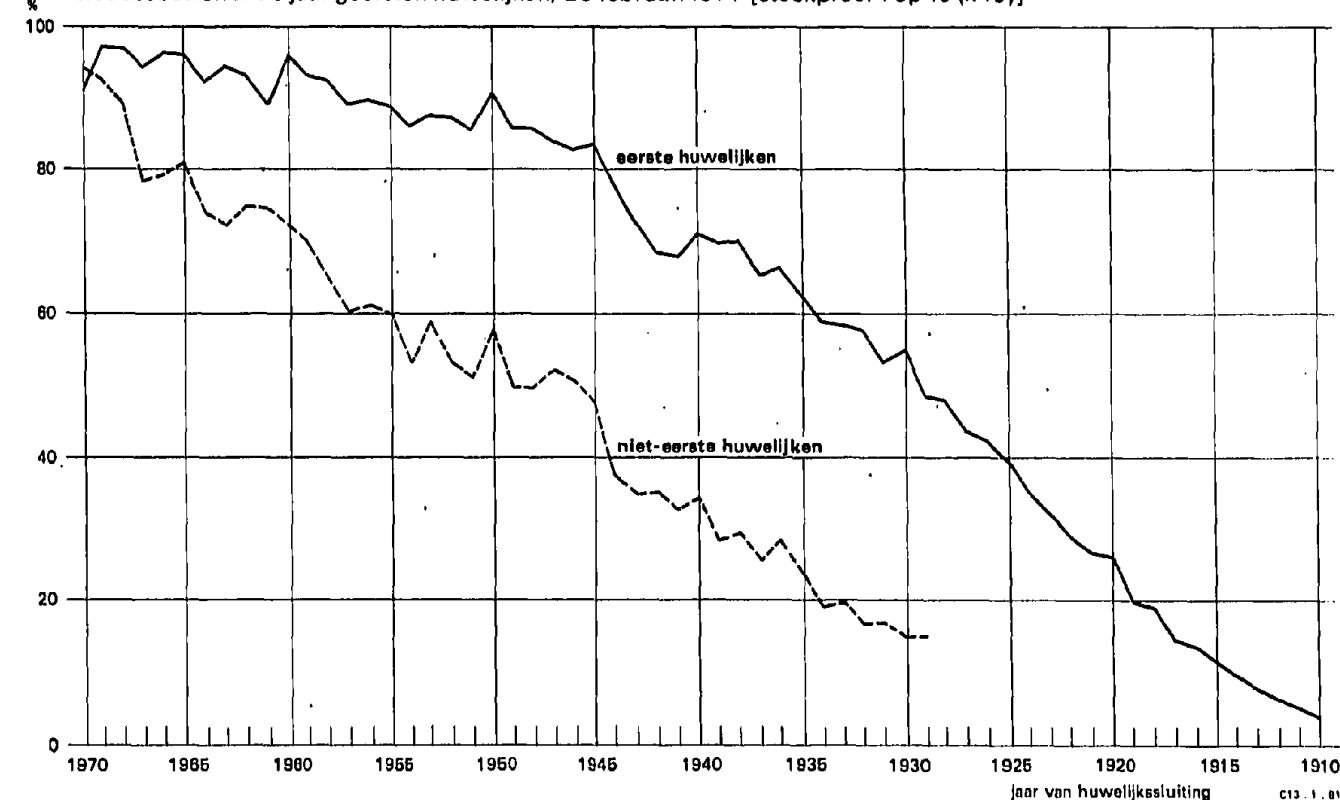
Met name bij de eerste huwelijken wordt echter ook een aanzienlijk deel van de bestaande huwelijken gevormd door reeds meer dan 24 jaar bestaande huwelijken. Het gaat in 1971 om meer dan 855 000 huwelijken, dat is 30,4% van het totale aantal eerste huwelijken. Meer dan 64 800 huwelijken hebben zelfs een huwelijksduur langer dan 49 jaar. Bij de niet-eerste huwelijken is slechts 18,0% van de bestaande huwelijken meer dan 24 jaar geleden gesloten. Het grotere percentage huwelijken met een huwelijksduur van meer dan 24 jaar dat bij de eerste huwelijken wordt aangetroffen, hangt samen met het feit dat bij deze groep huwelijken de huwelijksleeftijd lager ligt dan bij de niet-eerste huwelijken. Daardoor hebben, bij gelijke huwelijksduur, de eerste huwelijken een geringere kans op huwelijksontbinding door overlijden dan de niet-eerste huwelijken en blijft een groter deel van de reeds lang bestaande huwelijken tot de teldatum in stand.

De samenstelling van de eerste huwelijken naar huwelijksduur verschilt in 1971 niet fundamenteel met de situatie in 1947 en 1960. Terwijl in 1971 18,1% der eerste huwelijken nog geen 5 jaar bestond, was dit percentage in 1947 17,9% en in 1960 16,8%. Huwelijken met een huwelijksduur van 25 jaar of meer die in 1971 30,4% van het bestand vormden, hadden in 1947 een aandeel van 29,6% en in 1960 van 31,5%.

Gewijzigd ten opzichte van de situatie in 1947 en 1960 is wel de samenstelling naar huwelijksduur van de niet-eerste huwelijken. Relatief meer niet-eerste huwelijken worden geteld met een huwelijksduur van 10 - 24 jaar.

De bij de volkstelling van 1971 getelde bestaande huwelijken vormen slechts een deel van alle in de jaren 1970 of eerder in Nederland

1. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar jaar van huwelijkssluiting in % van het totaal aantal in Nederland in het desbetreffende jaar gesloten huwelijken, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

gesloten huwelijken. Door de dood en echtscheiding zijn huwelijken ontbonden, door emigratie zijn huwelijken niet meer in het bestand opgenomen, terwijl echtparen welke gescheiden van tafel en bed leven of om andere redenen niet meer of nog niet samenleven evenmin bij de bestaande huwelijken zijn terug te vinden; anderzijds is door immigratie een aantal echtparen aan het bestand toegevoegd dat het huwelijk niet in Nederland heeft gesloten. Het door al deze factoren veroorzaakte verschil tussen het in een bepaald kalenderjaar gesloten en het aantal bij de volkstelling nog bestaande huwelijken wordt aangeduid als de grootte van de "huwelijksontbinding" in de betreffende huwelijksjaargang. Over de totale omvang van deze "huwelijksontbinding" in de verschillende huwelijksjaargangen geven tabel 1 en grafiek 1 enig uitsluitsel. Voor elk van de jaren 1910 tot en met 1970 (voor eerste huwelijken) resp. 1924 tot en met 1970 (voor niet-eerste huwelijken) is daarin vermeld welk percentage van de in deze jaren gesloten huwelijken op 28 februari 1971 nog bestond.

Van de in de jaren 1969 of eerder gesloten huwelijken is over het algemeen, met het toenemen van de duur van het huwelijk, een afnemend percentage tot het tijdstip van de volkstelling in stand gebleven. Het percentage "ontbonden" eerste huwelijken stijgt boven de 10 bij de op 1 januari 1971 meer dan 13 jaar bestaande huwelijken. Van de na 1944 gesloten eerste huwelijken, die op 1 januari 1971 minimaal 25 jaar oud zijn, is op het tijdstip van de telling nog meer dan 80% aanwezig, terwijl van alle na 1930 gesloten eerste huwelijken minimaal 50% in stand is gebleven. Alleen van de vóór 1915 gesloten eerste huwelijken (huwelijksduur minimaal 56 jaar) is meer dan 90% "ontbonden". Van de niet-eerste huwelijken is - met uitzondering van de huwelijksjaargang 1970 - steeds een in verhouding kleiner aantal huwelijken in stand gebleven dan bij de eerste huwelijken het geval is. Vijf jaar na sluiting van het huwelijk is reeds 10% van de gesloten niet-eerste huwelijken "ontbonden", zes jaar na sluiting 20% en na 25 jaar huwelijk meer dan 50%. Per 100 gesloten huwelijken zijn er - 15 of meer jaarna sluiting van het huwelijk - bij de niet-eerste huwelijken steeds circa 30 méér "ontbonden" dan bij de eerste huwelijken het geval is. Dit verschil wordt voornamelijk bepaald door de hogere huwelijksleeftijd van de niet-eerste huwelijken; deze impliceert, bij een gelijke huwelijksduur, een hogere uitval ten gevolge van het overlijden van één der huwelijkspartners dan het geval is bij eerste huwelijken.

Een opvallend verschijnsel is dat van de in 1970 gesloten eerste huwelijken een groter percentage (nl. 9,1%) niet bij de bestaande eerste huwelijken wordt teruggevonden dan het geval is bij de huwelijken gesloten in de jaren 1962 tot en met 1969. De oorzaak daarvan is niet een buitengewoon hoge echtscheidingsfrequentie of een groot aantal sterfgevallen onder de gehuwden. Wel speelt vermoedelijk een rol dat een aantal mannen en vrouwen in 1970 een huwelijk gesloten heeft, doch om bepaalde redenen (wachtend op de kerkelijke inzeging van het huwelijk of op geschikte woonruimte) op het moment van de telling nog niet samenwoonde. Met name doordat de teldatum kort na 31 december 1970 lag, zullen veel van de onder meer om belastingtechnische redenen in december gesloten huwelijken nog niet door een feitelijk samenwonen van de gehuwden zijn gevolgd.

Voor de in de periode 1-1-1952 tot 1-1-1971 gesloten huwelijken is een schatting gemaakt van de onderlinge sterkteverhouding van de verschillende factoren die voor de "huwelijksontbinding" van belang zijn. Tabel 2 vat de uitkomsten samen voor een vier-tal perioden van huwelijksluiting. In staat 2 zijn enkele globale gegevens over de verschillende vormen van "huwelijksontbinding" vermeld.

Het blijkt dat naarmate huwelijken langer bestaan, een relatief groter deel van de "huwelijksontbinding" veroorzaakt wordt door het overlijden van een der echtgenoten (van 20,8 naar 40,3% voor huwelijken gesloten in 1952 - 1954), door echtscheiding (van 25,4 naar 30,8) en door scheiding van tafel en bed. Met name bij huwelijken

Staat 2. "Ontbinding" van huwelijken, gesloten in de periode 1952 - 1969, door overlijden, echtscheiding of scheiding van tafel en bed in % van het totaal aantal "ontbonden" huwelijken

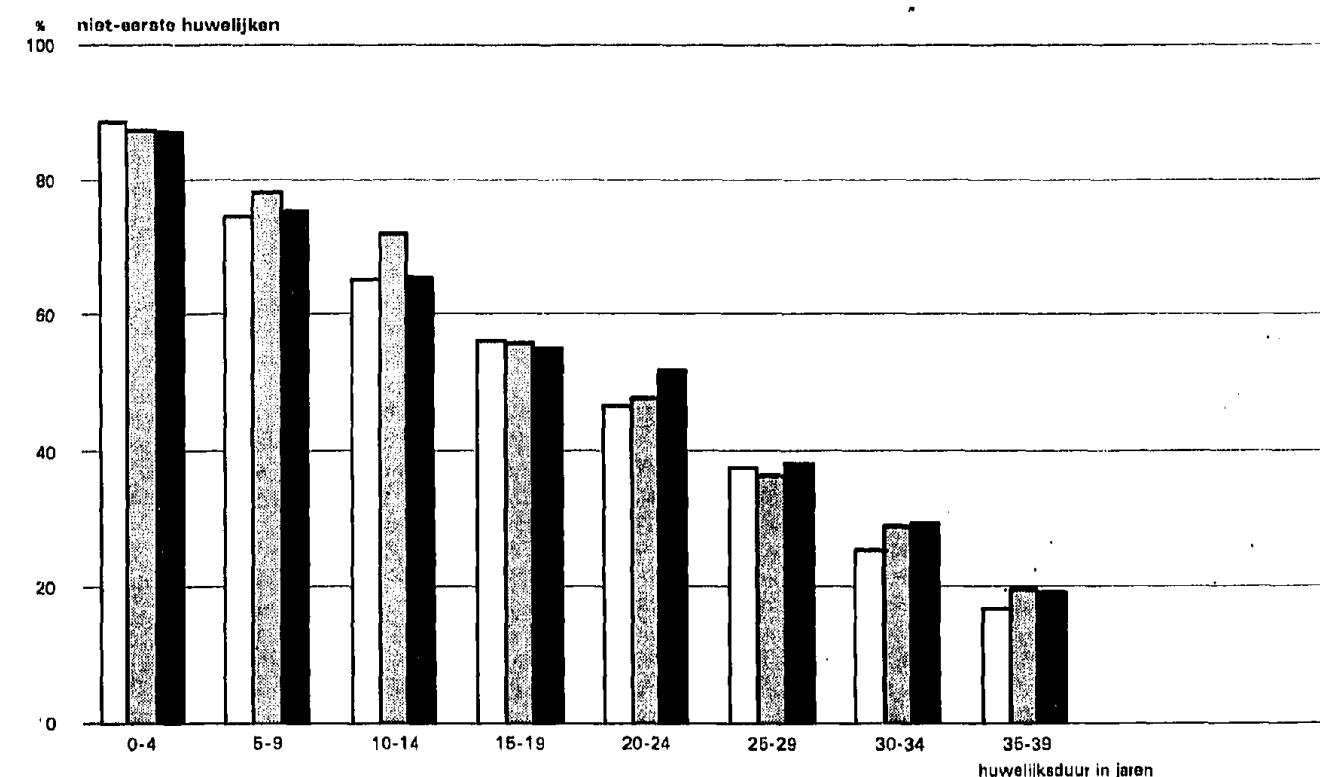
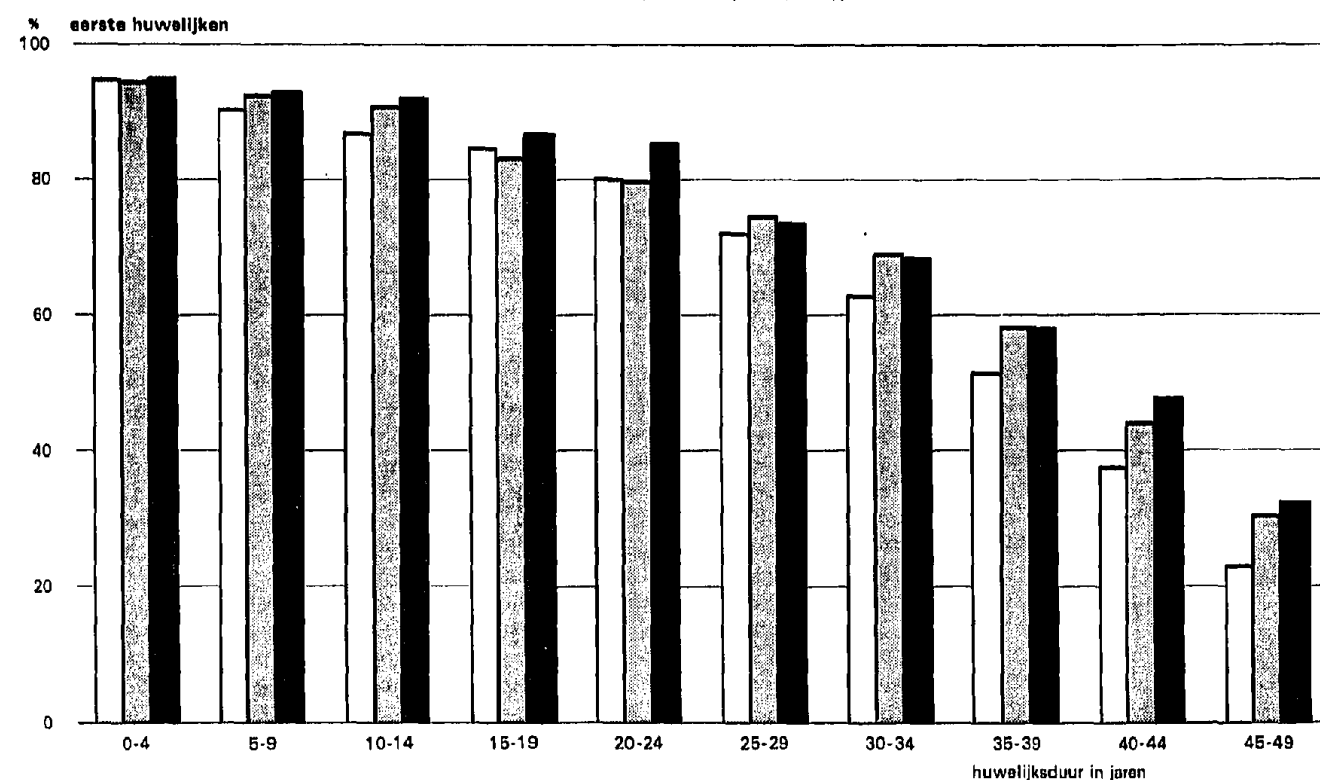
Periode van huwelijksluiting	"Huwelijksontbinding" tussen 1-1-1952 en 31-5-1960 door					"Huwelijksontbinding" tussen 1-1-1952 en 28-2-1971 door				
	overlijden	echtscheiding	scheiding van tafel en bed	restfactor	to-taal	overlijden	echtscheiding	scheiding van tafel en bed	restfactor	to-taal
1952-1954	20,8	25,4	2,6	51,2	100	40,3	30,8	3,7	25,2	100
1955-1959	11,1	13,5	1,2	74,3	100	36,6	38,1	3,7	21,6	100
1960-1964						24,8	42,4	2,7	30,1	100
1965-1969						15,7	31,3	1,2	51,8	100

welke minder dan 10 jaar oud zijn moet een groot deel der "huwelijksontbinding" worden toegeschreven aan een restfactor; deze factor is het hier steeds negatief uitvallende saldo van, enerzijds, emigratie van gehuwden en niet-meer bijeenwonen van gehuwden, anderzijds immigratie van gehuwden. Over wat langere perioden bezien kan echter circa 75 tot 80% van de uitval van de gesloten huwelijken met overlijden of (echt-)scheiding in verband worden gebracht.

In grafiek 2 zijn enkele cijfers opgenomen die een vergelijking mogelijk maken tussen de mate van "huwelijksontbinding" naar huwelijksduur volgens de tellingen van 1947, 1960 en 1971. Als huwelijksduur is wederom vermeld de per 1 januari 1947, 1960 en 1971 geldende duur. Met name voor de tellingen van 1947 en 1960 betekent dit een onderschatting (met bijna een half jaar) van de werkelijke huwelijksduur. Voor wat betreft de eerste huwelijken is in 1971, ten opzichte van de tellingen van 1947 en 1960, sprake van een toename van het percentage in stand gebleven huwelijken voor die huwelijksjaargangen welke per 1-1-1971 een huwelijksduur van minder dan 25 jaar kenden. Met name geldt deze toename de 15 - 24 jaar bestaande huwelijken. Een gelijk of zelfs lager percentage in stand gebleven huwelijken constateert men echter, althans ten opzichte van 1960, bij de 25 - 39 jaar oude huwelijken. Het gaat hier voor een belangrijk deel om huwelijken die direct vóór of in de Tweede Wereldoorlog zijn gesloten. De huwelijken met een huwelijksduur van 40 jaar of meer kennen in 1971 weer een lager uitvalpercentage dan in 1947 of 1960 het geval was. Geheel anders is de situatie bij de niet-eerste huwelijken. Op huwelijksduren beneden de 20 jaar kennen de op 28 februari 1971 getelde huwelijken een lager percentage huwelijken dat vanaf de sluiting in stand is gebleven dan in 1960 het geval was en, in een enkel geval, zelfs lagere waarden dan in 1947 geregistreerd zijn. Voor huwelijken welke in 1971 meer dan 19 jaar oud zijn, is echter in 1971 over het algemeen het percentage "ontbonden" huwelijken geringer dan in 1947 en 1960.

Bij de vergelijking van de percentages in stand gebleven huwelijken, moet in het oog worden gehouden dat deze met name beïnvloed worden door wijzigingen in het sterftepatroon en door veranderingen in de (echt-)scheidingsfrequentie. Eerstgenoemde factor kan, voor zover het gaat om het sterftepatroon van de mannen, bij vergelijkingen tussen 1947 en 1971 met een toename, bij vergelijkingen tussen 1960 en 1971 met een afnemend van het percentage in stand gebleven huwelijken in verband worden gebracht terwijl bij de vrouwen de gestage afnemend van het sterfteniveau het percentage juist heeft doen toenemen. Van belang is ook de tussen opeenvolgende tellingen gedaalde leeftijd bij huwelijksluiting en de toegenomen homogeniteit qua leeftijd van de huwelijkspartners; beide factoren leiden, bij een identieke huwelijksduur en bij de bestaande leeftijdsvoorkeuren van mannen en vrouwen tot een geringere uitval van de gesloten huwelijken.

2. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar huwelijksduur per 1 januari van het jaar van telling in % van het totaal aantal in de met de huwelijksduur overeenkomende periode in Nederland gesloten huwelijken, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

□ 31-5-1947 ▨ 31-5-1960 ■ 28-2-1971

613. 2. 81

In tabel 3 is een overzicht gegeven van de samenstelling van de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten op de teldatum. In bewerkte vorm zijn deze gegevens opgenomen in staat 3 en grafiek 3.

Staat 3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijd van de echtgenoten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

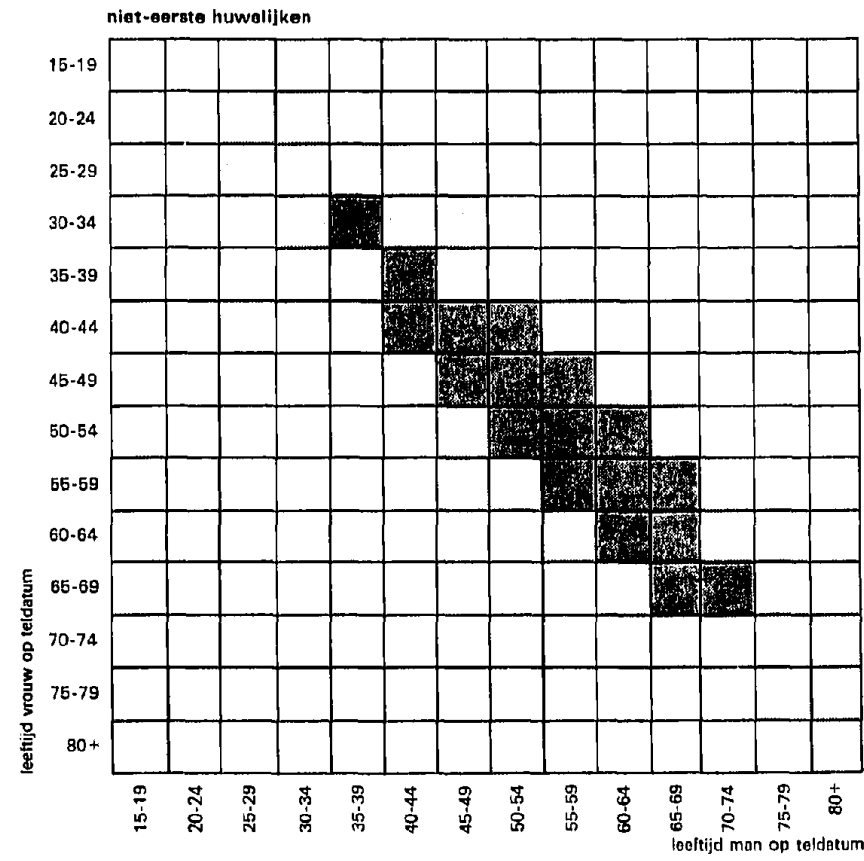
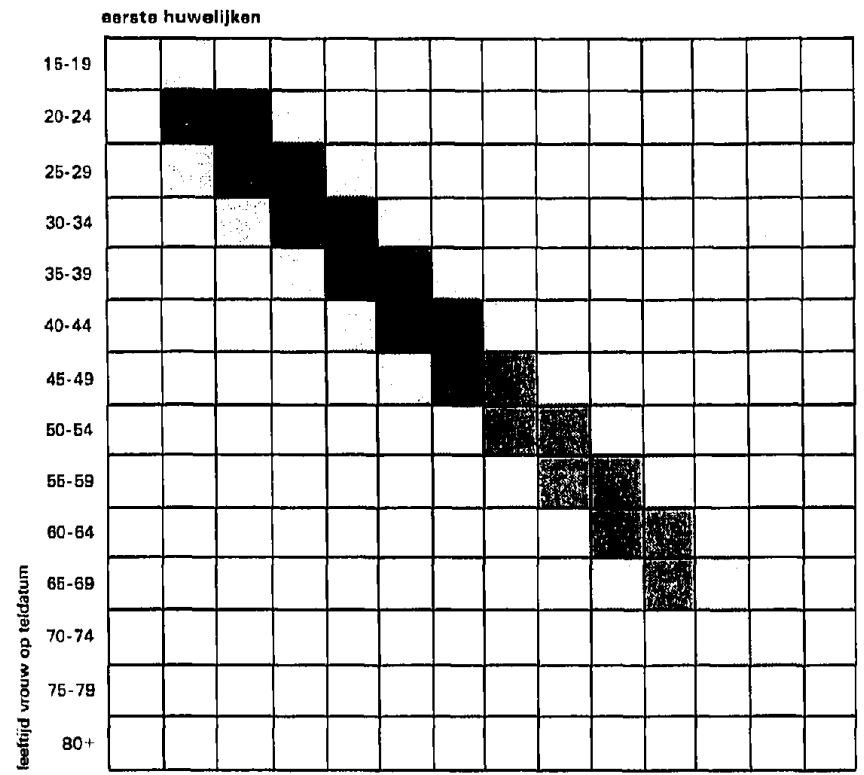
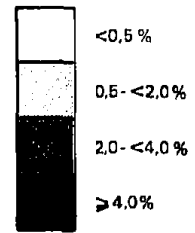
Leeftijd op teldatum in jaren	Eerste huwelijken		Niet-eerste huwelijken	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
< 20	0,1	0,7	0,0	0,2
20 - 24	5,3	9,8	0,8	2,7
25 - 29	11,9	12,9	2,7	4,8
30 - 34	12,0	11,9	4,8	7,1
35 - 39	11,6	11,3	6,6	7,9
40 - 49	21,9	21,2	19,8	24,3
50 - 59	17,5	16,1	25,5	26,0
60 - 69	12,8	11,0	22,4	18,4
70 - 79	5,9	4,4	13,6	7,6
80+	1,2	0,7	3,8	1,2
Totaal	100	100	100	100

Bezien we eerst de situatie zoals die in 1971 bestond ten aanzien van de eerste huwelijken. Vermeldenswaard is het verschil in leeftijd tussen de mannelijke en de vrouwelijke gehuwden; van laatstgenoemde groep heeft 10,5% de 25-jarige leeftijd nog niet overschreden, bij de mannen 5,4%.

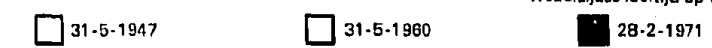
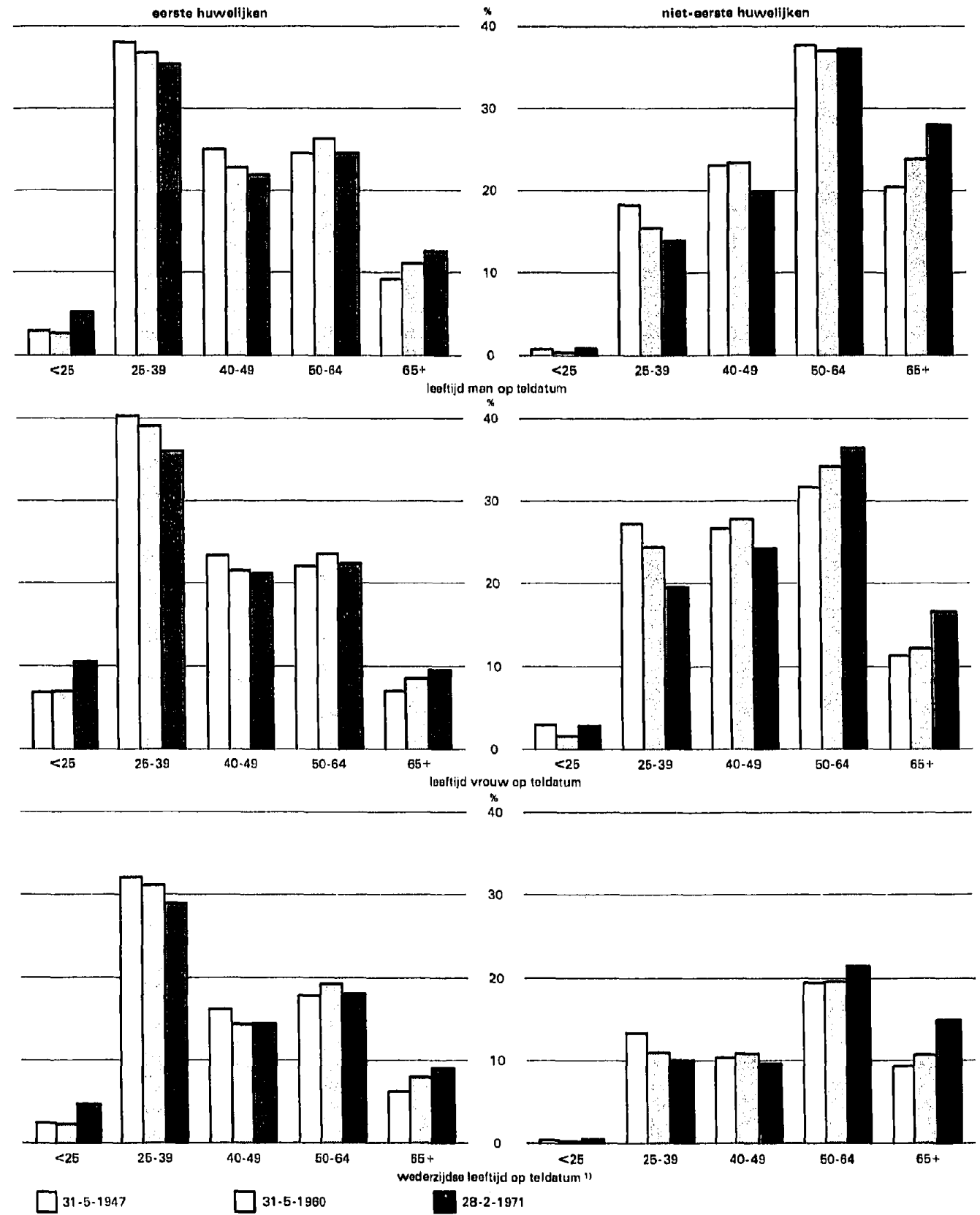
Meer dan 49 jaar oud is 32,2% van de vrouwelijke gehuwden, echter 37,4% van de mannelijke gehuwden. De bestaande niet-eerste huwelijken worden in vergelijking met de eerste huwelijken gekenmerkt door een oudere leeftijdsamenstelling. Illustratief is hiervoor het percentage huwelijken waarin de man resp. de vrouw ouder is dan 49 jaar: 65,3 resp. 53,2%. Huwelijken waarin de man of vrouw jonger is dan 25 jaar zijn hier uiterst zeldzaam; slechts 2,9% van de vrouwen en 0,8% van de mannen heeft op het tijdstip der telling de 24-jarige leeftijd nog niet overschreden.

Een overzicht van de samenstelling van de bestaande huwelijken naar wederzijdse leeftijd op de teldatum is ook opgenomen in grafiek 3. De vergelijking tussen de eerste en niet-eerste huwelijken brengt een aantal interessante verschillen aan het licht. Hoewel zowel de eerste als niet-eerste huwelijken voor een belangrijk deel bestaan uit huwelijken waarin beide partners tot een zelfde leeftijdscategorie behoren, is de homogeniteit qua leeftijd bij eerstgenoemde groep veel groter. Per leeftijdsgroep van de man resp. vrouw zijn er maximaal vier leeftijdsgroepen van de vrouw resp. man die meer dan 0,5% van de bestaande eerste huwelijken bevatten. Bij de niet-eerste huwelijken ligt dit aantal hoger. Geen enkele leeftijdscombinatie bevat meer dan 4% van alle bestaande niet-eerste huwelijken; bij de eerste huwelijken telt men echter elf van zulke combinaties. Bovendien blijken de niet-eerste huwelijken voor een veel groter deel te bestaan uit huwelijken waarin man en vrouw reeds een hoge leeftijd hebben bereikt.

3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar (wederzijdse) leeftijd van de echtgenoten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar (wederzijdse) leeftijd van de echtgenoten op de teldatum in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

1) Uitsluitend voor echtgenoten die zich in dezelfde leeftijdsgroep bevinden.

Uit grafiek 4 blijkt dat de samenstelling naar leeftijd van de bestaande eerste huwelijken in 1971 op een aantal punten anders is dan in 1947 en 1960 3). Zowel bij de mannen als bij de vrouwen telt men in 1971 hogere percentages bestaande huwelijken beneden de 25-jarige en boven de 64-jarige leeftijd dan bij de eerdere tellingen. De relatieve betekenis van de tussenliggende leeftijden is daarentegen afgenomen, en dit zowel bij mannen als vrouwen. Let men op de wederzijdse leeftijd van man en vrouw, dan zijn wederom tendensen tot verjonging én tot veroudering van de groep van bestaande eerste huwelijken merkbaar. Toegenomen is namelijk het percentage bestaande eerste huwelijken waarin beide partners de 25-jarige leeftijd nog niet hebben bereikt: van 2,5 (1947) resp. 2,4 (1960) naar 4,8% in 1971. Een toename doet zich ook voor bij huwelijken waarvan beide partners de 64-jarige leeftijd al hebben overschreden. In 1971 bestaat 9,8% van de eerste huwelijken uit echtparen die ouder zijn dan 64 jaar, in 1960 was dit 7,9% en in 1947 6,3%. Bij de niet-eerste huwelijken is eveneens van veroudering van de leeftijdssamenstelling sprake. Weliswaar neemt het aandeel van de niet-eerste huwelijken waarin de man 40 - 49 jaar oud is, af (in 1947: 23,0%, in 1960: 23,4% en in 1971: 19,8%), maar mannen van 65 jaar of ouder zagen hun aandeel toenemen van 20,4 via 23,9% naar 28,0%. Bij de vrouwen vermindert het percentage gehuwden dat 25 - 39 jaar oud is op het moment van de telling: van 27,3 via 24,5 naar 19,7%. Leeftijden boven de 49 krijgen hier meer betekenis ten opzichte van 1947 en 1960. Het aandeel van de 50 - 64 jarigen nam van 31,6 en 34,1% toe tot 36,3%, dat van de 65-jarigen of ouder via 11,4 en 12,2 naar 16,8%. Met name niet-eerste huwelijken, waarin beide partners op de teldatum ouder zijn dan 64 jaar, zijn in betekenis toegenomen; zij vormen in 1971 14,9% van alle niet-eerste huwelijken, tegenover 9,3 in 1947 en 10,6% in 1960.

Tabel 4 bevat voor de eerste en niet-eerste huwelijken gegevens over de wederzijdse leeftijd van de echtgenoten op het moment van huwelijksluiting. Een samenvatting daarvan is opgenomen in staat 4. Uit staat 4 komen grote verschillen naar voren tussen de leeftijd bij huwelijksluiting van enerzijds mannen en vrouwen, anderzijds eerste en niet-eerste huwelijken.

Voor zowel de bestaande eerste als niet-eerste huwelijken geldt dat een groter percentage van de vrouwelijke dan van de mannelijke gehuwden het huwelijk op jeugdige leeftijd gesloten heeft. Van de op 28-2-1971 nog bestaande eerste huwelijken is bij de vrouwen 65,5%, bij de mannen slechts 39,2% vóór het 25ste levensjaar gesloten. Bij de niet-eerste huwelijken zijn deze percentages 19,0 en 6,8. De verschillen tussen de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken blijken met name uit het percentage bestaande huwelijken dat na het 39ste levensjaar gesloten is; voor de eerste huwelijken is dat slechts 0,7 (vrouwen) resp. 1,7 (mannen), voor de niet-eerste huwelijken resp. 27,6 en 42,0%. Van de bestaande niet-eerste huwelijken is bijzaken het bovenstaande een veel groter percentage op relatief hogere leeftijden gesloten. Met name bij de mannen is dat het geval. De spreiding over de huwelijksleeftijden is bij de niet-eerste huwelijken aanzienlijk groter dan bij de bestaande eerste huwelijken. Duidelijk blijkt dit ook wanneer men het oog richt op de wederzijdse leeftijden ten tijde van de sluiting van het huwelijk. Van de bestaande eerste huwelijken is 88,6% gesloten door mannen en vrouwen

3) Er bestaan verschillen tussen de wijze waarop in 1971 en 1947 en 1960 de leeftijd van man en vrouw op de teldatum is bepaald. Bij eerstgenoemde telling is hiervoor genomen de exacte leeftijd op de teldatum; in 1960 en 1947 is de leeftijd echter bepaald als het aantal jaren dat iemand heeft bereikt op 1 januari voorafgaande aan de telling. De 15-19-jarigen in 1960 bijv. hebben exacte leeftijden die liggen tussen 15 jaar en 5 maanden en 20 jaar en 5 maanden.

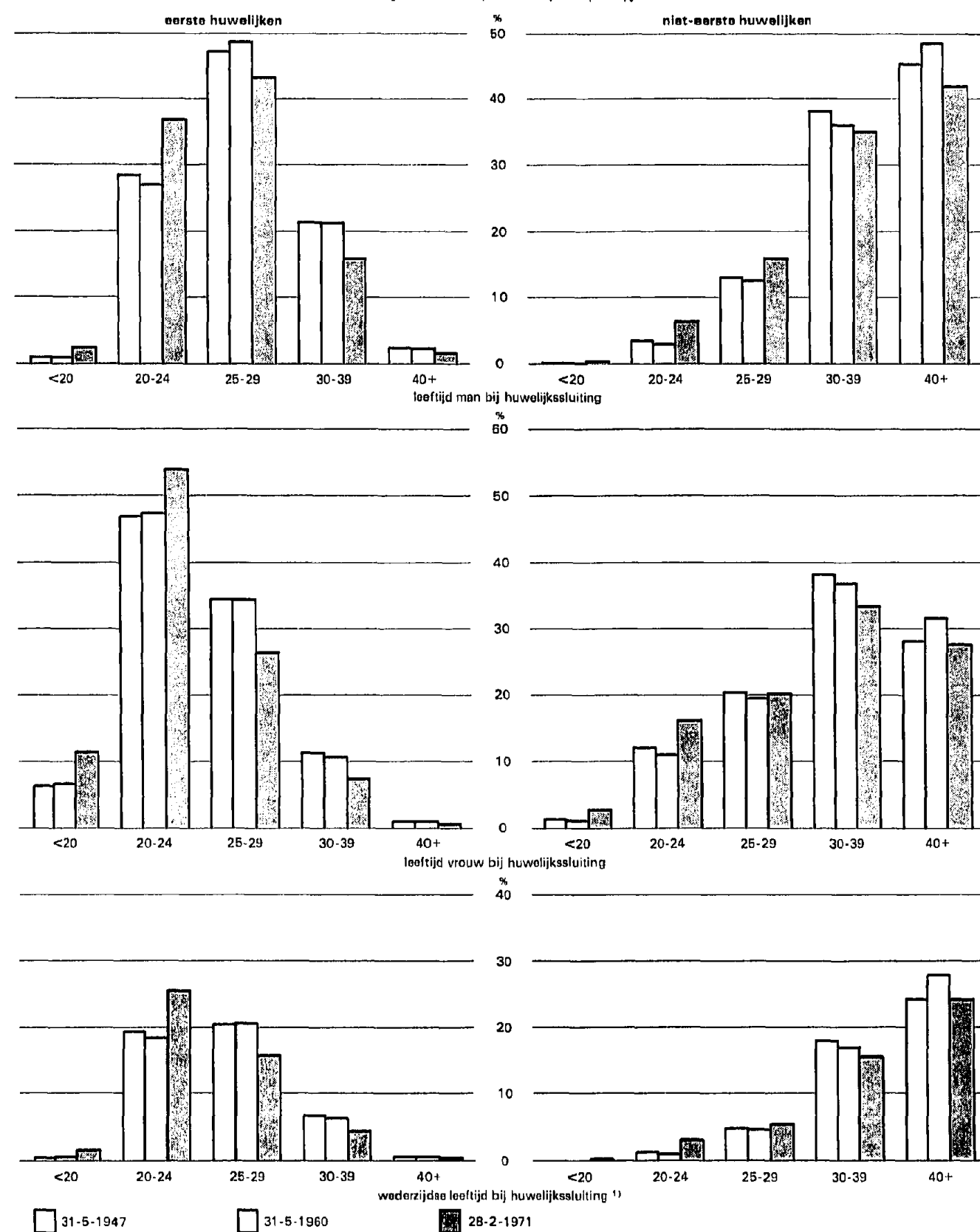
Staat 4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren											Totaal
	< 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+	
Eerste huwelijken												
< 20	1,7	7,5	2,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,5
20 - 24 ...	0,6	25,6	23,6	3,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,0
25 - 29 ...	0,0	3,6	15,8	5,7	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,4
30 - 34 ...	0,0	0,2	1,7	2,5	1,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
35 - 39 ...	0,0	0,0	0,2	0,4	0,5	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
40 - 44 ...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
45+	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Totaal	2,3	36,9	43,3	12,6	3,2	1,0	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	100
Niet-eerste huwelijken												
< 20	0,2	0,8	0,9	0,5	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	..	2,8
20 - 24 ...	0,1	3,0	5,6	4,0	2,0	1,0	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	16,2
25 - 29 ...	0,0	1,8	5,5	5,8	4,0	1,9	0,8	0,3	0,1	0,0	0,0	20,1
30 - 34 ...	0,0	0,7	2,8	5,1	4,8	3,0	1,4	0,6	0,2	0,1	0,0	18,7
35 - 39 ...	0,0	0,3	0,9	2,2	3,6	3,5	2,4	1,0	0,3	0,2	0,0	14,6
40 - 44 ...	0,0	0,1	0,2	0,7	1,4	2,4	2,4	1,6	0,8	0,3	0,1	10,1
45 - 49	0,0	0,1	0,2	0,4	0,9	1,7	1,9	1,3	0,6	0,3	7,4
50 - 54	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	1,3	1,3	0,9	0,5	4,8
55 - 59	0,0	..	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,6	0,9	0,5	2,5
60 - 64 ...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,7	1,3
65+	0,0	..	0,0	..	0,0	0,1	1,4	1,5
Totaal	0,3	6,5	16,0	18,5	16,6	13,1	9,8	7,2	4,9	3,4	3,7	100

die ten tijde van de huwelijksluiting 20 - 29 jaar oud waren; bij de niet-eerste huwelijken is hiervan slechts in 15,9% van de gevallen sprake. De meest voorkomende leeftijdscombinatie bij de bestaande eerste huwelijken is die, waarin man én vrouw 20 - 24 jaar oud zijn op het moment van huwelijksluiting. Daarnaast is van de bestaande eerste huwelijken nog een zeer groot deel gesloten door 20 - 24 jaar oude vrouwen met 25 - 29 jaar oude mannen. Beide combinaties te zamen vormen 49,2% van alle bestaande eerste huwelijken. Bij de niet-eerste huwelijken is veel minder van een concentratie van huwelijken in enkele leeftijdsgroepen sprake. De meest voorkomende huwelijkscombinatie is die waarin de man 30 - 34 jaar en de vrouw 25 - 29 jaar oud is ten tijde van de huwelijksluiting; het betreft hier 5,8% van alle bestaande niet-eerste huwelijken. In grafiek 5 is de huwelijksleeftijd van de in 1971 bestaande huwelijken vergeleken met die van de in 1960 en 1947 getelde bestaande huwelijken 4). Voor wat betreft de eerste huwelijken volgt daaruit

4) Exact vergelijkbaar is de wijze waarop bij de verschillende tellingen de huwelijksleeftijd is gedefinieerd niet. In 1947 en 1960 is de huwelijksleeftijd gedefinieerd als het verschil in jaren tussen het geboortjaar en het jaar van huwelijk, terwijl in 1971 het verschil in maanden is bepaald tussen het jaar en de maand van huwelijksluiting en het jaar en de maand van geboorte welk verschil vervolgens is gedeeld door 12 en is afgerond naar beneden.

5. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar (wederzijdse) leeftijd van de echtgenoten bij huwelijkssluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

¹⁾ Uitsluitend voor echtgenoten die zich in dezelfde leeftijdsgroep bevinden.

C13.5.81

dat bij mannen en vrouwen de samenstelling naar huwelijksleeftijd duidelijk jonger is geworden; het percentage huwelijken dat vóór het 25ste levensjaar is gesloten vormt in 1971 een groter deel van alle bestaande eerste huwelijken dan in 1947 en 1960. Dit geldt ook voor de wederzijdse huwelijksleeftijd van mannen en vrouwen. Ook bij de niet-eerste huwelijken is de relatieve omvang van de op jonge leeftijd gesloten huwelijken toegenomen. Dit geldt met name voor de mannen waar het percentage huwelijken dat vóór het 30ste levensjaar gesloten is, in 1971 duidelijk hoger ligt dan bij de tellingen van 1947 en 1960 het geval was.

Men dient bij de beschouwing van de cijfers uit tabel 4, staat 4 en grafiek 5 nadrukkelijk rekening te houden met het feit dat zij uitsluitend betrekking hebben op de huwelijksleeftijd van de nog bestaande huwelijken. Omdat een groot deel van de gesloten, maar in 1971 niet meer bestaande huwelijken door de dood is ontbonden, kan men verwachten dat uit elke huwelijksjaargang met name de op jeugdige leeftijd gesloten huwelijken in stand zijn gebleven. Dit zal sterker het geval zijn naarmate de huwelijksjaargang ouder is, en zal de niet-eerste huwelijken meer beïnvloeden dan de eerste huwelijken. Een vergelijking tussen de huwelijksleeftijd van de gesloten en die van de op 28-2-1971 bestaande huwelijken is in dit opzicht nuttig 5). Deze vergelijking is, voor de eerste en niet-eerste huwelijken te zamen, uitgevoerd in staat 5.

Over het geheel genomen kan men stellen dat de huwelijksleeftijd van de gesloten huwelijken goed overeenstemt met die van de bestaande huwelijken. Deze overeenstemming is echter geringer in de oudere huwelijkscohorten.

Vergeleken met de gesloten huwelijken is er, bij de op 28-2-1971 bestaande huwelijken, over het algemeen sprake van een geringe ondervertegenwoordiging van huwelijken tussen mannen en vrouwen die beiden jonger dan 25 jaar zijn of beiden 40 jaar of ouder zijn op het moment van huwelijkssluiting. Daarentegen is er van oververtegenwoordiging sprake bij de bestaande huwelijken gesloten tussen mannen van 25 - 29 jaar met vrouwen jonger dan 25 jaar of 25 - 29 jaar oud en eveneens bij huwelijken tussen 30 - 39 jaar oude mannen met even oude vrouwen. Ook staat 6 heeft betrekking op de wederzijdse leeftijd van man en vrouw op het moment van huwelijkssluiting. Vermeld is hoe groot bij de bestaande huwelijken het leeftijdsverschil in jaren is tussen mannen en vrouwen bij de volkstellingen van 1960 en 1971 6). Uit staat 6 blijkt dat in 1971 van de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken de overgrote meerderheid (73,8 resp. 72,6%) bestaat uit huwelijken waarin de man ouder is dan de vrouw. Huwelijken waarin de man of vrouw 5 jaar of meer ouder of jonger is dan de partner vormen 24,9% van alle bestaande eerste huwelijken. De niet-eerste huwelijken bestaan echter voor 57,7% uit huwelijken met een dergelijk leeftijdsverschil. Zowel huwelijken waarin de vrouw 5 of meer jaar ouder is dan de man, als die waarin zij 5 of meer jaar jonger is dan de man, vormen derhalve bij de niet-eerste huwelijken een groter deel van het totale bestand dan bij de eerste huwelijken het geval is.

In vergelijking met de telling van 1960 is van geringe verschillen sprake. Aandacht verdient wel de duidelijke toename van het percen-

5) Een vergelijking tussen de aantallen per 28-2-1971 bestaande huwelijken en de per 31-5-1960 bestaande huwelijken onderscheiden naar huwelijksleeftijd, is achterwege gelaten omdat de wijze van berekening van de huwelijksleeftijd bij beide tellingen niet gelijk is.

6) Ook hier is de vergelijking niet exact, reden waarom slechts relatieve verdelingen vergeleken worden. In 1960 is namelijk het leeftijdsverschil berekend als het verschil tussen het geboortjaar van de man en dat van de vrouw, terwijl in 1971 ook met de maand van de geboorte rekening is gehouden.

tage bestaande eerste huwelijken waarin de man 1 - 4 jaar ouder is dan de vrouw. Hiermee gaat gepaard een kleiner percentage huwelijken waarin de vrouw ouder is dan de man en een afnemende van de meer extreme leeftijdsverschillen tussen mannen en vrouwen. Getracht is enig inzicht te krijgen in de vraag of de samenstelling van de bestaande huwelijken naar leeftijdsverschil tussen de echtgenoten beïnvloed is door de na sluiting van het huwelijk plaatsvindende verschillende vormen van "huwelijksontbinding". In staat 7 zijn daartoe vergeleken de gegevens welke op twee verschillende tijdstippen beschikbaar zijn omtrent de leeftijdsverschillen tussen de echtgenoten van die bestaande huwelijken welke gesloten zijn in de jaren 1955 - 1959, 1950 - 1954 en 1949 of eerder. De bestaande eerste huwelijken die vóór 1960 gesloten zijn, hebben op 31-5-1960 bijna een zelfde samenstelling qua leeftijdsverschil tussen de partners als het geval is per 28-2-1971. Bij de niet-eerste huwelijken doen zich echter meer omvangrijke verschillen tussen de twee tijdstippen voor. In vergelijking met de situatie in 1960 bestaat op 28-2-1971 een groter deel van de niet-eerste huwelijken uit huwelijken waarvan beide partners qua leeftijd weinig uiteenlopen; er is sprake van een tendens tot grotere homogeniteit qua leeftijd dan bij dezelfde huwelijksjaargangen op 31-5-1960 geconstateerd werd. De "huwelijksontbinding" tussen 1960 en 1971 heeft dus in sterkere mate die niet-eerste huwelijken getroffen welke gekenmerkt worden door grote leeftijdsverschillen tussen de partners.

2.2. Bestaande huwelijken naar kerkelijke gezindte en onderwijsniveau

Van alle bestaande huwelijken is zowel voor de man als voor de vrouw bekend tot welke kerkelijke gezindte de echtgenoten zich op het tijdstip van de telling wenselijk te rekenen. Van beide echtgenoten is ook bekend het (hoogste) onderwijsniveau dat op de teldatum is bereikt. Een overzicht van de samenstelling van de bestaande huwelijken naar (wederzijdse) kerkelijke gezindte en (wederzijds) onderwijsniveau is opgenomen in tabel 5 en tabel 6 7). Tabel 5 heeft betrekking op de samenstelling van de bestaande huwelijken naar wederzijdse kerkelijke gezindte van de huwelijkspartners op het tijdstip van de telling. De uit tabel 5 afgeleide staat 8 geeft informatie over het percentage niet-eerste huwelijken dat bij

Staat 8. Bestaande niet-eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande huwelijken per kerkelijke gezindte en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Kerkelijke gezindte	Mannen	Vrouwen
Rooms-Katholiek	5,6	5,8
Nederlands Hervormd	7,3	7,2
Gereformeerd	5,0	5,3
waarvan:		
Gereformeerde Kerken	5,2	5,5
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	4,1	4,5
Overige Gereformeerden	4,3	4,2
Evangelisch-Luthers	13,8	15,1
Doopsgezind	9,8	10,0
Remonstrant	9,6	9,3
Andere	10,1	11,4
Geen	10,5	10,3
Totaal	7,3	7,3

7) De sociale groep waartoe de gehuwd samenwonenden gerekend moeten worden, is slechts voor de mannen bekend zodat over de samenstelling van de bestaande huwelijken naar wederzijdse sociale groep geen uitspraak gedaan kan worden.

Staat 9. Bestaande eerste en niet-eerste kerkelijk gemengde huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte en geslacht (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))

Kerkelijke gezindte	Mannen			Vrouwen		
	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971
Eerste huwelijken						
Rooms-Katholiek	4,9	3,6	5,2	6,5	5,3	7,2
Nederlands Hervormd	10,8	8,5	11,6	12,8	9,8	14,5
Gereformeerd	9,0	5,1	7,5	11,6	6,3	9,0
waarvan:						
Gereformeerde Kerken	7,5	.	.	8,9
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	10,9	.	.	11,6
Overige Gereformeerden	3,9	.	.	7,2
Evangelisch-Luthers	52,3	43,9	40,2	67,3	54,8	51,8
Doopsgezind	42,8	35,8	35,4	52,2	47,1	47,6
Remonstrant	33,7	29,8	34,2	30,7	41,3	42,6
Andere	22,0	14,9	15,4	12,7	21,2	20,2
Geen	22,0	16,1	18,8	12,7	8,2	11,1
Niet-eerste huwelijken						
Rooms-Katholiek	12,3	13,8	16,1	16,7	18,8	21,5
Nederlands Hervormd	21,5	21,2	25,8	23,0	21,9	27,3
Gereformeerd	17,8	16,3	20,8	23,1	19,3	26,1
waarvan:						
Gereformeerde Kerken	21,0	.	.	26,5
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	27,3	.	.	35,2
Overige Gereformeerden	14,0	.	.	14,0
Evangelisch-Luthers	66,6	58,1	58,3	80,4	73,3	69,8
Doopsgezind	59,0	57,9	47,1	63,1	62,4	57,8
Remonstrant	41,1	53,6	63,0	43,0	59,2	66,7
Andere	27,6	27,1	24,5	16,2	35,7	37,8
Geen	27,6	21,9	23,4	16,2	12,2	14,4

de verschillende kerkelijke gezindten aangetroffen wordt. Met name bij de mannen en vrouwen die behoren tot de Evangelisch-Lutherse, Doopsgezinde of Remonstrantse kerk dan wel tot de Andere kerkelijke gezindten gerekend worden en bij hen die geen kerkelijke gezindte hebben vermeld, treft men relatief hoge percentages niet-eerste huwelijken aan.

Uit tabel 5 is ook staat 9 afgeleid. Voor een aantal daarin onderscheiden kerkelijke gezindten is vermeld welk deel van de bestaande huwelijken van mannen resp. vrouwen betrekking heeft op personen die op de teldatum tot een verschillende kerkelijke gezindte behoren 8).

Overeenkomstige cijfers, die betrekking hebben op de situatie per 31-5-1947 en 31-5-1960, zijn eveneens vermeld in staat 9. Op 28-2-1971 treft men onder Rooms-Katholieken en onder hen die behoren tot de Overige Gereformeerden de laagste percentages huwelijken aan waarbij man en vrouw tot een verschillende kerkelijke gezindte behoren. Dit geldt zowel voor eerste als voor niet-eerste huwelijken. Relatief hoge percentages kerkelijk gemengde huwelijken treft men aan onder

8) Zowel binnen de groep Andere kerkelijke gezindten als bij Overige Gereformeerden kunnen combinaties voorkomen die feitelijk gemengd van karakter zijn.

mannen en vrouwen welke zich rekenen tot het Evangelisch-Lutherse, Doopsgezinde of Remonstrantse kerkgenootschap. Zonder uitzondering vindt men bij de bestaande niet-eerste huwelijken hogere percentages kerkelijk gemengde huwelijken dan bij de eerste huwelijken. Met name bij de Rooms-Katholieken, Nederlands Hervormden en Gereformeerden bestaan in dit opzicht grote verschillen tussen eerste en niet-eerste huwelijken.

Vermeldenswaard is verder dat bij alle kerkelijke gezindten bij de vrouwen een groter deel van de bestaande huwelijken een kerkelijk gemengd karakter heeft dan bij de mannen; één uitzondering slechts doet zich voor, namelijk bij personen zonder kerkelijke gezindte. Een rol speelt hierbij wellicht dat alleen bij deze groep sprake is van een mannenoverschot.

In vergelijking met de situatie op 31-5-1960 is het percentage kerkelijk gemengde huwelijken op 28-2-1971 onder andere hoger bij hen die tot de Rooms-Katholieken, Nederlands Hervormden of Gereformeerden gerekend wensen te worden. Dit geldt zowel voor eerste als niet-eerste huwelijken. In vergelijking met de situatie op 31-5-1947 treft men onder Rooms-Katholieken en Nederlands Hervormden op 28-2-1971 een groter percentage kerkelijk gemengde huwelijken aan. Op alle drie tijdstippen vindt men de hoogste percentages kerkelijk gemengde huwelijken onder mannen en vrouwen die behoren tot de Evangelisch-Lutherse, Doopsgezinde en Remonstrantse kerkgenootschappen. Nadrukkelijk is in het voorafgaande gesteld dat de in tabel 5 en staat 8 en 9 vermelde gegevens betrekking hebben op de situatie per

Staat 10. Bestaande eerste en niet-eerste kerkelijk gemengde huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte, geslacht en periode van huwelijksluiting (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))

Kerkelijke gezindte	Periode van huwelijksluiting											
	1955 - 1959		1950 - 1954		1949 of eerder		1955 - 1959		1950 - 1954		1949 of eerder	
	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1960	28-2-1971
	Eerste huwelijken						Niet-eerste huwelijken					
	Mannen											
Rooms-Katholiek	4,0	3,7	3,4	3,4	3,5	3,8	16,8	15,2	16,1	18,3	11,6	12,5
Nederlands Hervormd	11,0	10,6	9,3	9,6	7,8	8,8	26,4	24,2	23,4	24,9	18,6	20,7
Gereformeerd	6,1	4,3	4,9	3,9	4,8	4,8	21,7	21,3	19,3	17,8	13,3	15,3
Doopsgezind	41,1	35,9	34,8	37,8	35,2	32,4	68,0	64,3	61,1	36,8	54,1	35,0
Evangelisch-Luthers	51,2	40,2	43,3	29,8	42,9	36,1	65,3	71,1	60,8	61,8	54,8	47,3
Remonstrant	36,6	36,6	32,2	34,7	28,3	28,8	65,7	75,0	56,0	37,0	49,2	75,0
Andere	17,9	10,7	14,7	13,4	14,3	12,8	35,7	25,7	28,1	20,9	24,1	14,9
Geen	17,9	16,9	16,0	16,9	15,6	17,9	23,8	21,6	21,3	22,5	21,3	21,2
	Vrouwen											
Rooms-Katholiek	5,4	5,1	4,8	5,2	5,4	5,9	22,3	22,1	21,1	21,6	16,5	17,5
Nederlands Hervormd	12,5	13,9	10,7	12,9	9,1	12,1	27,2	27,2	24,4	26,8	19,2	21,6
Gereformeerd	6,5	5,4	5,7	5,7	6,3	7,0	24,9	24,7	21,2	27,5	16,7	18,5
Doopsgezind	49,4	50,0	46,5	44,6	46,9	44,8	73,1	66,7	64,4	43,7	58,5	50,6
Evangelisch-Luthers	62,4	48,5	53,0	46,1	53,8	51,0	79,5	72,8	75,6	77,6	70,1	64,4
Remonstrant	48,1	38,5	43,5	37,4	39,7	39,2	68,7	71,4	62,1	54,1	55,5	82,5
Andere	21,7	16,4	21,4	17,6	21,0	22,8	41,7	38,7	36,3	36,9	33,6	37,0
Geen	11,5	10,0	9,5	9,2	6,9	8,2	14,7	11,7	12,6	14,2	10,8	9,4

28-2-1971. De kerkelijke gezindte op deze datum kan vanzelfsprekend afwijken van die welke op het tijdstip van sluiting van het huwelijk van toepassing was. Enig inzicht in de mate waarin de kenmerken van de bestaande huwelijken veranderingen hebben ondergaan kan men verkrijgen door een vergelijking te maken tussen de samenstelling naar kerkelijke gezindte van de in een bepaalde periode gesloten en per 31-5-1960 nog bestaande huwelijken met die van de per 28-2-1971 nog bestaande huwelijken uit dezelfde periode van huwelijksluiting. In staat 10 is dit gebeurd voor die bestaande huwelijken welke in de jaren 1955 - 1959, 1950 - 1954 en 1949 of eerder zijn gesloten. Het percentage kerkelijke gemengde huwelijken onder de in 1955-1959 gesloten en per 28-2-1971 nog bestaande huwelijken is over het algemeen lager dan het, voor dezelfde huwelijksjaargangen, per 31-5-1960 gevonden percentage. Deze tendens tot grotere homogeniteit qua kerkelijke gezindte is overigens bij een viertal omvangrijke kerkelijke gezindten, te weten Rooms-Katholiek, Nederlands Hervormd, Gereformeerd, en personen zonder kerkelijke gezindte niet van grote betekenis.

Bestaande huwelijken welke gesloten zijn in 1950 - 1954 of in 1949 of eerder, tellen bij de genoemde gezindten op 28-2-1971 over het algemeen hogere percentages gemengde huwelijken dan per 31-5-1960. Ook hier zijn overigens wanneer men zich tot de eerste huwelijken van de vier genoemde groepen beperkt, de verschillen tussen de twee teldata van een bescheiden omvang.

Informatie over de samenstelling van de bestaande huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau is vervat in tabel 6. Staat 11 geeft allereerst een indruk van het percentage niet-eerste huwelijken van alle bestaande huwelijken naar onderwijsniveau.

Staat 11. Bestaande niet-eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande huwelijken per onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Onderwijsniveau	Mannen	Vrouwen
Geen dagonderwijs volgend:		
Basis	8,9	8,2
Lager	6,1	5,2
Uitgebreid lager		
algemeen	6,6	6,7
beroeps	4,5	4,0
Middelbaar		
algemeen	9,2	9,6
beroeps	4,9	6,5
Semi-hoger		
niet-universitair	5,2	6,8
universitair	11,2	7,6
Hoger		
niet-universitair	7,7	7,4
universitair	7,8	8,5
Onbekend	10,1	9,7
Nog dagonderwijs volgend	3,8	8,0
Totaal	7,3	7,3

Een duidelijke relatie tussen het percentage bestaande niet-eerste huwelijken en het niveau van het gevolgde onderwijs valt niet aan te treffen. Wel doen zich tussen de onderscheiden onderwijsniveaus in dit opzicht grote verschillen voor. Met name de groepen met een onbekend onderwijsniveau, met een opleiding op - algemeen - middelbaar niveau en met een universitaire opleiding op semi-hoger niveau vallen op door hoge percentages niet-eerste huwelijken.

Staat 12 heeft betrekking op het wederzijdse onderwijsniveau van de bestaande huwelijken. In de staat is geen onderscheid gemaakt tussen beroeps- en algemeen onderwijs en tussen universitair en niet-universitair onderwijs, terwijl bovendien de categorieën semi-hoger en hoger onderwijs zijn samengevoegd. Ten overvloede kan nog opgemerkt worden dat het onderwijsniveau betrekking heeft op de situatie per 28-2-1971.

Opmerkelijk is allereerst het hoge percentage mannen en vrouwen met een opleiding op basis niveau dat gehuwd is met een partner die eveneens een opleiding op basis niveau heeft gevolgd. Deze situatie doet zich zowel bij de eerste als bij de niet-eerste huwelijken voor. Veel minder homogeniteit treft men aan onder die bestaande huwelijken waar het onderwijsniveau van mannen en vrouwen hoger ligt. Eén uitzondering doet zich echter voor: van de vrouwen welke een opleiding op semi-hoger of hoger niveau hebben gevolgd is een zeer groot deel gehuwd met mannen die een opleiding op hetzelfde niveau hebben gevolgd.

Staat 12. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10) 1)

Onderwijsniveau man	Onderwijsniveau vrouw					Onderwijsniveau vrouw	Onderwijsniveau man				
	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger		Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger
	Eerste huwelijken						Eerste huwelijken				
Basis	73,8	6,2	9,9	1,5	0,2	Basis	60,8	5,8	21,5	0,7	1,6
Lager	31,9	23,1	30,3	6,3	1,0	Lager	18,2	15,0	43,5	11,3	6,9
Uitgebreid lager ...	28,2	15,9	37,7	7,6	1,5	Uitgebreid lager ..	13,3	8,9	46,8	14,7	10,8
Middelbaar	14,5	14,2	41,1	18,7	5,0	Middelbaar	6,9	5,3	31,4	22,3	28,2
Semi-hoger of hoger	7,7	9,1	31,2	24,6	22,3	Semi-hoger of hoger	2,1	2,4	14,3	16,1	58,9
	Niet-eerste huwelijken						Niet-eerste huwelijken				
Basis	74,2	5,3	8,6	2,8	0,4	Basis	67,5	5,2	15,2	2,8	1,7
Lager	39,4	19,2	20,5	6,9	2,0	Lager	27,8	14,7	32,5	10,6	7,6
Uitgebreid lager ...	33,5	12,5	30,1	9,5	2,7	Uitgebreid lager ..	21,3	7,4	37,0	14,3	12,0
Middelbaar	17,8	11,6	33,2	22,2	7,3	Middelbaar	12,7	5,6	26,2	21,5	27,0
Semi-hoger of hoger	10,1	8,1	27,3	27,2	20,4	Semi-hoger of hoger	5,7	3,9	18,0	17,0	48,4

1) De regeltotalen sommeren niet tot 100% doordat de categorieën Onbekend en Nog dagonderwijs volgend niet in deze staat zijn opgenomen.

Gezien de verschillen in onderwijsniveau van mannen en vrouwen valt het te verwachten dat voor een zelfde onderwijsniveau de huwelijkspartners van de mannen over het algemeen een lager onderwijsniveau hebben dan de huwelijkspartners van de vrouwen. Van de op 28-2-1971 bestaande huwelijken is van de mannen met een opleiding op basis niveau bijv. 17,8% gehuwd met een vrouw die een opleiding boven dit niveau heeft gevolgd; voor de vrouwen met basisopleiding is dit percentage echter 29,6.

Vergelijkt men de eerste met de niet-eerste huwelijken, dan constateert men over het algemeen dat binnen elk onderwijsniveau van de man een groter deel van de niet-eerste huwelijken bestaat uit huwelijken waarvan de vrouw een opleiding op basis, middelbaar dan wel op semi-hoger of hoger niveau heeft gevolgd.

In de tot dusver gegeven beschrijving van de samenstelling van de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar een aantal kenmerken is één belangrijke factor, nl. de periode waarin de huwelijken gesloten zijn, slechts zijdelings ter sprake gebracht; alleen bij het opsporen van de mogelijke selectieve werking van de verschillende vormen van "huwelijksontbinding" en bij de bespreking van de (veranderingen in de) samenstelling van de huwelijken naar huwelijksduur kwam immers de periode van huwelijksluiting ter sprake. De totale groep van bestaande huwelijken is opgebouwd uit huwelijken die in zeer uiteenlopende perioden gesloten zijn. Met de periode van huwelijksluiting verandert ook een aantal andere kenmerken van de gesloten en op 28-2-1971 nog bestaande huwelijken. Te denken valt hierbij bijv. aan de leeftijd waarop huwelijken gesloten worden en aan het leeftijdsverschil tussen de partners.

Vat men de totale groep huwelijken samen, met voorbijzien aan de periode van huwelijksluiting, dan verliest men het zicht op een aantal belangrijke veranderingen die in de loop van de tijd in de kenmerken van de gesloten en op 28-2-1971 bestaande huwelijken zijn opgetreden. Ook anderszins is echter een onderscheid van de bestaande huwelijken naar periode van huwelijksluiting noodzakelijk; herhaaldelijk is er immers in het voorafgaande op gewezen dat naarmate huwelijken langer bestaan door allerlei vormen van "huwelijksontbinding" wijzigingen in de samenstelling van de bestaande huwelijken optreden die tot gevolg kunnen hebben dat de kenmerken van de bestaande huwelijken niet meer overeenkomen met die welke op het tijdstip van sluiting van het huwelijk van toepassing waren. Om deze reden is het zinvol onderscheid te maken tussen recent gesloten bestaande huwelijken en de reeds langer bestaande huwelijken. In hoofdstuk 3 is met het oog hierop bij de analyse van de bestaande huwelijken met de periode van huwelijksluiting rekening gehouden. De analyse beperkt zich hierbij bovendien tot de eerste huwelijken; in het voorafgaande is nl. gebleken dat de samenstelling van de bestaande niet-eerste huwelijken in een aantal opzichten te sterk afwijkt van die van de gesloten niet-eerste huwelijken.

HOOFDSTUK 3. BESTAANDE EERSTE HUWELIJKEN NAAR LEEFTIJD BIJ HUWELIJKSSLUITING, LEEFTIJDVERSCHIL EN PERIODE VAN HUWELIJKSSUITING

3.1. Inleiding

Tussen het begin van de jaren vijftig en het midden van de jaren zeventig was Nederland getuige van een sterke daling van de leeftijd bij huwelijkssluiting. Illustratief hiervoor is de ontwikkeling bij de eerste huwelijken (gesloten tussen mannen en vrouwen die niet eerder gehuwd zijn geweest). De gemiddelde huwelijksleeftijd van deze categorie nam volgens gegevens uit de lopende statistiek bij de mannen af van 27,5 jaar (huwelijken gesloten in de jaren 1950-1954) tot 24,7 jaar (gesloten in 1970) en bij de vrouwen van 24,9 jaar (1950-1954) tot 22,5 jaar (1970).

Aan de hand van de bij de volkstelling verzamelde gegevens over de eerste huwelijken 9) is het mogelijk licht te werpen op enkele aspecten die met de huwelijksleeftijd verband houden. Dit betreft onder meer de vraag of binnen de naar kerkelijke gezindte, onderwijs en sociale groep onderscheiden categorieën van de bevolking nog verschillen in huwelijksleeftijd bestaan. De gegevens met betrekking tot de bestaande eerste huwelijken zijn echter ook relevant voor de beantwoording van de vraag of de daling van de leeftijd bij huwelijkssluiting een de gehele Nederlandse samenleving rakend verschijnsel is geweest dan wel beperkt is gebleven tot bepaalde categorieën van de bevolking.

Tevens wordt nader ingegaan op de in hoofdstuk 2 van de voornaamste uitkomsten geconstateerde verandering in de leeftijdsvoorkeur van de huwelijkspartners. Ten slotte komen aan de orde de wederzijdse kenmerken van de huwelijkspartners op het tijdstip van de telling.

Ter aanduiding van de leeftijd bij huwelijkssluiting is, waar mogelijk, gebruik gemaakt van de gemiddelde huwelijksleeftijd van de bestaande eerste huwelijken. Voor Nederland als geheel blijkt deze, voor zover het gaat om de perioden van huwelijkssluiting 1950-1954 of later, zeer goed overeen te komen met de gemiddelde huwelijksleeftijd van de gesloten huwelijken 10). In de uit tabel 7 afgeleide staat 13 blijken er immers slechts geringe verschillen te bestaan tussen de gemiddelde huwelijksleeftijd van de gesloten en van de bestaande huwelijken.

- 9) Waar in dit hoofdstuk gesproken wordt over huwelijken wordt daarmee steeds bedoeld een huwelijk tusseneen man en een vrouw die beiden niet eerder gehuwd zijn geweest.
- 10) De gemiddelde huwelijksleeftijd van de gedurende een bepaalde periode gesloten eerste huwelijken is een (ongewogen) gemiddelde van de jaarlijks door het C.B.S. gepubliceerde gemiddelde leeftijd bij huwelijkssluiting.
- De gemiddelde huwelijksleeftijd van de bestaande eerste huwelijken is berekend door per leeftijdsgroep van huwelijkssluiting het aantal huwelijken te vermenigvuldigen met het bijbehorende klassemiddelen en de som van deze producten te delen door het totaal aantal bestaande, in de desbetreffende periode gesloten huwelijken. Als klassemiddelen zijn gebruikt de waarden 18,6, 22,7, 27,2, 31,9, 37,0, 42,1, 47,0 en 56,2 (voor de mannen) en 18,3, 22,2, 27,0, 31,9, 37,0, 42,1, 47,1 en 54,5 (voor de vrouwen). Deze waarden zijn ontleend aan gegevens betreffende het totaal aantal vóór 1971 gesloten en op 28 februari 1971 nog bestaande eerste huwelijken (ongeacht de periode van huwelijkssluiting) naar leeftijdsjaar bij huwelijkssluiting.

Staat 13. Gemiddelde leeftijd in jaren bij huwelijkssluiting van gesloten eerste huwelijken en bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijkssluiting en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijks-sluiting	Mannen		Vrouwen	
	Gesloten huwelijken	Bestaande huwelijken	Gesloten huwelijken	Bestaande huwelijken
1970	24,7	24,9	22,5	22,6
1965 - 1969 .	25,2	25,3	22,8	22,8
1960 - 1964 .	26,2	26,2	23,6	23,5
1955 - 1959 .	26,9	27,0	24,4	24,3
1950 - 1954 .	27,5	27,4	24,9	24,7
1945 - 1949 .	28,0	27,9	25,4	25,1
1939 - 1944 .	27,6	27,3	25,1	24,7

Ook uit de gegevens met betrekking tot de bestaande eerste huwelijken blijkt welk een sterke daling de huwelijksleeftijd in Nederland ondergaan heeft. Met name de na 1959 gesloten en op 28-2-1971 nog bestaande huwelijken zijn op jongere leeftijd tot stand gekomen dan de in eerdere perioden gesloten huwelijken.

Kan men de gegevens omtrent de na 1949 gesloten en op 28-2-1971 nog bestaande eerste huwelijken als representatief beschouwen voor de tezelfdertijd gesloten huwelijken voor zover het gaat om Nederland als geheel, problematischer is dit wanneer men de ontwikkeling van de huwelijksleeftijd naar kerkelijke gezindte, onderwijsniveau of sociale groep beziet. Met name bij de interpretatie van deze gegevens omtrent de bestaande huwelijken dient in het oog gehouden te worden dat de op 28 februari 1971 vastgestelde kenmerken van de personen niet identiek hoeven te zijn aan de op het moment van huwelijkssluiting geldende kenmerken van de huwenden. De in 1971 opgegeven kerkelijke gezindte, opleiding of sociale groep kan een andere zijn dan de op het moment van huwelijkssluiting geldende. Bij de vergelijking van de huwelijksleeftijd van de verschillende categorieën van de bevolking is een ander probleem dat de gemiddelde huwelijksleeftijden zijn berekend terwijl over het algemeen niets bekend is over de leeftijdsopbouw van de huwbare bevolking in de verschillende categorieën. Evenmin staat vast of de voor de totale groep van bestaande eerste huwelijken gevonden klassemiddelen voor elke categorie van de bevolking toepasbaar zijn. Een en ander noopt tot enige voorzichtigheid bij het gebruik van de gegevens met betrekking tot de huwelijksleeftijd.

3.2. Gemiddelde leeftijd bij huwelijkssluiting naar kerkelijke gezindte, onderwijsniveau en sociale groep per periode van huwelijkssluiting

De tabellen 8 en 9 geven allereerst per periode van huwelijkssluiting een overzicht van de bestaande eerste huwelijken, onderverdeeld naar de kerkelijke gezindte en de leeftijd bij huwelijkssluiting van mannen respectievelijk vrouwen. Uit deze tabellen is afgeleid staat 14, waarin voor mannen en vrouwen een overzicht is gegeven van de gemiddelde huwelijksleeftijd naar kerkelijke gezindte op het moment van telling. Deze gemiddelde huwelijksleeftijd is op identieke wijze berekend als bij het totaal van de eerste huwelijken gebeurde. Mannen en vrouwen die op 28 februari 1971 ingedeeld zijn bij de groep zonder kerkelijke gezindte hebben in elke periode van huwelijkssluiting de laagste gemiddelde huwelijksleeftijd. Rooms-Katholieke mannen en vrouwen hebben hun bestaande eerste huwelijken gemiddeld op hogere leeftijd gesloten dan mannen en vrouwen die niet tot deze kerkelijke gezindte gerekend kunnen worden. De verschillen tussen de kerkelijke gezindten zijn evenwel van geringe omvang, terwijl ten opzichte van 1950 - 1954 bovendien van een afnemende van de verschillen sprake is.

Staat 14. Gemiddelde leeftijd bij huwelijkssluiting van bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijkssluiting, kerkelijke gezindte en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijkssluiting	Kerkelijke gezindte					Totaal
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerd	Overige	Geen	
Mannen						
1970	25,2	24,8	24,7	25,7	24,7	24,9
1965 - 1969	25,6	25,2	25,1	25,8	24,7	25,3
1960 - 1964	26,6	26,0	26,0	25,9	25,6	26,2
1955 - 1959	27,4	26,9	26,8	26,8	26,3	27,0
1950 - 1954	27,9	27,4	27,3	27,8	26,7	27,4
1949 of eerder ...	27,7	26,9	26,9	26,9	26,4	27,0
Vrouwen						
1970	22,9	22,5	22,8	22,8	22,3	22,6
1965 - 1969	23,2	22,7	22,9	22,9	22,1	22,8
1960 - 1964	24,1	23,2	23,5	23,2	22,5	23,5
1955 - 1959	24,8	24,1	24,3	24,0	23,4	24,3
1950 - 1954	25,2	24,6	24,9	25,1	23,7	24,7
1949 of eerder ...	25,1	24,3	24,6	24,4	23,7	24,5

Staat 15. Gemiddelde leeftijd bij huwelijkssluiting in jaren van bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijkssluiting, onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijkssluiting	Onderwijsniveau										Totaal 1)
	Basis	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		
			algemeen	beroeps	algemeen	beroeps	niet universitair	universitair	niet universitair	universitair	
Mannen											
1970	26,1	24,1	24,5	24,5	25,6	25,0	25,7	30,4	27,1	28,1	24,9
1965 - 1969	26,1	24,1	25,0	24,8	26,0	25,2	25,9	29,9	26,9	27,7	25,3
1960 - 1964	26,6	25,1	26,3	25,6	27,3	26,2	26,6	28,2	27,2	28,3	26,2
1955 - 1959	27,2	26,4	27,1	26,3	27,9	27,0	27,2	29,4	26,9	29,0	27,0
1950 - 1954	27,6	26,7	27,2	26,8	27,9	27,2	27,6	28,9	28,7	29,1	27,4
1949 of eerder ...	27,0	26,9	27,3	26,7	28,0	27,2	27,6	28,6	27,9	28,8	27,0
Vrouwen											
1970	23,1	22,1	22,5	22,3	22,8	23,2	24,1	25,5	25,4	27,3	22,6
1965 - 1969	23,1	22,0	22,8	22,5	23,2	23,7	24,6	24,8	26,3	26,4	22,8
1960 - 1964	23,9	22,3	23,5	22,9	23,9	24,5	25,3	24,7	25,4	26,6	23,5
1955 - 1959	24,4	23,3	24,5	23,8	24,8	25,3	25,9	25,5	25,6	27,6	24,3
1950 - 1954	24,7	23,7	24,8	24,4	25,2	25,7	26,8	25,4	27,2	28,3	24,7
1949 of eerder ...	24,4	24,3	24,8	24,5	24,7	25,9	26,7	25,7	26,8	27,3	24,5

1) Inclusief onderwijsniveau onbekend en nog dagonderwijs volgend.

De huwelijksleeftijden van alle kerkelijke gezindten liggen in de meest recente perioden lager dan in de jaren 1950 - 1954; bij Rooms-Katholieke mannen en vrouwen is echter wel een iets sterkere daling van de gemiddelde huwelijksleeftijd merkbaar. Opvallend is ten slotte dat onder de na 1964 gesloten en op 28-2-1971 nog bestaande huwelijken mannen die tot de categorie Overige gezindten worden gerekend, hogere huwelijksleeftijden kennen dan enige andere kerkelijke gezindte.

Uit de tabellen 10 en 11 alsmede uit staat 15 kan informatie worden geput met betrekking tot de huwelijksleeftijd van de bestaande eerste huwelijken naar het onderwijsniveau van de man respectievelijk vrouw op 28 februari 1971. Staat 15 heeft daarbij alleen betrekking op de geen dagonderwijs meer volgende mannen en vrouwen met een bekend onderwijsniveau.

Mannen en vrouwen die een opleiding op lager of uitgebreid lager niveau (zowel algemeen als beroepsonderwijs) hebben voltooid, hebben in bijna elk van de zes onderscheiden perioden hun huwelijk gemiddeld op een jongere leeftijd gesloten dan enige andere groep. De hoogste huwelijksleeftijden worden aangetroffen onder mannen met een universitaire opleiding (zowel op semi-hoog als hoog niveau) en onder vrouwen met een hoge opleiding (zowel universitair als niet-universitair). Opvallend is dat personen met een opleiding op basisniveau (lager onderwijs) veelal gemiddeld later in het huwelijk zijn getreden dan mannen en vrouwen met opleidingen op lager en uitgebreid lager niveau. Met name bij de mannen is dat het geval.

Te constateren valt dat mannen met een voltooide beroepsgerichte opleiding (waartoe ook een belangrijk deel van de niet-universitaire opleidingen op semi-hoog of hoog niveau hoort) lagere huwelijksleeftijden hebben dan mannen met algemene opleiding op overigens gelijk niveau. Bij de vrouwen doet dit verschijnsel zich in veel geringere mate voor.

Hoewel men, gelet op de kleine aantallen waarnemingen waar het vaak om gaat, voorzichtig moet zijn met het trekken van conclusies lijkt het geoorloofd om te stellen dat er bij de mannen sprake is van grotere verschillen in huwelijksleeftijd tussen de onderscheiden onderwijsniveaus bij de in recente perioden gesloten en in 1971 nog bestaande huwelijken dan het geval is bij de reeds langer bestaande huwelijken. De in 1971 nog bestaande huwelijken van mannen met een universitaire opleiding die gesloten zijn in het begin van de vijftiger jaren worden gekenmerkt door een circa 2 jaar hogere huwelijksleeftijd dan huwelijken van mannen met een opleiding op lager niveau; voor huwelijken gesloten op het einde van de zestiger jaren is dit verschil echter meer dan 5 jaar. Bij de vrouwen is van een toename van de verschillen in huwelijksleeftijd, naarmate men de meer recente perioden van huwelijkssluiting beziet, veel minder sprake terwijl tot periode van huwelijkssluiting 1965 - 1969 de onderlinge verschillen ook groter zijn dan bij de mannen.

Bezien we ten slotte de vraag welke groepen tot en met 1970 de grootste daling van de huwelijksleeftijd vertonen. Vergeleken met de in 1950 - 1954 gesloten en in 1971 nog bestaande huwelijken, treffen we de sterkste daling van de huwelijksleeftijd aan bij mannen met een opleiding op lager en uitgebreid lager (algemeen) niveau (2,6-2,7 jaar) maar ook bij het uitgebreid lager beroeps en het middelbaar onderwijs is de huwelijksleeftijd meer dan 2,0 jaar afgenomen. Bij de vrouwen wordt tussen de perioden van huwelijkssluiting 1950 - 1954 en 1970 de grootste afnemende van de huwelijksleeftijd geconstateerd onder hen die een niet-universitaire opleiding op semi-hoog niveau hebben genoten dan wel een opleiding op middelbaar niveau; de daling bedraagt hier 2,4-2,7 jaar.

Tabel 12 geeft, per periode van huwelijkssluiting, een overzicht van de samenstelling van de bestaande eerste huwelijken naar leeftijd van de man bij huwelijkssluiting en zijn sociale groep op het tijd-

Staat 17. Bestaande eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren					Totaal
	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35+	
Periode van huwelijksluiting 1970						
< 20	3,0	12,6	1,8	0,4	0,0	17,8
20 - 24	0,8	43,2	19,3	2,2	0,5	65,9
25 - 29	3,2	7,0	1,8	0,6	12,5
30 - 34	0,0	0,2	0,6	0,8	0,7	2,2
35 +	0,0	0,0	0,2	1,4	1,6
Totaal	3,8	59,2	28,6	5,3	3,1	100
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969						
< 20	3,0	11,3	2,2	0,3	0,0	16,8
20 - 24	0,8	38,1	21,7	2,5	0,5	63,6
25 - 29	0,0	3,0	8,9	2,7	0,7	15,3
30 - 34	0,0	0,1	0,7	1,1	0,8	2,7
35 +	0,0	0,0	0,1	0,2	1,1	1,5
Totaal	3,8	52,6	33,6	6,8	3,2	100
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964						
< 20	2,4	9,2	2,4	0,3	0,0	14,3
20 - 24	0,7	27,5	25,3	3,4	0,5	57,4
25 - 29	0,0	3,1	13,4	4,5	1,0	22,0
30 - 34	0,0	0,2	1,3	1,8	1,1	4,3
35 +	0,0	0,0	0,1	0,4	1,5	2,0
Totaal	3,1	40,0	42,5	10,4	4,1	100
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959						
< 20	1,4	6,3	1,9	0,2	0,0	9,9
20 - 24	0,5	21,7	25,7	3,7	0,6	52,3
25 - 29	0,0	3,2	18,0	6,5	1,3	29,0
30 - 34	0,0	0,2	1,9	2,8	1,5	6,4
35 +	0,0	0,1	0,5	1,8	2,5
Totaal	1,9	31,5	47,6	13,7	5,3	100
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954						
< 20	1,1	5,5	1,9	0,2	0,0	8,7
20 - 24	0,4	18,9	24,3	4,4	0,6	48,7
25 - 29	0,0	3,3	19,4	7,6	1,6	31,8
30 - 34	0,0	0,2	2,2	3,3	2,0	7,7
35 +	0,0	0,0	0,2	0,5	2,2	3,0
Totaal	1,6	27,9	48,0	16,1	6,5	100
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder						
< 20	1,0	5,8	1,9	0,3	0,0	9,0
20 - 24	0,6	20,9	23,3	4,0	0,6	49,4
25 - 29	0,0	4,2	18,8	7,1	1,6	31,7
30 - 34	0,0	0,3	2,3	3,3	1,7	7,6
35 +	0,0	0,0	0,2	0,5	1,5	2,3
Totaal	1,6	31,2	46,5	15,3	5,4	100

acht kan worden voor de sterke daling van de huwelijksleeftijd in Nederland na de Tweede Wereldoorlog.

3.3. Wederzijdse kenmerken van de echtgenoten naar periode van huwelijksluiting

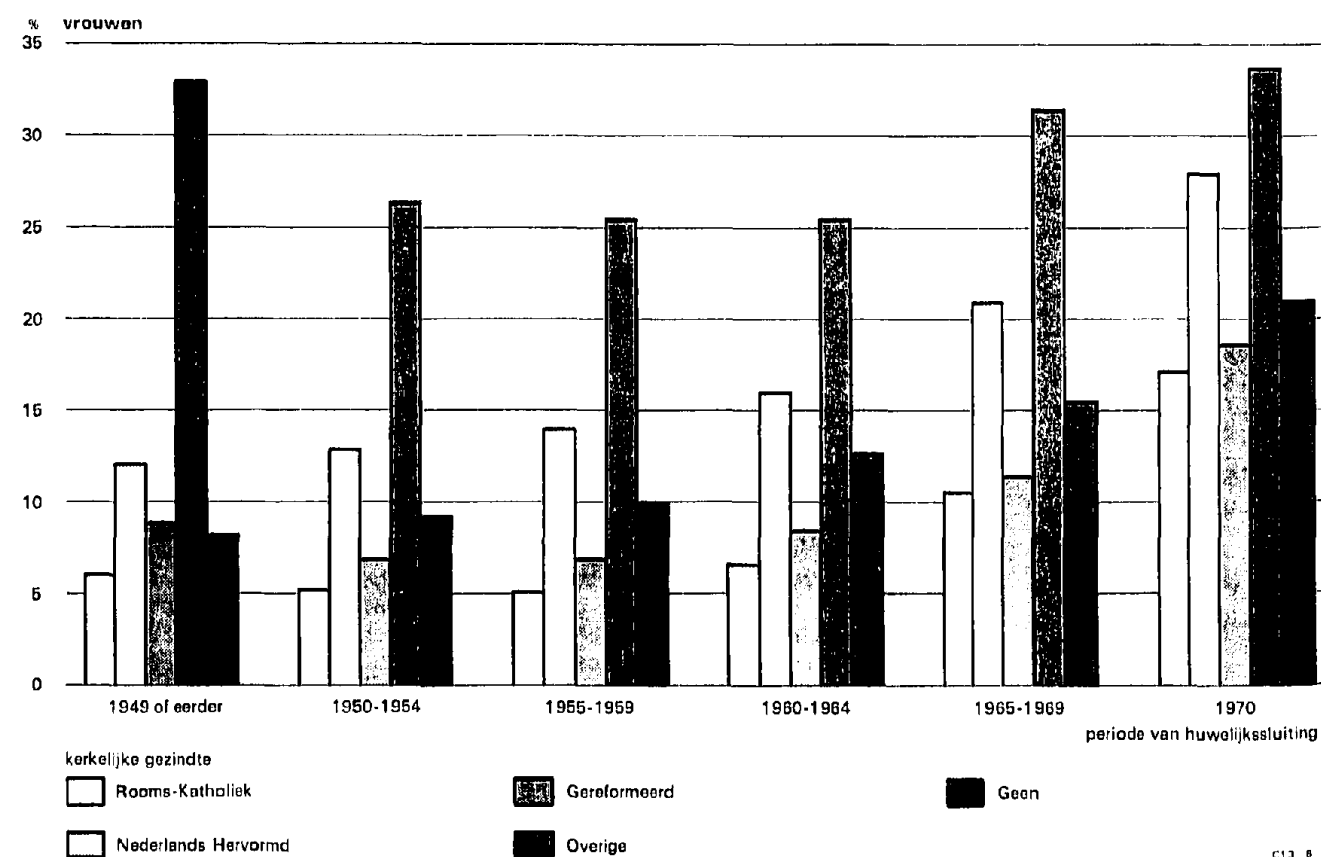
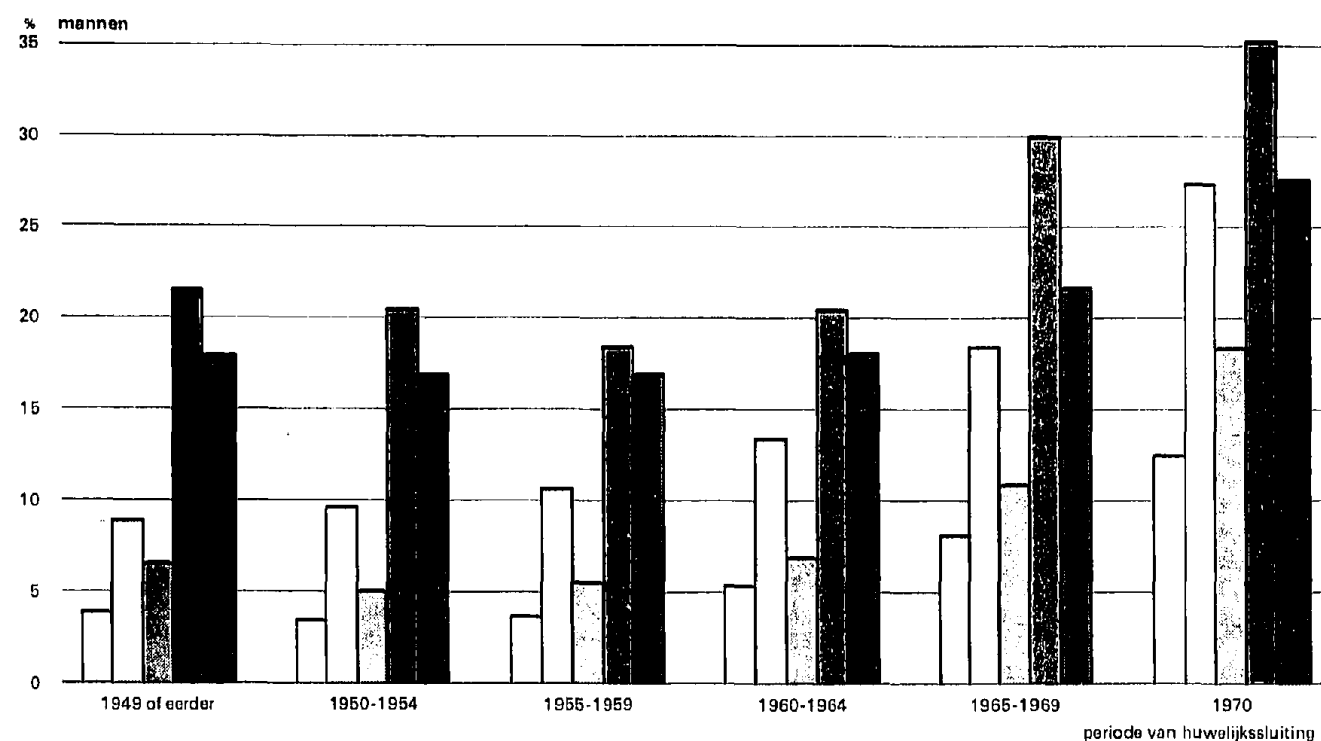
In de tabellen 7 en 14 zijn gegevens opgenomen die betrekking hebben op de wederzijdse huwelijksleeftijd van respectievelijk op het leeftijdsverschil tussen echtgenoten naar periode van huwelijksluiting. De uit tabel 7 afgeleide staat 17 geeft per periode van huwelijksluiting een overzicht van de wederzijdse leeftijden van man en vrouw op het tijdstip van sluiting van het bestaande huwelijk. Van de op 28-2-1971 nog bestaande huwelijken welke gesloten zijn vóór 1960 is het grootste percentage gesloten tussen 25 - 29 jaar oude mannen en 20 - 24 jaar oude vrouwen. In de meest-recente perioden van huwelijksluiting is echter de combinatie van 20 - 24 jaar oude mannen met even oude vrouwen veruit het belangrijkste. Van de bestaande in 1950 - 1954 gesloten huwelijken was 18,9% gesloten door 20 - 24 jarige mannen met even oude vrouwen, van de in 1970 gesloten huwelijken echter 43,2%. Vergelijkt men de op 28-2-1971 bestaande huwelijken welke gesloten zijn in het begin van de jaren vijftig met die welke in 1970 gesloten zijn, dan constateert men in de periode 1950 - 1954 een hoger percentage huwelijken waarin man en vrouw beiden 25 - 29 jaar oud zijn op het moment van sluiting van het huwelijk, nl. 19,4 versus 7,0%. Een dergelijke afneming zien we ook bij huwelijken van 20 - 24 jarige vrouwen met 25 - 29 jarige mannen (24,3 naar 19,3) en bij 25 - 29 jarige vrouwen met 30 - 34 jarige mannen.

Staat 18. Bestaande eerste huwelijken naar leeftijdsverschil tussen de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode huwelijksluiting	Leeftijdsverschil tussen de echtgenoten in jaren								Totaal
	Man ouder				Minder dan 1	Vrouw ouder			
	10 +	5 - 9	3 - 4	1 - 2		1 - 4	5 - 9	10 +	
1970	2,4	14,5	23,6	33,2	12,9	12,3	1,0	0,2	100
1965 - 1969	2,6	17,0	23,2	32,3	12,1	11,8	1,0	0,1	100
1960 - 1964	3,0	20,3	23,6	28,8	10,8	12,1	1,2	0,1	100
1955 - 1959	3,3	20,8	23,4	27,7	10,5	12,7	1,6	0,2	100
1950 - 1954	3,8	21,7	22,4	26,5	10,2	13,5	1,8	0,2	100
1949 of eerder ..	3,6	20,4	21,6	26,0	10,7	15,3	2,2	0,3	100

In staat 18 is, op basis van de uit tabel 14 afkomstige gegevens, per periode van huwelijksluiting, een overzicht gegeven van het leeftijdsverschil tussen de echtgenoten. In vergelijking met de in het begin van de vijftiger jaren gesloten, en op 28-2-1971 bestaande huwelijken, wordt een groter deel van de meer recente huwelijksjaargangen gevormd door huwelijken waarin man en vrouw minder dan één jaar in leeftijd uiteenlopen. Bij die huwelijken waarin de man ouder is dan de vrouw is in de recente huwelijksperiodes ook een afneming van de meer extreme leeftijdsverschillen (5 jaar of meer) merkbaar: terwijl van de bestaande, in 1950 - 1954 gesloten huwelijken 25,5% gesloten was door mannen die 5 of meer jaar ouder waren dan hun echtgenote, is dit percentage in 1970 nog slechts 16,9. Ook waar de vrouw ouder is dan de man, is in de meer recente huwelijksperiodes het percentage bestaande huwelijken met een leeftijdsverschil van 5 of meer jaar lager dan bij de direct na de Tweede Wereldoorlog gesloten en per 28-2-1971 nog bestaande huwelijken.

6. Bestaande kerkelijk gemengde eerste huwelijken in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijkssluiting, kerkelijke gezindte en geslacht, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

Een tendens tot grotere homogeniteit qua leeftijd van de gesloten huwelijken mag hier echter niet direct uit worden afgeleid al is deze wel waarschijnlijk, gelet op de in staat 7 geconstateerde geringe effecten van de "huwelijksontbinding" op de samenstelling naar leeftijd. Overigens bleek, in elke periode van huwelijkssluiting, minimaal 71,6% van de gesloten en op 28-2-1971 nog bestaande huwelijken gesloten te zijn tussen een man en een jongere vrouw.

Een laatste aspect waaraan in verband met de bestaande eerste huwelijken aandacht wordt besteed, betreft het gemengd zijn van de huwelijken, qua kerkelijke gezindte of onderwijsniveau. Opnieuw moet daarbij worden bedacht dat het gemengd zijn van de huwelijken betrekking heeft op de situatie op 28 februari 1971; huwelijken waarvan op het moment van sluiting beide partners tot een andere kerkelijke gezindte behoorden dan wel een verschillend onderwijsniveau hadden, kunnen op het tijdstip van de telling hun gemengde karakter hebben verloren.

In dit verband moet ook verwezen worden naar het in paragraaf 2.2. gememoreerde feit dat tussen het moment van sluiting van het huwelijk en de teldatum, uitval van huwelijken optreedt. Voor de eerste huwelijken en voor de meer omvangrijke kerkelijke gezindten, had deze uitval echter geen grote betekenis.

Tabel 15 geeft een overzicht van de bestaande eerste huwelijken naar kerkelijke gezindte en het al dan niet gemengd zijn van het huwelijk (qua kerkelijke gezindte) per periode van huwelijkssluiting.

In grafiek 6 is naar kerkelijke gezindte een overzicht gegeven van de mate waarin mannen resp. vrouwen met een bepaalde kerkelijke gezindte op het tijdstip van telling gehuwd zijn met partners die op het volkstellingsformulier niet dezelfde kerkelijke gezindte hebben genoemd. Bij zowel de Gereformeerden als bij hen die tot Overige kerkelijke gezindten behoren, is nu het kerkelijk gemengde karakter van het huwelijk echter bepaald door na te gaan of man en vrouw tot dezelfde groep van Gereformeerden behoren of tot dezelfde bij de Overige kerkelijke gezindten ondergebrachte kerkelijke gezindten 11). Uit grafiek 6 blijkt dat mannen en vrouwen die op het tijdstip van de telling behoorden tot de Overige kerkelijke gezindten in sterkere mate gehuwd zijn met partners die niet dezelfde gezindte aanhangen dan bij met name de Rooms-Katholieken en Gereformeerden het geval is. Deze constatering geldt ongeacht de periode waarin het huwelijk is gesloten. Kerkelijk gemengde huwelijken worden ook relatief vaak aangetroffen onder mannen en vrouwen die niet tot een kerkelijke gezindte behoren of zich als Nederlands Hervormd wensen te beschouwen. Opvallend is dat bij de mannen de groep zonder kerkelijke gezindte hogere percentages gemengde huwelijken telt dan de Nederlands Hervormden, terwijl de situatie bij de vrouwen omgekeerd is. De verklaring die hiervoor veelal wordt gegeven is dat bij de keuze voor het al dan niet gemengd huwen ook het aanbod van partners van de gewenste kerkelijke gezindte een rol speelt, naast het al dan niet gewenst zijn van dit soort van huwelijk. Per 100 huwbare vrouwen waren in 1960 en 1971 bij personen zonder kerkelijke gezindte grote mannenoverschotten aanwezig; dit zal het gemengd huwen bij mannen stimuleren, bij vrouwen echter iets afremmen. Over het algemeen was overigens bij vrouwen van hogere percentages kerkelijk gemengde huwelijken sprake dan bij mannen. Naarmate de periode van huwelijkssluiting verder terugligt is het percentage kerkelijk gemengde huwelijken, zij het met uitzondering van de huwelijken gesloten vóór 1950, over het algemeen geringer. Weliswaar was een zekere mate van homogenisering van de huwelijken tussen het moment van sluiting en de teldatum niet uitgesloten, maar aan dit verschijnsel mocht, waar het de na 1949 gesloten huwelijken

11) De uitkomsten wijken in dit opzicht dan ook af van de resultaten die gepresenteerd zijn in staat 9.

Staat 19. Bestaande eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten in % van het totaal aantal bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting, onderwijsniveau en geslacht, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10) 1)

Onderwijsniveau man	Onderwijsniveau vrouw					Onderwijsniveau vrouw	Onderwijsniveau man				
	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger		Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger
Periode van huwelijksluiting 1970											
Basis	41,0	16,7	30,1	4,3	0,2	Basis	40,8	12,0	34,1	4,6	1,5
Lager	13,3	28,8	43,3	7,9	1,3	Lager	11,6	18,2	50,4	10,8	3,7
Uitgebreid lager	9,9	20,8	49,8	12,6	2,0	Uitgebreid lager	9,3	12,1	53,3	13,3	6,0
Middelbaar	4,5	15,0	41,8	27,3	7,4	Middelbaar	3,6	5,0	36,9	23,8	17,8
Semi-hoger of hoger	2,1	7,3	26,9	29,3	26,9	Semi-hoger of hoger	0,6	2,6	15,3	17,1	43,3
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969											
Basis	43,5	18,1	26,7	3,5	0,5	Basis	43,2	11,7	33,9	3,9	1,3
Lager	16,0	30,3	40,1	6,8	1,0	Lager	14,0	17,2	49,0	10,7	5,0
Uitgebreid lager	12,0	22,2	48,4	10,3	1,9	Uitgebreid lager	10,1	11,1	52,0	14,2	8,3
Middelbaar	4,7	16,9	45,8	21,4	7,2	Middelbaar	4,4	6,1	35,9	21,6	24,1
Semi-hoger of hoger	1,8	9,1	30,9	27,6	26,6	Semi-hoger of hoger	1,4	2,1	15,9	17,2	54,9
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964											
Basis	53,4	13,3	21,5	2,8	0,3	Basis	46,6	8,3	33,4	4,2	1,4
Lager	23,8	28,6	33,2	5,8	1,4	Lager	18,2	15,6	44,7	10,6	6,4
Uitgebreid lager	21,2	18,1	43,3	8,1	1,6	Uitgebreid lager	13,5	8,3	49,0	14,2	10,3
Middelbaar	9,6	15,6	45,4	19,1	5,6	Middelbaar	6,4	5,3	33,3	21,5	29,5
Semi-hoger of hoger	3,2	9,3	32,6	26,0	25,5	Semi-hoger of hoger	1,3	2,7	14,4	13,8	63,6
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959											
Basis	65,9	7,7	14,7	2,1	0,2	Basis	50,6	6,6	29,6	4,5	1,7
Lager	32,7	19,8	30,9	6,1	1,1	Lager	18,0	12,2	43,8	12,7	8,2
Uitgebreid lager	30,5	14,7	36,9	7,1	1,1	Uitgebreid lager	14,2	7,9	45,4	15,5	11,7
Middelbaar	15,3	14,2	42,2	18,1	5,1	Middelbaar	6,9	5,3	30,1	22,9	31,3
Semi-hoger of hoger	5,9	9,5	32,7	25,6	21,6	Semi-hoger of hoger	1,4	2,3	11,4	16,2	66,5
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954											
Basis	72,4	6,2	10,1	1,5	0,2	Basis	58,1	8,3	24,5	4,0	1,6
Lager	43,0	18,2	24,1	4,3	0,5	Lager	22,2	12,3	39,3	12,2	8,1
Uitgebreid lager	36,9	12,8	32,0	5,6	1,0	Uitgebreid lager	15,5	7,1	42,5	16,0	12,3
Middelbaar	19,5	12,9	39,3	16,9	4,2	Middelbaar	8,4	4,4	26,3	24,4	32,5
Semi-hoger of hoger	8,8	9,5	33,5	25,1	18,2	Semi-hoger of hoger	2,9	1,3	12,7	16,5	64,3
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder											
Basis	84,0	2,7	4,2	0,9	0,2	Basis	58,6	4,3	15,8	2,5	1,7
Lager	53,0	14,4	17,5	3,1	1,2	Lager	25,3	13,3	32,4	11,4	10,2
Uitgebreid lager	48,8	8,8	23,2	4,6	1,4	Uitgebreid lager	17,4	7,1	37,7	15,3	15,0
Middelbaar	27,2	10,9	33,1	15,0	5,6	Middelbaar	11,7	4,1	24,2	22,3	32,3
Semi-hoger of hoger	16,9	8,8	29,3	19,7	18,2	Semi-hoger of hoger	4,2	3,0	13,9	16,2	57,7

1) De regeltotaal sommen niet tot 100% doordat de categorieën Onbekend en Nog dagonderwijs volgond niet in deze staat zijn opgenomen.

betref, geen al te grote betekenis worden gehecht (zie staat 10). De toename van het percentage gemengde (bestaande) huwelijken welke blijkt uit grafiek 6, kan derhalve slechts in geringe mate een gevolg zijn van een verschil in genoemd homogeniseringsproces tussen de opvolgende huwelijksgeneraties. De toename heeft zich met name voorgedaan in de perioden 1960 - 1964, 1965 - 1969 en 1970 en betrof vooral die eerste huwelijken waarin de vrouw of man op het tijdstip van de telling Rooms-Katholiek, Nederlands Hervormd of Gereformeerd was.

Tabel 16 geeft, per periode van huwelijksluiting, een overzicht van de samenstelling der bestaande eerste huwelijken naar het wederzijdse onderwijsniveau der echtgenoten op het tijdstip van de telling. In staat 19 zijn deze gegevens samengevat voor een beperkt aantal onderwijsniveaus.

Uit staat 19 blijkt dat er van gelijkheid van het onderwijsniveau van de huwelijkspartners niet altijd sprake is. Doordat vrouwen over het algemeen een lager onderwijsniveau hebben dan mannen, bestaat een aanzienlijk deel van de op 28-2-1971 getelde huwelijken uit een combinatie van een vrouw met een laag en een man met een hoger onderwijsniveau. De vermindering van de achterstand van vrouwen heeft echter tot gevolg dat in de meest recente perioden van huwelijksluiting van een grotere homogeniteit van het onderwijsniveau van mannen en vrouwen sprake is. Een illustratie van eerstgenoemd verschijnsel is dat van mannen met een semi-hoger of hoger onderwijsniveau een belangrijk deel gehuwd is met een vrouw met een opleiding op uitgebreid lager niveau. Hetzelfde geldt voor mannen met een middelbaar onderwijsniveau. De verandering van de onderwijs-situatie van de vrouw blijkt o.a. uit het feit dat mannen met een opleiding op lager niveau, die tot en met huwelijksperiode 1955 - 1959 nog in overwegende mate gehuwd waren met vrouwen die een opleiding op basis niveau hadden gevolgd, vanaf 1960 het meest frequent zijn gehuwd met vrouwen die onderwijs op uitgebreid lager niveau hebben gevolgd. Hierbij sluit aan dat mannen met semi-hoger of hoger onderwijsniveau in huwelijksperiode 1970 voor een belangrijk deel zijn gehuwd met vrouwen die een opleiding op middelbaar niveau hebben gevolgd.

Voor vrouwen die een opleiding op middelbaar dan wel semi-hoger of hoger niveau hebben gevolgd geldt dat zij in geringere mate gehuwd zijn met mannen welke het hoogste onderwijsniveau hebben bereikt dan in de oudere huwelijksjaargangen het geval was. Het gestegen onderwijsniveau van de vrouw leidt hier dus niet tot grotere homogeniteit van de echtgenoten qua onderwijsniveau. Zowel voor mannen als voor vrouwen met een opleiding op basis niveau geldt dat zij in overwegende mate zijn gehuwd met partners met hetzelfde onderwijsniveau. Deze sterke gerichtheid op een partner met een identiek onderwijsniveau wordt daarnaast nog aangetroffen bij vrouwen met een opleiding op uitgebreid lager en op semi-hoger of hoger niveau.

HOOFDSTUK 4. DE VRUCHTBAARHEID VAN DE GEHUWDE EN GEHUWD GEWEEST ZIJNDE VROUWEN

4.1. Inleiding

Bij de volkstelling van 28 februari 1971 is aan alle gehuwde vrouwen en alle weduwen en van echt gescheiden vrouwen gevraagd hoeveel kinderen zij in totaal levend ter wereld hebben gebracht. De opgegeven aantallen betreffen zowel kinderen die de ondervraagde vrouwen hebben voortgebracht in een nog bestaand huwelijk als wel voor of buiten dat bestaande huwelijk, waaronder in een ontbonden huwelijk (zie ook Aanhangsel I). Niet meer in leven zijnde en/of niet meer bij de moeder thuiswonende kinderen zijn dus inbegrepen.

In deze publikatie worden uitsluitend die vrouwen belicht die hun huwelijk voor 1-1-1971 hebben gesloten. In totaal gaat het hier om 3 651 880 vrouwen die gezamenlijk 9 778 675 kinderen levend ter wereld hebben gebracht; per vrouw zijn er dat gemiddeld 2,68. Daaronder zijn 512 005 vrouwen, dat is 14,0% op het tijdstip van de telling (nog) kinderloos 12).

Vrouwen met kinderen hebben gemiddeld 3,11 kinderen voortgebracht. Het merendeel van de bijna 10 miljoen levendgeborenen is voortgebracht door voor de eerste maal gehuwde vrouwen die op het tijdstip van de telling nog met hun echtgenoot samenwoonden; het betreft hier 2 815 520 vrouwen met een gezamenlijk kindertal van 7 366 460. Het gemiddeld aantal levendgeborenen van deze groep vrouwen is 2,62. Van de bestaande eerste huwelijken zijn er 371 250 (13,2% van het totaal) (nog) kinderloos op het tijdstip van de telling. Per vrouw met kinderen zijn dan gemiddeld 3,01 kinderen voortgebracht. De 222 500 bestaande niet-eerste huwelijken hebben 517 195 kinderen voortgebracht, dat is gemiddeld 2,32 kind per vrouw. Van deze niet-eerste huwelijken is 22,3% der vrouwen (nog) kinderloos. Per vrouw met kinderen zijn gemiddeld 2,99 kinderen voortgebracht. Ten slotte zijn gegevens voorhanden over 613 865 niet met de echtgenoot samenwonende gehuwde, alsmede gehuwd geweest zijnde vrouwen. In totaal heeft deze groep vrouwen 1 895 020 kinderen voortgebracht, dat is 3,09 per vrouw ofwel 3,62 kind per vrouw met kinderen, daar 14,8% van deze vrouwen (nog) kinderloos is.

Dat het gemiddeld kindertal van de niet meer gehuwde en niet met hun echtgenoot samenwonende gehuwde vrouwen hoger ligt dan dat van die vrouwen die in een eerste huwelijk met hun echtgenoot samenwonen, wekt wellicht bevreemding. De oorzaak van dit verschil is gelegen in het feit dat bij de bestaande eerste huwelijken 49,3% van de vrouwen afkomstig is uit een geboortegeneratie waarvan gesteld kan worden dat zij op het tijdstip van de telling het einde van de reproductieve leeftijd nog niet heeft bereikt, terwijl dit bij de gehuwd geweest zijnde of niet met de echtgenoot samenwonende gehuwde vrouwen slechts in 10,2% van de gevallen geldt. Stelt men de ondergrens van de reproductieve levensfase op 15-jarige leeftijd en de bovengrens op 50-jarige leeftijd, dan zijn op 1 januari voorafgaande aan het tijdstip van de telling van 1971 bij de in de jaren 1950 - 1954 geboren vrouwen, die dan 16 - 20 jaar oud zijn, nog slechts enkele van de maximaal 35 voor reproductie beschikbare jaren verstreken. De in 1945 - 1949 geboren vrouwen verkeren dan echter reeds 5 - 10 jaren in de reproductieve levensfase, terwijl de voortbrenging van de in 1915 - 1919 of eerder geboren generaties (die dan minimaal 51 jaar oud zijn) reeds voltooid geacht kan worden.

12) Uit de integrale uitkomsten, die echter ook betrekking hebben op de vruchtbaarheid van de tussen 1-1-1971 en 28-2-1971 gehuwde vrouwen, komen vergelijkbare uitkomsten. De 3 657 420 vrouwen hebben hier 9 777 185 kinderen voortgebracht (dat is 2,67 per vrouw) terwijl er 518 490 (14,2%) (nog) kinderloos zijn.

De geboortegeneratie waaruit de vrouw afkomstig is bepaalt aldus, door de leeftijd die de vrouw op het tijdstip van de telling heeft bereikt, of de vruchtbaarheid van de vrouw als voltooid kan worden beschouwd en, meer in het algemeen, welk deel van het maximale aantal voor reproductie beschikbare jaren reeds verstreken is 13). Bovendien bepaalt het geboortjaar van de vrouw globaal in welke tijdsperiode zij voornamelijk aan de voortplanting zal hebben deelgenomen. Met het oog hierop is in dit hoofdstuk steeds getracht de voortbrenging van de vrouwen afzonderlijk naar geboorteperiode te analyseren dan wel door toepassing van standaardisatieprocedures op andere wijze met het verschil in leeftijdssamenstelling tussen de te vergelijken groepen rekening te houden.

Tabel 17 geeft allereerst een overzicht van het aantal levendgeborenen kinderen dat door gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen is voortgebracht, onderverdeeld naar de geboorteperiode van de vrouw. In staat 20 zijn enkele uit tabel 17 afgeleide samenvattende gegevens opgenomen.

Staat 20. (Nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorteperiode vrouw	Gehuwde vrouwen samenwonend met echtgenoot				Gehuwde vrouwen niet-samenwonend met echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen		Alle gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen	
	voor het eerst gehuwd		niet voor het eerst gehuwd		% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal	% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal
	% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal	% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal				
1950 - 1954	48,7	0,59	51,5	0,59	77,7	0,26	51,8	0,56
1945 - 1949	39,1	0,89	28,4	1,22	66,5	0,51	40,3	0,88
1940 - 1944	14,4	1,70	17,7	1,74	28,8	1,43	14,9	1,69
1935 - 1939	7,6	2,34	13,8	2,19	18,7	2,00	8,3	2,33
1930 - 1934	6,7	2,80	14,8	2,50	14,0	2,31	7,4	2,76
1925 - 1929	7,6	3,02	17,3	2,53	12,1	2,64	8,5	2,97
1920 - 1924	8,0	3,23	21,4	2,44	10,4	2,86	9,4	3,12
1915 - 1919	7,6	3,42	20,9	2,47	9,4	2,99	9,1	3,27
1910 - 1914	8,5	3,46	26,0	2,30	10,3	3,16	10,5	3,29
1905 - 1909	9,9	3,45	29,6	2,18	12,6	3,14	12,2	3,26
1900 - 1904	9,9	3,50	29,9	2,33	13,4	3,16	12,8	3,28
1895 - 1899	9,7	3,66	26,7	2,66	12,8	3,40	12,3	3,47
1890 - 1894	8,9	3,77	26,6	2,69	12,4	3,56	11,9	3,59
1889 of eerder ..	9,0	3,89	28,5	3,15	12,3	3,74	12,2	3,75
Totaal 1)	13,2	2,62	22,3	2,32	14,8	3,09	14,0	2,68
Gestandaardiseerd totaal 1) ..	12,5	2,77	22,4	2,21	20,6	2,42	14,0	2,68

1) Inclusief de na 1954 geboren vrouwen. Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

13) Als voltooid is hier beschouwd de vruchtbaarheid van die generaties die geboren zijn vóór 1930. De generaties 1920 - 1924 en 1925 - 1929, die op 1-1-1971 46 - 50 respectievelijk 41 - 45 jaar oud zijn, hebben na 1-1-1971 (tot 1-1-1979) nog slechts een zeer gering aantal levendgeborenen voortgebracht: generatie 1920 - 1924 maximaal 206, generatie 1925 - 1929 maximaal circa 4 500. Gelet op het totaal aantal levendgeborenen in deze generaties (respectievelijk 1 104 040 en 1 020 965) kan de vruchtbaarheid van deze generaties op 28-2-1971 als voltooid worden beschouwd.

Staat 20 illustreert duidelijk de noodzaak om rekening te houden met de verschillende samenstelling naar leeftijd (geboorteperiode) van de drie vergeleken groepen van ooit-gehuwde vrouwen. Immers, terwijl het gemiddeld kindertal per vrouw bij de totale groep van bestaande eerste huwelijken lager ligt dan bij de niet meer gehuwde resp. niet meer met de echtgenoot samenwonende gehuwde vrouwen is in vrijwel elke geboortegeneratie het gemiddeld kindertal van eerstgenoemde groep hoger (14). Naast het totaalcijfer is daarom voor elk van de drie groepen vrouwen een gestandaardiseerd totaal berekend. Bij de berekening van dit gestandaardiseerd gemiddeld kindertal resp. gestandaardiseerd percentage (nog) kinderloze vrouwen wordt uitgegaan van de veronderstelling dat binnen elk van de te vergelijken groepen het totaal aantal vrouwen op een zelfde wijze verdeeld is over de verschillende geboortegeneraties. Aan iedere geboortegeneratie wordt daartoe een gewicht toegekend dat voor de verschillende groepen van vrouwen identiek is en waarvan de som over de verschillende geboortegeneraties gelijk is aan 1,00. De per geboortegeneratie berekende gemiddelde kindertallen zijn met het bij deze geboortegeneratie behorende gewicht vermenigvuldigd en deze produkten zijn vervolgens voor elke groep vrouwen gesommeerd over het totaal van de geboortegeneraties. De gebruikte gewichten zijn hier gelijk aan de relatieve omvang die de verschillende geboortegeneraties binnen de totale groep van ooit-gehuwde vrouwen hebben zodat de gestandaardiseerde cijfers verwijzen naar een fictieve categorie vrouwen met een leeftijdssamenstelling gelijk aan die van het totaal der ooit-gehuwde vrouwen (15).

Uit de gestandaardiseerde totalen blijkt dat het gemiddeld kindertal van de bestaande eerste huwelijken het hoogste is, terwijl dat van de bestaande niet-eerste huwelijken duidelijk het laagste is. Het percentage (nog) kinderloze vrouwen varieert op een wijze die overeenkomt met het verloop van het gemiddeld kindertal; van de bestaande eerste huwelijken is 12,5% van de vrouwen kinderloos, van de bestaande niet-eerste huwelijken 22,4%.

Het vruchtbaarheidsniveau van vrouwen in bestaande niet-eerste huwelijken wordt zowel bepaald door de mogelijkheid dat reeds vóór het bestaande huwelijk kinderen zijn voortgebracht alswel door het feit dat de huwelijksleeftijd van deze vrouwen hoger ligt dan die van vrouwen in eerste huwelijken, waardoor de voor de voortbrenging beschikbare tijdsperiode geringer is. Laatstgenoemde factor weegt duidelijk zwaarder. Uit staat 20 blijkt dat het gemiddeld kindertal in de oudere geboortegeneraties bijna voortdurend hoger ligt dan in de jongere geboortegeneraties. Niet vast te stellen valt in welke mate dit veroorzaakt wordt doordat van selectieprocessen sprake is, in die zin dat met name die vrouwen uit de oudste geboortegeneraties in leven zijn gebleven die een hoog kindertal hadden. De daling van het kindertal in de recentere geboortegeneraties constateert men, afgezien van de niet-eerste huwelijken, ook wanneer men zich beperkt tot die groep vrouwen die de bovengrens van de reproductieve leeftijden reeds overschreden heeft i.c. de vrouwen geboren vóór 1930. Bij de bestaande eerste huwelijken bijvoorbeeld is het gemiddeld kindertal afgenomen van 3,89 (generaties geboren vóór 1890) tot 3,02 (generatie 1925 - 1929), bij de "niet meer gehuwden" van 3,74 tot 2,64. De verschillen tussen de drie groepen vrouwen variëren enigszins per geboortegeneratie maar doen dat in de vóór 1930 geboren generaties binnen nauwe grenzen: vrouwen in een eerste huwelijk brengen 0,50 - 1,30 kinderen méér voort dan vrouwen in een niet-

14) De gegevens die betrekking hebben op de na 1954 geboren vrouwen zijn niet afzonderlijk in de staten vermeld, doch zijn wel begrepen in de totaal- en de gestandaardiseerde cijfers.

15) De gewichten van de generaties, geboren na 1954, in 1950 - 1954, 1945 - 1949 etc. tot en met 1890 - 1894 en 1889 of eerder zijn achtereenvolgens 0,00004, 0,01526, 0,09760, 0,10522, 0,09753, 0,09663, 0,09428, 0,09682, 0,08016, 0,07937, 0,07241, 0,06151, 0,04673, 0,03124 en 0,02519.

eerste huwelijk en 0,20 - 0,40 kinderen méér dan vrouwen die gehuwd zijn geweest resp. gehuwd zijn doch niet meer met de echtgenoot samenwonen.

Wanneer men zich wederom beperkt tot de generaties wier vruchtbaarheid als voltooid kan worden beschouwd (vrouwen geboren in 1929 of eerder) dan blijkt dat in de meest recente generaties daarvan ook het percentage kinderloos gebleven vrouwen lager ligt. Met name in die generaties die geboren zijn vóór 1930 doen zich grote verschillen voor in het percentage kinderloos gebleven vrouwen tussen de eerste en de niet-eerste huwelijken. De groep der "niet meer gehuwden" vertoont echter in elke geboortegeneratie veel overeenkomst met die van de bestaande eerste huwelijken.

4.2. De vruchtbaarheid van de vrouw in verband met haar kerkelijke gezindte en haar onderwijsniveau

De in tabel 17 vermelde gegevens zijn in tabel 18 en 19 nader onderverdeeld naar resp. de kerkelijke gezindte en het onderwijsniveau van de vrouw (16). Daarbij zijn echter de gegevens van de bestaande eerste huwelijken, van de bestaande niet-eerste huwelijken en van de "gehuwd geweest zijnde" vrouwen samengevoegd. Wel is in staat 21, voor het totaal van alle geboortegeneraties, het gemiddeld kindertal en het percentage kinderloze vrouwen per kerkelijke gezindte onderscheiden naar soort van huwelijk der vrouw; hetzelfde is in staat 23 geschied voor zover het gaat om het onderwijsniveau van de vrouw.

Staat 21. (Nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwd en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het kindertal uit deze vrouwen per kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Kerkelijke gezindte vrouw										Totaal	
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerde Kerken	Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	Overige Gereformeerden	Evan-gelisch-Luthers	Doopsgezind	Remonstrant	Andero	Geen		
										Humanisten		Overige
Voor het eerst gehuwde vrouwen samenwonend met echtgenoot												
% (Nog) kinderloze vrouwen	13,7	11,5	11,9	10,1	10,6	15,0	11,9	13,6	13,8	13,4	14,9	13,2
Gemiddeld kindertal	2,90	2,53	2,94	3,33	3,40	2,12	2,40	2,25	2,58	2,18	2,07	2,62
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 1)	12,8	11,7	11,4	10,2	10,5	15,5	15,5	16,3	12,8	16,2	13,1	12,5
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 1)	3,23	2,55	3,11	3,38	3,48	2,08	2,20	2,11	2,71	2,03	2,22	2,77
Niet voor het eerst gehuwde vrouwen samenwonend met echtgenoot												
% (Nog) kinderloze vrouwen	22,7	23,1	28,0	28,1	22,1	32,6	35,6	26,6	20,6	29,7	19,8	22,3
Gemiddeld kindertal	2,61	2,26	2,17	2,53	2,94	1,55	1,74	1,79	2,43	1,65	2,16	2,32
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 1)	22,7	21,7	25,4	30,6	17,5	33,8	25,0	16,4	21,1	28,7	21,2	22,4
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 1)	2,46	2,16	2,07	2,32	2,59	1,47	1,78	1,56	2,31	1,70	2,05	2,21
Gehuwde vrouwen niet-samenwonend met echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen												
% (Nog) kinderloze vrouwen	16,4	13,3	13,1	12,7	13,7	18,6	17,8	17,2	16,9	16,7	14,6	14,8
Gemiddeld kindertal	3,72	2,86	3,54	3,59	3,86	2,18	2,10	2,16	2,85	2,05	2,37	3,09
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 1)	23,5	21,0	19,6	18,0	21,8	13,4	23,2	25,1	21,1	27,4	17,9	20,6
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 1)	2,83	2,28	2,67	2,90	2,69	2,04	1,74	1,89	2,31	1,69	2,07	2,42
Alle gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen												
% (Nog) kinderloze vrouwen	14,5	12,6	12,8	11,2	11,4	18,0	15,3	15,6	15,0	15,7	15,3	14,0
Gemiddeld kindertal	3,01	2,58	2,99	3,34	3,44	2,08	2,26	2,19	2,62	2,10	2,12	2,68
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 1)	14,3	13,1	12,9	11,4	11,7	18,1	17,9	18,1	14,9	18,8	14,5	14,0
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 1)	3,14	2,48	2,99	3,29	3,38	1,99	2,09	2,07	2,62	1,94	2,18	2,68

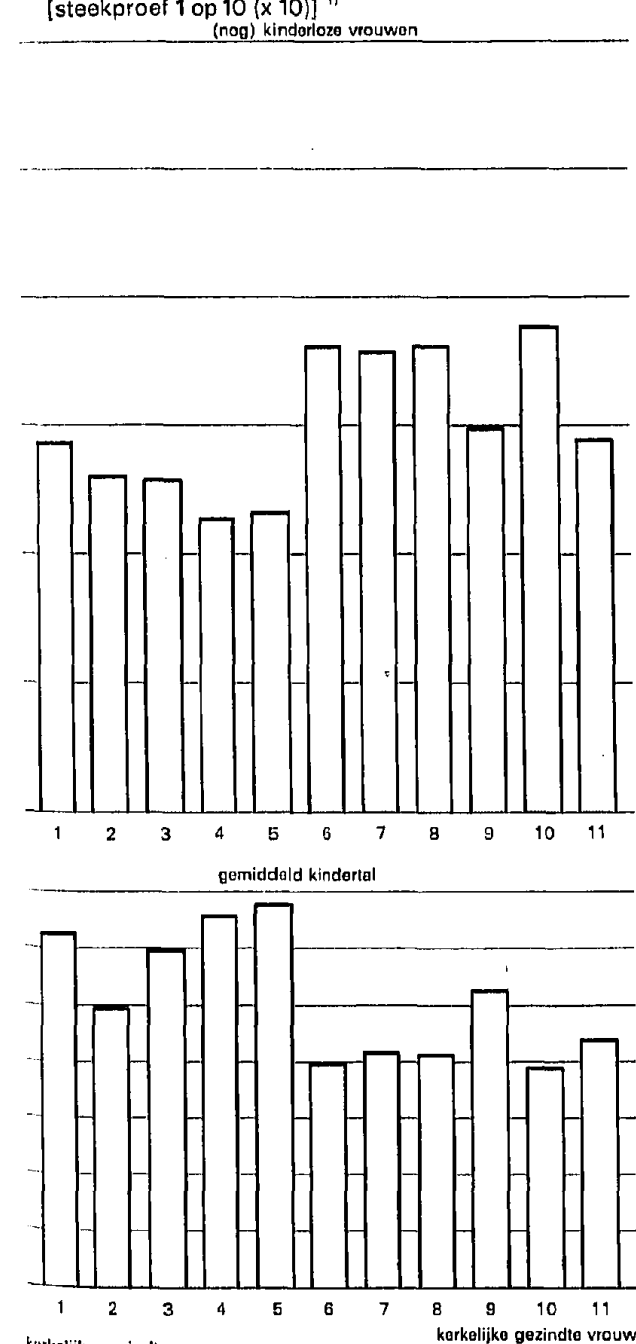
1) Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

16) Zowel het onderwijsniveau van de vrouw als haar kerkelijke gezindte hebben betrekking op de situatie zoals die op het tijdstip van telling gold.

Staat 21 geeft per kerkelijke gezindte een beeld van het gemiddeld kindertal per vrouw en het percentage (nog) kinderloze vrouwen voor de drie onderscheiden groepen van vrouwen en voor de ooit-gehuwde vrouwen gezamenlijk. Zowel het gemiddelde kindertal als het percentage (nog) kinderloze vrouwen zijn tevens in gestandaardiseerde vorm berekend, dat wil zeggen met uitschakeling per kerkelijke gezindte resp. per soort van huwelijk van de verschillen in omvang van de onderscheiden geboortegeneraties 17). Het hier te geven commentaar beperkt zich tot deze gestandaardiseerde cijfers. Grafiek 7 brengt voor de totale groep ooit-gehuwden de cijfers in beeld. Het (gestandaardiseerde) gemiddelde kindertal per vrouw blijkt bij Overige Gereformeerden en Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) met resp. 3,38 en 3,29 het hoogste te liggen. Ook vrouwen die behoren tot de Rooms-Katholieke Kerk of tot de Gereformeerde Kerken hebben een kindertal van 2,99 of meer. Duidelijk lager (1,94 - 2,09) is het kindertal van Humanisten en van vrouwen die Evangelisch-Luthers, Doopsgezind of Remonstrant zijn. Een hiermee overeenkomend beeld wordt aangetroffen wanneer men het gestandaardiseerde percentage (nog) kinderloze vrouwen beziet; veel kinderloze vrouwen treft men aan onder Humanisten, Remonstranten, Doopsgezinden en Evangelisch-Luthers (allen voor 18 à 19% kinderloos), weinig kinderloze vrouwen onder de drie genoemde categorieën van Gereformeerden en onder de Nederlands Hervormden (11 à 13% is (nog) kinderloos). Bij zowel de bestaande eerste als bij de bestaande niet-eerste huwelijken én bij de gehuwd geweest zijnde of gehuwde niet meer met de echtgenoot samenwonende vrouwen is het hoogste resp. laagste (gestandaardiseerde) gemiddelde kindertal bijna steeds bij dezelfde kerkelijke gezindten aan te treffen: de drie onderscheiden groepen van Gereformeerden en de Rooms-Katholieken hebben bijna zonder uitzondering het hoogste, de Evangelisch-Luthers, Doopsgezinden, Remonstranten en Humanisten hebben het laagste kindertal. Iets meer variabel is de situatie voor wat betreft het percentage (nog) kinderloze vrouwen. Over het algemeen komt echter toch, bij iedere categorie vrouwen, het hoogste percentage kinderloze vrouwen voor onder die vrouwen die het laagste gemiddelde kindertal kennen. De geringste percentages kinderloze vrouwen treft men veelal bij de drie groepen Gereformeerden én bij de Nederlands Hervormden aan. Voor de totale groep van ooit-gehuwden is per kerkelijke gezindte het gemiddelde kindertal per vrouw en het percentage (nog) kinderloze vrouwen berekend, opgesplitst naar geboortegeneratie (staat 22). Met name bij de kleinere kerkelijke gezindten gaat het daarbij vaak om geringe aantallen vrouwen waardoor sterke schommelingen in gemiddeld kindertal en in het percentage kinderloze vrouwen kunnen optreden. Terwijl de in 1890 - 1894 geboren vrouwen met name tussen 1910 en 1935 hun kinderen ter wereld hebben gebracht, heeft de voortbrenging van geboortegeneratie 1925 - 1929 vooral plaatsgevonden in de periode 1945 - 1969. Dit tijdsverschil wordt weerspiegeld in de ontwikkeling van het gemiddeld aantal levendgeborenen in de verschillende geboortegeneraties. Het kindertal van Rooms-Katholieke vrouwen is in generatie 1925 - 1929, de laatste waarvan de vruchtbaarheid als voltooid kan worden beschouwd, veel lager dan in de vóór 1890 geboren generaties. Hetzelfde geldt voor de drie onderscheiden groepen van Gereformeerden. De daling van het gemiddeld kindertal bedraagt voor de Rooms-Katholieken 2,30 kind, voor de drie groepen Gereformeerden resp. 0,73, 0,31 en 0,86. Een afneming van het gemiddeld kindertal valt ook te constateren bij Nederlands Hervormden (0,62) en bij Overigen zonder kerkelijke gezindte (0,60 kind). De Evangelisch-Luthers, Doops-

17) Tenzij anders vermeld zijn in dit hoofdstuk de gestandaardiseerde cijfers berekend op dezelfde wijze als in paragraaf 4.1. is beschreven.

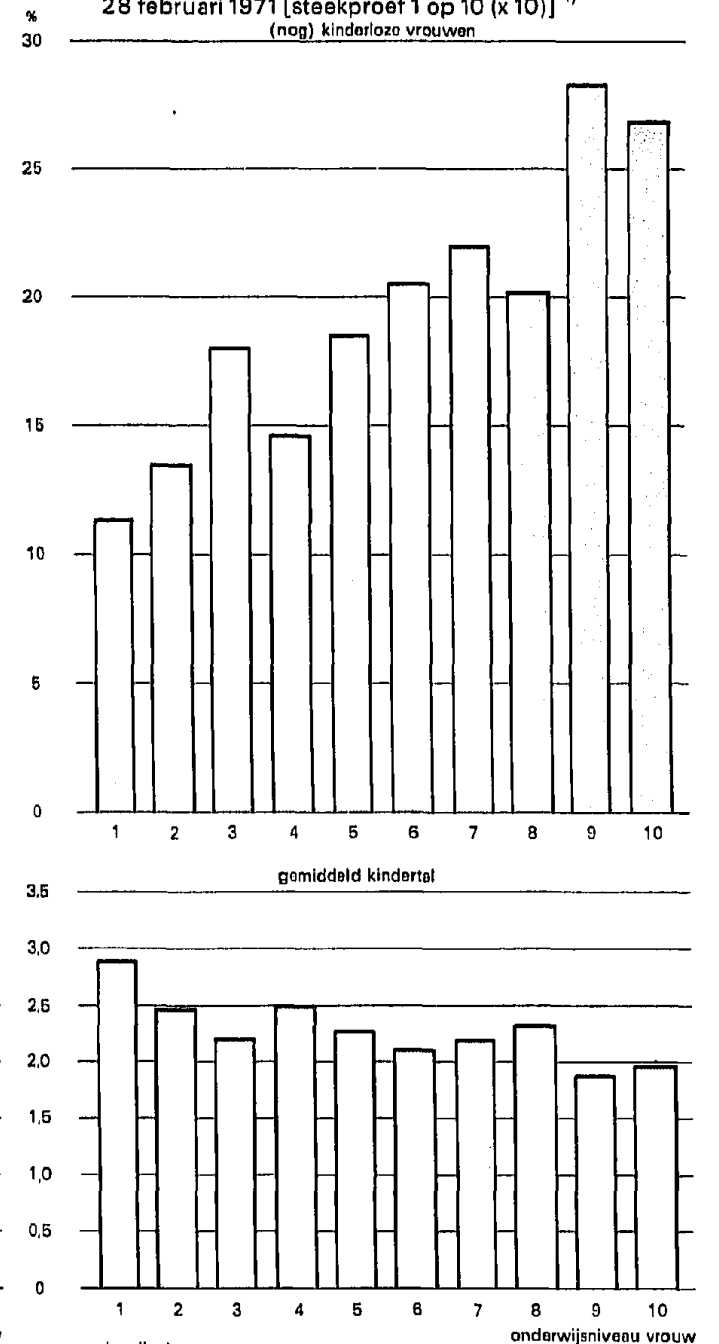
7. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per kerkelijke gezindte van de vrouw, gestandaardiseerde cijfers, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]¹⁾

kerkelijke gezindte vrouw
 1. Rooms-Katholiek
 2. Nederlands Hervormd
 3. Gereformeerde kerken
 4. Gereformeerde kerken (Vrijgemaakt)
 5. Overige Gereformeerden
 6. Evangelisch-Luthers
 7. Doopsgezind
 8. Remonstrant
 9. Andere
 10. Humanisten
 11. Overige

¹⁾ Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1

8. Percentage (nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het gemiddeld kindertal uit deze vrouwen per onderwijsniveau van de vrouw, gestandaardiseerde cijfers, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]¹⁾

onderwijsniveau vrouw
 1. basiss
 2. lager uitgebreid lager
 3. algemeen
 4. beroeps middelbaar
 5. algemeen
 6. beroeps semi-hoger
 7. niet-universitair
 8. universitair
 9. niet-universitair hoger
 10. universitair

Staat 22. (Nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Kerkelijke gezindte vrouw										Totaal	
	Rooms- Katholiek	Neder- lands Her- vormd	Gerefor- meerde Kerken	Gerefor- meerde Kerken (Vrijge- maakt)	Overige Gerefor- meerden	Evan- gelisch- Luthers	Doops- gezind	Remon- strant	Andere	Geen		
										Hum- nisten		Overige
% (nog) kinderloze vrouwen												
1950 - 1954	56,2	46,4	52,3	52,1	52,0	65,5	.	50,0	49,9	38,5	49,2	51,8
1945 - 1949	44,5	36,0	39,4	32,1	31,5	36,5	49,8	61,0	36,0	56,5	38,3	40,3
1940 - 1944	16,3	12,8	11,4	8,5	8,9	18,2	14,2	17,6	16,0	22,5	15,7	14,9
1935 - 1939	8,7	7,2	6,3	6,3	7,8	10,9	9,1	8,2	8,4	7,9	9,0	8,3
1930 - 1934	7,6	6,5	6,2	4,5	5,2	7,4	12,1	9,7	8,4	11,7	8,3	7,4
1925 - 1929	8,2	8,1	7,3	6,3	7,5	20,0	3,8	6,1	9,5	11,0	9,8	8,5
1920 - 1924	9,1	8,8	9,7	7,8	7,0	9,5	13,1	12,5	9,3	15,0	10,5	9,4
1915 - 1919	8,5	9,3	8,4	6,4	9,9	12,3	12,8	11,4	10,8	12,4	9,7	9,1
1910 - 1914	9,9	10,5	9,9	10,1	10,3	17,6	13,2	10,6	12,2	13,9	11,0	10,5
1905 - 1909	10,8	12,8	11,2	9,7	11,6	15,2	16,3	17,1	14,9	18,9	13,5	12,2
1900 - 1904	11,3	13,0	11,5	14,0	9,9	24,0	22,6	20,5	14,2	16,7	14,1	12,8
1895 - 1899	11,6	12,3	11,9	11,6	7,8	24,1	16,6	17,8	16,6	15,9	12,5	12,3
1890 - 1894	10,8	12,2	11,8	14,1	16,4	16,1	19,1	17,3	17,5	13,4	11,0	11,9
1889 of eerder ..	12,0	11,6	13,1	10,9	12,8	19,5	14,3	14,8	14,3	12,8	12,1	12,2
Gemiddeld kindertal												
1950 - 1954	0,51	0,61	0,59	0,55	0,50	0,34	.	0,50	0,58	0,81	0,60	0,56
1945 - 1949	0,81	0,95	0,89	1,02	1,12	0,99	0,68	0,51	0,95	0,72	0,92	0,88
1940 - 1944	1,63	1,76	1,87	2,14	2,35	1,50	1,44	1,44	1,81	1,39	1,63	1,69
1935 - 1939	2,32	2,36	2,64	3,06	2,99	2,08	2,26	2,35	2,53	2,06	2,13	2,33
1930 - 1934	2,88	2,71	3,13	3,90	3,74	2,45	2,44	2,56	2,98	2,28	2,39	2,76
1925 - 1929	3,29	2,77	3,36	3,99	3,78	2,13	2,79	2,80	3,08	2,36	2,44	2,97
1920 - 1924	3,69	2,82	3,47	3,92	3,86	2,30	2,43	2,44	3,17	2,06	2,43	3,12
1915 - 1919	3,98	2,88	3,76	4,02	4,00	2,41	2,62	2,57	3,10	2,29	2,53	3,27
1910 - 1914	4,09	2,88	3,71	3,83	4,00	2,09	2,46	2,32	3,01	2,29	2,51	3,29
1905 - 1909	4,19	2,82	3,60	3,68	4,03	2,18	2,05	2,12	2,83	1,96	2,38	3,26
1900 - 1904	4,25	2,85	3,63	3,81	4,06	2,00	2,21	2,07	3,08	2,12	2,37	3,28
1895 - 1899	4,50	2,99	3,83	3,94	4,30	2,04	2,13	2,02	2,93	2,19	2,64	3,47
1890 - 1894	4,65	3,16	3,87	3,53	4,34	2,21	2,04	2,11	3,00	2,34	2,81	3,59
1889 of eerder ..	5,59	3,39	4,09	4,30	4,62	2,44	2,58	2,08	3,26	2,01	3,04	3,75

Staat 23. (Nog) kinderloze voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het kindertal uit deze vrouwen per onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Onderwijsniveau vrouw										Totaal 1)
	Geen dagonderwijs volgend										
	Basis	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		
alge- meen			beroeps	alge- meen	beroeps	niet- universi- tair	universi- tair	niet- universi- tair	universi- tair		
Voor het eerst gehuwde vrouwen samenwonend met echtgenoot											
% (Nog) kinderloze vrouwen	9,0	15,9	18,6	16,2	18,4	19,8	20,8	15,7	23,3	21,0	13,2
Gemiddeld kindertal	3,17	2,04	2,01	2,11	2,19	1,97	2,08	2,51	1,99	2,15	2,62
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 2)	10,4	11,8	16,5	12,8	16,3	16,3	19,1	16,5	21,4	23,0	12,5
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 2)	2,96	2,56	2,30	2,59	2,44	2,32	2,35	2,51	2,10	2,13	2,77
Niet voor het eerst gehuwde vrouwen samenwonend met echtgenoot											
% (Nog) kinderloze vrouwen	19,6	20,7	27,6	23,6	29,4	35,6	38,7	21,6	45,6	31,1	22,3
Gemiddeld kindertal	2,66	2,08	1,67	1,93	1,64	1,58	1,50	1,68	1,09	1,70	2,32
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 2)	17,3	22,5	30,7	25,8	31,2	36,7	41,1	21,8	33,5	28,6	22,4
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 2)	2,55	2,04	1,62	1,95	1,53	1,51	1,34	1,44	0,69	1,22	2,21
Gehuwde vrouwen niet-samenwonend met echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen											
% (Nog) kinderloze vrouwen	11,5	21,5	23,0	27,0	19,1	30,0	24,0	21,5	31,7	27,8	14,8
Gemiddeld kindertal	3,51	2,26	2,11	2,10	2,33	1,78	2,13	2,42	1,83	1,80	3,09
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 2)	15,2	19,2	24,5	21,4	19,6	30,6	32,1	21,8	45,8	33,8	20,6
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 2)	2,77	2,27	1,92	2,21	1,98	1,71	1,71	1,95	1,44	1,36	2,42
Alle gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen											
% (Nog) kinderloze vrouwen	10,2	16,6	19,6	17,2	19,4	21,6	22,2	16,7	25,9	22,7	14,0
Gemiddeld kindertal	3,21	2,06	2,00	2,10	2,17	1,94	2,05	2,44	1,91	2,07	2,68
Gestandaardiseerd % (nog) kinderloze vrouwen 2)	11,4	13,6	18,0	14,7	18,5	20,5	21,9	20,1	28,2	26,8	14,0
Gestandaardiseerd gemiddeld kindertal 2)	2,89	2,47	2,21	2,50	2,27	2,11	2,19	2,33	1,87	1,96	2,68

1) Inclusief onderwijsniveau onbekend en nog dagonderwijs volgend.
2) Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

gezinden, Remonstranten, Humanisten en Overigen zonder kerkelijke gezindte hadden echter al in de oudste generaties een lager gemiddeld dan door Gereformeerden en Rooms-Katholieken in geboortegeneratie 1925 - 1929 werd bereikt. Ten opzichte van geboortegeneratie 1889 of eerder is hun gemiddeld kindertal dan ook weinig meer gedaald. Als gevolg daarvan zijn de verschillen tussen de kerkelijke gezindten geringer geworden.

Deze tendens lijkt zich in de qua vruchtbaarheid nog niet voltooide generaties voort te zetten ook al is met name het gemiddelde kindertal van vrouwen die zich tot de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) of tot de Overige Gereformeerden wensen te rekenen tamelijk hoog gebleven en ook al blijft in het algemeen de rangschikking van de kerkelijke gezindten naar vruchtbaarheidsniveau bestaan. Het percentage (nog) kinderloze vrouwen heeft zich voor de onderscheiden kerkelijke gezindten niet op uniforme wijze ontwikkeld. Alleen bij die vrouwen die zich rekenen tot de Gereformeerde Kerken is een bijna continue afneming van het percentage kinderloze vrouwen aantoonbaar (van 13,1 naar 7,3%). Wel geldt ook voor bijna alle andere kerkelijke gezindten dat zij in generatie 1889 of eerder een hoger percentage kinderloos gebleven vrouwen telden dan in geboortegeneratie 1925 - 1929. In hoeverre hierbij selectieprocessen een rol hebben gespeeld (in die zin dat de sterfte of de migratie onder kinderloos gebleven vrouwen lager is geweest dan bij de vrouwen met kinderen) valt niet te beoordelen.

In staat 23 en grafiek 8 is voor verschillende onderwijsniveaus van de vrouw het gemiddeld aantal levendgeboren kinderen per vrouw en het percentage (nog) kinderloze vrouwen per 28-2-1971 vermeld. Beziet men eerst de gestandaardiseerde cijfers voor alle ooit-gehuwde vrouwen te zamen, dan blijkt dat vrouwen met een opleiding op basis niveau het hoogste kindertal hebben. Iets lager ligt het kindertal van die vrouwen die een opleiding hebben op lager niveau of die beroepsonderwijs op uitgebreid lager niveau hebben gevolgd. Vrouwen van deze drie onderwijsniveaus worden allen gekenmerkt door een gemiddeld kindertal van 2,47 of meer. Het zijn ook deze groepen die het laagste percentage kinderloze vrouwen tellen (11-15%). Het laagste gemiddelde kindertal en het hoogste percentage (nog) kinderloze vrouwen treffen we aan onder hen die een opleiding op hoger (universitair dan wel niet-universitair) niveau hebben gevolgd. Het percentage kinderloze vrouwen ligt hier tweemaal zo hoog als bij de laagst opgeleide vrouwen. Vrouwen die een opleiding op middelbaar, semi-hoger of uitgebreid lager (algemeen) niveau hebben gevolgd, nemen zowel wat betreft het gemiddeld kindertal als het percentage kinderloze vrouwen een middenpositie in. Uit staat 23 blijkt ook dat de hoge kindertallen en lage percentages kinderlozen bij vrouwen met een opleiding op basis, lager en uitgebreid lager (beroepsonderwijs) niveau zowel terug te vinden zijn bij de gehuwde vrouwen in eerste en niet-eerste huwelijken als bij de gehuwd geweest zijnde en gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen. Dit zelfde geldt - maar nu ten aanzien van de lage kindertallen en hoge percentages kinderlozen - voor vrouwen met opleidingen op hoger (universitair dan wel niet-universitair) niveau en semi-hoger niet-universitair niveau.

Staat 24 geeft per geboortegeneratie voor het totaal van de ooit-gehuwde vrouwen een overzicht van de relatie tussen het onderwijsniveau van de vrouw en haar vruchtbaarheid. Bij een vergelijking van de generaties geboren vóór 1890 met die geboren in 1925 - 1929 blijkt dat alleen het gemiddeld kindertal van vrouwen met een opleiding op basis niveau in de meer recente generaties is afgenomen (met circa 0,8 kind). Het gemiddeld kindertal van vrouwen met een opleiding op lager of uitgebreid lager (algemeen) niveau is bijna constant gebleven terwijl bij andere opleidingen veeleer van een toename van het kindertal in de meest recente voltooide cohorten sprake was. Met name deed deze ontwikkeling zich voor bij vrouwen met een opleiding

Staat 24. (Nog) kinderloze totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorteperiode vrouw	Onderwijsniveau vrouw										Totaal 1)	
	Geen dagonderwijs volgend											
	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		Totaal			
Basis	Lager	alge-meen	beroeps	alge-meen	beroeps	niet-universitair	universtair	niet-universitair	universtair	niet-universitair	universtair	
	% (nog) kinderloze vrouwen											
1950 - 1954	42,8	48,9	59,5	54,7	64,3	66,5	63,0	81,1	91,2	51,8
1945 - 1949	27,7	34,5	46,8	39,5	52,1	52,3	66,3	70,7	..	36,3	39,1	40,3
1940 - 1944	10,5	12,5	18,0	12,4	20,5	18,4	25,9	23,2	..	16,0	19,8	14,9
1935 - 1939	7,0	8,0	9,1	7,1	8,0	10,1	10,1	7,9	..	8,0	11,5	8,3
1930 - 1934	6,7	6,8	8,6	6,9	8,6	8,4	10,6	12,6	..	19,9	12,8	7,4
1925 - 1929	7,8	9,1	10,4	8,4	9,5	11,3	10,1	2,2	..	22,5	22,9	8,5
1920 - 1924	8,3	8,3	12,5	10,6	13,4	14,1	15,4	16,8	..	18,6	12,1	9,1
1915 - 1919	7,8	9,4	14,4	8,9	15,3	15,8	17,4	11,6	..	9,7	18,9	10,5
1910 - 1914	9,3	10,5	15,0	11,1	14,8	21,7	17,5	7,0	..	50,0	21,3	12,2
1905 - 1909	11,3	11,4	18,1	16,0	19,5	17,6	20,1	12,2	..	22,0	17,9	12,8
1900 - 1904	11,8	16,7	20,7	14,9	18,3	20,5	15,0	26,3	..	22,2	25,0	12,3
1895 - 1899	11,6	14,6	16,9	17,6	15,0	26,4	16,8	42,3	..	37,0	20,7	11,9
1890 - 1894	11,0	12,7	19,5	16,3	12,4	22,3	21,9	12,1	..	23,8	16,3	12,2
1889 of eerder ..	11,3	16,4	15,9	19,8	16,0	30,5	24,2	4,2	..	1,52	2,09	3,75
	Gemiddeld kindertal											
1950 - 1954	0,68	0,60	0,44	0,50	0,42	0,38	0,49	0,24	0,09	0,56
1945 - 1949	1,19	0,97	0,73	0,88	0,67	0,63	0,43	0,34	..	1,26	0,97	0,88
1940 - 1944	1,94	1,75	1,54	1,72	1,49	1,50	1,29	1,35	..	1,84	1,73	1,69
1935 - 1939	2,50	2,25	2,16	2,33	2,29	2,19	2,13	2,27	..	2,64	2,48	2,33
1930 - 1934	2,95	2,61	2,48	2,72	2,62	2,59	2,57	2,62	..	2,30	2,59	2,76
1925 - 1929	3,17	2,76	2,54	2,91	2,71	2,66	2,75	2,47	..	2,24	2,50	3,12
1920 - 1924	3,34	2,89	2,66	2,96	2,71	2,66	2,71	2,71	..	2,68	2,97	3,27
1915 - 1919	3,50	3,01	2,61	3,21	2,69	2,68	2,67	3,35	..	2,68	2,42	3,29
1910 - 1914	3,51	3,04	2,65	3,16	2,58	2,35	2,67	3,31	..	1,63	2,63	3,26
1905 - 1909	3,46	3,02	2,61	3,00	2,45	2,43	2,61	2,80	..	2,39	2,25	3,28
1900 - 1904	3,48	2,74	2,28	2,96	2,45	2,17	2,56	1,94	..	1,67	1,86	3,47
1895 - 1899	3,65	2,96	2,69	2,70	2,86	2,01	2,39	2,26	..	1,13	1,70	3,59
1890 - 1894	3,79	2,70	2,67	2,71	3,04	2,05	2,43	3,30	..	1,52	2,09	3,59
1889 of eerder ..	3,96	2,96	2,57	2,43	2,63	1,93	2,27	1,67	..	1,52	2,09	3,75

1) Inclusief onderwijsniveau onbekend en nog dagonderwijs volgend.

op semi-hoger of hoger niveau. Dit zal samenhangen met het feit dat de hoog opgeleide vrouwen uit de oudste geboortegeneraties een zeer selecte groep vormen.

De ontwikkeling van het percentage (nog) kinderloze vrouwen in die cohorten welke in 1971 de grens van de vruchtbare leeftijd zijn gepasseerd (geboren vóór 1930) gaat in het algemeen in de richting van een daling. Van generatie op generatie komen echter met name bij de drie hoogste opleidingsniveaus zeer grote schommelingen voor, wat samenhangt met het kleine aantal waarnemingen. De laagste percentages kinderloze vrouwen worden bijna voortdurend aangetroffen onder diegenen die een opleiding op basis niveau hebben gevolgd, terwijl ook vrouwen met een opleiding op lager niveau of met beroepsopleiding op uitgebreid lager niveau lage percentages kinderloze vrouwen tellen.

4.3. De vruchtbaarheid van de gehuwde met de echtgenoot samenwonende vrouwen

Van die vrouwen welke ten tijde van de volkstelling nog gehuwd waren en met de echtgenoot samenwoonden, is naast de geboorteperiode ook de huwelijksleeftijd der vrouw bekend. Beide variabelen zijn in tabel 20 in verband gebracht met het kindertal van de vrouw. In staat 25 zijn enkele samenvattende gegevens uit deze tabel opgenomen.

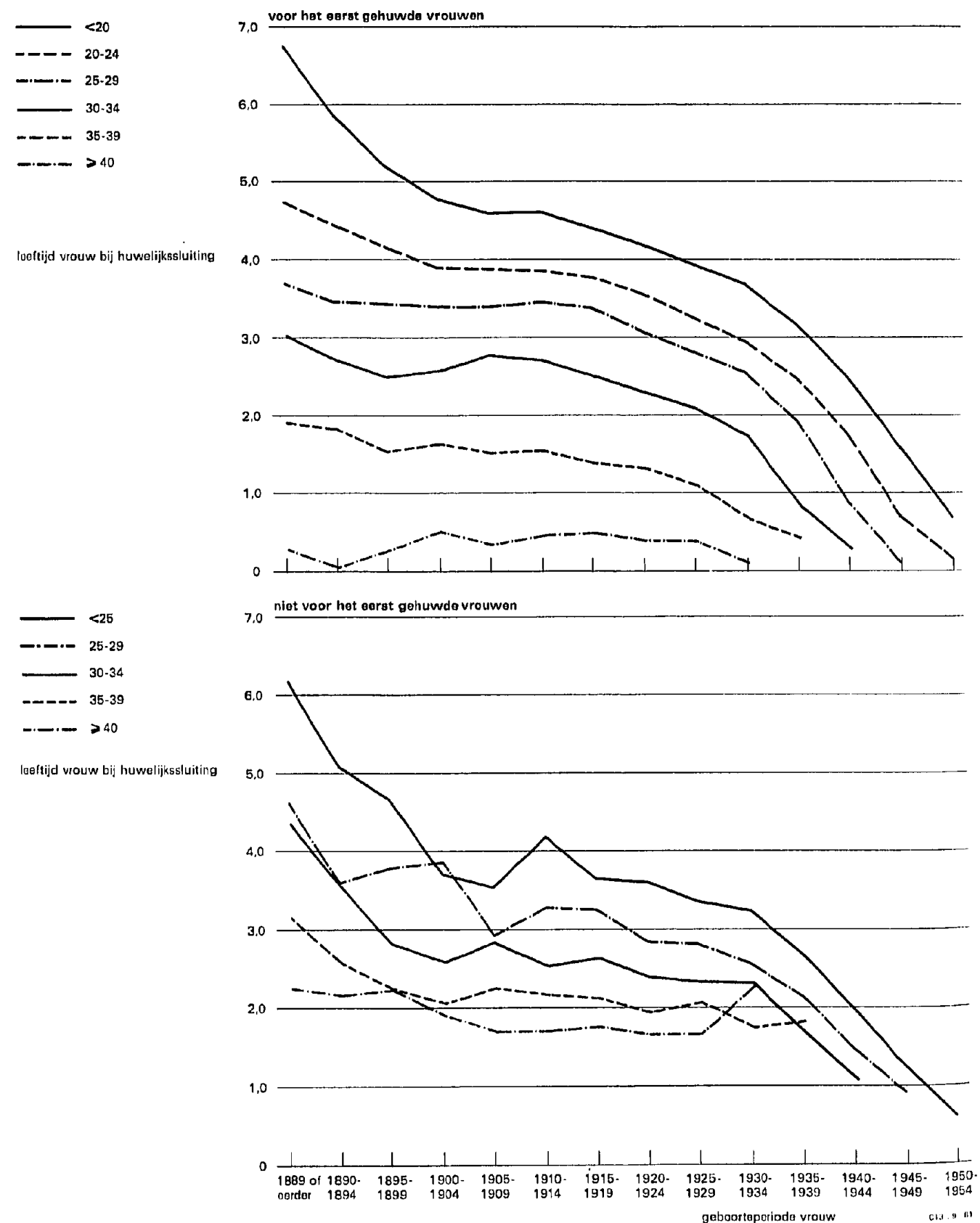
Staat 25. (Nog) kinderloze voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, en het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorteperiode vrouw	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren						Totaal	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren					Totaal
	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40+		< 25	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40+	
	Voor het eerst gehuwde vrouwen												
	% (nog) kinderloze vrouwen												
1950 - 1954	41,7	86,5	48,7	51,5	51,5
1945 - 1949	10,0	47,5	90,6	39,1	28,0	39,8	28,4
1940 - 1944	2,6	10,7	38,9	90,4	14,4	11,2	24,4	42,9	17,7
1935 - 1939	1,6	5,3	11,3	42,2	75,0	..	7,6	7,1	11,0	26,0	36,6	..	13,8
1930 - 1934	1,7	4,5	8,3	19,8	51,7	90,0	6,7	7,5	10,6	16,7	26,7	23,8	14,8
1925 - 1929	1,7	4,8	8,7	16,9	38,0	72,0	7,5	6,6	11,7	15,9	23,5	39,8	17,3
1920 - 1924	1,3	4,1	8,4	17,6	32,4	74,4	3,0	5,6	12,0	16,3	29,3	40,8	21,4
1915 - 1919	1,3	3,6	7,3	14,9	34,6	69,4	7,6	5,6	7,9	12,8	24,6	37,9	20,9
1910 - 1914	1,6	4,7	7,3	12,5	28,6	73,7	8,5	4,4	9,3	16,4	22,5	40,5	26,0
1905 - 1909	2,2	4,8	8,8	13,5	31,4	77,1	9,9	9,0	8,4	12,9	23,2	41,5	29,6
1900 - 1904	1,3	4,9	9,2	17,1	28,9	74,6	9,9	8,8	9,6	14,2	27,8	39,6	29,9
1895 - 1899	1,7	4,7	9,1	18,1	34,2	79,1	9,7	3,0	8,1	14,4	25,9	36,0	26,7
1890 - 1894	0,9	3,2	9,0	16,0	27,7	94,2	8,9	..	6,8	23,1	16,3	35,8	26,6
1889 of eerder ..	0,2	3,8	6,4	11,2	20,9	62,8	9,0	..	11,4	1,0	20,8	44,0	28,5
Totaal	8,9	13,0	11,5	17,7	33,5	74,7	13,2	11,8	12,2	16,4	25,0	39,6	22,3
	Niet voor het eerst gehuwde vrouwen												
	Gemiddeld kindertal												
1950 - 1954	0,68	0,14	0,59	0,59	0,59
1945 - 1949	1,59	0,69	0,11	0,89	1,23	0,92	1,22
1940 - 1944	2,49	1,74	0,87	0,29	1,70	1,99	1,48	1,05	1,74
1935 - 1939	3,15	2,47	1,91	0,84	0,44	..	2,34	2,67	2,13	1,67	1,79	..	2,19
1930 - 1934	3,69	2,94	2,54	1,73	0,68	0,10	2,80	3,24	2,57	2,31	1,75	2,24	2,50
1925 - 1929	3,94	3,25	2,81	2,10	1,10	0,39	3,02	3,35	2,82	2,33	2,06	1,67	2,53
1920 - 1924	4,19	3,55	3,07	2,31	1,34	0,41	3,23	3,59	2,84	2,40	1,95	1,65	2,44
1915 - 1919	4,42	3,77	3,37	2,53	1,40	0,50	3,42	3,63	3,26	2,64	2,12	1,75	2,47
1910 - 1914	4,61	3,83	3,44	2,73	1,56	0,47	3,46	4,18	3,28	2,53	2,17	1,70	2,30
1905 - 1909	4,59	3,87	3,39	2,79	1,53	0,35	3,45	3,52	2,93	2,85	2,25	1,70	2,18
1900 - 1904	4,77	3,88	3,38	2,59	1,64	0,53	3,50	3,70	3,85	2,59	2,07	1,90	2,33
1895 - 1899	5,21	4,16	3,42	2,52	1,55	0,29	3,66	4,63	3,77	2,83	2,26	2,23	2,66
1890 - 1894	5,82	4,43	3,45	2,73	1,83	0,09	3,77	5,07	3,60	3,53	2,58	2,17	2,69
1889 of eerder ..	6,71	4,74	3,67	3,05	1,92	1,37	3,89	6,18	4,71	4,35	3,19	2,27	3,15
Totaal	2,76	2,60	2,77	2,33	1,40	0,44	2,62	2,76	2,69	2,43	2,09	1,81	2,32
	Gemiddeld kindertal												
1950 - 1954	4,63	3,79	3,27	2,52	1,46	0,45	3,40	3,92	3,26	2,69	2,18	1,81	2,46

1) De gestandaardiseerde cijfers hebben slechts betrekking op een deel der vrouwen en mogen derhalve niet zonder meer worden vergeleken met de totaal cijfers erboven.

Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.3.

9. Gemiddeld kindertal uit de voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, per geboorteperiode van de vrouw en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

Om een globale indruk te krijgen van het vruchtbaarheidsniveau van de vrouw binnen de naar huwelijksleeftijd onderscheiden groepen van gehuwde vrouwen is wederom een gestandaardiseerd gemiddeld kindertal per vrouw en een gestandaardiseerd percentage (nog) kinderloze vrouwen berekend. Deze standaardisatie heeft plaatsgevonden op een wijze die in grote lijnen overeenkomt met de in paragraaf 4.1. beschreven procedure. Doordat op het tijdstip van de telling bepaalde combinaties van huwelijksleeftijden en geboortegeneraties niet voor kunnen komen (op 28-2-1971 kunnen bijv. de na 1954 geboren vrouwen niet gehuwd zijn op leeftijden die behoren tot een hogere leeftijdsgroep dan 20 jaar of ouder) is gezocht naar een procedure die zich voor alle huwelijksleeftijden op een gelijk aantal geboortegeneraties baseert. Om deze reden zijn slechts gegevens gebruikt over generaties geboren in de jaren 1925 - 1929 of eerder. De gewichten die aan deze generaties van 5 jaar zijn toegekend komen overeen met het aandeel van deze geboortegeneraties in het totaal van alle ooit-gehuwde vrouwen die geboren zijn in de periode 1929 of eerder (18). Uit de vergelijking van deze gestandaardiseerde cijfers blijkt dat zowel bij de eerste als bij de niet-eerste huwelijken het gemiddeld kindertal van de vrouw afneemt en het percentage kinderloze vrouwen toeneemt naarmate de huwelijksleeftijd van de vrouw hoger is. Met name het kindertal van die vrouwen die vóór hun 25ste levensjaar zijn gehuwd, ligt duidelijk boven het niveau van de andere categorieën en het percentage kinderloos gebleven vrouwen ligt duidelijk onder dit niveau. Uit staat 25 blijkt ook dat vrouwen die een niet-eerste huwelijk gesloten hebben op de drie hoogste huwelijksleeftijden een hoger gemiddeld kindertal en een lager percentage (nog) kinderloze vrouwen tellen dan vrouwen uit eerste huwelijken. Vanzelfsprekend bevat de eerste groep voor een deel kinderen die in eerdere huwelijken ter wereld zijn gebracht. Aangezien de beneden de 30-jarige leeftijd huwende vrouwen met hoge kindertallen onder de eerste huwelijken zwaarder zijn vertegenwoordigd, is toch voortdurend de vruchtbaarheid van de totale groep van eerste huwelijken hoger dan die van de niet-eerste huwelijken. De leeftijd bij sluiting van een eerste huwelijk is veel meer bepalend voor de aanvang van de reproductieve leeftijdsfase dan de leeftijd bij sluiting van een niet-eerste huwelijk. Het gemiddeld kindertal per vrouw bij de eerste huwelijken varieert dientengevolge meer al naar gelang de huwelijksleeftijd dan bij de niet-eerste huwelijken. Voor afzonderlijke geboortegeneraties zijn cijfers over het gemiddeld kindertal per vrouw naar leeftijd bij huwelijksluiting opgenomen in grafiek 9. Een patroon van dalende kindertallen is in de voltooide generaties (geboren vóór 1930) zichtbaar bij alle eerste huwelijken, en dit voor bijna alle leeftijden bij huwelijksluiting. Voor eerste huwelijken gesloten beneden de 20-jarige leeftijd ligt de vruchtbaarheid in geboortegeneratie 1925 - 1929 2,8 kind per vrouw lager dan bij de vóór 1890 geboren vrouwen. Voor huwelijksleeftijd 20 - 24 jaar bedraagt de daling 1,5 kind, voor de hogere leeftijden 0,8 - 1,0 kind. Bij de niet-eerste huwelijken is in het algemeen eveneens van een duidelijke daling van het gemiddeld kindertal sprake voor bijna alle leeftijden bij huwelijksluiting.

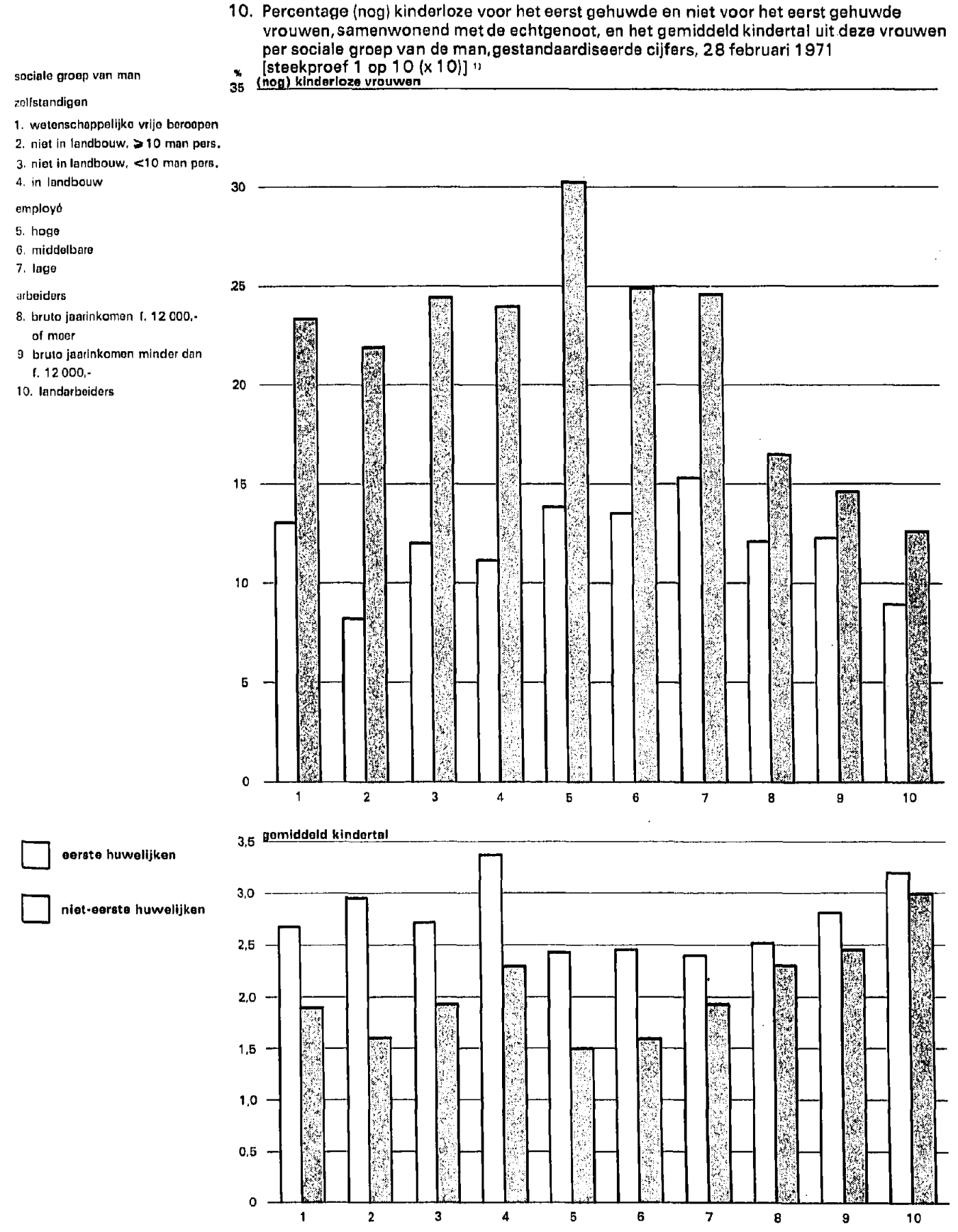
Voor de nog met de echtgenoot samenwonende gehuwde vrouwen is in tabel 21 informatie vermeld die betrekking heeft op de vruchtbaarheid van deze vrouwen in verband met de sociale groep waartoe de echtgenoot gerekend kan worden. Staat 26 en grafiek 10 geven een samenvatting van deze gegevens voor zover het gaat om vrouwen die gehuwd zijn met mannen die een beroep uitoefenen en wier sociale groep bekend is.

18) Voor de generaties 1925 - 1929, 1920 - 1924 etc. tot en met 1889 of eerder zijn deze gewichten achtereenvolgens 0,1604, 0,1647, 0,1364, 0,1351, 0,1232, 0,1047, 0,0795, 0,0532 en 0,0429.

Staat 26. (Nog) kinderloze voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, en het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode van de vrouw en sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Sociale groep man										Totaal 1)								
	Zelfstandigen					Employés						Arbeiders							
	10 + man personeel		< 10 man personeel			in landbouw	hoge	middelbare	lage	bruto jaarinkomen f 12 000 of meer		bruto jaarinkomen minder dan f 12 000		landarbeiders					
1950 - 1954	66,7	47,7	53,7	73,5	66,2	57,5	45,2	45,8	46,0	48,7	70,0	50,0	78,8	57,4	36,6	..	51,5
1945 - 1949	44,2	27,8	33,2	47,1	44,1	48,7	30,9	34,9	31,5	39,1	32,3	27,8	33,7	25,1	21,2	..	28,4
1940 - 1944	13,2	6,5	10,9	18,0	16,5	18,3	10,6	12,4	9,6	14,4	20,3	9,7	17,7	12,2	11,6	..	17,7
1935 - 1939	9,9	3,2	7,5	6,8	7,6	9,4	6,4	7,1	6,9	7,6	14,2	4,6	16,4	11,2	9,5	..	13,8
1930 - 1934	5,8	5,1	6,2	5,9	6,5	7,8	5,7	7,7	4,9	6,7	15,5	11,4	22,2	16,4	11,3	..	14,8
1925 - 1929	6,1	6,7	7,9	6,2	6,1	8,3	7,2	7,5	6,0	7,6	14,4	25,9	20,1	21,0	11,6	..	17,3
1920 - 1924	9,5	5,5	7,2	6,8	8,9	8,7	6,3	8,1	7,5	8,0	28,6	26,9	24,4	16,6	15,0	..	20,9
1915 - 1919	6,4	5,3	7,4	7,6	7,2	9,1	7,2	7,3	7,4	7,6	25,8	20,3	23,1	20,9	15,4	..	24,4
1910 - 1914	11,3	7,3	8,8	7,9	9,2	10,2	10,5	11,0	6,7	8,1	37,6	30,3	31,9	24,8	20,2	..	28,0
1905 - 1909	16,9	2,5	9,4	9,2	10,2	13,7	10,5	11,0	6,7	8,1	27,0	25,2	29,3	26,7	19,8	..	26,6
1900 - 1904	9,0	10,3	9,9	17,1	9,5	16,0	15,5	11,8	2,5	9,9	66,7	46,7	30,0	27,3	16,2	..	28,9
1895 - 1899	9,1	..	12,6	8,5	21,1	12,3	8,3	7,9	..	9,7	21,9	65,6	40,0	25,0	34,8	..	26,7
1890 - 1894	13,7	7,8	49,2	33,3
1889 of eerder	23,1	25,0
Totaal 2)	9,7	6,9	10,4	10,4	14,0	19,8	11,5	15,3	11,0	13,2	26,8	19,6	23,3	24,6	25,8	24,0	22,9	15,3	12,4
Gestandaardiseerd totaal 2)	12,9	8,2	12,0	11,2	13,8	15,3	12,1	12,3	8,9	12,5	23,3	21,9	24,5	24,0	30,3	24,9	16,6	14,7	12,7
1950 - 1954	0,33	0,64	0,63	0,27	0,40	0,48	0,66	0,62	0,62	0,89	0,30	0,50	0,38	0,59	0,78	1,00	0,59
1945 - 1949	0,72	1,12	1,01	0,70	0,78	0,70	1,04	0,99	1,03	0,89	1,05	1,00	0,85	1,32	1,49	2,40	1,22
1940 - 1944	1,77	2,07	1,83	1,55	1,56	1,52	1,79	1,80	1,97	1,70	1,44	2,32	1,52	1,90	2,06	2,21	1,74
1935 - 1939	2,55	2,63	2,41	2,84	2,33	2,15	2,33	2,39	2,71	2,34	2,30	2,54	1,74	2,49	2,58	2,59	2,19
1930 - 1934	3,03	3,05	2,82	3,55	2,72	2,86	2,75	3,17	3,20	2,80	2,40	3,14	2,12	2,71	2,93	3,82	2,50
1925 - 1929	3,27	3,12	3,01	3,98	2,89	2,72	2,95	3,40	3,80	3,23	2,21	2,69	2,02	2,67	3,00	3,07	2,53
1920 - 1924	3,44	3,57	3,25	4,18	3,00	2,83	3,16	3,40	3,90	3,42	2,06	2,79	2,80	2,61	3,01	3,13	2,44
1915 - 1919	3,59	3,78	3,48	4,32	3,12	3,09	3,28	3,50	3,97	3,46	2,43	2,82	2,91	2,31	2,60	2,87	2,47
1910 - 1914	3,26	3,94	3,37	4,39	3,04	3,13	3,11	3,14	3,57	3,45	1,74	2,55	1,61	2,59	2,57	3,32	2,30
1905 - 1909	3,06	4,05	3,34	4,25	3,10	2,97	3,00	3,39	3,87	3,45	2,06	2,61	1,67	2,65	2,86	3,30	2,18
1900 - 1904	3,14	3,53	3,15	4,11	2,81	2,88	2,48	2,83	3,12	3,93	1,80	2,41	1,79	2,58	2,89	2,50	2,33
1895 - 1899	3,18	4,19	2,97	3,59	2,77	2,68	2,20	2,96	3,75	5,02	1,98	3,61	1,38	3,03	2,13	8,00	2,66
1890 - 1894	3,35	3,00	3,02	3,39	4,17	3,94	2,79	2,13	4,80	3,77	2,00	3,67	1,60	2,00	2,33	..	2,69
1889 of eerder	1,00	1,00	3,84	2,75
Totaal 2)	2,97	3,04	2,73	3,56	2,58	2,34	2,05	2,38	2,40	2,96	2,02	2,04	2,82	2,67	1,75	2,48	2,67	3,13	2,32
Gestandaardiseerd totaal 2)	2,69	2,96	2,72	3,38	2,43	2,46	2,41	2,51	2,82	3,21	2,77	1,90	1,94	2,30	1,50	1,80	2,31	2,46	3,00

1) Inclusief sociale groep onbekend en personen zonder beroep.
2) Inclusief de na 1954 geboren vrouwen. Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

Het gemiddeld kindertal van vrouwen die in een eerste huwelijk gehuwd zijn met een in de landbouw (als zelfstandige of als landarbeider) werkzame echtgenoot ligt met 3,38 resp. 3,21 op een hoger niveau dan het gemiddeld kindertal van vrouwen die gehuwd zijn met een employé (van hoger, middelbaar of lager niveau) of met een arbeider die een bruto jaarinkomen geniet van f 12 000 of meer. De verschillen tussen de kindertallen van de eerst- en laatstgenoemde groepen vrouwen belopen 0,7 - 1,0 kind. Zelfstandigen buiten de landbouw en arbeiders met een bruto jaarinkomen van minder dan f 12 000 nemen een tussenpositie in. Het volgens de in paragraaf 4.1. uiteengezette methode berekende gestandaardiseerde percentage (nog) kinderloze vrouwen is het hoogst bij vrouwen die gehuwd zijn met een employé. Met uitzondering van de vrouwen van landarbeiders en zelfstandigen buiten de landbouw met 10 of meer man personeel liggen echter de vrouwen uit de overige sociale groepen niet ver beneden het niveau van dat der hoge en middelbare employés. Bij de niet-eerste huwelijken komt men in grote trekken dezelfde situatie tegen als bij de eerste huwelijken; een hoog gemiddeld kindertal en lage percentages (nog) kinderloze vrouwen onder landarbeiders en zelfstandigen in de landbouw, een laag gemiddeld kindertal en hoge percentages kinderloze vrouwen onder de verschillende groepen employés. Afwijkend van de situatie bij de eerste huwelijken is onder andere dat vrouwen die gehuwd zijn met arbeiders (en met name die welke gehuwd zijn met arbeiders met een bruto jaarinkomen van f 12 000 of meer) in vergelijking met andere sociale groepen hoge kindertallen en lage percentages kinderlozen tellen. Bij vergelijking van de eerste en niet-eerste huwelijken treedt verder aan het licht dat er bij laatstgenoemde groep een grotere diversiteit tussen de sociale groepen bestaat. Het gemiddeld kindertal per vrouw loopt bij de niet-eerste huwelijken met 1,5 kind uiteen, bij de eerste huwelijken met 1,0 kind; de (gestandaardiseerde) percentages (nog) kinderloze vrouwen kennen een maximaal verschil van 17,6% resp. 7,1%.

Aandacht vraagt ten slotte nog de ontwikkeling in de tijd, voor zover het gaat om de generaties geboren in 1925 - 1929 of eerder. Bij de eerste huwelijken is met name opvallend het hoge vruchtbaarheidsniveau van de vóór 1930 geboren vrouwen die met een in de landbouw werkzame echtgenoot zijn gehuwd: slechts een klein deel van deze vrouwen is kinderloos gebleven en gemiddelde kindertallen van 4,0 of meer komen in een groot aantal generaties voor. Van een sterke afneming van het gemiddeld kindertal per vrouw is in de hier relevante generaties bij de zelfstandigen in de landbouw ook geen sprake. Sociale groepen waarvan het kindertal vanaf de generatie geboren vóór 1890 zonder onderbreking is gedaald, zijn overigens in het geheel niet aanwezig. Employés blijken al vanaf de oudste onderscheiden generaties een laag gemiddeld kindertal te hebben gehad.

4.4. De vruchtbaarheid van de gehuwd geweest zijnde vrouwen en van de gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen

Van de 613 865 gehuwd geweest zijnde en gehuwde niet (meer) met de echtgenoot samenwonende vrouwen die op het tijdstip van de volkstelling aanwezig waren is naast de in de tabellen 17, 18 en 19 opgenomen gegevens ook informatie verzameld over het kindertal van de vrouw in relatie tot haar huidige burgerlijke staat en de sociale groep waartoe zij gerekend dient te worden. Tabel 22 geeft allereerst een beeld van het kindertal der vrouw in relatie tot haar burgerlijke staat. In bewerkte vorm zijn de daarin opgenomen gegevens ook vermeld in staat 27. De gestandaardiseerde cijfers omtrent het gemiddeld kindertal per vrouw laten slechts zeer geringe verschillen zien tussen de vier onderscheiden burgerlijke staat categorieën. Terwijl de niet-gestandaardiseerde cijfers voor de vrouwen in weduwstaat een kindertal aangeven van 3,36 tegenover

Staat 27. (Nog) kinderloze gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen alsmede het kindertal uit deze vrouwen per geboorteperiode en burgerlijke staat van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Burgerlijke staat vrouw						Gemiddeld kindertal			
	Gehuwd niet samen- wonend met echtgenoot	Gescheiden van tafel en bed	Gescheiden van echt	Weduw- staat	Gehuwde niet met echtgenoot samen- wonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen	Gehuwd niet samen- wonend met echtgenoot	Gescheiden van tafel en bed	Gescheiden van echt	Weduw- staat	Gehuwde niet met echtgenoot samen- wonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen
1950 - 1954	84,1	35,0	19,1	77,6	77,7	0,17	0,79	0,96	0,31	0,25
1945 - 1949	81,3	36,1	25,6	46,9	66,5	0,26	1,11	1,15	0,90	0,51
1940 - 1944	44,6	14,1	22,4	18,9	28,8	1,02	1,99	1,56	1,72	1,43
1935 - 1939	30,4	11,4	15,9	16,8	18,7	1,68	2,53	2,06	2,00	2,00
1930 - 1934	20,5	10,0	14,4	11,1	14,0	2,32	2,32	2,15	2,51	2,31
1925 - 1929	12,5	12,4	13,6	10,7	12,1	2,54	2,47	2,39	2,88	2,64
1920 - 1924	15,4	6,1	13,4	8,6	10,4	2,64	3,01	2,43	3,08	2,86
1915 - 1919	8,9	7,4	11,6	9,0	9,4	3,09	3,00	2,42	3,14	2,99
1910 - 1914	15,5	9,3	11,1	9,9	10,3	3,04	2,90	2,50	3,28	3,16
1905 - 1909	13,5	12,7	17,0	12,1	12,6	3,12	2,87	2,32	3,23	3,14
1900 - 1904	18,2	12,7	17,4	13,1	13,4	3,17	2,67	2,26	3,22	3,16
1895 - 1899	13,4	8,9	20,6	12,5	12,8	3,65	3,69	2,38	3,43	3,40
1890 - 1894	14,7	14,8	15,5	12,3	12,4	3,55	2,80	2,54	3,59	3,56
1889 of eerder ..	12,8	15,5	17,7	12,2	12,3	3,91	2,96	2,63	3,76	3,74
Totaal 1)	44,5	12,0	15,7	12,0	14,8	1,67	2,68	2,22	3,36	3,09
Gestandaard- diseerd totaal 1)	27,0	13,7	16,7	16,8	20,6	2,31	2,50	2,12	2,59	2,42

1) Inclusief de na 1954 geboren vrouwen. Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

1,67 voor de vrouwen die gehuwd zijn doch niet met de echtgenoot samenwonen, dalen resp. stijgen deze cijfers tot 2,59 en 2,31 kinderen per vrouw, wanneer men standaardiseert voor verschillen in leeftijdsopbouw (geboortegeneratie). Slechts weinig lager dan van de weduwen ligt het gestandaardiseerd gemiddeld kindertal van vrouwen die gescheiden van tafel en bed leven, terwijl vrouwen gescheiden van echt het laagste kindertal hebben voortgebracht, nl. 2,12 (ter vergelijking: de voor het eerst gehuwde vrouwen uit de bestaande huwelijken hebben 2,77 kind voortgebracht, die uit niet-eerste huwelijken 2,21 kind).

Echter, het (gestandaardiseerde) percentage (nog) kinderloze vrouwen is onder de van de echt gescheiden vrouwen niet veel hoger dan onder de gehuwde met de echtgenoot samenwonende vrouwen uit eerste huwelijken (12,5%) en lager dan onder weduwen (16,8%) of onder vrouwen uit niet-eerste huwelijken (22,4%). Het hoge percentage kinderloze vrouwen onder de niet met de echtgenoot samenwonende gehuwden houdt duidelijk verband met het feit dat deze groep voor een groot deel bestaat uit nog kinderloze vrouwen die zijn geboren na 1940 en eerst sedert kort gehuwd zijn.

Opmerkelijk is ook dat bij vrouwen die gescheiden van tafel en bed leven of gescheiden van echt zijn het gemiddeld kindertal in de afzonderlijke geboortegeneraties slechts zelden hoger ligt dan 3,0 kind.

In tabel 23 ten slotte is voor de gehuwd geweest zijnde en voor de gehuwde niet met de echtgenoot samenlevende vrouwen het kindertal in verband gebracht met de sociale groep van de vrouw. De uit deze tabel berekende verhoudingscijfers en de naar geboortegeneratie gestandaardiseerde cijfers zijn voor een aantal categorieën vermeld in staat 28 19).

Staat 28. (Nog) kinderloze totaal aantal gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen alsmede het kindertal uit deze vrouwen per sociale groep van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Sociale groep vrouw	% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal	Gestandaardiseerd 2)	
			% (Nog) kinderloze vrouwen	Gemiddeld kindertal
Zelfstandigen				
niet in landbouw	16,0	2,53	23,5	2,07
in landbouw	8,6	3,82	7,7	2,64
Employés				
hoge	25,4	2,08	31,2	1,65
middelbare	36,4	1,45	38,3	1,34
lage	44,8	1,24	32,6	1,47
Arbeiders				
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	19,0	2,12	28,9	1,73
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000 .	26,4	2,02	25,2	2,09
landarbeiders	14,2	3,35	15,8	2,69
Alle vrouwen met beroep 1)	31,6	1,81	28,0	1,88
Vrouwen zonder beroep	12,2	3,29	13,5	2,70
Totaal gehuwde niet met echtgenoot samenwonende en gehuwd geweest zijnde vrouwen 1)	14,8	3,09	20,6	2,42

1) Inclusief sociale groep onbekend.

2) Zie voor de standaardisering de tekst in paragraaf 4.1.

19) Vanwege de geringe aantallen waarnemingen zijn geen cijfers voor afzonderlijke geboortegeneraties vermeld.

De grote verschillen in vruchtbaarheid tussen de vrouwen mét en die zonder beroep zijn het meest opvallend; het gemiddeld kindertal der beroepsmatig werkzame vrouwen ligt (gestandaardiseerd) 0,82 kind lager, het gestandaardiseerd percentage kinderloze vrouwen 14,5% hoger. Van de beroepsmatig werkzame vrouwen is het gemiddeld kindertal het hoogst onder de zelfstandigen (met name die in de landbouw), landarbeiders en onder arbeiders met een bruto jaarinkomen beneden f 12 000. Het percentage kinderloze vrouwen ligt onder deze groepen ook lager dan bij de employés.

HOOFDSTUK 5. DE VRUCHTBAARHEID VAN DE BESTAANDE HUWELIJKEN

5.1. Inleiding

Wanneer uitgegaan wordt van het binnen het bestaande huwelijk voortgebrachte kindertal wordt het mogelijk de op 28-2-1971 verzamelde gegevens te vergelijken met de gegevens die omtrent de vruchtbaarheid bij vorige tellingen verzameld zijn. De interpretatie van deze gegevens is iets eenvoudiger dan die van de in het vorige hoofdstuk besproken cijfers met betrekking tot de aantallen levendgeboren kinderen uit de vrouw. Laatstgenoemde cijfers hadden immers voor een deel betrekking op kinderen, voortgebracht binnen een bestaand huwelijk en voor een ander, over het algemeen klein deel, op kinderen voortgebracht vóór dit huwelijk.

De introductie van het binnen het bestaande huwelijk gerealiseerde kindertal biedt daarnaast het voordeel dat het in dat geval zinvol wordt de periode van huwelijksluiting in de beschouwing te betrekken. Dit kenmerk is niet slechts van betekenis doordat daarmee nader wordt geïndiceerd onder welke tijdsomstandigheden de voortbrenging plaatsgevonden heeft, tevens wordt erdoor bepaald welk deel van de reproductieve levensfase in het bestaande huwelijk is doorgebracht resp. op het tijdstip van de volkstelling reeds verstreken is.

Begonnen wordt echter met een globale presentatie van de vruchtbaarheid van de in 1971 bestaande eerste resp. niet-eerste huwelijken, onderscheiden o.a. naar kerkelijke gezindte en onderwijsniveau van de vrouw en naar sociale groep van de man. Waar mogelijk worden daarbij vergelijkingen gemaakt met de vruchtbaarheid van de op 31-5-1947 en 31-5-1960 bestaande huwelijken. Eerst in een latere fase, doch dan slechts voor de eerste huwelijken en zonder dat daarbij de huwelijken nader zijn onderverdeeld naar het aantal levendgeboren kinderen, wordt naast de genoemde achtergrondfactoren ook de periode van huwelijksluiting in de analyse betrokken. In paragraaf 5.4.2. wordt vervolgens naast de periode van huwelijksluiting ook nog de huwelijksleeftijd van de vrouw in verband gebracht met de huwelijksvruchtbaarheid. Een verdere beperking daarbij is echter dat slechts die huwelijksgeneraties worden vergeleken wier reproductie voltooid kan worden geacht.

Alvorens echter in te gaan op de vruchtbaarheid binnen het bestaande huwelijk is het zinvol enig cijfermateriaal te presenteren dat het mogelijk maakt een indruk te krijgen van de omvang van het verschil tussen het totale kindertal van de vrouw en het binnen het bestaande huwelijk gerealiseerde kindertal. Dit verschil duiden we aan als het vóór de sluiting van het bestaande huwelijk, al dan niet in gehuwde staat, voortgebrachte kindertal. Daarbij is tevens nagegaan in hoeverre deze verschillen beïnvloed worden door het onderwijsniveau, de kerkelijke gezindte en de huwelijksleeftijd van de vrouw en door de sociale groep waartoe de echtgenoot behoort. Vanzelfsprekend beperkt deze vergelijking zich tot die (bestaande) huwelijken waarvan man en vrouw op het tijdstip van de telling nog gehuwd samenwoonden.

5.2. Het kindertal voortgebracht vóór de sluiting van het bestaande huwelijk

Op het tijdstip van de volkstelling hadden van de 2 815 520 vrouwen uit een bestaand eerste huwelijk er 378 600 (13,4%) binnen dit huwelijk nog geen kind voortgebracht. Echter, 7 355 van deze vrouwen hadden reeds vóór de sluiting van dit huwelijk een kind gehad zodat er 371 250 vrouwen (13,2%) (nog) kinderloos zijn gebleven. In totaal zijn door de 2 815 520 vrouwen 7 366 460 kinderen voortgebracht waarvan 51 320 (0,7%) vóór sluiting van het eerste huwelijk.

Van de 222 500 vrouwen uit bestaande niet-eerste huwelijken hebben er 99 150 (44,6%) binnen hun bestaande huwelijk geen kind voortgebracht; echter, van deze vrouwen zijn er slechts 49 720 (22,3%) die ook vóór hun huidige huwelijk geen kinderen hebben voortgebracht.

Staat 29. Aantal levendgeboren kinderen, geboren vóór het bestaande eerste of niet-eerste huwelijk naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, resp. kerkelijke gezindte, onderwijsniveau van de vrouw en sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Aantal vóór het bestaande huwelijk geboren kinderen		% vrouwen dat vóór maar niet in het bestaande huwelijk een kind heeft voortgebracht	Aantal vóór het bestaande huwelijk geboren kinderen		% vrouwen dat vóór maar niet in het bestaande huwelijk een kind heeft voortgebracht
	Gemiddeld per gehuwde vrouw	Als % van het totaal aantal geborenen uit de vrouw		Gemiddeld per gehuwde vrouw	Als % van het totaal aantal geborenen uit de vrouw	
	Eerste huwelijken			Niet-eerste huwelijken		
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren						
< 20	0,02	0,6	0,2	0,18	6,7	2,5
20 - 24	0,02	0,6	0,2	0,36	13,2	4,4
25 - 29	0,02	0,7	0,3	0,88	25,4	9,5
30 - 34	0,03	1,1	0,4	0,98	40,4	16,6
35 - 39	0,04	2,9	1,1	1,18	56,4	22,8
40+	0,08	17,3	3,3	1,58	87,2	47,5
Kerkelijke gezindte vrouw						
Rooms-Katholiek	0,02	0,7	0,3	1,10	42,1	21,4
Nederlands Hervormd	0,02	0,6	0,2	0,98	43,4	22,7
Gereformeerde Kerken	0,02	0,5	0,2	0,91	41,9	21,4
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	0,01	0,4	0,2	1,02	40,2	21,2
Overige Gereformeerden	0,01	0,3	0,1	0,98	32,6	19,2
Evangelisch-Luthers	0,02	0,7	0,5	0,67	43,6	18,1
Doopsgezind	0,01	0,2	0,1	0,84	47,9	18,1
Remonstrant	0,00	0,0	0,0	0,82	46,0	24,0
Andere	0,03	1,0	0,4	1,03	42,4	22,0
Geen						
Humanisten	0,03	1,4	0,2	0,75	45,2	27,7
Overige	0,02	1,0	0,3	0,93	43,1	22,8
Onderwijsniveau vrouw						
Geen dagonderwijs volgend:						
Basis	0,02	0,7	0,3	1,21	45,5	24,9
Lager	0,02	0,8	0,3	0,80	38,4	17,6
Uitgebreid lager						
algemeen	0,02	0,8	0,3	0,60	36,1	18,2
beroeps	0,01	0,6	0,2	0,70	34,0	17,4
Middelbaar						
algemeen	0,01	0,6	0,2	0,64	38,8	19,5
beroeps	0,01	0,5	0,2	0,44	27,8	13,2
Semi-hoger						
niet-universitair	0,01	0,4	0,2	0,55	36,3	15,8
universitair	0,02	0,7	0,3	0,61	38,1	25,0
Hoger						
niet-universitair	0,00	0,0	0,0	0,10	9,0	0,0
universitair	0,02	0,7	0,5	0,58	34,3	14,6
Nog dagonderwijs volgend	0,02	1,0	0,4	1,07	43,1	20,3
Sociale groep man						
Zelfstandigen						
wetenschappelijke						
vrije beroepen	0,01	0,3	0,1	0,57	27,7	10,8
niet in landbouw						
10+ man personeel	0,01	0,5	0,3	0,70	34,9	19,1
< 10 man personeel	0,02	0,6	0,2	0,77	37,3	19,6
in landbouw	0,01	0,4	0,1	0,90	33,5	14,1
Employés						
hoge	0,01	0,3	0,1	0,53	32,3	17,5
middelbare	0,01	0,5	0,2	0,66	36,0	17,6
lage	0,02	0,7	0,3	0,84	40,6	20,7
Arbeiders						
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	0,02	0,9	0,3	1,02	41,4	19,7
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000	0,03	1,1	0,4	1,17	43,7	22,1
landarbeiders	0,02	0,7	0,2	1,20	38,2	19,1
Personen zonder beroep	0,02	0,5	0,2	1,16	48,2	27,4
Totaal	0,02	0,7	0,3	0,99	42,7	22,2

Bij gevolg hebben 49 430 vrouwen (22,2%) wel vóór doch niet in hun bestaande niet-eerste huwelijk een kind voortgebracht (bijv. in een eerderhuwelijk). Van de in totaal 517 195 kinderen van deze vrouwen zijn er 220 965 (42,7%) vóór het huidige huwelijk voortgebracht. Het spreekt vanzelf dat het gemiddeld kindertal per vrouw uit een bestaand niet-eerste huwelijk daardoor sterk afwijkt van het gemiddeld kindertal dat in dit huwelijk is gerealiseerd; respectievelijk 2,32 en 1,33. Bij de eerste huwelijken is dit verschil verwaarloosbaar. Staat 29 geeft voor eerste en niet-eerste huwelijken informatie over het deel van de totale vruchtbaarheid van de vrouw dat niet in het bestaande huwelijk is voortgebracht; daarbij is achtereenvolgens nagegaan welke invloed wordt uitgeoefend door de huwelijksleeftijd van de vrouw, haar kerkelijke gezindte, haar opleidingsniveau en de sociale groep van de echtgenoot. Bedacht moet worden dat het hierbij steeds om geringe aantallen gaat waardoor steekproeffluctuaties een grote rol kunnen spelen.

Voor wat betreft de eerste huwelijken blijkt, ongeacht de kenmerken van de vrouw, het vóór het huwelijk voortgebrachte kindertal van geringe betekenis te zijn voor de totale vruchtbaarheid van de vrouw. Afgezien van de leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting is voor wat betreft de kerkelijke gezindte alleen van die vrouwen, die ten tijde van de volkstelling behoorden tot Andere kerkelijke gezindten, tot de Humanisten of tot de groep Overigen zonder kerkelijke gezindte, 1% of meer van de kinderen vóór het eerste huwelijk geboren. Dit zelfde constateert men bij vrouwen die nog dagonderwijs volgen, terwijl ook van vrouwen gehuwd met arbeiders buiten de landbouw (met een bruto jaarinkomen van f 12 000 of meer) meer dan 1% van hun kinderen vóór het eerste huwelijk is geboren.

De huwelijksleeftijd van de vrouw oefent meer invloed uit op het percentage vóór het (eerste) huwelijk geboren kinderen; van de vrouwen die na het 40ste levensjaar zijn gehuwd en wier huwelijk op 28-2-1971 nog bestaat, is immers 17,3% der kinderen vóór het huidige huwelijk voortgebracht. Dit hoge percentage hangt ten nauwste samen met het geringe aantal kinderen dat door vrouwen die boven de 40-jarige leeftijd zijn gehuwd wordt voortgebracht. Voor de niet-eerste huwelijken is de voortbrenging die aan het bestaande huwelijk is voorafgegaan van meer belang. Het gemiddeld kindertal vóór het huidige huwelijk lag hoger dan gemiddeld bij vrouwen die

- hun niet-eerste huwelijk boven de 34-jarige leeftijd hebben gesloten;
 - zich rekenen tot één der volgende kerkelijke gezindten: Rooms-Katholiek, Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) of Andere kerkelijke gezindten;
 - nog dagonderwijs volgen of onderwijs op basis niveau hebben gevolgd;
 - gehuwd zijn met een echtgenoot die arbeider is of zonder beroep.
- Beziet men echter voor de niet-eerste huwelijken het procentuele aandeel in de totale voortbrenging van de vrouw dan verandert het hier geschetste beeld enigszins: van méér dan gemiddelde betekenis voor de totale vruchtbaarheid is dan alleen het kindertal vóór het huwelijk van vrouwen die huwen na het 34ste levensjaar, die Nederlands Hervormd, Evangelisch-Luthers, Doopsgezind, Remonstrant of Humanist zijn dan wel behoren tot de Overigen zonder kerkelijke gezindte, nog dagonderwijs volgen of onderwijs op basis niveau hebben gevolgd of wier echtgenoot geen beroep uitoefent dan wel tot de laagst betaalde groep arbeiders behoort. Voor een groot aantal van de hier genoemde groepen geldt ook dat een niet onbelangrijk deel ervan wel vóór doch niet in het bestaande niet-eerste huwelijk een kind heeft voortgebracht.

5.3. Enkele algemene kenmerken van de vruchtbaarheid van de bestaande huwelijken

De 3 038 020 huwelijken die op 28-2-1971 als bestaand huwelijk geteld zijn, hebben in totaal 7 611 370 kinderen voortgebracht. Per bestaand

huwelijk zijn er dat 2,51. In totaal waren op het tijdstip van de telling nog 477 750 huwelijken (nog) kinderloos (dat is 15,7% van het totaal aantal huwelijken).

Bij de tellingen van 1947 en 1960 bedroeg het gemiddeld kindertal van de toen bestaande huwelijken nog 2,93 resp. 2,70, terwijl 17,7% resp. 17,0% van de bestaande huwelijken toen (nog) kinderloos was. De op 28-2-1971 getelde huwelijken zijn dus minder kinderrijk doch tellen wel een groter percentage huwelijken waarin minstens één kind geboren is. Beziet men het gemiddeld kindertal en het percentage (nog) kinderloze huwelijken afzonderlijk voor resp. eerste en niet-eerste huwelijken, dan treden grote verschillen aan het licht. Het gemiddeld kindertal ligt in 1971 op 2,60 bij eerste en op 1,33 kind per huwelijk bij niet-eerste huwelijken, het percentage kinderloze huwelijken resp. op 13,4 en 44,6%. Ook bij voorgaande tellingen werden dergelijke verschillenesignaleerd. In 1947 liep het gemiddeld kindertal uiteen van 3,00 tot 1,39 en in 1960 van 2,83 tot 1,27, terwijl het percentage kinderloze huwelijken uiteenliep van 15,0 tot 49,9 (1947) en van 13,9 tot 50,0 (1960). Uit deze cijfers blijkt overigens dat het gemiddeld kindertal van de eerste huwelijken is afgenomen, terwijl dat van de niet-eerste huwelijken bijna onveranderd is gebleven, en het percentage (nog) kinderloze huwelijken zowel bij eerste als bij niet-eerste huwelijken sedert 1947 is gedaald.

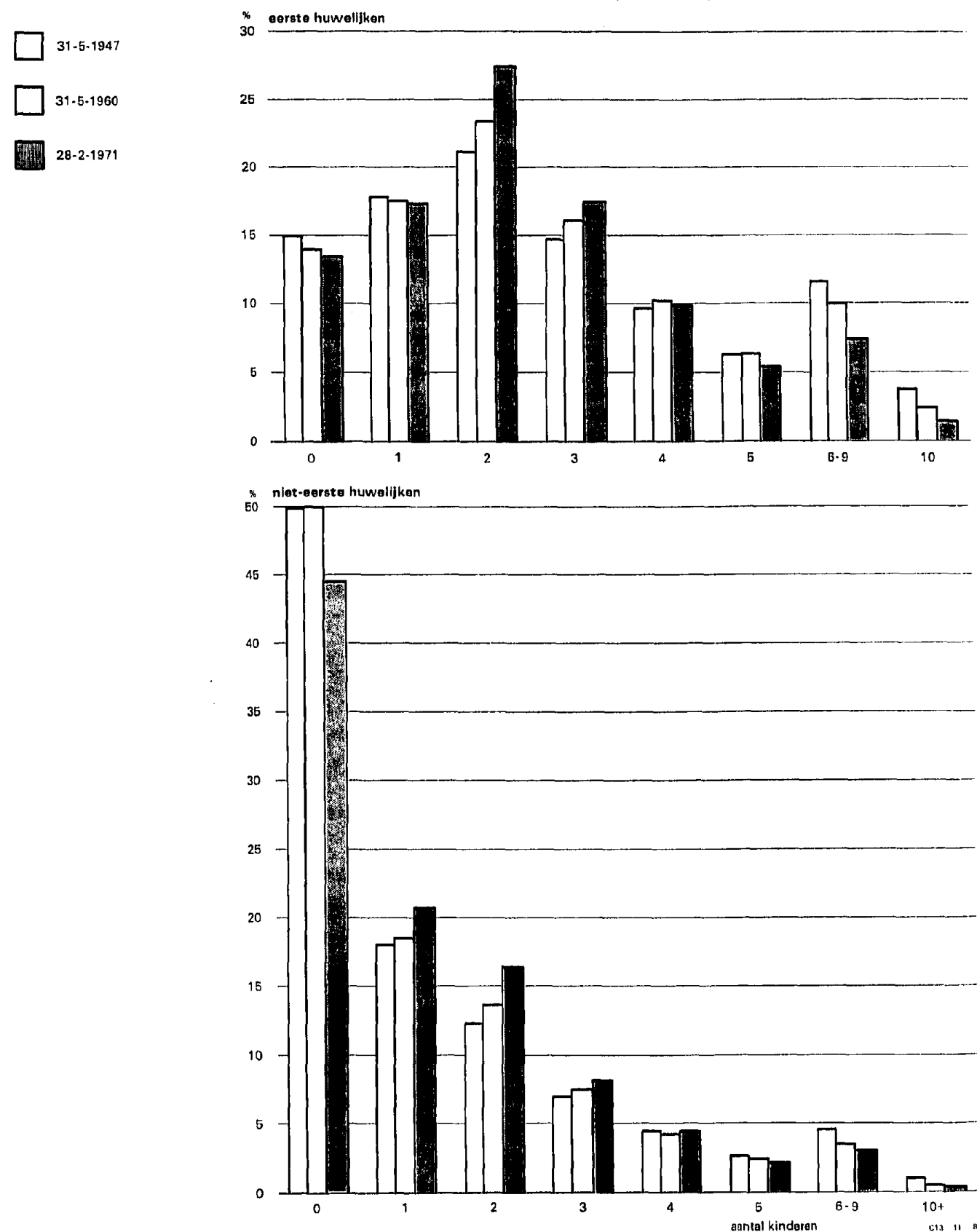
Met nadruk moet er evenwel op gewezen worden dat de vergelijkingen die hier gemaakt worden nog zeer globaal van karakter zijn: allerlei factoren die op de vruchtbaarheid van de huwelijken van invloed zijn, zoals de leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en de periode van huwelijksluiting, zijn bijv. nog buiten beschouwing gebleven. Zij zullen in een latere paragraaf echter uitgebreid aan de orde komen.

Staat 30. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))

Aantal kinderen	Eerste huwelijken			Niet-eerste huwelijken		
	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971	31-5-1947	31-5-1960	28-2-1971
0	15,0	13,9	13,4	49,9	50,0	44,6
1	17,8	17,6	17,3	18,0	18,4	20,7
2	21,2	23,4	27,4	12,3	13,6	16,4
3	14,7	16,1	17,5	7,1	7,5	8,2
4	9,6	10,2	9,9	4,4	4,2	4,4
5	6,3	6,4	5,5	2,7	2,4	2,2
6 - 9	11,7	10,0	7,4	4,5	3,4	3,0
10 - 14	3,4	2,3	1,3	1,0	0,5	0,4
15+	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Totaal	100	100	100	100	100	100

In staat 30 en grafiek 11 is een overzicht gegeven van de verdeling der bestaande huwelijken naar kindertal op de achtereenvolgende tijdstippen 31-5-1947, 31-5-1960 en 28-2-1971. Bij vergelijking van deze drie momentopnamen blijkt dat op 28-2-1971 meer dan één op de vier bestaande eerste huwelijken (27,4%) twee kinderen had voortgebracht, een percentage dat duidelijk hoger ligt dan bij voorgaande tellingen. Toegenomen is ook het percentage eerste huwelijken met 3 kinderen (tot 17,5% van het totaal). Bijna onveranderlijk is gebleven het aandeel van huwelijken met 1 kind (17,3%) en 4 kinderen (9,9%). Alle overige kindertallen (0 kinderen en 5 of meer kinderen) komen in geringere percentages voor dan voorheen het geval was. Zelfs in absolute aantallen is het aantal huwelijken met 10 of meer kinderen sterk teruggelopen: van 64 247 in 1947 en 55 409 in 1960 tot 39 945 in 1971.

11. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

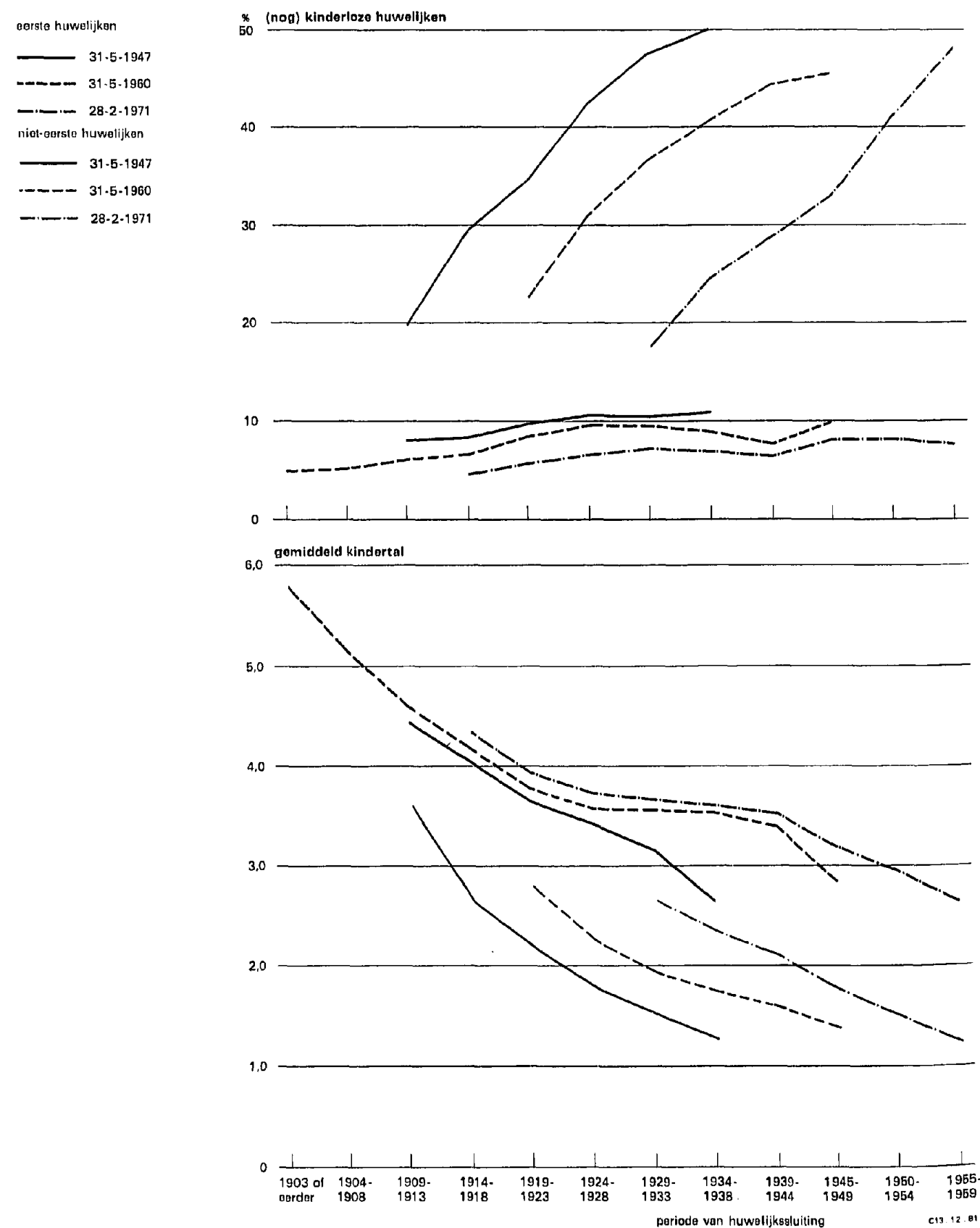
De niet-eerste huwelijken kennen een geheel andere samenstelling naar kindertal dan de eerste huwelijken; kinderloze huwelijken zijn hier sterk overheersend, al is het procentuele aandeel ten opzichte van 1947 en 1960 teruggelopen van 49,9 en 50,0 naar 44,6%. Het aandeel van de huwelijken met één kind is hier groter dan bij de eerste huwelijken. Alle andere kindertallen komen relatief minder vaak voor dan bij de eerste huwelijken. Huwelijken met 3 of meer kinderen hiivoorbeeld worden slechts in 18,2% van de gevallen aangetroffen terwijl zij 41,7% van het bestand vormen bij de eerste huwelijken. Wel is ook hier sprake van een, in de loop van de tijd, afnemend percentage huwelijken met 5 of meer kinderen (van 8,3 via 6,3 naar 5,6%). Het absolute aantal niet-eerste huwelijken met 10 of meer kinderen is ten opzichte van 1947 en 1960 afgenomen doch is nog steeds meer dan 1 000.

De in staat 30 gepresenteerde gegevens hebben betrekking op alle eerste, resp. niet-eerste huwelijken ongeacht het aantal jaren dat zij op 28-2-1971 reeds bestonden. Het binnen een huwelijk voortgebrachte kindertal is echter in sterke mate afhankelijk van de duur van het huwelijk. In staat 31 is met de huwelijksduur rekening gehouden door de gegevens over de huwelijksvruchtbaarheid afzonderlijk te presenteren voor verschillende huwelijksaargangen of -cohorten.

Staat 31. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting; kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Gemiddeld kindertal	Aantal kinderen							
		0	1	2	3	4	5	6 - 9	10+
Eerste huwelijken									
1965 - 1969	1,11	26,0	42,2	27,3	4,0	0,4	0,0
1960 - 1964	2,14	7,7	14,6	45,2	23,6	6,3	1,6	0,5	0,0
1955 - 1959	2,63	7,6	10,4	32,8	25,7	13,8	5,9	3,7	0,1
1950 - 1954	2,95	8,2	11,1	26,8	22,2	14,4	8,0	8,7	0,7
1945 - 1949	3,19	8,0	11,9	24,4	19,9	13,7	8,4	12,0	1,7
1939 - 1944	3,52	6,3	10,1	22,5	19,7	14,6	9,4	14,7	2,6
1934 - 1938	3,60	6,8	10,9	21,3	18,6	14,1	9,5	15,4	3,4
1929 - 1933	3,66	7,1	12,4	20,6	17,8	12,7	9,0	16,1	4,4
1924 - 1928	3,72	6,6	13,3	21,1	16,9	12,3	8,7	15,9	5,2
1919 - 1923	3,92	5,7	12,1	20,2	17,9	12,4	8,5	17,1	6,1
1914 - 1918	4,33	4,4	8,8	18,0	16,7	13,2	10,9	21,2	6,7
1913 of eerder	4,81	3,8	8,0	15,0	15,9	12,1	10,3	25,2	9,8
Totaal	2,60	13,4	17,3	27,4	17,5	9,9	5,5	7,4	1,4
Niet-eerste huwelijken									
1965 - 1969	0,57	59,3	26,9	11,5	1,9	0,4	0,0
1960 - 1964	0,98	49,7	19,4	19,6	7,8	2,5	0,6	0,4	..
1955 - 1959	1,21	47,9	15,9	17,9	10,3	4,5	2,0	1,4	0,0
1950 - 1954	1,48	40,9	20,5	16,5	9,4	5,7	3,0	3,6	0,3
1945 - 1949	1,75	32,8	22,0	19,2	10,9	6,4	3,3	4,8	0,6
1939 - 1944	2,08	28,7	19,9	19,4	11,6	7,1	5,3	6,9	1,0
1934 - 1938	2,32	24,4	20,0	19,0	12,3	9,6	5,3	8,0	1,4
1929 - 1933	2,64	17,4	22,7	17,7	13,8	11,1	5,3	9,7	2,2
1928 of eerder	3,19	14,7	15,4	20,3	15,1	11,3	6,0	13,0	4,3
Totaal	1,33	44,6	20,7	16,4	8,2	4,4	2,2	3,0	0,4

12. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste en niet-eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971: steekproef 1 op 10 (x10)

De betreffende gegevens zijn afkomstig uit tabel 24.

Voor wat de eerste huwelijken betreft constateert men een regelmatige daling van het gemiddeld aantal kinderen per huwelijk naarmate het huwelijk korter geleden is gesloten. Wanneer men zich beperkt tot die huwelijksgeneraties waarin na de volkstelling geen grote aantallen kinderen meer zijn voortgebracht - dat wil zeggen generaties gehuwd vóór 1960 - dan constateert men een daling van gemiddeld 4,81 kind per huwelijk in huwelijksgeneratie 1913 of eerder tot 2,63 kind per huwelijk in generatie 1955-1959 20). Deze daling van circa 2,0 kind deed zich met name voor in generaties gehuwd vóór 1929 en in generaties gehuwd na de Tweede Wereldoorlog.

Het percentage kinderloos gebleven huwelijken ligt bij huwelijken gesloten vóór 1965 op minder dan 10% en varieert voor de huwelijksjaargangen 1919-1964 tussen 5,7 en 8,2%. De oudste huwelijksgeneraties kennen zeer lage percentages kinderloos gebleven huwelijken. De verklaring hiervoor ligt in het optreden van een selectieproces. Essentieel daarbij is dat met name in oude huwelijksgeneraties na verloop van tijd de op jonge leeftijd gehuwde vrouwen, met hun blijkens staat 32 en staat 36 hoger gemiddeld kindertal en lagere percentage kinderloze huwelijken een steeds grotere proportie van het restant aan bestaande huwelijken gaan vormen doordat de huwelijksontbinding door sterfte deze jongere leeftijdsgroepen in geringere mate treft. Het gevolg is een selectie waardoor het gemiddeld kindertal omhoog en het percentage kinderloze huwelijken omlaag gaat, met name bij oude huwelijksjaargangen en bij niet-eerste huwelijken 21). Een illustratie daarvan levert grafiek 12 waarin voor een 10-tal huwelijksgeneraties een vergelijking is gemaakt tussen het op twee resp. drie verschillende tijdstippen geregistreerde percentage kinderloze huwelijken en

20) Bekend is welk aantal echtelijke geboorten tussen 1-1-1971 en 1-1-1979 in de betreffende huwelijksjaargangen heeft plaatsgevonden. Dit aantal geboorten betreft zowel de levend- als doodgeborenen, waarbij tweelingen, drielingen etc. als één geboorte worden beschouwd (het aantal geboorten wijkt overigens nauwelijks af van het aantal levendgeborenen: in 1971 0,01%, in 1977 0,32%). Het aantal geboorten na 1978 is enigszins arbitrair, doch dat is van weinig belang gezien de kleine aantallen, geschat aan de hand van de waarnemingen in het jaar 1978. Deze schatting is afzonderlijk verricht per leeftijdsgroep van de vrouw bij huwelijksluiting.

In huwelijksgeneratie 1939-1944 zijn na 1970 nog 32 geboorten geregistreerd, in generatie 1945-1949 703, in generatie 1950-1954 7 744 (en 160 geschat) en in generatie 1955-1959 ten slotte 31 260 (plus 1 480 geschat). Deze totale aantallen geboorten vormen achtereenvolgens 0,003, 0,065, 0,777 en 3,27% van het tot 28-2-1971 reeds voortgebrachte kindertal van eerste en niet-eerste huwelijken samen. Daarmee kunnen de huwelijksgeneraties 1939-1944, 1945-1949 en 1950-1954 op het tijdstip van de telling in elk geval als voltooid worden beschouwd, terwijl generatie 1955-1959 voldoende ver is gevorderd om ook in de vergelijking te worden betrokken.

21) Deze selectie valt met behulp van gegevens van de volkstellingen van 1947 en 1960 te illustreren. Van de, in de jaren 1919-1923 voor het eerst gehuwde vrouwen is daartoe, per huwelijksleeftijd van de vrouw, nagegaan welk deel van de in 1947 getelde huwelijken in 1960 nog aanwezig was. Van de op jonger dan 20-jarige leeftijd gehuwde vrouwen was dat 81,7%, voor huwelijksleeftijd 20-24 jaar 77,5%, voor 25-29 jaar 72,1%, voor 30-34 jaar 61,5%, voor 35-39 jaar 45,0% en voor huwelijksleeftijd 40 jaar of ouder 25,4%. Terwijl de vóór het 25ste levensjaar gehuwde mannen uit generatie 1919-1923 in 1947 53,1% van de bestaande eerste huwelijken vormden, was dit percentage in 1960 opgelopen tot 56,6.

het gemiddeld kindertal. Voor zowel eerste als niet-eerste huwelijken geldt dat voor elke periode van huwelijksluiting het gemiddeld kindertal hoger en het percentage kinderloze huwelijken lager ligt naarmate meer tijd is verstreken tussen het tijdstip van meting en de sluiting van het huwelijk. Eerste huwelijken gesloten in 1914 - 1918 bijvoorbeeld kenden in 1947 een gemiddeld kindertal van 4,03, in 1960 van 4,18 en in 1971 van 4,33, terwijl tezelfdertijd het percentage kinderloze huwelijken terugliep van 8,2 via 6,6 naar 4,4. Toch was op alle drie tijdstippen de betreffende generatie als voltooid te beschouwen. Vooral bij niet-eerste huwelijken zijn de verschillen zeer groot. Een en ander noopt ertoe met name de gegevens omtrent deze groep huwelijken met voorzichtigheid te hanteren. Van de eerste huwelijken die op het tijdstip van de telling nog maar 6 jaar of minder oud waren is nog 26,0% kinderloos. Wanneer men zich beperkt tot de voltooide huwelijksgeneraties blijkt dat het meest frequent voorkomende kindertal in een bestaand eerste huwelijk twee is; in vergelijking met huwelijksgeneratie 1913 of eerder heeft het huwelijk met twee kinderen in de loop van de tijd een steeds belangrijker plaats gekregen.

Sterk groeit ook het percentage huwelijken met 3 kinderen, terwijl dat van huwelijken met vier of vijf kinderen weinig toe- of afneemt. Huwelijken waarin 6-9 kinderen zijn geboren (in de oudste generatie 25,2%) nemen sterk in betekenis af en dat geldt nog meer voor de huwelijken met 10 of meer kinderen die in de meest recente huwelijks-generaties nauwelijks nog voorkomen. Tussen 8 en 13% van de bestaande eerste huwelijken had slechts één kind.

De niet-eerste huwelijken hebben in elke huwelijks-generatie een lager gemiddeld kindertal en een hoger percentage kinderloos gebleven huwelijken dan de eerste huwelijken. In de na 1959 en vóór 1934 gesloten huwelijken zijn deze verschillen echter geringer. In eerstgenoemde generaties heeft dit te maken met de nog korte reproductieperiode voor beide categorieën van huwelijken. In de vóór 1934 gesloten huwelijken heeft dit geringe verschil te maken met het optreden van selectieprocessen zoals dat ook bij de eerste huwelijken uit de oudste huwelijks-generaties het geval was.

Tabel 25 geeft voor alle bestaande eerste resp. niet-eerste huwelijken een overzicht van de samenstelling naar kindertal in verband met de huwelijksleeftijd van de vrouw. Blijkens de uit de tabel afgeleide staat 32 neemt het gemiddeld kindertal van de in 1971 bestaande huwelijken af naarmate de huwelijksleeftijd van de vrouw hoger ligt: bij eerste huwelijken van 2,75 (voor huwelijken gesloten vóór het 20ste levensjaar van de vrouw) tot 0,37 (voor huwelijken gesloten na het 40ste levensjaar), bij niet-eerste huwelijken van 2,58 tot 0,23. Bij eerste huwelijken is de positie van vrouwen, gehuwd tussen 20 en 25 jaar, echter enigszins afwijkend.

Voor elke huwelijksleeftijd van de vrouw is het kindertal bij eerste huwelijken groter dan bij niet-eerste huwelijken doch slechts voor de huwelijksleeftijden 25-29 en 30-34 jaar zijn deze verschillen van grote omvang.

Het percentage (nog) kinderloos gebleven huwelijken neemt bij eerste en niet-eerste huwelijken sterk toe naarmate de huwelijksleeftijd van de vrouw hoger ligt (ook hier vormt de huwelijksleeftijd 20-24 jaar bij de eerste huwelijken een uitzondering); vrouwen die huwen na het 40ste levensjaar blijken voor 78,1 resp. 87,0% (nog) kinderloos, de vóór het 20ste jaar gehuwde vrouwen voor 9,1 resp. 14,2%. Het lage cijfer van de jongste leeftijdsgroep bij huwelijksluiting houdt verband met het feit dat een niet onaanzienlijk deel van deze groep bestaat uit vrouwen die een huwelijk hebben gesloten omdat een kind werd verwacht. Zowel voor wat betreft het gemiddeld kindertal als voor wat betreft het percentage (nog) kinderloze huwelijken constateert men vooral een tegenstelling tussen vrouwen die vóór en die welke na de 35-jarige leeftijd zijn gehuwd.

In 1971 kwamen bestaande huwelijken met één kind relatief vaak voor

Staat 32. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting; kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

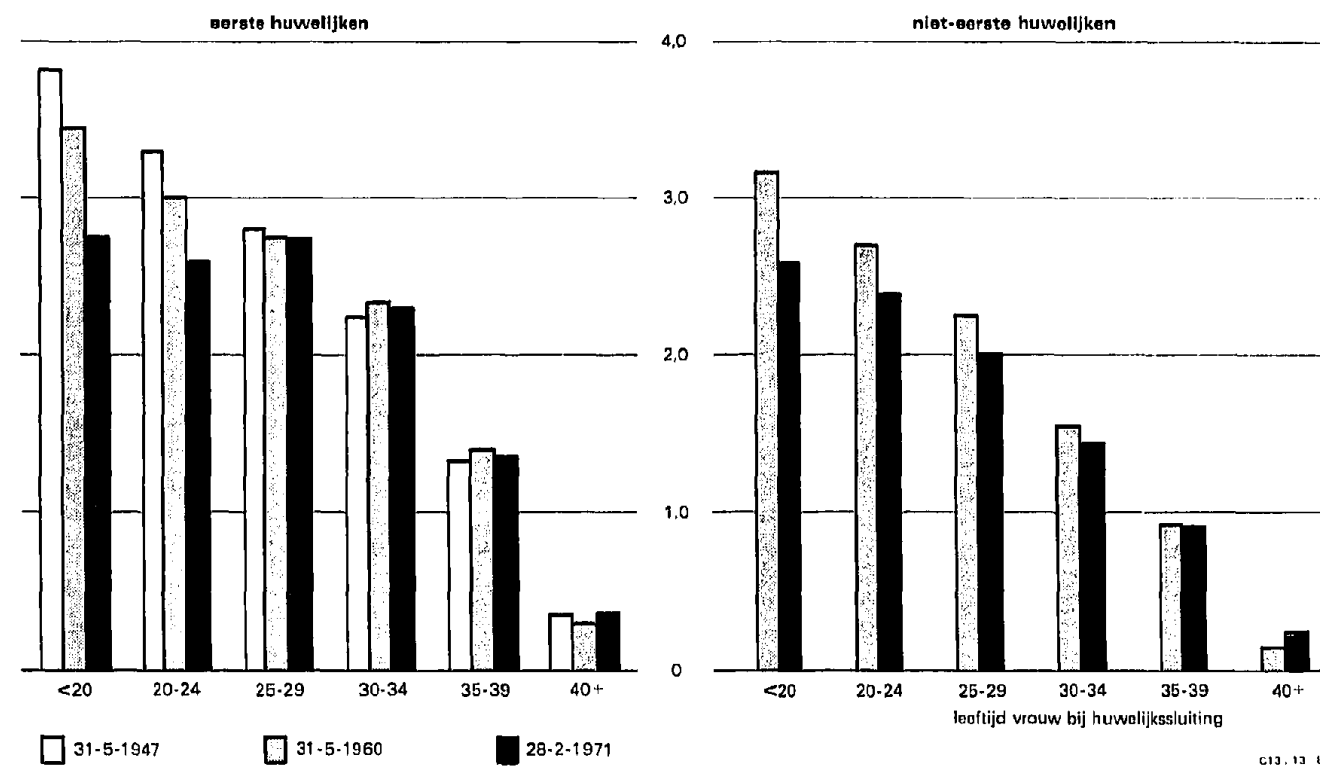
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Gemiddeld kindertal	Aantal kinderen							
		0	1	2	3	4	5	6 - 9	10+
Eerste huwelijken									
< 20	2,75	9,1	20,6	28,2	17,0	9,4	5,7	7,9	2,1
20 - 24 ...	2,59	13,2	17,5	28,1	17,5	9,7	5,3	7,1	1,5
25 - 29 ...	2,75	11,8	15,0	27,2	18,7	11,2	6,2	8,6	1,3
30 - 34 ...	2,30	18,0	18,6	25,4	16,0	9,8	5,4	6,4	0,3
35 - 39 ...	1,36	34,6	25,5	21,5	11,0	4,4	2,0	0,9	0,1
40+	0,37	78,1	13,6	5,2	1,6	0,8	0,2	0,3	0,1
Totaal	2,60	13,4	17,3	27,4	17,5	9,9	5,5	7,4	1,4
Niet-eerste huwelijken									
< 20	2,58	14,2	19,4	27,4	15,7	8,3	5,1	8,3	1,5
20 - 24 ...	2,39	16,2	23,1	24,3	14,2	8,9	5,0	6,7	1,5
25 - 29 ...	2,01	21,7	25,8	23,4	12,8	6,8	3,6	5,2	0,7
30 - 34 ...	1,45	33,0	27,2	20,5	9,5	5,1	2,2	2,4	0,1
35 - 39 ...	0,91	47,8	28,3	15,2	5,4	2,0	0,7	0,6	0,1
40+	0,23	87,0	7,2	3,3	1,3	0,7	0,2	0,3	..
Totaal	1,33	44,6	20,7	16,4	8,2	4,4	2,2	3,0	0,4

bij eerste huwelijken gesloten beneden de 20-jarige leeftijd of op 35-39-jarige leeftijd en bij niet-eerste huwelijken gesloten tussen de 25- en 40-jarige leeftijd. Bestaande huwelijken met twee kinderen maken een belangrijk deel uit van de eerste huwelijken gesloten vóór het 35ste levensjaar van de vrouw terwijl ook de hoge kindertallen (6 of meer) een belangrijk deel van deze groep vormen. Bij bovenstaande cijfers moet in het oog worden gehouden dat de gegevens niet onderverdeeld zijn naar de periode van huwelijksluiting. Huwelijken met een korte huwelijksduur en bijgevolg een geringer kindertal zijn oververtegenwoordigd onder de jongste leeftijdsgroepen bij huwelijksluiting en komen relatief weinig voor bij de huwelijken gesloten op leeftijd 35 of hoger. Een beter beeld geven daarom de naar huwelijksperiode onderscheiden cijfers uit staat 36.

In de grafieken 13 en 14 zijn de uit staat 32 afkomstige gegevens over het gemiddeld kindertal en over de verdeling van de, naar huwelijksleeftijd van de vrouw onderscheiden, huwelijken naar kindertal vergeleken met gelijksoortige gegevens uit de tellingen van 1947 en 1960. Bedacht moet daarbij worden dat de wijze waarop de huwelijksleeftijd bij deze tellingen is gedefinieerd niet exact hetzelfde is als in 1971. Voor de vruchtbaarheidsgegevens heeft dit verschil in definitie echter geen grote consequenties 22). Wel moet ook hierbedacht

22) In 1947 en 1960 is de huwelijksleeftijd gelijk aan het verschil tussen het jaar van geboorte van de vrouw en het jaar waarin het huwelijk tot stand is gekomen; in 1971 is hiervoor genomen het verschil in maanden tussen de maand en het jaar waarin het huwelijk is gesloten en de maand en het jaar van geboorte. Dit verschil is gedeeld door 12 en naar beneden afgerond.

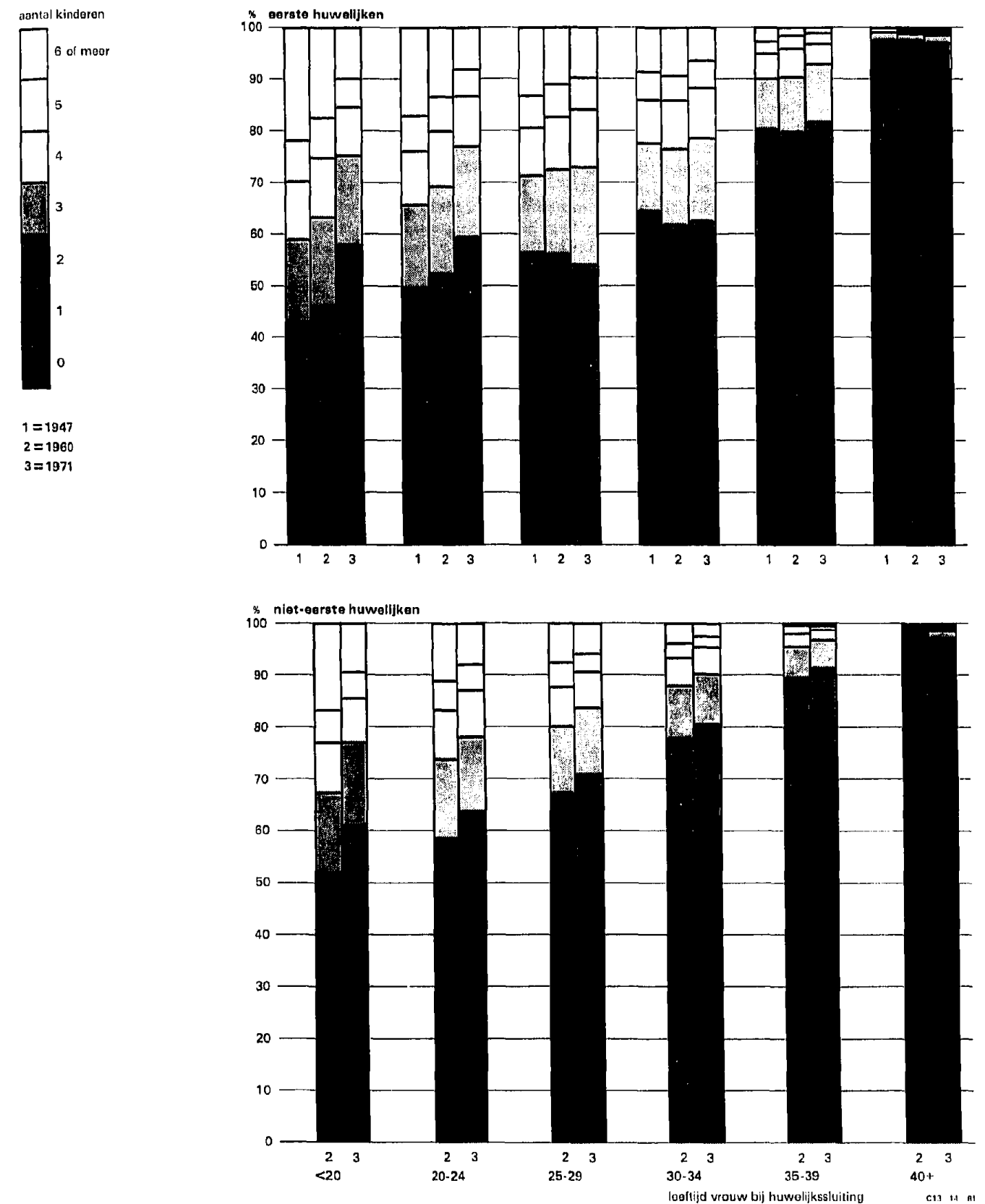
13. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

worden dat geen rekening is gehouden met verschillen in de verdeling van de huwelijken naar huwelijksduur (periode van huwelijksluiting). Het gemiddeld kindertal per huwelijk ligt bij de telling van 1971 ten opzichte van de uitkomsten van 1960 en 1947 duidelijk lager voor zover het betreft eerste huwelijken gesloten vóór de 25-jarige leeftijd van de vrouw en niet-eerste huwelijken gesloten vóór het 35ste levensjaar. Voor hogere leeftijden bij huwelijksluiting doen zich echter geen noemenswaardige verschillen in kindertal tussen de drie tellingen voor.

De verdeling van de bestaande eerste huwelijken naar kindertal wijkt in 1971 op een aantal punten duidelijk af van die in 1947 en 1960. Het percentage kinderloze huwelijken is onder vrouwen die vóór het 25ste jaar zijn gehuwd in 1971 hoger terwijl het voor oudere huwelijksleeftijden duidelijk lager ligt dan in 1947 en 1960. Bij alle huwelijksleeftijden is in 1971 het percentage huwelijken met 2 kinderen veel hoger dan bij de vorige tellingen. Deze stijging ging voornamelijk ten koste van het percentage eerste huwelijken met zes of meer kinderen. Bij de niet-eerste huwelijken, waarover in de telling van 1947 gegevens ontbreken, komen in 1971 op alle leeftijden bij huwelijksluiting hogere percentages huwelijken met één of twee kinderen voor dan in 1960, terwijl de grote kindertallen overal in omvang zijn teruggelopen. Kinderloze huwelijken daarentegen komen ook hier nu meer voor onder vrouwen die vóór het 25ste levensjaar zijn gehuwd, doch minder onder de groep die boven deze leeftijd het huwelijk heeft gesloten.

14. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

Tabel 26 geeft voor eerste en niet-eerste huwelijken een overzicht van de verdeling der huwelijken naar kindertal per kerkelijke gezindte van de vrouw. In staat 33 zijn deze gegevens samengevat. Bij de eerste huwelijken is het gemiddeld kindertal van vrouwen die behoren tot één van de drie onderscheiden groepen van Gereformeerden, met dat van Rooms-Katholieke vrouwen, het hoogst. Vrouwen die behoren tot de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) of tot Overige Gereformeerden hebben gemiddeld 3,3-3,4 kinderen voortgebracht, dat wil zeggen 1,0-1,3 kinderen méér dan vrouwen die behoren tot één van de kleinere protestantse kerkgenootschappen of tot de groep zonder kerkelijk gezindte. Het percentage (nog) kinderloze huwelijken loopt tussen de kerkelijke gezindten bijna 5% uiteen waarbij de onderlinge volgorde in grote lijnen overeenkomt met die van het gemiddeld kindertal.

Bij de niet-eerste huwelijken zijn wederom bij Rooms-Katholieken, Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) en Overige Gereformeerden de hoogste gemiddelde kindertallen te vinden. Ten opzichte van de Huma-

Staat 33. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw; kindertal uit deze huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

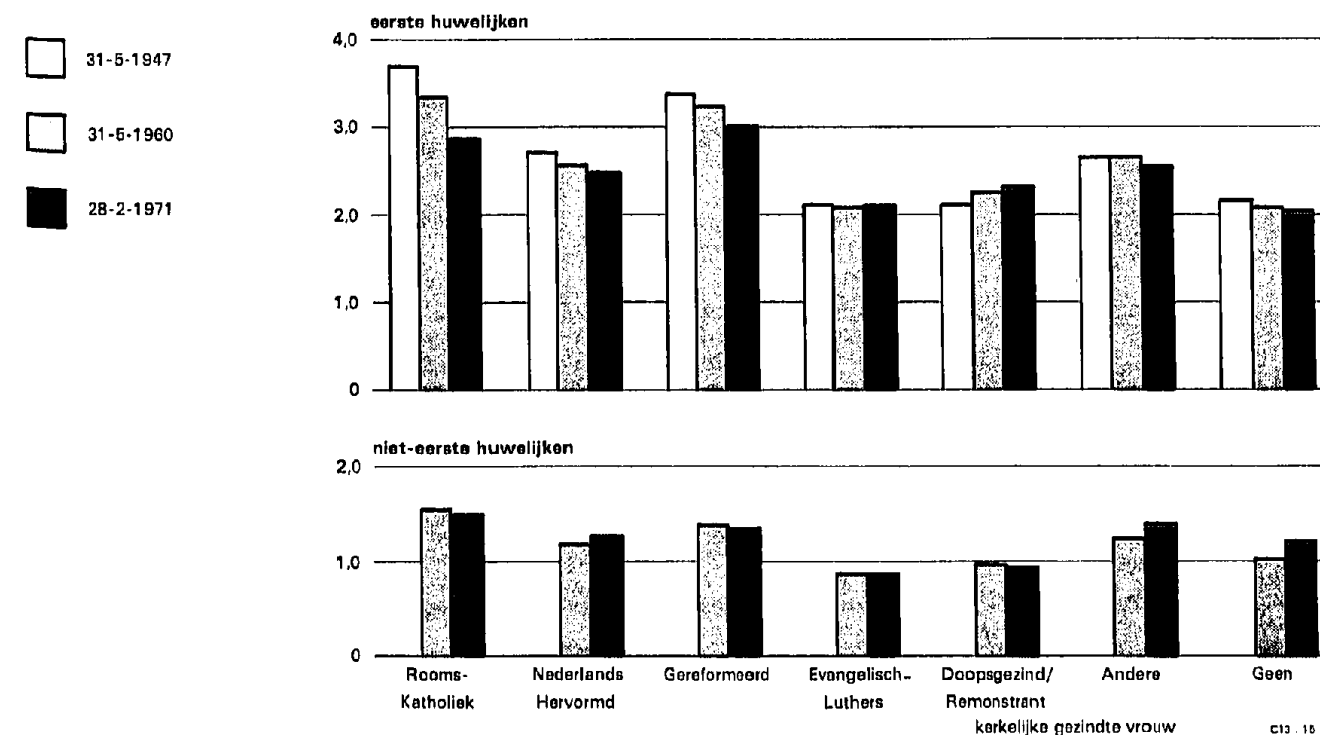
Kerkelijke gezindte vrouw	Gemiddeld kindertal	Aantal kinderen							
		0	1	2	3	4	5	6 - 9	10+
Eerste huwelijken									
Rooms-Katholiek	2,88	13,9	16,1	23,7	16,3	10,4	6,7	10,5	2,4
Nederlands Hervormd .	2,51	11,8	17,0	29,7	19,5	10,3	5,1	5,7	0,9
Gereformeerde Kerken .	2,92	12,1	12,9	23,1	19,7	13,6	7,5	9,9	1,2
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	3,32	10,3	12,8	18,5	17,5	14,8	9,9	14,4	1,8
Overige Gereformeerden	3,39	10,7	11,3	19,1	18,3	13,7	9,8	14,5	2,6
Evangelisch-Luthers .	2,11	15,5	18,9	32,1	18,4	9,0	2,9	3,0	0,1
Doopsgezind	2,39	12,0	14,3	30,4	23,4	12,5	3,7	3,5	0,3
Remonstrant	2,25	13,6	14,5	31,9	23,2	11,4	3,2	2,0	0,2
Andere	2,56	14,2	17,6	26,9	17,3	9,8	5,5	7,3	1,3
Geen									
Humanisten	2,15	13,7	16,5	34,7	21,6	8,5	2,5	2,4	0,1
Overige	2,05	15,2	21,9	33,4	16,2	6,9	3,0	2,8	0,4
Totaal	2,60	13,4	17,3	27,4	17,5	9,9	5,5	7,4	1,4
Niet-eerste huwelijken									
Rooms-Katholiek	1,51	44,2	18,7	15,2	8,7	5,2	2,8	4,4	0,9
Nederlands Hervormd .	1,28	45,9	19,9	16,3	8,3	4,4	2,3	2,6	0,3
Gereformeerde Kerken .	1,26	49,4	17,1	15,8	7,0	5,4	2,3	2,4	0,6
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	1,51	49,4	14,5	10,5	11,7	5,5	3,2	3,9	1,2
Overige Gereformeerden	1,99	41,4	16,0	14,0	7,3	4,4	5,9	9,3	1,6
Evangelisch-Luthers .	0,87	50,8	24,0	15,6	7,1	1,8	0,7
Doopsgezind	0,91	53,8	20,2	15,6	6,4	1,7	0,8	1,5	..
Remonstrant	0,97	50,6	19,7	19,4	7,0	..	3,2
Andere	1,40	42,7	21,7	16,2	7,7	5,2	2,6	3,6	0,3
Geen									
Humanisten	0,90	57,4	12,8	18,8	5,5	4,7	..	0,8	..
Overige	1,23	42,6	23,9	17,8	8,2	3,7	1,7	1,9	0,2
Totaal	1,33	44,6	20,7	16,4	8,2	4,4	2,2	3,0	0,4

nisten en de Doopsgezinden, Evangelisch-Luthers en Remonstranten zijn gemiddeld 0,5 tot 1,1 kinderen méér voortgebracht. Ook het percentage (nog) kinderloze niet-eerste huwelijken varieert aanzienlijk; relatief weinig (nog) kinderloze huwelijken treft men aan bij Overige Gereformeerden, Andere kerkelijke gezindten en Overigen zonder kerkelijke gezindte, terwijl van de niet-eerste huwelijken waarin de vrouw Humanist, Doopsgezind, Remonstrant of Evangelisch-Luthers is, tot het tijdstip van de telling meer dan 50% kinderloos is gebleven.

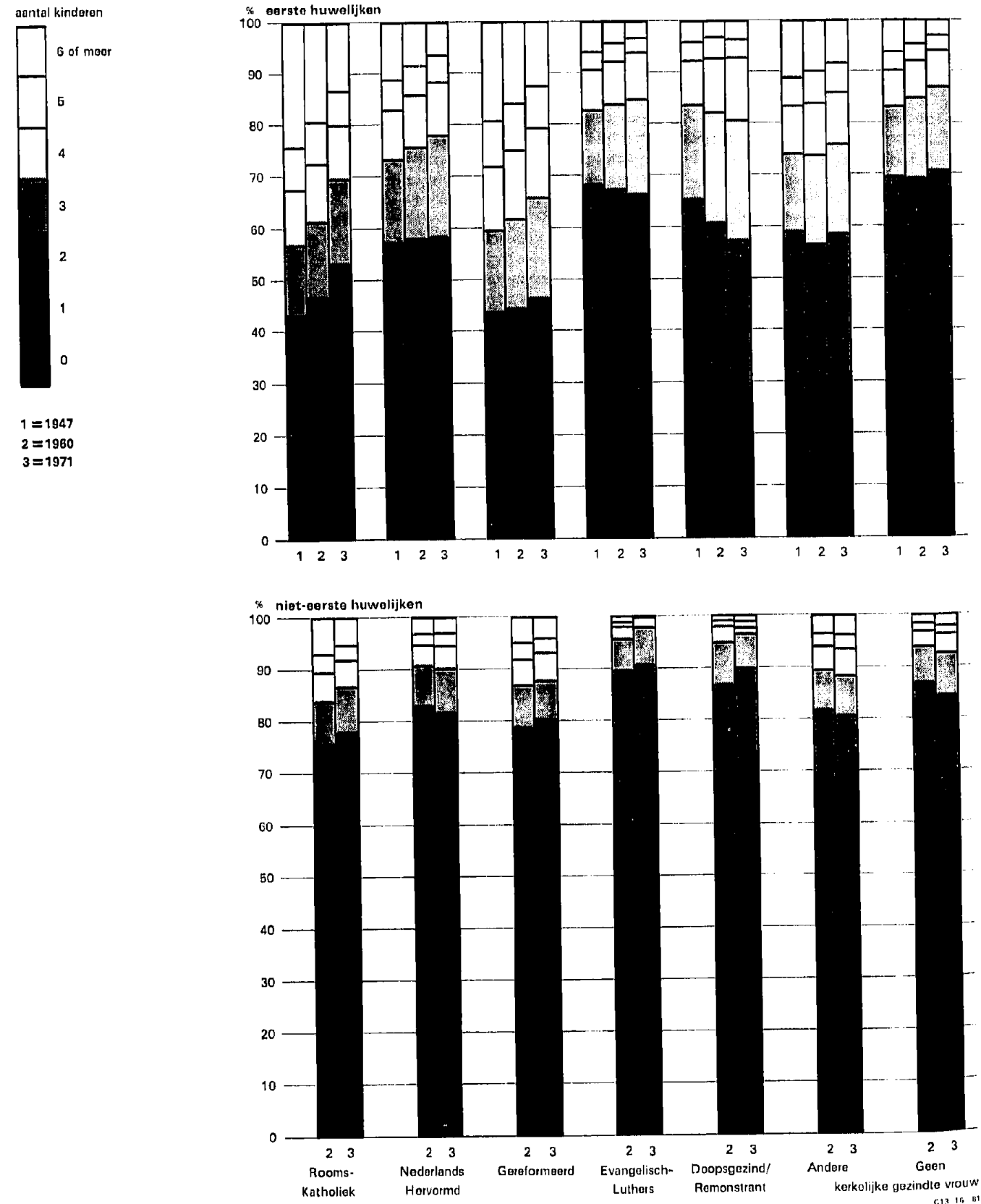
De meer gedetailleerde indeling naar kindertal toont verder aan dat bij de eerste huwelijken een kindertal van twee bij elke kerkelijke gezindte het meest frequent voorkomt. De variatie is hierin echter zeer groot; meer dan 30% van de huwelijken van personen zonder kerkelijke gezindte, van Remonstranten, Doopsgezinden en Evangelisch-Luthers, telt twee kinderen, doch bij Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) en bij Overige Gereformeerden is dat in minder dan 20% van de huwelijken het geval. Grote verschillen doen zich ook voor in het percentage huwelijken met zes of meer kinderen; deze komen met name voor bij Rooms-Katholieken (12,9%), Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) (16,2%) en Overige Gereformeerden (17,1%), doch ontbreken vrijwel geheel bij de kleinere protestantse kerkelijke gezindten (resp. 3,1, 3,8 en 2,2%) en bij personen zonder kerkelijke gezindte (2,5 resp. 3,2%). Bij de niet-eerste huwelijken komt een kindertal van zes of meer alleen met enige frequentie voor bij Overige Gereformeerden (10,9%), Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) en Rooms-Katholieken.

Bij de interpretatie van bovenstaande cijfers moet bedacht worden dat er tussen de kerkelijke gezindten aanzienlijke verschillen bestaan zowel in de leeftijd bij huwelijkssluiting, als, in nog sterkere mate, in de samenstelling van de huwelijken naar huwelijksduur (periode van huwelijkssluiting) op 28-2-1971; beide factoren kunnen een deel van de gevonden huwelijksvruchtbaarheidsverschillen ver-

15. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

16. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per kerkelijke gezindte van de vrouw, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]

klaren. In staat 38 is daarom een meer genuanceerd beeld van de situatie geschetst. Een vergelijking van de uitkomsten van de telling van 1971 met die van 1947 en 1960 is voor een zevental kerkelijke gezindten gemaakt in de grafieken 15 en 16. Daarbij zijn de gegevens omtrent de onderscheiden groepen van Gereformeerden samengevoegd evenals die van Humanisten en Overigen zonder kerkelijke gezindte, en die van Doopsgezinden en Remonstranten. Door gebrek aan gegevens is bij de niet-eerste huwelijken de vergelijking grotendeels beperkt tot de jaren 1960 en 1971.

In vergelijking met de tellingen van 1960 en 1947 zijn bij de in 1971 bestaande huwelijken de verschillen in gemiddeld kindertal tussen de kerkelijke gezindten duidelijk lager; het verschil tussen de hoogste en de laagste waarde bedraagt bij de eerste huwelijken 0,97 kind (tegenover 1,57 in 1947 en 1,26 in 1960), bij de niet-eerste huwelijken 0,64 (tegenover 0,71 in 1960). Deze verminderde vruchtbaarheidsverschillen zijn tot stand gekomen doordat met name Rooms-Katholieke en Gereformeerde vrouwen in 1971 een lager gemiddeld kindertal hadden: eerstgenoemde groep heeft in 1971 een gemiddeld kindertal dat 0,81 kind minder is dan in 1947, terwijl bij de Gereformeerden het gemiddeld kindertal van eerste huwelijken 0,36 kind lager ligt. In 1947 en 1960 hadden Gereformeerden nog een lager gemiddeld kindertal dan Rooms-Katholieken, in 1971 echter niet meer. Bij zowel de bestaande eerste als niet-eerste huwelijken is het gemiddeld kindertal bij een aantal kerkelijke gezindten in 1971 hoger dan in 1960 (bij Doopsgezinden/Remonstranten en Evangelisch-Luthersen bijvoorbeeld). Veranderingen in onder andere de huwelijksleeftijd en de huwelijksduur (periode van huwelijksluiting) kunnen hierop echter van invloed zijn geweest.

Ook de verdeling naar kindertal in 1971 wijkt in een aantal opzichten af van die in 1947 en 1960:

- doordat het percentage kinderloze huwelijken bij alle kerkelijke gezindten, maar met name bij Evangelisch-Luthersen, in 1971 lager ligt, zijn de verschillen in kinderloosheid tussen de kerkelijke gezindten gemeten als verschil tussen de hoogste en laagste waargenomen waarde, afgenomen;
- het verschil tussen de percentages van de huwelijken met één kind is in 1971 eveneens kleiner dan in 1947 of 1960. Oorzaak hiervan is dat deze huwelijken met name minder vaak voorkomen onder vrouwen zonder kerkelijke gezindte en onder Evangelisch-Luthersen en Doopsgezinden/Remonstranten;
- bij alle kerkelijke gezindten constateert men een stijging van het percentage huwelijken met twee kinderen; bij Rooms-Katholieken bijv. van 15,9 (1947) naar 23,7% (1971), bij vrouwen zonder kerkelijke gezindte van 26,5 naar 33,5% en bij Evangelisch-Luthersen van 25,3 naar 32,1%;
- het aandeel van huwelijken met drie kinderen nam eveneens toe, maar in geringere mate, terwijl huwelijken met vier of vijf kinderen bij de verschillende tellingen een ongeveer gelijk aandeel houden;
- sterk afgenomen is het percentage huwelijken met zes of meer kinderen, met name onder Rooms-Katholieken (van 24,0 naar 12,9%) en Gereformeerden (van 18,9 naar 12,4%);
- bij de niet-eerste huwelijken is in 1971, in vergelijking met 1960, vooral opmerkelijk de sterke afneming van het percentage kinderloze huwelijken onder vrouwen die zich rekenen tot de Evangelisch-Luthersen, en bij vrouwen zonder of met Andere kerkelijke gezindte(n).

Ten overvloede zij hier overigens nogmaals gewezen op de beperkingen die aan de hier gemaakte vergelijkingen van momentopnamen vastzitten.

Tabel 27 bevat informatie over het kindertal per huwelijk in verband met het onderwijsniveau van de vrouw. Staat 34 is op basis van deze tabel samengesteld. Het kindertal binnen het bestaande eerste huwelijk wordt blijkens staat 34 slechts in geringe mate door het onderwijs-

Staat 34. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per onderwijsniveau van de vrouw; kindertal uit deze huwelijken per onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Onderwijsniveau vrouw	Gemiddeld kindertal	Aantal kinderen							
		0	1	2	3	4	5	6-9	10+
Eerste huwelijken									
Geen dagonderwijs volgend:									
Basis	3,15	9,2	13,9	24,6	18,5	12,2	7,6	11,5	2,5
Lager	2,02	16,2	23,0	31,5	15,9	6,7	3,2	3,1	0,4
Uitgebreid lager									
algemeen vormend ..	2,00	18,9	19,9	30,8	16,5	7,7	3,1	2,9	0,3
beroeps	2,09	16,5	21,3	30,8	16,3	7,5	3,5	3,7	0,4
Middelbaar									
algemeen vormend ..	2,18	18,6	17,2	28,3	17,8	9,1	4,5	4,0	0,4
beroeps	1,96	20,0	19,9	29,2	17,0	7,9	3,4	2,5	0,1
Semi-hoger									
niet-universitair ..	2,07	20,9	16,8	28,3	17,5	9,0	3,9	3,4	0,3
universitair	2,49	15,9	13,2	24,6	22,3	12,0	7,3	4,1	0,6
Hoger									
niet-universitair ..	1,99	23,3	13,0	27,6	22,0	10,2	2,4	0,9	0,1
universitair	2,14	21,4	14,1	25,4	20,6	11,2	4,2	3,0	0,1
Nog dagonderwijs volgend	1,73	34,1	18,7	21,4	11,2	6,6	3,2	4,1	0,6
Totaal 1)	2,60	13,4	17,3	27,4	17,5	9,9	5,5	7,4	1,4
Niet-eerste huwelijken									
Geen dagonderwijs volgend:									
Basis	1,45	44,5	19,4	15,0	8,6	5,1	2,6	4,1	0,7
Lager	1,28	38,3	25,4	21,2	8,1	3,4	1,8	1,6	0,2
Uitgebreid lager									
algemeen vormend ..	1,07	45,8	22,9	19,0	7,7	2,3	1,1	1,0	0,1
beroeps	1,24	41,0	25,1	19,1	6,9	4,2	1,7	1,8	0,2
Middelbaar									
algemeen vormend ..	1,01	48,9	21,5	15,8	9,2	3,4	1,0	0,1	..
beroeps	1,14	48,9	18,6	16,6	8,9	3,8	1,5	1,7	0,1
Semi-hoger									
niet-universitair ..	0,96	54,4	17,7	15,3	7,2	3,4	0,6	1,2	0,2
universitair	1,07	46,5	18,1	21,3	10,6	3,5
Hoger									
niet-universitair ..	0,99	45,6	29,4	15,2	..	9,8
universitair	1,11	45,9	18,9	18,9	11,6	4,4	..	0,3	..
Nog dagonderwijs volgend	1,41	38,5	17,2	25,5	10,1	5,1	2,0	1,3	0,3
Totaal 1)	1,33	44,6	20,7	16,4	8,2	4,4	2,2	3,0	0,5

1) Inclusief onderwijsniveau onbekend.

niveau van de vrouw beïnvloed; alleen vrouwen met een opleiding op basis niveau en - in mindere mate - met een opleiding op semi-hoger universitair niveau kennen een duidelijk hogere vruchtbaarheid dan de overige vrouwen. Ziet men af van vrouwen die nog dagonderwijs volgen, dan wijkt het gemiddeld kindertal van de overige groepen (met een kindertal variërend van 1,96 tot 2,18) 0,31-0,53 af van de groep semi-hoger universitair en 0,97-1,19 van vrouwen met basisonderwijs. De verschillen in het percentage kinderloze huwelijken zijn iets groter. Naarmate het niveau van het onderwijs hoger ligt constateert

men over het algemeen een hoger percentage kinderloze huwelijken; minder dan 10% van de huwelijken van vrouwen met opleiding op basis niveau is (nog) kinderloos tegenover 20% of meer van de huwelijken van vrouwen met hoger, semi-hoger niet-universitair of middelbaar (beroeps)niveau. Huwelijken met één kind zijn relatief zeldzaam (< 15,0%) bij hoog opgeleide vrouwen en bij vrouwen met alleen basis niveau terwijl huwelijken met twee kinderen, hoewel overal zeer belangrijk, met name kenmerkend zijn voor vrouwen met opleiding op lager of uitgebreid lager niveau. Ook hier speelt echter weer een rol het feit dat de samenstelling van de huwelijken naar huwelijksleeftijd en naar huwelijksduur per onderwijsniveau zeer uiteen loopt. (De in paragraaf 5.4. gemaakte vergelijking van de vruchtbaarheid naar onderwijsniveau, onderscheiden naar onder andere periode van huwelijksluiting, leent zich dan ook meer voor een interpretatie in termen van het niveau van het gevolgde onderwijs). Grote kindertallen (zes of meer) komen alleen nog met een hoge frequentie voor bij vrouwen met opleiding op basis niveau (14,0% tegenover 4,5% bij andere onderwijsniveaus). Het kindertal van de niet-eerste huwelijken varieert slechts weinig met het onderwijsniveau van de vrouw. Wel constateert men ook hier dat het laagste onderwijsniveau (basisonderwijs) gepaard gaat met het hoogste gemiddelde kindertal en dat bovendien de hoogst opgeleide vrouwen gemiddeld een wat lager kindertal hebben. Het percentage (nog) kinderloze niet-eerste huwelijken is duidelijk lager bij vrouwen met een opleiding op lager, basis en uitgebreid lager (beroeps)niveau. Ten slotte dient nog vermeld te worden het relatief hoge percentage (4,8%) niet-eerste huwelijken met zes of meer kinderen bij vrouwen met opleiding op basis niveau.

Tabel 28 heeft betrekking op de vruchtbaarheid van de op 28-2-1971 bestaande eerste en niet-eerste huwelijken, onderverdeeld naar de sociale groep van de echtgenoot. Staat 35 bevat enige bewerkte gegevens uit deze tabel 23). Het gemiddelde kindertal van voor het eerst gehuwden blijkt bij vrouwen van zelfstandigen duidelijk hoger te liggen dan bij vrouwen van employés en arbeiders. Vrouwen gehuwd met een man die als zelfstandige werkzaam is in de landbouw hebben gemiddeld 3,55 kind per huwelijk voortgebracht terwijl vrouwen gehuwd met een echtgenoot die als zelfstandige buiten de landbouw (10+ man personeel) of in een wetenschappelijk vrij beroep werkzaam is eveneens meer dan resp. bijna 3 kinderen hebben voortgebracht. Ook door vrouwen gehuwd met landarbeiders is gemiddeld een groot aantal kinderen binnen het bestaande huwelijk vorgebracht. Het verschil tussen de vier genoemde groepen en de lage employés bedraagt 0,9 kind per huwelijk.

Voor wat betreft het percentage (nog) kinderloze huwelijken is de rangorde omgekeerd; bijna 20% van de huwelijken van lage employés is nog kinderloos terwijl huwelijken van arbeiders met een bruto jaarinkomen minder dan f 12 000 en van middelbare employés op het tijdstip van de telling voor circa 15% kinderloos zijn. Van vrouwen gehuwd met zelfstandigen is echter nog maar 10% of minder in het huidige eerste huwelijk kinderloos.

Uit staat 35 blijkt dat huwelijken met één kind tweemaal zo frequent voorkomen bij arbeiders (ongeacht het inkomen) en lage employés dan bij de verschillende groepen zelfstandigen (met uitzondering van zelfstandigen buiten de landbouw met < 10 man personeel). Eerste huwelijken met twee kinderen komen eveneens met zeer verschillende frequentie voor; bij 30% of meer van de huwelijken van hoge of middelbare employés of arbeiders met een bruto jaarinkomen van f 12 000

23) Vergelijkingen met de uitkomsten van vorige tellingen zijn hier slechts op beperkte schaal mogelijk omdat de indeling naar sociale groep die in 1947 is aangehouden nauwelijks en die van 1960 slechts voor een deel met de in 1971 gebruikte indeling overeen stemt. In paragraaf 5.4. worden echter toch enige pogingen tot vergelijking gedaan.

Staat 35. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk in % van het totaal aantal bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per sociale groep van de man; kindertal uit deze huwelijken per sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Sociale groep man	Gemiddeld kindertal	Aantal kinderen								
		0	1	2	3	4	5	6-9	10+	
Eerste huwelijken										
Zelfstandigen										
wetenschappelijke vrije beroepen	2,96	9,8	8,6	24,7	22,5	17,4	9,1	7,5	0,4	
niet in landbouw										
10+ man personeel	3,03	7,2	10,8	27,9	23,9	12,6	6,5	9,9	1,2	
< 10 man personeel	2,71	10,6	15,0	28,4	19,8	11,3	6,2	7,5	1,0	
in landbouw	3,55	8,7	9,9	20,6	18,7	14,2	9,4	15,2	3,3	
Employés										
hoge	2,57	10,5	12,4	30,8	23,4	12,2	5,7	4,6	0,4	
middelbare	2,22	14,1	17,8	32,8	18,6	8,8	3,7	3,8	0,3	
lage	2,04	20,1	21,1	28,0	15,3	7,2	3,7	4,0	0,5	
Arbeiders										
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	2,36	11,8	19,8	31,9	17,4	9,0	4,3	5,0	0,7	
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000	2,38	15,7	21,2	26,3	15,4	8,8	5,0	6,5	1,1	
landarbeiders	2,94	11,2	16,6	24,2	17,0	11,2	7,1	10,6	2,1	
Personen zonder beroep	3,46	11,4	13,1	20,0	16,3	11,6	8,3	14,9	4,3	
Totaal 1)	2,60	13,4	17,3	27,4	17,5	9,9	5,5	7,4	1,4	
Niet-eerste huwelijken										
Zelfstandigen										
wetenschappelijke vrije beroepen	1,48	37,6	19,4	17,6	17,5	2,6	2,5	2,5	..	
niet in landbouw										
10+ man personeel	1,31	38,5	22,8	20,5	12,4	2,5	1,6	1,7	..	
< 10 man personeel	1,28	42,9	22,4	17,4	9,0	3,8	1,9	2,3	0,3	
in landbouw	1,76	38,8	18,6	13,7	13,1	5,6	3,9	5,0	1,3	
Employés										
hoge	1,18	43,3	20,3	20,4	10,6	3,3	1,4	0,6	0,0	
middelbare	1,18	41,6	23,8	20,8	7,4	3,5	1,6	1,0	0,2	
lage	1,23	43,6	23,8	16,9	7,3	4,1	1,8	2,3	0,3	
Arbeiders										
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	1,45	35,0	25,1	21,1	8,8	4,8	2,5	2,4	0,2	
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000	1,50	37,4	24,2	17,3	9,1	5,4	2,6	3,7	0,4	
landarbeiders	1,93	31,7	22,5	15,5	12,9	6,4	3,3	6,1	1,6	
Personen zonder beroep	1,24	55,3	14,6	11,8	6,8	4,4	2,3	3,9	0,8	
Totaal 1)	1,33	44,6	20,7	16,4	8,2	4,4	2,2	3,0	0,5	

1) Inclusief sociale groep onbekend.

of meer, bij slechts circa 20% van de huwelijken van zelfstandigen in de landbouw. Laatstgenoemde groep telt echter veel meer huwelijken waarin het kindertal zeer hoog is; illustratief hiervoor is dat in 18,5% van de huwelijken van zelfstandigen in de landbouw zes of meer kinderen zijn geboren tegenover slechts in 5% of minder van de huwelijken van employés. Ook bij landarbeiders (12,7%) en zelfstandigen buiten de landbouw (met 10+ man personeel) (12,1%) zijn kinderrijke

huwelijken echter nog talrijk 24). Ook hier spelen echter weer de verschillen in huwelijksleeftijd en huwelijksduur een rol bij de gevonden verschillen in huwelijksvruchtbaarheid. Illustratief voor de verschillen in huwelijksduur is dat 87% van de huwelijken van wetenschappelijke vrije beroepen op de teldatum een huwelijksduur van 6 jaar of meer heeft tegenover slechts 66% van de huwelijken van de lage employés.

Bij de niet-eerste huwelijken zijn de in de landbouw werkzame personen wederom door een hoge huwelijksvruchtbaarheid gekenmerkt (meer dan 1,75 kind per huwelijk). Bij de overige sociale groepen ligt het kindertal niet ver uiteen. Het percentage (nog) kinderloze niet-eerste huwelijken varieert, afgezien van degenen zonder beroep, van 31,7% (landarbeiders) tot meer dan 43,0% bij hoge en lage employés. Relatief weinig (nog) kinderloze huwelijken worden aangetroffen onder vrouwen gehuwd met arbeiders (ongeacht inkomen). Huwelijken met één kind zijn na kinderloze huwelijken het meest voorkomend in elke sociale groep. Ten slotte dient vermeld te worden het hoge percentage niet-eerste huwelijken met zes of meer kinderen bij vrouwen welke gehuwd zijn met mannen die in de landbouw (als zelfstandige of landarbeider) werkzaam zijn; dit betreft 6,3 resp. 7,7% van alle niet-eerste huwelijken.

Nogmaals moet er aan het slot van deze paragraaf op worden gewezen dat de hier gepresenteerde gegevens slechts een eerste globale indruk geven van de hoogte van de huwelijksvruchtbaarheid. Noch met de invloed van de periode waarin de huwelijken zijn gesloten, noch met de leeftijd waarop dat is gebeurd, is in het voorafgaande rekening gehouden en het staat buiten kijf dat een deel van de geconstateerde feiten daarmede sterk verband houdt. In de volgende paragrafen zal daarom op verschillende wijzen met de betekenis van huwelijksleeftijd en periode van huwelijksluiting rekening worden gehouden. Primair staat daarbij echter de uitsplitsing naar periode van huwelijksluiting.

De aandacht zal in paragraaf 5.4. uitsluitend worden gericht op de eerste huwelijken die overigens circa 98% van de totale huwelijksvruchtbaarheid voor hun rekening nemen. De beperking tot de eerste huwelijken maakt niet alleen, door de geringere invloed die selectieprocessen op deze huwelijken hebben, de uitkomsten meer doorzichtig, ook worden vergelijkingen met vorige tellingen op deze wijze beter mogelijk. De informatie in de volgende paragraaf blijft echter beperkt tot gegevens over het gemiddeld kindertal per huwelijk en over het percentage (nog) kinderloze huwelijken.

5.4. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwelijken

5.4.1. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting

Het binnen de bestaande huwelijken voortgebrachte kindertal is sterk afhankelijk van de periode waarin het huwelijk is gesloten. In dit verband speelt niet alleen de huwelijksduur een rol als indicatie voor het voor reproductie beschikbare aantal jaren, doch evenzeer de maatschappelijke situatie die bijvoorbeeld ten aanzien van beschikbaarheid en acceptatie van geboorteregulering middelen ten tijde van de huwelijksluiting en in de jaren daarna bestond. Met het oog hierop is in het onderstaande steeds een onderscheid gemaakt naar de opeenvolgende perioden waarin de huwelijken zijn gesloten. Achtereenvolgens wordt de huwelijksvruchtbaarheid gezien in verband met de huwelijksleeftijd van de vrouw, de kerkelijke gezindte van de vrouw, het onderwijsniveau van de vrouw en de sociale groep van de echtgenoot. Het 24) Ook bij personen zonder beroep. Dit is echter een selecte groep die een groot percentage ouderen (met voltooide vruchtbaarheid) telt en voor een groot deel uit oudere huwelijksgeneraties (met hogere huwelijksvruchtbaarheid) afkomstig is.

commentaar op de uitkomsten wordt daarbij in overwegende mate beperkt tot die huwelijken die op het tijdstip van de telling hun vruchtbare periode achter de rug hebben. Als criterium is hiervoor in eerste instantie genomen een huwelijksduur op de teldatum van 20 jaar of meer (huwelijken gesloten in de periode 1945 - 1949 of eerder). Uit gegevens afkomstig uit de lopende statistiek blijkt dat bovendien ook de huwelijkscohorten 1950 - 1954 en 1955 - 1959 zo goed als voltooid te achten zijn en zinvol in de vergelijking kunnen worden betrokken. Ter toelichting het volgende.

Het aantal geboorten in de huwelijkscohorten 1945 - 1949, 1950 - 1954 en 1955 - 1959 is voor de verschillende huwelijksleeftijden van de vrouw ook voor de periode na de volkstelling van 1971 (1-1-1971 tot, bij samenstelling van deze publikatie, 1-1-1979) bekend. Deze aantallen zijn aangevuld met een schatting van het aantal geboorten na 1978. Voor de opeenvolgende huwelijkscohorten 1945 - 1949, 1950 - 1954 en 1955 - 1959 komt men dan tot de in staat 36 gegeven schatting van de totale voortbrenging na 28-2-1971 (25). Gelet op deze cijfers is in feite slechts voorzichtigheid ten aanzien van huwelijkscohort 1955 - 1959 geboden althans voor zover het huwelijken betreft gesloten vóór het 25ste levensjaar der vrouw.

Staat 36. Aantal geboorten na 1970 naar periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, absoluut en in % van het totaal aantal levendgeborenen per 28-2-1971 (1971 : steekproef 1 op 10 (x 10)) 1)

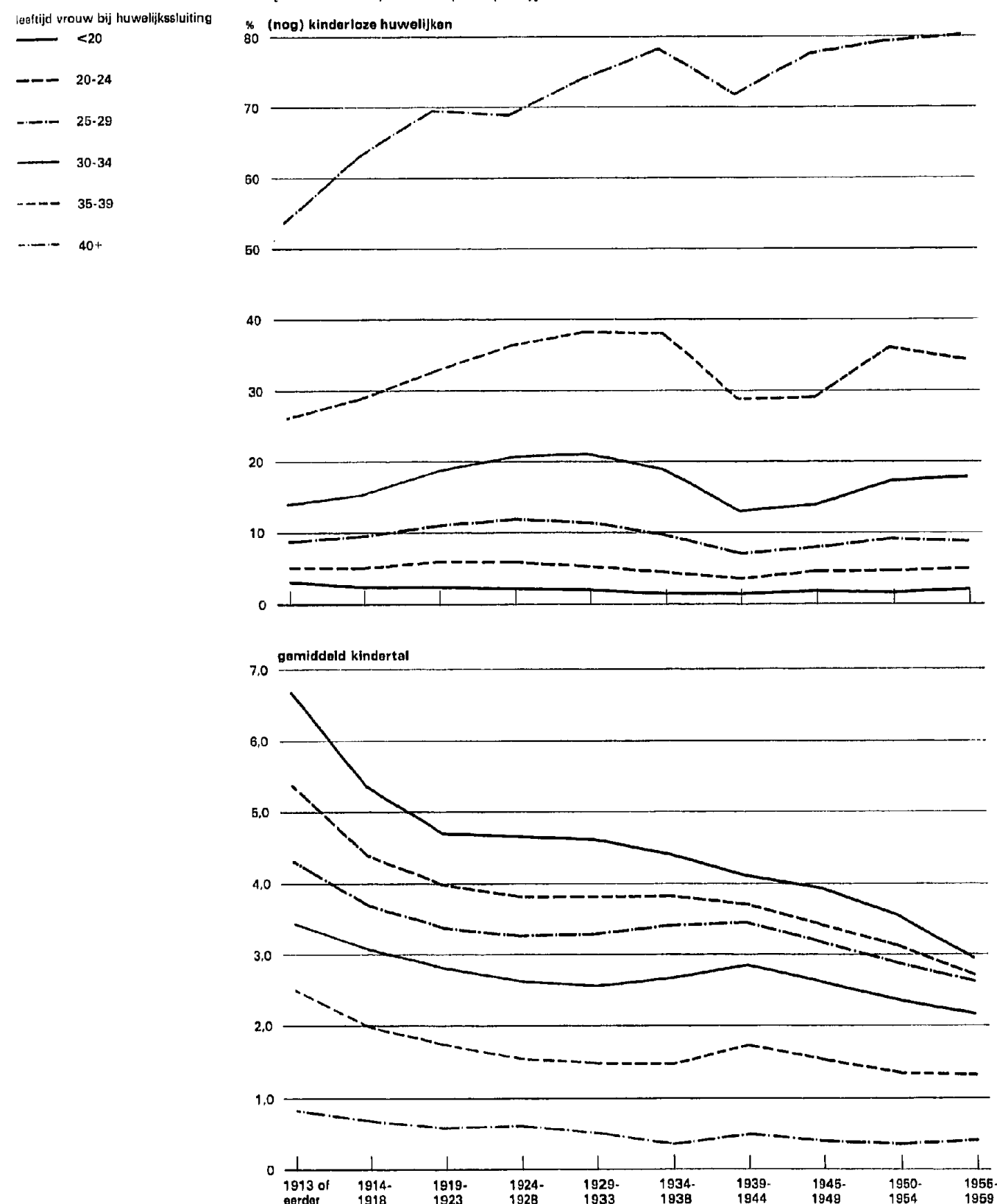
Periode van huwelijksluiting	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren			
	< 20	20-24	25-29	30-34
	Absoluut			
1945 - 1949	389	302	12	0
1950 - 1954	2 529 (124)	4 691 (36)	680	4
1955 - 1959	7 341 (956)	19 629 (481)	5 526 (43)	244
	In % van het totaal aantal levendgeborenen per 28-2-1971			
1945 - 1949	0,4	0,1	0,0	0,0
1950 - 1954	2,5	0,9	0,3	0,0
1955 - 1959	6,9	3,8	2,0	0,5

1) De geboorten na 1978 (tussen haakjes) zijn geschat en zijn begrepen in het daaraan voorafgaande totaal.

Gewezen moeten slotte nog worden op het feit dat, naarmate meer gedetailleerde gegevens over de vruchtbaarheid worden gepresenteerd, het aantal waarnemingen op basis waarvan uitspraken worden gedaan, afneemt. Ten opzichte van het in de steekproef gevonden aantal wordt de marge waarbinnen de uitkomsten voor de populatie als geheel liggen in dat geval relatief groter.

25) In feite ligt het aantal geboorten (= het aantal bevallingen ongeacht enkelvoudige of meervoudige bevallingen en ongeacht de daaruit levend- of doodgeborenen) 0,1 - 0,3% lager dan het wettig aantal levendgeborenen doch bij deze cijfers zijn ook geboorten inbegrepen van niet-eerste huwelijken (zie ook voetnoot 20). De schatting is gebaseerd op de veronderstelling dat na 31-12-1978 de in 1978 geconstateerde naar huwelijksduur onderscheiden cijfers onveranderd zijn gebleven.

17. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x10)]¹⁾

1) De gegevens over de periode 1913-1923 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1947; die over de perioden 1934-1938, 1929-1933 en 1924-1928 uit de volkstelling van 1960.

periode van huwelijksluiting C13. 17. 81

Tabel 29 en de daaruit afgeleide staat 37 hebben betrekking op de huwelijksvruchtbaarheid naar huwelijksleeftijd van de vrouw. In grafiek 17 zijn deze gegevens aangevuld met statistisch materiaal afkomstig uit de telling van 1947 voor huwelijken gesloten in 1913 of eerder, 1914 - 1918 en 1919 - 1923 terwijl voor de cohorten 1924 - 1928, 1929 - 1933 en 1934 - 1938 de uitkomsten van de telling van 1960 zijn gebruikt. Dit laatste is gebeurd omdat de in 1971 over deze cohorten verzamelde gegevens ten gevolge van de lange tijd verstreken sedert de sluiting van het huwelijk, meer aan selectie zijn blootgesteld dan de in 1960 verzamelde gegevens. Het commentaar beperkt zich tot het in de grafiek opgenomen materiaal.

Staat 37. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren						Totaal	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren						Totaal
	<20	20-24	25-29	30-34	35-39	40+		<20	20-24	25-29	30-34	35-39	40+	
	% (nog) kinderloze huwelijken							Gemiddeld kindertal						
1965 - 1969 ...	15,4	27,5	26,8	31,6	45,8	82,2	26,0	1,28	1,07	1,13	1,07	0,77	0,22	1,11
1960 - 1964 ...	2,9	6,0	9,0	18,9	37,3	78,7	7,7	2,29	2,16	2,16	1,85	1,17	0,31	2,14
1955 - 1959 ...	2,1	4,9	8,7	17,5	34,1	80,0	7,6	2,95	2,70	2,64	2,14	1,30	0,38	2,63
1950 - 1954 ...	1,6	4,7	9,1	17,0	35,9	79,2	8,2	3,55	3,12	2,86	2,34	1,33	0,33	2,95
1945 - 1949 ...	1,8	4,6	7,9	13,7	28,8	77,4	8,0	3,94	3,41	3,17	2,58	1,52	0,39	3,19
1939 - 1944 ...	1,4	3,6	7,1	12,7	28,5	71,5	6,3	4,14	3,71	3,45	2,83	1,72	0,48	3,52
1934 - 1938 ...	1,1	4,4	7,9	15,3	34,9	73,1	7,1	4,42	3,80	3,44	2,73	1,50	0,41	3,66
1929 - 1933 ...	1,7	5,0	9,4	18,2	29,4	69,5	6,8	4,55	3,85	3,34	2,54	1,78	0,96	3,60
1928 of eerder	1,7	4,4	9,0	15,1	19,1	44,2	5,9	4,87	4,06	3,45	2,77	1,95	2,18	3,93

Uit staat 37 en grafiek 17 blijkt enerzijds dat de huwelijksleeftijd van de vrouw ook in recente huwelijksgeneraties nog van invloed is op het gemiddeld kindertal en het percentage (nog) kinderloze huwelijken, anderzijds dat, waar het het gemiddeld kindertal betreft, de invloed van de huwelijksleeftijd duidelijk is afgenomen in de meer recente huwelijks-generaties.

Wat het eerste aspect betreft valt op te merken, dat naarmate de huwelijksleeftijd lager ligt, het gemiddeld kindertal hoger ligt en een kleiner deel van de huwelijken (nog) kinderloos is. Onder de in 1955 - 1959 gesloten huwelijken varieert het percentage (nog) kinderloze huwelijken van 2,1 (gehuwd vóór leeftijd 20) tot 80,0 (gehuwd na de 40ste verjaardag). Het gemiddeld kindertal in laatstgenoemde groep ligt (met 0,38) bijna 2,6 kind onder dat van de op jonger dan 20-jarige leeftijd gehuwde groep. Overigens ligt het gemiddeld kindertal en het percentage (nog) kinderloze huwelijken onder vrouwen gehuwd op 20 - 24 of 25 - 29-jarige leeftijd op een ongeveer gelijk niveau.

De ontwikkeling in de tijd (perioden van huwelijksluiting) wordt gekenmerkt door een sterke daling van het gemiddeld kindertal onder vrouwen gehuwd vóór het 20ste levensjaar terwijl ook op huwelijksleeftijd 20 - 24 jaar en 25 - 29 jaar nog een aanzienlijke daling van het gemiddeld kindertal te constateren valt. Het gemiddeld kindertal van de boven de 40-jarige leeftijd gehuwde vrouwen is in de loop der tijd in absolute zin slechts weinig afgenomen doch relatief gezien valt ook hier een duidelijke daling te constateren. Bij vrouwen gehuwd op of na de 30-jarige leeftijd doet zich een duidelijke stijging der huwelijksvruchtbaarheid voor onder hen die in de oorlogs-jaren een huwelijk hebben gesloten. Tezelfdertijd constateert men in deze huwelijkscohort een lager percentage kinderloze huwelijken. Het percentage (nog) kinderloze huwelijken is overigens in de loop der tijd weinig veranderd bij die huwelijken welke vóór het dertigste jaar zijn gesloten. Huwelijken gesloten op hogere leeftijden lijken een stijging van de kinderloosheid te hebben ervaren doch mogelijk speelt hierbij selectie een belangrijke rol in die zin dat in de oudste cohorten met name de huwelijken van vrouwen die op re-

latief jonge leeftijd zijn gehuwd (de groep met lagere percentages kinderloosheid) in stand zijn gebleven 26). Vermelding verdient ten slotte nog het verschil in huwelijksvruchtbaarheid onder de huwelijken gesloten in 1960 of later. Daarbij vallen met name de vóór het 20ste levensjaar gehuwde vrouwen op; van de in 1965 - 1969 gehuwde vrouwen bijvoorbeeld heeft reeds 84,6% op het tijdstip van de telling een kind tegenover minder dan 75% onder huwelijken gesloten op 20 - 24 of 25 - 29-jarige leeftijd. Een relatief groot deel van de op jonge leeftijd gesloten huwelijken is echter vermoedelijk gesloten omdat er een kind op komst was.

In tabel 30 zijn gegevens opgenomen over de vruchtbaarheid van bestaande eerste huwelijken in verband met de kerkelijke gezindte van de vrouw en de periode van sluiting van het huwelijk. In grafiek 18 zijn deze gegevens in bewerkte vorm gepresenteerd voor een vijftal kerkelijke gezindten resp. groepen van kerkelijke gezindten. Daarbij zijn wederom de gegevens over de huwelijksjaren vóór 1924 ontleend aan de telling van 1947, die van de perioden 1924 - 1928 tot en met 1934 - 1938 aan de telling van 1960.

De in grafiek 18 aangehouden indeling in vijf kerkelijke gezindten maakt duidelijk dat in de loop der jaren de verschillen in huwelijksvruchtbaarheid tussen de kerkelijke gezindten voor een groot deel zijn verdwenen; in huwelijksgeneratie 1955 - 1959 loopt het percentage (nog) kinderloze huwelijken en het gemiddeld kindertal van de vijf kerkelijke gezindten niet veel meer uiteen 27). De grote verschillen die in het gemiddeld kindertal steeds zichtbaar zijn geweest, zijn met name in de huwelijkscohorten 1939 - 1944 en 1945 - 1949 afgenomen. Tegelijkertijd veranderde de rangorde; niet langer hebben Rooms-Katholieken het hoogste kindertal maar Gereformeerden, terwijl de groep zonder kerkelijke gezindte vanaf huwelijksgeneratie 1919 - 1923 het laagste gemiddelde kindertal heeft.

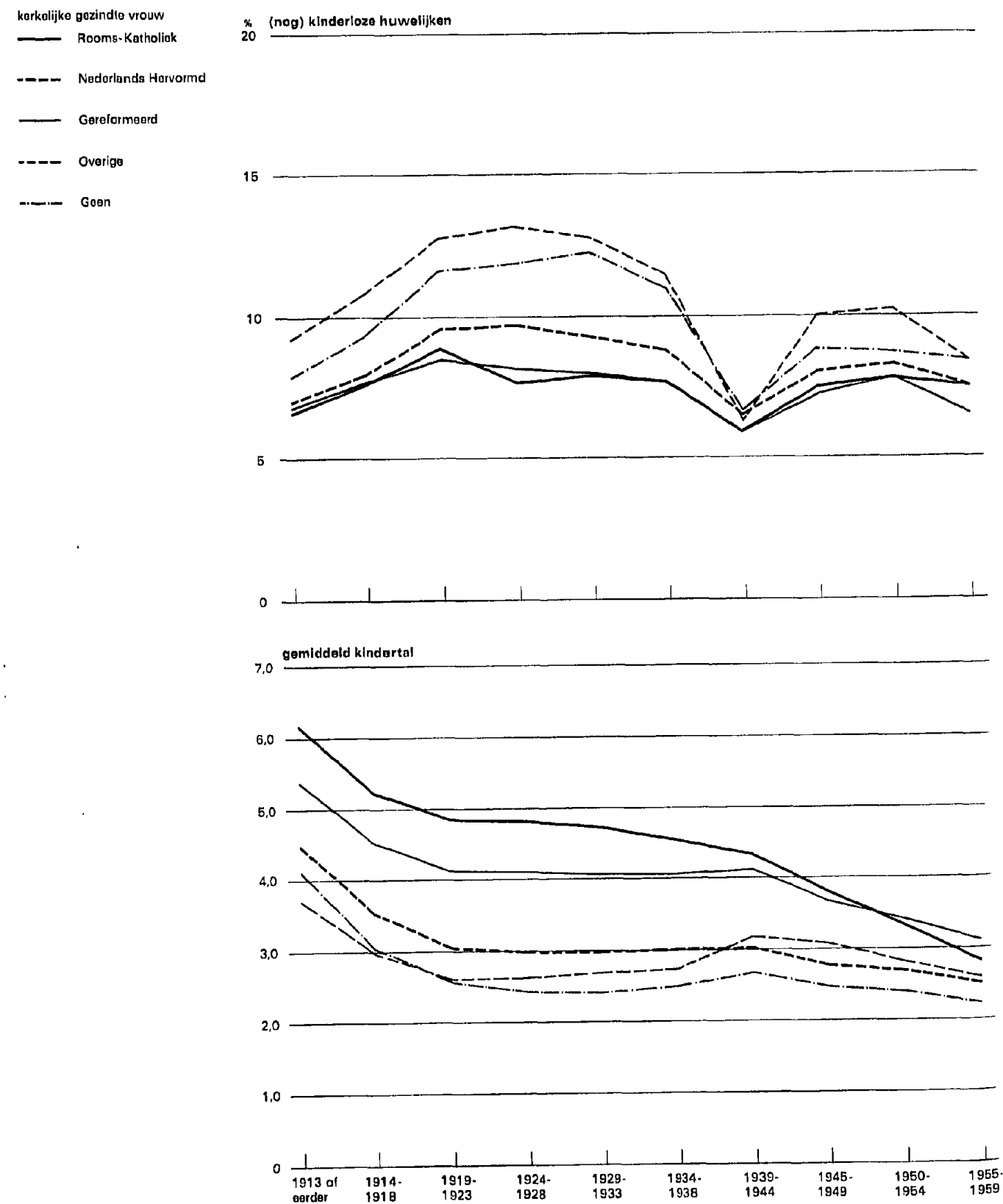
In huwelijksgeneratie 1913 of eerder ligt het gemiddeld kindertal van Rooms-Katholieke vrouwen (met 6,18) nog 2,47 boven dat der Overige kerkelijke gezindten, terwijl dit verschil in de vier daaropvolgende perioden van huwelijksluiting (maar nu ten opzichte van vrouwen zonder kerkelijke gezindte) boven 2,0 blijft. Vanaf 1939 - 1944 lopen beide groepen nog slechts 1,66 kind en in 1955 - 1959 nog slechts 0,58 kind uiteen. Gesteld kan worden dat de vermindering van de verschillen in huwelijksvruchtbaarheid tussen de kerkelijke gezindten met name tot stand is gekomen doordat a) bij Rooms-Katholieken in de cohorten 1919-1923 tot en met 1939 - 1944 het gemiddeld kindertal afnam terwijl het bij andere kerkelijke gezindten bijna onveranderd bleef, en b) in de cohort 1945 - 1949 en latere cohorten het gemiddeld kindertal van Gereformeerden en Rooms-Katholieken sterker afnam dan bij de andere kerkelijke gezindten. Opmerkelijk is dat de Overige kerkelijke gezindten vanaf huwelijksperiode 1939 - 1944 een hoger gemiddeld kindertal hebben dan Nederlands Hervormden.

Een afnemende betekenis van de kerkelijke gezindte constateren we ook bij het percentage huwelijken dat kinderloos is gebleven. Gereformeerden en Rooms-Katholieken die in de huwelijkscohorten 1934 - 1938 of eerder duidelijk lagere percentages kinderloze huwelijken

26) Een voorbeeld ter illustratie. Bij de telling van 1947 was, van de in de jaren 1919 - 1923 op 40-jarige of hogere leeftijd gesloten huwelijken nog 69,4% kinderloos; in 1960 telde dezelfde groep nog maar 61,6% kinderloze huwelijken, terwijl op beide tijdstippen de grens van de vruchtbare leeftijd reeds lang overschreden was.

27) De drie groepen Gereformeerden zijn in één groep samengebracht, evenals de beide categorieën zonder kerkelijke gezindte, terwijl de groep Overige bestaat uit de restgroep die noch Nederlands Hervormd, Gereformeerd, Rooms-Katholiek of zonder kerkelijke gezindte is.

18. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x10)]¹⁾

¹⁾ De gegevens over de periodes 1919-1923 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1947, die over de perioden 1934-1938, 1929-1933 en 1924-1928 uit de volkstelling van 1960. C13 18 81

kenden dan met name de groep Overige en zonder kerkelijke gezindte, bevinden zich in de daarop volgende huwelijkscohorten op een vergelijkbaar niveau als in de vóór-oorlogse cohorten doch de groepen Overige en zonder kerkelijke gezindte kennen nu een geringere mate van kinderloosheid. Vermeldenswaard is nog de situatie bij de huwelijken die gesloten zijn in de oorlogsjaren (1939 - 1944): verschillen tussen de kerkelijke gezindten blijken dan afwezig en een hoog percentage van alle in deze periode gesloten huwelijken heeft een kind voortgebracht.

De in staat 38 opgenomen gegevens, die betrekking hebben op de huwelijksvruchtbaarheid naar kerkelijke gezindte van de man leveren een beeld op dat bijna exact hetzelfde is als dat wat uit grafiek 18 volgt. Gelet op het hoge percentage bestaande eerste huwelijken waarin man en vrouw tot dezelfde kerkelijke gezindte behoren (men zie hiervoor hoofdstuk 3 van de voornaamste uitkomsten) is dit overigens ook niet verwonderlijk. Het gemiddeld kindertal per huwelijk van Rooms-Katholieke mannen wijkt dan ook maximaal 0,05 af van dat van Rooms-Katholieke vrouwen terwijl voor Nederlands Hervormden en Gereformeerden soortgelijke of lagere verschillen aangetroffen worden. Vergelikt men mannen zonder of met Overige kerkelijke gezindten met overeenkomstige vrouwen, dan wijkt het gemiddeld kindertal echter evenmin af: maximaal 0,15 respectievelijk 0,12.

Van meer betekenis is daarom het in staat 39 gegeven overzicht van de huwelijksvruchtbaarheid naar wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten op het moment van de telling. Uit staat 39 blijkt hoe groot de betekenis is van het al dan niet kerkelijk gemengd zijn van het huwelijk voor zowel het gemiddeld kindertal als het percentage (nog) kinderloze huwelijken. Terwijl in die huwelijken waarin man en vrouw op het moment van telling beiden Rooms-Katholiek zijn, het gemiddeld kindertal in de huwelijksgeneraties 1919 - 1923 tot en met 1950 - 1954 niet beneden 3,37 komt, constateert men voor huwelijken waarin slechts één van beide partners Rooms-Katholiek is geen hogere waarden van het gemiddeld kindertal dan 2,95. Het blijkt daarbij weinig uit te maken of de man dan wel de vrouw Rooms-Katholiek is. In beide gevallen ligt het gemiddeld kindertal lager dan bij de homogene huwelijken: in generaties gehuwd vóór 1939 1,97 - 2,24 kind, in generatie 1939 - 1944 1,47 kind en in generatie 1950 - 1954 nog 0,72 kind. Een duidelijk lagere vruchtbaarheid van de kerkelijk gemengde huwelijken treft men ook bij Gereformeerden aan en, maar dan in mindere mate, ook bij de Nederlands Hervormden en de Overige kerkelijke gezindten. Daarentegen maakt het voor het gemiddeld kindertal niet veel uit of van een bestaand huwelijk één dan wel beide partners niet tot een kerkelijke gezindte behoren. Ook het percentage (nog) kinderloze huwelijken ligt bij de, qua kerkelijke gezindte gemengde huwelijken, op een ander, hoger niveau, dan bij de kerkelijk niet-gemengde huwelijken.

Opmerkelijk is verder dat verschillen in vruchtbaarheid tussen gemengde en niet-gemengde huwelijken ook in de huwelijksgeneratie 1965 - 1969 nog duidelijk zichtbaar zijn; in vergelijking met qua kerkelijke gezindte homogene huwelijken is een groter deel van de in deze periode gesloten huwelijken die op de teldatum kerkelijk gemengd zijn, nog kinderloos terwijl het gemiddeld kindertal van deze groep lager is. Verwonderlijk is dit verschijnsel overigens niet; de intensiteit van de weerstand bij de kerken tegen kerkelijke gemengde

Staat 38. (Nop) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de man (1971: steekproef 1 op 10 (x 10): 1)

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte man				Kerkelijke gezindte vrouw				Totaal		
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeed	Overige	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeed	Overige			
1965 - 1969	26,4	25,5	19,9	27,3	29,3	26,0	1,12	1,14	1,27	1,06	1,11
1960 - 1964	7,9	7,4	5,9	9,6	8,3	7,7	2,19	2,13	2,50	2,12	2,14
1955 - 1959	7,4	7,6	6,2	8,2	8,6	7,6	2,81	2,53	3,13	2,62	2,63
1950 - 1954	7,9	8,1	7,8	9,3	8,9	8,2	3,34	2,71	3,42	2,83	2,85
1945 - 1949	7,3	7,9	7,0	10,2	9,0	8,0	3,83	2,81	3,69	3,17	3,19
1939 - 1944	5,7	6,6	5,9	6,2	6,8	6,3	4,56	3,06	4,11	3,26	3,52
1934 - 1938	7,5	8,8	7,7	11,2	11,1	8,8	4,36	3,01	4,07	3,73	3,82
1929 - 1933	7,6	9,4	8,2	12,5	12,2	9,4	4,75	3,00	4,06	2,72	3,54
1924 - 1928	7,7	9,6	8,1	12,9	11,9	9,5	4,85	3,00	4,10	2,76	3,56
1919 - 1923	7,0	8,2	7,1	11,3	10,4	8,3	5,09	3,20	4,24	2,77	3,75
1918 of eerder	5,5	6,0	5,9	8,4	6,9	6,2	5,87	4,14	5,66	3,50	4,53

1) De gegevens over de periode 1934-1938 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1960. Een meer verfijnde indeling naar kerkelijke gezindte van de man is noch in 1960 noch in 1971 beschikbaar.

Staat 39. (Nop) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten (1971: steekproef 1 op 10 (x 10): 1)

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte man				Kerkelijke gezindte vrouw				Totaal					
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeed	Overige	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeed	Overige						
1965 - 1969	26,0	31,0	30,9	21,9	30,6	29,4	18,7	31,3	33,7	30,1	29,0	30,1	31,8	26,0
1960 - 1964	7,7	10,5	10,7	6,8	11,4	10,0	5,8	8,9	10,5	10,5	7,8	10,2	10,3	7,7
1955 - 1959	7,3	10,1	11,8	7,2	11,0	9,6	5,8	13,3	17,0	8,0	8,2	10,8	10,4	7,6
1950 - 1954	7,6	15,1	10,5	7,5	11,3	12,3	7,5	15,3	12,7	8,6	12,4	10,6	10,9	8,2
1945 - 1949	7,3	11,7	10,9	7,7	9,9	10,2	6,8	11,0	13,3	8,6	16,3	10,4	10,2	8,0
1939 - 1944	5,7	6,4	6,4	6,4	8,7	7,7	5,7	9,9	8,7	5,4	11,0	7,6	6,4	6,3
1934 - 1938	7,3	13,7	14,3	8,4	14,3	13,0	7,7	14,3	13,2	10,3	14,7	12,3	12,4	8,8
1929 - 1933	7,4	13,0	15,9	8,9	15,0	13,5	7,7	17,3	12,9	11,4	16,3	13,1	13,4	9,4
1924 - 1928	7,4	14,7	15,3	9,2	15,0	14,2	7,8	14,0	13,6	11,7	16,8	15,1	13,9	9,5
1919 - 1923	6,9	11,5	14,7	7,9	12,9	11,1	7,0	9,5	10,7	10,5	13,8	12,2	11,2	8,3
1918 of eerder	5,3	8,1	9,4	5,9	8,5	8,8	5,7	8,3	11,2	7,4	11,2	8,1	8,0	6,2
1965 - 1969	1,13	0,99	0,98	1,17	0,99	0,99	1,30	0,98	0,97	1,10	1,01	0,98	0,98	1,11
1960 - 1964	2,20	1,94	1,92	2,17	1,95	1,93	2,53	2,01	2,00	2,15	2,02	1,91	1,87	2,14
1955 - 1959	2,83	2,27	2,34	2,96	2,27	2,26	3,16	2,36	2,35	2,62	2,37	2,23	2,15	2,63
1950 - 1954	3,37	2,36	2,65	2,74	2,43	2,43	3,45	2,48	2,45	2,92	2,42	2,39	2,48	2,95
1945 - 1949	3,86	2,79	2,84	3,83	2,60	2,49	3,73	2,77	2,47	3,35	2,46	2,46	2,52	3,19
1939 - 1944	4,41	2,94	2,94	3,03	2,77	2,69	4,17	2,65	2,71	3,21	2,79	2,66	2,80	3,52
1934 - 1938	4,62	2,65	2,65	3,05	2,84	2,53	4,13	2,76	2,40	3,00	2,89	2,48	2,56	3,52
1929 - 1933	4,82	2,78	2,67	3,04	2,55	2,47	4,13	2,77	2,25	2,85	2,41	2,50	2,48	3,54
1924 - 1928	4,92	2,62	2,68	3,04	2,57	2,44	4,16	2,82	2,16	2,82	2,42	2,49	2,50	3,56
1919 - 1923	5,17	2,95	2,89	3,23	2,80	2,61	4,30	3,07	2,33	3,21	2,33	2,65	2,77	3,75
1918 of eerder	5,96	3,93	3,74	4,17	3,67	3,38	5,12	4,09	2,84	4,42	3,05	3,56	3,51	4,83

1) De gegevens over de periode 1934-1938 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1960.

huwelijken liep in Nederland in de loop van de tijd in veel opzichten parallel met die tegen geboortebeperving. Men kan zich overigens afvragen in hoeverre de hier besproken cijfers zijn beïnvloed door (veranderingen in) de huwelijksleeftijd van de onderscheiden groepen. In tabel 34 zullen daarover enige cijfers worden gepresenteerd.

Bezie men de meer verfijnde indeling naar kerkelijke gezindte uit staat 40 dan kunnen enkele van de in het voorafgaande gedane uitspraken over de ontwikkeling van de vruchtbaarheid naar kerkelijke gezindte van de vrouw worden genuanceerd. Zo blijkt binnen de groep Gereformeerden met name onder de huwelijken gesloten in de jaren 1950 - 1954 of later een belangrijk verschil te bestaan in het gemiddeld kindertal per huwelijk tussen enerzijds vrouwen die behoren tot de Gereformeerde Kerken, anderzijds vrouwen behorende tot Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) of Overige Gereformeerden. Beide laatste groepen kennen reeds in huwelijksperiode 1939 - 1944 een met de Rooms-Katholieken vergelijkbaar kindertal. Binnen de groep Overige zijn Doopsgezinden, Remonstranten en Evangelisch-Luthers onder-scheiden van de Andere kerkelijke gezindten. Het blijkt dat met name de eerste drie groepen gekenmerkt worden door zowel een laag gemiddeld kindertal als door een hoog percentage kinderloosheid.

Gegevens uit de telling van 1947, betrekking hebbend op Evangelisch-Luthers, Doopsgezinden en Remonstranten enerzijds en Andere kerkelijke gezindten, anderzijds, tonen aan dat deze situatie zich ook reeds voordeed in de huwelijkscohorten 1924 - 1928, 1919 - 1923, 1914 - 1918 en 1913 of eerder (28). Doopsgezinden en Remonstranten te zamen hadden reeds vanaf de eerste onderscheiden huwelijksperiode een gemiddeld kindertal beneden 3,0, voor Evangelisch-Luthers doet dit verschijnsel zich vanaf cohort 1914 - 1918 voor en blijft het gemiddeld kindertal zelfs beneden 2,60. Vóór de periode 1939 - 1944 hebben deze beide groepen het laagste kindertal van alle kerkelijke gezindten.

De groep zonder kerkelijke gezindte is nader onderverdeeld in Humanisten en Overigen. Eerstgenoemde groep kent vanaf cohort 1939 - 1944 het laagste vruchtbaarheidsniveau van alle onderscheiden kerkelijke gezindten resp. levensbeschouwelijke groeperingen.

Tabel 31 bevat gegevens over het kindertal in verband met het onderwijsniveau van de vrouw en de periode van huwelijksluiting. Op basis van deze gegevens zijn staat 41 en grafiek 19 samengesteld.

De reeds eerder naar aanleiding van staat 34 geïndiceerde geringe invloed van het onderwijsniveau van de vrouw op het gemiddelde kindertal per huwelijk blijft, ook wanneer de situatie per periode van huwelijksluiting wordt gezien, bestaan. Vrouwen met een opleiding op basis niveau kennen vanaf huwelijksperiode 1928 of eerder de hoogste vruchtbaarheid doch het verschil ten opzichte van de overige niveaus is alleen in de oudste cohort meer dan 1,00 kind. Doordat de vruchtbaarheid van alle groepen laag opgeleide vrouwen in de loop van de tijd is afgenomen (dit geldt dus voor vrouwen met opleiding op basis, lager of uitgebreid lager niveau (beroepsopleiding)) zijn de onderlinge verschillen verminderd; van 1,89 in 1928 of eerder en 0,94 in 1929 - 1933 tot 0,35 in 1955 - 1959 (exclusief nog dagonderwijs volgenden). Bovendien zijn in deze laatste huwelijksperiode de geringste kindertallen te vinden bij relatief laag opgeleide vrouwen (opleiding op uitgebreid lager (algemeen) of lager niveau) en de hoogste kindertallen bij vrouwen met een opleiding op semi-hoger of hoger niveau. Nog sterker wordt dit zichtbaar in de nog niet voltooide

28) Bij de telling van 1947 was het gemiddeld kindertal in de cohorten gehuwd in of voor 1913, in 1914 - 1918, in 1919 - 1923 en 1924 - 1928 achtereenvolgens 3,43, 2,55, 2,13 en 1,97 voor Evangelisch-Luthers, 2,92, 2,44, 2,19 en 2,15 voor Doopsgezinden en Remonstranten te zamen, en 4,62, 3,64, 3,17 en 2,90 voor Andere kerkelijke gezindten.

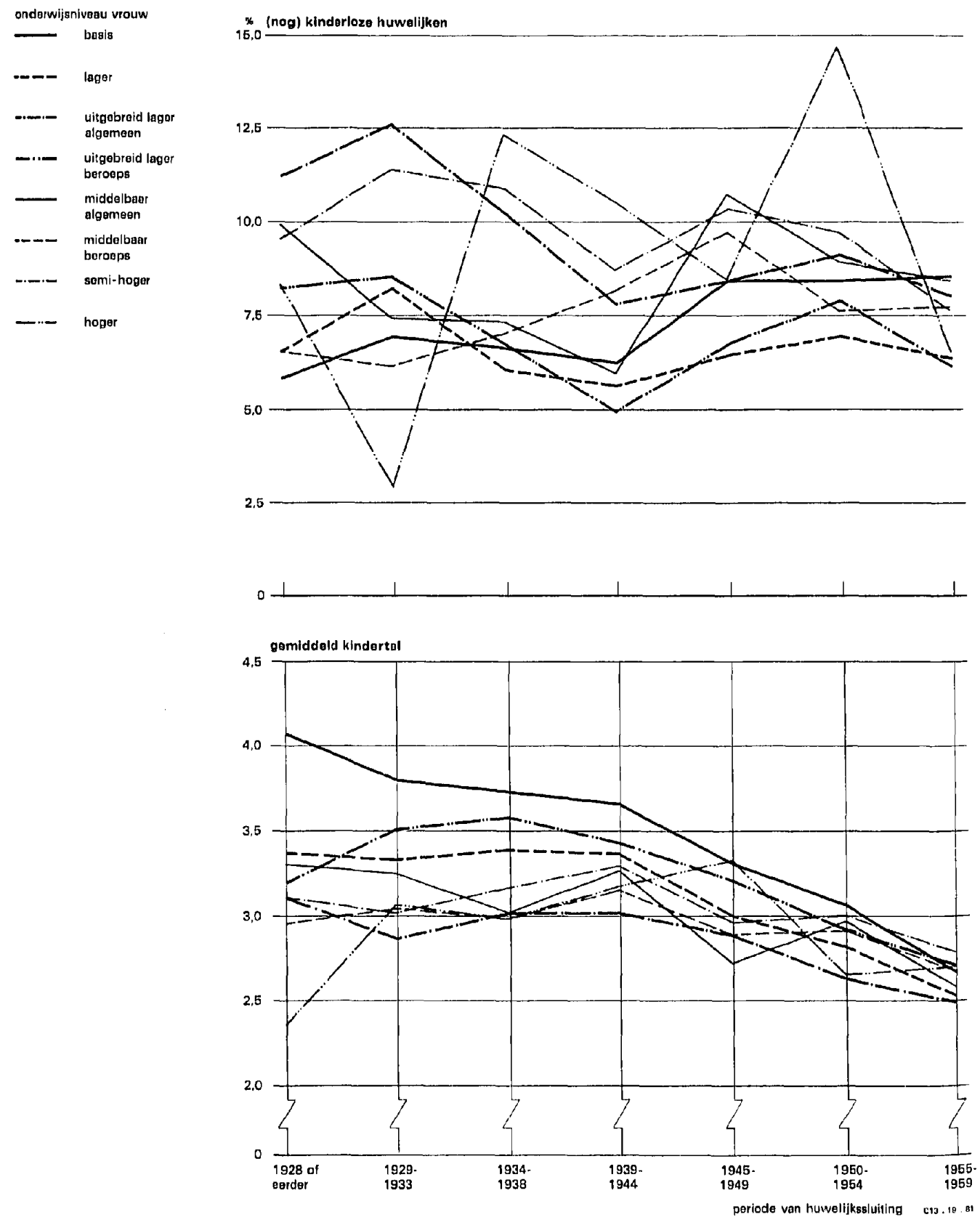
Staat 40. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijkssluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijkssluiting	Kerkelijke gezindte vrouw										Totaal	
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerde Kerken	Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	Overige Gereformeerden	Evangelisch-Luthers	Doopsgezind	Remonstrant	Geen		Overige	
									Humanisten	Andere		
	% (nog) kinderloze huwelijken											
1965 - 1969	26,6	23,5	21,0	15,1	16,8	29,4	19,8	24,3	27,0	34,7	29,4	26,0
1960 - 1964	7,9	7,3	6,0	7,7	7,3	9,9	14,0	8,6	9,4	6,8	8,1	7,7
1955 - 1959	7,5	7,5	6,7	4,6	6,2	7,5	10,0	7,7	8,4	13,0	8,4	7,6
1950 - 1954	7,8	8,3	8,0	7,2	7,0	24,0	8,8	12,0	8,2	9,5	8,7	8,2
1945 - 1949	7,5	8,0	7,0	8,5	6,8	14,0	11,1	7,1	9,4	18,8	8,7	8,0
1939 - 1944	5,9	6,5	5,9	4,5	7,0	7,6	6,7	5,4	6,0	9,1	6,6	6,3
1934 - 1938	5,8	7,5	5,4	2,8	7,0	11,0	8,6	8,1	6,1	8,3	8,0	6,8
1929 - 1933	5,4	7,9	6,0	5,8	6,0	15,1	11,6	14,8	6,3	10,0	8,5	7,1
1928 of eerder	5,0	6,0	5,3	6,2	5,4	7,4	10,1	15,5	7,4	8,0	6,6	5,9
	Gemiddeld kindertal											
1965 - 1969	1,12	1,14	1,24	1,40	1,42	1,03	1,18	1,18	1,07	1,00	1,00	1,11
1960 - 1964	2,18	2,13	2,40	2,76	2,76	1,93	2,23	2,02	2,14	1,93	1,94	2,14
1955 - 1959	2,80	2,51	2,99	3,58	3,50	2,38	2,35	2,68	2,66	2,06	2,23	2,63
1950 - 1954	3,34	2,69	3,27	3,90	3,76	2,11	2,66	2,56	2,96	2,25	2,39	2,95
1945 - 1949	3,80	2,78	3,59	3,97	3,88	2,19	2,45	2,66	3,45	1,96	2,48	3,19
1939 - 1944	4,33	3,03	4,04	4,29	4,29	2,60	2,91	3,07	3,36	2,47	2,68	3,52
1934 - 1938	4,60	3,11	4,07	4,53	4,35	2,36	2,58	2,26	3,29	2,43	2,63	3,60
1929 - 1933	4,79	3,13	4,15	4,23	4,87	2,26	2,52	1,97	3,35	2,35	2,65	3,66
1928 of eerder	5,18	3,49	4,38	4,41	4,71	2,63	2,62	2,01	3,61	2,61	2,92	3,93

Staat 41. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijkssluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijkssluiting	Onderwijsniveau vrouw										Totaal	
	Basis	Geen dagonderwijs volgend										Nog dag- onder- wijs volgend
		Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		niet-universitair	
			algemeen	beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	univer-sitair	niet-universitair	univer-sitair		
	% (nog) kinderloze huwelijken											
1965 - 1969	22,2	24,0	30,2	24,0	32,7	26,5	31,0	31,3	36,5	40,9	47,6	26,0
1960 - 1964	8,6	6,3	8,3	6,2	7,2	7,8	7,6	7,4	3,8	11,0	11,3	7,7
1955 - 1959	8,5	6,3	8,0	6,1	8,4	7,7	7,6	7,4	3,6	7,2	7,9	7,6
1950 - 1954	8,4	6,9	9,1	7,9	8,9	7,6	9,2	15,8	18,3	13,5	5,8	8,2
1945 - 1949	8,4	6,4	8,4	6,7	10,7	9,7	10,1	13,2	..	10,7	8,6	8,0
1939 - 1944	6,2	5,6	7,8	4,9	5,9	8,1	9,2	12,7	4,8	6,3
1934 - 1938	6,6	6,0	10,2	6,7	7,3	7,0	10,1	7,1	15,4	11,4	..	6,8
1929 - 1933	6,9	8,2	12,6	8,5	7,4	6,1	11,3	14,3	..	4,3	5,3	7,1
1928 of eerder	5,8	6,5	11,2	8,2	9,9	6,5	9,8	..	12,9	7,6	10,3	5,9
	Gemiddeld kindertal											
1965 - 1969	1,20	1,12	1,01	1,14	1,00	1,11	1,05	1,12	1,09	0,91	0,72	1,11
1960 - 1964	2,15	2,10	2,06	2,21	2,18	2,23	2,27	2,46	2,38	2,25	2,03	2,14
1955 - 1959	2,67	2,53	2,49	2,71	2,58	2,67	2,78	2,84	2,69	2,70	2,48	2,63
1950 - 1954	3,07	2,82	2,63	2,92	2,96	2,91	2,99	3,09	2,58	2,68	2,83	2,95
1945 - 1949	3,31	3,00	2,88	3,21	2,72	2,88	2,98	2,75	2,97	3,37	3,42	3,19
1939 - 1944	3,66	3,36	3,02	3,43	3,26	3,15	3,22	4,36	3,29	3,13	3,76	3,52
1934 - 1938	3,73	3,39	3,02	3,58	3,02	2,98	3,13	3,86	2,77	3,05	3,66	3,60
1929 - 1933	3,80	3,33	2,86	3,51	3,25	3,04	3,02	3,00	3,16	2,99	3,11	3,66
1928 of eerder	4,08	3,37	3,11	3,19	3,30	2,95	3,12	3,05	2,19	2,39	3,09	3,93

19. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x10)]

huwelijkscohort 1960 - 1964 terwijl cohort 1965 - 1969 meer in overeenstemming is met de traditionele rangorde naar opleidingsniveau. In de ontwikkeling van het percentage (nog) kinderloze huwelijken is geen duidelijke lijn herkenbaar; van periode op periode doen zich grote schommelingen voor met name bij de opleidingsniveaus waarop zich slechts geringe aantallen vrouwen bevinden. Ook moet men zich afvragen welke verandering in de hier beschreven situatie plaatsvindt wanneer naast de huwelijksperiode ook de huwelijksleeftijd in de beschouwing wordt betrokken. Dit zal in staat 43 gebeuren.

Staat 42 en grafiek 20 bevatten gegevens over het gemiddeld kindertal en het percentage (nog) kinderloze huwelijken onderscheiden naar sociale groep van de man en periode van huwelijksluiting. Deze gegevens zijn afkomstig uit tabel 32. Om een vergelijking met de uitkomsten van de telling van 1960 mogelijk te maken zijn de elf sociale groepen in grafiek 20 samengevoegd tot zes categorieën; de gegevens voor de cohorten 1934 - 1938 of eerder zijn daarbij weer ontleend aan de telling van 1960. Grafiek 20 beperkt zich wederom tot de voltooide huwelijkscohorten 29).

Het blijkt dat in de meest recente voltooide huwelijkscohorten nog verschillen in het gemiddeld kindertal (en, in mindere mate, in het percentage huwelijken zonder kinderen) bestaan, maar tevens wordt duidelijk dat deze verschillen in vergelijking met vroegere huwelijkscohorten zijn teruggelopen. Gedurende de gehele periode waarover gegevens beschikbaar zijn is het gemiddeld kindertal het hoogst bij die huwelijken waarvan de man in de landbouw werkzaam is. De zelfstandigen in de landbouw kennen daarbij steeds een hoger gemiddeld kindertal dan de landarbeiders, een situatie die ook in de huwelijkscohorten 1919 - 1923, 1914 - 1918 en 1913 of eerder al te observeren viel. Immers door zelfstandigen werden achtereenvolgens 4,75, 5,14 en 5,90 kinderen voortgebracht, door landarbeiders echter 4,56, 5,01 en 5,58. Het kindertal van arbeiders buiten de landbouw ligt steeds circa 1,0 kind lager dan het aantal van de zelfstandigen in de landbouw (ook nog in huwelijkscohort 1955 - 1959), terwijl zelfstandigen buiten de landbouw op een nog lager kindertal uitkomen 30).

Hoge employés ten slotte kennen met overige employés vanaf huwelijkscohort 1918 of eerder een relatief gering kindertal dat eerst in de huwelijkscohorten 1950 - 1954 en 1955 - 1959 door zelfstandigen en arbeiders buiten de landbouw wordt bereikt.

De ontwikkeling in de tijd wordt aldus beheerst door de eerst (tot en met generatie 1939 - 1944) geleidelijke, later sterke daling van het gemiddeld kindertal onder de zelfstandigen én arbeiders in de landbouw en door het eerst weinig veranderen én, na 1939 - 1944, eveneens sterk dalen van de vruchtbaarheid onder de employés en onder personen die als zelfstandige of arbeider werkzaam buiten de landbouw. Het geringer worden van de onderlinge verschillen tussen de sociale groepen blijkt uit het kleiner worden van de marge tussen overige employés en zelfstandigen in de landbouw: van 2,31 in de cohort gehuwd in 1918 of eerder tot 1,02 in huwelijkscohort 1955-1959.

29) Zes beroepsgroepen zijn onderscheiden te weten: 1) zelfstandigen in de landbouw, 2) overige zelfstandigen (in 1971 bestaande uit wetenschappelijke vrije beroepen en overige zelfstandigen buiten de landbouw (ongeacht het personeelsbestand) en in 1960 uit overige bedrijfshoofden (met of zonder personeel) en vrije beroepen), 3) hoge employés, 4) overige employés (in 1971 omvattende middelbare en lage employés, in 1960 overige employés (ongeacht het inkomen)), 5) landarbeiders en 6) overige arbeiders (in 1971 arbeiders buiten de landbouw (ongeacht inkomen), in 1960 overige arbeiders (ongeacht inkomen)).

30) In de cohorten 1919 - 1923, 1914 - 1918 en 1913 of eerder bereikt deze groep reeds een gemiddeld kindertal dat circa 1,2 kind lager ligt dan van zelfstandigen in de landbouw.

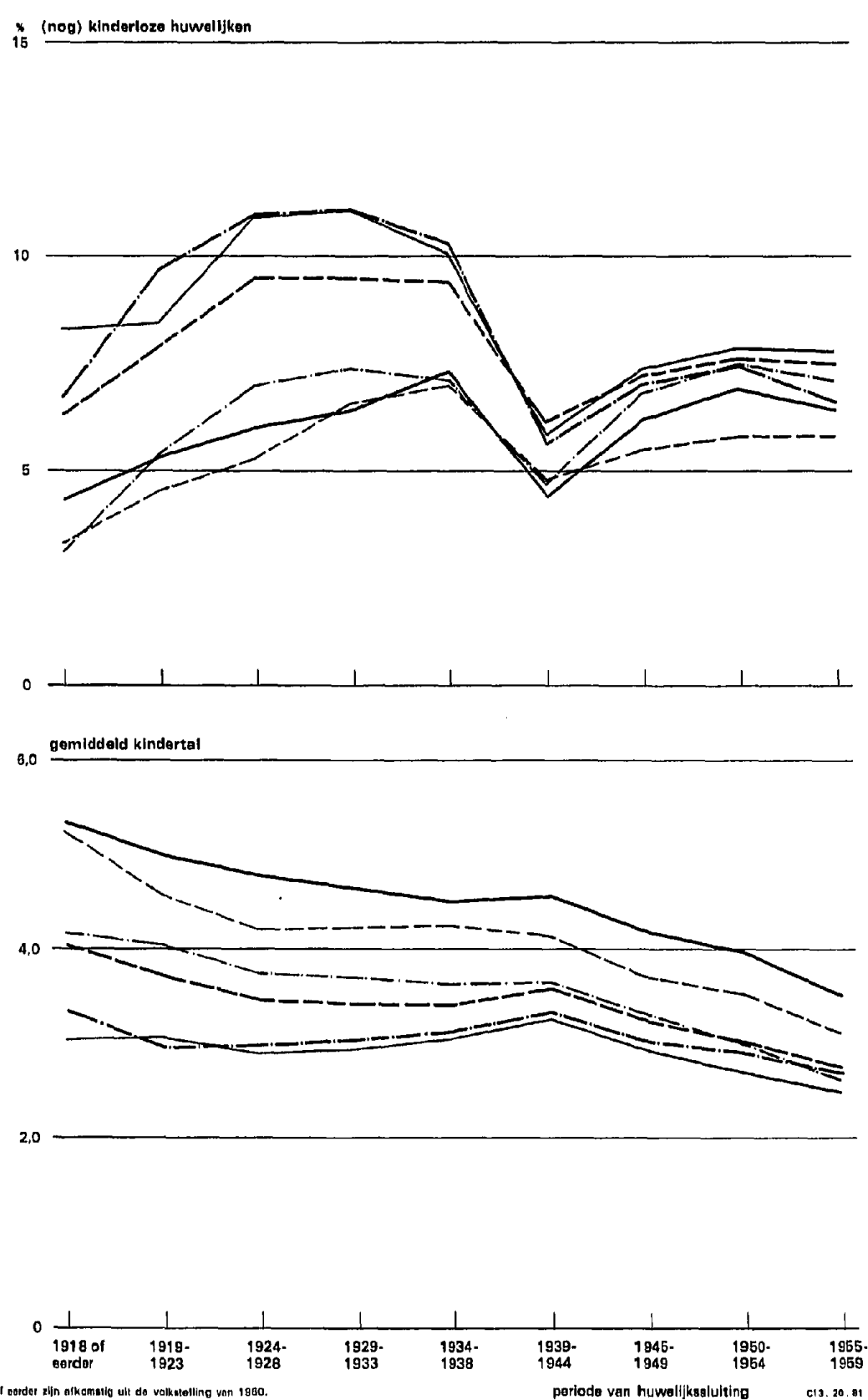
Staat 42. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep man											Totaal
	Zelfstandigen			Employés			Arbeiders			Per-sonen		
	niet in landbouw		in landbouw	hoge	middelbare	lage	bruto jaar-inkomen f 12 000 of meer	bruto jaar-inkomen minder dan f 12 000	land-ar-beiders	zon-der-be-roep	Per-sonen	
	10+ man perso- neel	< 10 man perso- neel										
1965 - 1969	19,9	18,9	22,4	16,2	26,2	27,2	32,3	22,3	24,8	19,7	48,3	26,0
1960 - 1964	8,0	3,0	7,7	6,4	6,5	7,1	8,8	6,7	8,2	7,1	26,6	7,7
1955 - 1959	6,6	5,1	7,8	6,4	6,6	7,3	8,9	6,3	7,8	5,8	23,5	7,6
1950 - 1954	6,3	4,9	8,0	6,9	7,4	7,7	8,3	6,7	8,0	5,8	25,2	8,2
1945 - 1949	11,8	6,7	7,0	6,2	7,0	7,1	8,1	5,9	7,4	5,5	20,7	8,0
1939 - 1944	5,0	4,5	6,3	4,4	5,6	5,6	6,0	4,4	4,8	4,8	12,1	6,3
1934 - 1938	11,9	4,7	6,1	4,6	7,7	5,9	5,1	4,4	4,6	2,7	10,5	6,8
1929 - 1933	5,6	2,9	4,8	3,9	7,0	4,9	6,3	5,7	4,0	2,1	8,6	7,1
1928 of eerder ...	8,7	2,7	6,0	3,9	6,1	4,1	6,9	4,2	2,9	..	6,0	5,9
Gemiddeld kindertal												
1965 - 1969	1,42	1,28	1,21	1,48	1,14	1,09	0,96	1,16	1,11	1,28	0,71	1,11
1960 - 1964	2,52	2,44	2,18	2,75	2,24	2,11	2,02	2,07	2,11	2,38	1,71	2,14
1955 - 1959	3,08	2,85	2,69	3,50	2,66	2,51	2,40	2,56	2,62	3,12	2,18	2,63
1950 - 1954	3,45	3,29	2,95	3,96	2,88	2,70	2,68	2,91	3,04	3,52	2,48	2,95
1945 - 1949	3,32	3,48	3,20	4,19	3,01	2,91	2,98	3,18	3,40	3,71	2,69	3,19
1939 - 1944	3,69	3,62	3,56	4,55	3,32	3,25	3,25	3,46	3,76	4,13	3,27	3,52
1934 - 1938	3,18	4,47	3,56	4,75	3,23	3,29	3,40	3,54	3,87	4,70	3,43	3,60
1929 - 1933	3,79	4,21	3,59	4,83	3,34	3,29	3,36	3,61	4,03	4,39	3,58	3,66
1928 of eerder ...	3,25	3,78	3,59	4,59	3,56	3,79	3,64	3,88	4,32	4,38	3,92	3,93

sociale groep man

- zelfstandigen in landbouw
- - - overige zelfstandigen
- hoge employé
- overige employé
- - - landarbeiders
- - - overige arbeiders

20. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)]¹⁾

¹⁾ De gegevens over de periode 1934-1938 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930.

Het percentage kinderloze huwelijken loopt tot en met huwelijkscohort 1934 - 1938 9,2 procentpunten uiteen doch de verschillen zijn in de latere huwelijkscohorten duidelijk verminderd. Ook de tijdens de Tweede Wereldoorlog gevormde huwelijkscohort telde in 1971 voor elke sociale groep een laag percentage kinderloze huwelijken. Zoals ook al in de vooroorlogse generaties komt ook in de na-oorlogse generaties kinderloosheid minder vaak voor onder hen die (als zelfstandige of arbeider) in de landbouw werkzaam zijn. Ook dit verschijnsel valt reeds te constateren in de huwelijkscohorten 1919 - 1923, 1914 - 1918 en 1913 of eerder.

De in staat 42 aangehouden sociale groep indeling maakt nog de volgende conclusies mogelijk:

- onder zelfstandigen buiten de landbouw kwam tot voor kort het hoogste gemiddelde kindertal en het laagste percentage kinderloze huwelijken voor onder hen die tien of meer man personeel in dienst hadden. Vanaf cohort 1950 - 1954 is de huwelijksvruchtbaarheid echter hoger onder wetenschappelijke vrije beroepen;
- de verschillen in huwelijksvruchtbaarheid tussen de middelbare en lage employés zijn uitermate gering. Beide groepen ontwikkelen zich qua gemiddeld kindertal in de tijd ongeveer parallel en dalen sneller dan de hoge employés. Het inkomen is bij de arbeiders buiten de landbouw een factor die duidelijk differentieert. Arbeiders met een bruto jaarinkomen van minder dan f 12 000 kennen in elke cohort een hoger gemiddeld kindertal, maar het verschil ten opzichte van arbeiders met een hoger inkomen neemt in de loop der jaren af tot het in cohort 1955 - 1959 bijna verdwenen is.

Wat de huwelijkscohorten 1960 - 1964 of later betreft dient erop gewezen te worden dat ook hier reeds verschillen in met name het gemiddeld kindertal zichtbaar worden; ook in deze cohorten worden wetenschappelijke vrije beroepen en in de landbouw werkzame personen door hogere kindertallen gekenmerkt. In hoeverre daarbij (evenals bij andere cohorten) verschillen in huwelijksleeftijd een rol spelen is niet duidelijk; in staat 44 zal echter voor een beperkt aantal sociale groepen de huwelijksleeftijd én de periode van huwelijksluiting in onderling verband met de huwelijksvruchtbaarheid worden gezien.

Paragraaf 5.4.1. overziende, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- in de loop van de tijd ondergaat het gemiddeld kindertal dat per huwelijk wordt voortgebracht steeds minder de invloed van de leeftijd waarop de vrouw het huwelijk heeft gesloten, van de kerkelijke gezindte waartoe de vrouw zich rekent, van het onderwijsniveau van de vrouw alsmede van de sociale groep van haar echtgenoot;
- ten aanzien van het percentage kinderloze huwelijken doet dit verschijnsel zich echter slechts duidelijk voor bij de sociale groep van de echtgenoot en de kerkelijke gezindte van de vrouw;
- in de meest recente "voltooid" huwelijksgeneratie (1955 - 1959) is nog steeds sprake van verschillen in gemiddeld kindertal tussen groepen vrouwen die onderscheiden zijn naar hun leeftijd bij huwelijksluiting, hun kerkelijke gezindte en de sociale groep van de echtgenoot. Gaat men uit van het verschil tussen de minimale en maximale waarden die worden aangetroffen dan blijkt dat het opleidingsniveau van de vrouw nog nauwelijks differentieert (0,35 kind) in vergelijking met de kenmerken huwelijksleeftijd (2,57), kerkelijke gezindte (1,52) en sociale groep (1,10);
- in overeenstemming met de situatie in het verleden is het te noemen dat in de cohort 1955 - 1959 de op jonge leeftijd gehuwden, de zelfstandigen in de landbouw en vrouwen behorend tot Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) het hoogste gemiddelde kindertal kennen;
- het percentage kinderloze huwelijken in cohort 1955 - 1959 loopt vooral voor de verschillende huwelijksleeftijden uiteendoch ook de verschillen tussen de uiterste waarden voor de kerkelijke gezindten (8,4 per 100) zijn aanzienlijk en duidelijk hoger dan die tussen de sociale groepen (3,8) of de onderwijsniveaus (4,9);

- de in de oorlogsjaren gehuwde echtparen worden in een groot aantal gevallen gekenmerkt door een relatief hoog gemiddeld kindertal en een relatief laag percentage kinderloze huwelijken. De na-oorlogse geboortegolf kwam voor deze generatie op een huwelijksduur waarop in die periode de huwelijksvruchtbaarheid zeer hoog was. Een goed beeld van de onderlinge sterkteverhoudingen van de invloed van deze variabelen is echter slechts mogelijk door voor combinaties van variabelen het verloop van het gemiddeld kindertal en het percentage kinderloze huwelijken na te gaan. Een poging daartoe wordt in paragraaf 5.4.2. ondernomen.

5.4.2. De vruchtbaarheid van de bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting

In de voorafgaande paragraaf is gebleken dat de vruchtbaarheid binnen het bestaande huwelijk afhankelijk is van de periode waarin het huwelijk is gesloten. Nagegaan is welke invloed deze factor heeft gehad op de vruchtbaarheid van de resp. naar leeftijd bij huwelijksluiting, de kerkelijke gezindte, het onderwijsniveau of de sociale groep onderverdeelde huwelijken. In aansluiting hierop zal thans worden ingegaan op de ontwikkeling van de vruchtbaarheid binnen een aantal zowel naar de periode van huwelijksluiting als naar de leeftijd bij huwelijksluiting onderverdeelde categorieën. Door voor verschillende sociale variabelen gelijktijdig de vruchtbaarheid te bezien kan tevens de relatieve betekenis worden bepaald van de variabelen kerkelijke gezindte, onderwijsniveau en sociale groep. Achtereenvolgens komt, onderscheiden naar periode van huwelijksluiting en naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, de betekenis voor de huwelijksvruchtbaarheid aan de orde van

- het leeftijdsverschil tussen de echtgenoten;
- de (wederzijdse) kerkelijke gezindte van de echtgenoten;
- het (wederzijds) onderwijsniveau van de echtgenoten;
- de kerkelijke gezindte van de vrouw in combinatie met haar onderwijsniveau;
- de kerkelijke gezindte van de vrouw in combinatie met de sociale groep van de man;
- het onderwijsniveau van de vrouw in combinatie met de sociale groep van de man.

Vanwege de omvang van het cijfermateriaal en teneinde een consistente serie tabellen te verkrijgen zijn in een aantal gevallen geen staten of grafieken vervaardigd. De tekst volgt voor die combinaties van variabelen dan ook de desbetreffende tabellen.

Anders dan in de voorafgaande paragrafen wordt in het navolgende de aandacht overwegend gericht op het gemiddeld aantal kinderen dat per huwelijk is voortgebracht. De gegevens over de mate waarin kinderloosheid voorkomt zijn echter wel steeds in de staten of tabellen opgenomen. Een verdere beperking is dat, hoewel bij de bestaande eerste huwelijken drie leeftijden van de vrouw bij huwelijksluiting onderscheiden zijn (< 25, 25 - 29 jaar en 30+ jaar), het commentaar vooral gericht is op de beide jongste categorieën. Dit houdt zowel verband met de grotere aantallen huwelijken waarom het hier gaat als met de geringere vertekening die door selectieve uitval bij deze huwelijksleeftijden optreedt. Eerstgenoemde factor leidt ertoe dat de uitkomsten voor deze groep huwelijken meer betrouwbaar zijn dan die van de oudste leeftijdsgroep bij huwelijksluiting. Dit neemt niet weg dat de betrouwbaarheidsmarge van de hier besproken uitkomsten in een aantal gevallen nog aanzienlijk kan zijn. De lezer zij hiervoor nogmaals verwezen naar Aanhangsel III. Voor de perioden van huwelijksluiting is dezelfde indeling gebruikt als in de voorgaande paragrafen, met uitzondering van de in 1938 of eerder gesloten huwelijken welke hier in veel gevallen zijn samengevoegd tot één categorie. Het commentaar op de uitkomsten is veelal beperkt gebleven tot de voltooid huwelijkscohorten; in de staten en tabellen zijn echter ook de gegevens over de generaties 1960-1964

en 1965 - 1969 opgenomen. Opgemerkt moet tevens worden dat, zowel terwille van de vergelijkbaarheid met de uitkomsten van de telling van 1960 als om een voldoende groot aantal waarnemingen te krijgen, de gehanteerde onderverdeling naar onderwijsniveau en naar sociale groep minder verfijnd is dan in de voorgaande paragrafen veelal het geval was.

Tabel 33 heeft betrekking op de invloed van het leeftijdsverschil van de echtgenoten op het gemiddeld kindertal en het percentage kinderloze huwelijken. Over het geheel genomen blijkt de betekenis althans voor het gemiddeld kindertal gering te zijn. De verschillen tussen de, steeds variërende, groepen met het hoogste resp. laagste kindertal zijn gering en liggen tussen 0,10 en 0,83 kind. Bij de vrouwen die op 25 - 29-jarige leeftijd zijn gehuwd zijn de verschillen geringer (0,10 - 0,36 kind) en is evenmin sprake van een duidelijke lijn. Wel hebben mannen die 10 of meer jaar ouder zijn dan hun echtgenote in de huwelijkscohorten 1945 - 1949 of later steeds het laagste kindertal.

Tabel 34 geeft per periode van huwelijkssluiting en per huwelijksleeftijd van de vrouw een overzicht van het percentage (nog) kinderloze huwelijken en het gemiddeld kindertal per huwelijk naar kerkelijke gezindte van de vrouw in combinatie met de kerkelijke gezindte van de man. De gegevens voor het gemiddeld kindertal zijn aangevuld met materiaal uit de telling van 1960 dat betrekking heeft op de huwelijksgeneraties 1934 - 1938 en 1929 - 1933 of eerder.

Ziet men voor een moment af van de gecombineerde invloed van de kerkelijke gezindte van man en vrouw en beperkt men zich tot de langere reeks van gegevens met betrekking tot de huwelijksvruchtbaarheid uitsluitend naar kerkelijke gezindte van de vrouw dan blijkt een grote mate van overeenstemming met het in grafiek 18 geschetste beeld: in de loop der (huwelijks-)jaren is het verschil in gemiddeld kindertal tussen de kerkelijke gezindten voor elke huwelijksleeftijd afgenomen. Wel brengt de onderverdeling der huwelijken naar huwelijksleeftijd van de vrouw een aantal nieuwe feiten aan het licht:

- het gemiddeld kindertal van Rooms-Katholieke vrouwen, dat tot en met de huwelijksgeneratie 1939 - 1944 hoger lag dan van enige andere kerkelijke gezindte, daalt onder dat van de Gereformeerden, doch doet dit per huwelijksleeftijd op een ander tijdstip. Bij de huwelijken gesloten vóór de 25-jarige leeftijd gebeurt dit al in cohort 1945 - 1949, bij de vrouwen, gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd, pas in cohort 1955 - 1959, terwijl deze plaatswisseling bij de huwelijksleeftijd 30 jaar of ouder pas in cohort 1960 - 1964 optreedt;
- vrouwen zonder kerkelijke gezindte hebben vergeleken met Rooms-Katholieken en Gereformeerden veel minder kinderen voortgebracht. Het verschil tussen deze meest uiteenlopende groepen varieert echter al naar gelang de huwelijksleeftijd van de vrouw. Het is het grootste bij de vrouwen die op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwd zijn en het geringste bij de vrouwen gehuwd op leeftijd 30 jaar of hoger;
- de invloed van de huwelijksleeftijd van de vrouw op haar gemiddeld kindertal is bij Rooms-Katholieken veel geringer dan bij vrouwen die tot enige andere kerkelijke gezindte behoren. De op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwde vrouwen welke hun huwelijk hebben gesloten in de perioden 1919 - 1923 tot en met 1950 - 1954 en die zich rekenen tot de Rooms-Katholieke kerk, hebben in vergelijking met vrouwen die gehuwd zijn op een leeftijd beneden 25 jaar, gemiddeld 0,09 - 0,48 kinderen minder voortgebracht; bij de vrouwen die niet Rooms-Katholiek zijn ligt het kindertal van de op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwde vrouwen echter 0,59 - 1,09 beneden dat van de jongste leeftijdsgroep bij huwelijkssluiting.

Beperkt men zich tot de in 1971 verzamelde gegevens over de kerkelijke gezindte van man en vrouw dan blijkt dat het gemiddelde kindertal per huwelijk van vrouwen van een bepaalde kerkelijke gezindte

nauwelijks afwijkt van dat van mannen met de betreffende kerkelijke gezindte. De hoogste vruchtbaarheid wordt bij elke kerkelijke gezindte bijna steeds aangetroffen waar man en vrouw zich tot dezelfde kerkelijke gezindte rekenen; alleen waar beide partners tot de groep Geen kerkelijke gezindte behoren, gaat deze regel niet op. In dit geval is namelijk het vruchtbaarheidsniveau hoger wanneer de man, of, in sterkere mate, de vrouw wel tot een bepaalde kerkelijke gezindte wenst te worden gerekend.

Het laagste kindertal wordt bij Rooms-Katholieken veelal aangetroffen onder die echtparen waarvan de man wel, de vrouw niet Rooms-Katholiek is. In vergelijking met de niet-gemengd Rooms-Katholieke huwelijken zijn in de jongste leeftijdsgroep bij huwelijkssluiting in cohort 1938 of eerder 2,09 kinderen minder voortgebracht, en in de daaropvolgende cohorten 1,33, 1,01, 0,80 en 0,45. Nog grotere verschillen constateert men bij vrouwen gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd. Wanneer de man niet, de vrouw daarentegen wel Rooms-Katholiek is, verschuift de vruchtbaarheid meer naar het niveau van die van het niet-gemengde huwelijk. De verschillen ten opzichte van eerstgenoemde groep gemengde huwelijken zijn echter gering van omvang. Men kan dan ook niet concluderen dat de kerkelijke gezindte van de vrouw afzonderlijk beter aansluit bij het vruchtbaarheidsniveau van de niet-gemengde huwelijken van de desbetreffende kerkelijke gezindte dan de kerkelijke gezindte van de man afzonderlijk.

Bij Gereformeerden constateren we eveneens dat de vruchtbaarheid het laagst is waar de man wel en de vrouw niet Gereformeerd is. Ook hier ligt het gemiddeld kindertal van Gereformeerde vrouwen gehuwd met niet Gereformeerde mannen niet veel hoger dan dat van Gereformeerde mannen gehuwd met niet Gereformeerde vrouwen. Beide groepen hebben echter in de oudste huwelijkscohorten (met name geldt dit de op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwde vrouwen) beduidend minder kinderen voortgebracht dan de niet-gemengde Gereformeerde huwelijken. Bij Nederlands Hervormden en Overige kerkelijke gezindten wordt met grotere regelmaat het laagste gemiddeld kindertal daar aangetroffen waar de man niet, de vrouw wel tot de desbetreffende kerkelijke gezindte behoort. De verschillen in kindertal ten opzichte van de niet-gemengde huwelijken zijn hier geringer; een aanzienlijk deel van de huwelijkspartners die in tegenstelling tot hun echtgenotes niet Nederlands Hervormd zijn resp. niet tot de Overige kerkelijke gezindten behoren, rekent zich namelijk tot kerkelijke gezindten met een van oorsprong hoger vruchtbaarheidsniveau dan de Nederlands Hervormden of de Overige kerkelijke gezindten.

Ook bij de huwelijken waarin één of beide partners tot de groep zonder kerkelijke gezindte behoort, heeft het al of niet gemengd zijn van het huwelijk minder betekenis. Bij de vrouwen gehuwd vóór de 25-jarige leeftijd liggen de maximale verschillen tussen het kindertal van gemengde en niet-gemengde huwelijken tussen 0,04 en 0,34. Bij Rooms-Katholieken en Gereformeerden echter betref dit waarden van 0,13 - 2,09 resp. 0,31 - 1,46. De vergelijkbare cijfers voor Nederlands Hervormden en Overigen zijn 0,20 - 0,62 resp. 0,11 - 1,04. Nog sterkere verschillen vindt men bij huwelijken waarvan de vrouw gehuwd is op 25 - 29-jarige leeftijd; terwijl het gemiddeld kindertal van niet-gemengde Rooms-Katholieken en van niet-gemengde Gereformeerde huwelijken resp. 0,31 - 2,67 en 0,53 - 1,61 hoger ligt dan van huwelijken waarin slechts één van beide echtgenoten Rooms-Katholiek dan wel Gereformeerd is, bedraagt dit verschil bij Nederlands Hervormden 0,26 tot 0,50, bij Overige kerkelijke gezindten 0,08 tot 0,68 en bij Geen kerkelijke gezindte 0,07 tot 0,26.

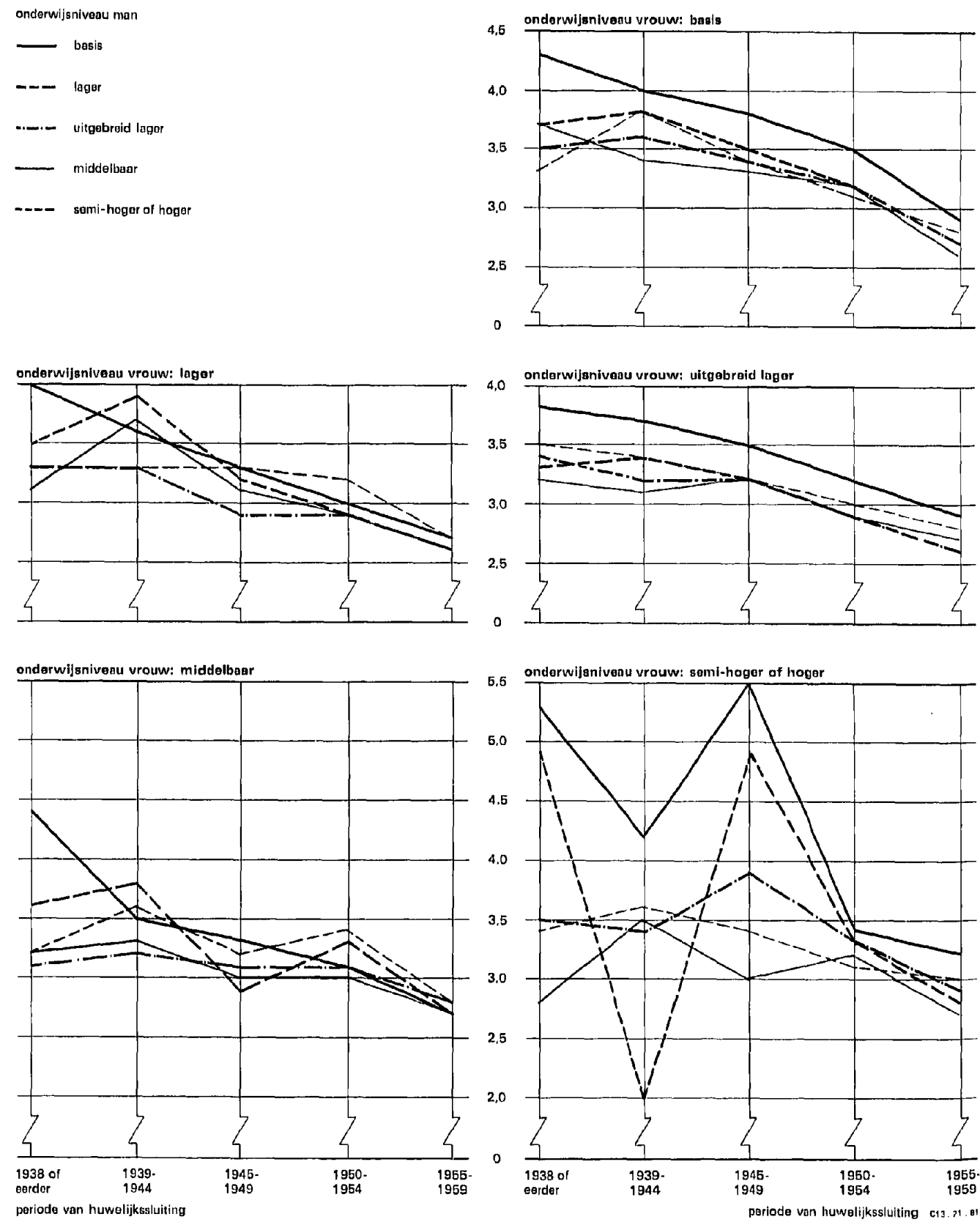
In tabel 35 is het gemiddeld kindertal per huwelijk en het percentage (nog) kinderloze huwelijken in verband gebracht met het onderwijsniveau van de man en van de vrouw. Voor die vrouwen welke gehuwd zijn beneden de 25-jarige leeftijd zijn cijfers met betrekking tot het gemiddeld kindertal bovendien vermeld in de grafieken 21 en 22. Allereerst geeft staat 43 echter een overzicht van de betekenis die

Staat 43. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

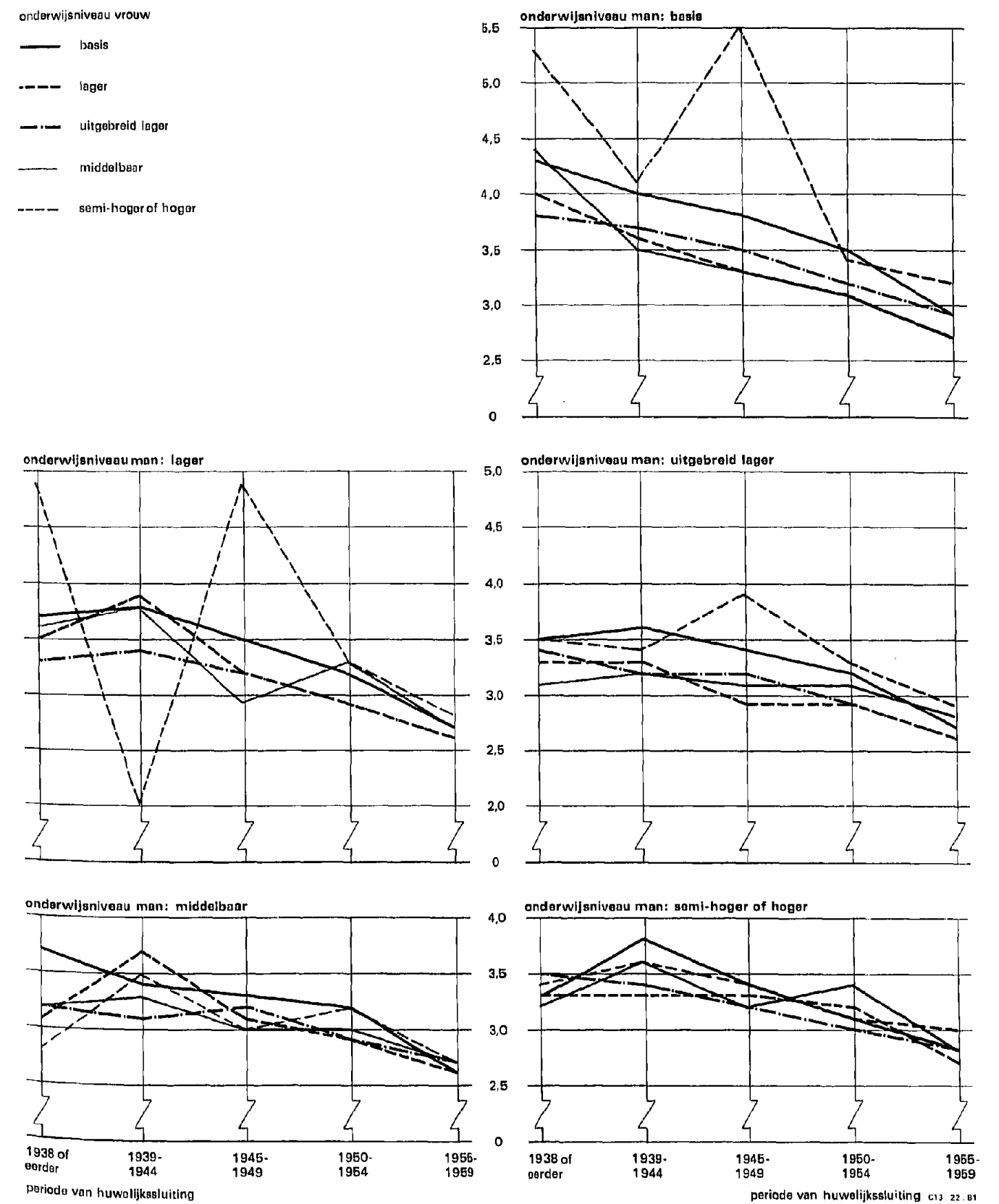
Periode van huwelijksluiting	Onderwijsniveau vrouw				Totaal	Onderwijsniveau vrouw				Totaal				
	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar		Semi-hoger	Hoger	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar	Semi-hoger	Hoger	
% (nog) kinderloze huwelijken														
Gemiddeld kindertal														
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting < 25 jaar														
1965 - 1969	19,3	23,4	25,8	28,1	32,5	36,0	25,0	1,24	1,13	1,09	1,07	1,03	1,04	1,11
1960 - 1964	5,1	5,0	5,4	5,3	4,8	8,2	5,4	2,25	2,14	2,18	2,26	2,34	2,08	2,19
1955 - 1959	4,4	4,3	4,4	4,6	2,9	0,0	4,4	2,83	2,62	2,69	2,76	2,91	2,76	2,74
1950 - 1954	4,1	4,9	4,8	4,1	3,7	0,0	4,2	3,36	2,96	2,93	3,20	3,30	3,24	3,18
1945 - 1949	4,2	4,9	4,3	5,1	4,3	9,9	4,2	3,64	3,15	3,24	3,13	3,48	2,98	3,49
1939 - 1944	3,3	3,4	3,4	3,0	3,7	0,0	3,2	3,93	3,52	3,38	3,45	3,76	3,81	3,77
1938 of eerder ..	4,0	4,9	6,8	4,9	5,9	6,0	4,1	4,18	3,53	3,47	3,47	3,48	2,57	4,04
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting 25 - 29 jaar														
1965 - 1969	24,0	26,7	25,1	24,0	29,1	38,8	26,8	1,20	1,09	1,15	1,19	1,08	0,97	1,13
1960 - 1964	9,9	10,0	8,1	8,3	6,6	5,9	9,0	2,13	1,95	2,19	2,26	2,32	2,48	2,16
1955 - 1959	9,6	8,9	8,4	7,1	7,8	9,7	8,7	2,65	2,39	2,65	2,75	2,86	2,68	2,64
1950 - 1954	9,3	8,8	10,1	7,6	5,3	13,0	9,1	2,94	2,67	2,77	2,90	3,20	2,80	2,86
1945 - 1949	8,0	6,2	8,6	9,4	7,1	9,5	7,9	3,29	2,94	3,05	2,89	3,20	3,73	3,17
1939 - 1944	6,8	8,2	7,0	8,9	7,8	13,1	7,1	3,60	3,21	3,26	3,19	3,25	3,23	3,45
1938 of eerder ..	8,6	7,2	11,4	8,7	10,8	4,3	8,7	3,56	3,27	3,00	2,77	3,08	3,35	3,42
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting 30+ jaar														
1965 - 1969	46,3	42,1	42,8	38,0	28,2	52,9	42,7	0,81	0,85	0,89	0,95	1,12	0,71	0,87
1960 - 1964	31,0	29,6	27,4	24,4	26,7	23,0	29,7	1,44	1,41	1,66	1,77	1,74	2,00	1,53
1955 - 1959	30,1	24,2	23,5	24,2	22,6	6,1	26,8	1,76	1,82	1,88	1,89	2,10	2,67	1,81
1950 - 1954	27,8	22,3	25,9	21,5	30,2	25,0	26,7	1,93	1,92	2,03	2,05	2,01	2,09	1,95
1945 - 1949	23,8	15,4	19,8	28,1	20,0	6,1	22,7	2,21	2,33	2,29	1,79	2,20	2,71	2,15
1939 - 1944	17,9	12,5	21,3	18,6	19,7	11,1	18,5	2,61	2,62	2,39	2,23	2,58	2,11	2,51
1938 of eerder ..	19,0	21,5	21,1	14,5	20,0	25,7	19,2	2,56	2,48	2,43	2,43	2,15	1,55	2,51

het onderwijsniveau van de vrouw, los van het onderwijsniveau van de man, voor de vruchtbaarheid van het huwelijk heeft gehad. In afwijking van de in staat 41 vermelde gegevens is nu ook de huwelijksleeftijd van de vrouw onderscheiden en is zowel voor de periode van huwelijksluiting als voor het onderwijsniveau van een meer gecompliceerde indeling uitgegaan. Opnieuw blijkt de invloed van het onderwijsniveau, in vergelijking met bijvoorbeeld die van de kerkelijke gezindte, relatief gering. Voor vrouwen gehuwd beneden de 25-jarige leeftijd geldt weliswaar dat vrouwen met een opleiding op basis niveau in huwelijkscohort 1938 of eerder 1,61 kind meer hebben voortgebracht dan de hoog opgeleide vrouwen, doch zowel het uiterst geringe aantal waarom het bij deze laatste categorie gaat, als wel de geringe afwijking tussen het kindertal van de vrouwen met basisopleiding en de overige vrouwen gevoegd bij de geringe verschillen in vruchtbaarheid die in de overige huwelijkscohorten worden aange troffen, maken dat dit cijfer van weinig betekenis te achten valt. In de cohorten 1939 - 1944 tot en met 1965 - 1969 blijven de onderlinge verschillen in kindertal beperkt tot waarden van 0,21 tot 0,66 kind. Vrouwen met een opleiding op basis niveau hebben steeds hoge kindertallen, evenals, maar minder vaak, de semi-hoog opgeleide vrouwen, terwijl de hoog opgeleide vrouwen en vrouwen met een opleiding op lager niveau gemiddeld geringere aantallen kinderen voortbrachten. Bij de op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwden treffen we een zelfde beeld aan: het hoogste kindertal bijna voortdurend bij vrouwen met basis niveau en, iets minder vaak, bij semi-hoog en hoog opgeleide vrouwen, terwijl vrouwen met een opleiding op lager niveau met name in de oudere cohorten minder kinderen hebben voortgebracht dan andere groepen vrouwen. Overigens zijn ook hierde onderlinge verschillen gering: zij variëren van 0,84 tot 0,23 kind. De grafieken 21 en 22 hebben betrekking op de invloed van het wederzijdse opleidingsniveau van man en vrouw op het gemiddeld kindertal van de vóór het 25ste levensjaar gehuwde vrouwen. Uit de twee grafieken blijkt dat noch het onderwijsniveau van de man, noch het onderwijsniveau van de vrouw een grote invloed heeft op het vruchtbaarheidsniveau in de hier in beschouwing genomen perioden van huwelijksluiting. Afgezien van fluctuaties die optreden ten gevolge van geringe aantallen waarnemingen (hierbij zijn steeds die vrouwen betrokken die een semi-hoger of hoog opleidingsniveau hebben) varieert, per opleidingsniveau van de man, het kindertal slechts weinig al naar gelang de opleiding van de vrouw, en omgekeerd, per opleidingsniveau van de vrouw heeft de opleiding van de man bijna geen enkele betekenis voor het kindertal. Gaat men uit van het opleidingsniveau van de man dan worden bijna voortdurend de hoogste kindertallen aangetroffen in die huwelijken waarvan de echtgenotes een opleiding op semi-hoger of hoog niveau dan wel op basis niveau hebben voltooid (hetzelfde geldt voor de groep gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd) en de laagste kindertallen onder vrouwen met een opleiding op lager niveau. Er is over het geheel echter sprake van weinig systematische verschillen en wanneer men afziet van exceptionele waarden die in sommige perioden van huwelijksluiting aangetroffen worden bij de vrouwen met een opleiding op basis of lager niveau, komen de verschillen in kindertal niet uit boven 1,00. Gaat men uit van het opleidingsniveau van de vrouw en beziet men per niveau het effect van de opleiding van de man dan blijkt dat het hoogste kindertal veelal wordt aangetroffen onder vrouwen die gehuwd zijn met een man met een opleiding op basis niveau. Het laagste kindertal wordt relatief vaak gevonden onder vrouwen gehuwd met mannen met een opleiding op uitgebreid lager of middelbaar niveau. Ook deze trend wordt bevestigd wanneer men de cijfers voor de leeftijdsgroep 25 - 29 jaar als uitgangspunt neemt. Men kan dus stellen dat zowel het opleidingsniveau van de vrouw als dat van de man een, zij het geringe, invloed uitoefenen op het gemiddeld kindertal.

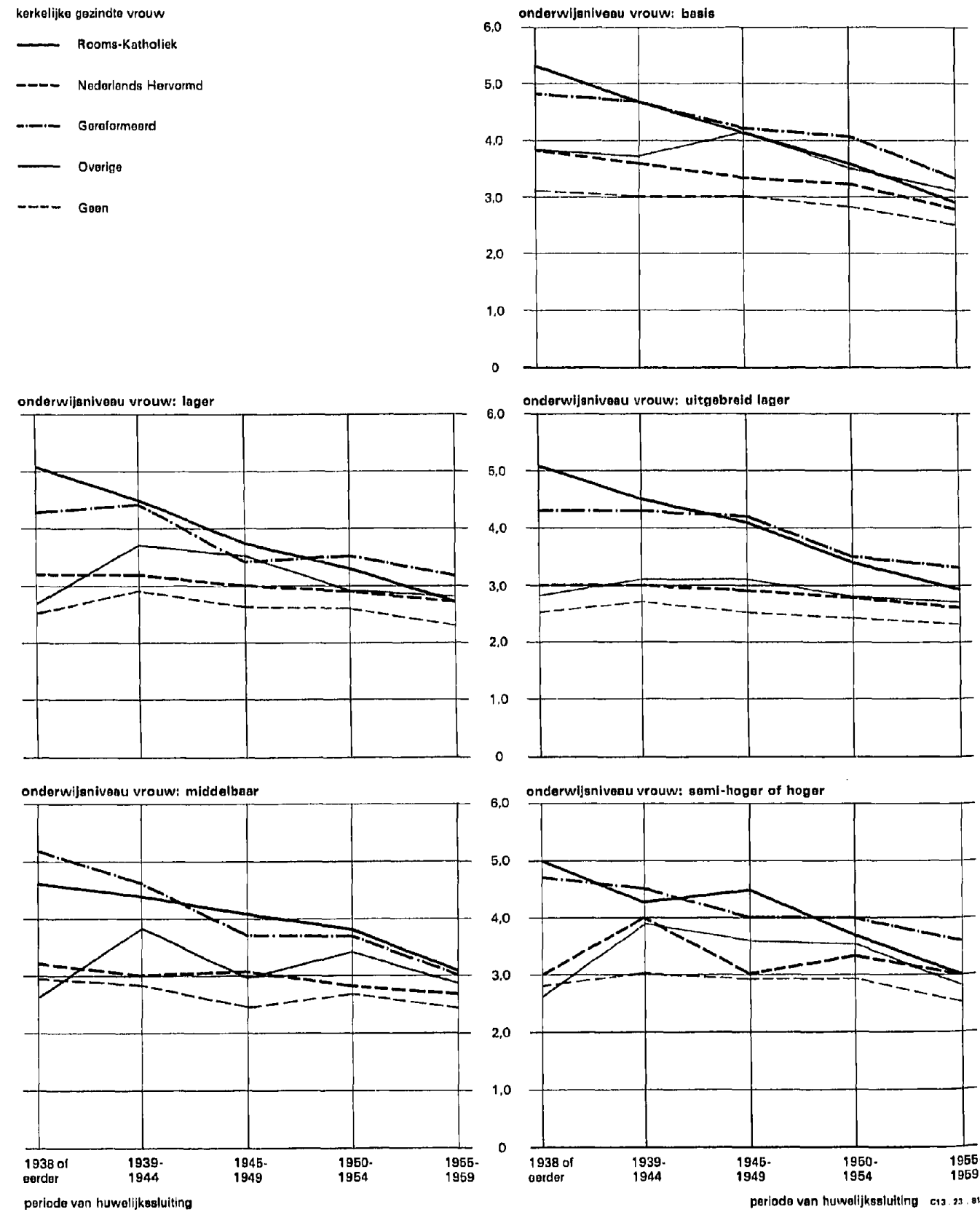
21. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de man, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x10)]

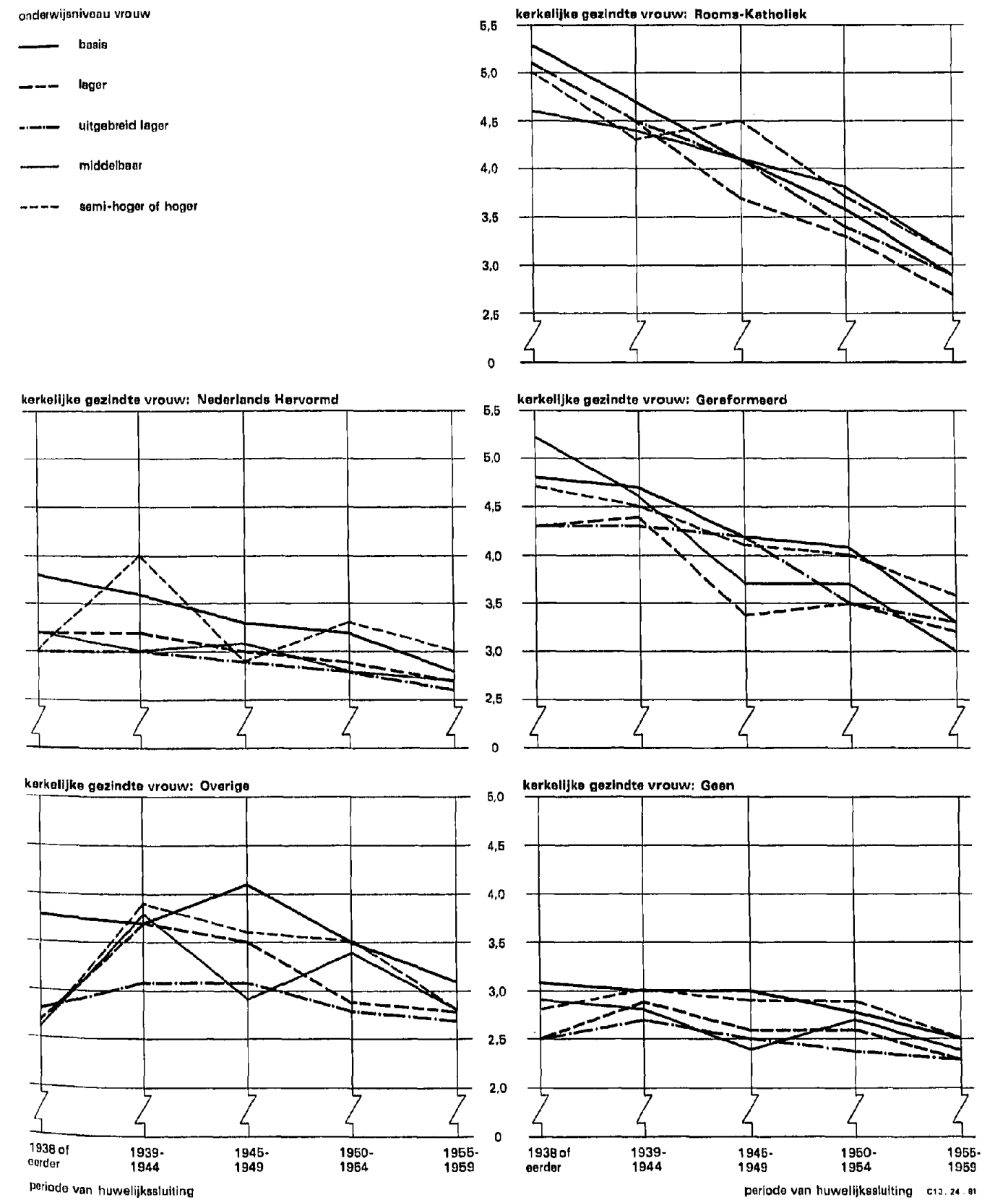
22. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de man naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x10)]

23. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

24. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per kerkelijke gezindte van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x 10)]

Tabel 36 bevat gegevens over het gemiddeld kindertal per huwelijk en het percentage (nog) kinderloze huwelijken naar kerkelijke gezindte en onderwijsniveau van de vrouw. Een deel van deze gegevens, betrekking hebbend op het gemiddeld kindertal van de vóór het 25ste levensjaar gehuwde vrouwen is opgenomen in de grafieken 23 en 24 31). Uit het verloop van het gemiddeld kindertal naar kerkelijke gezindte per onderwijsniveau blijkt dat binnen elk onderwijsniveau de kerkelijke gezindte van de vrouw van aanzienlijke betekenis is voor het vruchtbaarheidsniveau. Daarbij hebben Rooms-Katholieken gehuwd in de periode 1938 of eerder veelal het hoogste aantal kinderen voortgebracht doch vanaf huwelijksgeneratie 1950 - 1954 is het kindertal onder Gereformeerden over het algemeen het hoogste. Vrouwen zonder kerkelijke gezindte hebben binnen elk onderwijsniveau het laagste kindertal. De verschillen in kindertal tussen vrouwen zonder kerkelijke gezindte enerzijds en Gereformeerde of Rooms-Katholieke vrouwen anderzijds liggen voor elk onderwijsniveau ongeveer in dezelfde orde van grootte en nemen in de loop der huwelijksgeneraties in omvang af: van circa 2,19 - 2,58 in huwelijksgeneratie 1938 of eerder tot 0,65 - 1,10 in cohort 1955 - 1959.

Van geringere betekenis is, binnen een gegeven kerkelijke gezindte van de vrouw, het onderwijsniveau. Bij Rooms-Katholieken bijvoorbeeld loopt het gemiddeld kindertal van de naar onderwijsniveau onderscheiden groepen vrouwen maximaal 0,76 kind uiteen, bij Nederlands Hervormden 0,94, bij Gereformeerden 0,92, bij Overige kerkelijke gezindten 1,20 en bij vrouwen zonder kerkelijke gezindte 0,62. Vrouwen met een opleiding op basis niveau hebben veelal, maar met name bij de vrouwen zonder kerkelijke gezindte, het hoogste kindertal te zamen met semi-hoog en hoog opgeleide vrouwen. Het kindertal van vrouwen met een lagere opleiding (met name bij Rooms-Katholieken) en in sterkere mate nog, van vrouwen met uitgebreid lagere opleiding (met name bij Nederlands Hervormden) ligt daarentegen veelal het laagst. Het onderwijsniveau heeft de meeste invloed binnen de groep Overige kerkelijke gezindten.

Bij de vrouwen gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd kan men in tabel 36 in grote lijnen hetzelfde constateren als bij de jongste leeftijdsgroep bij huwelijksluiting. De betekenis van de kerkelijke gezindte blijkt ook bij hen groter te zijn dan die van het opleidingsniveau. De maximale verschillen bijvoorbeeld tussen de kerkelijke gezindten zijn bij eenzelfde onderwijsniveau (2,86 tot 1,82) groter dan de verschillen tussen de onderwijsniveaus van een zelfde kerkelijke gezindte (1,30 tot 0,54). Rooms-Katholieke vrouwen hebben ook hier tot en met huwelijkscohort 1950 - 1954 bij bijna elk onderwijsniveau de hoogste vruchtbaarheid. In latere cohorten nemen de Gereformeerden deze positie in terwijl de vrouwen zonder kerkelijke gezindte gemiddeld het geringste aantal kinderen voortbrengen. In de loop van de tijd neemt ook hier de invloed van de kerkelijke gezindte af. Bij een identiek onderwijsniveau hebben Rooms-Katholieke of Gereformeerden vrouwen in de huwelijkscohort 1938 of eerder gemiddeld nog 1,60-2,86 kinderen méér voortgebracht dan vrouwen zonder kerkelijke gezindte; in cohort 1955 - 1959 is dit verschil teruggelopen tot 0,85-1,24 kind. Vrouwen met een opleiding op uitgebreid lager of lager niveau hebben veelal het laagste vruchtbaarheidsniveau terwijl de hoogste kindertallen worden aangetroffen onder vrouwen met een opleiding op middelbaar of semi-hoger en hoger niveau. In dit verband is met name opmerkelijk dat van de vrouwen zonder kerkelijke gezindte bijna voortdurend de laagste opgeleide groep het hoogste kindertal heeft.

Tabel 37 bevat gegevens over de vruchtbaarheid van de eerste huwelijken naar kerkelijke gezindte van de vrouw en sociale groep van de man

31) Omdat de categorie vrouwen met hoge opleidingsniveaus een zeer gering aantal personen omvat, is deze groep samengevoegd met de semi-hoog opgeleide groep.

in onderling verband. De grafieken 25 en 26 bevatten een selectie van dit materiaal, namelijk dat deel dat betrekking heeft op het verloop van het gemiddeld kindertal per huwelijk van de vóór het 25ste levensjaar gehuwde vrouwen. Allereerst geeft staat 44 echter een globale indruk van de betekenis van de sociale groep van de man voor de huwelijksvruchtbaarheid. Opgemerkt moet nog worden dat de in de tabellen, staten en grafieken opgenomen cijfers voor de huwelijkscohorten 1934 - 1938, 1929 - 1933, 1924 - 1928, 1919 - 1923 en 1918 of eerder afkomstig zijn uit de volkstelling van 1960.

In vergelijking met de in grafiek 20 opgenomen gegevens levert staat 44 weinig nieuwe informatie op. Voor elke leeftijd bij huwelijksluiting geldt dat de verschillen in het gemiddeld kindertal tussen de sociale groepen in de meest recente huwelijksgeneraties geringer zijn dan in generaties gehuwd in het eerste kwart van deze eeuw. Zelfstandigen in de landbouw hebben voortdurend het hoogste kindertal, terwijl landarbeiders, met uitzondering van vier van de elf perioden van huwelijksluiting voor de leeftijdsgroep bij huwelijksluiting 30 jaar of ouder, ook hier het op één na hoogste kindertal hebben. De bij grafiek 20 geconstateerde hogere vruchtbaarheid van overige arbeiders in vergelijking met overige zelfstandigen (in de huwelijksgeneraties 1945 - 1949 tot en met 1918 of eerder) blijkt bij nadere beschouwing echter uitsluitend terug te vinden bij vrouwen gehuwd vóór het 25ste levensjaar.

Staat 44. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man (1971: steekproef 1 op 10 (x 10)1)

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep man						Totaal	Sociale groep man						Totaal
	Zelfstandigen		Employés		Arbeiders			Zelfstandigen		Employés		Arbeiders		
	in landbouw	overig	hoge	overig	landarbeiders	overig		in landbouw	overig	hoge	overig	landarbeiders	overig	
	% (nog) kinderloze huwelijken							Gemiddeld kindertal						
	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting < 25 jaar													
1965 - 1969	13,4	20,4	25,4	28,6	18,6	22,9	25,0	1,53	1,24	1,15	1,04	1,30	1,14	1,11
1960 - 1964	3,2	5,0	4,8	8,9	3,2	5,2	5,4	2,83	2,29	2,26	2,12	2,47	2,16	2,19
1955 - 1959	3,1	4,5	3,9	4,9	2,4	4,2	4,4	3,39	2,83	2,74	2,58	3,30	2,72	2,74
1950 - 1954	3,7	3,7	4,1	4,5	2,1	4,3	4,2	4,14	3,19	3,07	2,90	3,84	3,23	3,18
1945 - 1949	3,3	4,4	4,1	4,4	3,9	3,9	4,2	4,49	3,41	3,21	3,16	4,04	3,60	3,49
1939 - 1944	1,8	3,6	3,6	3,7	3,3	2,7	3,2	4,80	3,76	3,52	3,40	4,48	3,86	3,77
1934 - 1938	3,5	4,9	5,8	5,2	3,1	3,5	4,2	4,80	3,72	3,46	3,38	4,71	3,98	3,88
1929 - 1933	3,8	5,6	7,0	6,4	3,8	4,2	5,0	4,88	3,74	3,35	3,29	4,63	4,06	3,93
1924 - 1928	3,8	6,2	7,2	7,3	3,6	4,5	5,6	4,95	3,73	3,24	3,20	4,63	4,05	3,92
1919 - 1923	3,7	5,7	8,0	6,0	2,9	3,6	5,1	5,22	4,00	3,04	3,29	4,88	4,31	4,13
1918 of eerder ..	2,9	4,5	5,4	5,6	2,1	2,5	4,2	5,71	4,42	3,63	3,30	5,57	4,44	5,01
	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting 25 - 29 jaar													
1965 - 1969	13,0	23,2	25,5	29,6	17,5	25,0	26,8	1,52	1,27	1,17	1,06	1,34	1,13	1,13
1960 - 1964	5,8	8,1	6,3	8,4	9,9	11,0	9,0	2,85	2,22	2,32	2,08	2,51	2,02	2,16
1955 - 1959	5,7	8,5	7,2	9,2	5,2	9,3	8,7	3,79	2,75	2,70	2,46	3,17	2,50	2,64
1950 - 1954	4,9	8,7	8,8	9,5	8,0	9,5	9,1	4,19	2,98	2,82	2,57	3,31	2,77	2,86
1945 - 1949	5,7	6,4	8,3	8,7	5,9	7,8	7,9	4,42	3,31	2,93	2,85	3,68	3,16	3,17
1939 - 1944	6,0	8,1	7,2	6,9	5,0	5,9	7,1	4,56	3,45	3,22	3,18	4,06	3,47	3,45
1934 - 1938	6,9	9,9	10,2	10,8	8,7	8,9	9,6	4,72	3,37	3,13	2,97	4,03	3,41	3,43
1929 - 1933	6,4	11,4	12,2	13,1	9,3	10,7	11,3	4,78	3,22	2,92	2,74	3,81	3,30	3,31
1924 - 1928	6,8	11,4	12,6	13,5	7,6	10,8	11,8	4,85	3,28	2,79	2,59	3,51	3,25	3,30
1919 - 1923	5,7	9,6	11,1	11,5	7,4	8,6	10,3	4,93	3,43	2,88	2,76	3,90	3,35	3,42
1918 of eerder ..	5,7	8,8	8,3	12,3	5,7	5,0	8,2	4,88	3,45	3,00	2,62	4,38	3,25	3,84
	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting 30+ jaar													
1965 - 1969	37,8	43,1	35,9	41,7	36,8	43,7	42,7	1,13	0,81	1,00	0,87	0,95	0,84	0,87
1960 - 1964	22,2	28,8	21,1	27,5	26,7	29,9	29,7	2,14	1,56	1,78	1,55	1,61	1,44	1,53
1955 - 1959	18,2	25,4	19,4	25,0	28,3	26,6	26,8	2,56	1,89	2,01	1,81	1,91	1,71	1,81
1950 - 1954	19,5	23,4	18,4	23,0	16,3	24,3	26,7	2,98	2,16	2,17	1,84	2,57	1,90	1,95
1945 - 1949	12,1	19,9	17,4	18,7	9,7	19,7	22,7	3,23	2,34	2,17	2,14	2,66	2,15	2,15
1939 - 1944	8,7	13,5	12,9	15,6	11,9	15,4	18,5	3,68	2,91	2,34	2,44	2,66	2,63	2,51
1934 - 1938	15,6	24,7	22,4	25,9	21,8	23,1	24,9	3,46	2,33	2,23	1,98	2,49	2,33	2,33
1929 - 1933	14,1	24,9	24,6	28,5	18,7	23,1	26,4	3,59	2,24	2,10	1,88	2,47	2,25	2,25
1924 - 1928	12,1	24,1	25,7	26,1	14,4	20,7	24,6	3,66	2,35	2,10	1,97	2,80	2,30	2,35
1919 - 1923	13,6	18,1	14,9	19,8	16,9	25,2	20,1	3,69	2,61	2,52	2,20	2,93	2,34	2,60
1918 of eerder ..	11,8	14,0	14,3	24,5	16,3	7,4	16,7	3,67	2,58	1,97	1,46	2,89	2,16	3,04

1) De gegevens over de periode 1934 - 1938 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1960.

De beide groepen employés hebben voor elke leeftijdsgroep bij huwelijksluiting het laagste gemiddelde kindertal. Opvallend is voorts dat het gemiddeld kindertal van de vóór het 25ste levensjaar gehuwde vrouwen van zelfstandigen (in en buiten de landbouw) en van hoge employés niet veel hoger ligt dan van de overeenkomstige groepen gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd; bij arbeiders en overige employés echter is het gemiddeld kindertal van laatstgenoemde groep in de generaties gehuwd in 1934 - 1938 of eerder 0,50 kind minder dan bij de vrouwen gehuwd vóór de 25-jarige leeftijd. Als gevolg daarvan is het verschil in gemiddeld kindertal tussen de zelfstandigen in de landbouw en de overige employés bij de jongste huwelijksleeftijdsgroep over het algemeen geringer dan bij de groep gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd. Overigens zijn ook de verschillen in vruchtbaarheid tussen sociale groepen voor vrouwen gehuwd op 30-jarige of hogere leeftijd niet te verwaarlozen; het gemiddeld kindertal van zelfstandigen in de landbouw ligt tot en met cohort 1950 - 1954 ook bij deze leeftijdsgroep immers meer dan 1,00 hoger dan dat van de overige employés.

De grafieken 25 en 26 hebben betrekking op het gecombineerd effect van de kerkelijke gezindte van de vrouw en de sociale groep van de man op het gemiddeld kindertal per huwelijk van de vóór het 25ste levensjaar gehuwde vrouwen. In grafiek 25 is allereerst het verloop van de vruchtbaarheid naar sociale groep per kerkelijke gezindte van de vrouw weergegeven. Het meest opvallende aspect van deze grafiek is de totaal verschillende situatie die men aantreft bij enerzijds Rooms-Katholieke vrouwen, anderzijds alle andere kerkelijke gezindten; vergeleken met de Rooms-Katholieken blijkt bij de andere kerkelijke gezindten de sociale groep van de man slechts een geringe invloed uit te oefenen op het gemiddeld kindertal.

Een tweede opmerkelijke zaak is dat de in staat 44 gevonden rangorde naar sociale groepen bij bijna elke kerkelijke gezindte is terug te vinden; per kerkelijke gezindte variëren de groepen die het hoogste kindertal hebben slechts in geringe mate. Zo is bij de vrouwen zonder kerkelijke gezindte en bij Nederlands Hervormden het kindertal tot en met cohort 1955 - 1959 het hoogst bij vrouwen gehuwd met landarbeiders (en niet bij de zelfstandigen in de landbouw die de tweede positie innemen) terwijl dit bij de Overige kerkelijke gezindten tot en met cohort 1934 - 1938 het geval is. De overige employés hebben in het merendeel der huwelijkscohorten het laagste gemiddeld kindertal.

Belangrijker echter dan de wisseling in rangorde is de tegenstelling tussen Rooms-Katholieken enerzijds, en alle andere kerkelijke gezindten anderzijds, voor wat betreft de omvang van de verschillen tussen de sociale groepen. De grootste verschillen in kindertal tussen de sociale groepen, dat wil zeggen bijna steeds enerzijds landarbeiders of zelfstandigen in de landbouw en anderzijds overige employés of hoge employés, bedragen in de huwelijksgeneraties 1939 - 1944 of eerder bij de Rooms-Katholieken meer dan 3,00 kinderen per huwelijk; bij de vrouwen die niet Rooms-Katholiek zijn worden slechts viermaal verschillen van meer dan 2,00 aangetroffen. Met name in de huwelijksgeneraties 1929 - 1933, 1934 - 1938 en 1939 - 1944 zijn de afwijkingen aanzienlijk; de verschillen in kindertal tussen zelfstandigen in de landbouw en overige employés zijn dan bij Rooms-Katholieken 1,85 - 2,30 groter dan bij enige andere kerkelijke gezindte. De homogeniteit in vruchtbaarheid tussen de sociale groepen is bij de Rooms-Katholieken veel minder ver voortgeschreden. Zelfs in de huwelijksgeneraties 1945 - 1949 en 1950 - 1954 is het kindertal van Rooms-Katholieke zelfstandigen in de landbouw nog meer dan 2,0 kind groter dan van geloofsgenoten uit de categorie overige employés. Op één uitzondering na worden bij de andere kerkelijke gezindten in deze huwelijkscohorten veel geringere verschillen aangetroffen.

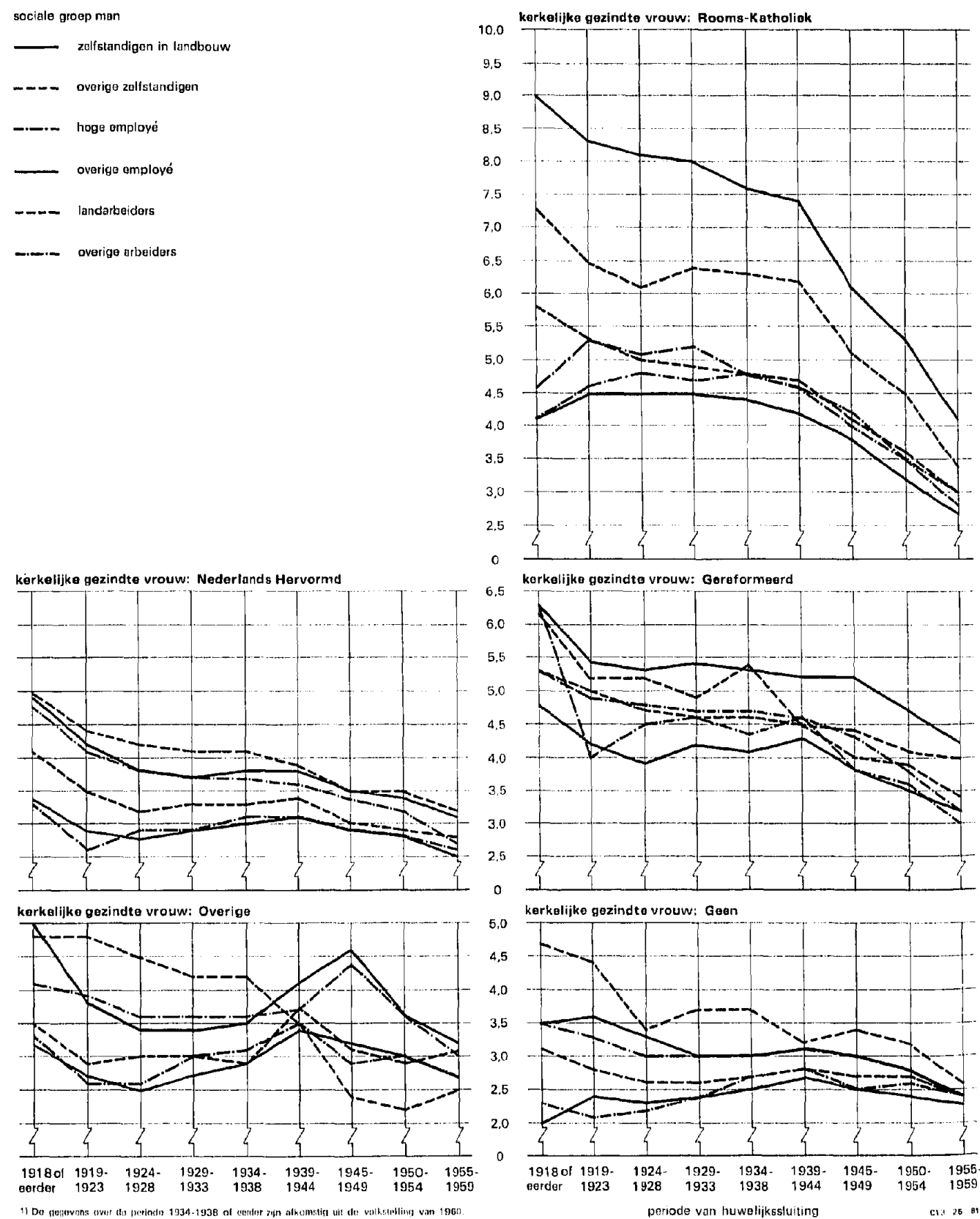
Homogeniteit qua kindertal van de sociale groepen wordt door met name vrouwen zonder kerkelijke gezindte en door Nederlands Hervormden al bereikt vanaf de huwelijksgeneratie 1939 - 1944; vanaf deze cohort

bedraagt het maximale verschil tussen sociale groepen hier minder dan 1,0 kind. De grotere homogeniteit qua gemiddeld kindertal bij de Nederlands Hervormden, de Overige kerkelijke gezindten en de groep zonder kerkelijke gezindte, kwam bovendien tot stand op een meer gelijkmatige wijze dan bij de Rooms-Katholieken; bij laatstgenoemde groep nam ten opzichte van generatie 1918 of eerder het gemiddeld kindertal van generatie 1955 - 1959 bij de hoge employés slechts 1,09 kind af; bij de zelfstandigen in de landbouw echter 4,89 kind. Bij Nederlands Hervormden stond hier voor de genoemde categorieën een afnemend tegenover van resp. 0,70 en 1,76, bij Overigen van 0,58 resp. 1,76, bij Geen zelfs een toename van 0,07 resp. een afnemend van 1,08.

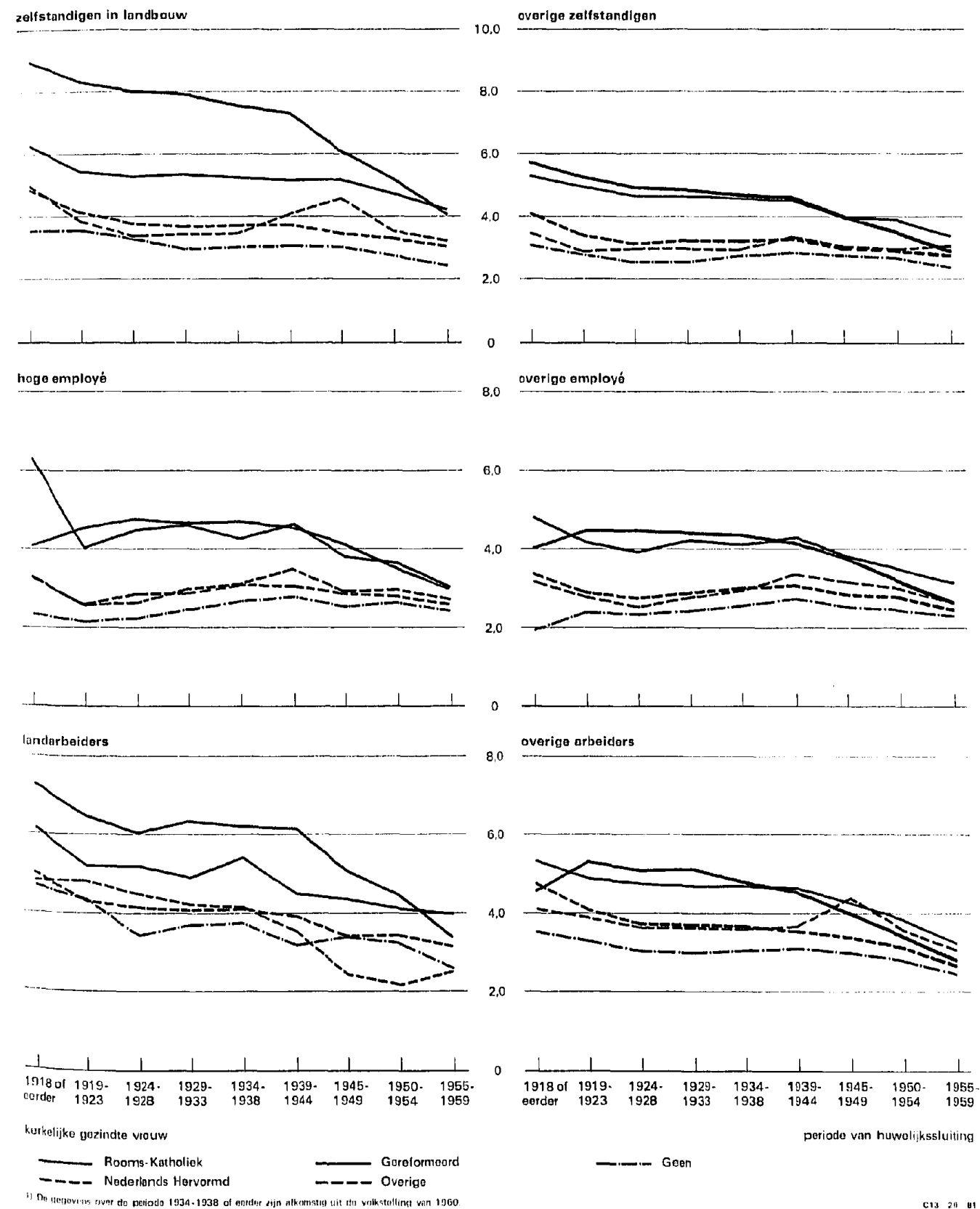
De hier besproken trends zijn deels ook terug te vinden bij de vrouwen die gehuwd zijn op 25 - 29-jarige leeftijd (zie daartoe tabel 38). Zelfstandigen in de landbouw die Rooms-Katholiek zijn, hebben in de cohorten gehuwd vóór 1955 gemiddeld 2,05 - 3,94 kinderen meer voortgebracht dan Rooms-Katholieke overige employés. Bij Nederlands Hervormden is het verschil tussen deze sociale groepen 0,69 - 1,55, bij Gereformeerden 0,51 - 1,74 en bij de groep zonder kerkelijke gezindte 0,53 - 1,08. De rangorde naar sociale groep is met name bij vrouwen zonder kerkelijke gezindte en bij Overige kerkelijke gezindten echter wel afwijkend van het geschetste algemene patroon, doordat in een aantal gevallen bij de als eerste genoemde kerkelijke gezindte juist de in de landbouw werkzame personen in de meest recente huwelijksgeneraties de laagste huwelijksvruchtbaarheid kennen.

De in grafiek 25 opgenomen gegevens zijn in grafiek 26 geordend vanuit een ander gezichtspunt: nu is per sociale groep het verloop van het kindertal naar kerkelijke gezindte weergegeven. Uit grafiek 26 blijkt opnieuw de grote invloed die de kerkelijke gezindte van de vrouw op het kindertal heeft. Binnen elke sociale groep varieert het kindertal aanzienlijk al naar gelang de kerkelijke gezindte. Het duidelijkst is dat het geval bij de zelfstandigen in de landbouw. De opvallende positie van deze sociale groep is echter uitsluitend veroorzaakt doordat Rooms-Katholieken hier een veel hoger gemiddeld kindertal hebben dan enige andere kerkelijke gezindte en zelfs ten opzichte van de Gereformeerden zijn de verschillen hier groot. In de huwelijksgeneraties 1939 - 1944 of eerder zijn door Rooms-Katholieke zelfstandigen in de landbouw gemiddeld per huwelijk zelfs 4,5 - 5,5 kinderen meer voortgebracht dan door zelfstandigen in de landbouw zonder kerkelijke gezindte en 2,2 tot 2,9 kinderen meer dan door Gereformeerden uit dezelfde sociale groep. Ook onder landarbeiders is de kerkelijke gezindte sterk van invloed op het kindertal; Rooms-Katholieke landarbeiders brengen immers tot en met huwelijksgeneratie 1939 - 1944, op één uitzondering na, 2,5 - 3,0 kinderen meer voort dan landarbeiders zonder kerkelijke gezindte. Minder sterk is de invloed van de kerkelijke gezindte geweest op het vruchtbaarheidsniveau van overige arbeiders en overige employés. Vanaf huwelijksgeneratie 1934 - 1938 bedragen de verschillen tussen de kerkelijke gezindten bij deze sociale groepen minder dan 2,0. Over het algemeen wordt in de huwelijksgeneraties 1934 - 1938 of eerder binnen elke sociale groep het hoogste vruchtbaarheidsniveau aangetroffen bij de Rooms-Katholieke vrouwen en het laagste kindertal bij de vrouwen zonder kerkelijke gezindte. In latere huwelijksgeneraties wordt de positie van de Rooms-Katholieken echter overgenomen door de Gereformeerden doch dit gebeurt niet binnen elke sociale groep op een zelfde tijdstip. Bij de beide groepen employés en bij overige arbeiders doet de genoemde situatie zich reeds voor bij huwelijken gesloten in de jaren 1939 - 1944, bij overige zelfstandigen pas in generatie 1950 - 1954 terwijl onder de in de landbouw werkzame zelfstandigen en arbeiders een steeds wisselende situatie ontstaat. Al met al blijven verschillen in vruchtbaarheid tussen de kerkelijke gezindten van 1,0 of meer kinderen per huwelijk bij alle sociale groepen nog bestaan tot en met cohort 1950 - 1954; bij landarbeiders en zelfstandigen in de landbouw zelfs nog in cohort 1955 - 1959.

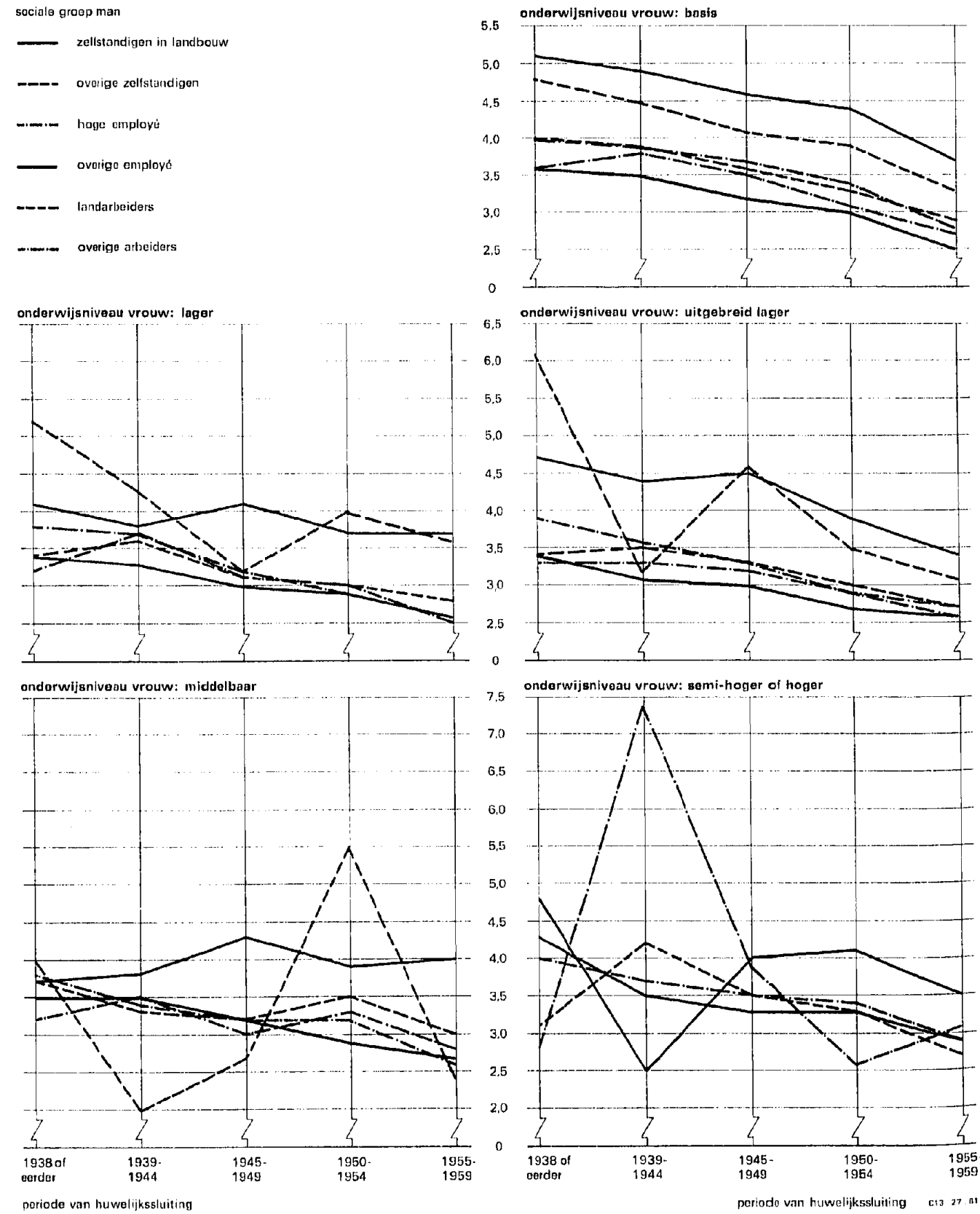
25. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per kerkelijke gezindte van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x10)]¹⁾

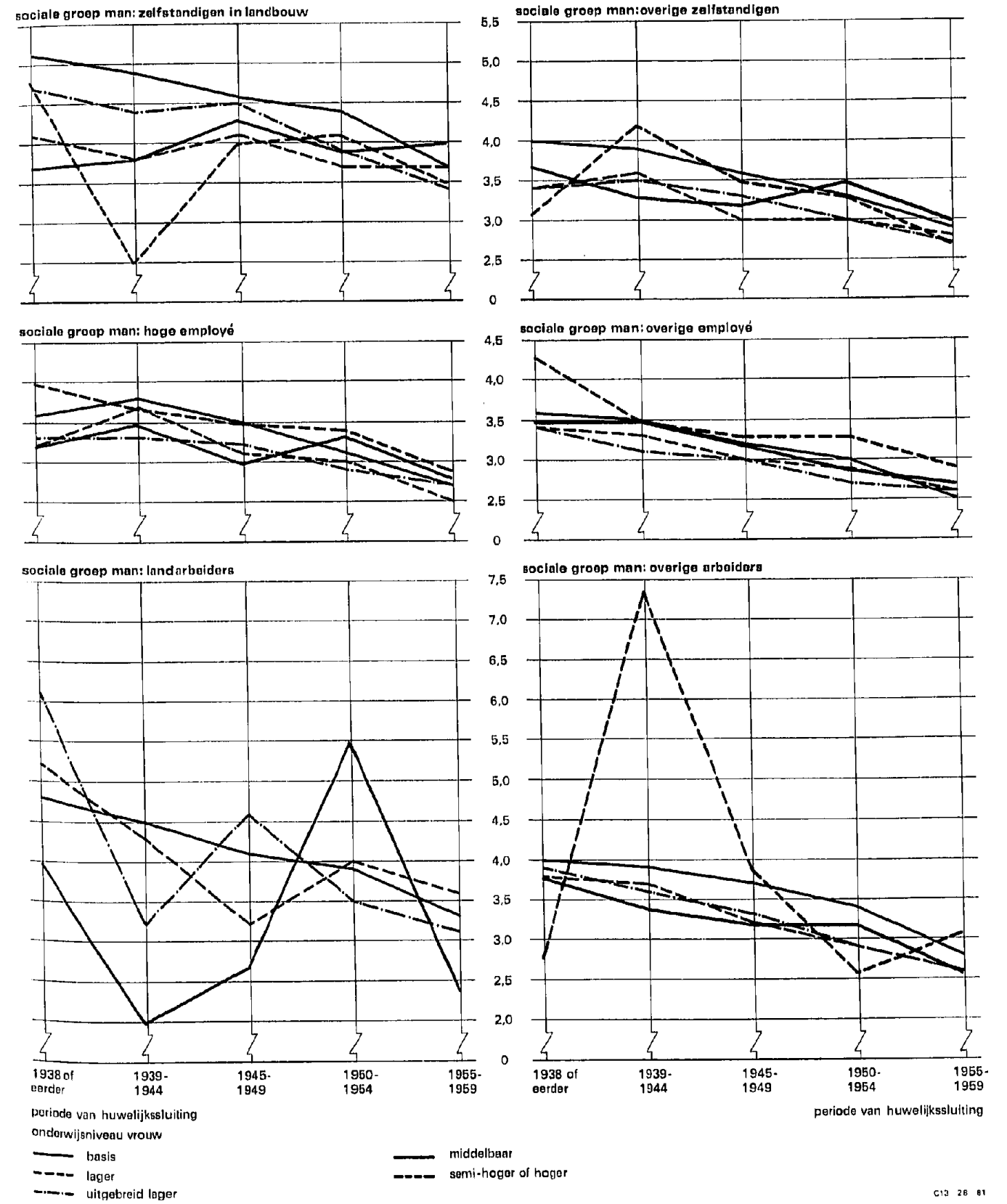
26. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per sociale groep van de man naar periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x10)]¹⁾

27. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per onderwijsniveau van de vrouw naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x10)]

28. Gemiddeld kindertal uit de bestaande eerste huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, per sociale groep van de man naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28 februari 1971 [steekproef 1 op 10 (x10)]

Over het algemeen kan worden gesteld dat onder de voor de 25ste verjaardag gehuwden de kerkelijke gezindte in Nederland een sterkere en meer duurzame invloed op het gemiddeld kindertal heeft gehad dan de sociale groep waartoe de echtgenoot behoort. Dat blijkt ook uit de waarde van de spreidingsbreedte van het gemiddeld kindertal tussen kerkelijke gezindten per sociale groep in vergelijking met de spreidingsbreedte van het gemiddeld kindertal tussen sociale groepen per kerkelijke gezindte. De spreidingsbreedte van het gemiddeld kindertal tussen de kerkelijke gezindten (per sociale groep) varieerde in de cohorten 1939 - 1944 of eerder van 1,92 (overige arbeiders), tot 4,82 (zelfstandigen in de landbouw); de spreidingsbreedte tussen de sociale groepen (per kerkelijke gezindte) liep echter "maar" van 1,25 (Gereformeerden) tot 3,68 (Rooms-Katholieken).

Bij de vrouwen die gehuwd zijn op 25 - 29-jarige leeftijd kan men hetzelfde constateren als voor de jongste leeftidsgroep bij huwelijkssluiting:

- grote verschillen in gemiddeld kindertal tussen de kerkelijke gezindten ook binnen een zelfde sociale groep;
- sterke verschillen tussen Rooms-Katholieke vrouwen en vrouwen zonder kerkelijke gezindte met name bij zelfstandigen in de landbouw en bij landarbeiders; in de generaties 1934 - 1938 of eerder zijn door Rooms-Katholieke zelfstandigen in de landbouw 4,83 - 5,50 en door Rooms-Katholieke landarbeiders 3,00 - 3,95 kinderen méér voortgebracht dan door vrouwen wier man tot dezelfde sociale groep behoorde, doch die tot geen kerkelijke gezindte wensen te worden gerekend;
- in de meest recente huwelijksgeneraties wordt het hoogste kindertal door Gereformeerde vrouwen voortgebracht. Vergeleken met de vrouwen gehuwd beneden de 25-jarige leeftijd hebben de Gereformeerde vrouwen die op 25 - 29-jarige leeftijd zijn gehuwd nog maar korte tijd een hogere vruchtbaarheid dan de Rooms-Katholieke vrouwen. Dit wijst erop dat bij de daling van de vruchtbaarheid onder de Rooms-Katholieken de leeftijd van de vrouw een belangrijke rol heeft gespeeld;
- verschillen in kindertal van 1,00 of meer tussen de kerkelijke gezindten blijven tot en met huwelijksgeneratie 1950 - 1954 bestaan;
- de verschillen tussen de kerkelijke gezindten zijn groter dan tussen de sociale groepen en dit tot in generaties gehuwd in het begin van de jaren vijftig.

Tabel 38 bevat gegevens over het gemiddeld kindertal en het percentage (nog) kinderloze huwelijken, onderscheiden naar de sociale groep van de echtgenoot en het onderwijsniveau van de vrouw. Voor de vrouwen gehuwd beneden de 25-jarige leeftijd zijn de gegevens over het gemiddeld kindertal tevens opgenomen in de grafieken 27 en 28.

Men dient bij de interpretatie van deze gegevens er op bedacht te zijn dat bepaalde onderwijs-/sociale groep combinaties slechts in zeer geringe aantallen voorkomen. Met name betreft dit vrouwen met een opleiding op semi-hoger of hoog niveau die gehuwd zijn met zelfstandigen (in én buiten de landbouw) of arbeiders (in én buiten de landbouw). Gering zijn ook de aantallen vrouwen met een opleiding op lager of middelbaar niveau die gehuwd zijn met zelfstandigen in de landbouw, en vrouwen met een opleiding hoger dan basis niveau die gehuwd zijn met landarbeiders. Deze categorieën zullen in de vergelijking dan ook veelal buiten beschouwing blijven.

Uit grafiek 27 kan de conclusie worden getrokken dat het gemiddeld kindertal per huwelijk in sterkere mate wordt bepaald door de sociale groep waartoe de man behoort dan door het onderwijsniveau van de vrouw. Bezie men, per onderwijsniveau van de vrouw, welke sociale groep het hoogste dan wel het laagste gemiddelde kindertal heeft voortgebracht, dan zijn dit bijna voortdurend resp. de zelfstandigen in de landbouw en de overige employés. Het onderwijsniveau van de vrouw heeft in deze situatie weinig directe betekenis; zelfstandigen in de landbouw, gehuwd met vrouwen met een opleiding op basis

niveau, hebben in vergelijking met de overige employés wier vrouw een zelfde opleidingsniveau heeft, duidelijk meer kinderen voortgebracht (resp. 1,49 in cohort 1938 of eerder, en 1,43, 1,34, 1,33 en 1,19 in de daaropvolgende, voltooid te achten cohorten).

Voor vrouwen gehuwd op 25 - 29-jarige leeftijd geldt hetzelfde; bij vrouwen opgeleid op basis niveau loopt het kindertal van de overige employés en de zelfstandigen in de landbouw bij voornoemde cohorten van 1,56 tot 1,19 uiteen.

Voor vrouwen met een opleiding op uitgebreid lager niveau doen zich dezelfde verschillen voor al naar gelang de sociale groep van de echtgenoot; het kindertal van vrouwen met een uitgebreid lagere opleiding, gehuwd met zelfstandigen in de landbouw ligt in de voltooidde cohorten 0,81 tot 1,51 hoger dan dat van vrouwen van gelijk opleidingsniveau gehuwd met een man die behoort tot de groep overige employés. Voor de op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwde vrouwen gelden verschillen van 1,49 - 1,91 kind. Voor de overige onderwijsniveaus zijn minder grote verschillen te constateren; als men voorbijgaat aan de, voor de in de landbouw werkzame personen gevonden cijfers, dan treft men bij vrouwen met een opleiding op lager, middelbaar en semi-hoger of hoger niveau geen verschillen tussen de sociale groepen aan die groter zijn dan 0,61. Zeer gering zijn de verschillen tussen de sociale groepen ook voor vrouwen van de desbetreffende onderwijsniveaus die op 25 - 29-jarige leeftijd zijn gehuwd.

Bovenvermelde betrekkelijk geringe betekenis van het onderwijsniveau van de vrouw constateert men ook wanneer men, per sociale groep van de man, het kindertal van de onderscheiden onderwijsniveaus met elkaar vergelijkt (grafiek 28). Onder hoge employés wijkt het kindertal per huwelijk maximaal 0,85 kind af al naar gelang het onderwijsniveau van de vrouw terwijl bij de overige employés dit verschil 0,88 bedraagt. Voor de vrouwen die op 25 - 29-jarige leeftijd zijn gehuwd worden tussen de onderwijsniveaus verschillen van soortgelijke grootte aangetroffen. Bij arbeiders buiten de landbouw en bij zelfstandigen buiten de landbouw liggen de verschillen resp. tussen 0,24 en 0,50 en tussen 0,26 en 0,58, doch hierbij is afgezien van de op geringe aantallen gebaseerde en daardoor sterk fluctuerende cijfers van de semi-hoog of hoog opgeleide vrouwen. Gering zijn ook hier de verschillen voor de op 25 - 29-jarige leeftijd gehuwde vrouwen.

Over het algemeen wordt het hoogste kindertal aangetroffen bij vrouwen die een opleiding op basis niveau dan wel op semi-hoog of hoger niveau hebben gevolgd. Dit laatste geldt met name voor de hoge employés en voor de overige employés. Het laagste vruchtbaarheidsniveau constateert men daarentegen veelal bij vrouwen met een opleiding op lager of uitgebreid lager niveau en dit ongeacht de sociale groep van de echtgenoot.

5.5. Enkele tendenties in de historische ontwikkeling van de vruchtbaarheid van de bestaande (eerste) huwelijken

Het in de vorige paragraaf geschetste beeld van de ontwikkeling van de vruchtbaarheid naar periode van huwelijkssluiting en huwelijksleeftijd van de vrouw was slechts gebaseerd op gegevens van de tellingen van 1960 en 1971. Dientengevolge is de huwelijksperiode 1918 of eerder niet nader uiteengelegd. Voor een inzicht in de historische ontwikkeling van de vruchtbaarheid van de bestaande huwelijken zijn daarnaast echter nog gegevens beschikbaar afkomstig uit de tellingen van 1947 en 1930. Laatstgenoemde volkstelling levert gegevens op betreffende de vruchtbaarheid van die echtparen, waarvan de vrouw vóór het 25ste jaar in het huwelijk is getreden en waarvan het huwelijk in 1910 of eerder is gesloten. Het betreft hier een categorie van huwelijken die een groot deel van de totale huwelijksvruchtbaarheid voor haar rekening neemt.

Van belang is dat de gegevens uit de telling van 1930 betrekking hebben op huwelijken welke gesloten zijn in een periode die gezien wordt als het beginpunt van de daling van de huwelijksvruchtbaarheid in

Nederland. Gebruikt in combinatie met de uitkomsten van de tellingen van 1947, 1960 en 1971 kunnen de gegevens van 1930 dan ook van nut zijn bij het traceren van de ontwikkeling van de huwelijksvruchtbaarheid in Nederland. Wel dient men er daarbij steeds op bedacht te zijn dat met name in de oudere huwelijksgeneraties de gegevens aan een sterke mate van selectie kunnen zijn blootgesteld. Daarbij komt dat het hier vaak om zeer kleine aantallen in stand gebleven huwelijken gaat.

Achtereenvolgens komen hier aan de orde gegevens over de huwelijksvruchtbaarheid naar kerkelijke gezindte van de vrouw, naar onderwijsniveau van de man (beperkt echter tot de mannen met een voltooide universitaire opleiding, het enige onderwijsniveau waarover op meerdere teldata informatie voorhanden is) en naar sociale groep van de man.

Staat 45. (Nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting (1971: steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	% (nog) kinderloze huwelijken				Gemiddeld kindertal			
	1930	1947	1960	1971	1930	1947	1960	1971
1955 - 1959				4,4				2,74
1950 - 1954				4,2				3,18
1945 - 1949				4,2				3,49
1939 - 1944				3,2				3,77
1934 - 1938			4,2	3,9			3,88	3,89
1929 - 1933			5,0	4,5			3,93	3,96
1924 - 1928		5,8	5,4			3,76	3,94	
1922 - 1926		6,3				3,84		
1919 - 1923		5,5	5,1			4,07	4,13	
1917 - 1921		5,9				4,20		
1914 - 1918		4,9				4,51		
1912 - 1916		5,6				4,64		
1907 - 1911		5,0				5,13		
1906 - 1910	4,6				5,20			
1901 - 1905	4,5				5,77			
1896 - 1900	4,7				6,21			
1891 - 1895	4,5				6,61			
1886 - 1890	4,6				6,98			
1881 - 1885	5,0				7,31			
1876 - 1880	5,2				7,55			
1875 of eerder ..	4,8				7,75			

Staat 45 geeft allereerst een indruk van het verloop van het gemiddelde kindertal per huwelijk en het percentage kinderloze huwelijken per periode van huwelijksluiting van die bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, waarover bij de vier opeenvolgende tellingen gegevens zijn verzameld. De gegevens van 1930 hebben daarbij betrekking op alle bestaande eerste én niet-eerste huwelijken gesloten vóór de leeftijd van 25 van de vrouw terwijl die van 1960 en 1971 uitsluitend op de eerste huwelijken betrekking hebben. Bij de telling van 1947 zijn zowel cijfers gepubliceerd voor alle huwelijken (huwelijkscohorten 1907 - 1911, 1912 - 1916, 1917 - 1921 en 1922 - 1926) als voor de eerste huwelijken (cohorten

1914 - 1918, 1919 - 1923 en 1924 - 1928). Overigens vormen in de periode 1929 - 1933 en volgende de eerste huwelijken met de betreffende huwelijksleeftijd steeds minimaal 96,4% van alle vóór het 25ste levensjaar gesloten huwelijken die op de teldata nog bestaan 32). Vergelijkbaarheid van de gegevens lijkt in dit opzicht dan ook gegarandeerd.

De vruchtbaarheid van de in de periode 1950 - 1954 en 1955 - 1959 gesloten huwelijken kan in 1971, zoals al eerder gesteld, zo goed als voltooid geacht worden: de desbetreffende cohorten zijn dan ook in de hier gegeven vergelijking opgenomen.

Uit staat 45 blijkt dat vanaf de oudste huwelijksgeneraties tot aan de generaties gehuwd in het midden van de jaren twintig een ononderbroken sterke daling van het gemiddeld kindertal heeft plaatsgevonden. De vruchtbaarheid van huwelijken gesloten tussen 1922 en 1944 bleef vervolgens echter nagenoeg gelijk en eerst bij de na 1944 gesloten huwelijken is een verdere daling van het gemiddeld kindertal te constateren. Het niet volledig voltooid zijn van generatie 1955 - 1959 is daarop slechts van geringe invloed. Terwijl het gemiddelde kindertal per huwelijk in de hier beschouwde periode van bijna 100 jaar met circa 5,0 kind afnam (dat is met bijna 65%) bleef het percentage kinderloze huwelijken nagenoeg constant: de uiterste waarden bedragen 6,3 en 3,2%, maar van een trend is geen sprake.

De in staat 45 gegeven waarden zijn in staat 46 en grafiek 29 afzonderlijk gepresenteerd voor een vijftal kerkelijke gezindten. Het gemiddeld kindertal per huwelijk vertoont een zeer opmerkelijk verloop. Reeds in de eerste waargenomen huwelijkscohorten (vrouwen gehuwd vóór 1876) bestaat er een belangrijk verschil tussen het vruchtbaarheidsniveau der Rooms-Katholieken en dat van de andere kerkelijke gezindten. Vanaf de eerste huwelijksgeneraties daalt het gemiddeld kindertal van Nederlands Hervormden, van vrouwen zonder kerkelijke gezindte en van vrouwen uit de groep Overige kerkelijke gezindten, en deze daling verloopt voor de drie groepen op ongeveer dezelfde wijze. Vanaf de generaties gehuwd in de jaren 1901 - 1905 en later daalt het gemiddeld kindertal van vrouwen zonder kerkelijke gezindte echter iets sneller. Huwelijken gesloten in 1929 - 1933 of later brengen bij de drie genoemde kerkelijke gezindten gemiddeld evenveel of zelfs meer kinderen voort als in de direct voorafgaande huwelijkscohort. Eerst bij de in de vijftiger jaren gesloten huwelijken zet de daling van het gemiddeld kindertal zich voort.

Het gemiddeld kindertal van Gereformeerden daalde in een langzamer tempo waardoor het verschil in vruchtbaarheid ten opzichte van de Nederlands Hervormden, de groep Overigen en de vrouwen zonder kerkelijke gezindte steeds groter wordt. In generaties gehuwd in de periode 1917 - 1938 wordt door Gereformeerde vrouwen gemiddeld 1,8 à 1,9 kind per huwelijk méér voortgebracht dan door vrouwen zonder kerkelijke gezindte. Het aantal kinderen dat door Gereformeerde vrouwen uit de huwelijksgeneraties 1917 - 1921 tot en met 1934 - 1938 wordt voortgebracht komt overeen met de aantallen die vrouwen zonder kerkelijke gezindte en vrouwen behorende tot Overige kerkelijke gezindten uit de huwelijksgeneraties van rond de eeuwwisseling hebben gerealiseerd. Dat impliceert een achterstand van circa 30 jaar. De in de twintiger en dertiger jaren gesloten huwelijken kennen bij Gereformeerden een bijna onveranderlijk gemiddeld kindertal. Vanaf huwelijksgeneratie 1939 - 1944 treedt weer een daling op.

Bij de Rooms-Katholieke huwelijken daalt het gemiddeld kindertal met name na 1900 sneller dan bij Gereformeerde doch in de betreffende cohorten ligt het kindertal van de Rooms-Katholieken reeds aanzienlijk boven dat van de Nederlands Hervormden, de Overige kerkelijke gezindten en de vrouwen zonder kerkelijke gezindte. Het verschil in gemiddeld kindertal is in huwelijkscohort 1875 of eerder al 1,4 kind en

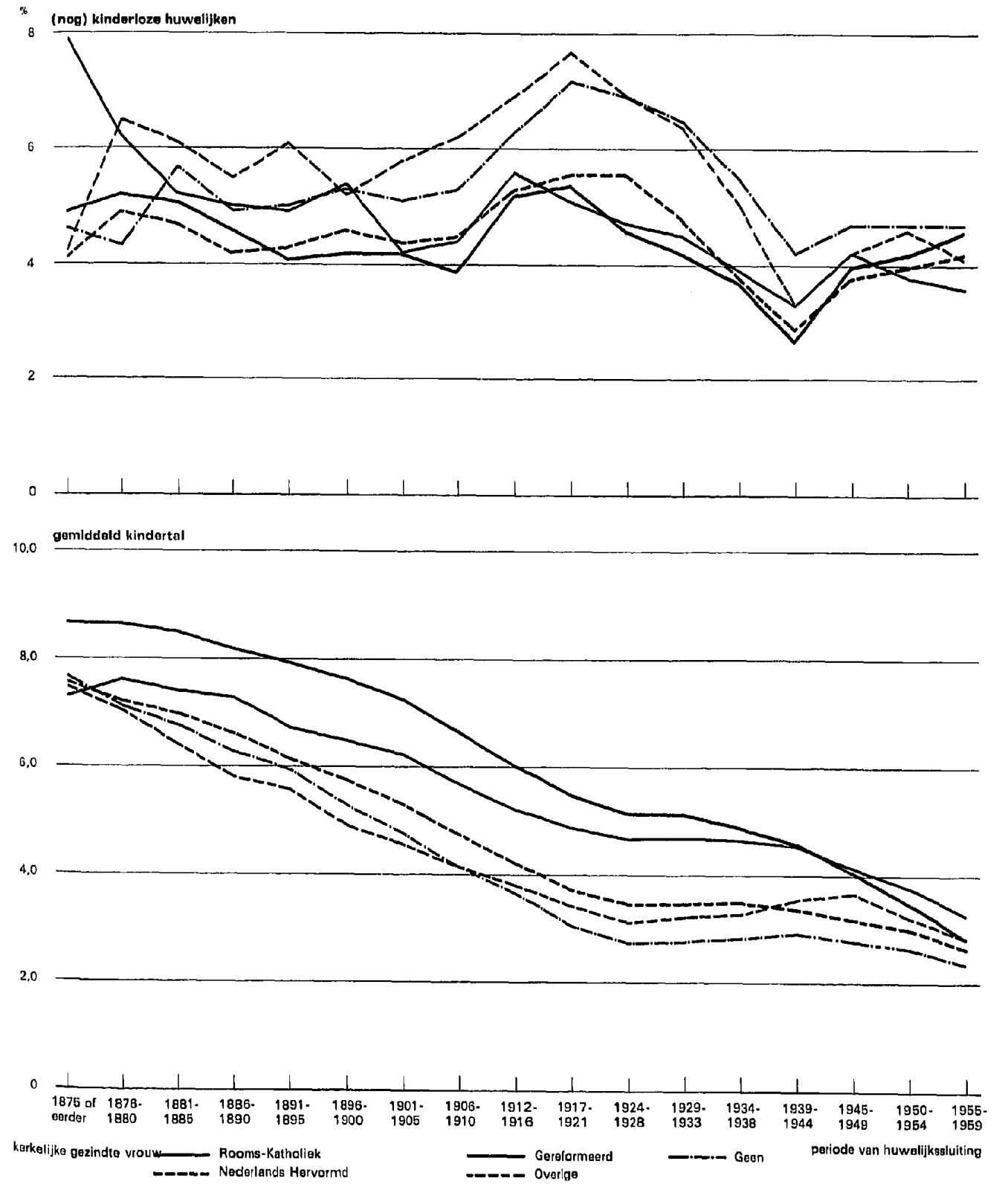
32) De cijfers bedragen, respectievelijk in 1929 - 1933: 98,3%, in 1934 - 1938: 98,2%, in 1939 - 1944: 98,0%, in 1945 - 1949: 96,4%, in 1950 - 1954: 97,5% en in 1955 - 1959: 97,8%.

Staat 46. (Nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw (1971: steekproef 1 op 10 (x 10)) 1)

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte vrouw				Totaal	Kerkelijke gezindte vrouw				Totaal		
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerd	Overige		Geen	Overige	Geen	Totaal			
	% (nog) kinderloze huwelijken											
	Gemiddeld kindertal											
1955 - 1959	4,6	4,2	3,6	4,1	4,7	4,4	2,88	2,69	3,29	2,85	2,38	2,74
1950 - 1954	4,2	4,0	3,8	4,6	4,7	4,2	3,51	3,04	3,81	3,24	2,66	3,18
1945 - 1949	4,0	3,8	4,2	4,2	4,7	4,2	4,08	3,21	4,13	3,69	2,80	3,49
1939 - 1944	2,7	2,9	3,3	3,3	4,2	3,2	4,62	3,44	4,57	3,56	2,93	3,77
1934 - 1938	3,7	3,8	3,9	5,0	5,5	4,2	4,92	3,53	4,67	3,29	2,85	3,88
1929 - 1933	4,2	4,8	4,5	6,4	6,5	5,0	5,18	3,50	4,69	3,24	2,77	3,93
1924 - 1928	4,6	5,6	4,7	6,9	6,9	5,6	5,18	3,49	4,66	3,14	2,75	3,92
1917 - 1921	5,4	5,6	5,1	7,7	7,2	5,9	5,51	3,76	4,88	3,44	3,07	4,20
1912 - 1916	5,2	5,3	5,6	6,9	6,3	5,6	6,04	4,23	5,23	3,82	3,66	4,64
1906 - 1910	3,9	4,5	4,4	6,2	5,3	4,6	6,66	4,77	5,69	4,13	4,12	5,20
1901 - 1905	4,2	4,4	4,2	5,8	5,1	4,5	7,26	5,32	6,23	4,54	4,75	5,77
1896 - 1900	4,2	4,6	5,4	5,2	5,3	4,7	7,67	5,78	6,49	4,92	5,29	6,21
1891 - 1895	4,1	4,3	4,9	6,1	5,0	4,5	7,95	6,17	6,71	5,56	5,95	6,61
1886 - 1890	4,6	4,2	5,0	5,5	4,9	4,6	8,21	6,64	7,28	5,82	6,27	6,98
1881 - 1885	5,1	4,7	5,2	6,1	5,7	5,0	8,52	6,99	7,40	6,39	6,75	7,31
1876 - 1880	5,2	4,9	6,2	6,5	4,3	5,2	8,66	7,22	7,61	7,02	7,10	7,55
1875 of eerder ..	4,9	4,1	7,9	4,2	4,6	4,8	8,68	7,59	7,27	7,46	7,76	7,75

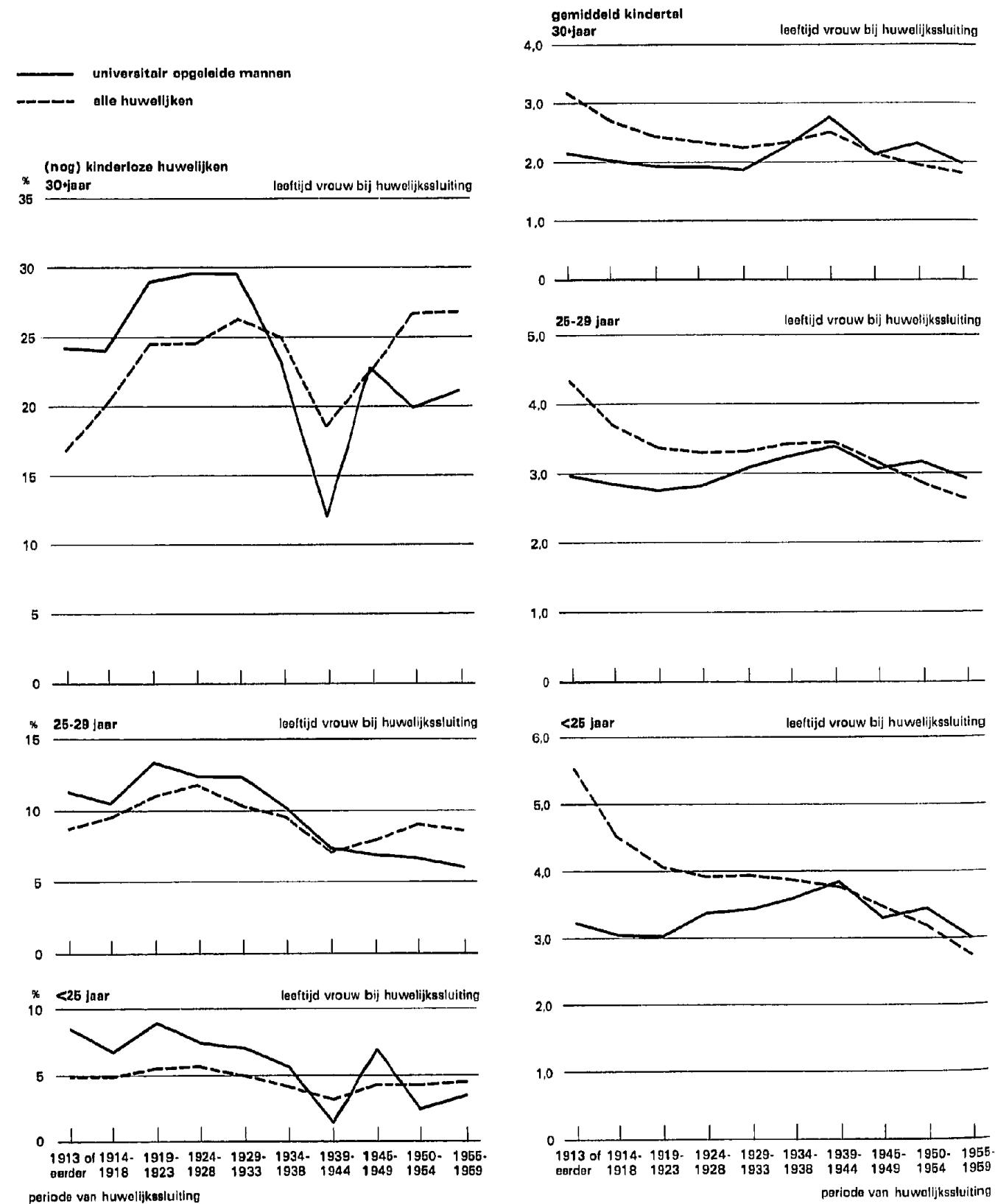
1) De gegevens over de periode 1875 of eerder tot en met 1906 - 1910 zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930, die over de periode 1912 - 1916 en 1917 - 1921 uit de volkstelling van 1947, die over de periode 1924 - 1928 tot en met 1934 - 1938 uit de volkstelling van 1960. De gegevens uit de volkstellingen van 1960 en 1971 betreffen alleen de eerste huwelijken. De cijfers voor de Overige kerkelijke gezindten uit de periode 1912 - 1916 en 1917 - 1921 zijn berekend door de cijfers voor Evangelisch-Luthers, Doopsgezinden/Remonstranten en Anderen te wegen met de proportionele omvang van de betreffende kerkelijke gezindten in de huwelijkscohort 1906 - 1910. Absolute cijfers zijn over de betreffende groep namelijk voor 1947 niet beschikbaar.

29. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 31 december 1930, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)] 1)

1) De gegevens over de periode 1875 of eerder tot en met 1906-1910 zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930; die over de periode 1912-1916 en 1917-1921 uit de volkstelling van 1947, die over de periode 1924-1928 tot en met 1934-1938 uit de volkstelling van 1960.

30. Percentage (nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken van universitair opgeleide mannen en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x10)]¹⁾

¹⁾ De gegevens over de periode 1913 of eerder tot en met 1919-1923 zijn afkomstig uit de volkstelling van 1947, die over de periode 1924-1928 tot en met 1934-1938 uit de volkstelling van 1960.

op alle huwelijksleeftijden) en het hierdoor bereikte hogere niveau is tot in de meer recente huwelijksgeneraties (1955 - 1959) gehandhaafd.

Staat 48 en grafiek 31, geven een indruk van de historische ontwikkeling van de vruchtbaarheid naar sociale groep van de man. Vergelijkingen van de uitkomsten van de tellingen van 1930, 1947, 1960 en 1971 zijn hier problematisch. Voor 1930 zijn uitkomsten gepubliceerd voor een 52-tal beroepen (waaronder bijvoorbeeld zelfstandigen in de landbouw ontbreken), terwijl in 1947 voor een 10-tal groepen relatieve cijfers (gemiddeld aantal levendgeborenen en percentage kinderloze huwelijken) bekend zijn. Samenvoeging wordt daardoor vanzelfsprekend moeilijk. Bij de telling van 1947 is bovendien het administratief personeel niet naar niveau gesplitst. Een bijkomend probleem is dat in 1971 de groep wetenschappelijke vrije beroepen als afzonderlijke categorie gedefinieerd is hetgeen vergelijking met 1960 en 1947 (toen van vrije beroepen als totaliteit sprake was) minder gemakkelijk maakt. Getracht is door middel van onderstaande indeling toch enig zicht te krijgen op de ontwikkeling van de vruchtbaarheid naar sociale groep:

1. landarbeiders; gegevens hierover zijn zowel in 1930 als in 1947, 1960 en 1971 beschikbaar;
2. overige arbeiders; hiertoe worden vergeleken de cijfers van de "arbeiders" in 1971 en 1960 (ongeacht het inkomensniveau) betrekking hebbend op de huwelijkscohorten 1939 - 1944 of later resp. 1919 - 1923 tot en met 1934 - 1938, en de cijfers voor "beroepen van handarbeiders en daarmee gelijk te stellen beroepen in ondergeschikte positie" uit 1930 (exclusief landarbeiders, tuinbouw-arbeiders en rijks- en gemeentepolitie) welke betrekking hebben op de huwelijkscohorten 1875 of eerder tot en met 1906 - 1910;
3. middelbare en lage employés; deze cijfers betreffen voor de telling van 1930 het "administratief personeel van lager niveau in dienst van overheid, particulieren of spoorwegen benevens de rijks- en gemeentepolitie en de onderwijzers bij het lager onderwijs" (tot en met cohort 1906 - 1910), in 1960 de "overige employés" (ongeacht het inkomen) voor de cohorten 1919 - 1923 tot en met 1934 - 1938 en in 1971 de "middelbare en lage employés" (vanaf cohort 1939 - 1944);
4. hoge employés en (wetenschappelijke) vrije beroepen; deze categorie wordt gevormd door "beroepen of ambten van intellectuelen of meer ontwikkelden (exclusief het lager administratief personeel en de onderwijzers bij het lager onderwijs)" in 1930 (cohorten gehuwd in 1906 - 1910 of eerder), door "hoge employés en vrije beroepen" in 1960 (cohorten 1919 - 1923 tot en met 1934 - 1938) en door de "hoge employés en wetenschappelijke vrije beroepen" in 1971 (cohorten 1939 - 1944 of later) 33).

Zoals blijkt zijn de gegevens omtrent de huwelijkscohorten 1875 of eerder tot en met 1906 - 1910 steeds afkomstig uit de volkstelling van 1930, die voor het huwelijkscohort 1912 - 1916 (uitsluitend voor landarbeiders) uit de telling van 1947, die voor de cohorten 1919 - 1923 tot en met 1934 - 1938 uit de telling van 1960, terwijl de telling van 1971 de cijfers voor de meest recente cohorten leverde.

Met name de gegevens die over de oudste huwelijkscohorten beschikbaar zijn betreffen slechts geringe aantallen huwelijken. Men enig voorbehoud kan uit grafiek 31 desondanks het volgende worden geconcludeerd:

- reeds in de alleroudste huwelijkscohorten is er sprake van verschillen in het gemiddeld kindertal. Zowel bij de landarbeiders als bij de arbeiders buiten de agrarische sector ligt het kindertal op een hoog niveau dat past bij een situatie waarin geboortebepaling

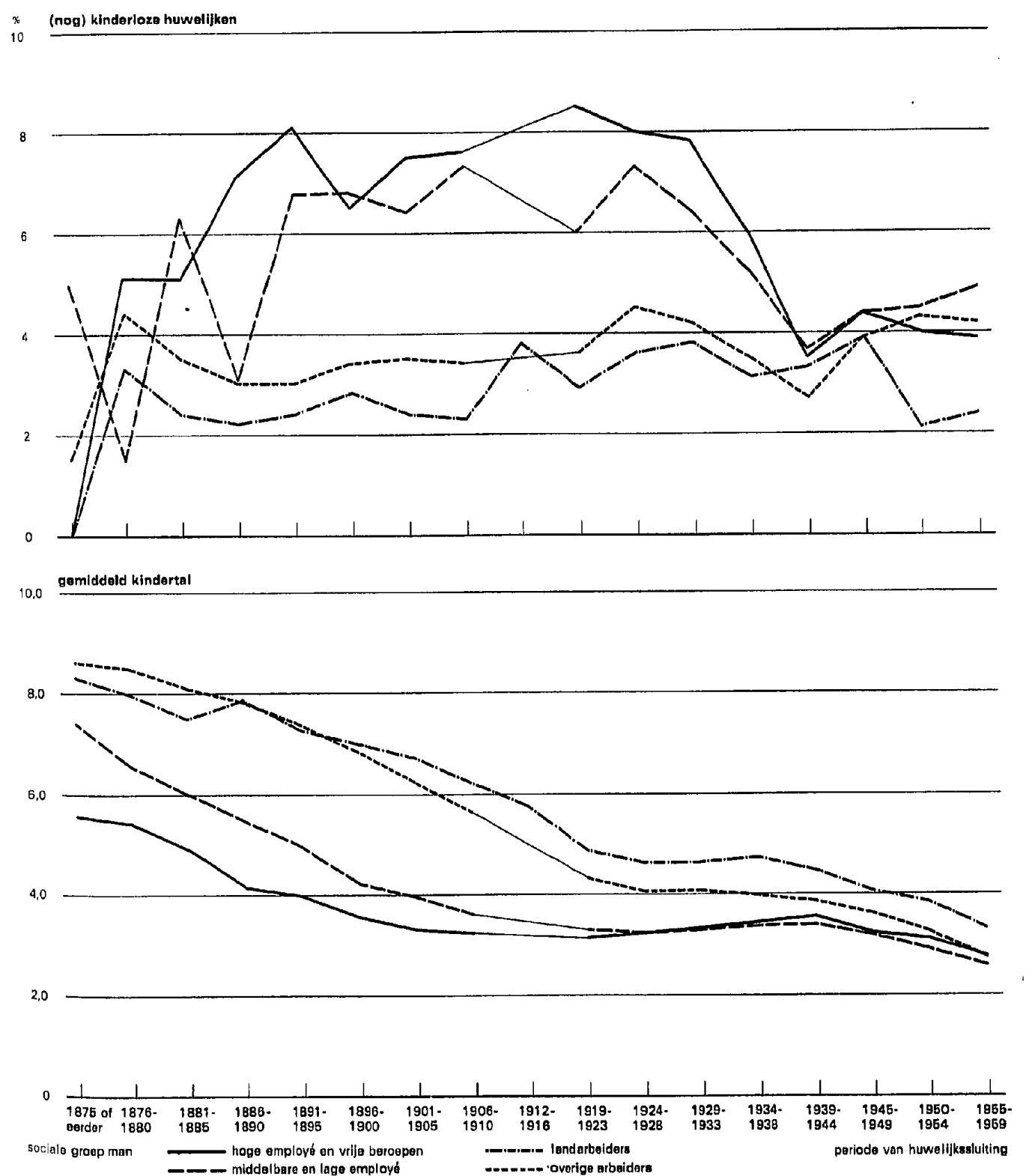
- 33) Niet-wetenschappelijke vrije beroepen vormden in 1960 slechts 6,9% van het totaal van de mannelijke hoofden van huishoudens met een vrij beroep of een positie als hoge employé.

Staat 48. (Nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, en het kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man (1971: steekproef 1 op 10 (x 10) 1)

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep man				Totaal	Sociale groep man				Totaal
	Hoge employés en vrije beroepen	Middelbare en lage employés	Arbeiders			Hoge employés en vrije beroepen	Middelbare en lage employés	Arbeiders		
			landarbeiders	overige in loondienst				landarbeiders	overige in loondienst	
	% (nog) kinderloze huwelijken									
1955 - 1959	3,9	4,9	2,4	4,2	4,4	2,76	2,58	3,30	2,72	2,74
1950 - 1954	4,0	4,5	2,1	4,3	4,2	3,10	2,90	3,84	3,23	3,18
1945 - 1949	4,4	4,4	3,9	3,9	4,2	3,22	3,16	4,04	3,60	3,49
1939 - 1944	3,5	3,7	3,3	2,7	3,2	3,55	3,40	4,48	3,86	3,77
1934 - 1938	6,0	5,2	3,1	3,5	4,2	3,45	3,38	4,71	3,98	3,88
1929 - 1933	7,8	6,4	3,8	4,2	5,0	3,32	3,29	4,63	4,06	3,93
1924 - 1928	8,0	7,3	3,6	4,5	5,6	3,22	3,20	4,63	4,05	3,92
1919 - 1923	8,5	6,0	2,9	3,6	5,1	3,10	3,29	4,88	4,31	4,13
1912 - 1916			3,8		5,6			5,76		4,64
1906 - 1910	7,6	7,3	2,3	3,4	4,6	3,23	3,60	6,20	5,63	5,20
1901 - 1905	7,5	6,4	2,4	3,5	4,5	3,30	3,95	6,71	6,24	5,77
1896 - 1900	6,5	6,8	2,8	3,4	4,7	3,55	4,24	7,00	6,86	6,21
1891 - 1895	8,1	6,8	2,4	3,0	4,5	3,98	4,97	7,26	7,36	6,61
1886 - 1890	7,1	3,0	2,2	3,1	4,6	4,18	5,48	7,85	7,81	6,98
1881 - 1885	5,1	6,3	2,4	3,5	5,0	4,94	6,01	7,50	8,10	7,31
1876 - 1880	5,1	1,5	3,3	4,4	5,2	5,42	6,57	7,98	8,48	7,55
1875 of eerder ..	0,0	5,0	0,0	1,5	4,8	5,56	7,40	8,31	8,60	7,75

1) De gegevens over de periode 1875 of eerder tot en met 1906 - 1910 zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930, die over de periode 1912 - 1916 uit de volkstelling van 1947, die over de periode 1919 - 1923 tot en met 1934 - 1938 uit de volkstelling van 1960.

31. Percentage (nog) kinderloze bestaande (eerste) huwelijken, gesloten vóór het 25ste levensjaar van de vrouw, en het gemiddeld kindertal uit deze huwelijken per periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man, 31 december 1930, 31 mei 1947, 31 mei 1960, 28 februari 1971 [1971: steekproef 1 op 10 (x 10)] 1)

1) De gegevens over de periode 1875 of eerder tot en met 1906-1910 zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930, die over de periode 1912-1916 uit de volkstelling van 1947, die over de periode 1919-1923 tot en met 1934-1938 uit de volkstelling van 1960.

- nog geen gemeengoed is, terwijl de hoge employés en vrije beroepen beduidend onder dit hoge vruchtbaarheidsniveau blijven;
- de snelle daling die het gemiddeld kindertal van de middelbare en lage employés ondergaat brengt deze sociale groep eveneens reeds vroeg op een laag vruchtbaarheidsniveau. In de huwelijken van deze groep van employés is vanaf de periode 1924 - 1928 een even gering aantal kinderen voortgebracht (3,0 - 3,5) als binnen de groep van hoge employés en vrije beroepen gebruikelijk is;
 - de arbeiders buiten de agrarische sector brengen in huwelijken die in de 19e eeuw zijn gesloten ongeveer evenveel kinderen voort als landarbeiders. De daling van het kindertal die in beide groepen optreedt is echter in de 20e eeuwse huwelijkscohorten bij arbeiders buiten de agrarische sector iets versneld. Een vertraging in de daling treedt hier - evenals bij de landarbeiders - vanaf cohort 1924 - 1928 aan het licht. Doordat echter tegelijk bij beide groepen employés een lichte stijging en later een geringe daling van het gemiddeld kindertal plaatsvindt, is het eindresultaat na circa 100 jaar evolutie dat in de laatste cohort de differentiële vruchtbaarheid naar sociale groep bijna geheel is verdwenen;
 - tussen de middelbare en lage employés, de hoge employés en vrije beroepen, en de arbeiders buiten de landbouw zijn de verschillen in gemiddeld kindertal zeer gering. Slechts de landarbeiders onderscheiden zich in de meest recente cohort nog enigszins van andere sociale groepen: deze groep bereikt dan een kindertal dat de hoge employés en vrije beroepen na cohort 1896 - 1900 nauwelijks meer realiseerden, en dat middelbare en lage employés vanaf cohort 1919 - 1923 achter zich lieten.

Het percentage kinderloos gebleven huwelijken vertoont eveneens verschillen per sociale groep. Kinderloosheid is onder hoge employés en vrije beroepen over het algemeen frequenter voorgekomen dan onder middelbare en lage employés, terwijl het verschijnsel relatief zeldzaam is onder arbeiders in en buiten de agrarische sector. In de loop van de tijd, met name na de cohort 1934 - 1938, zijn de verschillen tussen de sociale groepen echter geringer geworden door afnemende kinderloosheid onder hoge employés en vrije beroepen, en middelbare en lage employés.

SUMMARY

On occasion of the 14th General Population Census, taken on 28 February 1971, all women - married, widowed and divorced - were asked how many live-born children they had ever given birth to. As in previous censuses, those women still married at the time of the census were also asked how many live-born children they had given birth to within their current marriage, the month and year in which the marriage was contracted and whether or not they and their husband had been married previously. The answers to these questions served as a basis for the data on married and formerly married women included in this publication. Attention is directed mainly to women who were still married and living with their husband at the time of the census (the so-called existing marriages).

With some exceptions, data have been compiled on married and formerly married women actually residing in Dutch municipalities, regardless of their nationality, except for those aliens enjoying diplomatic immunity. Dutch nationals living abroad have been excluded.

It should be noted that the data presented here originate partly from an administrative enumeration; data on those persons refusing to co-operate in the census and those not home at the time of the census were taken from the population administrations of the municipality concerned. The data presented relating to existing marriages and to fertility of married and ever-married women originate almost completely from a random sample, taken for reasons of efficiency, from the 14th General Population Census of 28th February 1971. This implicates that there is a certain margin of inaccuracy; in the interpretation of the figures due allowance should be made for this.

Existing marriages

On 28 February 1971 there were in the Netherlands 3,038,000 marriages, contracted before 1971 in which the partners were living together at the time of the census. 2,815,500 (92.7%) of these marriages concerned first marriages for both partners while in the other 222,500 (7.3%) marriages, one or both partners had been married previously. The results of the 1947 and 1960 censuses showed slightly higher percentages of non-first marriages viz. 8.0% and 8.5% respectively. On 1 January 1971 18.1% of the first marriages were less than 5 years old and 32.9% less than 10 years old. The non-first marriages showed higher percentages in this area. However, a large portion of the existing marriages (in particular existing first marriages) is formed by marriages of more than 25 years standing (30.4% of existing first marriages).

The existing marriages counted in 1971 form only a portion of all marriages contracted in 1970 or earlier. With the increase in marriage duration a decreasing percentage lasted up to the time of the census. The number of "dissolved" first marriages rises to more than 10% of marriages which were more than 13 years old on 1 January 1971. Of the first marriages which were at least 25 years old on 1 January 1971, more than 80% still existed at the time of the census and of all first marriages contracted per year after 1930 at least 50% lasted. The non-first marriages constantly showed a relatively lower number of lasting marriages than the first marriages.

As far as concerns the distribution of the existing marriages by age of the spouses the age difference between men and women is worth noticing; of the women 10.5% are not yet 25 years old whereas 5.4% of the men are under that age. The existing non-first marriages are characterized by a comparatively older age-composition than the first marriages. Although a large part of both first and non-first marriages is formed by marriages in which the partners' age difference is less than five years, the homogeneity as far as age is concerned is larger for the former group. The age structure of the existing marriages in

1971 differs in some respects from that of 1947 and 1960. For both men and women there were relatively more existing marriages in which one or both of the partners were under 25, or over 64 in 1971 than in the aforementioned census years.

For both first and non-first existing marriages it can be said that the percentage of women married at a younger age is larger than the corresponding percentage of men. Of the existing marriages on 28 February 1971, 65.5% of the women and only 39.2% of the men were married at an age younger than 25. For non-first marriages the percentages are 19.0 and 6.8 respectively. The composition by age at marriage of the first marriages is noticeably younger than in 1947 and 1960 and the relative number of non-first marriages contracted at a younger age has also increased.

The vast majority of existing first and non-first marriages is constituted by marriages in which the man is older than the woman. This applies to 73.8% of first marriages and 72.6% of non-first marriages. Marriages in which the age difference between man and wife is more than 5 years constitute 24.9% of all existing first marriages; this is less than in the case of non-first marriages. Compared to the 1960 census, the differences are only slight.

The group of existing marriages as a whole is composed of marriages contracted in periods which vary widely. Distinction according to the period of marriage is desirable for many reasons. This distinction is limited however to the first marriages.

First of all, with the aid of data on existing marriages, attention is paid to the development of the age at marriage. The average age at marriage of the existing marriages turns out to conform with the average age at marriage of the ever contracted marriages (based on the vital statistics) as far as marriages contracted in the 1950 - 1954 period or later are concerned.

As far as the influence of religious denomination is concerned, it appears that in every period of marriage, men and women without religious denomination have the youngest average age at marriage. Roman Catholic men and women married on average at a higher age than non-Roman Catholics. However the differences between the religious denominations are slight and become even more so after the 1950 - 1954 period.

It is noticeable that with regard to the level of education men and women who have received primary or advanced primary education marry, on average, at a younger age than any other group. The oldest ages at marriage are to be found in the group of university educated men and higher educated women. Compared to the marriages contracted in the years 1950 - 1954 and still existing in 1971, the strongest decrease in age at marriage in the following cohorts took place in the group of men with primary and advanced primary education; but the average age at marriage of men with lower vocational education and secondary education also decreased by more than 2 years.

Prominent differences in age at the time of marriage also stand out in the various social groups distinguished by the census. For each period of marriage it can be said that men employed as labourers or lower non-manual employees marry at a younger age than those self-employed in agriculture, those with scientific professions and the non-manual employees of the upper level. The age at marriage of agricultural labourers conforms to a large extent with the age at marriage of non-agricultural labourers. In almost every social group a younger age at marriage can be ascertained in the more recent periods of marriage than in the period 1950 - 1954. If we take the 1950 - 1954 period as a starting-point, the agricultural labourers, lower non-manual employees and non-agricultural labourers with a gross income of less than f 12,000 per year stand out with a strong decrease in age at marriage (2.7 - 3.0 years).

Finally data relating to mutual characteristics of husband and wife according to period of marriage are included. The most frequent age

combinations at the time of marriage in the sixties are clearly different from those in the fifties; circa 40% of the marriages contracted in the sixties are marriages between men and women both in the age group 20 - 24 years whereas this was 19% in the 1950 - 1954 period. The age differences between marriage partners become slighter in more recent periods.

As far as the mutual religious denomination is concerned: the percentage of mixed marriages increases strongly in the course of the periods of marriage, particularly among Roman Catholics, Dutch Reformed and Calvinists. However, there are still clear differences in the percentages of mixed marriages between the various religious denominations.

The mutual level of education of husband and wife shows more homogeneity over the years, mostly because women have partly made up their arrears of education. But still the majority of married women have husbands whose level of education is higher than their own.

Fertility

The data on fertility of married and formerly married women relates to children not only born within existing marriages but also to non-marital children and children born within previous marriages. The 3,651,880 ever-married women gave birth to 9,778,675 live-born children, an average of 2.68 children per woman. 14.0% (= 512,005) of these women were (still) childless at the time of the census. The majority of nearly 10 million live-born children were brought forth by women who were married for the first time and were living with their husbands at the time of the census. The non-first marriages produced an average of 2.32 children per woman, whereas 22.3% of these marriages were childless. Finally data on formerly married women and married women not living with their husbands are available; this group produced an average of 3.09 children per woman. Only 14.8% of these women were (still) childless.

Data relating to the fertility of women are presented according to the various religious denominations and levels of education, and for married women still living with their husbands information is also presented concerning the influence of the woman's age at marriage and her husband's social group on the number of children. Finally special attention is paid to fertility of formerly married women and married women not living with their husbands.

The data on the fertility of women as far as married and formerly married women as a whole are concerned, are presented for separate birth cohorts. In all other cases standardized figures according to birth cohort have been used so as to eliminate the influence of differences in age-composition.

Subsequently the discussion turns to fertility realized within the existing marriage; in first marriages this constitutes 99.3% of the total fertility, in non-first marriages 57.3%. The 3,038,020 marriages counted as existing marriages on 28th February 1971 produced a total of 7,611,370 children. This means 2.51 children per existing marriage. At the time of the census 477,750 (15.7%) of the marriages were childless. The average number of children per existing marriage at the time of the 1947 and the 1960 census were 2.93 and 2.70 respectively whereas 17.7% and 17.0% (respectively) of the existing marriages were then (still) childless. So the marriages existing in 1971 produced less children per marriage, but of these marriages a higher percentage counted at least one child.

When the average number of children and the percentage of (still) childless marriages are considered for first and non-first marriages separately, great differences come to light. The first marriages produced on average 2.60 children whereas non-first marriages produced an average of 1.33. 13.4% and 44.6% of the first and non-first marriages respectively were childless. Similar differences could be established in previous censuses. It would appear that the average number

of children in first marriages has decreased whereas the average in non-first marriages shows nearly no change. The percentage of first and non-first marriages still childless has also decreased since 1947.

On 28 February 1971 more than one in every four existing marriages (27.4%) had produced two children. This percentage is distinctly higher than the percentages found in previous censuses. The number of first marriages with three children has also increased (to 17.5% of all first marriages). No change is to be seen in the number of marriages with one child (17.3%) and four children (9.9%). Non-first marriages are characterized by a completely different composition according to the number of children than first marriages. Childless marriages dominate here although the percentage decreased from 49.9 and 50.0 in 1947 and 1960 respectively to 44.6%. Marriages with only one child also play a more important part here.

The average number of children decreases as the woman's age at marriage increases: for first marriages from 2.75 (women married before 20 years of age) to 0.37 (women married after 40 years); for non-first marriages from 2.58 to 0.23. The percentage of marriages remaining childless increases as the woman's age at the time of marriage increases. The average number of children per marriage is distinctly lower in 1971 than in 1960 and 1947 as far as concerns first marriages in which the woman married before 25 years of age and non-first marriages in which the woman married before 30 years of age. So too, the differences in the woman's age at the time of marriage influence the fertility level less than in previous censuses.

Compared to 1960 and 1947 the differences in the average number of children of women with different religious denominations show a distinct decrease; for first marriages the range decreases from 1.57 via 1.24 to 0.97 children, for non-first marriages from 0.71 (in 1960) to 0.64 children. These diminishing differences in fertility are due to a fertility decrease among Roman Catholic and Calvinist women. The fertility of Roman Catholic women, however, decreased more rapidly than that of Calvinist women so that the Calvinists, with a lower average number of children than the Roman Catholic women before the 1971 census, turned out to have a higher average number of children in 1971.

The average number of children per marriage is only slightly influenced by the woman's level of education; only women with primary education and - to a lesser degree - women with semi-academic education have a notably higher fertility than other women.

As far as the husband's social group is concerned: the average number of children of self-employed men is notably higher than that of non-manual employees and labourers, particularly in the case of first marriages. Women married to agricultural labourers also produced a higher average number of children within existing marriages.

The number of children born within existing marriages depends a good deal on the period of marriage. With this in mind a distinction has been made between subsequent periods in which marriages were contracted. As far as possible data from the 1947 and 1960 censuses were also consulted when comparing the various 1971 data. In some cases this led to a series of observations running from the marriage period 1913 or earlier up to and including the marriage period 1955 - 1959. The following points can be concluded:

- over the years the average number of children produced per marriage becomes less influenced by the woman's age at marriage, the woman's religious denomination, the woman's level of education and the husband's social group;
- over the years the percentage of marriages remaining childless becomes less dependent on the husband's social group and the woman's religious denomination;
- in the most recent "completed" marriage cohort (1955 - 1959) there are still differences in the average number of children between

women differentiated according to their age at the time of marriage, religious denomination and husband's social group respectively. The woman's level of education makes hardly any difference (0.35 child) compared to her age at the time of marriage (2.57 child), her religious denomination (1.52) and her husband's social group (1.10);

- as was the case in older cohorts, the women who married young, the self-employed in agriculture, and the Calvinist women of the 1955 - 1959 cohort have the highest average number of children;
- the percentage of marriages in the 1955 - 1959 cohort remaining childless differs particularly for the various ages at the time of marriage but the differences among various religious denominations (8.4 per 100) are considerable and noticeably higher than among the various social groups (3.8) and educational levels (4.9);
- couples married during the Second World War have a relatively high average number of children and a relatively low number of childless marriages. The post-war baby-boom came at a time in which the fertility of these couples was very high.

A more detailed review of the development of the average number of children per first marriage according to the period of marriage is given for women married before 25 years of age. On the one hand a combination of background variables was used, on the other hand in some cases results of the 1930 census were also consulted.

The age difference between husband and wife appears to be of little consequence to the average number of children.

As to whether or not the marriage is one of mixed religion it can be established that the average number of children per marriage of women with a particular religious denomination hardly differs from that of men with the same religious denomination. Highest fertility is found among couples with the same religious denomination.

As far as the mutual levels of education are concerned: per level of the man's education the average number of children hardly differs according to his wife's level of education and vice versa; per level of the woman's education her husband's education has almost no influence on her average number of children. If every level of the woman's education is looked at separately, it can be established that the highest average number of children is found among women married to men with primary education.

Within each level of education it turns out that the woman's religious denomination has considerable influence on the average number of children. However this does not hold the other way round: within each religious denomination the woman's level of education hardly influences the fertility level.

The combined effect of the woman's religious denomination and the man's social group was also looked into. Most notable here were the totally different situations of on the one hand Roman Catholic women and on the other all other religious denominations; compared to the Roman Catholics other religious denominations are hardly influenced by the man's social group as far as the average number of children is concerned. Within each social group however the average number of children is considerably influenced by the religious denomination. This is most obvious in the case of the self-employed in agriculture. The remarkable position of this group however is solely due to the fact that the Roman Catholics among them have a far higher average number of children than any other religious denomination. Even compared to the Calvinists the differences here are considerable. It can further be established that the average number of children per marriage depends more on the man's social group than on the woman's level of education. If each level of the woman's education is looked at separately it can be seen that the self-employed in agriculture always have the highest average number of children and the group other non-manual employees the lowest. The woman's level of education is of little consequence in these cases. The lowest fer-

tility level can be found among women with primary or advanced primary education regardless of the man's social group. Finally, data are presented on the historical development of marital fertility of women married before 25 years of age divided into groups according to religious denomination, husband's education (university educated men) and husband's social group. These data are based on the four most recent censuses (1930, 1947, 1960 and 1971). Since the 1876 - 1880 marriage cohort an increase in the differences in fertility between the religious denominations and the social groups can be established (caused in particular by the rapid decrease in the average number of children of women belonging to the groups no religious denomination, other religious denomination and women married to higher non-manual employees or self-employed men, and middle or lower non-manual employees). From the 1929 - 1933 cohort onwards a stabilization takes place making way for a further decrease in the cohorts of the fifties. The most notable phenomenon as far as the university graduates are concerned is that while this group constantly had a lower average number of children than that of the total population in the marriage cohorts 1913 and earlier up to and including the 1945 - 1949 cohort, they had a higher average number of children than the total population after the 1945 - 1949 cohort. It is not clear what part changes in age at the time of marriage and shifts in the timing of birth played in this matter.

This publication is part of a series dealing with the main results of the 1971 Population Census. This series edited by the Department for Social Accounts of the Central Bureau of Statistics is subdivided into series A and series B.

Based principally on national census results the publications issued under A give information more detailed about the demographic structure of the population, the composition of the population by religious denomination, by nationality, the economically active population, education received and being received, and about households, families and dwellings.

Series B covers publications dealing with the above-mentioned subjects (except for nationality), the commuting, and the population of institutions on the basis of the municipal census results.

TABELLEN

Tabel 3. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten, 23-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw op teldatum in jaren	Leeftijd man op teldatum in jaren																Totaal				
	< 18	18	19	20	21	22	23	24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64		65 - 69	70 - 74	75 - 79	80+
< 16	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	20
16	65	75	85	85	85	25	50	50	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	475
17	20	105	355	555	430	230	200	125	150	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	2 275
18	30	170	565	985	1 105	1 110	855	560	690	130	60	10	10	10	10	10	10	10	10	10	6 285
19	160	565	1 225	1 950	2 370	2 275	1 600	1 840	310	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	12 210
20	25	330	1 360	2 975	4 185	4 375	3 740	5 020	645	90	40	10	10	10	10	10	10	10	10	10	22 790
21	40	190	780	2 845	5 490	7 900	11 110	1 245	145	20	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	37 500
22	25	290	675	2 975	8 990	13 900	12 275	2 590	350	90	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	54 390
23	10	10	170	480	1 365	5 245	12 725	17 510	5 420	500	90	10	10	10	10	10	10	10	10	10	71 945
24	25	20	245	1 080	3 165	9 765	17 585	23 165	3 325	510	260	60	20	10	10	10	10	10	10	10	90 020
25 - 29	10	10	40	65	100	360	17 830	154 600	135 590	23 140	3 200	530	155	60	30	40	10	10	10	10	362 020
30 - 34	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10 335 760
35 - 39	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	316 650
40 - 44	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	309 325
45 - 49	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	287 835
50 - 54	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	240 170
55 - 59	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	145 214 150
60 - 64	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	400 177 255
65 - 69	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	1 030 132 260
70 - 74	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	4 430 81 235
75 - 79	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	12 005 42 465
80+ ...	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	14 440 18 510
Totaal	75	595	2 175	5 950	12 735	23 855	42 105	63 915	333 645	337 055	326 045	314 135	302 940	259 275	234 790	201 260	158 500	104 450	60 250	32 770	2 815 520

Niet-eerste huwelijken

Leeftijd	< 16	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80+	Totaal
< 16	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
16	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
17	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
18	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
19	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
20	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
21	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
22	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
23	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
24	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
25 - 29	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
30 - 34	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
35 - 39	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
40 - 44	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
45 - 49	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
50 - 54	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
55 - 59	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
60 - 64	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
65 - 69	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
70 - 74	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
75 - 79	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
80+ ...	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Totaal	75	595	2 175	5 950	12 735	23 855	42 105	63 915	333 645	337 055	326 045	314 135	302 940	259 275	234 790	201 260	158 500	104 450	60 250	32 770	2 815 520		

Tabel 4. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting, 23-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren																Totaal						
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30-34	35-39		40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+
< 16	200	320	560	455	315	245	270	190	190	125	40	35	50	50	115	20	10	10	10	10	10	10	3 180
16	485	1 625	2 735	2 570	2 165	1 580	1 580	1 070	800	475	300	185	200	95	350	60	10	10	10	10	10	10	14 895
17	150	550	3 865	6 660	7 100	7 180	5 630	4 465	2 950	2 030	1 300	735	490	400	690	90	40	10	10	10	10	10	44 355
18	70	445	4 405	10 250	13 635	16 160	14 455	11 830	8 425	5 460	3 925	2 535	1 590	1 150	1 910	200	105	20	10	10	10	10	96 615
19	55	375	2 860	10 850	17 710	25 325	26 610	23 050	18 200	13 555	9 345	6 030	3 720	2 455	4 325	640	145	10	10	10	10	10	165 305
20	45	205	1 460	6 460	15 800	29 365	38 555	39 475	32 850	24 305	18 430	11 745	7 715	5 105	8 200	200	70	10	10	10	10	10	241 350
21	30	175	940	3 525	10 015	26 040	44 600	54 300	49 365	40 370	28 550	19 895	13 340	8 650	14 790	1 930	445	115	50	10	10	10	317 345
22	50	125	410	1 545	5 255	15 500	36 290	53 865															

Tabel 5. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))
Kerkelijke gezindte vrouw

Kerkelijke gezindte man	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerde Kerken	Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	Overige Gereformeerden	Evangelisch-Luthers	Doopsgezind	Remonstrant	Andere	Geen	Totaal
Rooms-Katholiek	1 028 170	25 920	2 885	445	30	610	220	140	1 525	24 200	1 084 145
Nederlands Hervormd	30 110	625 295	6 700	535	925	1 670	1 535	630	2 980	36 575	706 955
Gereformeerde Kerken	3 525	6 005	183 795	935	720	170	40	40	475	3 060	198 765
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	330	480	1 145	24 025	275	30	40	10	40	595	26 970
Overige Gereformeerden	20	460	415	190	29 440	10	90	30 625
Evangelisch-Luthers	580	1 380	70	10	..	4 555	95	20	90	815	7 615
Doopsgezind	285	1 340	105	20	..	50	6 135	100	100	1 370	9 505
Remonstrant	160	580	60	10	..	40	90	3 485	60	805	5 295
Andere	2 135	2 475	310	45	10	190	85	80	44 570	2 800	52 710
Geen	42 050	67 685	6 320	975	320	2 140	3 470	1 555	6 015	562 400	692 930
Totaal	1 107 370	731 615	201 805	27 190	31 720	9 455	11 715	6 070	55 870	632 715	2 815 520
Niet-eerste huwelijken											
Rooms-Katholiek	53 460	4 975	640	80	..	285	30	50	365	3 860	63 745
Nederlands Hervormd	6 370	41 230	1 175	90	110	380	145	90	785	5 190	55 565
Gereformeerde Kerken	765	920	8 680	70	40	30	10	..	80	390	10 990
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	100	90	60	840	10	..	10	40	1 155
Overige Gereformeerden	10	80	40	30	1 190	30	1 380
Evangelisch-Luthers	130	260	50	510	10	10	40	210	1 295
Doopsgezind	30	215	20	20	545	30	30	140	1 035
Remonstrant	40	125	20	20	10	210	40	100	560
Andere	465	370	40	20	..	50	20	10	4 480	475	5 935
Geen	6 765	8 420	1 070	165	40	395	510	225	1 340	61 975	80 910
Totaal	68 140	56 690	11 805	1 295	1 380	1 685	1 295	7 170	7 170	72 415	222 900

Tabel 6. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))
Onderwijsniveau vrouw

Onderwijsniveau man	Onderwijsniveau vrouw											Totaal		
	Geen dagonderwijs volgend													
	Basis	Lager		Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger			Nog dagonderwijs volgend	
algemeen		beroeps	algemeen	beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	universitair	niet-universitair	universitair				
Geen dagonderwijs volgend:														
Basis	651 305	54 340	18 050	69 665	3 755	9 930	1 770	10	10	30	10	72 395	1 710	882 975
Lager	61 970	44 875	19 245	39 635	1 715	8 745	1 995	10	40	40	30	15 410	570	194 235
Uitgebreid lager	39 090	31 565	46 990	34 220	5 135	16 730	5 645	85	130	130	70	13 640	655	193 950
algemeen	192 050	98 295	57 895	169 310	4 630	35 770	6 310	20	20	20	30	58 230	1 465	624 005
beroeps	6 860	6 225	15 460	6 915	6 935	8 580	4 885	285	200	335	200	2 750	325	59 770
Middelbaar	27 355	27 375	35 825	39 045	5 025	23 725	7 925	40	110	100	100	9 800	475	176 810
algemeen	14 280	15 505	27 930	20 890	6 245	20 795	22 090	250	440	200	200	6 210	585	135 415
beroeps	635	890	1 540	725	890	1 590	1 630	180	50	90	90	345	60	8 325
Semi-hoger	1 030	1 810	4 045	2 035	1 695	3 180	3 120	120	535	160	535	2 250	190	18 460
niet-universitair	1 605	2 740	9 610	4 130	9 080	12 410	12 885	2 295	775	5 935	2 250	3 045	1 495	65 205
universitair	73 740	14 130	9 900	21 760	1 460	4 990	2 000	30	10	110	304 945	3 325	1 215	434 285
Onbekend	1 545	1 305	2 930	1 665	1 565	3 780	2 605	105	200	325	200	3 325	2 740	22 085
Nog dagonderwijs volgend:	1 071 460	298 740	249 410	410 000	48 125	150 230	72 860	3 430	2 545	7 395	489 840	11 485	2 815 520	
Totaal	1 071 460	298 740	249 410	410 000	48 125	150 230	72 860	3 430	2 545	7 395	489 840	11 485	2 815 520	
Niet-eerste huwelijken														
Geen dagonderwijs volgend:														
Basis	64 340	4 600	2 555	4 905	455	1 530	340	..	10	20	7 710	235	86 695	
Lager	4 970	2 420	1 240	1 345	155	715	210	40	1 455	50	12 605
Uitgebreid lager	3 410	1 700	3 605	1 745	435	1 215	475	10	10	50	1 050	80	13 790	
algemeen	11 030	3 670	2 770	4 840	450	1 995	585	20	10	10	3 720	170	29 265	
beroeps	875	725	1 410	590	835	790	415	20	20	40	330	20	6 070	
Middelbaar	1 815	1 025	1 980	1 040	455	1 275	575	20	..	20	840	30	9 070	
algemeen	1 155	745	1 445	745	690	920	1 115	30	..	40	485	..	7 375	
beroeps	55	80	220	80	170	130	140	20	10	40	90	10	1 055	
Semi-hoger	135	110	355	50	260	240	225	20	15	20	80	20	1 535	
niet-universitair	220	315	1 040	285	845	900	120	110	110	345	285	110	5 525	
universitair	7 200	1 080	1 160	1 520	310	650	315	20	20	50	36 155	165	48 640	
Onbekend	160	50	100	20	30	100	40	10	355	105	870	
Nog dagonderwijs volgend:	95 365	16 320	17 880	17 170	5 095	10 515	5 340	280	205	685	52 455	995	222 500	
Totaal	95 365	16 320	17 880	17 170	5 095	10 515	5 340	280	205	685	52 455	995	222 500	

Tab. 7. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar wederzijdse leeftijd van de echtgenoten bij huwelijksluiting, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren					Totaal											
	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39		Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren					Totaal					
							< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39		40 - 44	45 - 49	50+		
Eerste huwelijken																	
Periode van huwelijksluiting 1970																	
< 20	3 055	12 755	1 785	390	35	20	10	18 050	3 310	15 600	5 815	950	145	55	10	25 890	
20 - 24	3 900	45 860	19 590	2 190	300	115	30	66 915	1 795	53 075	69 840	14 070	2 365	455	115	20 141 745	
25 - 29	...	3 270	7 065	1 820	465	70	20	12 735	125	10 530	59 910	26 705	5 935	1 155	160	90 104 615	
30 - 34	...	1 175	625	765	160	20	20	2 240	10	815	7 500	13 170	6 905	1 750	415	170 30 735	
35 - 39	...	40	40	160	350	220	90	905	...	150	970	2 475	3 310	1 965	700	250 9 825	
40 - 44	...	10	10	30	50	80	100	295	...	30	100	255	615	1 085	595	2 880	
45 - 49	...	10	10	30	10	30	50	230	...	10	10	20	70	140	265	780	
50+	...	10	10	30	10	30	10	245	...	10	10	20	50	55	165	270	
Totaal	3 865	60 110	29 080	5 365	1 670	725	320	101 615	5 240	80 215	144 150	57 640	19 345	6 660	2 310	1 175 316 735	
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969																	
< 20	15 045	56 880	10 815	1 385	170	50	50	84 400	1 750	14 040	4 800	770	100	20	...	21 480	
20 - 24	4 110	191 220	109 010	12 750	1 760	380	115	319 430	1 020	52 445	59 840	10 600	1 595	210	30	50 125 895	
25 - 29	1 135	15 075	44 750	13 515	2 865	460	130	77 050	60	10 085	49 915	20 225	3 495	620	100	10 84 505	
30 - 34	10	705	3 565	5 370	2 855	865	175	13 640	10	765	6 975	10 300	4 375	835	150	40 25 450	
35 - 39	10	30	310	975	1 690	905	190	4 230	...	685	1 800	1 915	810	245	65	5 610	
40 - 44	...	30	50	130	415	590	430	1 835	...	40	60	150	325	335	115	1 185	
45 - 49	...	10	10	30	60	180	300	1 000	...	10	10	20	70	140	20	215	
50+	...	10	10	10	10	30	70	645	...	10	10	20	10	20	...	45 110	
Totaal	19 305	283 950	168 505	34 170	9 820	3 465	1 405	502 230	2 850	77 460	122 380	43 865	11 875	2 935	730	350 262 445	
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964																	
< 20	9 450	36 510	9 445	1 110	130	10	10	56 685	1 175	9 685	3 330	415	70	50	...	14 710	
20 - 24	2 710	109 240	100 580	13 320	1 690	245	70	227 945	695	34 525	43 370	7 980	950	220	40	20 37 795	
25 - 29	60	12 480	53 160	17 905	3 140	540	150	87 470	50	7 710	37 545	14 895	2 070	305	30	62 605	
30 - 34	...	645	4 970	7 340	3 095	785	160	17 080	20	690	4 920	6 410	1 780	345	70	10 14 255	
35 - 39	...	50	465	1 285	1 680	1 025	325	5 000	...	40	365	750	795	330	145	60 2 480	
40 - 44	...	10	100	190	300	410	400	1 715	...	10	20	100	125	120	70	15 450	
45 - 49	...	10	10	30	40	90	150	560	...	10	10	5	5	20	25	20 80	
50+	...	10	10	10	10	20	20	735	...	10	10	20	10	20	...	15 15	
Totaal	12 230	158 935	168 740	41 185	10 095	3 130	1 360	397 185	1 940	52 665	89 530	30 550	5 735	1 395	415	160 182 390	
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959																	
< 20	5 155	23 100	6 875	900	115	...	10	36 160	1 450	8 995	2 990	390	20	10	...	13 870	
20 - 24	1 885	79 520	94 260	13 530	1 810	295	110	191 450	850	31 820	35 795	4 940	660	105	20	30 74 225	
25 - 29	75	11 770	66 075	23 770	3 580	760	170	106 325	60	7 220	27 860	8 310	1 275	225	10	20 44 980	
30 - 34	...	20	780	6 785	10 225	4 035	1 175	23 440	10	420	2 855	3 335	1 020	245	30	20 7 935	
35 - 39	...	110	470	1 435	2 165	975	450	5 000	...	90	240	425	495	105	45	10 1 325	
40 - 44	...	20	90	180	375	540	390	1 750	...	10	10	10	5	45	15	5 140	
45 - 49	...	10	20	30	70	130	250	500	...	10	10	20	10	20	...	45 45	
50+	...	10	20	30	40	60	370	500	...	10	10	20	10	20	...	10 10	
Totaal	7 135	115 335	174 575	50 070	12 160	3 910	1 750	366 400	2 370	48 560	69 755	17 430	3 450	740	125	105 142 535	
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954																	
< 20	3 570	18 020	6 150	715	125	55	...	28 650	3 135	16 470	4 355	365	100	30	...	24 455	
20 - 24	1 450	62 125	80 120	14 620	1 645	325	75	160 390	1 855	62 470	51 650	6 930	520	90	25	...	123 665
25 - 29	60	10 730	63 775	24 870	4 330	755	175	104 735	155	11 290	34 935	9 100	1 415	160	35	10 57 095	
30 - 34	...	20	700	7 240	10 985	4 505	1 380	25 300	20	770	3 370	3 310	870	80	15	10 8 450	
35 - 39	...	80	550	1 700	2 230	1 215	480	6 415	...	85	195	365	290	80	...	1 020	
40 - 44	...	20	70	200	380	825	480	2 040	...	40	10	45	35	25	10	10 170	
45 - 49	...	10	30	30	20	270	380	1 145	...	20	40	10	10	10	...	80 80	
50+	...	10	10	10	10	30	325	370	...	10	10	20	10	20	...	10 10	
Totaal	5 110	91 650	157 835	53 115	13 235	4 635	2 010	328 040	5 295	91 145	94 550	20 125	3 230	485	85	20 214 940	

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954					Totaal											
	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39		Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954					Totaal					
							< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39		40 - 44	45 - 49	50+		
Niet-eerste huwelijken																	
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954																	
< 20	10	150	85	20	360	40	175	215	110	55	20	10	10	635	
20 - 24	20	595	705	350	155	90	30	2 215	20	680	1 475	1 030	525	240	90	50 4 110	
25 - 29	...	60	605	465	225	205	40	1 855	...	455	1 830	1 975	1 360	520	210	155 6 505	
30 - 34	...	60	120	370	405	245	125	1 445	10	185	1 050	1 750	1 790	1 165	520	305 6 770	
35 - 39	...	60	75	120	235	275	240	1 195	...	60	415	825	1 350	1 475	840	500 5 470	
40 - 44	...	60	60	80	120	235	285	1 075	...	30	50	300	470	020	900	1 015 3 730	
45 - 49	...	60	60	40	20	85	205	895	30	150	150	325	555	1 360 2 450	
50+	...	60	60	20	20	20	60	2 080	50	120	245	1 765	2 185	
Totaal	30	1 160	1 660	1 510	1 310	1 215	1 045	11 225	70	1 580	5 065	6 030	5 760	4 880	3 370	5 160 31 920	
Periode van huwelijksluiting 1945 - 1949																	
< 20	70	480	640	230	115	30	...	1 850	10	195	230	100	85	20	...	645	
20 - 24	70	1 400	2 135	1 590	700	435	180	6 670	30	775	2 080	1 360	770	340	235	...	5 615
25 - 29	10	750	1 740	1 520	1 355	835	550	6 770	10	630	2 180	2 790	1 900	940	225	140 8 815	
30 - 34	...	185	690	1 440	1 400	885	490	5 605	...	320	1 265	2 265	2 335	1 185	650	245 8 265	
35 - 39	...	70	215	710	1 110	1 060	780	6 650	...	70	400	1 025	1 455	1 435	975	625 5 985	
40 - 44	...	10	85	205	490	825	935	4 020	...	30	70	330	530	1 055	905	845 3 775	
45 - 49	...	10	40	75	150	355	840	3 795	10	50	210	310	485	995 2 075	
50+	...	10	10	10	90	150	280	7 695	20	110	945	50	1 120 1 120	
Totaal	160	2 905	5 540	5 780	5 445	4 575	3 850	40 730	65	2 020	6 240	7 935	7 290	5 335	3 565	3 850 36 300	
Periode van huwelijksluiting 1939 - 1944																	
< 20	60	195	345	260	125	40	...	1 045	10	105	80	145	30	25	...	405	
20 - 24	40	845	1 640	1 205	660	360	175	5 010	20	400	885	665	375	135	50	20 2 550	
25 - 29	1																

Tabel 8. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren	Kerkelijke gezindte man					Totaal
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerd	Overige	Geen	
Periode van huwelijksluiting 1970						
< 20	1 605	745	190	75	1 255	3 865
20 - 24	22 220	12 850	5 030	1 390	17 615	60 110
25 - 29	12 365	5 670	2 820	845	7 385	29 080
30 - 34	2 540	900	360	270	1 295	5 365
35 - 39	735	310	100	95	430	1 670
40 - 44	325	160	70	35	150	725
45 - 49	180	60	70	320
50 +	150	115	50	..	160	475
Totaal	40 115	20 800	9 620	2 715	28 360	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969						
< 20	6 710	3 490	985	595	7 525	19 305
20 - 24	103 465	54 585	25 620	5 725	74 555	263 950
25 - 29	80 980	31 835	14 515	4 410	36 760	168 500
30 - 34	17 018	6 130	2 330	1 265	7 430	34 170
35 - 39	4 720	1 905	680	300	2 215	9 820
40 - 44	1 580	720	320	120	3 465	3 465
45 - 49	610	405	90	40	260	1 405
50 +	675	410	160	50	320	1 615
Totaal	215 755	99 485	44 705	12 505	129 785	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964						
< 20	3 815	2 740	650	465	4 580	12 230
20 - 24	57 765	36 005	15 990	4 585	44 595	158 935
25 - 29	81 590	33 760	14 985	3 440	34 970	168 740
30 - 34	20 990	7 275	3 235	1 085	8 605	41 185
35 - 39	4 940	2 050	1 025	255	1 825	10 095
40 - 44	1 520	735	250	50	575	3 130
45 - 49	510	445	70	30	300	1 360
50 +	595	380	130	80	320	1 510
Totaal	171 725	83 385	36 340	9 890	95 745	397 185
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959						
< 20	2 465	1 535	325	355	2 450	7 135
20 - 24	39 995	28 130	11 135	3 030	33 045	115 335
25 - 29	77 635	38 485	16 425	3 770	38 260	174 575
30 - 34	24 525	10 655	3 705	1 230	9 955	50 070
35 - 39	5 925	2 775	945	235	2 280	12 160
40 - 44	1 830	1 015	225	155	690	3 910
45 - 49	775	445	110	50	370	1 750
50 +	475	415	300	60	220	1 475
Totaal	153 615	83 455	33 170	8 880	87 280	366 400
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954						
< 20	1 625	1 215	155	135	1 985	5 110
20 - 24	29 150	23 560	8 420	2 325	28 195	91 650
25 - 29	63 040	39 550	15 705	3 525	36 115	157 935
30 - 34	24 320	12 850	3 915	1 430	10 600	53 115
35 - 39	5 970	3 615	950	455	2 240	13 235
40 - 44	1 120	555	435	155	860	4 635
45 - 49	780	515	280	50	380	2 010
50 +	410	495	85	60	300	1 350
Totaal	127 375	82 915	29 945	8 135	80 670	329 040
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder						
< 20	4 775	5 060	1 320	605	5 935	17 695
20 - 24	96 200	110 215	31 565	10 685	101 385	350 050
25 - 29	175 830	157 570	51 710	15 260	119 980	520 360
30 - 34	72 255	46 695	13 495	4 645	32 520	169 615
35 - 39	19 055	12 390	3 180	1 035	7 980	43 640
40 - 44	5 285	3 335	885	465	2 245	12 215
45 - 49	1 520	1 095	250	145	650	3 660
50 +	640	555	175	60	380	1 810
Totaal	375 565	336 915	102 580	32 900	271 085	1 119 045

Tabel 9. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en kerkelijke gezindte van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Kerkelijke gezindte vrouw					Totaal
	Rooms-Katholiek	Nederlands Hervormd	Gereformeerd	Overige	Geen	
Periode van huwelijksluiting 1970						
< 20	6 870	3 840	1 280	485	5 575	18 060
20 - 24	27 350	14 165	6 800	1 765	16 840	66 915
25 - 29	6 280	2 200	1 260	220	2 770	12 735
30 - 34	995	400	190	110	540	2 240
35 - 39	495	210	50	50	100	905
40 - 44	170	30	30	10	50	295
45 - 49	100	60	70	230
50 +	90	40	50	10	50	245
Totaal	42 350	20 950	9 665	2 650	25 995	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969						
< 20	30 550	17 840	5 270	2 380	28 350	84 395
20 - 24	137 765	66 630	31 750	7 730	75 555	319 430
25 - 29	41 675	13 980	6 200	2 010	13 185	77 050
30 - 34	7 565	2 420	1 075	420	2 185	13 640
35 - 39	2 220	905	360	110	635	4 230
40 - 44	1 025	400	110	70	230	1 835
45 - 49	570	220	120	30	80	1 000
50 +	230	170	90	10	140	645
Totaal	221 610	102 565	44 975	12 760	120 320	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964						
< 20	17 660	13 170	3 605	1 990	20 265	56 685
20 - 24	93 675	52 430	23 810	6 175	51 855	227 945
25 - 29	48 840	15 295	7 330	1 775	14 230	87 470
30 - 34	9 780	3 200	1 440	395	2 265	17 080
35 - 39	2 645	1 005	580	200	570	5 000
40 - 44	820	490	100	60	240	1 715
45 - 49	250	180	30	30	70	560
50 +	280	220	70	30	130	735
Totaal	173 955	85 990	36 970	10 655	89 820	397 185
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959						
< 20	11 550	9 235	1 875	1 280	12 220	36 160
20 - 24	72 405	47 855	19 885	5 170	46 120	191 450
25 - 29	55 455	22 415	9 130	2 435	16 890	106 325
30 - 34	12 250	4 895	1 845	525	3 925	23 440
35 - 39	2 910	1 335	530	185	815	5 770
40 - 44	895	400	120	60	270	1 750
45 - 49	350	310	90	40	220	1 010
50 +	95	185	100	20	100	500
Totaal	155 910	86 640	33 575	9 720	80 560	366 400
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954						
< 20	8 580	7 545	1 470	790	10 285	28 650
20 - 24	57 280	43 800	15 825	3 915	39 580	160 390
25 - 29	47 550	25 605	10 150	2 890	18 535	104 735
30 - 34	12 040	6 385	2 015	840	4 020	25 300
35 - 39	3 020	1 695	615	200	880	6 415
40 - 44	845	495	330	60	310	2 040
45 - 49	455	360	80	70	180	1 145
50 +	85	190	20	20	60	370
Totaal	129 830	86 075	30 505	8 790	73 840	329 040
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder						
< 20	27 600	31 145	5 605	3 325	32 735	100 405
20 - 24	169 075	179 635	54 040	19 560	131 015	553 325
25 - 29	135 515	107 670	36 110	11 910	62 600	353 810
30 - 34	39 390	23 090	6 960	2 880	12 500	84 820
35 - 39	9 360	5 920	1 735	880	2 665	20 280
40 - 44	2 145	1 375	445	180	680	4 320
45 - 49	480	410	65	95	155	1 205
50 +	150	155	80	5	30	400
Totaal	383 715	349 395	105 025	38 535	242 380	1 119 045

Tabel 10. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en onderwijsniveau van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren	Onderwijsniveau man											Totaal		
	Geen dagonderwijs volgend										Nog dagonderwijs volgend			
	Basis	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		Onbekend		niet-universitair	universitair
algemeen			beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	universitair	niet-universitair	universitair					
Periode van huwelijksluiting 1970														
< 20	710	690	310	1 415	30	75	490	125	20	3 865	
20 - 24	6 325	7 225	6 480	19 700	1 895	5 600	3 020	40	140	365	5 985	1 360	2 190	60 110
25 - 29	2 945	2 470	2 825	8 535	1 015	2 990	2 425	80	200	1 180	2 695	290	1 415	29 080
30 - 34	1 035	335	400	1 340	215	475	345	40	50	360	730	30	15	5 365
35 - 39	415	110	80	380	100	110	90	40	20	80	185	20	40	1 670
40 - 44	280	60	30	60	40	80	40	..	10	40	75	..	10	725
45 - 49	110	..	30	60	20	80	10	320
50 +	205	20	10	70	..	20	30	10	..	95	475
Totaal ..	12 030	10 915	10 165	31 560	3 105	9 350	5 970	215	420	2 050	10 310	1 825	3 700	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969														
< 20	4 310	4 200	1 320	5 800	170	625	150	2 465	185	70	19 305	
20 - 24	33 145	33 420	25 890	92 800	5 575	25 345	14 530	310	890	3 625	22 535	2 090	3 785	263 950
25 - 29	23 310	12 640	14 630	51 375	4 690	18 125	14 860	665	1 440	7 785	15 560	830	2 590	168 500
30 - 34	7 275	2 200	2 720	8 950	980	2 875	2 540	325	260	2 065	3 865	50	265	34 170
35 - 39	2 565	565	730	1 960	370	675	630	110	90	710	1 340	40	40	9 820
40 - 44	1 075	210	330	465	120	220	150	60	10	280	525	..	20	3 465
45 - 49	490	50	50	170	30	40	60	20	50	120	320	1 405
50 +	650	90	80	180	50	40	60	60	..	20	380	1 615
Totaal ..	72 810	53 380	45 780	161 705	11 990	47 750	32 980	1 550	2 745	14 605	46 995	3 195	6 755	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964														
< 20	3 015	2 195	755	3 750	140	440	120	..	30	30	1 695	50	10	12 450
20 - 24	31 805	16 695	11 455	53 785	2 385	12 755	8 850	230	910	2 045	16 950	510	565	158 935
25 - 29	33 300	10 945	13 335	51 305	3 775	15 830	13 700	645	1 470	6 100	17 535	355	450	168 740
30 - 34	10 255	2 610	3 120	9 550	1 305	3 340	3 050	230	350	2 235	4 995	80	60	41 185
35 - 39	3 105	540	825	1 860	350	745	460	70	120	655	1 360	10	..	10 095
40 - 44	1 005	130	210	495	80	240	230	30	20	170	515	3 130
45 - 49	510	110	120	160	20	50	40	50	290	1 360
50 +	535	80	90	110	50	60	30	..	40	60	465	10	..	1 510
Totaal ..	83 535	33 290	29 910	121 010	8 105	33 455	26 490	1 205	2 945	11 340	43 805	1 010	1 085	397 185
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959														
< 20	2 530	775	230	1 745	50	160	70	20	1 510	30	10	7 135
20 - 24	31 745	8 990	7 795	34 300	1 855	7 810	5 120	180	720	1 035	15 120	480	180	115 335
25 - 29	41 565	12 020	15 545	44 295	4 995	14 755	12 010	635	1 725	5 845	20 545	480	160	174 575
30 - 34	13 985	2 600	4 080	10 800	1 475	3 810	2 870	400	340	2 815	6 735	110	50	50 070
35 - 39	4 050	735	920	2 140	495	875	595	100	30	580	1 630	20	..	12 160
40 - 44	1 465	240	220	505	70	180	140	10	20	180	895	3 910
45 - 49	835	80	90	100	60	80	30	10	..	40	410	..	10	1 750
50 +	805	30	50	50	40	20	30	20	10	70	345	1 475
Totaal ..	96 985	25 475	28 920	93 935	9 040	27 690	20 865	1 355	2 845	10 560	47 190	1 120	415	366 400
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954														
< 20	2 235	375	195	1 180	30	130	40	..	10	930	5	5 110
20 - 24	31 540	7 050	6 250	21 110	1 640	5 055	2 700	165	390	665	14 700	315	70	91 650
25 - 29	47 070	9 205	12 710	34 545	4 100	11 570	8 360	565	1 315	4 570	23 565	340	20	157 935
30 - 34	17 925	3 015	3 500	9 725	1 380	3 480	2 130	215	625	2 410	8 555	140	20	53 115
35 - 39	5 340	615	685	2 105	335	520	325	40	200	480	2 540	40	10	13 235
40 - 44	2 205	160	270	420	80	90	150	30	50	140	1 025	10	..	4 635
45 - 49	1 010	65	90	210	70	30	60	20	..	20	435	2 010
50 +	695	40	60	50	20	30	30	10	..	10	405	1 350
Totaal ..	108 020	20 530	23 765	69 310	7 655	20 905	13 795	1 040	2 590	8 310	52 150	880	120	329 040
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder														
< 20	10 095	775	460	1 950	65	185	105	50	30	20	3 945	20	..	17 695
20 - 24	171 190	16 440	14 810	46 975	4 155	9 580	7 055	395	1 260	1 770	76 105	495	10	350 050
25 - 29	220 860	22 720	28 915	72 750	10 490	20 440	20 685	1 660	4 005	10 775	108 245	960	60	520 360
30 - 34	76 600	8 085	8 820	19 750	3 785	5 815	5 905	590	1 225	4 345	34 540	325	20	169 615
35 - 39	21 525	2 010	2 230	3 935	940	1 305	1 165	185	240	1 085	8 945	70	..	43 640
40 - 44	6 340	490	390	825	335	245	290	40	110	265	2 865	20	..	12 215
45 - 49	2 170	90	155	195	80	40	90	20	20	50	735	10	..	3 660
50 +	1 020	30	50	105	20	40	20	20	10	30	460	1 810
Totaal ..	509 600	50 645	55 425	146 485	19 870	37 655	35 320	2 960	6 910	18 335	233 840	1 905	90	1 119 045

Tabel 11. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Onderwijsniveau vrouw											Totaal		
	Geen dagonderwijs volgend										Nog dagonderwijs volgend			
	Basis	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		Onbekend		niet-universitair	universitair
algemeen			beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	universitair	niet-universitair	universitair					
Periode van huwelijksluiting 1970														
< 20	3 360	3 895	2 160	4 665	265	815	40	2 665	170	20	18 050
20 - 24	6 445	11 345	9 905	16 835	1 945	8 455	3 195	40	110	75	7 015	775	770	66 915
25 - 29	1 190	1 585	1 680	2 870	485	1 795	1 215	40	100	160	1 290	135	185	12 735
30 - 34	435	220	170	360	20	365	200	10	30	50	345	..	30	2 240
35 - 39	270	110	110	120	..	90	60	20	115	..	10	905
40 - 44	160	10	10	20	10	20	20	40	295
45 - 49	120	30	10	30	..	10	10	20	230
50 +	115	20	10	10	..	10	80	245
Totaal ..	12 095	17 215	14 055	24 915	2 725	11 560	4 740	90	240	305	11 570	1 080	1 020	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969														
< 20	17 910	21 135	8 490	21 235	970	2 620	200	..	10	..	11 465	290	70	84 395
20 - 24	38 985	61 785	47 445	83 825	8 030	32 165	12 875	380	270	595	30 855	1 265	955	319 430
25 - 29	10 525	9 350	9 985	16 885	1 850	10 620	7 125	380	270	1 075	8 430	280	270	77 050
30 - 34	3 345	1 260	1 395	2 355	320	1 735	1 165	20	80	150	1 790	40	..	13 640
35 - 39	1 180	320	300	615	100	620	250	..	20	50	765	10	..	4 230
40 - 44	760	40	190	225	50	160	100	..	30	10	270	1 835
45 - 49	430	50	100	50	..	90	40	20	310	1 000
50 +	270	30	60	10	20	40	30	180	645
Totaal ..	73 410	93 980	67 965	125 195	11 340	48 055	21 785	780	660	1 900	53 970	1 890	1 295	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964														
< 20	16 0													

Tabel 12. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de man bij huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd man bij huwelijksluiting in jaren	Sociale groep man										Totaal	
	Zelfstandigen		Employés			Arbeiders			Onbekend	Personen zonder beroep		
	wetenschappelijke vrije beroepen	overige	hoge	middelbare	lage	bruto jaar-inkomen f 12 000 of meer	bruto jaar-inkomen minder dan f 12 000	land-arbeider				
Periode van huwelijksluiting 1970												
< 20	30	10	..	10	380	235	2 775	135	90	205	3 865
20 - 24	2 320	925	600	6 925	12 950	6 450	24 250	985	1 070	3 630	60 110
25 - 29 ..	40	1 520	1 130	1 465	6 190	4 460	3 675	7 890	595	630	1 485	29 080
30 - 34 ..	30	435	360	470	1 090	560	690	1 440	20	135	135	5 365
35 - 39 ..	10	130	130	140	360	180	150	485	20	20	40	1 670
40 - 44 ..	20	40	30	50	160	60	80	235	30	10	10	735
45 - 49	40	40	10	50	40	30	50	20	10	30	320
50+	10	30	30	50	..	40	90	30	20	175	475
Totaal ...	100	4 525	2 655	2 770	14 835	18 630	11 345	37 215	1 840	1 985	5 715	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969												
< 20	710	60	30	735	2 405	3 145	11 005	285	385	540	19 305
20 - 24 ..	210	16 520	4 785	6 685	48 860	42 270	46 785	84 820	4 240	3 660	5 315	263 950
25 - 29 ..	900	12 065	7 090	11 705	41 975	20 435	25 450	39 935	3 140	2 860	2 940	168 505
30 - 34 ..	390	2 870	2 370	3 130	7 100	3 285	4 735	8 520	885	600	490	34 170
35 - 39 ..	150	920	900	1 080	1 735	815	1 215	2 460	190	200	155	9 820
40 - 44 ..	90	400	290	360	580	310	260	905	90	70	100	3 485
45 - 49 ..	10	180	90	180	170	130	120	390	40	60	30	1 405
50+	10	160	110	60	180	130	140	410	30	40	345	1 615
Totaal ...	1 760	33 825	15 700	23 235	101 340	69 775	81 850	148 250	8 700	7 880	9 915	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964												
< 20	1 145	90	120	1 175	1 255	2 850	4 875	255	375	190	12 230
20 - 24 ..	270	14 485	4 160	7 620	32 500	16 545	33 800	43 090	2 485	2 350	1 655	158 935
25 - 29 ..	1 190	16 010	9 340	15 120	40 140	16 395	27 705	36 790	2 420	2 265	1 365	168 740
30 - 34 ..	620	3 885	3 215	4 255	8 375	3 630	5 885	9 395	735	725	595	41 185
35 - 39 ..	180	1 045	1 025	1 085	1 685	915	1 185	2 395	280	150	185	10 095
40 - 44 ..	60	345	270	240	535	400	310	665	50	80	170	3 130
45 - 49 ..	20	210	100	100	220	140	120	250	40	30	120	1 360
50+	20	90	90	50	100	130	80	190	50	80	625	1 510
Totaal ...	2 360	37 200	18 290	28 565	84 725	39 405	71 910	97 555	6 310	5 950	4 910	397 185
Periode van huwelijksluiting 1955 - 1959												
< 20	760	135	120	655	565	1 595	2 845	45	245	170	7 135
20 - 24 ..	90	12 380	3 470	7 510	22 665	11 000	23 195	29 550	1 805	1 910	1 755	115 335
25 - 29 ..	1 555	18 425	10 275	19 375	40 505	18 460	28 095	33 285	2 380	2 370	1 845	174 575
30 - 34 ..	735	5 460	4 515	5 900	10 095	4 655	6 400	9 785	795	685	1 060	50 070
35 - 39 ..	120	1 365	1 410	1 225	1 965	1 055	1 530	2 440	290	200	515	12 160
40 - 44 ..	40	445	390	220	500	320	340	995	130	170	350	3 910
45 - 49 ..	10	250	180	60	160	140	70	450	20	90	315	1 750
50+	10	100	90	70	20	10	30	130	30	20	960	1 475
Totaal ...	2 565	39 190	20 470	34 480	76 565	34 210	61 260	79 525	5 495	5 670	6 970	366 400
Periode van huwelijksluiting 1950 - 1954												
< 20	655	105	150	515	390	1 015	1 875	85	110	215	5 110
20 - 24 ..	155	9 540	3 300	6 585	16 730	8 410	17 855	23 405	1 450	1 625	2 600	91 650
25 - 29 ..	1 350	15 360	9 745	18 565	34 030	14 905	24 825	31 155	2 640	2 060	3 470	157 935
30 - 34 ..	715	5 870	4 905	5 740	8 530	4 780	7 310	11 415	1 145	870	1 840	53 115
35 - 39 ..	130	1 410	1 635	985	1 730	1 115	1 565	3 045	400	335	490	13 235
40 - 44 ..	30	450	370	260	370	275	395	1 140	120	130	905	4 635
45 - 49	100	235	30	40	100	110	210	20	1 140	2 010	2 910
50+	80	50	..	20	30	10	50	10	20	1 095	1 350
Totaal ...	2 380	33 445	20 545	32 305	61 965	30 000	52 880	72 295	5 905	5 170	12 155	329 040
Periode van huwelijksluiting 1949 of eerder												
< 20 ..	30	1 915	495	275	1 345	1 155	2 100	4 145	185	330	5 710	17 695
20 - 24 ..	505	32 830	10 915	15 045	36 540	23 318	39 120	63 705	4 580	6 095	117 410	350 050
25 - 29 ..	2 935	49 560	25 295	35 010	62 095	34 430	48 900	74 660	7 495	7 855	174 125	520 360
30 - 34 ..	1 300	15 785	11 935	8 530	15 100	9 040	11 860	24 595	2 715	2 705	66 045	169 615
35 - 39 ..	240	3 800	3 455	1 550	2 465	2 030	2 060	6 095	590	700	20 680	43 640
40 - 44 ..	80	660	795	240	375	250	185	850	90	180	8 510	12 215
45 - 49 ..	10	140	235	60	40	10	50	90	10	40	2 975	3 660
50+	10	70	40	30	10	..	30	60	..	20	1 540	1 810
Totaal ...	5 105	104 760	53 165	60 735	117 970	70 230	102 310	174 205	15 865	17 925	396 970	1 119 045

Tabel 13. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en sociale groep van de man, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Sociale groep man										Totaal	
	Zelfstandigen		Employés			Arbeiders			Onbekend	Personen zonder beroep		
	wetenschappelijke vrije beroepen	overige	hoge	middelbare	lage	bruto jaar-inkomen f 12 000 of meer	bruto jaar-inkomen minder dan f 12 000	land-arbeider				
Periode van huwelijksluiting 1970												
< 20	620	120	50	805	2 355	1 955	10 530	335	460	820	18 050
20 - 24 ..	50	2 860	1 560	1 460	10 380	13 875	7 865	22 555	1 255	1 175	3 785	66 915
25 - 29 ..	50	710	665	935	2 885	2 020	1 175	3 070	170	230	820	12 735
30 - 34	160	110	230	415	310	200	610	20	60	120	2 240
35 - 39	50	160	50	270	20	70	210	20	30	20	905
40 - 44	10	20	20	30	40	30	100	20	20	..	295
45 - 49	10	10	40	10	10	80	10	..	60	230
50+	10	10	10	10	..	40	60	10	10	85	245
Totaal ...	100	4 525	2 655	2 770	14 835	18 630	11 345	37 215	1 840	1 985	5 715	101 615
Periode van huwelijksluiting 1965 - 1969												
< 20	4 615	795	585	6 935	10 290	16 180	40 020	1 545	1 785	1 670	84 395
20 - 24 ..	820	21 810	8 930	13 335	70 520	47 960	53 300	87 105	5 415	4 410	5 830	319 430
25 - 29 ..	780	5 655	4 145	7 645	19 965	9 270	9 960	15 835	1 140	1 175	1 780	77 080
30 - 34 ..	60	1 125	1 155	1 180	2 865	1 415	1 615	3 300	370	325	225	13 640
35 - 39 ..	80	325	370	290	635	440	470	1 280	110	100	130	4 230
40 - 44 ..	10	150	160	120	290	210	180	495	90	50	80	1 835
45 - 49	90	70	50	70	130	100	370	20	40	60	1 000
50+	10	60	70	30	60	60	40	150	10	10	140	645
Totaal ...	1 760	33 825	15 700	23 235	101 340	69 775	81 850	148 250	8 700	7 880	9 915	502 230
Periode van huwelijksluiting 1960 - 1964												
< 20 ..	40	4 940	790	970	6 380	5 100	14 450	20 840	1 030	1 215	925	56 685
20 - 24 ..	1 000	21 685	9 245	16 200	52 695	23 545	42 035	53 200	3 345	3 040	1 950	227 945
25 - 29 ..	980	8 235	6 000	9 350	21 365	8 440	12 495	17 335	1 225	1 175	1 780	87 470
30 - 34 ..	290	1 575	1 430	1 535	3 235	1 595	2 090	4 130	510	300	390	17 080
35 - 39 ..	20	535	625	345	755	390	585	1 370	120	60	200	5 000
40 - 44 ..	10	150	150	140	290	160	180	450	30	60	90	1 715
45 - 49	60	30	20	10	90	50	110	20	10	160	560
50+	20	20	20	80	30	120	30	60	355	735
Totaal ...	2 360	37 200	18 290	28 565	84 725	39 405						

Tabel 14. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting en leeftijdsverschil tussen de echtgenoten, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Leeftijdverschil tussen de echtgenoten in jaren										Totaal	
	Man ouder							Ninder dan 1	Vrouw ouder			
	15+	10 - 14	5 - 9	4	3	2	1		1 - 4	5 - 9		10+
Eerste huwelijken												
1970 ...	585	1 875	14 695	9 620	14 340	17 420	16 330	13 125	12 460	1 000	160	101 815
1965 - 1969 ...	2 545	10 593	85 170	48 740	67 630	82 145	80 140	60 780	59 175	4 630	675	502 230
1960 - 1964 ...	2 220	9 835	80 710	41 505	52 350	59 020	55 225	42 790	48 025	4 945	560	397 185
1955 - 1959 ...	2 365	9 600	76 250	38 175	47 420	52 990	48 595	38 310	46 370	5 670	655	366 400
1950 - 1954 ...	2 400	9 950	71 330	32 810	40 905	44 985	42 070	33 510	44 570	5 850	665	329 040
1945 - 1949 ...	3 085	12 425	70 960	30 550	35 340	40 205	38 060	32 555	45 580	6 980	1 015	316 735
1939 - 1944 ...	1 600	7 745	54 360	24 950	31 575	34 370	33 890	27 720	39 665	5 855	715	262 445
1934 - 1938 ...	1 095	5 240	37 270	18 120	22 260	24 210	23 270	18 880	27 545	4 050	445	182 390
1929 - 1933 ...	650	3 570	27 775	14 130	17 555	18 805	18 290	15 340	23 060	3 090	270	142 535
1928 of eerder	570	4 095	37 875	20 705	26 500	29 230	30 560	25 105	35 525	4 240	540	214 940
Totaal	17 105	74 925	556 385	279 300	355 875	403 385	386 435	308 125	381 975	46 305	5 700	2 815 520
Niet-eerste huwelijken												
1970 ...	1 200	1 525	2 705	695	705	715	730	670	1 350	545	380	11 225
1965 - 1969 ...	4 790	6 135	10 230	2 410	2 405	2 335	2 355	2 135	4 970	2 065	905	40 730
1960 - 1964 ...	4 215	4 970	8 260	2 070	1 935	1 815	1 785	1 835	4 390	1 995	890	34 160
1955 - 1959 ...	3 020	4 760	8 375	1 840	2 065	1 940	1 785	1 630	3 900	2 025	785	32 110
1950 - 1954 ...	2 695	4 370	8 000	1 775	1 955	1 845	1 925	1 735	4 630	2 195	795	31 920
1945 - 1949 ...	3 290	4 910	9 445	2 030	2 155	2 305	2 120	1 800	4 955	2 540	740	36 300
1939 - 1944 ...	1 245	2 095	3 895	770	955	910	805	745	2 265	1 190	445	15 310
1934 - 1938 ...	650	1 185	2 270	425	415	445	560	355	1 135	615	250	8 310
1929 - 1933 ...	285	740	1 345	420	345	485	300	420	835	370	25	5 565
1928 of eerder	240	705	1 645	470	465	610	590	495	1 105	400	150	6 870
Totaal	21 620	31 390	56 170	12 905	13 400	12 955	11 820	29 530	13 935	5 365	222 500	

Tabel 15. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte van de man resp. vrouw en al dan niet kerkelijk gemengd zijn van het huwelijk, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte												Totaal			
	Rooms-Katholiek		Nederlands Hervormd		Gereformeerd		Overige		Geen		Totaal					
	niet-gemengd	gemengd	niet-gemengd	gemengd	niet-gemengd	gemengd	niet-gemengd	gemengd	niet-gemengd	gemengd	niet-gemengd	gemengd				
1970 ..	35 100	5 010	7 250	15 115	5 690	5 840	7 860	1 800	1 760	960	895	20 525	7 835	5 470	80 360	21 255
1965 - 1969 ..	196 290	17 460	23 315	81 150	18 335	21 420	39 860	4 845	5 115	8 750	4 010	101 585	28 200	18 735	429 635	72 595
1960 - 1964 ..	162 590	9 135	11 365	72 200	11 185	13 785	33 855	2 480	3 110	7 945	2 045	78 280	17 470	11 345	354 870	42 315
1955 - 1959 ..	147 965	5 655	7 945	74 580	8 875	12 055	31 300	1 870	2 275	7 250	1 630	72 505	14 770	8 055	333 600	32 800
1950 - 1954 ..	123 060	4 315	6 775	74 960	7 955	11 115	28 420	1 525	2 085	6 470	1 665	67 040	13 630	6 800	299 950	29 095
1949 of eerder	361 165	14 395	22 550	307 285	29 625	42 110	95 835	6 745	9 190	25 840	7 060	222 465	48 620	19 910	1 012 595	106 450
Totaal	1 028 170	55 975	79 200	625 295	81 665	106 325	237 130	19 230	23 580	58 015	17 110	25 090	562 400	130 530	70 315	2 511 010

Tabel 16. Bestaande eerste huwelijken per periode van huwelijksluiting naar wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971

Onderwijsniveau vrouw	Onderwijsniveau man									Totaal				
	Geen dagonderwijs									volgend		Nog dagonderwijs volgend		
	Basis	Lager	Uitgebroid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		Onbekend	Niet-universitair	Universitair	
			algemeen	beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	universitair	niet-universitair	universitair				
Periode van huwelijks-														
sluiting 1970														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	4 930	1 450	680	3 445	135	430	180	750	60	30	12 095
Lager	2 005	3 140	1 840	6 830	265	1 600	440	30	60	100	605	125	175	17 215
Uitgebroid lager														
algemeen	770	1 570	2 570	4 175	695	1 900	940	10	40	245	300	305	535	14 055
beroeps	2 845	3 160	2 570	11 475	275	2 330	925	..	70	100	775	215	185	24 915
Middelbaar														
algemeen	60	165	325	425	445	215	360	..	30	210	55	105	335	2 725
beroeps	450	700	1 360	3 160	775	1 960	1 320	80	100	455	225	310	580	11 560
Semi-hoger														
niet-universitair	30	140	315	495	360	495	1 480	90	70	305	120	205	625	4 740
universitair	30	30	..	10	20	90
Hoger														
niet-universitair	10	..	20	10	30	..	40	80	..	30	20	240
universitair	30	..	10	160	10	..	90	305
Onbekend	890	560	420	1 335	60	295	140	50	7 380	255	160	11 570
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	40	35	60	185	20	105	90	60	75	185	220	1 080
Universitair	10	10	20	10	20	20	10	250	10	10	640	1 020
Totaal	12 030	10 915	10 165	31 560	3 105	9 350	5 970	215	420	2 050	10 310	1 825	3 700	101 615
Periode van huwelijks-														
sluiting 1965 - 1969														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	31 690	8 565	3 735	21 165	385	2 445	785	40	30	70	4 270	165	70	73 410
Lager	13 200	16 155	9 615	36 450	1 440	8 660	3 735	90	240	660	3 145	305	285	93 980
Uitgebroid lager														
algemeen	3 680	6 710	11 900	20 015	3 045	9 860	8 950	280	500	1 845	1 790	465	920	67 965
beroeps	15 775	14 675	10 210	58 330	1 750	12 735	5 320	150	220	770	4 480	395	390	125 195
Middelbaar														
algemeen	510	655	1 495	1 455	1 040	1 415	1 530	130	210	1 655	275	175	500	11 340
beroeps	2 070	2 995	5 130	13 265	2 295	8 060	6 580	330	630	3 270	1 220	515	1 720	48 055
Semi-hoger														
niet-universitair	340	505	1 735	2 215	1 355	2 775	6 965	375	550	3 235	280	345	1 115	21 785
universitair	10	10	..	70	20	110	40	20	425	10	..	60	780
Hoger														
niet-universitair	10	30	20	150	20	150	170	..	40	70	660
universitair	10	20	10	40	10	70	30	40	1 440	50	..	180	1 900
Onbekend	5 375	2 985	1 725	8 475	430	1 625	605	30	80	355	31 350	550	375	53 970
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	165	120	170	310	60	100	140	..	50	225	115	205	225	1 890
Universitair	10	10	50	30	60	30	20	485	10	30	555	1 295
Totaal	72 810	53 380	45 760	161 705	11 990	47 750	32 980	1 540	2 745	14 605	46 995	3 195	6 765	502 230
Periode van huwelijks-														
sluiting 1960 - 1964														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	44 590	7 930	4 300	27 705	460	3 540	1 115	20	30	170	5 760	135	20	95 775
Lager	11 120	9 520	5 520	21 845	1 020	5 450	3 275	70	210	330	2 680	100	80	61 215
Uitgebroid lager														
algemeen	2 840	3 195	7 715	11 705	2 040	7 110	5 760	230	540	1 515	1 285	140	260	44 345
beroeps	15 150	7 870	5 945	39 965	1 065	8 660	4 675	90	390	460	4 435	150	80	88 940
Middelbaar														
algemeen	290	155	675	815	955	990	1 180	110	280	1 645	180	30	60	7 360
beroeps	2 070	1 795	3 010	7 780	1 400	4 585	4 785	320	550	2 035	845	100	240	29 525
Semi-hoger														
niet-universitair	220	440	945	1 480	710	1 460	4 635	310	650	2 805	320	40	210	14 235
universitair	10	10	40	10	30	20	10	550	680
Hoger														
niet-universitair	10	10	..	50	..	130	10	140	150	30	530
universitair	10	..	30	20	30	20	20	1 180	10	10	30	1 365
Onbekend	6 995	2 285	1 665	9 370	310	1 575	790	..	80	280	28 155	275	20	51 805
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	250	80	100	320	20	30	70	..	20	40	110	30	10	1 085
Universitair	10	10	10	10	..	20	10	..	20	180	20	..	40	330
Totaal	83 535	33 290	29 910	121 010	8 105	33 455	26 490	1 205	2 945	11 340	43 805	1 010	1 085	397 185

(steekproef 1 op 10 (x 10))

Tabel 16. (slot)

Onderwijsniveau vrouw	Onderwijsniveau man													Totaal
	Geen dagonderwijs								volgend			Nog dagonderwijs volgend		
	Basis	Lager	Uitgebreid lager		Middelbaar		Semi-hoger		Hoger		Onbekend	Niet-universitair	Universitair	
			algemeen	beroeps	algemeen	beroeps	niet-universitair	universitair	niet-universitair	universitair				
Periode van huwelijks-														
sluiting 1955 - 1959														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	63 945	8 340	5 365	32 070	985	4 645	1 795	75	40	200	8 815	205	20	128 490
Lager	7 430	5 035	4 830	13 230	965	4 265	2 580	70	250	470	1 970	40	50	41 195
Uitgebreid lager														
algemeen	2 765	2 570	7 470	8 185	2 465	6 020	4 795	310	650	1 655	1 290	50	80	38 305
beroeps	11 445	5 310	5 270	24 395	1 085	5 915	3 050	150	370	680	3 605	140	40	61 460
Middelbaar														
algemeen	395	205	795	545	1 190	760	1 165	160	350	1 225	190	..	50	7 040
beroeps	1 615	1 340	2 685	4 770	1 245	3 465	3 315	210	540	2 160	690	10	90	22 115
Semi-hoger														
niet-universitair	165	260	635	645	650	1 025	3 095	280	420	2 235	180	10	30	9 635
universitair	10	..	80	..	30	40	40	360	10	565
Hoger														
niet-universitair	10	30	..	20	20	40	..	40	130	280
universitair	10	70	30	30	10	20	925	10	..	10	1 115
Onbekend	8 920	2 285	1 790	9 915	270	1 490	905	50	60	365	30 225	505	20	56 810
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	305	120	70	170	20	50	60	..	50	60	210	155	..	1 270
Universitair	10	..	10	..	10	90	10	130
Totaal	96 985	25 475	28 920	93 935	9 040	27 690	20 865	1 355	2 845	10 560	47 190	1 120	415	366 400
Periode van huwelijks-														
sluiting 1950 - 1954														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	78 240	8 825	6 005	28 230	900	4 660	1 780	100	145	245	10 215	195	10	139 545
Lager	6 715	3 730	3 470	8 440	725	2 970	1 750	70	310	325	1 720	40	..	30 265
Uitgebreid lager														
algemeen	2 325	1 940	5 735	5 995	2 325	4 185	3 425	245	735	1 340	1 525	30	30	29 640
beroeps	8 540	3 000	3 865	14 125	870	3 845	2 010	65	220	590	2 955	30	10	40 120
Middelbaar														
algemeen	390	190	615	430	895	585	545	125	210	1 415	105	5 510
beroeps	1 265	635	1 480	2 680	975	2 380	1 905	235	490	1 520	620	10	40	14 300
Semi-hoger														
niet-universitair	195	95	445	430	525	605	1 490	80	345	1 390	150	5 750
universitair	10	..	10	10	30	..	20	40	10	315	445
Hoger														
niet-universitair	30	20	30	10	70	100	..	10	..	275
universitair	10	10	10	20	20	20	725	815
Onbekend	9 970	1 985	1 980	8 805	365	1 605	800	40	30	305	34 620	445	20	60 985
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	350	80	120	165	20	30	20	10	..	20	235	80	..	1 150
Universitair	10	30	10	50
Totaal	108 020	20 530	23 765	69 310	7 655	20 905	13 795	1 040	2 590	8 310	52 150	850	120	329 040
Periode van huwelijks-														
sluiting 1949 of eerder														
Geen dagonderwijs volgend														
Basis	427 910	26 880	19 005	79 435	3 995	11 640	8 625	400	785	920	43 930	640	..	624 145
Lager	13 870	7 295	6 285	11 490	1 805	4 435	3 725	255	735	855	4 015	70	30	54 870
Uitgebreid lager														
algemeen	5 670	3 260	11 600	7 815	4 890	6 745	6 060	460	1 580	3 010	3 700	80	30	54 900
beroeps	15 805	5 625	6 360	21 015	1 875	5 560	4 910	270	765	1 525	5 505	50	..	69 370
Middelbaar														
algemeen	2 105	345	1 230	940	2 410	1 060	1 460	365	610	2 930	660	..	10	14 150
beroeps	2 455	1 233	3 075	4 115	1 900	3 270	2 910	430	865	2 975	1 385	40	20	24 680
Semi-hoger														
niet-universitair	820	555	1 570	1 045	1 280	1 560	4 425	495	1 080	2 915	945	20	..	16 710
universitair	40	..	80	10	30	40	40	615	20	860
Hoger														
niet-universitair	30	20	60	10	80	40	60	10	90	145	10	560
universitair	20	40	10	155	30	40	10	60	1 505	30	1 895
Onbekend	40 245	5 310	6 080	20 305	1 310	3 205	2 985	225	285	895	173 210	690	..	254 700
Nog dagonderwijs volgend														
Niet-universitair	590	120	100	285	80	80	100	..	10	10	430	315	..	2 115
Universitair	10	20	40	70
Totaal	509 600	50 645	55 425	146 485	19 870	37 655	35 310	2 960	6 910	18 335	233 840	1 905	90	1 119 045

Tabel 17. Voor het eerst gehuwde, niet voor het eerst gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode en aantal levendge-

Geboorte- periode vrouw	Aantal levendgeboren									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Voor het eerst gehuwde										
> 1954	30
1950 - 1954	23 905	21 405	3 555	215	10
1945 - 1949	129 315	123 750	64 270	11 165	1 595	400	145
1940 - 1945	51 785	94 620	148 275	49 790	12 090	2 995	665	245	50	125
1935 - 1939	24 950	43 275	130 115	81 140	31 995	10 395	3 610	1 475	545	405
1930 - 1934	21 350	33 480	99 395	79 580	44 325	21 975	9 855	4 325	2 380	1 360
1925 - 1929	22 580	32 845	80 510	66 200	42 965	23 715	12 615	7 560	4 245	2 525
1920 - 1924	22 925	33 545	70 100	57 995	39 165	23 495	15 875	9 480	6 145	3 920
1915 - 1919	17 200	24 380	51 350	43 700	31 400	20 555	13 810	8 810	5 460	3 765
1910 - 1914	17 540	23 505	44 240	38 270	28 225	18 580	12 395	8 330	5 535	3 525
1905 - 1909	16 590	21 665	34 535	28 660	21 310	14 275	9 735	7 160	4 835	3 035
1900 - 1904	11 870	16 720	24 765	19 825	14 160	9 700	6 780	5 285	3 340	2 420
1895 - 1899	6 935	9 300	14 295	11 645	8 020	5 000	3 900	3 215	2 290	1 890
1890 - 1894	3 080	3 900	6 860	5 495	4 220	3 120	2 395	1 590	1 235	970
1889 of eerder .	1 190	1 710	2 305	2 100	1 365	1 195	910	645	560	470
Totaal	371 250	484 105	774 575	495 775	280 840	156 405	92 575	58 115	36 625	24 555
Niet voor het eerst gehuwde										
> 1954	10
1950 - 1954	440	320	90
1945 - 1949	2 130	2 655	1 845	680	125	50
1940 - 1944	2 095	3 230	3 740	1 675	755	270	85	10	5	5
1935 - 1939	2 285	3 205	5 280	2 875	1 655	685	245	190	55	50
1930 - 1934	2 675	4 995	4 880	3 105	2 005	1 230	495	325	170	120
1925 - 1929	4 285	4 440	5 270	4 305	2 580	1 740	870	450	295	160
1920 - 1924	6 980	5 850	7 085	4 600	3 050	1 970	980	700	505	285
1915 - 1919	5 840	5 215	5 385	4 690	2 790	1 645	985	620	450	250
1910 - 1914	7 105	4 530	5 410	3 680	2 620	1 585	1 000	575	285	230
1905 - 1909	6 380	3 660	4 005	2 870	1 770	1 015	715	405	220	215
1900 - 1904	5 080	2 925	2 840	2 060	1 295	905	595	385	300	215
1895 - 1899	2 625	1 435	1 810	995	1 070	450	380	340	245	190
1890 - 1894	1 190	650	705	660	420	255	145	160	55	40
1889 of eerder .	510	215	190	195	190	90	110	90	60	65
Totaal	49 720	41 345	48 535	33 390	20 340	11 900	6 580	4 245	2 650	1 810
Gehuwde vrouwen niet-samenwonend met										
> 1954	70	10	30
1950 - 1954	4 490	1 110	175
1945 - 1949	12 140	3 715	1 815	515	55	5	20
1940 - 1944	3 375	3 090	3 315	1 300	345	155	65	40	15	20
1935 - 1939	2 160	2 570	3 160	1 850	975	425	260	85	35	15
1930 - 1934	2 165	2 875	4 490	2 915	1 400	915	355	195	75	35
1925 - 1929	2 480	3 710	5 035	3 980	2 305	1 360	795	305	265	125
1920 - 1924	3 410	5 970	7 980	5 640	3 640	2 385	1 460	825	585	370
1915 - 1919	3 585	6 270	9 380	6 560	4 930	2 750	1 700	1 225	580	365
1910 - 1914	5 745	9 025	11 685	9 835	6 630	4 475	3 100	1 665	1 100	1 185
1905 - 1909	9 420	11 810	15 755	11 715	8 730	5 195	4 100	2 730	2 000	1 185
1900 - 1904	11 715	14 060	18 120	13 465	9 200	6 325	4 390	2 835	2 320	1 595
1895 - 1899	11 465	13 070	17 600	13 965	9 295	6 735	4 635	3 765	2 580	2 045
1890 - 1894	9 330	9 920	14 425	11 405	8 520	5 705	3 980	3 110	2 545	1 925
1889 of eerder .	9 480	9 180	13 325	11 290	9 265	6 575	4 710	3 480	3 025	1 965
Totaal	91 035	96 385	126 290	94 435	65 280	43 005	29 575	20 260	15 125	10 825

boren kinderen uit de vrouw alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

kinderen uit de vrouw											Totaal vrouwen	Totaal kinderen	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18+				
vrouwen samenwonend met echtgenoot													
..	35	..
..	49 085	29 195
..	..	10	330 690	295 810
25	..	10	360 685	611 640
80	35	20	40	15	328 105	769 185
660	300	140	115	30	15	319 295	892 785
1 525	785	455	255	125	70	20	10	5	299 005	904 220
2 285	1 395	890	470	230	135	55	45	45	288 200	930 730
2 195	1 465	870	550	375	170	70	35	25	226 190	774 280
2 370	1 740	1 245	610	295	160	60	60	20	206 710	715 905
2 330	1 440	1 160	600	370	195	105	..	30	168 035	579 115
1 740	1 415	1 020	590	285	225	95	70	30	120 335	420 610
1 310	915	650	350	320	165	65	35	40	71 330	260 960
540	495	330	170	90	40	25	20	10	34 590	130 645
365	115	135	80	50	15	10	13 230	51 485
15 430	10 100	6 940	3 835	2 185	1 195	515	280	225	2 815 520	7 366 460
vrouwen samenwonend met echtgenoot													
..	10	10
..	850	505
..	7 485	9 140
..	11 845	20 645
5	5	16 540	36 280
40	35	20	5	5	18 120	45 280
160	870	45	10	15	..	5	24 700	62 425
190	145	125	35	25	15	5	32 555	79 470
170	95	65	20	15	5	..	10	20	28 370	70 165
105	50	35	55	30	20	27 325	62 860
140	60	70	40	20	21 585	46 960
160	70	100	50	20	17 005	39 630
115	110	10	40	..	10	9 835	26 110
55	35	35	20	30	..	10	4 480	12 065
10	20	30	10	1 790	5 635
1 185	700	545	295	165	50	25	15	40	222 500	517 195
echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen													
..	110	70
..	5 780	1 470
..	18 265	9 250
..	11 715	16 730
..	11 535	23 045
35	5	5	10	15 460	35 700
140	25	30	20	5	5	20 585	54 320
255	125	95	45	5	10	5	32 800	93 845
345	220	110	75	45	25	10	38 170	114 140
580	410	140	65	120	15	30	55 830	176 160
845	580	330	165	130	60	30	10	40	74 830	234 860
1 135	800	545	390	190	105	50	30	30	87 300	276 100
1 415	1 110	810	470	235	160	55	40	15	89 495	304 360
1 400	990	760	470	200	195	90	35	5	75 010	266 915
1 690	1 085	910	435	210	175	85	60	35	76 980	288 080
7 820	5 345	3 740	2 150	1 140	765	355	180	150	613 865	1 895 020

Tabel 18. Totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, kerkelijke gezindte, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Kerkelijke gezindte vrouw											
	Rooms-Katholiek		Nederlands Hervormd		Gereformeerde Kerken (Vrijemaakt)		Gereformeerde Kerken		Overige Gereformeerden		Evangelisch - Luthers	
	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen
> 1954	30	20	30	30
1950 - 1954	12 640	9 835	11 350	5 960	6 775	1 470	1 340	1 655	150	135	270	250
1945 - 1949	63 950	79 815	116 170	26 495	70 270	9 720	14 960	1 040	2 205	3 325	1 025	2 230
1940 - 1944	26 420	135 880	264 620	10 435	71 315	143 890	3 245	25 160	53 175	285	3 040	7 100
1935 - 1939	13 245	138 350	351 820	5 775	73 935	188 440	1 580	23 455	66 060	190	2 850	3 575
1930 - 1934	11 305	137 030	427 185	5 450	78 030	226 390	1 435	21 630	72 170	140	2 975	12 155
1925 - 1929	11 235	126 090	452 150	6 950	78 700	237 360	1 630	20 730	75 015	200	2 975	12 655
1920 - 1924	12 120	120 945	490 555	8 470	87 270	270 415	2 275	21 120	81 110	265	3 130	13 285
1915 - 1919	8 910	95 905	417 480	7 895	76 630	243 775	1 620	17 650	72 500	165	2 390	10 255
1910 - 1914	10 155	92 170	418 740	9 125	77 560	249 235	1 960	17 900	73 635	285	2 510	10 700
1905 - 1909	9 840	81 010	390 295	10 640	72 695	235 105	2 060	16 190	65 680	245	2 275	9 285
1900 - 1904	8 260	65 025	311 715	9 635	64 445	210 920	1 900	14 670	60 215	325	2 000	8 875
1895 - 1899	6 390	48 690	247 745	7 375	52 485	178 785	1 415	10 475	45 500	195	1 485	6 665
1890 - 1894	3 695	30 495	159 040	5 265	37 850	136 340	1 095	8 180	35 945	180	1 110	4 560
1889 of eerder	3 040	22 330	119 560	4 585	34 830	133 805	1 015	6 740	31 685	110	920	4 435
Totaal	201 250	1 183 590	4 168 455	123 280	858 875	2 531 530	32 415	220 205	756 280	3 770	29 985	112 700
waarvan												
Gehuwde vrouwen samen- wonend met echtgenoot, voor het eerst gehuwd niet voor het eerst gehuwd	151 495	955 875	3 211 835	84 405	647 210	1 849 100	23 980	177 825	592 755	2 740	24 445	90 500
Gehuwde vrouwen niet samenwonend met echtge- noot en gehuwd geweest zijnde vrouwen	15 480	52 645	177 525	13 110	43 575	127 920	3 305	8 495	25 560	365	930	3 275
Totaal	34 260	175 070	779 095	25 760	168 090	554 510	5 130	33 885	137 960	670	4 605	18 925

Tabel 18. (slot)

Geboorte- periode vrouw	Kerkelijke gezindte vrouw											
	Doopsgezind		Remonstrant		Andere		Geen		Humanisten		Overige	
	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen met kinderen
> 1954
1950 - 1954	50	..	10	10	665	670	775	20	30	40	8 360	10 125
1945 - 1949	200	200	270	130	2 750	4 895	7 270	235	180	300	37 660	60 030
1940 - 1944	130	785	1 315	105	840	1 230	6 755	14 605	140	480	860	14 725
1935 - 1939	100	995	2 475	45	480	6 545	18 070	50	585	1 310	7 400	75 120
1930 - 1934	130	945	2 620	60	560	1 490	565	6 135	19 945	120	905	2 340
1925 - 1929	50	1 280	3 710	50	775	2 310	640	6 140	20 870	120	985	2 610
1920 - 1924	240	1 600	4 470	120	845	2 355	730	7 135	24 895	240	1 365	3 315
1915 - 1919	230	1 570	4 710	90	710	2 070	720	5 960	20 720	190	1 345	3 505
1910 - 1914	235	1 530	4 345	100	845	2 195	780	5 845	19 370	250	1 565	4 165
1905 - 1909	325	1 670	4 090	170	630	2 125	885	5 060	16 800	275	1 170	2 825
1900 - 1904	395	1 350	3 850	210	820	2 145	725	4 360	15 675	260	1 390	3 490
1895 - 1899	300	1 505	3 850	145	670	1 650	625	3 125	10 975	190	1 005	2 605
1890 - 1894	260	1 115	2 800	120	570	1 455	480	2 260	8 220	95	625	1 690
1889 of eerder	185	1 100	3 310	85	475	1 165	320	1 915	7 285	50	345	800
Totaal	2 830	15 640	41 810	1 510	8 205	21 305	11 785	66 595	205 475	2 240	11 980	29 865
waarvan												
Gehuwde vrouwen samen- wonend met echtgenoot, voor het eerst gehuwd niet voor het eerst gehuwd	1 395	10 320	28 095	825	5 245	13 650	7 705	48 165	144 255	1 255	8 085	20 395
Gehuwde vrouwen niet samenwonend met echtge- noot en gehuwd geweest zijnde vrouwen	460	835	2 255	165	460	1 120	1 480	5 690	17 435	380	900	2 110
Totaal	975	4 485	11 460	520	2 500	6 535	2 600	12 740	43 780	600	2 995	7 360

Tabel 19. Totaal aantal gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen naar geboorteperiode, onderwijsniveau, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Onderwijsniveau vrouw																
	Geen dagonderwijs volgend																
	Basis			Lager			Uitgebreid lager			Middelbaar							
	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen					
> 1954	30	10	20	20	20	10	10	20	20	20	20	20	20				
1950 - 1954	4 550	6 070	7 225	6 250	6 535	7 695	2 425	2 650	7 745	6 425	7 110	500	275	325	1 625	820	935
1945 - 1949	13 575	35 425	58 400	25 360	48 060	71 255	22 655	25 770	35 130	36 485	55 895	81 260	4 230	3 885	5 470	15 855	14 480
1940 - 1944	7 135	61 065	132 400	8 400	59 040	118 120	8 835	40 280	75 525	10 980	77 655	152 120	1 805	7 025	13 180	6 125	27 165
1935 - 1939	6 930	92 160	248 100	3 630	41 750	102 275	3 390	34 045	80 965	5 230	68 260	171 090	515	5 905	14 700	2 655	23 750
1930 - 1934	8 420	117 245	371 115	2 610	35 570	99 735	3 175	33 575	90 975	3 570	48 275	141 020	570	6 040	17 350	1 780	19 345
1925 - 1929	11 200	131 830	452 790	2 625	26 135	79 310	3 340	28 830	81 600	3 560	36 670	116 425	655	6 280	18 805	1 925	15 200
1920 - 1924	13 345	147 050	536 270	1 970	21 810	68 780	3 605	25 195	76 505	3 905	32 935	108 815	865	5 555	17 380	2 050	12 540
1915 - 1919	11 420	134 560	510 240	1 640	15 740	52 325	2 675	15 880	48 465	2 060	21 125	74 330	565	3 155	9 540	1 605	5 780
1910 - 1914	14 825	145 170	561 570	1 415	12 050	40 930	2 140	12 110	37 780	1 810	14 555	51 690	755	3 120	9 485	930	4 355
1905 - 1909	17 050	134 420	524 510	1 100	8 570	29 195	2 080	9 410	29 950	1 420	7 455	26 590	755	2 285	6 890	675	2 625
1900 - 1904	16 185	121 295	477 835	935	4 660	15 330	1 570	6 015	17 270	660	3 775	13 130	515	2 285	6 890	675	2 625
1895 - 1899	12 620	95 895	396 240	460	2 700	9 345	625	3 065	9 910	410	1 930	6 335	300	1 710	5 750	440	1 225
1890 - 1894	8 135	65 530	279 050	290	2 010	6 205	410	1 685	5 600	180	920	2 980	160	1 125	3 910	215	740
1889 of eerder	6 790	53 465	258 785	190	980	3 460	240	1 270	3 885	100	395	1 200	165	885	2 665	210	480
Totaal	152 240	1 341 190	4 794 555	56 895	285 605	703 965	58 315	239 565	586 220	77 955	376 230	954 090	12 270	51 020	137 470	37 740	137 275
waarvan:																	
Gehuwde vrouwen samenomend met echtgenoot																	
voor het eerst gehuwd	96 040	975 420	3 395 620	47 620	251 120	608 120	46 350	203 065	501 895	66 610	343 385	864 235	8 855	39 270	105 605	29 710	120 515
niet voor het eerst gehuwd	18 655	76 705	254 105	3 420	13 105	34 320	4 930	12 945	29 915	4 045	13 120	33 185	1 500	3 595	3 365	3 745	6 770
Gehuwde vrouwen niet samenomend met echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen	37 555	289 065	1 144 830	5 855	21 385	61 530	7 035	23 555	64 410	7 295	19 720	56 670	1 920	8 155	23 500	4 285	9 990

Tabel 19. (siot)

Geboorte- periode vrouw	Onderwijsniveau vrouw												
	Geen dagonderwijs volgend												
	Semi-hooger			Hooger			Onbekend			Nog dagonderwijs volgend			
	niet-universitair		Aantal kinderen	niet-universitair		Aantal kinderen	universitair		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	
> 1954
1950 - 1954	105	60	80
1945 - 1949	6 690	3 405	4 305	145	60	70	170	40	50	205	20	15 685	24 710
1940 - 1944	4 350	12 425	21 680	190	485	905	220	390	770	645	1 005	1 595	39 055
1935 - 1939	1 425	11 865	28 055	60	710	1 755	80	420	920	250	1 020	2 200	5 075
1930 - 1934	1 055	8 890	25 535	70	495	1 480	30	345	990	160	1 230	3 440	4 585
1925 - 1929	745	6 645	20 435	10	455	1 660	50	200	580	130	895	2 670	5 245
1920 - 1924	930	5 095	16 555	50	250	750	50	170	495	190	650	2 105	6 280
1915 - 1919	980	4 625	15 175	50	380	1 440	30	130	660	80	660	2 235	5 405
1910 - 1914	975	4 610	14 895	20	265	940	30	280	830	120	520	1 550	6 815
1905 - 1909	1 110	4 410	14 395	20	150	480	40	150	140	140	525	1 750	7 670
1900 - 1904	530	3 005	9 065	30	85	220	50	185	565	75	335	915	7 355
1895 - 1899	490	2 435	7 000	40	55	220	20	70	150	75	230	565	5 430
1890 - 1894	400	1 425	4 440	10	80	300	35	60	105	25	90	195	3 700
1889 of eerder	275	855	2 565	..	25	40	10	30	65	15	70	180	3 175
Totaal	19 960	69 760	184 185	700	3 495	10 255	825	2 360	6 080	2 130	7 255	19 420	88 040
waarvan:													
Gehuwde vrouwen samenomend met echtgenoot													
voor het eerst gehuwd	15 125	57 735	151 645	535	2 895	8 610	595	1 950	5 060	1 550	5 845	15 915	54 385
niet voor het eerst gehuwd	2 065	3 275	8 020	60	220	470	95	110	220	215	475	1 165	10 815
Gehuwde vrouwen niet samenomend met echtgenoot en gehuwd geweest zijnde vrouwen	2 770	8 750	24 520	105	380	1 175	140	295	795	360	940	2 340	22 845

Tabel 20. Voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenwonend met de echtgenoot, naar geboorteperiode, leeftijd

Geboorte- periode vrouw	Leeftijd vrouw bij											
	< 20			20 - 24			25 - 29			30 - 34		
	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen	
	Voor het eerst											
> 1954 ...	30
1950 - 1954 ...	17 285	24 150	28 150	6 635	1 035	1 045
1945 - 1949 ...	7 810	70 550	124 770	118 265	130 490	170 655	3 240	338	385
1940 - 1944 ...	1 275	48 490	123 735	26 900	223 915	435 920	23 225	36 485	51 855	385	40	125
1935 - 1939 ...	520	32 530	104 120	10 590	191 080	497 865	9 340	73 490	158 410	4 380	6 015	8 720
1930 - 1934 ...	470	27 375	102 635	7 855	166 105	510 985	8 205	90 415	250 090	3 080	12 500	26 910
1925 - 1929 ...	375	22 220	88 980	7 010	140 055	478 240	8 895	93 540	287 560	3 495	17 230	43 575
1920 - 1924 ...	250	18 805	79 925	5 245	122 285	452 270	9 080	98 585	330 745	4 490	21 045	59 025
1915 - 1919 ...	190	14 285	63 925	3 550	96 180	375 570	5 510	70 420	255 560	4 110	23 435	69 640
1910 - 1914 ...	220	13 560	63 560	3 940	79 410	318 835	5 400	68 280	253 280	2 995	20 925	65 240
1905 - 1909 ...	220	9 815	46 015	3 420	68 320	277 475	4 920	51 115	190 150	2 600	18 650	53 795
1900 - 1904 ...	105	8 135	39 305	2 685	52 285	213 120	3 605	35 490	132 165	1 830	8 870	27 705
1895 - 1899 ...	65	3 655	19 360	1 560	31 650	138 275	2 220	22 205	83 570	1 175	5 315	16 370
1890 - 1894 ...	15	1 545	9 060	445	13 600	62 150	1 225	12 350	46 855	820	3 265	10 610
1889 of eerder	..	415	2 800	190	4 775	23 510	295	4 300	16 890	235	1 840	6 310
Totaal	28 820	295 525	896 335	198 285	1 321 175	3 955 915	85 160	656 965	2 057 515	29 395	137 125	388 020
	Niet voor het eerst											
> 1954	10	10
1950 - 1954 ...	345	340	410	95	75	95
1945 - 1949 ...	150	1 510	2 815	1 875	3 695	6 090	100	155	235
1940 - 1944 ...	50	760	2 035	650	4 835	10 510	1 300	4 035	7 875	90	120	225
1935 - 1939 ...	30	710	2 505	380	4 645	12 910	690	5 570	13 305	1 145	3 255	7 365
1930 - 1934 ...	60	525	2 380	270	3 560	11 940	530	4 470	12 845	845	4 205	11 635
1925 - 1929 ...	40	495	2 025	300	4 320	15 250	695	5 215	16 645	925	4 895	13 565
1920 - 1924 ...	20	375	1 635	250	4 170	15 655	1 010	7 410	23 900	1 065	5 445	15 590
1915 - 1919 ...	10	225	925	110	1 780	6 790	420	4 895	17 315	965	6 550	19 795
1910 - 1914	230	1 155	80	1 495	6 380	260	2 535	9 175	885	4 505	13 650
1905 - 1909 ...	10	120	520	120	1 185	4 545	175	1 890	6 050	390	2 370	7 745
1900 - 1904 ...	10	110	390	110	1 140	4 695	150	1 425	6 080	275	1 665	5 015
1895 - 1899	50	310	20	615	2 880	90	1 030	4 220	190	1 125	3 710
1890 - 1894	30	120	..	190	995	35	510	1 980	120	395	1 825
1889 of eerder	..	10	35	..	80	540	15	110	580	5	305	1 335
Totaal	730	5 505	17 265	4 265	31 785	99 270	5 470	39 240	120 185	6 855	34 825	101 455

bij huwelijksluiting, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Leeftijd vrouw bij											
	35 - 39			40 - 44			45 - 49			50+		
	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen	Vrouwen		Aantal kinderen
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen	
	gehuwde vrouwen											
> 1954
1950 - 1954
1945 - 1949
1940 - 1944
1935 - 1939 ...	120	40	70
1930 - 1934 ...	1 650	1 340	2 155	90	10	10
1925 - 1929 ...	1 850	3 010	5 350	935	360	510	20	10	10
1920 - 1924 ...	1 855	3 865	7 665	1 295	510	840	705	180	260	10
1915 - 1919 ...	2 050	3 880	8 300	1 105	515	860	520	120	200	170	160	230
1910 - 1914 ...	2 455	6 110	13 355	1 375	630	1 105	630	120	280	525	150	245
1905 - 1909 ...	2 090	4 550	10 175	1 875	755	1 115	985	150	260	480	90	130
1900 - 1904 ...	1 155	2 840	6 550	1 145	525	1 070	815	210	530	525	110	170
1895 - 1899 ...	645	1 235	2 920	540	260	365	390	45	50	345	30	50
1890 - 1894 ...	275	720	1 825	225	25	35	80	..	5	200	..	5
1889 of eerder	135	510	1 240	145	125	495	120	50	215	70	25	25
Totaal	14 270	28 305	59 610	8 730	3 720	6 400	4 270	890	1 810	2 320	565	855
	niet gehuwde vrouwen											
> 1954
1950 - 1954
1945 - 1949
1940 - 1944
1935 - 1939 ...	40	70	200
1930 - 1934 ...	930	2 555	6 100	40	130	385
1925 - 1929 ...	1 130	3 675	9 920	1 180	1 775	4 925	20	40	95
1920 - 1924 ...	1 510	3 640	10 050	1 735	2 520	6 580	1 380	1 980	5 875	10	40	85
1915 - 1919 ...	1 215	3 710	10 450	1 265	2 195	6 130	1 090	1 685	4 475	865	1 395	4 290
1910 - 1914 ...	1 415	4 885	13 690	1 455	2 300	6 160	1 485	1 845	5 440	1 530	2 430	7 205
1905 - 1909 ...	825	2 740	8 010	1 505	2 630	7 285	1 245	1 540	4 605	2 145	2 730	8 200
1900 - 1904 ...	640	1 860	4 780	1 055	1 265	3 610	975	1 445	4 065	1 860	3 210	11 015
1895 - 1899 ...	235	670	2 045	390	535	1 960	435	700	2 360	1 265	2 480	8 625
1890 - 1894 ...	90	470	1 445	145	190	570	165	215	870	635	1 290	4 275
1889 of eerder	60	230	920	40	135	500	80	60	225	310	350	1 500
Totaal	8 095	24 310	67 610	8 805	13 670	38 110	6 880	9 510	28 105	8 620	13 930	45 195

Tabel 21. Voor het eerst gehuwde en niet voor het eerst gehuwde vrouwen, samenomend met de echtgenoot, naar geboorteperiode, sociale groep van de man, wel of geen kinderen uit de vrouw en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Geboorte- periode vrouw	Sociale groep man									
	Zelfstandigen					Employés				
	wetenschappelijke vrije beroepen		niet in landbouw		in landbouw		hoge		middelhoge	
	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen
> 1954
1950 - 1954	110	140	180	10	860	945	1 150	200	175	235
1945 - 1949	200	1 320	2 700	4 835	6 145	12 345	18 730	2 200	4 310	6 575
1940 - 1944	200	1 820	5 150	1 890	3 015	24 995	50 485	1 300	11 510	25 955
1935 - 1939	200	1 820	5 150	1 890	3 015	24 995	50 485	1 300	11 510	25 955
1930 - 1934	120	1 965	6 310	2 415	7 720	27 240	71 005	990	15 040	45 485
1925 - 1929	150	2 320	8 080	2 495	8 330	28 885	86 955	1 800	16 785	63 130
1920 - 1924	180	2 710	9 500	2 420	9 140	27 780	97 140	1 335	18 190	81 580
1915 - 1919	90	1 305	5 015	1 805	7 205	24 705	92 825	1 020	11 980	57 115
1910 - 1914	120	1 590	6 645	1 530	6 485	11 230	41 350	585	6 770	31 275
1905 - 1909	30	305	1 095	300	260	1 000	425	100	460	1 100
1900 - 1904	10	40	180	10	30	80	515	1 805	20	235
1895 - 1899
1890 - 1894
1889 of eerder
Totaal	1 385	12 890	42 345	1 285	17 340	56 655	24 365	209 955	640 125	11 185
> 1954
1950 - 1954	30	60	20	20	215	450	700	20	50	70
1945 - 1949	20	40	80	20	240	920	1 845	10	90	240
1940 - 1944	40	70	250	10	170	415	255	1 845	10	205
1935 - 1939	30	110	320	10	145	370	300	1 630	40	310
1930 - 1934	20	160	500	60	115	300	585	2 520	110	445
1925 - 1929	30	180	470	50	125	345	625	2 125	230	630
1920 - 1924	50	60	250	20	225	590	585	1 560	180	420
1915 - 1919	70	70	200	50	145	445	2 390	80	240	170
1910 - 1914	40	70	165	10	40	90	315	845	20	80
1905 - 1909	20	60	120	20	40	170	340	1 030	70	190
1900 - 1904	10	25
1895 - 1899
1890 - 1894
1889 of eerder
Totaal	320	875	2 450	2 480	4 350	14 310	38 230	940	2 880	10 185

Voor het eerst gehuwde vrouwen

Niet voor het eerst gehuwde vrouwen

Tabel 21. (sluit)

Geboorte- periode vrouw	Sociale groep man																								
	Employés					Arbeiders					Landarbeiders					Onbekend					Personen zonder beroep				
	lage		bruto jaarinkomen f 12 000 of meer		bruto jaarinkomen minder dan f 12 000		bruto jaarinkomen minder dan f 12 000		landarbeiders		landarbeiders		onbekend		onbekend		personen zonder beroep		personen zonder beroep		personen zonder beroep				
	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen	Vrouwen zonder kinderen	Aantal kinderen			
> 1954				
1950 - 1954	3 350	2 850	3 330	4 265	12 405	14 660	16 365	465	545	625	415	605	675	930	915	1 075				
1945 - 1949	26 245	27 655	37 615	58 570	57 805	73 015	111 880	1 785	3 860	5 850	2 435	3 040	4 520	5 955	3 105	3 105				
1940 - 1944	7 585	33 700	67 825	6 840	53 770	115 770	111 110	73 415	160 880	180 950	1 200	4 155	4 320	3 300	3 450	7 040				
1935 - 1939	3 005	23 950	63 535	3 065	53 270	132 775	6 100	69 340	180 075	340	4 640	13 525	5 735	4 800	4 800	19 460				
1930 - 1934	2 355	27 760	77 135	3 330	45 035	136 825	4 750	59 010	202 430	300	4 690	18 210	445	4 800	4 935	33 530				
1925 - 1929	2 275	24 855	74 780	2 605	55 640	130 445	5 005	56 690	209 615	400	4 690	20 385	475	4 690	15 865	56 030				
1920 - 1924	1 860	24 590	73 305	1 945	25 070	84 660	3 445	45 520	164 300	550	4 410	18 915	315	4 065	14 535	185 535				
1915 - 1919	1 290	13 445	47 095	1 300	13 250	64 515	3 250	36 369	143 105	220	3 655	15 610	280	3 710	13 165	185 370				
1910 - 1914	930	5 470	20 375	1 350	7 230	25 570	1 910	15 445	53 860	120	1 685	6 975	260	2 505	9 025	355 700				
1905 - 1909	280	1 315	5 885	200	1 025	3 650	470	5 525	12 475	10	595	1 585	120	1 010	3 880	400 580				
1900 - 1904				
1895 - 1899				
1890 - 1894				
1889 of eerder				
Totaal	51 935	210 315	533 745	44 070	337 480	808 650	85 165	515 330	1 464 160	4 810	39 110	130 045	7 110	37 470	111 015	49 035	337 600	1 516 680				
> 1954				
1950 - 1954	40	10	10	70	155	270	330				
1945 - 1949	260	515	805	925	1 565	605	2 250	4 240	50	120	30	60	145	245	70	180	260				
1940 - 1944	280	800	1 810	1 740	3 760	4 225	3 230	7 525	..	120	270	60	305	700	275	620				
1935 - 1939	260	1 225	3 365	3 550	2 475	7 665	4 070	13 455	..	150	395	80	375	1 035	145	500				
1930 - 1934	465	1 655	4 745	3 295	9 950	845	5 665	19 540	30	250	330	110	465	1 455	140	910				
1925 - 1929	715	2 215	6 465	3 470	10 840	1 235	6 645	23 735	80	255	1 050	90	575	1 885	1 305	3 970				
1920 - 1924	590	2 245	6 550	2 470	7 600	945	5 350	18 075	50	245	975	200	450	1 950	1 530	4 975				
1915 - 1919	400	1 215	3 465	1 380	4 450	1 040	4 110	13 250	30	220	830	90	485	1 775	3 225	7 885				
1910 - 1914	230	605	1 485	230	1 380	2 240	860	1 860	20	100	300	50	160	495	4 135	9 435				
1905 - 1909	130	210	560	60	310	880	220	835	3 045	10	80	100	50	160	200	2 375				
1900 - 1904	20	60	110	20	40	135	80	150	10	10	30	10	30	85	1 110	3 115				
1895 - 1899				
1890 - 1894				
1889 of eerder				
Totaal	3 615	12 180	32 715	3 580	19 845	57 995	6 965	38 520	121 485	235	1 650	5 890	980	3 745	12 010	19 515	50 360	167 760				

Voor het eerst gehuwde vrouwen

Niet voor het eerst gehuwde vrouwen

Tabel 24. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar jaar van huwelijksluiting en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Jaar van huwelijksluiting	Aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk																		Totaal huwelijken	Totaal kinderen			
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			18+		
1970	85	185	16	205	200	101	615	16	675
1969	54	635	47	000	60	104	215	52	220
1968	32	775	57	475	13	580	475	30	20	104	355	86	275
1967	19	765	48	280	29	145	2	415	60	99	675	114	110
1966	13	965	34	775	43	740	6	145	435	30	98	690	142	595
1965	10	025	24	325	48	205	11	245	1	400	90	502	230	555	735
1965 - 1969	130	765	211	860	137	185	20	340	1	925	155	86	135	163	245
1964	7	170	17	140	42	730	16	185	2	555	305	40	81	520	165	095
1963	6	465	13	260	39	120	18	060	3	890	5	78	595	169	145
1962	6	245	10	620	35	675	18	935	5	595	1	235	255	25	74	575	171	675
1961	4	940	8	660	32	160	19	740	6	610	60	25	73	390	196	285
1960	5	895	8	190	29	695	20	910	8	505	2	250	600	230	40	30	5	69	880	194	745
1960 - 1964	30	710	57	875	179	375	93	770	27	160	6	385	1	445	330	70	60	357	185	850	690
1959	5	400	7	605	25	660	19	850	9	080	5	100	25	73	170	181	670
1958	5	525	8	045	25	945	19	870	10	440	3	160	65	30	75	765	194	205
1957	5	550	7	380	24	210	19	200	10	620	4	495	1	645	670	285	100	25	10	74	195	196	505
1956	6	180	7	440	22	760	18	740	9	995	4	965	1	915	780	355	175	45	15	73	390	196	285
1955	5	365	7	465	20	740	16	410	10	480	5	205	2	265	1	125	470	220	85	40	5
1955 - 1959	28	025	37	940	120	315	94	070	50	615	21	635	8	220	3	335	1	370	590	185	65	5	..
1954	5	555	6	795	18	670	16	135	9	630	5	150	2	570	1	060	555	305	145	15	10
1953	5	300	6	895	18	560	15	135	9	215	5	195	2	640	1	545	630	375	170	65	25	5	..
1952	5	225	7	675	17	360	14	435	10	010	5	230	3	265	1	465	910	435	245	10	15
1951	5	445	7	350	16	650	12	920	8	740	5	075	3	045	1	860	1	105	600	315	175	85	..
1950	26	965	16	365	88	315	73	085	47	425	26	235	14	610	7	575	4	055	2	265	1	205	525
1950 - 1954	5	200	7	020	14	705	11	715	8	090	5	210	3	005	1	565	975	590	320	165	100	65	..
1949	5	220	7	280	14	985	12	145	8	595	4	905	3	355	2	190	1	290	750	410	260	130	..
1948	5	685	8	260	16	775	13	350	9	385	5	635	3	285	2	325	1	500	875	565	315	185	..
1947	5	960	9	080	17	875	15	450	10	065	6	190	4	050	2	705	1	580	1	075	635	385	240
1946	3	690	6	900	12	790	10	515	7	400	4	550	3	025	1	770	1	365	720	545	260	155	..
1945	25	365	37	730	77	125	63	170	43	475	26	485	16	720	10	955	6	705	4	015	2	475	1
1945 - 1949	1	920	3	305	7	995	6	685	4	880	3	380	2	015	1	825	925	620	340	245	100	65	..
1944	2	640	4	325	9	050	8	345	6	580	3	945	2	865	1	055	710	360	240	150	150	70	..
1943	3	330	5	750	13	195	10	645	8	145	4	810	3	255	2	140	1	250	745	500	365	195	..
1942	2	315	3	465	8	555	8	180	5	815	3	735	2	895	1	700	1	000	790	610	215	240	..
1941	3	005	4	120	9	505	8	075	6	170	4	290	2	790	1	580	960	760	465	290	210	135	..
1940	13	200	20	965	47	905	41	925	31	160	20	290	13	825	8	675	5	185	3	625	2	295	1
1940 - 1944	3	220	5	660	11	085	9	885	7	115	4	500	3	135	1	940	1	475	740	490	375	215	..
1939	2	275	3	445	6	340	5	835	4	020	2	610	2	015	1	465	940	515	470	270	235	80	..
1938	2	720	3	950	7	985	7	240	5	880	3	700	2	275	1	535	1	035	725	470	285	190	..
1937	2	435	4	170	8	265	7	100	5	080	3	645	2	225	1	525	1	120	775	405	265	205	..
1936	2	405	3	810	7	380	6	175	4	755	18	680	12	535	8	305	6	055	3	435	2	220	1
1935	13	460	21	890	43	355	38	345	28	360	18	600	12	535	8	305	6	055	3	435	2	220	1
1935 - 1939	2	200	3	660	6	545	5	415	4	460	3	110	2	005	1	555	940	515	470	270	235	80	..
1934	1	785	3	535	5	350	4	460	3	185	2	330	1	540	1	190	935	520	530	280	255	95	..
1933	1	670	3	465	4	875	4	375	3	235	1	955	1	455	1	250	690	675	495	300	240	90	..
1932	1	980	3	340	5	865	4	880	3	515	2	720	1	830	1	315	850	545	365	585	230	80	..
1931	1	815	3	405	5	730	4	765	3	540	2	575	1	625	1	265	785	600	475	365	305	170	..
1930	2	265	3	885	6	030	5	440	3	895	2	610	1	925	1	400	940	655	445	305	250	130	..
1930 - 1934	10	545	17	735	30	510	26	330	19	415	13	625	9	405	6	995	4	490	2	830	1	545	1
1929	1	785	3	535	5	350	4	460	3	185	2	330	1	540	1	190	935	520	530	280	255	95	..
1928	1	520	2	830	4	540	3	725	2	835	1	890	1	290	0	975	640	435	305	335	305	140	..
1927	1	370	2	670	4	660	3	220	2	645	1	910	1	170	0	815	520	625	410	235	95	100	..
1926	1	305	2	515	4	045	3	150	2	095	1	740	1	065	9	50	625	420	445	235	195	150	..
1925	7	655	15	020	23	470	18	930	13	980	9	830	6	528	5	180	3	405	2	678	2	190	1
1925 - 1929	980	2	335	3	750	3	010	1	950	1	475	1	030	838	586	430	355	228	125	145	125	145	..
1924	1	060	2	050	3	020	2	825	1	985	1	350	990	630	590	495	220	145	285	85	90	40	..
1923	845	1	850	2	865	2	690	1	795	1	310	935	765	505	420	230	235	215	100	35	20	20	..
1922	890	1	660	3	135	2	580	1	895	1	165	925	645	515	405	375	220	185	150	90	30	20	..
1921	4	635	9	935	16	265	13	980	9	520	6	470	4	810	3	665	2	660	2	130	1	065	955
1920	415	1	035	1	900	1	800	1	255	1	050	633	520	375	295	215	130	95	85	25	45	25	..
1919	415	805	1	335	1	370	1	050	865	665	390	380	315	150	225	95	70	60	10
1918	265	575	1	255	1	050	905	630	370	265	215	125	70	75	45	30	20
1917	220	440	910	970	760	690	585	305	305	220	130	70	115	75	25	30	15
1916	225	325	805	680	565	495	265	280	220	120	98	105	65	20
1915	1	540	3	185	6	210	5	870	4	535	3	735	2	530	1	865	1	455	1	080	655	645	405
1915 - 1919	105	310	730	610	430	375	305	195	145	140	65	55	55	65	40								

Tabel 25. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting en aantal levendgeboren

Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren	Aantal levendgeboren									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eerste										
< 20	29 495	66 930	91 350	54 990	30 895	18 390	10 795	7 060	4 535	3 240
20 - 24	201 090	265 195	426 750	286 560	147 615	80 775	47 275	29 435	18 915	12 700
25 - 29	87 240	111 185	202 220	139 120	82 855	46 020	28 120	17 895	11 230	6 930
30 - 34	30 015	30 995	42 230	26 680	16 385	9 050	5 525	3 000	1 490	655
35 - 39	14 750	10 860	9 135	4 690	1 865	850	230	105	35	10
40 - 44	8 995	2 190	840	215	130	20	10	20	..	10
45 - 49	4 420	410	155	90	30	30	..	10
50+	2 595	190	80	20
Totaal	378 600	487 975	772 770	492 370	279 475	155 140	91 960	57 525	36 215	23 540
Niet-eerste										
< 20	895	1 210	1 710	980	515	315	195	125	140	60
20 - 24	5 855	8 330	8 775	5 120	3 195	1 795	1 095	645	395	295
25 - 29	9 710	11 530	10 455	5 730	3 035	1 620	885	710	455	275
30 - 34	13 755	11 380	8 535	3 955	2 110	935	590	215	105	85
35 - 39	15 485	9 165	4 920	1 745	840	230	120	50	20	10
40 - 44	17 210	3 285	1 075	445	245	75	60	70	..	10
45 - 49	14 295	840	730	305	160	30	20	..	10	..
50+	21 955	285	240	70
Totaal	99 150	45 990	36 440	18 350	9 900	5 000	2 965	1 815	1 125	730

kinderen uit het huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

kinderen uit het huwelijk	Aantal levendgeboren										Totaal huwelijken	Totaal kinderen
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Eerste huwelijken												
2 265	1 530	1 170	820	540	265	160	115	100	324 345	890 645		
8 490	5 775	4 040	2 250	1 325	735	305	135	90	1 519 455	3 932 575		
4 260	2 555	1 480	560	290	110	20	15	5	742 125	2 042 795		
210	130	75	55	10	166 520	383 750		
10	..	30	42 575	57 880		
10	..	10	12 450	5 665		
..	5 155	1 420		
..	2 890	410		
15 250	9 990	6 800	3 680	2 170	1 110	495	260	180	2 815 520	7 315 140		
Niet-eerste huwelijken												
25	20	15	10	25	6 235	16 115		
205	140	105	60	25	15	5	36 050	86 135		
155	65	55	40	44 715	89 690		
15	15	15	41 680	60 515		
10	10	10	32 405	29 485		
..	22 475	9 075		
..	16 390	4 220		
..	22 550	980		
410	245	185	110	55	15	5	222 500	296 230		

Tabel 26. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar kerkelijke gezindte van de vrouw en aantal levendgeboren kinderen uit het

Kerkelijke gezindte vrouw	Aantal levendgeboren									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eerste										
Rooms-Katholiek	154 265	177 815	282 325	180 890	115 665	74 145	48 110	32 440	21 515	6 645
Nederlands Hervormd	86 050	124 580	217 520	142 415	75 535	37 095	19 950	11 105	6 645	..
Gereformeerde Kerken	24 365	26 070	46 575	39 660	27 395	15 235	9 395	5 555	3 230	..
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	2 790	3 475	5 040	4 760	4 035	2 685	1 755	1 150	570	..
Overige Gereformeerden	3 405	3 580	6 055	5 800	4 345	3 115	1 985	1 265	770	..
Evangelisch-Luthers	1 470	1 785	3 035	1 740	855	270	160	75	35	..
Doopsgezind	1 405	1 670	3 565	2 745	1 460	435	255	105	35	..
Remonstrant	825	880	1 935	1 410	690	195	60	40	10	..
Anderen	7 955	9 855	15 030	9 655	5 465	3 055	1 965	1 085	670	..
Geen
Humanisten	1 275	1 545	3 245	2 015	790	230	115	65	35	..
Overige	94 795	136 710	208 445	101 280	43 240	18 680	8 205	4 660	2 715	..
Totaal	378 600	487 975	772 770	492 370	279 475	155 140	91 960	57 525	36 215	..
Niet-eerste										
Rooms-Katholiek	30 085	12 760	10 335	5 905	3 515	1 920	1 290	795	1 550	245
Nederlands Hervormd	26 035	11 295	9 265	4 685	2 490	1 280	595	480	50	..
Gereformeerde Kerken	5 835	2 020	1 860	820	440	270	165	35	50	..
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)	640	190	135	150	70	40	20	10	30	..
Overige Gereformeerden	570	220	195	100	60	30	40	45	50	..
Evangelisch-Luthers	855	405	265	120	30	10
Doopsgezind	695	260	200	85	20	10	20
Remonstrant	315	125	120	45	..	20
Anderen	3 060	1 555	1 160	555	370	190	80	100	60	..
Geen
Humanisten	735	165	240	70	60	..	10
Overige	30 320	16 995	12 665	5 815	2 640	1 180	745	350	185	..
Totaal	99 150	45 990	36 440	18 350	9 900	5 000	2 965	1 815	1 125	..

huwelijk, alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

kinderen uit het huwelijk	Aantal levendgeboren										Totaal huwelijken	Totaal kinderen
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Eerste huwelijken												
14 020	9 775	6 825	4 440	2 390	1 405	760	295	170	110	35	1 107 370	3 190 630
4 215	2 545	1 480	1 190	640	385	140	70	45	35	5	731 615	1 837 120
1 820	985	630	385	255	115	75	35	5	5	..	201 805	589 710
445	145	135	80	45	35	25	15	27 190	90 175
570	360	195	105	60	50	25	5	10	15	..	31 720	107 520
25	10	9 485	19 920
15	20	..	10	11 715	28 025
10	10	6 070	13 650
400	290	185	135	70	30	25	15	55 870	142 780
20	9 340	20 115
2 005	1 120	550	440	210	150	45	65	30	25	..	623 375	1 275 495
23 540	15 250	9 990	6 800	3 680	2 170	1 110	495	260	190	..	2 815 520	7 315 140
Niet-eerste huwelijken												
390	200	175	105	65	40	5	5	68 140	102 715
150	100	15	25	20	56 690	72 345
35	50	15	11 805	14 860
15	5	..	10	1 295	1 960
..	10	1 380	2 740
..	1 685	1 470
..	1 295	1 175
..	625	605
25	15	5	5	7 170	10 045
..	1 280	1 155
100	45	25	30	25	15	71 135	87 155
730	410	245	185	110	55	15	5	222 500	296 230

Tabel 27. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar onderwijsniveau van de vrouw en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk,

Onderwijsniveau vrouw	Aantal levendgeboren kinderen										alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10)) uit het huwelijk									Totaal huwelijken	Totaal kinderen
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18+		
Eerste											huwelijken										
Geen dagonderwijs volgend:																					
Basis	98 850	148 765	263 135	198 655	130 440	81 010	52 275	34 230	22 200	14 785	10 070	6 745	4 665	2 685	1 545	720	375	175	135	1 071 480	3 371 470
Lager	48 530	68 585	94 210	47 575	19 925	9 470	4 635	2 370	1 340	990	505	235	175	100	50	45	5	5	..	298 740	603 330
Uitgebreid lager																					
algemeen	47 060	49 540	76 935	41 135	19 170	7 775	3 755	1 860	965	555	290	170	125	30	25	5	20	249 410	498 035
beroeps	67 535	87 335	126 355	66 875	30 635	14 235	7 455	4 020	2 375	1 365	750	525	240	120	105	45	5	5	10	410 000	858 900
Middelbaar																					
algemeen	8 975	8 270	13 630	8 550	4 395	2 175	1 010	495	270	145	65	65	55	10	15	48 125	104 990
beroeps	29 995	29 855	43 840	25 475	11 940	5 135	2 095	960	460	250	120	25	45	5	25	150 230	295 080
Semi-hoger																					
niet-universitair	15 245	12 215	20 585	12 735	6 560	3 840	1 350	615	285	195	100	75	40	15	72 860	151 020
universitair	545	455	845	765	410	250	70	30	15	20	10	10	3 430	8 550
Hoger																					
niet-universitair	595	330	705	560	260	60	..	20	10	2 545	5 060
universitair	1 585	1 040	1 880	1 525	830	310	120	55	25	25	7 395	15 805
Onbekend	55 770	79 430	128 195	87 235	54 145	31 505	19 000	12 700	8 220	5 170	3 315	2 105	1 445	715	400	280	85	75	40	489 840	1 383 080
Nog dagonderwijs volgend ..	3 920	2 155	2 455	1 285	760	370	195	175	60	45	20	25	10	..	5	11 485	19 820
Totaal	378 600	487 975	772 770	492 370	279 475	155 140	91 960	57 525	36 215	23 540	15 250	9 990	6 800	3 680	2 170	1 110	495	260	190	2 815 520	7 315 140
Niet-eerste											huwelijken										
Geen dagonderwijs volgend:																					
Basis	42 425	18 520	14 325	8 165	4 835	2 520	1 650	1 105	720	465	230	140	105	90	50	15	95 365	138 465
Lager	6 335	4 190	3 505	1 335	565	295	105	70	75	15	15	5	5	10	16 520	21 125
Uitgebreid lager																					
algemeen	8 185	4 105	3 395	1 385	410	205	90	55	35	5	15	5	17 880	19 125
beroeps	7 035	4 300	3 280	1 195	720	285	210	50	30	25	30	5	5	17 170	21 245
Middelbaar																					
algemeen	2 495	1 095	805	470	170	50	5	5 095	5 120
beroeps	5 135	1 955	1 745	930	395	155	105	55	15	10	5	..	10	10 515	11 970
Semi-hoger																					
niet-universitair	2 910	945	815	385	185	30	60	10	5 340	5 105
universitair	130	50	60	30	10	280	300
Hoger																					
niet-universitair	95	60	30	..	20	205	200
universitair	315	130	130	80	30	685	765
Onbekend	23 720	10 465	8 100	4 275	2 505	1 440	745	470	250	200	105	90	65	10	5	..	5	52 455	71 400
Nog dagonderwijs volgend ..	380	170	255	100	50	20	..	10	995	1 400
Totaal	99 150	45 990	36 440	18 350	9 900	5 000	2 965	1 815	1 125	730	410	245	185	110	55	15	5	222 500	296 230

Tabel 28. Bestaande eerste en niet-eerste huwelijken naar sociale groep van de man en aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk,

Sociale groep man	Aantal levendgeboren								
	0	1	2	3	4	5	6	7	8
Eerste									
Zelfstandigen									
wetenschappelijke vrije beroepen ..	1 395	1 225	3 525	3 215	2 480	1 305	550	335	135
niet in de landbouw									
10+ man personeel	1 335	2 010	5 195	4 450	2 355	1 220	895	545	245
< 10 man personeel	24 925	35 160	66 455	46 510	26 595	14 575	8 030	5 115	2 760
in de landbouw	11 360	12 905	26 980	24 480	18 630	12 255	8 310	5 510	3 825
Employés									
hoge	19 140	22 540	56 070	42 660	22 240	10 355	4 325	2 300	980
middelbare	64 705	81 385	149 960	84 875	40 405	17 150	9 240	4 505	2 290
lage	52 635	55 275	73 450	40 180	19 000	9 795	5 225	2 930	1 465
Arbeiders									
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	45 130	75 485	121 895	66 285	34 335	16 550	9 230	4 990	3 160
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000	95 835	129 005	159 980	93 805	53 695	30 315	17 635	10 610	7 535
landarbeiders	4 900	7 300	10 625	7 460	4 925	3 105	2 085	1 315	735
Onbekend	7 255	8 635	11 135	7 145	4 230	2 305	1 620	855	555
Personen zonder beroep									
middelbaar of hoger onderwijs	3 925	4 030	6 985	5 300	3 270	2 045	1 065	560	490
overige	46 070	53 045	80 505	66 010	47 320	34 165	23 740	17 945	12 040
Totaal	378 600	487 975	772 770	492 370	279 475	155 140	91 960	57 525	36 215
Niet-eerste									
Zelfstandigen									
wetenschappelijke vrije beroepen ..	450	235	210	210	30	30	20	10	..
niet in de landbouw									
10+ man personeel	475	280	250	150	30	20	5	10	5
< 10 man personeel	8 005	4 185	3 245	1 675	705	350	150	195	45
in de landbouw	1 480	710	525	500	215	150	85	50	30
Employés									
hoge	5 605	2 625	2 635	1 375	435	180	50	15	15
middelbare	9 770	5 590	4 885	1 740	830	380	130	60	25
lage	6 885	3 760	2 675	1 150	640	285	175	95	85
Arbeiders									
bruto jaarinkomen f 12 000 of meer	8 200	5 880	4 945	2 080	1 125	395	225	200	55
bruto jaarinkomen minder dan f 12 000	17 025	11 025	7 875	4 120	2 425	1 170	820	340	340
landarbeiders	595	425	295	240	120	65	55	25	35
Onbekend	2 020	1 040	650	370	235	185	135	45	30
Personen zonder beroep									
middelbaar of hoger onderwijs	4 190	925	820	385	115	110	40	..	10
overige	34 455	9 305	7 430	4 395	2 995	1 490	1 080	770	455
Totaal	99 150	45 990	36 440	18 350	9 900	5 000	2 965	1 815	1 125

alsmede het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10)) kinderen uit het huwelijk

kinderen uit het huwelijk	Aantal kinderen										Totaal huwelijken	Totaal kinderen
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18+		
huwelijken												
50	25	15	5	10	14 270	42 215
155	85	60	25	20	25	5	10	18 620	56 380
1 745	985	675	420	195	70	65	15	10	234 320	636 025
2 295	1 515	1 215	795	350	240	50	60	40	130 825	464 440
775	330	180	85	70	30	20	182 085	468 015
1 455	680	420	165	70	40	25	10	10	457 405	1 017 535
975	605	325	185	80	85	35	10	262 260	534 770
1 730	1 265	630	425	220	125	75	20	10	15	..	381 560	900 595
4 095	2 750	1 505	1 130	555	350	150	50	25	35	..	609 045	1 447 655
535	335	255	165	75	55	30	10	5	43 920	129 180
310	215	135	100	50	10	15	..	10	44 580	109 735
265	165	65	60	20	35	5	10	28 310	78 025
9 150	6 295	4 530	3 250	1 975	1 110	630	305	150	95	..	408 325	1 430 575
23 540	15 250	9 990	6 800	3 680	2 170	1 110	495	260	190	..	2 815 520	7 315 140
huwelijken												
..	1 200	1 770
5	1 230	1 615
40	5	40	15	18 560	23 955
25	25	5	5	10	3 820	6 740
5	5	12 935	15 235
15	15	5	..	10	23 460	27 735
5	20	15	5	15 800	19 430
80	20	15	20	5	23 425	33 990
165	70	50	25	25	..	10	5	45 490	68 360
..	25	5	1 880	3 640
15	5	5	4 725	6 860
10	10	6 600	5 215
365	210	110	120	55	45	63 275	81 690
730	410	245	185	110	55	15	5	222 500	296 230

Tabel 29. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting in jaren												
	< 20			20 - 24			25 - 29			30 - 34		Totaal	
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken			Aantal kinderen
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		
1970	12 000	6 050	6 110	58 500	8 415	8 510	11 325	1 410	1 475	1 955	285	295	
1965 - 1969	13 015	71 380	108 105	87 965	231 465	342 095	20 665	55 380	86 955	4 315	9 325	14 560	
1960 - 1964	1 645	55 035	130 090	13 720	214 225	493 310	7 880	79 590	188 940	3 230	13 850	31 580	
1955 - 1959	775	35 385	106 605	9 310	182 140	517 455	9 255	97 070	280 445	4 115	19 330	50 145	
1950 - 1954	465	28 185	101 605	7 560	152 830	499 730	9 515	95 225	299 625	4 310	20 990	59 165	
1945 - 1949	480	25 410	101 880	6 490	135 250	482 725	8 310	96 305	331 210	4 220	26 515	79 195	
1939 - 1944	290	21 190	89 020	4 480	121 415	467 075	5 995	78 510	291 615	2 975	20 470	66 255	
1934 - 1938	160	14 550	64 955	3 880	83 915	333 765	4 960	57 645	215 565	2 175	12 075	38 960	
1929 - 1933	240	13 630	63 090	3 705	70 520	285 885	4 210	40 770	150 050	1 440	6 495	20 190	
1928 of eerder	425	24 035	119 185	5 475	118 190	502 020	5 120	51 975	196 910	1 275	7 175	23 405	

Tabel 30. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte van de vrouw, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte															
	Rooms-Katholiek			Nederlands Hervormd			Gereformeerde Kerken			Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)			Overige Gereformeerden			Totaal
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		
1970	36 095	6 255	6 345	17 075	3 875	3 940	6 885	1 060	1 080	750	135	135	900	135	135	
1965 - 1969	58 845	162 765	247 455	24 105	78 460	116 575	7 520	28 230	44 160	895	3 900	6 455	775	3 850	6 555	
1960 - 1964	13 755	160 200	379 520	6 285	79 705	183 450	1 745	27 345	69 930	280	3 340	9 995	310	3 950	11 775	
1955 - 1959	11 745	144 165	436 705	6 515	80 125	217 795	1 755	24 390	78 250	150	3 080	11 560	260	3 940	14 700	
1950 - 1954	10 065	119 770	433 155	7 175	78 900	231 715	1 845	21 165	75 290	250	3 235	11 595	280	3 730	15 075	
1945 - 1949	9 155	112 115	461 260	7 025	80 420	243 495	1 525	20 130	77 800	260	2 790	12 120	240	3 305	13 740	
1939 - 1944	5 530	38 475	407 525	5 055	72 400	235 050	1 085	17 145	73 570	120	2 585	11 610	210	2 810	12 975	
1934 - 1938	3 580	58 415	285 165	4 255	52 295	175 990	705	12 470	53 675	50	1 725	8 050	155	2 045	9 570	
1929 - 1933	2 455	43 080	218 325	3 825	44 410	151 180	635	9 905	43 755	80	1 300	5 830	110	1 735	8 980	
1928 of eerder	3 020	57 865	315 175	4 745	74 970	277 930	865	15 605	72 200	155	2 300	10 820	160	2 815	14 010	

Tabel 31. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, kerkelijke gezindte van de vrouw, wel of geen kinderen uit het huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Kerkelijke gezindte																
	Evangelisch-Luthers			Doopsgezind			Remonstrant			Andere			Geen			Totaal	
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen		
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen			
1970	40	50	135	155	1 815	320	320	120	20	30	21 265	4 590	4 630
1965 - 1969	805	1 175	230	935	1 375	155	480	750	2 650	7 175	10 470	270	510	780	35 185	84 355	119 980
1960 - 1964	1 015	2 170	150	920	2 390	50	530	1 170	740	7 135	16 830	40	550	1 140	7 240	81 785	172 315
1955 - 1959	865	2 220	110	995	2 590	50	600	1 740	585	6 440	18 730	120	800	1 900	6 660	72 975	177 220
1950 - 1954	665	1 845	110	1 145	3 345	90	665	1 925	485	5 420	17 465	120	1 145	2 850	6 335	68 240	173 545
1945 - 1949	1 000	2 540	180	1 445	3 995	60	785	2 240	610	5 900	22 445	210	920	2 210	5 935	62 565	169 825
1939 - 1944	855	2 400	100	1 385	4 320	40	700	2 270	335	5 230	18 680	110	1 100	2 995	3 745	53 345	152 940
1934 - 1938	815	2 165	95	985	2 780	40	450	1 110	245	3 765	13 180	100	1 105	2 925	3 120	35 875	102 585
1929 - 1933	680	1 815	110	850	2 415	60	350	810	175	2 555	9 135	70	650	1 700	2 485	26 890	77 825
1928 of eerder	1 245	3 540	185	1 650	4 810	125	685	1 635	315	3 980	15 525	110	1 260	3 580	2 820	39 960	124 830

Tabel 31. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, onderwijsniveau van de vrouw, wel of geen kinderen uit het

Periode van huwelijksluiting	Onderwijsniveau vrouw														
	Basin			Lager			Uitgebreid lager						Middel-		
	Huwelijken			Huwelijken			algemeen		beroeps				algemeen		
	zonder kinderen	met kinderen	Aantal kinderen	zonder kinderen	met kinderen	Aantal kinderen	zonder kinderen	met kinderen	Aantal kinderen	zonder kinderen	met kinderen	Aantal kinderen	zonder kinderen	met kinderen	Aantal kinderen
1970	9 490	2 610	2 670	13 970	3 250	3 260	12 085	1 970	2 000	20 660	4 255	4 330	2 420	305	305
1965 - 1969 ..	16 285	57 130	88 265	22 585	71 395	105 470	20 500	47 465	68 540	30 030	95 170	142 810	3 715	7 630	11 325
1960 - 1964 ..	8 200	87 570	205 680	3 880	57 340	128 410	3 685	40 660	91 195	5 525	83 415	198 325	535	6 825	16 015
1955 - 1959 ..	10 705	115 785	337 215	2 585	38 610	104 265	3 075	35 230	95 495	3 765	57 700	166 335	590	6 445	18 170
1950 - 1954 ..	11 750	127 795	428 090	2 090	28 175	86 355	2 730	27 110	78 500	3 170	36 980	117 135	490	5 015	16 300
1945 - 1949 ..	12 665	138 720	501 280	1 405	20 645	66 180	1 885	20 490	64 495	2 145	29 970	103 155	575	4 795	14 620
1939 - 1944 ..	8 515	129 425	505 130	910	15 360	54 595	1 215	14 375	47 120	1 035	19 895	71 760	200	3 195	11 075
1934 - 1938 ..	7 080	99 505	397 245	500	7 795	28 135	755	6 870	22 435	620	8 610	33 095	135	1 710	5 565
1929 - 1933 ..	6 040	81 380	331 920	345	3 850	13 985	665	4 635	15 165	350	3 800	14 585	100	1 275	4 490
1928 of eerder	8 120	132 695	573 990	260	3 795	13 675	470	3 740	13 090	240	2 695	9 365	215	1 945	7 120

Huwelijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Onderwijsniveau vrouw	Nog dagonderwijs volgend																								
	geen dagonderwijs volgend															Nog dagonderwijs volgend									
	baar					Semi-hoger					Hoger					Onbekend									
	beroeps					niet-universitair					universitair					niet-universitair					universitair				
1970	10 055	1 805	1 535	4 465	275	285	80	10	10	240	275	30	30	9 525	2 045	2 055	1 925	175	185				
1965 - 1969 ..	12 750	35 300	53 335	6 760	15 025	22 860	245	535	870	240	420	720	775	1 125	1 735	15 365	38 605	57 515	1 515	1 665	2 290				
1960 - 1964 ..	2 315	27 205	65 880	1 085	13 150	32 250	50	630	1 670	20	510	1 265	150	1 215	3 065	5 105	48 700	106 080	160	1 255	2 875				
1955 - 1959 ..	1 710	20 410	59 080	735	8 805	26 795	40	515	1 575	10	270	755	80	1 035	3 010	4 825	52 185	147 240	110	1 290	3 480				
1950 - 1954 ..	1 085	13 215	41 545	530	5 220	17 215	70	375	1 370	50	225	705	110	705	2 185	4 815	56 170	178 010	70	1 130	3 395				
1945 - 1949 ..	1 065	9 975	31 835	525	4 840	15 370	40	260	830	..	120	360	50	425	1 615	4 940	60 585	208 955	70	745	2 785				
1939 - 1944 ..	585	6 605	22 615	370	3 635	12 890	..	270	1 180	..	100	330	60	410	1 475	3 500	52 145	193 795	30	600	2 360				
1934 - 1938 ..	205	2 710	8 875	290	2 895	9 040	10	130	540	20	110	360	50	390	1 340	2 775	39 465	149 810	..	260	985				
1929 - 1933 ..	120	1 860	6 015	235	1 845	6 280	10	60	210	..	120	380	10	220	690	2 240	33 175	127 455	10	180	590				
1928 of eerder	100	1 450	4 565	255	2 325	8 035	..	95	295	10	75	185	20	255	660	2 880	53 000	212 170	30	260	900				

Tabel 32. Bestaande eerste huwelijken naar periode van huwelijksluiting, sociale groep van de man, wel of geen kinderen uit het huwe-

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep									
	Zelfstandigen									
	wetenschappelijke vrije beroepen			niet in landbouw						
	Huwelijken			10+ man personeel				< 10 man personeel		
1970	80	20	20	200	30	30	3 715	580	580	580
1965 - 1969 ..	350	1 410	2 500	360	1 540	2 425	7 155	24 770	38 595	38 595
1960 - 1964 ..	190	2 170	5 940	90	2 945	7 400	2 620	31 545	74 605	74 605
1955 - 1959 ..	170	2 395	7 885	160	2 975	8 945	2 820	33 235	97 090	97 090
1950 - 1954 ..	150	2 230	8 195	140	2 710	9 380	2 435	28 155	90 200	90 200
1945 - 1949 ..	210	1 570	5 920	180	2 510	9 355	2 320	30 735	105 870	105 870
1939 - 1944 ..	80	1 510	5 865	110	2 340	8 865	1 925	28 495	108 210	108 210
1934 - 1938 ..	100	740	2 670	60	1 215	5 690	1 155	17 810	67 550	67 550
1929 - 1933 ..	30	520	2 090	20	665	2 385	435	8 630	32 560	32 560
1928 of eerder	30	315	1 120	10	360	1 405	345	5 440	20 760	20 760

lijk en het totaal aantal kinderen, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Onderwijsniveau vrouw	Employés																			
	in landbouw					hogo					middelbare					lage				
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen					
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen						
1970	2 210	445	495	2 525	240	240	13 395	1 445	1 455	16 395	2 235	2 305								
1965 - 1969 ..	2 535	13 160	23 220	6 080	17 150	26 570	27 600	73 740	110 360	22 510	47 265	66 840								
1960 - 1964 ..	1 175	17 120	50 260	1 845	26 720	64 115	6 000	78 725	178 880	3 470	35 935	79 410								
1955 - 1959 ..	1 315	10 160	71 810	2 270	32 210	91 550	5 580	70 990	192 440	3 045	31 165	82 155								
1950 - 1954 ..	1 425	19 120	81 305	2 390	29 910	93 025	4 740	67 225	167 315	2 485	27 515	80 425								
1945 - 1949 ..	1 295	19 525	87 165	1 935	25 725	83 135	3 770	49 455	155 055	2 295	26 030	84 515								
1939 - 1944 ..	885	14 820	70 485	1 130	108 910	66 510	2 175	36 385	125 220	1 395	21 790	75 300								
1934 - 1938 ..	430	8 960	44 610	680	8 195	28 685	1 060	17 015	59 385	630	11 685	41 850								
1929 - 1933 ..	180	4 430	22 280	210	2 815	10 115	325	6 285	21 720	310	4 620	16 585								
1928 of eerder	110	2 725	13 015	70	1 070	4 065	60	1 445	5 705	100	1 375	5 380								

Tabel 32. (slot)

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep									
	Arbeiders									
	bruto jaarinkomen f 12 000 of meer			bruto jaarinkomen minder dan f 12 000			landarbeiders			
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	
1970	9 435	1 910		1 910	29 240		7 975	8 060		1 410
1965 - 1969 ..	18 245	63 605	94 860	36 700	111 550	164 780	1 720	6 980	11 165	
1960 - 1964 ..	4 790	67 125	149 215	8 035	89 520	205 875	450	5 860	15 005	
1955 - 1959 ..	3 835	57 425	156 680	6 210	73 315	208 700	320	5 175	17 160	
1950 - 1954 ..	3 565	49 315	153 945	5 760	66 530	219 770	340	5 565	20 770	
1945 - 1949 ..	2 655	42 370	143 005	5 095	63 525	233 255	320	5 565	21 800	
1939 - 1944 ..	1 410	30 470	110 225	2 565	60 675	200 200	220	4 380	18 880	
1934 - 1938 ..	770	16 910	62 530	1 485	31 045	125 835	90	3 260	15 765	
1929 - 1933 ..	370	6 160	23 590	620	15 020	63 070	30	1 420	6 370	
1928 of eerder	50	1 145	4 630	120	4 055	18 015	..	420	1 830	

Onderwijsniveau vrouw	Personen zonder beroep														
	Onbekend					met middelbare of hogere opleiding					overige				
	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen	Huwelijken		Aantal kinderen			
	zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen		zonder kinderen	met kinderen				
1970	1 635	345	345	110	30	30	4 830	740	770						
1965 - 1969 ..	2 715	5 160	7 390	85	110	160	4 705	5 015	6 870						
1960 - 1964 ..	740	5 210	11 580	90	80	180	1 215	3 525	8 220						
1955 - 1959 ..	660	5 015	14 010	120	240	670	1 520	5 090	14 505						
1950 - 1954 ..	465	4 710	15 300	250	405	1 170	2 810	8 690	29 000						
1945 - 1949 ..	365	5 535	18 500	345	845	2 455	4 580	17 990	61 455						
1939 - 1944 ..	320	4 350	15 720	385	1 830	5 810	4 015	30 100	113 040						
1934 - 1938 ..	180	3 540	12 790	600	3 985	12 805	5 200	45 590	176 930						
1929 - 1933 ..	130	2 055	8 310	795	6 130	19 785	6 670	73 660	292 405						
1928 of eerder	40	1 405	5 790	1 140	10 730	34 955	10 525	171 855	727 380						

Tabel 33. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijks-

Periode van huwelijksluiting	Leeftijdsverskil tussen de echtgenoten in jaren						Totaal
	Man ouder			Minder dan 1	Vrouw ouder		
	10+	5 - 9	1 - 4		1 - 4	5+	
% (nog) kinderloze huwelijken							
Leeftijd vrouw bij							
1965 - 1969	25,7	23,9	24,8	26,9	25,8	14,6	25,0
1960 - 1964	9,5	6,1	5,1	4,4	5,3	0,0	5,4
1955 - 1959	6,4	4,7	4,2	4,7	3,8	15,9	4,4
1950 - 1954	6,2	5,2	3,8	3,7	3,8	0,0	4,2
1945 - 1949	5,0	4,7	3,7	4,1	4,2	11,3	4,2
1939 - 1944	5,0	3,2	3,1	3,2	3,6	0,0	3,2
1938 of eerder	6,8	4,2	4,1	3,3	3,3	6,5	4,1
Leeftijd vrouw bij							
1965 - 1969	30,5	27,4	25,7	27,4	27,6	25,6	26,8
1960 - 1964	17,0	10,2	8,6	8,0	8,9	10,1	9,0
1955 - 1959	14,8	11,3	8,5	8,0	7,2	11,0	8,7
1950 - 1954	16,1	9,2	9,3	7,9	8,4	9,5	9,1
1945 - 1949	12,1	10,3	7,5	7,5	6,7	7,8	7,9
1939 - 1944	8,7	8,7	7,0	7,1	6,4	4,9	7,1
1938 of eerder	12,5	10,4	8,9	8,0	7,8	8,5	8,7
Leeftijd vrouw bij							
1965 - 1969	61,2	44,6	43,0	38,1	39,5	41,5	42,7
1960 - 1964	52,6	39,9	28,9	20,9	23,2	31,9	29,7
1955 - 1959	42,6	33,1	25,3	24,2	22,1	30,0	26,8
1950 - 1954	41,8	28,1	27,4	24,6	23,4	26,9	26,7
1945 - 1949	30,0	24,0	21,1	21,2	20,8	27,2	22,7
1939 - 1944	32,7	19,1	17,6	15,1	15,9	24,6	18,5
1938 of eerder	26,5	23,2	20,3	20,2	16,7	19,4	19,2

sluiting naar periode van huwelijksluiting en leeftijdsverschil tussen de echtgenoten, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Leeftijdsverskil tussen de echtgenoten in jaren						Totaal
	Man ouder			Minder dan 1	Vrouw ouder		
	10+	5 - 9	1 - 4		1 - 4	5+	
Gemiddeld kindertal							
huwelijksluiting < 25 jaar							
1965 - 1969	1,16	1,16	1,11	1,05	1,09	1,42	1,11
1960 - 1964	2,13	2,18	2,20	2,19	2,17	2,70	2,19
1955 - 1959	2,69	2,74	2,74	2,75	2,76	2,18	2,74
1950 - 1954	3,23	3,18	3,16	3,21	3,31	3,77	3,18
1945 - 1949	3,58	3,52	3,48	3,47	3,40	3,18	3,49
1939 - 1944	3,77	3,90	3,74	3,66	3,69	3,07	3,77
1938 of eerder	4,07	4,10	4,01	4,06	4,04	3,91	4,04
huwelijksluiting 25 - 29 jaar							
1965 - 1969	1,06	1,15	1,16	1,12	1,09	1,15	1,13
1960 - 1964	1,97	2,14	2,18	2,22	2,12	2,14	2,16
1955 - 1959	2,35	2,53	2,67	2,71	2,63	2,57	2,64
1950 - 1954	2,59	2,94	2,86	2,95	2,81	2,81	2,86
1945 - 1949	2,98	3,18	3,20	3,12	3,16	2,98	3,17
1939 - 1944	3,51	3,58	3,51	3,35	3,33	3,33	3,45
1938 of eerder	3,46	3,53	3,44	3,45	3,33	3,39	3,42
huwelijksluiting 30+ jaar							
1965 - 1969	0,69	0,81	0,85	0,94	0,88	0,88	0,87
1960 - 1964	0,94	1,24	1,58	1,76	1,71	1,42	1,53
1955 - 1959	1,32	1,56	1,90	1,92	1,98	1,63	1,81
1950 - 1954	1,48	1,81	1,98	2,25	2,05	1,78	1,95
1945 - 1949	1,68	2,20	2,19	2,27	2,24	1,87	2,16
1939 - 1944	1,92	2,75	2,63	2,68	2,59	2,13	2,51
1938 of eerder	1,91	2,50	2,57	2,48	2,61	2,34	2,51

Tabel 34. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksluiting, naar periode van huwelijksluiting op wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 31-5-1960, 28-2-1971

Periode van huwelijksluiting	% (nog) kinderloze												
	Man Rooms-Katholiek	Man en vrouw Rooms-Katholiek	Man wol, vrouw niet Rooms-Katholiek	Man niet, vrouw wel Rooms-Katholiek	Vrouw Rooms-Katholiek	Man Ned. Hervormd	Man en vrouw Ned. Hervormd	Man wol, vrouw niet Ned. Hervormd	Man niet, vrouw wel Ned. Hervormd	Vrouw Ned. Hervormd	Man Gereform. meerd	Man en vrouw Gereform. meerd	
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	25,8	25,4	29,6	28,8	25,8	22,2	20,7	28,6	28,1	22,2	18,8	17,7	
1960 - 1964 ...	5,7	5,6	7,1	5,6	5,6	4,7	4,3	7,1	5,9	4,6	4,4	4,4	
1955 - 1959 ...	4,6	4,5	5,7	5,9	4,6	4,1	4,0	4,9	5,4	4,2	3,4	3,3	
1950 - 1954 ...	4,3	4,2	8,1	5,6	4,2	3,7	3,7	4,1	6,0	4,0	3,8	3,7	
1945 - 1949 ...	4,0	3,9	8,1	6,1	4,0	3,8	3,7	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	
1939 - 1944 ...	2,7	2,8	2,1	2,0	2,7	3,0	3,0	3,0	2,9	3,0	3,0	3,1	
1938 of eerder.	3,3	3,1	8,3	5,0	3,3	4,1	4,1	4,5	5,8	4,3	3,6	3,5	
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	25,1	24,5	36,2	35,5	25,4	25,9	23,2	38,2	29,8	24,8	21,7	19,7	
1960 - 1964 ...	8,1	7,8	17,0	17,3	8,3	10,0	8,9	17,5	12,9	9,5	5,8	5,5	
1955 - 1959 ...	7,6	7,4	19,5	17,7	7,8	9,1	8,4	16,8	10,7	8,6	6,1	6,0	
1950 - 1954 ...	7,6	7,4	21,0	10,0	7,4	9,4	8,8	18,2	14,6	8,3	8,0	8,0	
1945 - 1949 ...	6,8	6,8	14,2	12,7	6,9	7,9	7,4	12,4	11,0	7,9	5,9	5,7	
1939 - 1944 ...	5,6	5,4	12,2	14,0	5,7	8,6	8,4	11,2	11,2	8,8	6,5	6,2	
1938 of eerder.	5,8	5,7	12,6	17,4	6,2	10,2	9,8	14,7	11,8	10,0	7,2	7,0	
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	40,7	40,3	48,1	49,0	41,3	43,7	43,4	44,8	54,2	45,6	38,8	39,0	
1960 - 1964 ...	25,4	24,5	50,0	38,1	25,5	35,4	34,1	42,3	42,7	35,9	26,8	25,1	
1955 - 1959 ...	21,2	21,0	28,3	35,3	21,7	30,2	29,3	35,4	35,6	30,4	29,4	26,9	
1950 - 1954 ...	22,7	22,0	44,5	34,6	22,7	29,0	28,1	35,5	22,7	29,4	29,0	28,1	
1945 - 1949 ...	18,1	17,8	43,8	27,2	18,0	25,5	24,7	34,9	29,6	25,4	22,7	22,1	
1939 - 1944 ...	15,5	15,4	20,1	33,8	16,3	20,0	18,5	31,0	25,8	19,5	17,6	16,1	
1938 of eerder.	14,6	14,0	36,8	37,2	15,2	20,6	19,2	35,3	30,8	20,7	18,4	15,5	
	Gemiddeld												
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	1,12	1,13	1,00	1,01	1,11	1,16	1,20	1,01	1,00	1,16	1,29	1,32	
1960 - 1964 ...	2,21	2,22	2,03	2,08	2,21	2,22	2,25	1,96	2,04	2,22	2,57	2,59	
1955 - 1959 ...	2,87	2,90	2,45	2,59	2,88	2,71	2,73	2,52	2,46	2,69	3,30	3,33	
1950 - 1954 ...	3,51	3,55	2,75	3,00	3,51	3,05	3,08	2,79	2,76	3,04	3,82	3,84	
1945 - 1949 ...	4,11	4,16	3,15	3,13	4,08	3,23	3,25	3,01	2,91	3,21	4,13	4,14	
1939 - 1944 ...	4,63	4,70	3,37	3,51	4,62	3,45	3,48	3,16	3,14	3,44	4,60	4,65	
1938 of eerder.	5,23	5,33	3,24	3,34	5,19	3,70	3,74	3,24	3,12	3,67	4,75	4,83	
1934 - 1938 ...					4,92					3,53			
1929 - 1933 ...					5,18					3,50			
1924 - 1928 ...					5,18					3,49			
1919 - 1923 ...					5,50					3,69			
1918 of eerder.					6,42					4,63			
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	1,20	1,21	0,98	0,90	1,18	1,10	1,14	0,88	1,03	1,16	1,25	1,30	
1960 - 1964 ...	2,27	2,28	1,73	1,74	2,26	2,03	2,08	1,98	1,84	2,04	2,45	2,48	
1955 - 1959 ...	2,90	2,91	1,91	1,99	2,88	2,39	2,44	1,98	2,03	2,39	3,08	3,10	
1950 - 1954 ...	3,42	3,45	1,73	2,38	3,41	2,42	2,45	2,06	2,00	2,39	3,19	3,22	
1945 - 1949 ...	4,01	4,05	2,32	2,80	3,99	2,57	2,61	2,23	2,20	2,56	3,56	3,60	
1939 - 1944 ...	4,49	4,55	2,34	2,34	4,46	2,73	2,76	2,38	2,26	2,69	3,83	3,89	
1938 of eerder.	4,80	4,86	2,52	2,19	4,74	2,70	2,74	2,26	2,35	2,69	3,76	3,82	
1934 - 1938 ...					4,67					2,65			
1929 - 1933 ...					4,70					2,48			
1924 - 1928 ...					4,77					2,43			
1919 - 1923 ...					5,02					2,50			
1918 of eerder.					5,38					3,20			
	Leeftijd vrouw bij												
1965 - 1969 ...	0,92	0,93	0,72	0,74	0,91	0,83	0,83	0,83	0,63	0,79	1,00	1,01	
1960 - 1964 ...	1,71	1,73	1,07	1,19	1,69	1,29	1,34	1,08	1,04	1,28	1,80	1,86	
1955 - 1959 ...	2,15	2,17	1,43	1,51	2,14	1,49	1,50	1,39	1,40	1,48	1,86	1,92	
1950 - 1954 ...	2,42	2,47	1,15	1,50	2,41	1,60	1,62	1,49	1,24	1,56	1,88	1,95	
1945 - 1949 ...	2,72	2,75	1,40	1,65	2,70	1,64	1,68	1,27	1,58	1,66	2,19	2,23	
1939 - 1944 ...	3,18	3,22	1,65	1,61	3,14	1,87	1,91	1,62	1,54	1,86	2,64	2,71	
1938 of eerder.	3,39	3,44	1,55	1,29	3,33	1,93	1,97	1,50	1,45	1,90	2,63	2,76	
1934 - 1938 ...					3,11					1,72			
1929 - 1933 ...					3,12					1,60			
1924 - 1928 ...					3,28					1,85			
1919 - 1923 ...					3,66					1,84			
1918 of eerder.					3,74					2,33			

1) De gegevens over de perioden 1934 - 1938, 1929 - 1933, 1924 - 1928, 1919 - 1923 en 1918 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling

huwelijksluiting, naar periode van huwelijksluiting op wederzijdse kerkelijke gezindte van de echtgenoten, 31-5-1960, 28-2-1971

Periode van huwelijksluiting	huwelijken												
	Man wol, vrouw niet Gereform. meerd	Man niet, vrouw wel Gereform. meerd	Vrouw Gereform. meerd	Man Overig	Man en vrouw Overig	Man wol, vrouw niet Overig	Man niet, vrouw wel Overig	Vrouw Overig	Man Geen	Man en vrouw Geen	Man wol, vrouw niet Geen	Man niet, vrouw wel Geen	Vrouw Geen
	huwelijken												
	huwelijksluiting < 25 jaar												
1965 - 1969 ...	29,7	27,0	18,5	25,0	23,3	29,8	30,2	25,2	28,0	27,9	28,4	30,1	28,3
1960 - 1964 ...	4,6	6,3	4,5	7,2	7,2	7,4	7,5	7,3	5,8	5,7	6,0	7,9	6,0
1955 - 1959 ...	4,4	8,8	3,6	4,8	4,9	3,9	0,8	4,1	4,9	4,7	5,6	4,9	4,7
1950 - 1954 ...	4,7	4,3	3,8	4,6	4,2	6,2	5,8	4,6	4,8	4,6	5,5	5,0	4,7
1945 - 1949 ...	3,4	5,1	4,2	5,5	4,6	10,2	3,1	4,2	4,8	4,7	4,3	5,1	4,7
1939 - 1944 ...	0,0	5,4	3,3	4,1	3,6	7,7	2,5	3,3	4,0	4,2	2,7	3,4	4,2
1938 of eerder.	5,8	3,9	3,5	4,9	4,7	5,5	7,5	5,5	5,0	4,9	5,3	3,7	4,8
	huwelijksluiting 25 - 29 jaar												
1965 - 1969 ...	38,8	43,0	22,4	33,1	29,1	40,2	26,6	28,3	33,2	33,9	31,4	42,7	35,3
1960 - 1964 ...	11,4	20,7	6,7	8,3	7,6	10,2	13,2	9,2	12,3	11,5	15,3	16,4	12,1
1955 - 1959 ...	9,6	12,7	6,3	7,6	7,2	8,8	12,0	10,3	12,6	12,4	13,9	18,4	12,9
1950 - 1954 ...	19,0	8,1	8,0	8,6	8,4	19,4	11,5	12,4	12,4	12,5	12,3	17,1	12,8
1945 - 1949 ...	12,6	11,4	6,0	9,7	9,1	11,4	15,1	11,1	11,1	11,1	11,0	11,8	11,2
1939 - 1944 ...	13,3	7,1	6,3	5,0	4,2	8,8	13,1	7,0	8,5	7,9	10,9	7,9	7,9
1938 of eerder.	12,1	10,7	7,2	8,2	7,4	11,8	14,7	9,8	12,0	11,8	12,8	11,9	11,8
	huwelijksluiting 30+ jaar												
1965 - 1969 ...	37,7	61,3	42,3	47,7	42,7	54,8	36,3	39,4	47,6	45,7	51,3	40,9	45,0
1960 - 1964 ...	50,4	43,2	27,5	43,3	48,7	31,4	30,2	40,9	36,2	36,8	35,0	39,6	37,1
1955 - 1959 ...	57,1	53,5	29,9	34,1	37,9	24,9	33,5	36,6	35,7	34,4	39,8	34,6	34,4
1950 - 1954 ...	39,4	45,2	29,9	31,1	28,7	38,5	30,6	29,3	31,9	31,6	32,6	36,1	32,2
1945 - 1949 ...	33,7	35,2	23,4	31,3	28,6	36,8	39,6	32,9	29,4	33,7	27,9	40,0	30,8
1939 - 1944 ...	49,6	31,1	17,1	21,4	19,9	27,5	20,7	20,2	24,5	24,2	25,2	26,5	24,5
1938 of eerder.	53,3	29,1	16,9	25,6	24,5	29,0	34,3	27,8	26,4	25,7	28,6	34,3	26,4
	kindertal												
	huwelijksluiting < 25 jaar												
1965 - 1969 ...	1,01	1,06	1,29	1,10	1,12	1,02	1,01	1,09	1,02	1,03	1,00	0,99	1,02
1960 - 1964 ...	2,17	2,06	2,56	2,18	2,20	2,06	2,06	2,17	2,01	2,00	2,02	1,92	1,99
1955 - 1959 ...	2,66	2,60	3,29	2,84	2,88	2,58	2,74	2,85	2,39	2,38	2,46	2,35	2,38
1950 - 1954 ...	3,08	3,23	3,81	3,26	3,37	2,72	2,75	3,24	2,69	2,66	2,83	2,6	

Tabel 35. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijks-

Periode van huwelijks-sluiting	Onderwijs-niveau man									
	Basis					Lager				
	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger
	% (nog) kinderloze									
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	18,9	19,8	22,0	20,2	33,3	18,4	22,1	24,4	26,2	25,9
1960 - 1964 ..	5,3	4,3	5,6	9,8	18,0	5,3	4,7	5,2	8,5	12,5
1955 - 1959 ..	4,4	3,6	4,2	1,9	..	4,7	5,9	4,8	3,5	9,0
1950 - 1954 ..	4,2	3,3	4,9	6,3	..	6,3	7,7	3,8	4,7	23,8
1945 - 1949 ..	4,0	5,0	1,6	2,9	..	4,4	3,0	4,1	8,1	..
1939 - 1944 ..	3,3	1,8	1,6	1,9	..	2,9	3,9	3,8	4,3	..
1938 of eerder	3,7	3,7	5,6	6,0	..	4,8	2,4	6,2	..	13,5
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	22,5	30,2	23,7	17,9	36,4	28,9	21,5	25,7	14,7	31,4
1960 - 1964 ..	11,2	12,9	8,2	4,7	..	10,2	12,9	11,0	9,3	20,0
1955 - 1959 ..	11,3	6,7	7,6	8,3	13,9	4,0	8,9	9,0	7,1	16,7
1950 - 1954 ..	10,2	5,5	8,9	5,2	1,6	9,2	11,3	10,0	9,2	..
1945 - 1949 ..	8,0	3,9	6,1	11,7	..	7,7	10,0	10,0	13,5	..
1939 - 1944 ..	7,0	11,2	3,7	10,5	12,5	5,5	8,5	9,4	14,2	12,3
1938 of eerder	8,5	8,5	8,1	9,5	14,4	11,8	9,9	9,5	7,4	27,6
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	48,5	51,5	43,3	44,1	61,7	37,6	45,6	53,1	56,5	33,3
1960 - 1964 ..	34,0	35,7	31,0	39,6	33,3	37,0	29,2	29,7	31,7	16,7
1955 - 1959 ..	32,4	26,5	26,5	22,3	80,8	33,2	41,3	24,7	9,0	..
1950 - 1954 ..	30,9	23,2	35,0	40,1	36,4	24,7	20,0	26,6	16,5	33,3
1945 - 1949 ..	18,4	13,6	20,6	25,0	26,2	12,6	14,5	15,4	33,6	..
1939 - 1944 ..	13,4	15,0	21,9	18,1	16,4	14,7	4,7	15,3	14,1	..
1938 of eerder	18,4	23,1	18,3	13,3	54,6	17,9	43,9	36,0	16,1	49,2
	Gemiddeld									
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	1,29	1,24	1,19	1,24	1,07	1,20	1,14	1,09	1,06	1,37
1960 - 1964 ..	2,31	2,16	2,21	2,16	1,91	2,11	2,14	2,11	2,07	2,04
1955 - 1959 ..	2,94	2,74	2,87	2,73	3,17	2,74	2,61	2,72	2,72	2,77
1950 - 1954 ..	3,46	3,09	3,16	3,14	3,37	3,17	2,94	2,90	3,34	3,33
1945 - 1949 ..	3,78	3,34	3,51	3,27	5,50	3,46	3,17	3,16	2,93	4,86
1939 - 1944 ..	4,04	3,64	3,70	3,45	4,10	3,79	3,86	3,56	3,78	2,00
1938 of eerder	4,32	4,04	3,80	4,37	5,27	3,72	3,53	3,30	3,62	4,88
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	1,24	1,13	1,22	1,40	1,00	1,11	1,04	1,15	1,47	1,05
1960 - 1964 ..	2,11	1,95	2,25	2,50	2,78	2,14	1,98	2,18	2,21	1,87
1955 - 1959 ..	2,64	2,69	2,84	2,52	2,85	2,75	2,19	2,60	2,97	2,58
1950 - 1954 ..	2,99	2,96	2,92	3,03	3,33	2,85	2,38	2,82	2,98	3,78
1945 - 1949 ..	3,38	3,15	3,32	3,41	3,46	3,29	2,79	3,14	3,17	4,38
1939 - 1944 ..	3,64	3,30	3,79	3,25	3,00	3,79	3,40	3,22	2,87	3,33
1938 of eerder	3,70	3,38	3,46	3,50	4,22	3,25	2,99	3,24	3,28	2,97
	Leeftijd vrouw bij									
1965 - 1969 ..	0,78	0,75	0,83	1,00	0,77	0,85	0,83	0,59	0,65	1,33
1960 - 1964 ..	1,37	1,36	1,68	1,73	1,17	1,36	1,42	1,82	1,64	1,67
1955 - 1959 ..	1,74	1,23	1,76	1,87	0,98	1,46	1,55	2,19	1,99	2,75
1950 - 1954 ..	1,81	1,97	1,78	1,61	1,55	2,11	2,10	1,67	2,04	1,33
1945 - 1949 ..	2,12	2,33	2,26	1,91	1,67	2,80	2,20	2,78	1,49	2,51
1939 - 1944 ..	2,64	2,67	2,67	2,28	2,18	2,81	2,68	2,40	2,20	4,33
1938 of eerder	2,63	2,53	2,73	2,72	1,42	2,41	1,85	2,54	2,15	1,66

sluiting naar periode van huwelijksluiting en wederzijds onderwijsniveau van de echtgenoten, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijks-sluiting	Onderwijs-niveau man															Onderwijs-niveau vrouw														
	Uitgebreid lager					Middelbaar					Semi-hoger of hoger					Uitgebreid lager					Middelbaar					Semi-hoger of hoger				
	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreid lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger					
	hewelijken																													
	hewelijksluiting < 25 jaar																													
1965 - 1969 ..	20,9	24,1	26,3	27,7	33,3	19,9	25,5	26,8	30,4	29,6	18,3	27,5	26,9	23,7	32,0	20,9	24,1	26,3	27,7	33,3	19,9	25,5	26,8	30,4	29,6	18,3	27,5	26,9	23,7	32,0
1960 - 1964 ..	4,9	5,1	5,5	5,1	5,0	4,9	5,9	6,0	4,6	3,5	1,4	4,5	4,6	4,0	4,0	4,9	5,1	5,5	5,1	5,0	4,9	5,9	6,0	4,6	3,5	1,4	4,5	4,6	4,0	4,0
1955 - 1959 ..	4,2	4,0	4,5	5,1	3,7	5,2	6,7	4,3	5,2	1,6	2,7	3,0	2,8	3,5	2,5	4,2	4,0	4,5	5,1	3,7	5,2	6,7	4,3	5,2	1,6	2,7	3,0	2,8	3,5	2,5
1950 - 1954 ..	3,6	5,2	5,1	4,1	3,3	3,9	3,7	4,8	6,6	5,3	3,4	5,9	5,5	1,8	2,6	3,6	5,2	5,1	4,1	3,3	3,9	3,7	4,8	6,6	5,3	3,4	5,9	5,5	1,8	2,6
1945 - 1949 ..	4,4	8,0	5,0	3,8	..	5,1	5,3	5,4	5,7	..	4,3	3,3	5,0	6,0	7,5	4,4	8,0	5,0	3,8	..	5,1	5,3	5,4	5,7	..	4,3	3,3	5,0	6,0	7,5
1939 - 1944 ..	3,5	3,6	3,8	4,8	8,7	2,8	4,0	6,1	5,0	4,0	1,8	7,2	2,2	2,6	2,4	3,5	3,6	3,8	4,8	8,7	2,8	4,0	6,1	5,0	4,0	1,8	7,2	2,2	2,6	2,4
1938 of eerder	5,3	4,5	7,1	3,3	4,5	4,9	10,1	7,9	5,0	8,1	7,9	7,4	7,0	6,4	6,4	5,3	4,5	7,1	3,3	4,5	4,9	10,1	7,9	5,0	8,1	7,9	7,4	7,0	6,4	6,4
	hewelijksluiting 25 - 29 jaar																													
1965 - 1969 ..	23,8	25,7	24,6	21,2	27,9	23,0	25,4	21,8	23,8	25,8	33,0	30,7	26,8	26,1	29,1	23,8	25,7	24,6	21,2	27,9	23,0	25,4	21,8	23,8	25,8	33,0	30,7	26,8	26,1	29,1
1960 - 1964 ..	9,0	10,8	8,5	11,1	9,2	5,2	8,4	7,2	6,8	4,3	7,0	2,5	5,4	6,0	6,0	9,0	10,8	8,5	11,1	9,2	5,2	8,4	7,2	6,8	4,3	7,0	2,5	5,4	6,0	
1955 - 1959 ..	8,9	10,4	8,5	7,8	11,8	7,4	5,9	7,9	8,7	8,7	2,7	8,7	8,8	4,6	6,5	8,1	10,4	8,5	7,8	11,8	7,4	5,9	7,9	8,7	8,7	2,7	8,7	8,8	4,6	6,5
1950 - 1954 ..	8,1	10,0	11,0	6,4	4,7	10,5	8,5	9,4	9,6	1,7	5,4	5,2	9,7	7,6	8,7	8,1	10,0	11,0	6,4	4,7	10,5	8,5	9,4	9,6	1,7	5,4	5,2	9,7	7,6	8,7
1945 - 1949 ..	8,0	4,6	9,1	8,2	15,3	10,0	7,9	10,1	11,2	9,8	6,8	10,9	8,6	8,9	4,9	8,0	4,6	9,1	8,2	15,3	10,0	7,9	10,1	11,2	9,8	6,8	10,9	8,6	8,9	4,9
1939 - 1944 ..	7,1	7,3	8,0	11,0	6,6	7,7	5,5	8,9	7,5	10,6	6,6	7,5	7,4	7,1	7,9	7,1	7,3	8,0	11,0	6,6	7,7	5,5	8,9	7,5	10,6	6,6	7,5	7,4	7,1	7,9
1938 of eerder	8,2	5,8	11,9	14,0	13,0	8,5	7,4	13,1	5,7	10,6	9,2	4,7	13,2	8,9	8,3	8,2	5,8	11,9	14,0	13,0	8,5	7,4	13,1	5,7	10,6	9,2	4,7	13,2	8,9	8,3
	hewelijksluiting 30+ jaar																													
1965 - 1969 ..	41,8	37,5	30,3	32,3	21,1	52,4	38,5	44,0	35,2	31,7	18,0	47,1	45,2	38,3	13,1	41,8	37,5	30,3	32,3	21,1	52,4	38,5	44,0	35,2	31,7	18,0	47,1	45,2	38,3	13,1
1960 - 1964 ..	19,8	25,5	27,0	24,7	33,8	36,8	42,7	22,1	20,7	33,6	23,4	26,3	31,3	17,8	23,0	19,8	25,5	27,0	24,7	33,8	36,8	42,7	22,1	20,7	33,6	23,4	26,3	31,3	17,8	23,0
1955 - 1959 ..	26,0	26,0	23,2	26,5	27,2	28,2	18,9	18,6	22,6	28,6	28,9	11,7	26,5	26,1	13,2	26,0	26,0	23,2	26,5	27,2	28,2	18,9	18,6	22,6	28,6	28,9	11,7	26,5	26,1	13,2
1950 - 1954 ..	20,8	24,0	23,2	25,7	47,4	30,4	15,7	22,5	20,2	27,8	32,2	26,5	21,2	14,8	23,8	20,8	24,0	23,2	25,7	47,4	30,4	15,7	22,5	20,2	27,8	32,2	26,5	21,2	14,8	23,8
1945 - 1949 ..	21,8	18,2	17,5	24,6	18,3	17,8	15,1	23,8	33,6	24,2	21,4	13,6	23,1	24,9	17,0	21,8	18,2	17,5	24,6	18,3	17,8	15,1	23,8	33,6	24,2	21,4	13,6	23,1	24,9	17,0
1939 - 1944 ..	16,1	7,6	21,9	18,1	16,7	5,9	22,2	31,9	25,2	16,7	26,3	21,4	17,4	15,2	17,7	16,1	7,6	21,9	1											

Tabel 36. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijks-
28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijks- sluiting	Onderwijsniveau														
	Basis					Lager					Uitgebreid lager				
	Kerkelijke gezindte														
	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen
	% (nog) kinderloze														
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	20,9	17,0	15,0	18,7	19,3	24,9	19,9	16,0	28,2	25,2	27,2	22,9	17,5	25,3	29,6
1960 - 1964 ...	5,8	4,5	4,2	3,0	4,7	5,5	3,7	2,1	8,4	5,7	5,5	4,4	5,3	4,9	6,6
1955 - 1959 ...	4,6	4,0	4,3	2,3	4,6	5,2	3,4	2,7	2,7	4,7	3,7	4,7	3,5	4,8	5,1
1950 - 1954 ...	4,1	3,9	3,0	4,0	4,8	4,4	4,3	5,4	4,9	5,6	4,3	4,3	5,7	9,2	5,1
1945 - 1949 ...	4,3	3,9	4,0	6,0	4,3	4,0	4,2	12,2	..	5,1	3,3	4,1	3,2	3,7	5,7
1939 - 1944 ...	3,1	3,0	3,7	3,9	3,5	3,6	3,1	2,8	4,4	3,6	2,0	3,0	2,4	2,0	5,2
1938 of eerder.	3,3	4,1	3,8	4,4	4,7	2,4	5,8	2,6	9,8	6,0	4,9	7,1	8,2	8,9	7,5
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	24,1	22,5	19,5	41,5	25,1	27,1	24,6	18,1	29,5	30,3	24,4	22,9	20,5	20,9	33,4
1960 - 1964 ...	8,8	11,6	5,8	4,0	17,4	7,8	10,5	14,3	4,8	15,7	7,4	8,9	7,3	5,3	10,3
1955 - 1959 ...	9,1	9,5	7,7	8,9	13,8	7,4	10,7	1,3	17,4	12,8	6,3	9,0	5,5	5,9	15,4
1950 - 1954 ...	7,9	9,9	7,7	13,0	14,6	7,0	7,2	11,3	14,2	11,9	8,2	10,2	9,5	13,2	13,4
1945 - 1949 ...	7,0	7,5	5,8	13,0	14,0	4,4	7,1	1,8	11,0	9,3	7,6	7,9	8,7	12,9	10,1
1939 - 1944 ...	5,9	7,7	5,1	7,4	9,1	8,3	10,2	8,6	..	6,5	4,9	9,4	8,3	8,0	6,8
1938 of eerder.	6,6	9,8	7,9	9,6	11,4	3,4	11,5	0,2	7,1	9,8	6,0	15,5	7,8	9,0	15,2
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	48,3	44,7	46,1	32,9	42,8	40,6	48,4	23,1	19,6	55,2	40,6	44,1	47,8	39,6	46,6
1960 - 1964 ...	25,2	40,2	38,0	58,7	33,5	35,5	26,7	14,3	..	22,6	22,9	28,0	30,3	45,0	39,2
1955 - 1959 ...	25,3	32,8	34,3	47,6	40,4	18,6	36,3	62,5	..	21,0	18,4	29,0	16,4	43,5	31,6
1950 - 1954 ...	25,4	28,4	37,6	33,3	28,3	17,3	24,5	41,7	40,0	20,7	18,6	31,6	19,8	24,0	38,6
1945 - 1949 ...	19,0	28,1	26,5	33,2	31,9	9,9	23,6	..	16,7	26,8	15,6	17,8	12,1	39,9	29,4
1939 - 1944 ...	16,8	18,8	16,1	18,5	22,7	11,3	16,6	12,4	14,3	6,3	17,1	20,7	28,8	14,9	30,8
1938 of eerder.	15,1	19,8	21,1	32,1	27,7	21,4	23,2	14,3	26,5	18,2	15,1	31,4	1,0	23,4	23,2
	Gemiddeld														
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	1,22	1,30	1,41	1,22	1,20	1,13	1,18	1,32	1,07	1,05	1,08	1,13	1,31	1,09	0,99
1960 - 1964 ...	2,19	2,30	2,70	2,34	2,13	2,16	2,20	2,61	2,08	1,95	2,23	2,19	2,52	2,16	1,94
1955 - 1959 ...	2,89	2,78	3,32	3,13	2,50	2,73	2,65	3,18	2,79	2,29	2,91	2,61	3,28	2,68	2,31
1950 - 1954 ...	3,59	3,22	4,08	3,48	2,81	3,30	2,86	3,53	2,89	2,57	3,38	2,79	3,49	2,76	2,42
1945 - 1949 ...	4,13	3,33	4,21	4,13	2,99	3,74	3,02	3,41	3,52	2,61	4,13	2,91	4,22	3,10	2,46
1939 - 1944 ...	4,67	3,58	4,68	3,72	3,03	4,45	3,19	4,42	3,70	2,85	4,51	3,04	4,28	3,12	2,68
1938 of eerder.	5,31	3,81	4,81	3,77	3,12	5,08	3,15	4,28	2,69	2,50	5,08	2,96	4,27	2,76	2,51
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	1,20	1,17	1,38	0,96	1,19	1,12	1,05	1,38	1,00	0,97	1,20	1,13	1,22	1,21	0,94
1960 - 1964 ...	2,22	1,90	2,56	2,62	1,65	2,08	1,81	2,00	2,38	1,60	2,32	2,04	2,38	1,80	1,84
1955 - 1959 ...	2,86	2,35	3,06	2,12	1,91	2,65	2,21	2,91	2,45	1,79	2,97	2,33	3,12	2,41	1,88
1950 - 1954 ...	3,43	2,42	3,25	2,43	1,96	3,22	2,37	2,83	2,45	1,92	3,43	2,31	3,10	2,39	1,92
1945 - 1949 ...	4,04	2,67	3,49	2,65	2,03	3,75	2,44	3,67	2,03	2,00	4,14	2,37	3,35	2,64	2,03
1939 - 1944 ...	4,55	2,82	3,96	2,67	2,28	4,18	2,50	3,41	2,75	2,24	4,56	2,47	3,56	2,74	2,29
1938 of eerder.	4,87	2,74	3,82	2,51	2,12	4,80	2,57	4,07	2,33	1,94	4,52	2,28	3,55	2,32	2,03
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	0,80	0,79	0,86	1,03	0,80	0,94	0,64	1,15	1,00	0,69	0,98	0,80	0,87	1,00	0,70
1960 - 1964 ...	1,62	1,15	1,49	0,50	1,08	1,39	1,43	1,57	1,67	1,36	1,83	1,50	1,84	1,20	1,15
1955 - 1959 ...	2,05	1,48	1,66	0,84	1,17	2,25	1,09	1,25	1,68	1,55	2,28	1,40	2,16	1,35	1,29
1950 - 1954 ...	2,32	1,59	1,49	1,64	1,39	2,49	1,59	1,33	0,80	1,41	2,71	1,45	2,31	1,82	1,14
1945 - 1949 ...	2,72	1,63	2,13	1,62	1,38	3,01	1,44	2,30	1,50	1,39	3,02	1,77	2,55	1,18	1,35
1939 - 1944 ...	3,19	1,89	2,59	1,79	1,71	3,05	2,12	3,32	2,00	1,94	3,39	1,66	2,23	1,91	1,31
1938 of eerder.	3,29	2,00	2,64	1,43	1,48	3,40	1,52	3,29	1,58	2,00	3,34	1,54	3,76	1,82	1,64

sluiting naar periode van huwelijksluiting en onderwijsniveau van de vrouw in combinatie met de kerkelijke gezindte van de vrouw.

vrouw	Onderwijsniveau														
	Middelbaar					Semi-hoger					Hoger				
	Kerkelijke gezindte														
	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen
	% (nog) kinderloze														
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	27,5	25,5	22,3	23,6	34,3	34,7	27,1	23,6	27,4	38,3	12,5	36,2	50,0	47,4	38,7
1960 - 1964 ...	4,9	4,9	6,0	5,8	5,5	2,4	8,4	1,9	6,5	4,9	..	9,1	12,5
1955 - 1959 ...	4,6	4,3	4,0	5,4	5,0	2,0	1,8	1,9	4,1	4,4
1950 - 1954 ...	5,5	4,9	2,3	4,0	2,5	4,8	4,0	4,7
1945 - 1949 ...	5,0	2,5	3,7	4,7	7,7	5,0	5,1	5,3	47,8
1939 - 1944 ...	0,9	3,8	..	3,4	4,6	5,1	6,8
1938 of eerder.	7,9	3,9	3,5	5,0	4,1	10,5	2,7	6,6	3,5	6,5	..	14,3	5,0
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	22,4	21,2	23,5	14,6	33,2	25,5	26,2	31,6	25,6	38,4	36,1	29,5	20,0	49,4	44,9
1960 - 1964 ...	9,8	6,3	4,7	11,5	9,2	7,5	6,5	1,9	9,6	6,1	2,6	6,6	..	25,0	5,9
1955 - 1959 ...	6,7	6,9	7,0	12,5	6,9	5,6	4,6	8,4	7,3	14,9	..	4,7	40,0	25,0	9,7
1950 - 1954 ...	5,2	8,6	7,8	4,1	11,9	3,7	2,8	10,8	9,5	6,2	..	9,1	..	12,5	21,7
1945 - 1949 ...	8,5	11,9	4,0	7,8	9,6	7,4	7,9	0,5	5,9	8,3	8,1	47,6	14,1
1939 - 1944 ...	6,7	12,1	12,6	8,8	6,1	7,9	10,3	..	5,3	8,8	..	40,0	..	16,7	14,3
1938 of eerder.	9,8	8,6	0,3	11,2	9,3	5,6	12,0	14,5	12,1	12,2	..	5,8	..	7,7	3,1
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	34,6	43,1	31,9	54,5	42,0	24,1	37,1	25,0	29,6	31,3	61,5	57,1	66,7	50,0	33,3
1960 - 1964 ...	18,7	27,7	16,1	33,3	38,2	21,7	35,4	11,1	33,3	36,0	..	28,6	..	25,0	29,7
1955 - 1959 ...	15,3	28,1	28,3	41,7	33,3	15,3	23,8	25,0	36,4	26,7	14,3
1950 - 1954 ...	20,7	20,4	18,9	13,2	28,0	30,0	37,9	18,0	30,5	26,9	16,7	22,2	..	33,3	33,3
1945 - 1949 ...	22,7	20,2	28,9	28,1	35,7	17,8	16,6	11,0	33,3	26,3	..	2,4	25,0
1939 - 1944 ...	18,9	20,2	18,6	15,4	17,1	22,8	14,3	28,4	25,0	..
1938 of eerder.	12,2	20,0	8,3	9,6	17,6	14,3	7,9	1,1	49,0	31,4	47,6	26,2	48,2
	Gemiddeld														
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	1,10	1,08	1,20	1,11	0,95	1,06	1,09	1,23	0,96	0,86	1,44	1,21	0,67	0,94	0,90
1960 - 1964 ...	2,33	2,24	2,50	2,26	2,08	2,40	2,23	2,65	2,39	2,20	2,80	2,18	1,00	2,00	1,75
1955 - 1959 ...	3,06	2,65	3,01	2,82	2,41	3,10	2,99	3,63	2,83	2,45	2,69	3,00	2,50	2,79	2,79
1950 - 1954 ...	3,83	2,83	3,69	3,39	2,65	3,70	3,37	3,98	3,52	2,86	3,62	2,50	3,18
1945 - 1949 ...	4,06	3,06	3,71	2,93	2,42	4,49	2,83	4,28	3,58	2,90	..	4,00	2,43	..	2,60
1939 - 1944 ...	4,39	3,02	4,63	3,81	2,78	4,34	4,03	4,50	3,71	2,93	2,27	3,33	..	5,00	4,00
1938 of eerder.	4,55	3,22	5,19	2,62	2,93	5,07	2,99	4,66	2,54	2,87	3,00	2,57	..	3,00	2,44
	Leeftijd vrouw bij														
1965 - 1969 ...	1,27	1,20	1,21	1,22	0,95	1,17	1,13	1,04	0,88	1,00	1,26	1,20	0,87	0,81	0,81
1960 - 1964 ...	2,31	2,31	2,38	2,13	2,										

Tabel 37. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijks-
28-2-1971 (1971: steekproef 1 op 10 (x 10) 1)

Periode van huwelijks- sluiting	Zelfstandigen															Kerkelijke				
	in de landbouw					overige					hoge					Kerkelijke				
	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen					
	% (nog) kinderloze																			
	Leeftijd vrouw bij																			
1965 - 1969 ..	11,8	15,1	10,1	..	23,7	21,9	18,2	12,4	20,4	22,9	22,3	23,5	21,6	24,0	30,8					
1960 - 1964 ..	2,8	3,2	4,7	..	1,7	6,0	3,8	3,1	3,5	5,5	3,5	3,1	7,3	7,6	5,7					
1955 - 1959 ..	1,8	4,1	3,1	..	3,3	5,0	4,2	3,5	1,8	4,9	3,4	3,4	5,6	2,4	4,3					
1950 - 1954 ..	3,0	3,8	4,0	..	4,8	3,0	3,1	5,6	3,8	4,3	5,0	3,8	4,0	8,8	3,0					
1945 - 1949 ..	3,2	3,4	3,0	..	4,4	4,7	4,3	2,1	3,0	5,2	1,3	4,5	4,8	5,3	5,8					
1939 - 1944 ..	1,2	2,1	1,9	..	1,8	3,5	2,6	5,3	1,8	4,4	2,4	3,0	0,8	1,5	6,4					
1934 - 1938 ..	3,5	3,4	3,8	2,9	3,6	4,5	4,4	3,9	5,5	6,6	4,3	5,6	7,2	5,0	7,1					
1929 - 1933 ..	3,3	3,8	4,4	3,3	4,5	4,8	5,4	4,8	5,4	7,4	6,2	7,2	5,9	6,9	7,8					
1924 - 1928 ..	2,8	4,0	4,3	6,1	4,1	5,2	6,0	5,3	7,1	8,1	5,9	7,1	6,7	5,7	9,4					
1919 - 1923 ..	4,3	3,5	3,3	3,8	4,1	5,6	4,8	3,7	9,2	7,5	7,5	7,8	6,5	8,1	9,3					
1918 of eerder	2,6	2,9	3,6	3,3	1,3	4,3	4,0	3,8	5,6	5,8	6,1	5,9	2,9	4,5	5,7					
	Leeftijd vrouw bij																			
1965 - 1969 ..	14,1	7,7	12,4	..	31,2	21,7	21,2	22,9	25,0	30,9	24,6	19,1	20,2	26,8	33,6					
1960 - 1964 ..	4,6	7,9	7,9	..	13,2	6,6	6,7	4,0	11,7	17,5	5,8	6,1	3,8	5,7	8,3					
1955 - 1959 ..	5,9	4,7	4,8	20,0	9,1	8,0	8,7	5,4	4,3	13,0	5,4	8,9	4,4	10,4	9,3					
1950 - 1954 ..	5,5	4,1	3,1	6,7	11,6	7,5	8,6	8,1	15,6	11,3	5,8	10,3	8,5	9,1	12,1					
1945 - 1949 ..	7,2	4,6	4,4	14,1	3,2	5,2	6,7	4,0	8,0	10,5	6,6	9,5	9,7	12,7	7,7					
1939 - 1944 ..	5,6	6,2	9,0	6,7	8,5	7,2	10,3	10,7	6,0	8,0	6,4	6,8	7,9					
1934 - 1938 ..	5,5	7,5	8,2	6,7	11,0	7,9	10,6	7,7	11,8	14,8	7,9	11,0	8,5	11,4	12,0					
1929 - 1933 ..	4,9	7,4	7,3	7,7	9,4	9,1	11,7	8,7	16,4	16,9	8,5	10,8	11,8	12,0	18,4					
1924 - 1928 ..	5,0	7,7	9,2	13,6	6,2	9,1	12,0	8,5	14,3	17,9	7,9	14,0	9,5	12,3	17,8					
1919 - 1923 ..	4,0	6,2	7,0	13,4	7,1	8,5	9,1	8,0	14,1	13,4	8,6	10,7	10,1	11,3	15,4					
1918 of eerder	5,6	5,1	6,5	7,7	16,3	7,7	7,8	6,1	14,6	13,0	7,8	7,3	..	8,8	15,5					
	Leeftijd vrouw bij																			
1965 - 1969 ..	33,9	45,4	52,4	..	33,0	41,2	46,1	37,7	60,0	48,0	33,3	42,3	..	40,0	38,3					
1960 - 1964 ..	17,8	28,5	23,5	33,3	60,0	24,9	34,9	28,3	44,4	36,3	14,5	31,0	20,0	18,2	22,9					
1955 - 1959 ..	17,9	18,3	12,2	25,0	60,0	14,8	36,8	31,2	37,8	36,7	13,6	14,8	25,7	34,6	25,9					
1950 - 1954 ..	17,4	19,2	34,1	20,0	14,3	23,0	26,5	18,2	41,3	35,8	9,2	20,4	20,8	27,9	23,7					
1945 - 1949 ..	9,8	17,4	10,9	..	12,5	17,2	17,6	21,3	18,4	33,4	10,1	17,8	12,4	27,6	24,6					
1939 - 1944 ..	10,1	5,0	11,3	14,5	14,1	2,8	12,5	16,9	10,7	12,8	6,3	15,4	21,7					
1934 - 1938 ..	11,8	20,8	19,1	20,8	8,0	20,0	25,9	21,9	31,4	36,5	16,5	23,4	13,8	22,1	33,2					
1929 - 1933 ..	9,6	20,6	15,6	40,0	6,9	18,8	27,6	21,1	36,4	40,3	17,1	28,3	17,6	27,1	32,4					
1924 - 1928 ..	7,8	17,8	11,2	31,3	5,6	17,8	26,9	20,1	32,9	38,1	18,3	29,1	14,0	35,4	32,1					
1919 - 1923 ..	10,2	18,3	13,8	15,4	4,9	15,0	18,6	16,3	28,0	24,3	8,8	15,4	5,6	14,3	33,3					
1918 of eerder	10,7	13,7	11,8	..	4,9	10,6	11,6	15,9	9,6	30,4	..	23,1	..	14,3	50,0					

sluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man in combinatie met de kerkelijke gezindte van de vrouw, 31-5-1960.

Periode van huwelijks- sluiting	Socials														
	ploegs					Arbeiders									
	overige					in de landbouw					overige				
	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands- Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen
	gezindte vrouw														
	huwelijken														
	huwelijksluiting < 25 jaar														
1965 - 1969 ..	29,1	25,9	20,1	27,7	33,7	19,7	15,2	16,6	24,7	25,3	24,9	20,0	17,2	22,8	23,5
1960 - 1964 ..	5,9	4,8	4,9	7,1	7,0	5,1	2,7	1,4	10,0	..	5,5	5,0	3,9	6,5	5,3
1955 - 1959 ..	5,3	4,3	3,6	4,3	5,3	2,5	1,6	..	16,7	5,3	4,4	4,3	3,0	4,6	4,3
1950 - 1954 ..	4,5	4,3	3,3	4,7	5,0	1,9	3,4	1,9	4,4	3,9	3,8	3,0	4,6
1945 - 1949 ..	4,1	3,7	5,2	2,6	5,4	1,3	5,6	4,2	..	4,9	4,1	3,4	4,3	5,6	4,0
1939 - 1944 ..	2,9	3,5	3,7	3,3	4,7	4,8	2,0	2,7	..	4,9	2,4	2,5	2,5	5,0	3,2
1934 - 1938 ..	4,1	5,1	4,7	5,6	6,6	4,1	2,9	2,4	5,0	3,2	3,1	3,1	3,6	4,7	4,5
1929 - 1933 ..	5,4	6,3	4,9	7,9	7,7	3,3	3,6	4,7	3,8	4,6	3,4	3,9	3,6	5,8	5,5
1924 - 1928 ..	5,3	7,6	6,1	9,3	9,0	3,7	3,6	2,3	4,4	4,7	4,2	4,5	3,7	4,5	5,1
1919 - 1923 ..	4,9	5,2	6,3	7,3	7,6	3,5	2,2	2,5	5,6	4,6	3,2	3,5	3,8	5,0	4,0
1918 of eerder	5,4	6,5	5,7	4,7	4,8	1,0	2,5	2,5	..	1,8	2,5	2,3	2,1	2,2	3,0
	huwelijksluiting 25 - 29 jaar														
1965 - 1969 ..	27,6	29,7	24,7	25,6	39,1	16,2	12,8	22,2	..	49,2	25,3	23,2	17,2	31,8	28,0
1960 - 1964 ..	7,7	9,3	7,3	6,9	10,3	8,5	7,6	10,4	11,3	7,9	14,4	14,2
1955 - 1959 ..	7,8	8,4	8,4	10,2	14,3	3,6	8,1	20,0	8,5	10,0	6,9	12,2	12,5
1950 - 1954 ..	7,7	9,3	9,3	14,5	12,3	7,2	12,0	7,0	7,6	10,8	8,1	9,5	14,1
1945 - 1949 ..	7,2	9,2	5,9	12,7	11,5	6,2	7,6	3,6	6,6	7,3	5,2	10,5	12,1
1939 - 1944 ..	5,9	8,7	5,4	8,8	6,6	5,8	5,4	4,1	3,9	8,5	5,5	6,0	6,6
1934 - 1938 ..	8,2	10,8	8,3	12,4	15,5	5,8	10,4	9,0	4,8	12,1	6,8	9,8	7,5	10,7	12,9
1929 - 1933 ..	9,5	13,8	10,0	14,4	18,5	7,8	10,5	7,8	10,0	12,2	7,6	11,7	9,3	13,0	16,3
1924 - 1928 ..	9,7	13,0	11,3	19,0	18,0	5,2	9,1	7,6	2,5	8,9	7,9	11,6	9,8	15,9	15,1
1919 - 1923 ..	9,1	11,1	9,5	11,0	16,8	8,9	7,6	6,2	5,9	3,6	6,6	8,4	9,1	14,3	11,2
1918 of eerder	7,2	14,3	9,7	13,3	16,1	1,3	8,9	4,1	..	5,7	3,8	5,1	5,1	4,2	5,6
	huwelijksluiting 30+ jaar														
1965 - 1969 ..	41,5	46,5	21,3	44,0	47,4	34,6	41,2	50,0	..	20,0	43,6	41,5	53,4	30,3	44,5
1960 - 1964 ..	25,7	25,9	23,7	33,3	37,1	23,4	46,1	28,6	25,2	37,5	25,2	56,6	39,6
1955 - 1959 ..	21,9	28,1	23,1	29,4	30,6	21,1	38,2	24,7	50,0	40,0	22,6	30,3	24,7	42,7	34,0
1950 - 1954 ..	19,2	26,0	18,5	22,5	29,3	6,2	14,2	30,8	33,3	20,7	25,4	36,2	21,8
1945 - 1949 ..	13,5	18,8	19,0	27,5	28,5	5,1	16,6	16,7	15,1	23,9	15,4	29,4	28,7
1939 - 1944 ..	11,5	16,8	12,1	15,4	24,0	10,9	5,9	14,3	20,0	33,3	14,1	17,3	17,4	18,8	14,1
1934 - 1938 ..	20,3	28,0	17,4	32,2	36,4	15,6	23,8	27,3	25,0	25,6	16,5	25,0	17,1	42,0	33,2
1929 - 1933 ..	21,4	30,8	20,5	34,4	41,7	15,3	24,1	15,2	11,1	14,3	17,2	23,1	17,8	30,8	32,9
1924 - 1928 ..	20,7	27,1	24,1	34,9	32,8	9,6	17,6	11,1	..	50,0	16,7	21,4	17,4	27,6	29,3
1919 - 1923 ..	13,4	21,3	13,1	31,6	30,0	21,3	14,0	13,6	..	33,3	12,2	26,8	32,7	51,6	25,2
1918 of eerder	20,3	32,2	11,1	40,0	22,2	16,7	15,4	22,2	8,2	8,1	6,3	10,5	4,8

Tabel 37. (slot)

Periode van huwelijks- sluiting	Sociale															Arbeiders														
	Zelfstandigen										Em-					ploeyés					Arbeiders									
	in de landbouw					overige					hoge					overige					in de landbouw					overige				
	Kerkelijke															gezindte vrouw														
Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen	Rooms- Katho- liek	Neder- lands Hervormd	Gerefor- meerd	Overig	Geen						
	Gemiddeld																													
	Leeftijd vrouw bij															kindertal														
	huwelijksluiting < 25 jaar															huwelijksluiting < 25 jaar														
1965 - 1969 ..	1,60	1,46	1,62	1,75	1,17	1,21	1,29	1,49	1,16	1,14	1,22	1,20	1,25	1,09	1,02	1,04	1,06	1,24	1,04	0,93	1,31	1,33	1,39	1,39	1,26	1,12	1,19	1,30	1,15	1,09
1960 - 1964 ..	2,98	2,66	2,93	2,88	2,39	2,30	2,29	2,76	2,23	2,08	2,35	2,29	2,40	2,21	2,09	2,16	2,12	2,47	2,09	1,91	2,53	2,33	2,80	2,80	2,90	2,15	2,20	2,54	2,19	2,02
1955 - 1959 ..	4,11	3,12	4,21	3,24	2,44	2,98	2,80	3,40	3,05	2,37	3,01	2,63	3,01	2,70	2,40	2,68	2,49	3,17	2,65	2,29	3,44	3,19	3,97	3,97	2,80	2,82	2,70	3,21	3,02	2,43
1950 - 1954 ..	5,28	3,39	4,71	3,55	2,75	3,56	2,94	3,89	2,92	2,65	3,53	2,84	3,64	2,95	2,63	3,21	2,80	3,50	2,98	2,44	4,51	3,46	4,12	4,12	2,16	3,47	3,15	3,84	3,56	2,78
1945 - 1949 ..	6,13	3,51	5,18	4,59	3,01	4,07	3,03	3,98	3,06	2,71	4,19	2,89	3,79	2,89	2,51	3,77	2,87	3,80	3,15	2,54	5,13	3,46	4,35	4,35	2,44	4,03	3,42	4,26	4,38	2,96
1939 - 1944 ..	7,38	3,80	5,16	4,08	3,09	4,67	3,35	4,54	3,66	2,83	4,59	3,11	4,61	3,49	2,76	4,21	3,10	4,32	3,36	2,71	6,20	3,97	4,49	4,49	3,53	4,59	3,58	4,61	3,65	3,09
1934 - 1938 ..	7,60	3,77	5,26	3,49	3,01	4,75	3,25	4,59	2,92	2,71	4,75	3,13	4,27	3,10	2,65	4,44	3,03	4,13	2,92	2,52	6,25	4,13	5,44	5,44	4,17	4,84	3,72	4,69	3,58	3,01
1929 - 1933 ..	7,97	3,73	5,35	3,44	2,95	4,90	3,26	4,83	3,00	2,55	4,71	2,91	4,63	2,97	2,43	4,48	2,90	4,23	2,74	2,41	6,38	4,11	4,93	4,93	4,22	5,15	3,73	4,69	3,60	2,97
1924 - 1928 ..	8,05	3,82	5,29	3,40	3,29	5,03	3,19	4,65	2,98	2,55	4,81	2,88	4,49	2,64	2,24	4,54	2,78	3,93	2,50	2,31	6,08	4,20	5,21	5,21	4,50	5,12	3,76	4,76	3,61	3,00
1919 - 1923 ..	8,34	4,16	5,44	3,83	3,55	5,33	3,47	4,95	2,88	2,79	4,59	2,62	4,04	2,57	2,13	4,53	2,94	4,19	2,74	2,39	6,62	4,36	5,20	5,20	4,81	5,34	4,13	4,86	3,86	3,29
1918 of eerder	9,00	4,88	6,28	5,00	3,52	5,80	4,13	5,30	3,46	3,11	4,10	3,33	6,32	3,28	2,33	4,06	3,42	4,83	3,16	1,94	7,31	5,04	6,18	6,18	4,81	4,61	4,80	5,31	4,12	3,51
	Leeftijd vrouw bij															huwelijksluiting 25 - 29 jaar														
1965 - 1969 ..	1,53	1,52	1,53	1,80	1,25	1,29	1,27	1,36	1,38	1,12	1,23	1,25	1,33	1,13	0,96	1,13	1,03	1,15	1,07	0,82	1,40	1,23	1,89	..	0,51	1,16	1,09	1,27	1,04	1,05
1960 - 1964 ..	3,05	2,36	2,74	4,00	2,06	2,35	2,15	2,43	1,91	1,73	2,42	2,24	2,60	2,63	2,08	2,16	2,01	2,36	2,04	1,81	2,80	1,77	3,03	..	1,67	2,08	1,92	2,28	2,18	1,74
1955 - 1959 ..	4,11	3,10	4,10	2,80	2,27	2,93	2,47	3,18	2,67	2,14	2,93	2,54	3,13	2,54	2,29	2,72	2,22	2,73	2,26	1,85	3,45	2,66	4,30	3,00	1,20	2,72	2,23	3,02	2,07	1,90
1950 - 1954 ..	5,06	2,94	4,22	3,40	2,94	3,52	2,43	3,44	2,50	2,13	3,41	2,42	3,19	2,63	2,13	3,01	2,33	2,92	2,28	1,88	3,97	2,42	3,83	4,50	2,70	3,30	2,25	2,96	2,38	1,89
1945 - 1949 ..	5,92	2,94	4,33	3,27	2,74	4,11	2,65	3,60	2,94	2,19	3,77	2,42	3,45	2,48	2,25	3,59	2,32	3,30	2,43	1,95	4,42	2,75	4,19	2,00	2,94	3,90	2,63	3,49	2,75	1,99
1939 - 1944 ..	6,41	3,07	4,15	2,52	3,22	4,39	2,73	4,07	2,25	2,29	4,27	2,75	3,95	3,05	2,31	4,14	2,56	3,64	2,70	2,30	5,23	2,87	4,04	..	2,92	4,36	2,74	3,83	3,05	2,38
1934 - 1938 ..	6,73	3,08	4,40	3,06	1,90	4,49	2,60	3,81	2,42	2,18	4,31	2,66	3,83	2,70	2,29	4,06	2,41	3,63	2,30	1,96	5,63	3,04	4,16	3,21	2,43	4,50	2,65	3,67	2,52	2,11
1929 - 1933 ..	6,96	3,00	4,33	2,83	1,64	4,39	2,44	3,67	2,23	1,89	4,36	2,43	3,63	2,44	1,89	3,96	2,19	3,34	2,02	1,66	5,51	2,90	3,88	2,42	2,35	4,52	2,49	3,52	2,43	1,97
1924 - 1928 ..	7,19	3,03	4,13	2,66	2,30	4,52	2,47	3,77	2,16	1,91	4,32	2,23	3,76	2,17	1,78	3,88	2,00	3,26	1,81	1,58	4,94	2,76	3,84	3,18	1,94	4,40	2,53	3,58	2,49	2,10
1919 - 1923 ..	7,44	3,38	4,58	2,79	2,66	4,81	2,64	4,01	2,18	1,96	4,30	2,26	4,05	2,19	1,74	4,16	2,20	3,44	2,02	1,59	5,41	3,18	4,11	3,53	2,36	4,60	2,83	3,80	2,61	2,21
1918 of eerder	7,24	3,85	4,90	3,85	1,74	4,71	2,99	4,19	2,22	2,12	3,91	2,76	4,41	2,51	1,59	3,30	2,30	3,67	2,62	1,69	6,62	3,34	4,60	3,57	2,67	4,46	2,93	3,16	2,18	2,46
	Leeftijd vrouw bij															huwelijksluiting 30+ jaar														
1965 - 1969 ..	1,25	0,97	0,91	1,00	0,78	0,83	0,75	0,82	0,60	0,84	1,06	0,85	1,50	1,10	0,94	0,88	0,73	1,29	0,85	0,76	1,00	0,77	1,00	..	1,40	0,86	0,84	0,73	1,00	0,75
1960 - 1964 ..	2,45	1,54	1,92	1,33	0,60	1,50	1,33	2,02	1,44	1,16	2,03	1,53	1,93	1,64	1,56	1,63	1,50	1,99	1,24	1,15	1,70	1,31	1,43	2,00	1,52	1,60	1,12	1,66	1,16	1,02
1955 - 1959 ..	2,85	1,97	2,76	1,25	1,17	2,31	1,43	1,72	1,40	1,43	2,35	2,04	2,26	1,42	1,60	2,13	1,38	1,98	1,58	1,34	2,24	1,26	1,95	1,50	1,80	1,96	1,43	1,76	1,25	1,28
1950 - 1954 ..	3,55	2,14	2,03	2,80	2,14	2,48	1,75	2,38	1,34	1,25	2,88	1,90	2,08	2,06	1,66	2,22	1,51	2,43	1,68	1,26	3,65	1,98	1,46	..	1,67	2,31	1,53	1,41	1,88	1,29
1945 - 1949 ..	3,89	2,04	3,01	2,00	2,25	2,85	1,90	2,22	1,95	1,64	3,02	2,05	2,37	1,83	1,32	2,73	1,73	2,32	1,59	1,37	3,38	1,78	3,02	..	1,17	2,64	1,66	2,34	1,42	1,32
1939 - 1944 ..	4,36	2,47	3,30	..	2,54	3,53	2,18	3,11	2,88	2,02	2,88	1,77	3,00	1,77	1,37	3,23	1,67	2,99	2,23	1,61	3,22	2,24	3,29	1,60	2,00	3,24	1,99	2,49	2,01	1,87
1934 - 1938 ..	4,36	2,11	2,82	2,13	2,46	3,06	1,70	2,43	1,51	1,33	3,08	1,94	2,81	1,88	1,43	2,70	1,56	2,44	1,46	1,10	3,35	1,92	2,55	2,10	1,67	3,02	1,70	2,39	2,19	1,39
1929 - 1933 ..	4,70	2,02	2,99	1,65	2,43	3,01	1,57	2,52	1,27	1,09	3,01	1,73	2,49	1,79	1,32	2,66	1,42	2,18	1,33	1,01	3,39	1,74	2,45	2,33	2,11	2,98	1,71	2,37	1,59	1,38
1924 - 1928 ..	4,90	2,20	3,02	1,44	2,92	3,24	1,72	2,50	1,40	1,19	3,22	1,54	3,19	1,52	1,10	2,74	1,47	2,41	1,27	1,24	3,84	2,01	2,69	2,25	1,30	2,90	1,85	3,16	1,68	1,36
1919 - 1923 ..	5,06	2,26	2,97	2,46	3,23	3,54	1,92	2,49	1,59	1,58	3,60	1,94	3,50	1,86	1,52	3,15	1,71	2,64	1,40	1,28	3,43	2,38	3,14	4,40	1,67	3,44	1,89	2,63	1,15	1,15
1918 of eerder	4,40	2,98	3,43	4,50	3,07	3,49	2,11	2,86	1,83	1,48	2,11	1,69	2,50	2,00	2,00	2,70	1,08	1,89	1,07	1,07	4,00	2,08	3,00	..	1,50	2,76	1,95	2,88	1,89	1,32

1) De gegevens over de periode 1934 - 1938 of eerder zijn afkomstig uit de volkstelling van 1930.

Tabel 38. (Nog) kinderloze bestaande eerste huwelijken en het kindertal uit deze huwelijken per leeftijd van de vrouw bij huwelijksniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep														
	Zelfstandigen										Employés				
	in de landbouw					overige					hoge				
	Onderwijsniveau														
	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger
	% (nog) kinderloze														
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	13,5	11,8	12,8	18,3	15,1	14,5	17,6	21,7	23,4	26,2	11,5	23,3	23,9	22,5	26,8
1960 - 1964 ...	3,7	1,5	4,0	3,0	..	4,0	4,8	4,8	7,2	2,4	3,8	3,3	5,5	3,9	4,7
1955 - 1959 ...	3,0	2,8	3,6	3,9	..	3,9	3,8	5,1	4,1	5,0	4,8	4,7	3,0	5,2	1,0
1950 - 1954 ...	4,5	8,1	2,4	3,4	4,3	4,5	3,2	3,7	6,5	3,4	5,2	2,3	2,3
1945 - 1949 ...	1,8	..	1,6	4,6	..	3,5	6,8	4,3	4,7	10,9	2,6	4,8	4,2	4,9	4,7
1939 - 1944 ...	1,9	5,3	1,8	4,0	1,5	3,3	4,9	9,4	1,4	5,4	5,1	2,7	4,3
1938 of eerder	1,9	3,8	3,4	11,1	..	4,2	5,8	7,2	..	4,9	5,8	3,0	6,1	5,1	1,6
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	7,7	26,0	14,0	2,1	21,1	19,5	30,4	22,1	10,4	32,3	28,2	22,2	23,4	21,7	29,2
1960 - 1964 ...	7,5	10,2	4,5	12,8	..	10,6	10,8	5,2	6,4	7,7	..	6,8	7,7	6,2	6,0
1955 - 1959 ...	6,9	9,2	3,4	7,5	16,7	9,9	8,3	8,4	7,5	9,0	4,1	7,2	7,5	5,8	6,5
1950 - 1954 ...	5,3	2,9	5,1	5,9	..	10,6	1,2	8,2	8,8	3,6	8,8	9,2	10,6	7,4	8,4
1945 - 1949 ...	5,8	12,5	6,3	6,8	6,0	7,4	6,8	2,8	10,2	9,9	8,6	8,8	4,3
1939 - 1944 ...	6,6	14,2	2,4	33,3	..	6,8	7,7	7,1	10,1	17,4	9,8	5,6	6,9	6,4	7,4
1938 of eerder	5,9	6,5	6,4	12,5	..	7,5	3,6	8,1	5,5	11,2	8,8	15,7	15,2	4,2	11,0
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	51,6	33,3	35,6	17,4	7,1	40,2	45,5	36,8	47,6	30,0	66,7	57,1	44,4	33,3	32,3
1960 - 1964 ...	28,9	38,2	13,2	28,2	14,3	25,8	31,3	30,1	27,2	22,7	27,0	20,0	31,8	9,8	23,7
1955 - 1959 ...	21,4	8,1	11,6	14,3	..	31,7	25,0	27,1	22,2	12,5	24,7	17,7	20,1	22,9	11,1
1950 - 1954 ...	21,7	12,1	14,4	12,2	..	21,9	33,1	30,5	16,9	20,7	15,7	15,8	18,0	13,7	23,5
1945 - 1949 ...	11,5	11,4	11,4	20,6	10,7	19,8	26,3	20,6	11,4	14,3	24,9	21,0	13,8
1939 - 1944 ...	7,5	16,3	7,9	13,8	12,5	12,8	16,5	6,2	6,3	16,7	7,1	20,0	15,3
1938 of eerder	12,6	20,0	12,0	14,3	32,0	24,0	39,6	6,3	14,3	10,0	15,3	..
	Gemiddeld														
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	1,68	1,47	1,53	1,30	1,61	1,37	1,26	1,22	1,16	1,36	1,39	1,14	1,15	1,23	1,15
1960 - 1964 ...	2,77	2,87	2,76	2,87	3,08	2,32	2,20	2,29	2,36	2,53	2,29	2,14	2,19	2,35	2,34
1955 - 1959 ...	3,73	3,66	3,39	4,01	3,47	2,90	2,76	2,74	3,00	2,67	2,70	2,54	2,74	2,79	2,86
1950 - 1954 ...	4,35	3,72	3,88	3,90	4,12	3,34	2,96	2,97	3,53	3,28	3,09	3,04	2,93	3,29	3,38
1945 - 1949 ...	4,56	4,12	4,50	4,34	4,00	3,60	3,06	3,27	3,17	3,46	3,51	3,10	3,17	3,00	3,45
1939 - 1944 ...	4,94	3,84	4,39	3,80	2,50	3,85	3,61	3,47	3,33	4,18	3,80	3,66	3,25	3,50	3,67
1938 of eerder	5,07	4,05	4,66	3,67	4,75	3,95	3,44	3,37	3,65	3,09	3,64	3,19	3,31	3,20	4,04
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	1,59	1,35	1,50	1,63	1,37	1,34	1,16	1,29	1,50	1,08	1,28	1,19	1,20	1,25	1,16
1960 - 1964 ...	2,76	2,50	2,89	2,47	2,78	2,10	2,05	2,33	2,32	2,55	2,20	2,00	2,21	2,41	2,43
1955 - 1959 ...	3,68	3,52	3,88	3,92	3,33	2,67	2,40	2,76	2,92	2,94	2,90	2,69	2,60	2,71	2,92
1950 - 1954 ...	4,17	4,29	4,06	3,59	4,75	2,97	2,92	2,93	3,22	3,64	2,76	2,81	2,73	2,90	3,02
1945 - 1949 ...	4,27	4,27	4,48	5,05	4,43	3,30	3,11	3,38	3,34	3,85	3,00	2,91	2,87	2,71	3,30
1939 - 1944 ...	4,49	4,26	4,84	2,00	2,50	3,58	3,41	3,10	3,26	2,98	3,08	3,71	3,24	3,19	3,42
1938 of eerder	4,66	6,79	4,75	4,13	7,00	3,35	3,60	3,10	3,28	3,42	3,23	3,08	2,74	2,88	3,10
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	0,84	1,08	1,24	1,37	1,64	0,72	1,09	0,97	0,62	1,21	0,33	0,57	0,82	1,04	1,13
1960 - 1964 ...	2,03	1,55	2,42	2,23	1,86	1,37	1,19	1,56	1,82	2,05	1,51	1,80	1,39	1,95	1,91
1955 - 1959 ...	2,47	2,64	2,82	2,36	3,00	1,66	1,80	1,83	2,11	3,17	1,57	2,12	1,91	2,00	2,35
1950 - 1954 ...	2,80	2,48	3,41	3,95	4,00	2,18	1,62	1,99	2,62	2,11	1,87	2,32	2,17	2,20	2,39
1945 - 1949 ...	3,21	4,21	3,34	3,19	1,50	2,32	2,42	2,67	1,91	2,99	2,69	1,90	2,14	1,95	2,26
1939 - 1944 ...	3,67	3,19	4,19	2,98	2,71	2,65	2,83	3,81	2,41	2,83	2,21	2,13	2,51
1938 of eerder	3,44	4,60	3,83	2,00	4,00	2,90	2,71	2,11	3,18	1,82	3,13	2,00	2,65	2,92	2,69

sluiting naar periode van huwelijksluiting en sociale groep van de man in combinatie met het onderwijsniveau van de vrouw, 28-2-1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

Periode van huwelijksluiting	Sociale groep														
	Zelfstandigen										Employés				
	in de landbouw					overige					hoge				
	Onderwijsniveau														
	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger	Basis	Lager	Uitgebreed lager	Middelbaar	Semi-hoger of hoger
	% (nog) kinderloze														
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	23,1	26,9	29,0	30,0	33,7	15,7	13,1	21,1	28,3	14,3	19,3	22,4	24,8	25,1	29,3
1960 - 1964 ...	5,4	6,1	5,9	5,0	4,6	2,9	..	2,8	5,0	..	5,2	4,7	5,4	5,8	13,2
1955 - 1959 ...	5,3	4,8	4,5	3,8	4,3	1,3	..	3,4	12,5	..	4,3	4,1	4,6	5,6	..
1950 - 1954 ...	4,1	5,0	5,3	6,0	3,6	1,0	9,0	2,5	4,2	4,8	4,7	5,4	11,6
1945 - 1949 ...	4,8	4,4	4,6	4,8	2,7	3,9	8,8	4,1	4,6	4,6	5,9	..
1939 - 1944 ...	4,0	4,1	3,4	2,6	..	4,4	2,9	1,8	1,7	2,0	..
1938 of eerder	3,8	1,6	3,0	5,5	5,1	0,7	3,1	3,7	4,9	2,2	..
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	29,2	28,2	29,7	27,8	29,0	19,6	8,3	21,4	24,4	40,0	25,0	24,8	22,6	21,2	30,2
1960 - 1964 ...	9,4	9,6	7,7	9,2	6,0	15,5	9,1	4,5	9,0	..	10,4	11,2	11,4	9,1	17,2
1955 - 1959 ...	9,2	10,1	10,0	6,5	8,3	8,2	..	2,9	10,5	7,7	8,4	10,8	8,3
1950 - 1954 ...	9,3	10,0	11,1	8,5	4,2	7,9	..	4,3	9,7	10,2	10,6	4,5	10,9
1945 - 1949 ...	8,4	5,3	9,9	12,0	10,6	8,0	3,2	..	8,3	4,5	7,5	5,4	22,2
1939 - 1944 ...	5,9	10,4	8,9	7,4	3,9	5,7	6,1	3,8	6,9	10,7	..
1938 of eerder	7,2	2,8	10,0	6,5	5,0	3,2	7,2	1,5	3,2	5,6	33,3
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	38,9	41,7	45,5	37,8	36,4	38,8	..	44,1	33,3	..	49,0	41,8	42,9	39,5	27,6
1960 - 1964 ...	25,9	29,0	28,4	26,5	25,1	28,5	25,0	28,7	25,0	33,3	29,6	15,2	28,4	28,3	28,6
1955 - 1959 ...	25,9	26,8	23,6	25,7	23,2	34,2	28,3	18,7	26,9	20,0	66,7
1950 - 1954 ...	24,2	30,6	17,9	26,1	31,3	20,3	..	12,4	24,3	16,9	28,2	17,2	28,6
1945 - 1949 ...	30,4	14,5	14,0	29,7	11,0	10,4	..	20,0	20,6	20,3	23,0	21,2	9,1
1939 - 1944 ...	16,0	5,9	2,4	13,0	8,0	9,0	15,0	8,0	24,9	6,6	..
1938 of eerder	13,3	6,3	15,7	13,2	5,0	6,6	16,5	..	16,7
	Gemiddeld														
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	1,15	1,05	1,02	1,04	0,99	1,40	1,38	1,25	1,12	1,29	1,23	1,15	1,09	1,08	1,02
1960 - 1964 ...	2,13	2,08	2,10	2,25	2,30	2,55	2,47	2,47	2,44	2,33	2,23	2,13	2,13	2,08	1,92
1955 - 1959 ...	2,54	2,56	2,58	2,66	2,86	3,28	3,82	3,09	2,38	..	2,82	2,55	2,64	2,64	3,14
1950 - 1954 ...	3,02	2,87	2,73	2,93	3,26	3,87	4,00	3,45	5,50	3,50	3,38	2,81	2,92	3,23	2,56
1945 - 1949 ...	3,22	3,04	2,99	3,16	3,33	4,09	3,21	4,61	2,67	..	3,68	3,23	3,28	3,22	3,90
1939 - 1944 ...	3,51	3,28	3,12	3,51	3,51	4,53	4,31	3,22	2,00	..	3,91	3,66	3,61	3,41	7,42
1938 of eerder	3,58	3,38	3,42	3,50	4,26	4,84	5,18	6,12	4,00	..	4,04	3,80	3,85	3,81	2,79
	Leeftijd vrouw														
1965 - 1969 ...	1,10	1,06	1,04	1,12	1,06	1,25	1,44	1,22	1,28	1,80	1,17	1,09	1,16	1,21	1,10
1960 - 1964 ...	2,04	1,90	2,10	2,17	2,21	2,38	2,00	2,97	0,55	..					

A A N H A N G S E L S

AANHANGSEL I. VRAAGSTELLING OMTRENT HET BESTAANDE HUWELIJK EN DE VRUCHTBAARHEID

1. De vraagstelling naar de burgerlijke staat komt voor op kaart 1 van alle bij de volkstelling gebruikte vragenlijsten.

2. Is hij/zij

ongehuwd	gehuwd	gescheiden van tafel en bed	echt	weduwnaar of weduwe
☐	☐	☐	☐	☐

2. De vraag omtrent de vruchtbaarheid van de vrouw komt voor op kaart 3 van vragenlijst A, B, C, E en F en ontbreekt op vragenlijst D (bestemd voor een lid van een huishouden van 0 t/m 11 jaar).

De betreffende vragen zijn alleen gesteld aan vrouwen die als burgerlijke staat hebben vermeld gehuwd, gescheiden (van tafel en bed of van echt) of weduwe.

1. Hoeveel kinderen heeft zij in totaal levend ter wereld gebracht? (reeds overleden kinderen meetellen)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	11	12	13	14	15	16	17	18+	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

3. De vraagstelling omtrent de vruchtbaarheid van de gehuwde vrouwen.

Als vervolg op vraag 1 is aan alle vrouwen die op het tijdstip van de telling nog gehuwd zijn een op kaart 3 van vragenlijst A, B, C, E en F voorkomende vraag gesteld met betrekking tot het in het huidige huwelijk voortgebrachte aantal kinderen.

Indien thans nog gehuwd

2a. Hoeveel van deze kinderen zijn geboren uit haar huidige huwelijk?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	11	12	13	14	15	16	17	18+	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

4. Aan alle op het tijdstip van de telling nog gehuwde vrouwen is ten slotte gevraagd of zij of hun echtgenoot eerder gehuwd zijn geweest en op welk tijdstip zij hun huwelijk hebben gesloten. Beide vragen komen voor op kaart 3 van vragenlijst A, B, C, E en F.

2c. Wanneer is haar huidige huwelijk gesloten?

Huwelijksmaand

jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni	juli	aug.	sept.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
okt.	nov.	dec.						
☐	☐	☐						

Eerste drie cijfers huwelijkjaar

188	189	190	191	192	193	194	195	196	197
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

laatste cijfer huwelijksjaar

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2d. Eerder gehuwd geweest?

zijzelf ja neen haar echtgenoot ja neen

AANHANGSEL II. OPZET EN UITVOERING VAN DE EIGENLIJKE TELLING

1. Wettelijke regeling

De wettelijke grondslag voor het houden van de 14e Algemene volkstelling werd gevormd door de Volkstellingenwet van 9 juli 1970 (Stbl. 323). In artikel 1 schrijft deze wet voor dat een algemene volkstelling dient te worden gehouden in elk tijdvak van twee jaren, van welke het jaartal eindigt op 0 onderscheidenlijk 1. Tegelijk met de 14e Algemene volkstelling heeft een algemene woningtelling plaatsgevonden - de derde sinds in 1947 met het houden van dergelijke tellingen werd begonnen. Een koppeling van deze algemene woningtelling aan de 14e Algemene volkstelling lag voor de hand. Enerzijds kon voor de verzameling van de door de algemene woningtelling te verkrijgen gegevens gebruik gemaakt van de ten behoeve van de 14e Algemene volkstelling opgebouwde tellersorganisatie. Anderzijds hoefde een aantal toch al bij een algemene volkstelling te verzamelen gegevens niet nog eens afzonderlijk bij een algemene woningtelling te worden vergaard. De 3e Algemene woningtelling kon gehouden worden op grond van artikel 58 van de in 1962 tot stand gekomen Woningwet (Stbl. 287). De telling van de inrichtingen en tehuizen echter heeft plaatsgehad bij Beschikking van de Minister van Economische Zaken d.d. 30 november 1970 (Staatscourant nr. 234) op grond van de Wet van 28 december 1936 (Stbl. 139). Overeenkomstig het in artikel 1 van het Besluit algemene volks- en woningtelling 1971 bepaalde (Stbl. 446) is de gecombineerde 14e Algemene volkstelling en 3e Algemene woningtelling gehouden naar de toestand te middernacht tussen 28 februari en 1 maart 1971.

2. Opzet van de telling

Ingevolge artikel 1 lid 2 van de Volkstellingenwet heeft de telling zich uitgestrekt tot alle personen die op het reeds eerder vermelde teltijdstip volgens de voorschriften van het Besluit bevolkingsboekhouding (Stbl. 1967, 442) in één der persoonsregisters van Nederland behoorden te zijn opgenomen en die derhalve op dit tijdstip binnen Nederland hun werkelijke woonplaats hadden.

Buiten de telling dienden te blijven:

- a. vreemdelingen aan wie - krachtens internationaal recht of gebruik - het recht van diplomatieke immuniteit toekomt;
- b. buitenlandse militairen behorende tot de strijdkrachten van een bij de N.A.V.O. aangesloten vreemde mogendheid voor zover deze hier te lande hun dienst uitoefenen; daarenboven het bij deze strijdkrachten in dienst zijnde eveneens in Nederland dienst uitoefend buitenlands burgerpersoneel alsmede niet de Nederlandse nationaliteit bezittende echtgenoten en kinderen van voornoemde groepen.

De in Nederland woonachtige buitenlanders die niet tot één van deze categorieën behoorden, vielen derhalve binnen de telling. De in het buitenland woonachtige Nederlanders daarentegen zijn buiten de telling gebleven.

Uit overwegingen van inhoudelijke en organisatorische aard bestond de eigenlijke telling - evenals dit bij de in 1960 gehouden volkstelling het geval is geweest - wederom uit drie onderdelen, te weten:

- a. de telling van de bevolking in woningen en andere bewoonde ruimten. Deze omvatte de telling van de gehele bevolking met uitzondering van enerzijds de bevolking in inrichtingen en tehuizen en anderzijds de bevolking op varende schepen en in woonwagens;
- b. de telling van de bevolking in inrichtingen en tehuizen. Deze omvatte de telling van een onder speciale omstandigheden levende groep van de bevolking, welke daarenboven slechts door de tussenkomst van anderen - bestuur of administratie van de afzonderlijke inrichtingen - kan worden benaderd;

c. de telling van de varende en rijdende bevolking. Hieronder viel uitsluitend de telling van de bevolking op varende schepen zonder vast waladres en in rijdende wagens. De telling van de bevolking op varende schepen met een vast waladres, op woonschepen en in wagens met een vaste standplaats viel bijgevolg onder de telling van de bevolking in woningen en andere bewoonde ruimten.

Voor de telling van de hierboven onderscheiden bevolkingsgroepen is gebruik gemaakt van zeven soorten vragenlijsten, te weten:

- de vragenlijsten A t/m D voor de telling van de bevolking in woningen en andere bewoonde ruimten. Vragenlijst A voor de telling van hoofden van huishoudens of van alleenstaanden; vragenlijst B voor de telling van leden van huishoudens met beroep; vragenlijst C voor de telling van leden van huishoudens zonder beroep van 12 jaar of ouder; vragenlijst D, ten slotte, voor de telling van leden van huishoudens van 0 t/m 11 jaar;
- de vragenlijst F en G voor de telling van de bevolking in inrichtingen en tehuizen. Vragenlijst F voor de telling van de in grotere groepen in inrichtingen en tehuizen levende personen - hetzij van personen voor wie de inrichting is bestemd, hetzij van leden van het personeel - voor zover deze personen geen zelfstandige huishouding voeren; vragenlijst G voor de telling van de inrichtingen en tehuizen. Leden van het personeel van de inrichting of het tehuis, of personen voor wie de inrichting is bestemd - alleen of met echtgeno(o)t(e) en/of kinderen - die een zelfstandig huishouden voeren, zijn echter geteld met behulp van de vragenlijsten A t/m D;
- de vragenlijst E voor de telling van de bevolking op varende schepen en rijdende wagens.

De genoemde vragenlijsten A t/m F waren op ponskaarten gedrukt en tot boekjes gebundeld, zodat de middels deze vragenlijsten verkregen informatie voor een groot deel rechtstreeks machinaal kon worden verwerkt. De modellen van deze vragenlijsten zijn bij Beschikking ter uitvoering van artikelen 3, eerste lid, en 8, eerste lid, van het Besluit algemene volks- en woningtelling 1971 (Stbl. 446) d.d. 13 november 1970 (Staatscourant nr. 226) door de Minister van Economische Zaken vastgesteld.

3. Wijze van telling

De eigenlijke telwerkzaamheden zijn uitgevoerd door ruim zestigduizend hiertoe door de gemeenten aangetrokken geïnstrueerde tellers. Zij droegen voornamelijk zorg voor het verzamelen van de gegevens over de woonverblijven én het uitrekenen en ophalen van de diverse vragenlijsten, die - met uitzondering van de hierop voorkomende vragen met betrekking tot het woonverblijf - door de bevolking zelf dienden te worden ingevuld.

Personen die bij herhaald bezoek niet thuis zijn aangetroffen dan wel expliciet hebben geweigerd aan de telling mee te werken, zijn administratief geteld naar de toestand op de teldatum. Deze telling heeft plaatsgehad op basis van de bij de gemeente bekende woning- en bevolkingsgegevens. Enerzijds omvatte zij de beantwoording van praktisch alle vragen ten aanzien van het woonverblijf, anderzijds de beantwoording van de vragen met betrekking tot minstens de volgende persoonsgegevens: het geslacht, de leeftijd, de burgerlijke staat, de geboortegemeente, de periode van vestiging in de huidige woongemeente, de nationaliteit, de kerkelijke gezindte, de plaats in het huishouden, de (huwelijks-)vruchtbaarheid, het al dan niet uitoefenen van een beroep, de aard van het beroep en - waar mogelijk - de wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend, nl. als zelfstandige, als loon- of salaristrekker dan wel als medewerkende in het gezinsbedrijf. De geldigheid van de op basis van deze administratieve telling verkregen gegevens is in het algemeen vrij groot. In dit opzicht dient slechts

Staat Ila. Bevolking van 14 jaar of ouder naar towijze, geslacht en bevolkingscategorie resp. plaats in het huishouden, burgerlijke staat, leeftijd, kerkelijke gezindte, nationaliteit, werkzaamheid, grootte der gemeente en provincie, 28 februari 1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 14 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
TOTAAL	9 479,3	4 676,0	4 803,4	249,8	138,5	111,2	3	3	2
Bevolkingscategorie									
In woningen en andere bewoonde ruimten									
Hoofden van huishoudens en alleenstaanden	3 828,6	3 216,2	612,5	150,0	109,0	41,0	4	3	6
Leden van huishoudens met beroep ...	1 862,7	824,8	1 037,8	32,0	13,9	18,1	2	2	2
Leden van huishoudens zonder beroep	3 492,5	528,2	2 964,3	54,1	8,9	45,2	2	2	2
In inrichtingen en tehuizen	277,6	99,4	178,2	6,1	2,4	3,6	2	2	2
Op varende schepen en in woonwagens ..	17,9	9,4	8,5	7,6	4,4	3,2	30	32	28
Plaats in het huishouden 1)									
Personen in huishoudens									
Hoofd van het huishouden tevens gezinshoofd	3 129,3	2 970,8	158,5	57,5	52,6	4,9	3	2	3
niet tevens gezinshoofd	117,7	53,1	64,5	3,2	1,8	1,4	3	3	2
Gezinshoofd, niet tevens hoofd van het huishouden	86,2	49,8	16,4	1,1	0,6	0,5	2	1	3
Echtgenote	2 936,5		2 936,5	50,1		50,1	2		2
Kind	1 984,0	1 143,7	840,3	27,1	16,8	10,3	1	1	1
Overige leden	378,4	159,4	219,0	11,8	6,2	5,5	3	4	2
Alleenstaanden	589,6	199,7	389,9	93,0	56,1	34,9	14	23	8
Burgerlijke staat									
Ongehuwd	2 655,4	1 434,5	1 220,9	92,2	56,0	36,2	3	4	3
Gehuwd, samenwonend met echtgenote(t)e	5 984,6	2 991,7	2 992,9	102,7	51,9	50,8	2	2	2
Gehuwd, niet samenwonend met echtgenote(t)e	106,5	64,9	41,6	22,9	19,1	3,7	18	23	8
Gescheiden van tafel en bed	27,4	12,6	14,8	2,4	1,6	0,8	8	12	5
Gescheiden van echt	99,1	34,2	64,9	11,5	5,7	5,8	10	14	8
Wdowstaats	606,5	138,1	468,4	18,1	4,2	13,9	3	3	3
Leeftijd									
Jonger dan 20 jaar	1 313,5	673,9	639,6	20,7	10,3	10,4	2	2	2
20 - 24 jaar	1 125,0	578,4	546,6	32,4	16,2	16,2	4	5	4
25 - 29 jaar	885,7	456,9	428,8	28,3	14,1	14,2	4	5	3
30 - 34 jaar	789,1	404,5	384,6	26,1	13,0	13,1	3	4	2
35 - 39 jaar	753,3	384,1	369,1	19,9	10,3	10,4	3	3	2
40 - 44 jaar	743,8	363,9	374,9	15,1	8,2	8,3	2	2	2
45 - 49 jaar	734,5	360,1	374,4	14,2	7,7	7,8	2	2	2
50 - 54 jaar	644,4	314,0	330,4	11,5	5,7	5,8	2	2	2
55 - 59 jaar	615,7	294,8	320,9	11,6	5,8	5,8	2	2	2
60 - 64 jaar	557,1	280,3	276,8	11,2	4,7	4,5	2	2	2
65 jaar of ouder	1 317,4	580,2	737,2	26,8	10,4	10,4	2	2	2
Kerkelijke gezindte									
Rooms-Katholiek	3 750,3	1 843,8	1 906,5	84,6	46,0	38,6	2	2	2
Nederlands Hervormd	2 365,5	1 117,1	1 238,4	51,1	24,9	26,2	2	2	2
Gereformeerde Kerken	664,3	316,6	347,7	12,2	6,1	6,1	2	2	2
Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) ...	93,8	45,4	48,4	1,5	0,7	0,8	2	2	2
Overige Gereformeerden	103,0	49,8	53,2	0,8	0,4	0,4	1	1	1
Doopsgezind	37,3	14,5	22,8	1,3	0,5	0,8	3	4	3
Evangelisch-Luthers	32,8	12,5	20,3	1,3	0,9	1,0	6	7	5
Remonstrant	20,7	7,9	12,7	1,3	0,5	0,8	6	6	6
Andere kerkelijke gezindte	207,1	108,0	99,1	27,4	11,9	15,5	12	17	5
Geen kerkelijke gezindte	2 204,7	1 150,5	1 054,2	67,5	36,5	30,9	3	3	3

Staat Ila. (slot)

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 14 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
Nationaliteit 2)									
Nederlandse	9 100,8	4 460,5	4 640,3	206,5	104,7	101,8	2	2	2
Niet-Nederlandse									
E.G.-landen op 01.01.73 (excl. Italië) 3) 4)	53,6	26,9	26,7	3,6	2,1	1,5	6	7	5
Italië	8,9	5,5	2,4	2,1	1,7	0,4	19	21	14
Europese wervinglanden 5)	42,5	33,2	9,2	20,9	16,5	4,4	33	33	32
Overige Europese landen	8,1	4,1	4,0	0,9	0,5	0,4	10	10	10
Noord-Afrikaanse wervinglanden 6) ..	11,6	11,4	0,3	9,4	9,3	0,1	45	45	38
Overige landen 7)	32,0	19,1	12,8	4,1	2,6	1,5	11	12	10
Werkzaamheid									
Met beroep	4 661,5	3 456,1	1 205,4	128,1	94,8	33,8	3	3	3
Zonder beroep	4 817,8	1 213,8	3 598,0	121,7	44,3	77,4	3	4	2
Gemeentegrootte 8)									
Gemeenten met 100 000 of meer inwoners	3 030,5	1 451,7	1 578,8	162,9	92,2	70,6	5	6	4
Overige gemeenten	6 447,2	3 223,4	3 223,8	86,1	45,8	40,3	1	1	1
Provincie 9)									
Groningen	385,1	189,5	195,6	9,9	5,5	4,4	3	3	2
Friesland	375,6	186,6	189,0	6,9	3,5	3,4	2	2	2
Drenthe	271,1	136,8	134,3	2,0	1,0	1,0	1	1	1
Overijssel	686,2	334,9	331,3	7,0	4,2	2,8	1	1	1
Gelderland	1 101,3	547,2	554,1	16,4	8,6	7,8	1	2	1
Utrecht	583,7	282,0	301,7	21,2	13,3	7,8	4	5	3
Noord-Holland	1 534,4	793,6	840,8	84,8	45,1	39,8	5	5	5
Zuid-Holland	2 198,9	1 072,3	1 126,7	71,9	40,9	31,1	3	4	3
Zeeland	233,6	115,2	118,4	2,1	1,2	0,9	1	1	1
Noord-Brabant	1 287,8	647,6	640,2	15,6	8,9	6,6	1	1	1
Limburg	729,3	363,8	365,5	11,0	5,8	5,2	1	2	1

1) Excl. de bevolking van 14 jaar of ouder in inrichtingen en tehuizen.

2) Bevolking van 15 jaar of ouder.

3) België, Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Luxemburg, Bondarepubliek Duitsland.

4) Bij deze groep van landen zijn alle personen met een Duitse nationaliteit inbegrepen.

5) Portugal, Spanje, Joegoslavië, Griekenland, Turkije.

6) Algerije, Marokko, Tunesië.

7) Incl. zonder nationaliteit.

8) Excl. C.P.R.

9) Excl. Z.U.P. en C.P.R.

een uitzondering te worden gemaakt voor de langs deze weg verkregen gegevens over de kerkelijke gezindte en het beroep. De laatstgenoemde gegevens kunnen minder in overeenstemming zijn met de feitelijke situatie der betrokken personen dan de overige aan de bevolkingsadministratie ontleende gegevens, daar veranderingen met betrekking tot beroep en kerkelijke gezindte slecht incidenteel in de persoonsregisters worden geregistreerd.

Het voorafgaande impliceert dat de omvang en de samenstelling der diverse kerkelijke gezindten en die van de beroepsbevolking enigermate kunnen zijn vertekend. De kans op een mogelijke vertekening geldt met name voor de omvang en samenstelling van de beroepsbevolking. In mindere mate is deze kans aanwezig bij de omvang en de samenstelling der diverse kerkelijke gezindten, daar de vraagstelling naar de kerkelijke gezindte en de toelichting hierop veeleer was gericht op het formele lidmaatschap van een kerkgenootschap.

4. Voornaamste uitkomsten met betrekking tot de wijze van telling

Het totaal aantal administratief getelde personen bedraagt ca. 296 000 oftewel 2,3% van de totale bevolking. Hieronder bevinden zich iets meer dan 23 000 personen - oftewel 0,2% van de totale bevolking - die expliciet hebben geweigerd aan de telling mee te werken.

In staat IIa zijn een aantal kerncijfers ten aanzien van de wijze van telling voor de bevolking van 14 jaar of ouder samengebracht. Deze cijfers kunnen uiteraard slechts worden verschaft voor een beperkt aantal kenmerken, namelijk die waarover gegevens bij de bevolkingsadministratie bekend zijn. Zij zijn vastgesteld op basis van een steekproef uit het integrale bestand van de telling, welke bijna 15% van de totale bevolking omvat. Ten aanzien van de wijze waarop deze steekproef is getrokken en de consequenties hiervan voor de steekproefuitkomsten raadplege men Aanhangsel III in deze publikatie. Bestudering van de cijfers in staat Ia leidt tot de conclusie dat er sprake is van een oververtegenwoordiging van administratief getelde personen bij een aantal bevolkingsgroepen.

Een lichtelijke oververtegenwoordiging is te constateren bij de jongere leeftijdsgroepen, enkele kleinere kerkgenootschappen - met name de Evangelisch-Luthers en Remonstranten -, de bevolking in gemeenten met 100 000 inwoners of meer, en in het westen des lands. Onder deze bevolkingsgroepen schommelt het percentage administratief getelde personen rond de vijf.

Een grotere oververtegenwoordiging van administratief getelde personen treft men aan onder de varende en rijdende bevolking, de bevolking zonder Nederlandse nationaliteit, de alleenstaanden, de met hun echtgenoot(e) niet samenwonende gehuwden, de gescheidenen en de niet met name genoemde kleinere kerkelijke gezindten.

Van de personen, die tot de varende en rijdende bevolking behoren, is bijna een op de drie administratief geteld. Onder de groep niet-Nederlanders dienen in het bijzonder vermeld te worden personen met de Algerijnse, Marokkaanse of Tunesische nationaliteit (45% administratief geteld), personen met een aan de Europese wervingslanden verbonden nationaliteit (een-derde deel administratief geteld) en personen met de Italiaanse nationaliteit (een op de vijf administratief geteld).

Van de alleenstaanden, de met hun echtgenoot(e) niet samenwonende gehuwde en gescheiden personen en de leden van de niet met name genoemde kleinere kerkgenootschappen zijn het overwegend de mannen onder hen die worden gekenmerkt door een groot aandeel van administratief getelden. Bijna een kwart van de alleenstaande mannen is administratief geteld. Eenzelfde verhouding treft men aan bij de gehuwde doch niet met hun echtgenote samenwonende mannen. Van de gescheiden mannen - zowel van echt als van tafel en bed - is een op de zeven administratief geteld. Het percentage onder de tot een van de kleinere niet met name genoemde kerkelijke gezindten behorende mannen dat op deze wijze is geteld, bedraagt 17.

Het hoge percentage administratief getelde personen onder de varende en rijdende bevolking is grotendeels te wijten aan het mobiele karakter van deze bevolkingsgroep, waardoor hiertoe behorende personen voor tellers moeilijk bereikbaar zijn.

De hiervoor genoemde groepen van personen zonder Nederlandse nationaliteit, waarbij grote aantallen administratief getelden zijn te constateren, bestaan voornamelijk uit buitenlandse werknemers. Het aantal personen onder deze groepen dat een beroep uitoefent is namelijk vrij groot. Voor de onderscheiden groepen varieert het percentage beroepsbeoefenaars tussen de 80 en de 95. Het grote aantal administratief getelde personen bij deze bevolkingsgroepen hangt dan ook mede samen met de moeilijke bereikbaarheid van de buitenlandse werknemers als gevolg van hun bijzondere positie binnen de Nederlandse samenleving. Het feit dat zij een beroep uitoefenvormt in dit verband geen beslissende factor, hetgeen blijkt uit de cijfers in staat IIb. In deze staat is voor de bevolking zonder Nederlandse nationaliteit van 15 jaar of ouder de wijze van telling in verband gebracht met het al of niet uitoefenen van een beroep. De in deze staat voorkomende cijfers laten voor iedere groep van nationaliteiten geen oververtegenwoordiging van het aantal administratief getelde personen zien bij hen die een beroep uitoefenen ten opzichte van hen die niet werkzaam zijn. Integendeel, voor iedere groep van nationaliteiten is over het algemeen genomen het percentage administratief getelde personen hoger onder hen die geen beroep uitoefenen dan onder hen die wel werkzaam zijn.

Het grote aandeel van personen zonder Nederlandse nationaliteit onder de alleenstaande mannen (24%), de gehuwde doch niet met hun echtgenote samenwonende mannen (49%), de van tafel en bed gescheiden mannen (10%), alsmede de tot een der kleinere niet met name genoemde kerkelijke gezindten behorende mannen (39%) is als een der oorzaken voor de grote aantallen administratief getelde personen bij deze bevolkingsgroepen te beschouwen. De in de staten IIc en IId verzamelde cijfers wijzen in deze richting.

In deze staten is voor de bevolking van 20 jaar of ouder de wijze van telling in verband gebracht met het al of niet bezitten van de Nederlandse nationaliteit en de plaats in het huishouden (staat IIc) resp. de burgerlijke staat (staat IId). Uit deze staten kan men onder andere aflezen dat het percentage administratief getelde personen zeer sterk differentieert voor Nederlanders en niet-Nederlanders bij een aantal van de genoemde groepen. Zo bedraagt bijvoorbeeld dit percentage onder de alleenstaande mannen voor de groep Nederlanders 17 en voor de groep niet-Nederlanders 41, onder de gehuwde doch niet met hun echtgenote samenwonende mannen voor de groep niet-Nederlanders 36 en voor de groep Nederlanders 10.

Voor een mogelijke verklaring van het hoge percentage administratief getelde alleenstaande mannen is ook het al of niet uitoefenen van een beroep voor deze bevolkingsgroep van belang. Dit kan men concluderen uit de cijfers in staat IIe. In deze staat is voor de bevolking van 14 jaar of ouder de wijze van telling in verband gebracht met de plaats in het huishouden en het al dan niet uitoefenen van een beroep. Deze staat laat onder andere zien dat:

- het percentage administratief getelde personen groter is bij alleenstaande mannen die een beroep uitoefenen (25) dan bij alleenstaande mannen zonder beroep (19);
- er geen verschil bestaat tussen de percentages administratief getelde mannelijke leden van huishoudens met en zonder beroep (bij beiden slechts 2).

Het voorgaande kan als volgt worden samengevat.

- a. Het aantal administratief getelde personen onder de totale bevolking is betrekkelijk gering.
- b. Desondanks is er bij enkele bevolkingsgroepen sprake van een grote oververtegenwoordiging van administratief getelde personen.

Staat IIb. Bevolking van 15 jaar of ouder zonder Nederlandse nationaliteit naar telwijze, geslacht, nationaliteit en werkzaamheid, 28 februari 1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 15 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
E.G.-landen op 01.01.73 (excl. Italië) 1) 2)									
Met beroep	28,1	21,9	6,3	1,9	1,6	0,3	6	7	4
Zonder beroep	25,4	5,0	20,4	1,7	0,5	1,2	6	9	5
Italië									
Met beroep	6,9	6,2	0,7	1,6	1,6	0,1	19	20	9
Zonder beroep	2,0	0,3	1,7	0,5	0,2	0,3	19	33	16
Europese wervinglanden 3)									
Met beroep	38,2	32,4	5,9	15,3	13,1	2,2	29	29	28
Zonder beroep	4,2	0,9	3,4	5,5	3,5	2,1	57	80	38
Noordafrikaanse wervinglanden 4)									
Met beroep	11,1	11,1	0,1	8,7	8,7	0,0	44	44	38
Zonder beroep	0,5	0,3	0,2	0,7	0,6	0,1	58	65	36
Overige landen 5)									
Met beroep	22,2	16,8	5,4	2,4	2,0	0,5	10	10	8
Zonder beroep	17,7	6,3	11,4	2,8	1,1	1,5	13	15	11

- 1) België, Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Luxemburg, Bondsrepubliek Duitsland.
 2) Bij deze groep van landen zijn alle personen met een Duitse nationaliteit inbegrepen.
 3) Portugal, Spanje, Joegoslavië, Griekenland, Turkije.
 4) Algerije, Marokko, Tunesië.
 5) Incl. zonder nationaliteit.

Staat IIc. Bevolking van 20 jaar of ouder 1) naar telwijze, geslacht, plaats in het huishouden en nationaliteit, 28 februari 1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 20 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
Personen in huishoudens	7 357,4	3 729,0	3 628,5	134,7	70,2	64,6	2	2	2
w.v. met Nederl. nationaliteit	7 258,4	3 669,7	3 588,7	121,4	62,5	58,9	2	2	2
zonder Ned. nationaliteit	99,1	59,3	39,8	13,3	7,7	5,7	12	11	13
w.v. wervinglanden (incl. Italië)	28,3	19,3	9,0	8,7	5,1	3,6	24	21	28
overige landen 2)	70,8	40,0	30,8	4,6	2,5	2,1	6	6	6
Alleenstaanden	577,4	193,2	384,2	89,5	56,1	33,4	13	23	8
w.v. met Nederl. nationaliteit	537,0	158,1	378,9	83,7	51,9	31,8	11	17	8
zonder Ned. nationaliteit	40,5	35,1	5,4	25,8	24,2	1,6	39	41	23
w.v. wervinglanden (incl. Italië)	32,3	30,9	1,4	22,8	22,0	0,8	41	42	35
overige landen 2)	8,2	4,2	4,0	3,0	2,2	0,8	27	36	17

- 1) Excl. de bevolking in inrichtingen en tehuizen.
 2) Incl. zonder nationaliteit.

Staat IID. Bevolking van 20 jaar of ouder naar telwijze, geslacht, burgerlijke staat en nationaliteit, 28 februari 1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 20 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
Ongehuwd	1 369,8	764,3	605,5	73,3	46,0	27,3	5	6	4
w.v. met Nederl. nationaliteit	1 338,5	743,9	594,5	61,3	35,9	25,5	4	5	4
zonder Ned. nationaliteit	31,3	20,3	11,0	12,0	10,2	1,8	28	33	14
Gehuwd samenwonend met echtgeno(o)t(e)	5 960,1	2 988,8	2 971,3	101,3	51,8	49,5	2	2	2
w.v. met Nederl. nationaliteit	5 882,5	2 943,0	2 939,5	90,6	46,1	44,6	2	2	1
zonder Ned. nationaliteit	77,2	45,7	31,8	10,7	5,7	4,9	12	11	13
Gehuwd niet samenwonend met echtgeno(o)t(e)	103,8	64,4	39,4	22,6	19,1	3,5	18	23	8
w.v. met Nederl. nationaliteit	76,6	38,0	38,6	7,6	4,4	3,2	9	10	8
zonder Ned. nationaliteit	27,2	26,4	0,8	14,9	14,7	0,2	35	36	24
Gescheiden van tafel en bed	27,1	12,5	14,6	2,4	1,6	0,8	8	12	5
w.v. met Nederl. nationaliteit	26,4	12,0	14,4	1,5	0,7	0,8	5	6	5
zonder Ned. nationaliteit	0,7	0,5	0,2	0,9	0,9	0,0	55	64	4
Gescheiden van echt	98,9	34,1	64,8	11,5	5,7	5,8	10	14	8
w.v. met Nederl. nationaliteit	96,9	33,0	63,9	11,1	5,4	5,7	10	14	8
zonder Ned. nationaliteit	2,0	1,2	0,9	0,4	0,3	0,1	15	18	11
Weduwstaant	606,1	138,0	468,1	18,1	4,2	13,9	3	3	3
w.v. met Nederl. nationaliteit	600,1	136,6	463,5	17,6	4,0	13,7	3	3	3
zonder Ned. nationaliteit	6,0	1,4	4,6	0,5	0,2	0,3	7	12	5

Staat IId. Bevolking van 14 jaar of ouder 1) naar telwijze, geslacht, plaats in het huishouden en werkzaamheid, 28 februari 1971 (steekproef 1 op 10 (x 10))

	Door tellers geteld			Administratief geteld			Administratief getelden per 100 van de bevolking van 14 jaar of ouder		
	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.
	x 1 000								
Personen in huishoudens									
Met beroep	4 355,7	3 319,6	1 036,0	74,3	56,6	17,8	2	2	2
Zonder beroep	4 256,5	1 057,2	3 199,3	76,4	21,4	54,9	2	2	2
Alleenstaanden									
Met beroep	226,3	110,9	115,4	61,1	36,8	14,3	18	25	11
Zonder beroep	363,3	88,7	274,5	41,9	21,3	20,6	10	19	7

- 1) Excl. de bevolking in inrichtingen en tehuizen.

- c. Voor een groot aantal van deze groepen kan deze oververtegenwoordiging gedeeltelijk worden verklaard door het feit dat personen zonder Nederlandse nationaliteit - de bevolkingsgroep met de grootste aantallen administratief getelden - een groot aandeel van deze groepen uitmaken.
- d. De door grotere aantallen administratief getelde personen gekenmerkte bevolkingsgroepen zijn specifiek te noemen in die zin, dat zij onder de totale bevolking een kleine minderheid vormen. Zo bedraagt het aandeel van de varende en rijdende bevolking onder de totale bevolking 0,3%, dat van de niet met hun echtgeno(o)t(e) samenwonende gehuwden, gescheidenen van tafel en bed en van echt resp. 1,3%, 0,3% en 1,1%, dat van de groep kleinere kerkelijke gezindten 2,4%, dat van de groep personen zonder Nederlandse nationaliteit 2,4% en dat van de alleenstaanden 7,0%.

AANHANGSEL III. TECHNISCHE TOELICHTING BIJ DE STEEKPROEFUITKOMSTEN

1. Steekproefkader en methode van steekproeftrekking

Uit het integrale bestand van de Volkstelling 1971 is een steekproef getrokken. In het hierna volgende is aangegeven hoe dit is gebeurd, en welke de consequenties zijn voor de steekproefuitkomsten. Aangezien de gegevens van personen in eenzelfde woning in het volkstellingbestand bij elkaar staan, samen met de gegevens over het woonverblijf, was het mogelijk als trekkingseenheid te kiezen de woning 1) met de aldaar wonende personen.

Het trekken van woningen biedt het grote voordeel dat onder meer relaties tussen mensen in een gezin of huishouden kunnen worden geanalyseerd, bijv. de schoolopleiding van de vader en de schoolopleiding van de kinderen. Bij een steekproeftrekking uit personen zouden dergelijke analyses niet mogelijk zijn geweest.

De woningen zijn onderscheiden naar aantal bewoners (stratificatie), voor zover dit aantal kleiner is dan 10. Op deze wijze zijn groepen gevormd van woningen met 0, 1, 2,, 9 personen, en een groep woningen die tien of meer personen tellen. Deze laatste is in zijn geheel in de steekproef opgenomen, terwijl uit de andere steeds om de tien een woning is getrokken. Op deze wijze getrokken bevat de steekproef tien procent van de leegstaande woningen, tien procent van de woningen met één persoon, tien procent van de woningen met twee personen, enz., en alle woningen met tien of meer personen. In totaal is bijna 15% van de Nederlandse bevolking in de steekproef vertegenwoordigd.

De steekproeftrekking is zodanig uitgevoerd dat iedere gemeente, wijk en buurt evenredig in de steekproef is vertegenwoordigd. Als gevolg hiervan kan worden gesteld dat de steekproef beter is dan enkelvoudig a-select.

2. Betrouwbaarheidsintervallen

Uitkomsten die zijn gebaseerd op een steekproef zullen in het algemeen afwijken van de werkelijke (onbekende) waarden.

Met behulp van de waarschijnlijkheidsrekening kan men in theorie bij elk van deze uitkomsten een zgn. 95%-betrouwbaarheidsinterval berekenen. De betekenis van zo'n interval is dat, indien de steekproeftrekking vele malen zou worden herhaald, het in 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zal bevatten, en het geeft hierbij de nauwkeurigheid van de betreffende uitkomst aan. Hoe smaller het interval des te nauwkeuriger de uitkomst.

De uitkomsten van de steekproef betreffen enerzijds aantallen woningen met één of meer kenmerken, en anderzijds aantallen personen met één of meer kenmerken. Daar de personen per woning zijn getrokken moeten de persoonskenmerken worden gezien in relatie tot het al dan niet voorkomen van de kenmerken bij de andere personen in de woning. Hiertoe worden in het onderstaande drie typen kenmerken besproken.

Type 1: In een woning komt het beschouwde kenmerk ten hoogste één keer voor. Is van een persoon bekend dat hij/zij het kenmerk bezit dan volgt hieruit voor de overige personen in de woning dat die het kenmerk niet bezitten. Een voorbeeld is het kenmerk "hoofd van huishouden"; immers, in de regel zal per woning niet meer dan één huishouden voorkomen, en een huishouden telt hoogstens één hoofd. Ook kenmerken die betrekking hebben op een woning zelf, zoals "woning staat leeg", "huurwaarde" vallen onder dit type.

Type 2: Het voorkomen van het beschouwde kenmerk bij een gegeven persoon is onafhankelijk van het al dan niet voorkomen van het kenmerk bij andere personen in de woning. Weet men van een

1) Tot de woningen zijn in dit verband ook gerekend inrichtingen, tehuizen en mobiele woonverblijven.

persoon dat hij/zij het kenmerk bezit, dan geeft dit geen enkele aanwijzing over het al dan niet voorkomen van het kenmerk bij de andere bewoners. Veel kenmerken uit de volkstelling voldoen, zij het vaak bij benadering, aan dit type bijv. het kenmerk "geslacht".

Type 3: In een woning komt het kenmerk bij òf geen òf alle personen voor. Heeft iemand het kenmerk, dan hebben alle bewoners van de woning het kenmerk. Een voorbeeld, hoewel benaderend, is godsdienst. Als regel belijden mensen binnen één gezin resp. huishouden resp. woning dezelfde godsdienst.

Slechts een klein aantal kenmerken voldoet volledig aan één van bovenstaande typen. Bij de meeste kenmerken moet worden nagegaan welk type het beste als benadering kan gelden. Enkele richtlijnen hiervoor worden gegeven in de volgende paragraaf.

Het aantal keren dat een kenmerk van het type 1 in de steekproef voorkomt is bij benadering binomiaal verdeeld met n = aantal woningen in de steekproef.

Voor kenmerken van type 2 geldt ook bij benadering een binomiale verdeling, maar dan met n = totaal aantal personen in de steekproef.

Met behulp van de verdeling van de woningen naar aantal bewoners en onderstaande veronderstelling 2, kan worden afgeleid dat de betrouwbaarheidsintervallen behorende bij type 3 tweemaal zo breed zijn als de overeenkomstige betrouwbaarheidsintervallen bij type 2.

Aan de constructie van de betrouwbaarheidsintervallen liggen de volgende veronderstellingen c.q. beperkingen ten grondslag:

1. Er is verondersteld dat uit elke groep woningen met gelijk aantal bewoners (zie par. 1) een enkelvoudige a-selecte steekproef van woningen is getrokken. De gehanteerde wijze van trekking zorgt er echter voor dat sommige uitkomsten nauwkeuriger zijn dan wanneer een enkelvoudige a-selecte steekproef zou zijn getrokken.
2. Er is verondersteld dat het voorkomen van een kenmerk bij een gegeven persoon resp. woning onafhankelijk is van het aantal personen in de betreffende woning. In werkelijkheid zal echter het aantal schoolgaande kinderen in een woning met acht personen relatief hoger liggen dan in een woning met twee personen. Het omgekeerde treedt op bijv. bij kinderloze gehuwde vrouwen.
3. Er is geen rekening gehouden met het feit dat de woningen met tien of meer personen vanwege integrale bewerking geen bijdrage leveren tot de onnauwkeurigheid. Een gevolg hiervan is dat de geconstrueerde betrouwbaarheidsintervallen in het algemeen wat te breed zijn, voor sommige kenmerken (bijv. mensen in inrichtingen en tehuizen) zelfs veel te breed. Dit zal de gebruiker zelf aan de omschrijving van het betreffende kenmerk moeten zien.

3. Richtlijnen bij het kiezen van de onderscheiden typen kenmerken

Bij het bepalen van het betrouwbaarheidsinterval bij een zekere uitkomst is het zaak te bekijken welk type het meest van toepassing is. Men dient zich steeds af te vragen: als het kenmerk bij een bepaalde persoon voorkomt, geeft dit dan een aanwijzing over het al dan niet voorkomen van het kenmerk bij de andere personen in de woning. Als met het optreden van een kenmerk bij een persoon een grotere kans bestaat dat ook de anderen in de woning het kenmerk bezitten dan ligt het kenmerk tussen de typen 2 en 3. Is genoemde kans echter kleiner, dan ligt het tussen de typen 1 en 2. Bij gelijkblijvende kans, kan type 2 worden gehanteerd. De mate waarin de kans verandert bepaalt de ligging van het kenmerk t.o.v. de typen 2 en 1 c.q. 3.

Beschouwt men het aantal katholieken in Nederland en hanteert men als regel dat alle mensen in een woning dezelfde godsdienst hebben, dan voldoet type 3.

Bekijkt men echter het aantal katholieke mannen in de leeftijd van 35 - 39 jaar dan ziet men in dat als regel hoogstens één man van deze leeftijd per woning voorkomt, zodat hier het beste type 1 gehanteerd kan worden.

Ten aanzien van het aantal katholieke mannen tussen 0 en 4 jaar kan worden gesteld dat in woningen waarin een katholiek jongetje van 0 - 4 jaar voorkomt in een redelijk aantal gevallen nog wel zo'n jongetje zal voorkomen, zodat de nauwkeurigheid zal liggen tussen die van typen 2 en 3.

Het kenmerk "geslacht" wordt het beste weergegeven door type 2. Immers, als men weet dat een gegeven persoon in een gegeven woning een vrouw is, dan is hiermee nog nauwelijks iets gezegd over het aantal vrouwen onder de overige bewoners. Beschouwt men echter het aantal vrouwen tussen 30 en 35 jaar zoekend naar een eerste werkkring dan mag men aannemen dat per woning hoogstens één zo'n vrouw voorkomt, zodat hier het beste type 1 kan worden aangehouden.

Bij het kenmerk "vestiging in de woongemeente tussen 1955 en 1960" kan het zijn dat de bewoners van een gegeven woning zich allen in die periode in de woongemeente hebben gevestigd. In dat geval hebben allen het beschouwde kenmerk.

Het is ook mogelijk dat een man of vrouw zich bij een huwelijk in de woongemeente van de echtgeno(o)t(e) vestigt, en alle kinderen daar worden geboren. Dan heeft slechts één persoon het beschouwde kenmerk. Daartussen ligt het geval dat een nog niet voltooid gezin zich in een gemeente vestigt. Dan ligt het aantal personen met het beschouwde kenmerk tussen één en het totaal aantal bewoners. In het algemeen kan worden gesteld dat wanneer een persoon zich tussen 1955 en 1960 in de woongemeente heeft gevestigd dit vaak voor meer leden van hetzelfde gezin of huishouden het geval is.

Hier zal de nauwkeurigheid dan ook liggen tussen die behorende bij de typen 2 en 3.

Bij het kenmerk "vrouwen tussen 20 en 24 jaar die zich tussen 1965 en 1969 in de huidige woongemeente hebben gevestigd" mag men aannemen dat als regel per woning hoogstens één zo'n vrouw voorkomt zodat het beste type 1 kan worden gehanteerd, of een tussenvorm van de typen 1 en 2.

Een laatste voorbeeld betreft mannen met een Zuid Europese nationaliteit, met beroep, niet geboren in de huidige woongemeente. Het zal hier veelal gaan om gastarbeiders die met een aantal samenwonen, zodat het kenmerk van type 3 is. Daar echter verwacht mag worden dat in een redelijk aantal gevallen dit aantal tien of meer is, bevindt zich een gedeelte van de gastarbeiders in het integrale deel van de steekproef uit de volkstelling. Dit veroorzaakt een versmalling van het betrouwbaarheidsinterval. Er wordt dan ook aanbevolen in dit geval de betrouwbaarheidsintervallen behorende bij type 2 te gebruiken in plaats van type 3.

Deze voorbeelden tonen aan dat het niet altijd onmiddellijk duidelijk is welk type het beste kan worden toegepast. Algemeen geldende regels kunnen niet worden gegeven. In het algemeen kan echter worden gesteld dat bij gedetailleerde uitsplitsing (in kruistabellen: bij kruisen van veel variabelen) type 1 relatief vaak en type 3 relatief weinig voorkomt.

Nog zij erop gewezen dat voor waarden van de volkstellingsuitkomsten welke niet groter zijn dan honderdduizend de betrouwbaarheidsintervallen behorende bij de typen 1 en 2 praktisch gelijk zijn, hetgeen ook uit de nomogrammen blijkt. Dit houdt in dat het voor deze tabelwaarden niet uitmaakt of men voor type 1 dan wel voor type 2 kiest.

4. Toelichting bij het gebruik van nomogrammen en tabellen

De betrouwbaarheidsintervallen zijn gepresenteerd in de vorm van een tabel voor drie typen kenmerken, zoals gedefinieerd in par. 2. Daarnaast zijn betrouwbaarheidsmarges af te lezen uit bijgaande nomogrammen. De betrouwbaarheidsmarge is gedefinieerd als de afstand van de steekproefuitkomst tot de grenzen van het betrouwbaarheidsinterval. Zijn de steekproefuitkomst en bijbehorende betrouwbaarheidsmarge bekend, dan vindt men de grenzen van het betrouwbaarheidsinterval door van de steekproefuitkomst de betrouwbaarheidsmarge af te trekken resp. erbij op te tellen.

Alvorens een nomogram resp. tabel IIIa te raadplege dient ten aanzien van elke steekproefuitkomst eerst te worden nagegaan met welk van de drie typen het beschouwde kenmerk het meest overeenkomt.

Met het oog op grotere en kleinere schaalwaarden zijn drie nomogrammen samengesteld, aangeduid met resp. a, b en c. Nomogram a gebruikte men bij getalwaarden tussen 100 000 en 6 000 000, nomogram b tussen 2 000 en 100 000, en nomogram c tot 2 000. Op de horizontale as zoekt men de steekproefuitkomst op, waarna men op de verticale as, na eerst een keuze uit de drie typen te hebben gemaakt, de 95%-betrouwbaarheidsmarge afleest. Voor kleine waarden van de steekproefuitkomsten (tot tweeduizend) zijn de afstanden tot de linker- resp. rechtergrens van het betrouwbaarheidsinterval (men spreekt van linker- resp. rechter- 95%-betrouwbaarheidsmarge) niet gelijk. In nomogram c zijn dan ook beide gegeven, de linker 95%-betrouwbaarheidsmarge aan de onderkant van de horizontale as, de rechter aan de bovenkant. Ter verduidelijking volgen twee voorbeelden behorende bij kenmerken van type 2.

Uit nomogram b leest men af dat de 95%-betrouwbaarheidsmarge bij 20 000 gelijk is aan 900. Het bijbehorende 95%-betrouwbaarheidsinterval ligt derhalve in tussen 19 100 en 20 900. Volgens nomogram c is de linker 95%-betrouwbaarheidsmarge bij 500 gelijk aan 130, en de rechter aan 160. Het 95% betrouwbaarheidsinterval bij 500 ligt dus in tussen 370 en 660.

In tabel IIIa zijn bij een groot aantal getalwaarden rechtstreeks betrouwbaarheidsintervallen gegeven. Voor waarden (mits groter dan 500) welke niet in de tabel zijn gegeven kan men de betrouwbaarheidsintervallen bepalen met behulp van interpolatie.

Nog zij erop gewezen dat de betrouwbaarheidsmarge bij een uitkomst die betrekking heeft op een regio (provincie, gemeente, e.d.) moet

worden vermenigvuldigd met $\sqrt{\frac{1-p}{1-q}}$, waarbij

p = uitkomst gedeeld door totale bevolking in regio

q = uitkomst gedeeld door totale bevolking in Nederland.

Dit betekent een verkleining van de betrouwbaarheidsmarge, wat een gevolg is van het feit dat de totale bevolking in een regio door de gehanteerde steekproeftrekking bijna precies is geschat.

5. 95%-betrouwbaarheidsmarge bij percentages

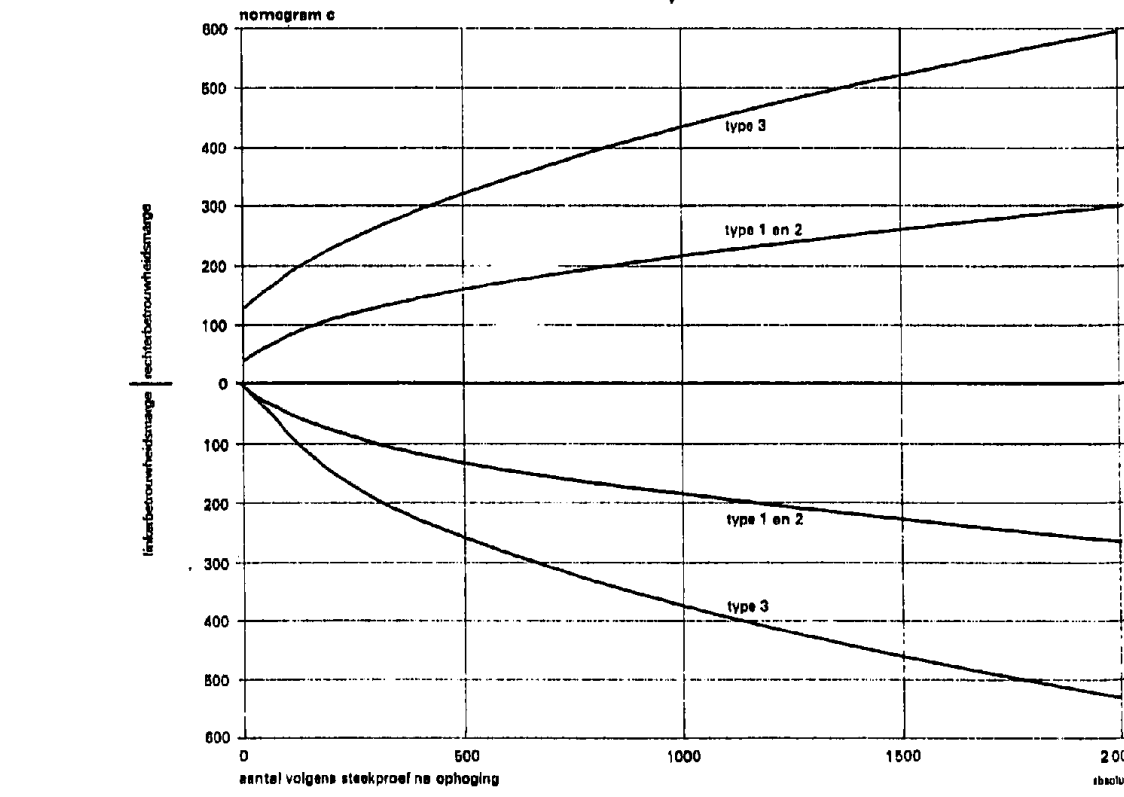
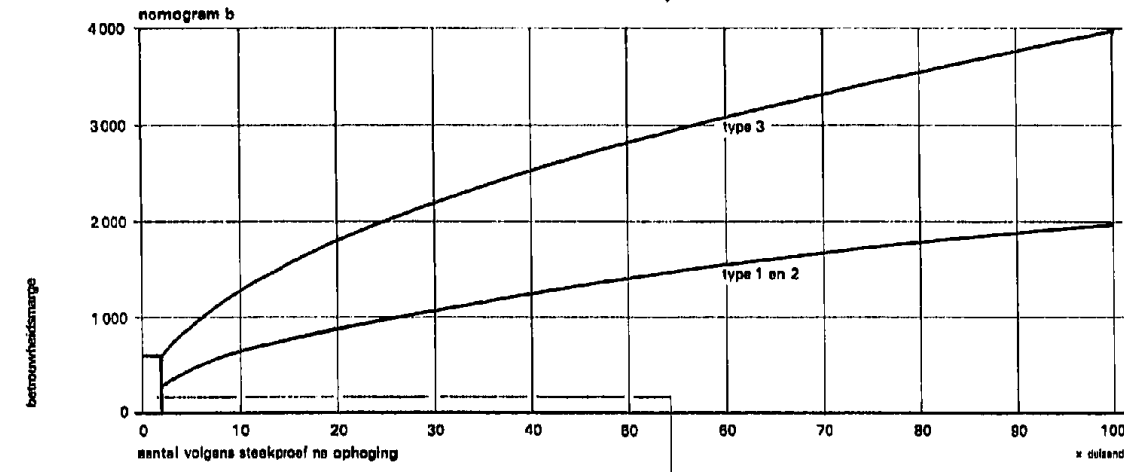
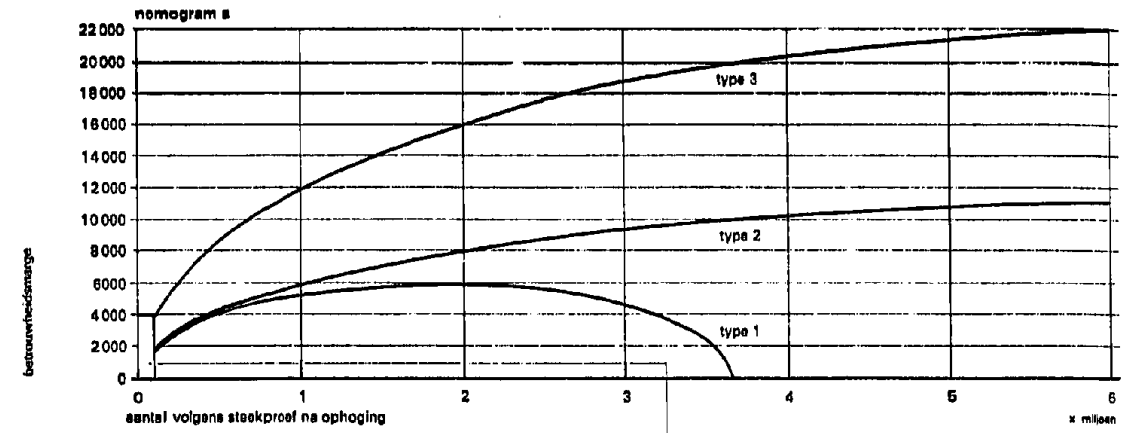
Heeft men twee kenmerken waarvan de één een detaillering is van de ander, dan kan men de frequenties waarmee beide voorkomen uitdrukken in één getal, bijv. een percentage. Voorbeelden zijn het aantal Nederlands Hervormden in Overijssel als percentage van het totaal aantal mensen in Overijssel, en het aantal Nederlands Hervormden jonger dan 20 jaar als percentage van alle Nederlands Hervormden in Nederland.

Door de gebruikte steekproeftrekking (zie par. 1) wijkt het geschatte totaal aantal mensen in Overijssel vrijwel niet af van het werkelijke aantal. De betrouwbaarheidsmarge is dus bijna nul. De berekening van het in het eerste voorbeeld genoemde percentage gaat dan als volgt. Het totaal aantal mensen in Overijssel is 930 990, en het geschatte aantal Nederlands Hervormden in Overijssel is 294 125, dit is 31,59%. De betrouwbaarheidsmarge bij 294 125 is 6 670 (zie nomogram a, type

3). Deze moet worden vermenigvuldigd met $\sqrt{\frac{1-p}{1-q}}$ (zie vorige paragraaf); dit is in dit geval

$$\sqrt{1 - \frac{294\ 125}{930\ 990} - \frac{294\ 125}{13\ 065\ 060}} = 0,837$$

Nomogrammen behorende bij de steekproefuitkomsten uit de volkstelling van 28 februari 1971

Tabel IIIa. Aantallen volgens steekproef na ophoging met 95%-betrouwbaarheidsintervallen voor typen 1, 2 en 3.

Opgehoogd aantal	Type 1		Type 2		Type 3	
	Ondergrens	Bovengrens	Ondergrens	Bovengrens	Ondergrens	Bovengrens
0	0	35	0	35	0	125
50	15	115	15	115	5	215
100	50	185	50	185	15	290
150	85	245	85	245	30	370
200	120	310	120	310	50	425
250	160	370	160	370	75	490
300	200	430	200	430	105	555
350	245	485	245	485	140	625
400	285	545	285	545	170	690
450	330	600	330	600	205	755
500	370	660	370	660	240	820
550	415	715	415	715	280	880
600	460	770	460	770	315	945
650	500	830	500	830	355	1 005
700	545	885	545	885	390	1 070
750	590	940	590	940	430	1 130
800	635	995	635	995	470	1 190
850	680	1 050	680	1 050	510	1 250
900	725	1 105	725	1 105	545	1 315
950	770	1 160	770	1 160	585	1 375
1 000	815	1 215	815	1 215	625	1 435
1 250	1 040	1 490	1 040	1 490	830	1 730
1 500	1 270	1 760	1 270	1 760	1 040	2 020
1 750	1 500	2 030	1 500	2 030	1 250	2 310
2 000	1 730	2 295	1 730	2 295	1 465	2 595
3 000	2 640	3 360	2 640	3 360	2 280	3 720
4 000	3 590	4 410	3 590	4 410	3 175	4 825
5 000	4 540	5 460	4 540	5 460	4 085	5 915
6 000	5 500	6 500	5 500	6 500	5 000	7 000
7 000	6 460	7 540	6 460	7 540	5 925	8 075
8 000	7 425	8 575	7 425	8 575	6 850	9 150
9 000	8 390	9 610	8 390	9 610	7 785	10 215
10 000	9 360	10 640	9 360	10 640	8 720	11 280
15 000	14 220	15 780	14 220	15 780	13 445	16 555
20 000	19 105	20 895	19 105	20 895	18 210	21 790
25 000	24 005	25 995	24 000	26 000	23 000	27 000
30 000	28 910	31 090	28 905	31 095	27 815	32 185
35 000	33 825	36 175	33 820	36 180	32 645	37 355
40 000	38 750	41 250	38 745	41 255	37 485	42 515
45 000	43 675	46 325	43 670	46 330	42 335	47 665
50 000	48 605	51 395	48 595	51 405	47 195	52 805
55 000	53 540	56 460	53 530	56 470	52 060	57 940
60 000	58 475	61 525	58 465	61 535	56 930	63 070
65 000	63 415	66 585	63 405	66 595	61 810	68 190
70 000	68 355	71 645	68 345	71 655	66 690	73 310
75 000	73 300	76 700	73 290	76 710	71 575	78 425
80 000	78 245	81 755	78 235	81 765	76 465	83 535
85 000	83 195	86 805	83 180	86 820	81 360	88 640
90 000	88 145	91 855	88 130	91 870	86 255	93 745
95 000	93 095	96 905	93 080	96 920	91 155	98 845
100 000	98 050	101 950	98 030	101 970	96 055	103 945
150 000	147 630	152 370	147 590	152 410	145 180	154 820
200 000	197 285	202 715	197 230	202 770	194 460	205 540
300 000	296 730	303 270	296 630	303 370	293 260	306 740
400 000	396 285	403 715	396 120	403 880	392 240	407 760
500 000	495 810	504 090	495 690	504 310	491 380	508 620
600 000	595 595	604 405	595 300	604 700	590 600	609 400
700 000	695 320	704 680	694 940	705 060	689 880	710 120
800 000	795 085	804 915	794 620	805 380	789 240	810 760
900 000	894 875	905 125	894 320	905 680	888 640	911 360
1 000 000	994 700	1 005 300	994 040	1 005 960	988 080	1 011 920
1 500 000	1 494 135	1 505 865	1 492 870	1 507 130	1 485 740	1 514 260
2 000 000	1 994 045	2 005 955	1 991 960	2 008 040	1 983 920	2 018 080
2 500 000	2 494 460	2 505 540	2 491 230	2 508 770	2 482 460	2 517 540
3 000 000	2 995 415	3 004 585	2 990 640	3 009 360	2 981 280	3 018 720
3 500 000			3 490 150	3 509 850	3 480 300	3 519 700
4 000 000	3 497 535	3 502 465	3 989 770	4 010 230	3 979 540	4 020 460
4 500 000			4 489 470	4 510 530	4 478 945	4 521 055
5 000 000			4 989 250	5 010 750	4 978 500	5 021 500
5 500 000			5 489 090	5 510 910	5 478 180	5 521 820
6 000 000			5 989 000	6 011 000	5 978 000	6 022 000

De betrouwbaarheidsmarge wordt dan $6\ 670 \times 0,837 = 5\ 580$. Dit is 0,60% van 930 990, zodat het werkelijk aantal Nederlands Hervormden in Overijssel zeer waarschijnlijk ligt tussen 30,99% en 32,19% van de totale bevolking.

Voor het berekenen van betrouwbaarheidsmarges van percentages van uitkomsten die beide onnauwkeurig zijn (zoals in het tweede voorbeeld) zijn geen algemene regels te geven. Echter, als een van beide te hoog resp. te laag wordt geschat geldt voor de ander waarschijnlijk hetzelfde. Hieruit volgt dat de grootte van de grootste waarde er niet zoveel toe doet. Daarom is de volgende benaderingsformule voor de betrouwbaarheidsmarge van een percentage in veel gevallen bruikbaar.

$$\text{Betrouwbaarheidsmarge} = 1,96 \sqrt{\frac{\text{percentage} \times (100 - \text{percentage}) \times 10}{\text{grootste waarde}}}$$

Toepassing van deze formule op het laatstgenoemde voorbeeld moge het gebruik duidelijk maken. Het aantal Nederlands Hervormden in Nederland is geschat op 3 083 090. Hiervan zijn 948 105 jonger dan 20 jaar, dit is 30,75%. De betrouwbaarheidsmarge hierbij is

$$1,96 \sqrt{\frac{30,75 \times (100 - 30,75) \times 10}{3\ 083\ 090}} = 0,16\%$$

zodat het percentage Nederlands Hervormden jonger dan 20 jaar zal liggen tussen 30,59% en 30,91%.

AANHANGSEL IV. OVERZICHT VAN BESCHIKBARE TABELLEN

In dit aanhangsel wordt een overzicht gegeven van de tabellen die bij de volkstelling 1971 beschikbaar zijn gekomen over de bestaande huwelijken, de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen en de vruchtbaarheid van de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen. Dit overzicht is opgesteld in de vorm van een aantal kruisjesschema's. Naast de kenmerken waarover voor de bestaande huwelijken en de gehuwd geweest zijnde en gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen informatie ter beschikking staat, laten deze schema's tevens zien in welke onderlinge combinaties deze kenmerken in een reeks tabellen voorkomen.

4.1. Structuur van de overzichten

In de voorkolom van ieder kruisjesschema zijn de variabelen vermeld. Variabelen die op meer dan één wijze zijn ingedeeld, zijn hierbij niet als aparte variabelen opgenomen. Per kolom is door middel van kruisjes de onderlinge combinatie van in de voorkolom opgenomen variabelen aangegeven zoals deze in een tabel voorkomt. Het nummer van de tabel met de desbetreffende combinatie van variabelen staat in de kop van de kolom. Alle variabelen die in één kolom van een kruisje zijn voorzien treft men in de respectievelijke tabel in volledig onderling verband aan.

De kruisjesschema's betreffen achtereenvolgens tabellen die zijn ontleend aan a. de kerntabellen en b. de aanvullende tabellen. Daarnaast is een overzicht gegeven van een ter zake relevante selectie van de in het kader van de zogenaamde censusmonografieën beschikbaar gekomen tabellen.

Alvorens in te gaan op de in deze tabellen gehanteerde begrippen, wordt een nadere toelichting gegeven op de inhoud van deze tabellen.

Overzicht 1 geeft een indruk van het in de kerntabellen opgenomen materiaal met betrekking tot de bestaande huwelijken en de gehuwd of gehuwd geweest zijnde vrouwen. Deze tabellen zijn reeds gepubliceerd zowel op basis van de 10% steekproef als op integrale basis en zijn verkrijgbaar per gemeente, voor diverse gebiedsindelingen en voor Nederland. De hierin opgenomen cijfers hebben echter betrekking op alle gehuwden ongeacht de periode van huwelijkssluiting (d.w.z. inclusief huwelijken gesloten na 31-12-1970). De bestaande huwelijken komen in de kerntabellen op zes verschillende plaatsen voor, te weten bij

- de variabele "plaats in het gezin" als de categorie "echtgenoten";
- de variabele "burgerlijke staat" zoals gedefinieerd in tabel 13/1 en 13/2, en 24/1 en 24/2 als de categorie "gehuwd samenwonend met de echtgenoot";
- de variabele "plaats in het huishouden (definitie 1947)" als de categorie "echtgenote van het hoofd" of "samenwonend met de echtgenoot";
- de variabele "samenstelling huishoudens (definitie 1947)" als de categorie "gezinnen met echtpaar";
- de variabele "gezinnen naar samenstelling" als het totaal van de categorieën "zelfstandige gezinnen bestaande uit echtpaar (eventueel met anderen), echtpaar met kinderen, echtpaar met kinderen en anderen" en "niet zelfstandige (secundaire) gezinnen bestaande uit echtpaar of echtpaar met kinderen", en ten slotte
- de specifieke massa in de tabellen 24/3 en 25/1.

Daarnaast zijn in de tabellen 1/3, 5/2, 8/1, 9/1, 26/1, 26/2 en 27/2 gegevens gepubliceerd over de gehuwde vrouwen (al of niet samenwonend met de echtgenoot) en de van echt gescheiden en verweduwd vrouwen.

De kerntabellen kunnen worden besteld bij de hoofdafdeling Sociale rekeningen van het Bureau.

Het in de aanvullende tabellen opgenomen materiaal is slechts beschikbaar op basis van de 10% steekproef en is, op enkele uitzonderingen na alleen verkrijgbaar voor Nederland als geheel (op aanvraag bij de hoofdafdeling Bevolkingsstatistiek van het Bureau). De aanvullende tabellen zijn, al naar gelang het deelterrein waaruit zij oorspronkelijk afkomstig zijn, in een drietal categorieën te onderscheiden:

- 1) Aanvullende tabellen afkomstig uit het deelterrein "bestaande huwelijken". Deze zijn
 - zij het in een min of meer gecomprimeerde vorm - grotendeels al in deze publikatie opgenomen. Overzichten van de beschikbare tabellen zijn achtereenvolgens gegeven voor:
 - de echtparen gehuwd in 1970 of eerder (overzicht 2);
 - de echtparen gehuwd in 1970 of eerder en beiden voor de eerste maal gehuwd (overzicht 3);

- de gehuwde vrouwen gehuwd in 1970 of eerder, samenwonend met de echtgenoot, de van echt gescheiden vrouwen, de weduwen en de niet met de echtgenoot samenwonende vóór 1971 gehuwde vrouwen, en het aantal levendgeboren kinderen uit deze vrouwen (overzicht 4);
- de gehuwde vrouwen, gehuwd in 1970 of eerder en samenwonend met de echtgenoot, en het aantal uit het bestaande huwelijk geboren kinderen (overzicht 5).
- Overzicht 6 ten slotte vat de in ieder hoofdstuk van deze publikatie per tabel, staat en grafiek gebruikte variabelen samen;
- 2) Tabellen die in eerste instantie niet gericht zijn op de samenstelling van de bestaande huwelijken naar allerlei kenmerken doch wel in het kader van de door de hoofdafdeling Bevolkingsstatistiek bestudeerde deelreinen van de volkstelling belangrijke informatie opleveren over de bestaande huwelijken of over de gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen. In dit verband zijn met name van belang de projecten Bevolkingsstructuur, Niet-Nederlandse nationaliteiten, Kerkelijke gezindte en Vreemde nationaliteit. Het project Bevolkingsstructuur bevat gegevens, op steekproefbasis, over de totale bevolking waarbij deze is onderverdeeld naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat in onderling verband. De betreffende gegevens zijn beschikbaar per gemeentegrootteklasse, voor de grote gemeenten en de agglomeraties per provincie en per urbanisatiegraad. Bij de gehuwden is in een aantal tabellen onderscheid gemaakt tussen vrouwen die wel en die niet samenwonen met de echtgenoot. Daardoor zijn gegevens over de bestaande huwelijken naar leeftijd van de vrouw (en man) voor een aantal regionale eenheden beschikbaar. Bij het project Niet-Nederlandse nationaliteiten, waarvan de gegevens zijn gebaseerd op een steekproef van de personen met een niet-Nederlandse nationaliteit, zijn onder andere gegevens beschikbaar over de bestaande huwelijken naar leeftijdsklasse en nationaliteit, doordat bij de variabele burgerlijke staat de met de echtgenoot samenwonende gehuwden afzonderlijk zijn vermeld, terwijl ook de variabele "plaats in het huishouden (definitie 1947)" over de bestaande huwelijken informatie oplevert. Daarnaast zijn er tabellen samengesteld betreffende de bestaande huwelijken (via de variabele "plaats in het huishouden (definitie 1947)") naar het kindertal in het huidige huwelijk en de nationaliteit (van het hoofd van het huishouden). Ten slotte is informatie beschikbaar over de burgerlijke staat (ongeacht of de gehuwde met de echtgeno(o)t(e) samenwoont), het geslacht, de leeftijd, de telwijze en de nationaliteit van de niet-Nederlanders. Het project Kerkelijke gezindte (een steekproef van de totale bevolking vormt hiervan de basis) bevat materiaal over de "plaats in het huishouden (definitie 1947)" naar geslacht, sociale groep en kerkelijke gezindte en gegevens over de verdeling naar burgerlijke staat (waarbij gehuwden samenwonend met echtgenoot niet afzonderlijk zijn vermeld), geslacht, leeftijd en kerkelijke gezindte. Vermelding verdienen daarnaast de integraal getelde gegevens van het project Vreemde nationaliteit die betrekking hebben op alle buiten Nederland geboren personen. De hierin opgenomen variabele "plaats in het huishouden (definitie 1947)", welke is gecombineerd met de burgerlijke staat, het geboorteland, het geslacht en de nationaliteit van de betrokkene maakt identificatie van de bestaande huwelijken mogelijk. Tevens zijn gegevens over de niet-Nederlanders beschikbaar naar burgerlijke staat per provincie, gemeentegrootteklasse en voor de grote gemeenten. Afzonderlijk zijn gegevens voorhanden over echtparen waarvan één van beiden of beiden een vreemde nationaliteit bezit. Voor deze groep zijn met elkaar in verband gebracht de nationaliteit van man én vrouw, de leeftijd van beide partners en het jaar van huwelijkssluiting;
- 3) Vermelding verdienen ten slotte nog de tabellen die zijn opgesteld, op basis van de 10% steekproef, ten behoeve van de zogenaamde Gezinssociologische Censusmonografieën. In dit verband zijn met name van belang de projecten "Partnerkeuze" (gepubliceerd als "Wederzijdse kenmerken van huwelijkspartners", auteur drs. C. de Hoog), "Nuptialiteit" (gepubliceerd als "Een sociaal-demografische analyse van de huwelijkssluiting in Nederland", auteurs G.A.B. Frinking en F.W.A. van Poppel), "Gezinsfase" gepubliceerd door L.H. Boerma en M.J.J.M. Malmberg als "De positie van jongeren ten opzichte van het ouderlijk gezin" en door L.Th. van Leeuwen als "Ontwikkelingsfasen van het gezin", en ten slotte "Geboorte-intervallen" gepubliceerd door drs. B.W. Frijling en drs. R. Zandanel). In het project Partnerkeuze is een overzicht gegeven van een groot aantal kenmerken van mannen en vrouwen uit bestaande huwelijken gesloten in 1970 of eerder. In tegenstelling tot de in de onderhavige publikatie behandelde gegevens zijn echter in het

project Partnerkeuze (en eveneens in de projecten Gezinsfase en Nuptialiteit) geen gegevens opgenomen betreffende de varende en rijdende bevolking, personen in inrichtingen of tehuizen en in het Centrale persoonsregister (C.P.R.) opgenomen personen. De nadruk bij dit project ligt op de wederzijdse kenmerken van man en vrouw. Per periode van huwelijkssluiting zijn o.a. gegevens beschikbaar over de wederzijdse huwelijksleeftijden van mannen en vrouwen, de wederzijdse kerkelijke gezindte en het wederzijdse onderwijsniveau. Steeds is daarbij een onderscheid gemaakt tussen eerste en niet-eerste huwelijken.

In het project Nuptialiteit hebben de tabellen voornamelijk betrekking op de verdeling van de bestaande huwelijken naar leeftijd bij huwelijkssluiting en periode van huwelijkssluiting en dit voor een groot aantal achtergrondvariabelen. In tegenstelling tot hetgeen bij "Partnerkeuze" en "Bestaande huwelijken" is geschied, is de leeftijd bij huwelijkssluiting echter bepaald door de periode van huwelijkssluiting met de geboorteklasse in verband te brengen. Het project bevat enige tabellen waarin de bestaande huwelijken onderscheiden zijn naar het al dan niet-eerder gehuwd zijn van man én vrouw (naar wederzijds geboorteklasse der partners en naar periode van huwelijkssluiting, per provincie en urbanisatiegraad). Gegevens over eerste en niet-eerste huwelijken, steeds onderscheiden naar de geboorteklasse van de man respectievelijk de vrouw én naar de periode van huwelijkssluiting, zijn beschikbaar naar de sociale groep, het onderwijsniveau en de kerkelijke gezindte van de man respectievelijk vrouw. Bovendien is het onderwijsniveau in verband gebracht met het al dan niet kerkelijk gemengd zijn van de huwelijken. Het wederzijdse onderwijsniveau, de wederzijdse kerkelijke gezindte, de wederzijdse sociale groep en de wederzijdse geboorteprovincie van man en vrouw zijn bovendien in verband gebracht met het geboorteklasse van de man respectievelijk de vrouw.

Het project Gezinsfasen bevat o.a. tabellen waarin de bestaande huwelijken zijn onderverdeeld al naar gelang het bij man of vrouw een eerste dan wel niet-eerste huwelijk betreft. Daarbij is tevens een onderverdeling van de huwelijken gemaakt naar de ontwikkelingsfase waarin het gezin verkeert in combinatie met de periode van huwelijkssluiting, met de leeftijd van man en vrouw en met het aantal thuiswonende afhankelijke en onafhankelijke kinderen. Voor de eerste huwelijken is per periode van huwelijkssluiting nog bekend of al dan niet alle kinderen nog thuis zijn en dit per kerkelijke gezindte, onderwijsniveau, sociale groep en urbanisatiegraad.

In het project Geboorte-intervallen is informatie beschikbaar over die bestaande huwelijken, gesloten in de jaren 1950 tot en met 1970, waarin de vrouw op het moment van sluiting van het huwelijk jonger was dan 50 jaar en waarin alle binnen het huidige huwelijk voortgebrachte kinderen op het moment van telling nog thuis zijn. Over deze huwelijken is informatie beschikbaar met betrekking tot de tijd die verstreken is tussen de geboorten van de opeenvolgende kinderen, en dit in verband met o.a. de periode van huwelijkssluiting, de huwelijksleeftijd van de vrouw en haar kerkelijke gezindte, de periode van huwelijkssluiting, kerkelijke gezindte van de vrouw en sociale groep van de man en periode van huwelijkssluiting en onderwijsniveau van de vrouw. Het merendeel van deze tabellen betreft uitsluitend de eerste huwelijken.

De tabellen van de projecten ten behoeve van deze Gezinssociologische Censusmonografieën zijn verwerkt in de serie monografieën van de volkstelling 1971 welke serie is uitgegeven door de Staatuitgeverij te 's-Gravenhage.

4.2. Inhoudelijke karakteristiek van de tabellen

Ter indicatie van de inhoud van de aanvullende en andere tabellen worden de belangrijkste hierbij gebruikte begrippen, die in deze publikatie nog niet aan de orde zijn gekomen, beknopt toegelicht.

Huishoudens, gezinnen en alleenstaanden

Gezin

Als gezin is beschouwd elk paar van bijeenwonende echtelieden zonder kinderen of met in huiselijk verkeer met hen samenwonende ongehuwde eigen en/of stiefkinderen en voorts elke vader of moeder die met een of meer ongehuwde eigen en/of stiefkinderen in huiselijk verkeer samenwoont. Eventueel met de ouders samenwonende gehuwde of gehuwd geweest zijnde kinderen, ook indien zij zonder eigen gezinsleden bij de ouders wonen, worden geacht geen deel meer uit te maken van het ouderlijk gezin.

Huishouden

Volgens de definitie 1960 is als huishouden beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen en te zamen een gemeenschappelijke huishouding voeren (gemeenschappelijk hoofdwoonvertrek, te zamen koken en eten, etc.). De begrippen huishouden (def. 1960) en gezin dekken elkaar in zoverre dat zij beide betrekking hebben op groepen van met elkaar in huiselijk verkeer samenwonende personen. Zij verschillen echter doordat bij het begrip huishouden de economische binding van het huiselijk verkeer als enige maatstaf geldt, terwijl bij het begrip gezin de binding door huwelijk, bloedverwantschap (in de eerste graad) of adoptie centraal staat.

Het begrip huishouden (def. 1960) is dus ruimer dan het begrip gezin:

- behalve uit één gezin kan het huishouden bestaan uit twee of meer gezinnen indien deze een gemeenschappelijke huishouding voeren;
- naast de leden van één of meer gezinnen kan het huishouden andere personen omvatten indien deze met de gezinsleden in huiselijk verkeer samenwonen;
- het huishouden kan ook nog bestaan uit in huiselijk verkeer met elkaar samenwonende personen die te zamen geen gezin vormen.

Volgens de definitie 1947 is als huishouden beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen, ongeacht de aard van de onderlinge relaties tussen de samenwonende personen, echter met dien verstande dat ieder gezin (eventueel met anderen) als een apart huishouden aangemerkt wordt.

Bij de toepassing van de definitie 1947 worden de huishoudens (def. 1960) opgesplitst in kleinere eenheden. Daaruit worden eerst alle gezinnen als een afzonderlijk huishouden gelicht. De groepen van personen die na het uitlichten van de gezinnen overblijven, vormen eveneens een huishouden echter op voorwaarde dat onder de overblijvende groep het hoofd van het huishouden (def. 1960) wordt aangetroffen. Is dit laatste niet het geval dan worden de overblijvende personen beschouwd als leden van het huishouden van het gezinshoofd dat tevens optreedt als hoofd van het huishouden (def. 1960).

Alleenstaande

Volgens de definitie 1960 is als alleenstaande aangemerkt elke afzonderlijk levende persoon en voorts hij of zij die wel met anderen in één woonverblijf woont doch een afzonderlijke huishouding voert en met die anderen geen huiselijk verkeer onderhoudt. Is dit laatste wel het geval dan is er sprake van een kostganger die niet als alleenstaande is beschouwd doch als lid van het huishouden waarmee hij in huiselijk verkeer samenwoont. Als alleenstaande volgens de definitie 1947 zijn behalve de alleenstaanden volgens de definitie 1960 tevens beschouwd alle hoofden van huishoudens (def. 1960) die na het uitlichten van de gezinnen uit de huishoudens (def. 1960) als enig niet-gezinslid overblijven.

Plaats in het huishouden

Het onderscheid naar plaats in het huishouden is gebaseerd op de voorgaande definities van het huishouden (def. 1960) en van het gezin.

Als hoofd van het huishouden is aangemerkt degene die door de leden van het huishouden als zodanig wordt beschouwd. In de praktijk is dat meestal de (voornaamste) kostwinner. Als echtgenote zijn uitsluitend die vrouwen verantwoord die zijn gehuwd met een hoofd van een huishouden. De echtgenote van een in het huishouden van zijn ouders (resp. kinderen) opgenomen gehuwde zoon (resp. vader) is verantwoord onder overige leden.

Als eigen zoon of eigen dochter zijn, aansluitend op het voorgaande, uitsluitend verantwoord de ongehuwde kinderen van hoofden van huishoudens. Kinderen van eventueel in het huishouden voorkomende tweede en volgende gezinnen zijn verantwoord onder overige leden.

Tot de personen in inrichtingen en tehuizen zijn uitsluitend gerekend de personen die in groepsverband in inrichtingen woonachtig zijn, voor zover zij geen zelfstandige huishouding voeren. Personen in inrichtingen en tehuizen voor wie de inrichting of het tehuis is bestemd die een zelfstandige huishouding voeren, alsmede directie- en/of personeelsleden die een zelfstandige huishouding voeren, zijn verantwoord onder personen in huishoudens.

Plaats in het gezin

Personen die in gezinsverband leven zijn verantwoord in relatie tot het hoofd van het gezin. Als gezinshoofd is aangemerkt in gezinnen met echtpaar (met of zonder kinderen) de man, en in gezinnen zonder echtpaar de vader resp. de moeder. Als echtgenote is beschouwd elke gehuwde vrouw die met haar echtgenoot samenwoont.

Onder ongehuwd kind is verstaan elk nimmer gehuwd geweest zijnd kind dat met vader en/of moeder samenwoont. Geadopteerde kinderen zijn daarbij als eigen kind beschouwd. Alle overige personen die zijn opgenomen in en/of samenwonen met een gezin alsmede alle alleenstaanden en personen in inrichtingen en tehuizen, voor zover die althans niet met echtgeno(t)e en/of ongehuwde kinderen samenwonen, zijn gerekend tot de niet in gezinsverband levende personen.

Samenstelling huishouden

Volgens de definitie 1947 worden huishoudens onderscheiden in gezinnen en overige huishoudens en, voor zover het gezinnen betreft, in gezinnen met echtpaar en gezinnen zonder echtpaar, d.w.z. gezinnen waarvan de kinderen (het kind) samenwonen (samenwoont) met uitsluitend de vader of de moeder.

Samenstelling gezin

Gezinnen zijn onderscheiden naar zelfstandige en niet-zelfstandige gezinnen waarbij

- als zelfstandig zijn beschouwd de gezinnen waarvan het hoofd tevens optreedt als hoofd van het huishouden (def. 1960) en
- als niet-zelfstandig de gezinnen waarvan het hoofd niet tevens als zodanig optreedt. Deze gezinnen zijn in de tabellen soms ook aangeduid als secundaire gezinnen.

Grootte van het huishouden

Het aantal in een huishouden met elkaar samenwonende personen.

Gezinssituatie

Gezinnen zijn onderscheiden naar het al dan niet hebben van afhankelijke kinderen. Tot de afhankelijke kinderen zijn gerekend alle ongehuwde kinderen zonder beroep die voor hun verzorging en levensonderhoud zijn aangewezen op (het budget van) hun ouders, echter slechts voor zover zij op het moment van telling deel uitmaken van het huishouden van hun ouder(s).

Ontwikkelingsfase van het gezin

Bestaande huwelijken zijn onderverdeeld in een 16-tal categorieën al naar gelang

- zij al dan niet kinderen levend ter wereld hebben gebracht;
- zij al dan niet thuiswonende kinderen hebben;
- de leeftijd van het jongste en oudste kind;
- leeftijd van de vrouw en
- de huwelijksduur.

Familierelatie

Voor huishoudens (def. 1960) is als familierelatie beschouwd de relatie van secundaire gezinnen tot het hoofd van het huishouden waarin deze zijn opgenomen. Komen in één huishouden twee of meer secundaire gezinnen voor, dan zijn beide relaties afzonderlijk verantwoord.

Voor huishoudens (def. 1947) is als familierelatie beschouwd de relatie van in huishoudens opgenomen anderen (d.w.z. niet in gezinsverband levende personen) tot het hoofd van het huishouden waarin zij zijn opgenomen. Komen in één huishouden 2 of meer anderen voor dan is slechts één relatie verantwoord. Bij de selectie is prioriteit verleend in de volgorde van de gehanteerde classificatie.

Het aantal thuiswonende kinderen

Tot het aantal thuiswonende kinderen zijn gerekend de nog in leven zijnde ongehuwde kinderen die op het tijdstip van de telling bij de vader en/of moeder woonden. Geadopteerde kinderen zijn hierbij als eigen kinderen beschouwd.

Soort van werkzaamheid

De onderscheiding naar soort van werkzaamheid geeft in eerste instantie een verdeling van de totale bevolking in enerzijds de beroepsbevolking en anderzijds de bevolking zonder beroep.

De beroepsbevolking valt uiteen in de werkenden en de tijdelijk niet-werkenden:

- tot de werkenden zijn gerekend alle personen van 14 jaar en ouder die op enigerlei wijze voor eigen rekening werkzaam zijn dan wel tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten. In afwijking van 1960 zijn in 1971 personen die per week gemiddeld minder dan 15 uur in loondienst werkzaam zijn wel tot de beroepsbevolking gerekend. Dit geldt niet voor in gezinsbedrijven medewerkende gezinsleden noch voor scholieren of studenten;
- tot de tijdelijk niet-werkenden zijn gerekend wachtgelders, werklozen en werkzoekenden. Hierbij zij aangetekend dat niet-werkenden die hebben opgegeven te zijn ingeschreven bij een arbeidsbureau altijd zijn inbegrepen, ook indien zij daadwerkelijk geen werk zoeken of niet meer bemiddeld (kunnen) worden.

Als personen zonder beroep zijn onder meer verantwoord gepensioneerd, A.O.W./A.W.W.-trekkers, renteniers e.d., scholieren en studenten, en zij die werkzaam zijn in eigen huishouden.

Duur van de werkweek

Bij de tweedeling naar volledige/gedeeltelijke werkweek is als volledige werkweek gedefinieerd een werkweek van 25 uur of meer. Daarmee is de gedeeltelijke werkweek gedefinieerd als een werkweek van 1 tot minder dan 25 uur (voor nog dagonderwijs volgende en medewerkende gezinsleden als een werkweek variërend van 15 - < 25 uur, omdat bij een werkweek van minder dan 15 uur betrokkenen niet tot de beroepsbevolking zijn gerekend).

Bedrijf

De bedrijfsclassificatie, die is gebruikt bij de indeling van de werkende beroepsbevolking naar de aard van het bedrijf waarin wordt gewerkt, is nagenoeg gelijk aan de gedurende de laatste jaren bij andere statistieken van het Bureau gehanteerde Standaardbedrijfsindeling (S.B.I.) 1970 (vgl. de C.B.S.-publicatie: 14e Algemene volkstelling 28 februari 1971, Serie C, Systematische classificaties, Deel 1. Bedrijfsclassificatie).

Positie in het bedrijf

- Personen behorend tot de werkende beroepsbevolking zijn naar de wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend te onderscheiden in:
- zelfstandigen: hiertoe worden gerekend personen die als eigenaar, mede-eigenaar, firmant, pachter, zetbaas of dergelijke voor eigen rekening een bedrijf voeren of een beroep uitoefenen;
 - personen in loondienst: hiertoe behoren personen die tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten;
 - medewerkende gezinsleden: hieronder zijn begrepen echtgenoten en ongehuwde thuiswonende kinderen voor zover deze ten minste 15 uur per week, al dan niet tegen betaling, in het gezinsbedrijf meewerken.

Voornaamste bron van inkomen (levensonderhoud) in 1970

De voornaamste bron van levensonderhoud heeft betrekking op het gehele jaar 1970 en staat dus los van deze bron op het moment van de telling. Als voornaamste bronnen zijn onderscheiden: inkomen uit arbeid, inkomen uit vermogen, pensioen, A.O.W., A.W.W., lijfrente, sociale uitkering, studiebeurs en onderhoud door anderen.

Beroep

Voor de indeling naar beroep is uitgegaan van de daartoe internationaal aanbevolen classificatie van het Internationaal Arbeidsbureau van de Verenigde Naties te Genève (International Standard Classification of Occupations, I.S.C.O., 1968). Op een aantal punten is deze classificatie aangepast aan de Nederlandse situatie (vgl. de C.B.S.-publicatie: 14e Algemene volkstelling 28 februari 1971, Serie C, Systematische classificaties, Deel 2. Beroepenclassificatie).

A.O.W. A.W.W. Bijstandswet

Onafhankelijk van de gedane opgaven zijn alle mannen van 65 jaar of ouder ingedeeld bij personen met A.O.W. Alle vrouwen voor zover gehuwd en samenwonend met een man van 65 jaar of ouder zijn ingedeeld bij personen zonder A.O.W. en alle overige vrouwen voor zover 65 jaar of ouder bij personen met A.O.W.

Wijze van huisvesting

Behalve in woningen kunnen personen zijn gehuisvest in andere bewoonde ruimten. Als woning is beschouwd elk perceel of perceelsgedeelte dat volgens bouw of verbouw blijvend is bestemd voor bewoning door één huishouden of één alleenstaande.

Tot andere bewoonde ruimten zijn gerekend:

- woonverblijven welke wel voor permanente bewoning zijn bestemd doch niet als afzonderlijke woning in de zin van bovengenoemde definitie kunnen worden beschouwd (woonruimten in hotels, op woonschepen e.d.);
- woonverblijven welke bij de bouw slechts voor tijdelijke bewoning zijn bestemd doch op het ogenblik van de telling dienden voor normale bewoning (blijvend bewoonde zomerhuizen e.d.);
- woonverblijven welke niet (meer) voor bewoning zijn bestemd (bewoonde keet, schuur e.d., bewoonde onherroepelijk onbewoonbaarverklarde woningen).

Als hoofdbewoner van een woning resp. andere bewoonde ruimte is aangemerkt het hoofd van het huishouden dat (resp. de alleenstaande die) verantwoordelijk is voor de huurbetaling aan de eigenaar, dan wel de eigenaar zelf indien deze (tevens) in de woning resp. andere bewoonde ruimte woont.

Als inwonend zijn beschouwd de onderhuurders (w.o. kamerbewoners) d.w.z. zij die (kamer-)huur zijn verschuldigd aan de hoofdbewoner.

Nog aangetekend zij dat bij de toepassing van de definitie 1947 mede als inwonend zijn gerekend alle niet-zelfstandige (secundaire) gezinnen - d.w.z. gezinnen waarvan het hoofd niet tevens optreedt als hoofd van het huishouden (def. 1960) - ook al betalen zij in feite geen huur aan het hoofd van het huishouden waarin hun gezin is opgenomen. Het hoofd van het huishouden (def. 1960) is in die gevallen beschouwd als een hoofdbewoner met inwoning.

Nationaliteit

Personen met meer dan één nationaliteit waaronder de Nederlandse, zijn verantwoord onder de Nederlandse nationaliteit. Alle overige personen met meer dan één nationaliteit zijn verantwoord onder de als eerste vermelde nationaliteit.

Al dan niet ter plaatse geboren, woonprovincie, urbanisatiegraad van de woongemeente en periode van vestiging

Zowel bij de bepaling van de geboorteplaats als bij de vaststelling van de woonprovincie, de urbanisatiegraad van de woongemeente en de periode van vestiging in de huidige woongemeente is uitgegaan van de gemeentelijke indeling naar de toestand op 28 februari 1971. Bij de indeling naar urbanisatiegraad zijn in principe dezelfde statistische criteria aangehouden als bij de typologie van 31 mei 1960 (C.B.S. Typologie van de Nederlandse gemeenten naar urbanisatiegraad, 31 mei 1960. Zeist 1964). Bij de indeling naar provincie zijn personen wonende in de Zuidelijke IJsselmeerpolders (Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland) alsmede personen die in het Centrale Persoonsregister (C.P.R.) zijn opgenomen, niet afzonderlijk vermeld maar wel begrepen in de totale bevolking van Nederland.

Overzicht 2. Bestaande huwelijken / Existing marriages 1)

Variabelen	Projectnr. 00011, Nassanr. 1										Project nr. 00091			
	Bestaande huwelijken gesloten in 1970 of eerder / Existing marriages contracted in 1970 or before													
	Tabel/Table													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	30	D
Leeftijd man op teldatum	x	x												
Leeftijd vrouw op teldatum	x	x												
Leeftijd man bij huwelijk		x	x											
Leeftijd vrouw bij huwelijk		x	x											
Leeftijdverschil														
Geboorteperiode man														
Geboorteperiode vrouw														
Periode van huwelijksluiting														
Eerste resp. niet-eerste huwelijk														
Kerkelijke gezindte man														
Kerkelijke gezindte vrouw														
Onderwijsniveau man														
Onderwijsniveau vrouw														
Sociale groep man														
Urbanisatiegraad														

1) Steekproef 1 op 10 (x 10)/Sample 1 in 10 (x 10).

Variabelen

Tabel/Table

Age of the husband on the census date
Age of the wife on the census date
Age of the husband at marriage
Age of the wife at marriage
Age difference
Period of birth of the husband
Period of birth of the wife
Period of marriage
First resp. non-first marriage
Religious denomination of the husband
Religious denomination of the wife
Level of education of the husband
Level of education of the wife
Social group of the husband
Province of residence
Degree of urbanization

Overzicht 3. Bestaande eerste huwelijken/Existing first marriages 1)

Variabelen	Projectnr. 00011, Nassanr. 2														
	Bestaande eerste huwelijken gesloten in 1970 of eerder / Existing first marriages contracted in 1970 or before														
	Tabel/Table														
	11	12	14	15	16	17	18	19	21	22	23	24	D	31	32
Leeftijd man bij huwelijk	x	x													
Leeftijd vrouw bij huwelijk															
Leeftijdverschil															
Periode van huwelijksluiting															
Kerkelijke gezindte man															
Kerkelijke gezindte vrouw															
Onderwijsniveau man															
Onderwijsniveau vrouw															
Sociale groep man															
Urbanisatiegraad															
Al of niet kerkelijk gemengd karakter															
Verschil onderwijsniveau															

1) Steekproef 1 op 10 (x 10)/Sample 1 in 10 (x 10).

Variabelen

Tabel/Table

Age of the husband at marriage
Age of the wife at marriage
Age difference
Period of marriage
Religious denomination of the husband
Religious denomination of the wife
Level of education of the husband
Level of education of the wife
Social group of the husband
Degree of urbanization
Religiously mixed character
Difference level of education

Overzicht 4. Vruchtbaarheid van gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen / Fertility to married and formerly married women 1)

Variabelen	Projectnr. 00021, Nassanr. 1																				
	Gehuwde (gehuwd voor 1971) en gehuwd geweest zijnde vrouwen / Married (married before 1971) and formerly married women																				
	Tabel/Table																				
	1/1	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	1/7	2/1	2/2	2/3	2/4	2/5	3/1	3/2	3/3	3/4	4/1	4/2	4/3	A	
Leeftijd op teldatum																					
Leeftijd bij huwelijk																					
Geboorteperiode																					
Eerste resp. niet-eerste huwelijk																					
Burgerlijke staat																					
Kerkelijke gezindte																					
Onderwijsniveau																					
Sociale groep man																					
Sociale groep vrouw																					
Woonprovincie																					
Urbanisatiegraad																					
Wel of geen levendgeboren kinderen																					
Totaal aantal levendgeboren kinderen																					
Aantal levendgeboren kinderen																					

1) Steekproef 1 op 10 (x 10) / Sample 1 in 10 (x 10).

Variabelen

Tabel/Table

Age on the census date
Age at marriage
Period of birth
First resp. non-first marriage
Marital status
Religious denomination
Level of education
Social group of the husband
Social group
Province of residence
Degree of urbanization
With or without live-born children
Total number of live-born children
Number of live-born children

Overzicht 5. Vruchtbaarheid van de bestaande huwelijken/Fertility of the existing marriages 1)

Variabelen	Projectnr. 00021, Nassanr. 2																
	Gehuwde vrouwen, gehuwd voor 1971, samenwonend met echtgenoot/Married women, married before 1971, living with their husband																
	Tabel/Table																
	5/1	5/1	6/1	6/2	6/3	6/4	6/5	7/1	7/2	7/3	7/4	8/1	9/1	10/1	11/1	12/1	13/1
Leeftijd vrouw bij huwelijk																	
Leeftijdverschil echtgenoten																	
Periode van huwelijksluiting																	
Eerste huwelijk																	
Eerste resp. niet-eerste huwelijk																	
Kerkelijke gezindte man																	
Kerkelijke gezindte vrouw																	
Onderwijsniveau man																	
Onderwijsniveau vrouw																	
Sociale groep man																	
Woonprovincie																	
Urbanisatiegraad																	
Wel of geen levendgeboren kinderen																	
Totaal aantal levendgeboren kinderen																	
Aantal levendgeboren kinderen																	

1) Steekproef 1 op 10 (x 10) / Sample 1 in 10 (x 10).

Variabelen

Tabel/Table

Age of the wife at marriage
Age difference of the spouses
Period of marriage
First marriage
First resp. non-first marriage
Religious denomination of the husband
Religious denomination of the wife
Level of education of the husband
Level of education of the wife
Social group of the husband
Province of residence
Degree of urbanization
With or without live-born children
Total number of live-born children
Number of live-born children

Overzicht 6. Overzicht van de in deze publikaties per hoofdstuk, tabel, staat en grafiek gebruikte variabelen/Survey of the tables,

Text-tables and graphs per chapter presented in this publication

Hoofdstuk	2											3											Chapter
	Tabel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Bestaande huwelijken	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Existing marriages		
Bestaande eerste huwelijken																					Existing first marriages		
Gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen																					Married and formerly married women		
Gehuwd geweest zijnde en gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen																					Formerly married women and married women, not living with their husband		
Bestaande eerste huwelijken gesloten vóór de 25-jarige leeftijd van de vrouw																					Existing first marriages contracted before the age of 25 of the wife		
Gesloten huwelijken		x				x															Contracted marriages		
Bestaande huwelijken als % van de gesloten huwelijken ..	x	x	x																		Existing marriages in % of the contracted marriages		
Geboorten tussen 1-1-1971 en 31-12-1978																					Births between 1-1-1971 and 31-12-1978		
Huwelijksontbinding			x	x																	Dissolution of marriage		
Percentage niet-eerste huwelijken									x	x										x	Percentage non-first marriages		
Percentage kerkelijk gemengde huwelijken																				x	Percentage religiously mixed marriages		
Gemiddelde huwelijksleeftijd man																				x	Average age at marriage of the husband		
Gemiddelde huwelijksleeftijd vrouw																				x	Average age at marriage of the wife		
Gemiddeld aantal levendgeboren kinderen uit de vrouw ...																					Average number of live-born children to the woman		
Percentage (nog) kinderloze vrouwen																					Percentage (still) childless women		
Vóór het bestaande huwelijk geboren kinderen																					Children born before the existing marriage		
Gemiddeld aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk																					Average number of live-born children of the marriage		
Percentage (nog) kinderloze huwelijken																					Percentage (still) childless marriages		
naar																					by		
Leeftijd man op teldatum				x	x		x	x													Age of the husband on the census date		
Leeftijd vrouw op teldatum				x	x	x	x														Age of the woman on the census date		
Leeftijd man bij huwelijksluiting							x	x	x	x											Age of the husband at marriage		
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting							x	x	x	x											Age of the wife at marriage		
Leeftijdverschil																					Age difference		
Geboorteperiode vrouw																					Period of birth of the woman		
Periode van huwelijksluiting	x	x	x	x																	Period of marriage		
Huwelijksduur	x		x																		Duration of marriage		
Eerste resp. niet-eerste huwelijk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	First resp. non-first marriage		
Burgerlijke staat vrouw																					Marital status of the woman		
Kerkelijke gezindte man										x	x									x	Religious denomination of the husband		
Kerkelijke gezindte vrouw										x	x									x	Religious denomination of the woman		
Onderwijsniveau man																				x	Level of education of the husband		
Onderwijsniveau vrouw																				x	Level of education of the woman		
Sociale groep man																					Social group of the husband		
Sociale groep vrouw																					Social group of the woman		
Al of niet kerkelijk gemengd karakter																				x	Religiously mixed character		
Aantal uit de vrouw levendgeboren kinderen																					Number of live-born children to the woman		
Totaal aantal uit vrouwen levendgeboren kinderen																					Total number of live-born children to the women		
Wel of geen levendgeboren kinderen uit vrouw																					With or without live-born children to the woman		
Aantal uit huwelijk levendgeboren kinderen																					Number of live-born children of the marriages		
Wel of geen levendgeboren kinderen uit huwelijk																					With or without live-born children of the marriage		
Totaal aantal uit huwelijken levendgeboren kinderen ...																					Total number of live-born children of the marriages		
Gegevens uit de volkstelling van 31-12-1930																					Data from the census on 31-12-1930		
Gegevens uit de volkstelling van 31-5-1947	x		x			x		x												x	Data from the census on 31-5-1947		
Gegevens uit de volkstelling van 31-5-1960	x	x	x	x		x		x		x										x	Data from the census on 31-5-1960		
Gegevens uit de volkstelling van 28-2-1971	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Data from the census on 28-2-1971		

Overzicht 6. (slot)

Hoofdstuk	5.4.1.														5.4.2.							5.5					Chapter																																				
	28		30		31		32		33		34		35		36		37		38		43		44		45		46		47		48		Table																														
Tabel																																		43																													Text-table
Staat																																		21																													Graph
Grafiok	17	18	19		20																																																										
Bestaande huwelijken																																	Existing marriages																														
Bestaande eerste huwelijken	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x																	Existing first marriages																														
Gehuwde en gehuwd geweest zijnde vrouwen																																	Married and formerly married women																														
Gehuwd geweest zijnde en gehuwde niet met de echtgenoot samenwonende vrouwen																																	Formerly married women and married women, not living with their husband																														
Bestaande eerste huwelijken gesloten voor de 25-jarige leeftijd van de vrouw																																	Existing first marriages contracted before the age of 25 of the wife																														
Gesloten huwelijken																																		Contracted marriages																													
Bestaande huwelijken als % van de gesloten huwelijken .																																		Existing marriages in % of the contracted marriages																													
Geboorten tussen 1-1-1971 en 31-12-1978																																		Births between 1-1-1971 and 31-12-1978																													
Huwelijksontbinding																																		Dissolution of marriage																													
Percentage niet-eerste huwelijken																																		Percentage non-first marriages																													
Percentage kerkelijke gemengde huwelijken																																		Percentage religiously mixed marriages																													
Gemiddelde huwelijksleeftijd man																																		Average age at marriage of the husband																													
Gemiddelde huwelijksleeftijd vrouw																																		Average age at marriage of the wife																													
Gemiddeld aantal levendgeboren kinderen uit de vrouw ..																																		Average number of live-born children to the woman																													
Percentage (nog) kinderloze vrouwen																																		Percentage (still) childless women																													
Vóór het bestaande huwelijk geboren kinderen																																		Children born before the existing marriage																													
Gemiddeld aantal levendgeboren kinderen uit het huwelijk	x	x			x		x	x	x	x		x	x																					Average number of live-born children of the marriage																													
Percentage (nog) kinderloze huwelijken	x	x			x		x	x	x	x		x	x																					Percentage (still) childless marriages																													
naar																																		by																													
Leeftijd man op teldatum																																		Age of the husband on the census date																													
Leeftijd vrouw op teldatum																																		Age of the woman on the census date																													
Leeftijd man bij huwelijksluiting																																		Age of the husband at marriage																													
Leeftijd vrouw bij huwelijksluiting	x		x																															Age of the wife at marriage																													
Leeftijdverschil																																		Age difference																													
Geboorteperiode vrouw																																		Period of birth of the woman																													
Periode van huwelijksluiting	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Period of marriage																														
Huwelijksduur																																		Duration of marriage																													
Eerste resp. niet-eerste huwelijk																																		First resp. non-first marriage																													
Burgerlijke staat vrouw																																		Marital status of the woman																													
Kerkelijke gezindte man																																		Religious denomination of the husband																													
Kerkelijke gezindte vrouw																																		Religious denomination of the woman																													
Onderwijsniveau man																																		Level of education to the husband																													
Onderwijsniveau vrouw																																		Level of education of the woman																													
Sociale groep man																																		Social group of the husband																													
Sociale groep vrouw																																		Social group of the woman																													
Al of niet kerkelijk gemengd karakter																																		Religiously mixed character																													
Aantal uit de vrouw levendgeboren kinderen																																		Number of live-born children to the woman																													
Totaal aantal uit vrouwen levendgeboren kinderen																																		Total number of live-born children to the women																													
Wel of geen levendgeboren kinderen uit vrouw																																		With or without live-born children to the woman																													
Aantal uit huwelijk levendgeboren kinderen																																		Number of live-born children of the marriage																													
Wel of geen levendgeboren kinderen uit huwelijk																																		With or without live-born children of the marriage																													
Totaal aantal uit huwelijken levendgeboren kinderen ..																																		Total number of live-born children of the marriages																													
Gegevens uit de volkstelling van 31-12-1930																																		Data from the census on 31-12-1930																													
Gegevens uit de volkstelling van 31-5-1947	x	x																																Data from the census on 31-5-1947																													
Gegevens uit de volkstelling van 31-5-1960	x	x																																Data from the census on 31-5-1960																													
Gegevens uit de volkstelling van 28-2-1971	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Data from the census on 28-2-1971																														